

ADÓPÉLDATÁR

Szerkesztette:
Czoboly Gergely
Erdős Gabriella

BUDAPESTI
CORVINUS
EGYETEM

Czoboly Gergely – Erdős Gabriella:

Adó Példatár

Budapest
2021

Czoboly Gergely – Erdős Gabriella:
Adópéldatár

„A Budapesti Corvinus Egyetem és a Magyar Nemzeti Bank együttműködési megállapodása keretében támogatott mű.”

ISBN 978-963-503-865-7 (nyomtatott könyv)
ISBN 978-963-503-866-4 (online)

DOI: 10.14267/978-963-503-866-4

Kiadó: Budapesti Corvinus Egyetem

A kézirat lezárása: 2020. december 6.

Budapest

2021

Nyomdai előkészítés, kivitelezés: CC Printing Kft.

Tartalomjegyzék

Személyi jövedelemadó - Feladatok (Honyek Péter)	9
A személyi jövedelemadó számítása	9
Végkielégítés	11
Munkába járás	14
Munkaviszonyból származó jövedelem közterhei	15
Jutalom adókötelezettsége	17
Párhuzamos jogviszonyok	19
Mebízási jogviszony közterhei	21
Nyugdíjas munkavállaló	24
Költségtérítések, levonások	25
Nem pénzben adott juttatás	28
Értékpapír formájában szerzett jövedelem	30
Családi kedvezmény - Egyedülálló anya	33
Családi kedvezmény - Évközi változás	34
Családi kedvezmény - Eltartott, kedvezményezett eltartott	36
Családi kedvezmény - Megosztás, közös érvényesítés	38
Családi járulékkedvezmény év közben változó jövedelem esetén	42
Családi járulékkedvezmény megosztása	45
SZÉP Kártya egyedi határok	48
SZÉP Kártya éves határa	56
Vegyes cafeteria	59
Egyéb cafeteria juttatások, bruttósítás	61
Cafeteria - Családi nap	63
Cafeteria - Gyümölcsnap	65

Magánszemélyek nemzetközi adózása - Példák

(Horváthné Szabó Beáta)	69
Illetőség vizsgálata	69
Adóztatási jog eldöntése	77
Fióktelepen végzett munka	81
Bármely 12 hónap számítása	84
Eseti kiküldetés	87
Gazdasági munkáltató	96
183 nap számítása	103
Jövedelem arányosítása nem egyezményes ország esetén	114
Járulékkötelezettség változása	121
Jogviszony Dél-Afrika	128
Ausztriából kiküldetés	137
Osztrák-magyar többes jogviszony	142
Regionális munkakör	146
Fantom részvényjuttatás	148
Párhuzamos foglalkoztatás	151
Osztrák állampolgár többes jogviszony	161
Brazil kiküldetés	166
Magyarországon forgalmazott befektetési jegyek	172
Ausztriában vásárolt befektetési jegyek	178
Kínai állampolgár jövedelmének forrásadóztatása	183
Argentín befektetési jegyek	186
Árfolyamnyereség számítása	188
Nyugdíj adózása	191
Nyugdíj célú megtakarításokból származó jövedelem	193

A nyugdíjbiztosítás és az önkéntes kölcsönös pénztári befizetésekre	196
Unión belül több országban végzett tevékenység	198
Külföldi nyugdíjalapba magyar munkáltató által átutalt összegek utáni adókötelezettség	200
Külföldi nyugdíjalapba külföldi anyacégtől kapott befizetés ..	203
Külföldi kiküldetés alatt képződött jövedelmek	208
Külföldi munkaviszony alapján járó nyugdíj.....	212
Külföldi nyugdíjalapból származó jövedelmek összehasonlítása	219
Nyugdíjcélú megtakarítás elkülönítése	223
Nyugdíjbiztosítás cégcsoporton belül	225
Biztosítás lejáratkori kedvezményezett a cég.....	230
Személyi jövedelemadó – Esettanulmányok (Csóvári István)...	235
Dolgozói részesedésjuttatás	235
Külföldi részesedés juttatása.....	244
Dolgozói részesedésjuttatási programok adótervezése	254
Részvényopciós program adótervezése	267
Társasági adó – példák (Erdős Gabriella)	281
Eszközök értékcsökkenése.....	281
Céltartalék, állami támogatás	290
Értékvesztés	295
Osztalék, ellenőrzött külföldi társaság	301
Bejelentett részesedés.....	306
Fejlesztési tartalék.....	310
Adóalap kedvezmények	315
Nyereségminimum.....	323

Veszteségelhatárolás	326
Veszteség felhasználás jogutódnál	329
Adókedvezmények	335
Transzferárak – önkéntes adóalap módosítás	348
Transzferár módszerek	350
Összefoglaló feladat társasági adózásra	355
Átalakulás – esettanulmány (Beer Gábor)	359
Illetékek – Esettanulmányok (Kőszegi Annamária)	411
Ingatlanbefektetés részesedés teljes vagy részleges vásárlása útján	411
Ingatlanbefektetés tőkeemelés útján	418
Ingatlanbefektetés jövőbeni értékesítése	424
Belföldi cégcsoport átszervezése	431
Belföldi tulajdonú cégcsoport átszervezése egyesülések útján	434
Külföldi tulajdonban lévő cégcsoport átszervezése	439
Üzletág értékesítés kapcsolt vállalkozások között	447
Kedvezményezett eszközátruházás	453
Bizalmi vagyonkezelés – Esettanulmány (Juhász Gergely)	461
Kedvezményezetti kifizetések adózása	461
Jogi személy vagyonrendelő	477
Transzferárazás (Lipták Zoltán)	495
Összehasonlítható árak módszere – kölcsön	495
Összehasonlító árak módszere – Irodabérlet	506
Ügyleti nettó nyereség módszer – Marketing szolgáltatás	515
Ügyleti nettó nyereség módszer – nyereségesség	526
Komplex transzferárazási feladat – szolgáltató központ	534

Általános forgalmi adó – Példák (Földes Balázs)	563
Fizetendő és levonható áfa – Belföldi tevékenységek	563
Fizetendő és levonható áfa – Nemzetközi kereskedelem	571
Levonási tilalmak – Gazdasági cél	578
Levonási tilalmak – Adóköteles és adómentes cél	581
Levonási tilalmak – Tételes levonási tilalmak	585
Teljesítési hely – Nemzetközi készletek	591
Teljesítési hely – Beüzemelt berendezések	600
Teljesítési hely – Nemzetközi tanácsadás	605
Teljesítési hely – Üzleti út	610
Teljesítés ideje – Építési projekt	614
Teljesítés ideje – Elszámolási módszerek	620
Teljesítés ideje – Lízing, bérlet, részletre vétel	624
Általános forgalmi adó – Esettanulmányok (Váradi Adrienn)	629
I. A Bíróság jogértelmezésben elfoglalt szerepének bemutatása	629
II. A behajthatatlan követelés áfájának problematikája	635
III. Az adózói tudatállapot vizsgálatának kérdésköre a Bíróság joggyakorlatában	657
IV. A járulékosság megítélése a bíróság ítéleteinek tükrében	682

Személyi jövedelemadó – Feladatok (Honyek Péter)

A személyi jövedelemadó számítása

TÉNYÁLLÁS

Katalin tolmács. Az adóév első felében munkaviszonyban dolgozott, és 2 millió forint munkabérben részesült. Az év második felében megbízási jogviszony keretében látott el tolmácsolási feladatokat, amiért további 1,2 millió forint jövedelemben részesült. Katalin kedvezményre nem jogosult, tételesen igazolt költségei nem merültek fel.

FELADAT

Számolja ki, hogy Katalinnak mekkora a személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettsége!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

8. § (1) Az e törvény hatálya alá tartozó jövedelem után az adó mértéke – ha e törvény másként nem rendelkezik – az adóalap 15 százaléka.

16. § (1) Önálló tevékenység minden olyan tevékenység, amelynek eredményeként a magánszemély bevételhez jut, és amely e törvény

szerint nem tartozik a nem önálló tevékenység körébe. Ide tartozik különösen az egyéni vállalkozó, a mezőgazdasági őstermelő, a bérbeadó, a választott könyvvizsgáló tevékenysége, az európai parlamenti, valamint a helyi önkormányzati képviselői tevékenység.

17. § (3) Az önálló tevékenységből származó bevételből a jövedelmet tevékenységenként külön-külön kell megállapítani. A bevételrel szemben a jövedelem megállapításához elszámolható

a) az e törvényben meghatározott kivételekkel, legfeljebb az adott tevékenység bevételének mértékéig az e tevékenység folytatása érdekében az adóévben ténylegesen felmerült és igazolt – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint – elismert költség (tételes költségelszámolás), igazolás nélkül elismert költség, [...],

vagy

b) az önálló tevékenység bevételének 10 százaléka (10 százalék költséghányad).

24. § (1) Nem önálló tevékenység

a) a munkaviszonyban folytatott tevékenység,

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez. [...] Figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire is, a nem önálló tevékenységből származó bevétel egésze jövedelem, kivéve a nem önálló tevékenységre tekintettel költségtérítés címén kapott bevételt, melyből levonható – legfeljebb a költségtérítés címén kapott bevétel mértékéig – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint elismert költség.

MEGOLDÁS

A 2 millió forintos munkabér, mint nem önálló tevékenységből származó jövedelem, teljes egészében adóköteles. A személyi jövedelemadó mértéke 15%, így a munkabér után 300 000 Ft személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettség merül fel.

A megbízási díj önálló tevékenységből származó bevételnek minősül. A jövedelem kiszámítása során levonhatók vagy Katalin tényleges, számlával igazolt költségei, vagy 10% költséghányad. Tétéles költségek hiányában Katalin a 10% költséghányadot választja.

Így az 1,2 millió forintos bevétel 120 000 Ft költséggel csökkenthető. A fennmaradó 1 080 000 Ft után az adó 15%, azaz 162 000 Ft. Katalinnak tehát összesen 462 000 Ft személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettsége merül fel.

Végkielégítés

TÉNYÁLLÁS

József az adóévben 7,2 millió forint munkabért szerzett. A munkáltató decemberben felmondással megszünteti József munkaviszonyát, és 1,8 millió forint végkielégítést fizet. Emellett a munkáltató egy hónapra mentesíti Józsefet a munkavégzési kötelezettsége alól is, amely időszakra tekintettel József további 600 000 Ft bevételben részesül decemberben. József más jövedelmet nem szerzett az adóévben.

József kedvezményre nem jogosult, ugyanakkor egy önkéntes nyugdíjpénztárba az adóév során 800 000 Ft befizetést teljesített.

FELADAT

Számolja ki, hogy Józsefnek mekkora a adóévre fizetendő személyi jövedelemadó kötelezettsége, illetve azt, hogy mekkora összegnek az önkéntes nyugdíjpénztárba való átutalásáról rendelkezhet!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

24. § (1) Nem önálló tevékenység

a) a munkaviszonyban folytatott tevékenység,

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez. Ilyennek minősül különösen a nem önálló tevékenység alapjául szolgáló jogviszonyra tekintettel munkabér, közfoglalkoztatási bér, tiszteletdíj, illetmény, jutalom, üzemanyag-megtakarítás címén fizetett összeg, költségtérítés, a más személy által fizetett adóköteles biztosítási díj címén kapott bevétel (feltéve, hogy az adóköteles biztosítási díj utáni adó nem a kifizetőt terheli), a társas vállalkozásban személyesen közreműködő magánszemély tag (a továbbiakban: személyes közreműködő) által személyes közreműködése ellenében kapott juttatás, ha azt a társas vállalkozás költségei között számolják el (a továbbiakban: személyes közreműködői díj). Figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire is, a nem önálló tevékenységből származó bevétel egésze jövedelem, kivéve a nem önálló tevékenységre tekintettel költségtérítés címén kapott bevételt, melyből levonható – legfeljebb a költségtérítés címén kapott bevétel mértékéig – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint elismert költség.

44/A. § (1) Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár magánszemély tagja az adóbevallásában tett nyilatkozat alapján rendelkezhet az összevont adóalapja adójának az adókedvezmények levonása után fennmaradó részéből a következők szerint meghatározott összegek átutalásáról (a továbbiakban: önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozat):

a) az önkéntes kölcsönös pénztár(ak)ba az adóévben az általa a tagi jogviszonyára tekintettel befizetett összeg, továbbá a tag javára más személy által átutalt vagy más módon befizetett összeg, valamint a tag egyéni számláján jóváírt, az adóévben megszerzett egyéb jövedelmének minősülő összeg együttes értékének 20 százaléka,

MEGOLDÁS

József munkabére, végkielégítése és a felmentési időszakra kifizetett díjazása mind bérjövedelemnek minősül. Így József 9,6 millió forint bérjövadalmat szerzett az adóévben.

A fenti jövedelmet 15% személyi jövedelemadó terheli. Ennek összege 1 440 000 Ft.

József az adóévben 800 000 Ft-ot fizetett egy önkéntes pénztárba. Ez adóról való rendelkezésre jogosítja Józsefet. A rendelkezéssel érintett összeg a befizetés 20%-a, de legfeljebb évi 150 000 Ft lehet. Mivel a 800 000 Ft 20%-a meghaladja a 150 000 Ft-os felső határt, így József 150 000 Ft-ról rendelkezhet. Ezt az összeget az adóhatóság az önkéntes nyugdíjpénztárba utalja el, növelve ezzel József nyugdíjazása esetén kifizethető összeget.

Munkába járás

TÉNYÁLLÁS

Emese Érdről autóbusszal jár be dolgozni Budapestre. A munkáltatója az adóévben 8 millió forint fizetést ad Emesének. Emellett a munkáltató az adóév első 8 hónapjára a munkába járás költségeinek 86%-át téríti meg, együttesen 120 000 Ft-ot. Az utolsó 4 hónapban a munkáltató a munkába járás költségeinek 100%-át téríti meg, együttesen 70 000 Ft-ot.

FELADAT

Számolja ki, hogy Emesének mekkora az adóköteles jövedelme és a személyi jövedelemadó kötelezettsége!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

25. § (2) A nem önálló tevékenységből származó jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni azt a bevételt, amelyet – figyelemmel a (3)-(4) bekezdés rendelkezéseire is – a munkáltatótól a munkába járásról szóló kormányrendelet szerinti munkába járás esetén

a) az utazási bérlettel, az utazási jeggyel történő, az említett kormányrendelet által előírt elszámolás ellenében, legfeljebb a bérlet, a jegy árát meg nem haladó értékben (ideértve azt az esetet is, ha a juttatás a munkáltató nevére szóló számla ellenében történő térítés formájában valósul meg), vagy

MEGOLDÁS

A munkába járás költségtérítéséről szóló kormányrendelet szerint a munkáltató köteles megtéríteni a közösségi közlekedéssel történő munkába járás költségének 86%-át. Ugyanakkor az adószabályok a munkába járás költségeinek 100%-ára adómentességet biztosítanak. Ezért mind a 120 000, mind a 70 000 Ft adómentes. Erre tekintettel Emese adóköteles jövedelme 8 000 000 Ft, amelyet 15% személyi jövedelemadó terhel. Tehát Emesének 1,2 millió forint személyi jövedelemadót kell fizetnie az adóévben, mely összeget a munkáltató levon Emese jövedelméből.

Munkaviszonyból származó jövedelem közterhei

TÉNYÁLLÁS

Béla munkavállalóként 750 000 Ft alapfizetést kap, más juttatásban nem részesül. Béla normál adózás mellett teljesíti az adófizetési kötelezettségét, és semmilyen kedvezményt nem vesz igénybe.

FELADAT

Milyen és mekkora összegű közterheket kell Bélának és a munkáltatójának fizetnie a július havi bér után? Meddig kell ezeket a közterheket a munkáltatónak bevallania és megfizetnie? A munkáltató milyen bevalláson vallja be az érintett közterheket?

MEGOLDÁS

Béla munkaviszonyból származó jövedelmet szerez, amelynek teljes egésze adóköteles. A személyi jövedelemadó mértéke 15%. A munkaviszonyból származó jövedelem járulékalapot is képez, amely után 18,5% társadalombiztosítási járulék is felmerül.

Emellett a munkáltató 15,5% szociális hozzájárulási adót köteles fizetni a munkabér után. Végezetül a munkáltató 1,5% szakképzési hozzájárulást is fizet.

A munkáltató és Béla által fizetendő közterheket a következő táblázat tartalmazza:

	Közteher	Adóalap	Adómérték	Adó
Munkavállaló	SZJA	750 000	15%	112 500
	TBJ	750 000	18,50%	138 750
Munkáltató	SZOCHO	750 000	15,50%	116 250
	SZAKHO	750 000	1,50%	112 50

Béla jövedelméből a járulékokat és a személyi jövedelemadót a munkáltató köteles levonni. A munkáltató a levont és saját kötelezettségként fizetendő közterheket a jövedelemszerzés hónapját követő hónap 12-éig fizeti meg az adóhatósághoz, és eddig kell benyújtania a havi adó-és járulékvallást is. A bevallás az adóévben a XX08-as számot viseli (pl. 2021-ben 2108).

Jutalom adókötelezettsége

TÉNYÁLLÁS

Tamás az adóévben 4 millió forint normál munkabérben részesült. Decemberben a cég további 800 000 Ft bónuszt fizet ki Tamásnak.

FELADAT

Milyen és mekkora összegű közterheket kell Tamásnak és a munkáltatójának fizetnie az adóévi juttatások után? Változna-e ez a közteher akkor, ha Tamás a jó munkájára tekintettel nem jutalomban, hanem egy ugyanekkora értékű jutalomutazásban részesülne?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez. Ilyennek minősül különösen a nem önálló tevékenység alapjául szolgáló jogviszonyra tekintettel munkabér, közfoglalkoztatási bér, tiszteletdíj, illetmény, jutalom, üzemanyag-megtakarítás címén fizetett összeg, költségtérítés, a más személy által fizetett adóköteles biztosítási díj címén kapott bevétel (feltéve, hogy az adóköteles biztosítási díj utáni adó nem a kifizetőt terheli), a társas vállalkozásban személyesen közreműködő magánszemély tag (a továbbiakban: személyes közreműködő) által személyes közreműködése ellenében kapott juttatás, ha azt a társas vállalkozás költségei

között számolják el (a továbbiakban: személyes közreműködői díj). Figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire is, a nem önálló tevékenységből származó bevétel egésze jövedelem, kivéve a nem önálló tevékenységre tekintettel költségtérítés címén kapott bevételt, melyből levonható – legfeljebb a költségtérítés címén kapott bevétel mértékéig – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint elismert költség.

MEGOLDÁS

A bónusz, a jutalom munkabérnek minősül, és így annak egésze bérjövedelemnek minősül. Így Tamás teljes 4,8 millió forintos jövedelme adó- és járulékköteles. A személyi jövedelemadó mértéke 15%. A munkaviszonyból származó jövedelem járulékalapot is képez, amely után 18,5% társadalombiztosítási járulék is felmerül.

Emellett a munkáltató 15,5% szociális hozzájárulási adót köteles fizetni a munkabér után. Végezetül a munkáltató 1,5% szakképzési hozzájárulást is fizet.

A jutalomként biztosított termék vagy szolgáltatás ugyanúgy válik adókötelessé, mint a bérjövedelem. Így az adókötelezettség nem változna akkor, ha Tamás jutalomútban részesülne bónusz helyett. Ugyanakkor a jutalomút után fizetendő személyi jövedelemadót és járulékot a munkáltató köteles lenne megelőlegezni és Tamás későbbi havi fizetéseiből levonni.

	Közteher	Adóalap	Adómérték	Adó
Munkavállaló	SZJA	4 800 000	15%	720 000
	TBJ	4 800 000	18,50%	888 000
Munkáltató	SZOCHO	4 800 000	15,50%	744 000
	SZAKHO	4 800 000	1,50%	72 000

Párhuzamos jogviszonyok

TÉNYÁLLÁS

Petra teljes állásban dolgozik, amiért havonta 250 000 Ft jövedelemben részesül. Emellett Petra egy kft. ügyvezetője is egyben, ahol megbízás keretében látja el a vezető tisztségviselői feladatokat. Megbízási díjként 100 000 Ft bevételben részesül. Petra a kft-ben üzletrésszel is rendelkezik.

FELADAT

Hogy alakul Petra adóévi személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettsége? Változna-e Petra adózási, járulékfizetési helyzete a kft-ben, ha a főállását megszüntetné?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez. Ilyennek minősül különösen a nem önálló tevékenység alapjául szolgáló jogviszonyra tekintettel munkabér, közfoglalkoztatási bér, tiszteletdíj, illetmény, jutalom, üzemanyag-megtakarítás címén fizetett összeg, költségterítés, a más személy által fizetett adóköteles biztosítási díj címén kapott bevétel (feltéve, hogy az adóköteles biztosítási díj utáni adó nem a kifizetőt terheli), a társas vállalkozásban személyesen közreműködő magánszemély tag (a továbbiakban: személyes közreműködő) által

személyes közreműködése ellenében kapott juttatás, ha azt a társas vállalkozás költségei között számolják el (a továbbiakban: személyes közreműködői díj). Figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire is, a nem önálló tevékenységből származó bevétel egésze jövedelem, kivéve a nem önálló tevékenységre tekintettel költségtérítés címén kapott bevételt, melyből levonható – legfeljebb a költségtérítés címén kapott bevétel mértékéig – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint elismert költség.

MEGOLDÁS

Petra munkaviszonyából származó jövedelme bérjövedelemnek minősül, azaz teljes egészében adó- és járulékköteles. A személyi jövedelemadó mértéke 15%. A munkaviszonyból származó jövedelem járulékalapot is képez, amely után 18,5% társadalombiztosítási járulék is felmerül.

Emellett a munkáltató 15,5% szociális hozzájárulási adót köteles fizetni a munkabér után. Végezetül a munkáltató 1,5% szakképzési hozzájárulást is fizet.

Az ügyvezetésből származó jövedelem – függetlenül attól, hogy azt Petra megbízási jogviszony keretében látja el – ugyancsak nem önálló munkából származó jövedelemnek minősül. Ezért Petra nem jogosult a 10%-os költséghányad alkalmazására e jövedelem vonatkozásában sem.

Petra társadalombiztosítási szempontból társas vállalkozónak minősül, mivel a társaság tulajdonosaként megbízási keretében látja el az ügyvezetői feladatokat. Petra foglalkoztatásával kapcsolatos közterheket a következő táblázat tartalmazza:

Munkaviszony	Közteher	Adóalap	Adómérték	Adó
Munkavállaló	SZJA	3 000 000	15%	450 000
	TBJ	3 000 000	18,50%	555 000
Munkáltató	SZOCHO	3 000 000	15,50%	465 000
	SZAKHO	3 000 000	1,50%	45 000

Társas vállalkozó	Közteher	Adóalap	Adómérték	Adó
Munkavállaló	SZJA	1 200 000	15%	180 000
	TBJ	1 200 000	18,50%	222 000
Munkáltató	SZOCHO	1 200 000	15,50%	186 000
	SZAKHO	1 200 000	1,50%	18 000

Abban az esetben, ha Petrának, mint társas vállalkozónak, nem lenne egy főállása, ő köteles lenne az elvárt járulékmínimum után járulékokat fizetni, függetlenül attól, hogy a díjazása nem éri el a minimálbért. Ezért ebben az esetben társadalombiztosítási járulék alapja a minimálbérrre, a szociális hozzájárulási adó és a szakképzési hozzájárulás a minimálbér 112,5%-ára emelkedne.

Megbízási jogviszony közterhei

TÉNYÁLLÁS

András óraadó tanár több nyelviskolában. A tevékenységét magánszemélyként, megbízás keretében végzi. András a nyelviskoláktól együttesen 4 000 000 Ft bevételben részesül. András nem adott adóelőlegnyilatkozatot a nyelviskoláknak.

András a bevallásának az elkészítésekor megállapítja, hogy 600 000 Ft költségszámlával rendelkezik az adóévre (utazások, tananyagok beszerzése stb.).

FELADAT

Milyen, mekkora összegű közterheket állapítottak meg a nyelviskolák? András mekkora összegű személyi jövedelemadót kérhet vissza a bevallásában?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

16. § (1) Önálló tevékenység minden olyan tevékenység, amelynek eredményeként a magánszemély bevételhez jut, és amely e törvény szerint nem tartozik a nem önálló tevékenység körébe. Ide tartozik különösen az egyéni vállalkozó, a mezőgazdasági őstermelő, a bérbeadó, a választott könyvvizsgáló tevékenysége, az európai parlamenti, valamint a helyi önkormányzati képviselői tevékenység.

17. § (3) Az önálló tevékenységből származó bevételből a jövedelmet tevékenységenként külön-külön kell megállapítani. A bevétel-
lel szemben a jövedelem megállapításához elszámolható

a) az e törvényben meghatározott kivételekkel, legfeljebb az adott tevékenység bevételének mértékéig az e tevékenység folytatása érdekében az adóévben ténylegesen felmerült és igazolt – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint – elismert költség (tételes költségelszámolás), igazolás nélkül elismert költség, [...],

vagy

b) az önálló tevékenység bevételének 10 százaléka (10 százalék költséghányad).

MEGOLDÁS

András önálló tevékenységet folytat. Ezért a bevételét vagy a tételiesen igazolt költségekkel vagy 10% költséghányaddal csökkentheti. Mivel András nem adott adóelőleg-nyilatkozatot a kifizetőknek, így az ő jövedelmét a 10% költséghányad alkalmazásával állapították meg. Azaz az adóelőleg kiszámításakor a nyelviskolák András 4 milliós bevételéből 400 000 Ft költséget vontak le, és így állapították meg András adó- és járulékköteles jövedelmét.

A személyi jövedelemadó mértéke 15%. A megbízásból származó jövedelem járulékalapot is képez, amely után 18,5% társadalombiztosítási járulék is felmerül. Emellett a megbízó 15,5% szociális hozzájárulási adót köteles fizetni a megbízási díj után. Végezetül a megbízó 1,5% szakmai hozzájárulást is fizet.

A felmerülő közterheket a következő táblázat tartalmazza:

Önálló jövedelem	Közteher	Bevétel	Adóalap	Adómérték	Adó
Megbízott	SZJA	4 000 000	3 600 000	15%	540 000
	TBJ	4 000 000	3 600 000	18,50%	666 000
Kifizető	SZOCHO	4 000 000	3 600 000	15,50%	558 000
	SZAKHO	4 000 000	3 600 000	1,50%	54 000

András a bevallásának a benyújtásakor módosíthatja a költségelszámolás módját. Azaz dönthet úgy, hogy a számlával igazolt 600 000 Ft költségét számolja el, és nem a 10%-os költséghányadot. Ez 200 000 Ft pótlólagos költség elszámolását teszi lehetővé Andrásnak, ami a személyi

jövedelemadó-fizetési kötelezettségét 30 000 Ft-tal csökkenti. A többi közteher ugyanakkor változatlan marad.

Nyugdíjas munkavállaló

TÉNYÁLLÁS

Margit 67 éves, öregségi nyugdíjban részesül. Margit az adóévben 4 órában dolgozik, amiért 150 000 Ft bérben részesül.

FELADAT

Milyen és mekkora összegű közterhek terhelik éves szinten Margitot és a munkáltatót?

MEGOLDÁS

Margit saját jogú nyugdíjasnak minősül. A 2019-es adóévtől a nyugdíjas munkavállalók esetében sem járulék, sem szociális hozzájárulási adó, sem szakképzési hozzájárulás nem merül fel. Ezért Margit jövedelméből csak személyi jövedelemadót kell a munkáltatónak levonnia – havi 22 500 Ft-ot.

Költségtérítések, levonások

TÉNYÁLLÁS

Zsuzsa 300 000 Ft alapfizetéssel rendelkezik, ami mellé havi 50 000 Ft költségtérítést kap az üzleti utak költségeinek megtérítésére. 2021. szeptember utolsó napján Zsuzsa 35 000 Ft-ról szóló költségnyilatkozatot ad le a szeptemberi útjairól a munkáltatójának.

Zsuzsa tagja egy szakszervezetnek, ezért fizetésének 1 százalékát a munkáltató a szakszervezetnek utalja.

Zsuzsa inzulin-dependens cukorbetegségben szenved, és a tartós betegségéről orvosi igazolással is rendelkezik. Zsuzsa a személyi kedvezményről szóló adóelőleg-nyilatkozatot leadta a munkáltatójának.

FELADAT

Milyen és mekkora összegű közterheket kell Zsuzsának és a munkáltatójának fizetnie a 2021. szeptember havi kifizetések után?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez. Ilyennek minősül különösen a nem önálló tevékenység alapjául szolgáló jogviszonyra tekintettel munkabér, közfoglalkoztatási bér, tiszteletdíj, illetmény, jutalom, üzemanyag-megtakarítás címén fizetett összeg, költségtérítés,

a más személy által fizetett adóköteles biztosítási díj címén kapott bevétel (feltéve, hogy az adóköteles biztosítási díj utáni adó nem a kifizetőt terheli), a társas vállalkozásban személyesen közreműködő magánszemély tag (a továbbiakban: személyes közreműködő) által személyes közreműködése ellenében kapott juttatás, ha azt a társas vállalkozás költségei között számolják el (a továbbiakban: személyes közreműködői díj). Figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire is, a nem önálló tevékenységből származó bevétel egésze jövedelem, kivéve a nem önálló tevékenységre tekintettel költségtérítés címén kapott bevételt, melyből levonható – legfeljebb a költségtérítés címén kapott bevétel mértékéig – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint elismert költség.

27. § (1) A nem önálló tevékenységből származó bevételt az adóalap megállapítása előtt csökkenti

a) a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezet részére az adóévben levont (befizetett) tagdíj összege, ideértve az önálló tevékenység hiányában költségként el nem számolható kamarai tagdíj címén befizetett összeget is;

40. § (1) Az összevont adóalap adóját csökkenti a súlyosan fogyatékos magánszemélynél az erről szóló igazolás, határozat alapján a fogyatékos állapot kezdő napjának hónapjától ezen állapot fennállása idején havonta az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százaléka megfelelő összeg (személyi kedvezmény).

(2) Súlyosan fogyatékos személynek azt kell tekinteni, aki az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékosnak minősülő betegségekről szóló

kormányrendeletben említett betegségben szenved, továbbá, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül.

MEGOLDÁS

Zsuzsa alapfizetésén túl az adóelőleg-nyilatkozattal le nem fedett költségtérítés is adóköteles. Így Zsuzsa adóköteles jövedelme szeptember hónapban 315 000 Ft.

Ugyanakkor kizárólag a személyi jövedelemadó kiszámítása során az adóalapot csökkenti a szakszervezeti tagdíjként megfizetett 3 000 Ft. Így a személyi jövedelemadó alapja csak 312 000 Ft lesz, míg a járulékoké 315 000 Ft.

A személyi jövedelemadó mértéke 15%. A munkaviszonyból származó jövedelem járulékalapot is képez, amely után 18,5% társadalombiztosítási járulék is felmerül. Emellett a munkáltató 15,5% szociális hozzájárulási adót és 1,5% szakképzési hozzájárulást is fizet.

Zsuzsa személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettségét csökkenti a személyi kedvezmény, amely havonta a minimálbérnek – 2020-ban 161 000 Ft-nak – az 5%-a, azaz havi 8050 Ft. (2021-től a személyi kedvezmény átalakult adóalap-kedvezménnyé, amely a minimálbér egyharmadával csökkenti az adóalapot.)

A közterheket a következő táblázat tartalmazza:

	Közteher	Bevétel	Adóalap	Adómérték	Adó
Munkavállaló	SZJA	315 000	312 000	15%	46 800
	Személyi kedvezmény			Min.bér* 5%	-8 050
	Fizetendő SZJA				38 750
	TBJ	315 000	315 000	18,50%	58 275
Munkáltató	SZOCHO	315 000	315 000	15,50%	48 825
	SZAKHO	315 000	315 000	1,50%	4 725

Nem pénzben adott juttatás

TÉNYÁLLÁS

Jenő a használt céges laptopját 2021. februárjában 10 000 Ft-ért megvásárolja a munkáltatójától. Független szakértő a céges laptopot 50 000 Ft-ra értékelt.

Jenő munkaviszonya folyamatos. Jenő munkáltatója semmilyen további költséget nem kíván viselni a céges laptop juttatásával összefüggésben.

FELADAT

Milyen közterhek merülnek fel a juttatás után? Kinek, hogyan, miből kell Jenő közterheit megfizetnie?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

4. § (2) Bevétel a magánszemély által bármely jogcímen és bármely formában – pénzben (e törvény alkalmazásában ideértve a készpénz-helyettesítő eszközt is), és/vagy nem pénzben – mástól megszerzett vagyoni érték. Nem pénzben megszerzett bevételnek minősül különösen

a) az utalvány (ideértve különösen a kereskedelmi utalványt és minden más hasonló jegyet, bont, kupont, valamint egyéb tanúsítványt, amely egy vagy több személy árujára vagy szolgáltatására cserélhető, illetve egy vagy több személy esetében is alkalmazható kötelezettség csökkentésére);

- b) dolog, szolgáltatás, értékpapír, részesedés, forgalomképes vagy egyébként értékkel bíró jog;
- c) elengedett, átvállalt tartozás; a magánszemély helyett teljesített kiadás, befizetés;
- d) kamatkedvezmény; dolog, szolgáltatás személyes (magáncélú) ingyenes vagy kedvezményes használata, igénybevétele.

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez.

MEGOLDÁS

Jenő a munkaviszonyára tekintettel olcsóbban vehetett meg egy eszközt, mint annak a piaci értéke. A piaci ár és a vételár különbözete – 40 000 Ft – tehát Jenő munkaviszonyából származó jövedelmének minősül.

A személyi jövedelemadó mértéke 15%. A munkaviszonyból származó jövedelem járulékalapot is képez, amely után 18,5% társadalombiztosítási járulék is felmerül. Emellett a munkáltató 15,5% szociális hozzájárulási adót és 1,5% szakképzési hozzájárulást is fizet.

A közterheket a következő táblázat tartalmazza:

	Közteher	Adóalap	Adómérték	Adó
Munkavállaló	SZJA	400 00	15%	6 000
	TBJ	400 00	18,50%	7 400
Munkáltató	SZOCHO	400 00	15,50%	6 200
	SZAKHO	400 00	1,50%	600

Mivel a munkáltató a magánszemély közterheit nem kívánja átvállalni, és mivel a laptopból, mint nem pénzben adott juttatásból a közterhek nem vonhatóak le, Jenő közterheit a munkáltató a következő havi bérből tartja vissza.

Értékpapír formájában szerzett jövedelem

TÉNYÁLLÁS

Eszter egy nemzetközi vállalat Magyarországi leányvállalatánál dolgozik. Eszter a 2 évvel ezelőtti jó teljesítményére tekintettel tavaly 1000 részvényopciót kapott, melyeket akkor hívhat le, ha ezév júliusáig a cégnél marad. Eszter ezév augusztusában lehívja az opciókat, melynek következményeképpen 1 millió forintért egy 3 millió forint piaci értékű részvényt kapott. Eszter az 1 milliós vételárat a saját megtakarításából fizeti ki. Eszter az adóévben nem adja el az értékpapírokat.

Eszter a részvényeket a nemzetközi vállalat külföldi központjától – azaz nem a munkáltatójától – kapja. A juttatásban a magyar cég nem vesz részt.

FELADAT

Határozza meg, hogy Eszternek milyen és mekkora összegű közterhet kell fizetnie! Mi ezen fizetési kötelezettségek határideje?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

4. § (2) Bevétel a magánszemély által bármely jogcímen és bármely formában – pénzben (e törvény alkalmazásában ideértve a készpénz-helyettesítő eszközt is), és/vagy nem pénzben – mástól megszerzett vagyoni érték. Nem pénzben megszerzett bevételnek minősül különösen

a) az utalvány (ideértve különösen a kereskedelmi utalványt és minden más hasonló jegyet, bont, kupont, valamint egyéb tanúsítványt, amely egy vagy több személy árujára vagy szolgáltatására cserélhető, illetve egy vagy több személy esetében is alkalmazható kötelezettség csökkentésére);

b) dolog, szolgáltatás, értékpapír, részesedés, forgalomképes vagy egyébként értékkel bíró jog;

c) elengedett, átvállalt tartozás; a magánszemély helyett teljesített kiadás, befizetés;

d) kamatkedvezmény; dolog, szolgáltatás személyes (magáncélú) ingyenes vagy kedvezményes használata, igénybevétele.

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez.

29. § Az összevont adóalap az adóévben adókötelezettség alá eső valamennyi önálló, nem önálló tevékenységből származó, valamint egyéb bevételből megállapított jövedelem, továbbá átalányadózás esetén az egyéni vállalkozói, a mezőgazdasági kistermelői bevételből az átalányban megállapított jövedelem. Ha a jövedelem után a magánszemély kötelezett a szociális hozzájárulási adó megfize-

tésére (kivéve, ha az költségként elszámolható, vagy azt számára megtérítették), a megállapított jövedelem 87 százalékát kell jövedelemként figyelembe venni.

MEGOLDÁS

Eszter a munkaviszonyára tekintettel részesül a részvényekben. Az adószabályok szerint a részvényopciók megszerzésekor még nem merül fel adókötelezettség, csak a részvényopciók lehívásakor, azaz az értékpapírok megszerzésekor. Amikor tehát Eszter 2 millió forinttal a piaci ár alatt megszerzi a részvényeket, akkor ez az összeg Eszter munkaviszonyból származó jövedelmének minősül. Az adókötelezettség tehát az adóévben attól függetlenül felmerül, hogy Eszter a részvényeket nem adja el ebben az évben.

Eszter az értékpapírokat a külföldi anyavállalattól kapja, tehát nem a munkáltatójától. Ezért a juttatás nem járulékköteles. Ugyanakkor Eszternek saját magának kell megfizetnie a juttatás után a személyi jövedelemadót és a szociális hozzájárulási adót, tekintettel arra, hogy a juttatás nem magyar kifizetőtől (magyar cégtől, egyéni vállalkozótól) származik. Mivel pedig Eszter fizeti a szociális hozzájárulási adót, ezért az adóalap a jövedelem 87%-a lesz – azaz 1 740 000 Ft. Ezt az adóalapot terheli a 15%-os személyi jövedelemadó és a 15,5%-os szociális hozzájárulási adó.

Ezért Eszternek 261 000 Ft személyi jövedelemadót és 269 700 Ft szociális hozzájárulási adót kell fizetnie. Ezen közterheket Eszternek a jövedelemszerzés negyedévét követő hónap – október – 12-éig kell befizetnie és az éves adóbevallásában bevallania.

Családi kedvezmény - Egyedülálló anya

TÉNYÁLLÁS

Noémi egyedül neveli két lányát, akik 12 és 14 évesek. Noémi havi 600 000 Ft bért kap.

FELADAT

Noémi havonta mekkora összeggel csökkentheti az adóalapját a családi kedvezményre tekintettel? Ez mekkora adómegetakarítást eredményez Noéminek?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

29/A. § (1) A családi kedvezményt érvényesítő magánszemély az összevont adóalapját [29. §] a családi kedvezménnyel csökkenti.

(2) A családi kedvezmény - az eltartottak lélekszámától függően - kedvezményezett eltartottanként és jogosultsági hónaponként

a) egy eltartott esetén 66 670 forint,

b) kettő eltartott esetén

ba) 2016-ban 83 330 forint,

bb) 2017-ben 100 000 forint,

bc) 2018-ban 116 670 forint,

bd) 2019-ben és az azt követő években 133 330 forint,

c) három és minden további eltartott esetén 220 000 forint.

MEGOLDÁS

Noémi két kedvezményezett eltartott után veheti igénybe a családi kedvezményt. Kétgyermekesek esetén a családi kedvezmény fejenként 133 330 Ft, azaz Noémi együttesen 266 660 Ft-tal csökkentheti a személyi jövedelemadó alapját minden hónapban az eltartott gyermekekre tekintettel. Ez havi 39 999 adómegetakarítást eredményez Noémi számára.

Családi kedvezmény – Évközi változás

TÉNYÁLLÁS

Szilvia és Péter kétgyermekes szülők. Gyermekeik óvodába, bölcsődébe járnak. Szilvia harmadik gyerekével várandós, és a terhesség 91. napja júliusra esik.

FELADAT

Mekkora összegű családi adóalap kedvezményre jogosult Szilvia és Péter az év első és utolsó hónapjában? Mekkora kedvezményt érvényesíthetnek éves szinten, és ez mekkora adómegetakarítást eredményez számukra?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

29/A. § (1) A családi kedvezményt érvényesítő magánszemély az összevont adóalapját [29. §] a családi kedvezménnyel csökkenti.

(2) A családi kedvezmény – az eltartottak lélekszámától függően – kedvezményezett eltartottanként és jogosultsági hónapoként

a) egy eltartott esetén 66 670 forint,

b) kettő eltartott esetén

ba) 2016-ban 83 330 forint,

bb) 2017-ben 100 000 forint,

bc) 2018-ban 116 670 forint,

bd) az adóévben és az azt követő években 133 330 forint,

c) három és minden további eltartott esetén 220 000 forint.

(4) Kedvezményezett eltartott

a) az, akire tekintettel a magánszemély a családok támogatásáról szóló törvény szerint családi pótlékra jogosult,

b) a magzat a várandósság időszakában (fogantatásának 91. napjától megszületéséig),

c) az, aki a családi pótlékra saját jogán jogosult,

d) a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély.

MEGOLDÁS

Szilvia és Péter kétgyermekes szülők ez év júniusig, mert eddig az időpontig két kedvezményezett eltartottról gondoskodnak. Ugyanakkor a magzat kedvezményezett eltartottnak minősül már abban a hónapban, amelyikben a terhesség eléri a 91. napot. Azaz júliustól Szilvi és Péter háromgyermekes szülőknek minősülnek.

Szilvia és Péter tehát az év első hat hónapjában havonta kétszer 133 330, együttesen 266 660 Ft-al csökkenthetik az adóalapjukat. Július hónapban azonban már háromszor 220 000 Ft, azaz 660 000 Ft családi kedvezményt vehetnek igénybe. Ez éves szinten azt jelenti, hogy

Szilvia és Péter 5 559 960 forinttal csökkenthetik az adóalapjukat. Ez 833 994 Ft-al csökkenti a család adóterhelését.

Családi kedvezmény - Eltartott, kedvezményezett eltartott

TÉNYÁLLÁS

Adél és János négygyermekes szülők. A gyermekeik 14, 16, 20 és 22 évesek. A 14 és 16 éves gyermekek középiskolába, a 20 és 22 éves gyermekek egyetemre járnak, otthon laknak. A 20 éves gyermek emellett napi 4 órában dolgozik is, amiért az utóbbi fél évben havi 200 000 Ft munkabérben részesül.

FELADAT

Milyen havi összegű családi adóalap kedvezményre jogosult Adél és János? Ez mekkora adómegettakarítást eredményez számukra havi és éves szinten?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

29/A. § (1) A családi kedvezményt érvényesítő magánszemély az összevont adóalapját [29. §] a családi kedvezménnyel csökkenti.

(2) A családi kedvezmény - az eltartottak lélekszámától függően - kedvezményezett eltartottanként és jogosultsági hónaponként

a) egy eltartott esetén 66 670 forint,

- b)* kettő eltartott esetén
- ba)* 2016-ban 83 330 forint,
- bb)* 2017-ben 100 000 forint,
- bc)* 2018-ban 116 670 forint,
- bd)* az adóévben és az azt követő években 133 330 forint,
- c)* három és minden további eltartott esetén 220 000 forint.

(4) Kedvezményezett eltartott

- a)* az, akire tekintettel a magánszemély a családok támogatásáról szóló törvény szerint családi pótlékra jogosult,
- b)* a magzat a várandósság időszakában (fogantatásának 91. napjától megszületéséig),
- c)* az, aki a családi pótlékra saját jogán jogosult,
- d)* a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély.

(5) Eltartott

- a)* a kedvezményezett eltartott,
- b)* az, aki a családok támogatásáról szóló törvény szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető vagy figyelembe vehető lenne, akkor is, ha a kedvezményezett eltartott után nem családi pótlékot állapítanak meg, családi pótlékot nem állapítanak meg, vagy a családi pótlék összegét a gyermekek száma nem befolyásolja.

MEGOLDÁS

Kedvezményezett eltartottnak minősül az a gyermek, aki után a szülők családi kedvezményre jogosultak. A 14 és 16 éves gyermekek ilyenek, ők tehát kedvezményezett eltartottak.

Eltartottnak minősül az a gyermek is, aki felsőoktatási intézményben nappali tagozaton tanul, ha nincs rendszeres – három hónapnál tovább fennálló – a minimálbért meghaladó jövedelme. A két egyetemista gyermek közül az egyik dolgozik, ezért ő nem számít eltartottnak. A másik gyermek ugyanakkor eltartott.

Ezt azt jelenti, hogy a család háromgyermekesnek minősül adózási szempontból, hiszen két kedvezményezett eltartott és egy eltartott van benne. Ezért a kedvezményezett eltartottak – a két fiatalkorú gyermek – után havonta 220 000 Ft a családi kedvezmény összege. A 22 éves egyetemista eltartott után ugyanakkor nem jár kedvezmény, ő „csak” a testvérei után járó kedvezmény összegét növeli. Azaz Adél és János havonta 440 000 Ft-tal, éves szinten 5 280 000 Ft-tal csökkenthetik az adóalapjukat, ami 792 000 Ft adómegettakarítást eredményez a családnak.

Családi kedvezmény – Megosztás, közös érvényesítés

TÉNYÁLLÁS

Krisztina és Gábor az adóév elején élettársak. Krisztinának két óvodás gyermeke van egy korábbi kapcsolatából. Krisztina Gáborral közös gyerekével várandós, és a terhesség 91. napja októberre esik. Decemberben Krisztina és Gábor összeházasodnak.

FELADAT

Krisztina mekkora összegű családi kedvezményről tehet adóelőlegnyilatkozatot az adóév januárjában és októberében? Feltételezve, hogy

Krisztina nem érvényesíti a családi kedvezményt, Gábor mekkora összegű családi kedvezményről tehet adóelőleg-nyilatkozatot az adóév januárjában és októberében? Gábor mekkora összegű családi kedvezményről tehet adóelőleg nyilatkozatot az adóév decemberében? Gábor mekkora összegű családi kedvezményt érvényesíthet az adóbevallásában, feltéve, hogy Krisztina a kedvezményt nem érvényesíti?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

29/B. § (1) A családi kedvezmény ugyanazon kedvezményezett eltartott után egyszeresen vehető igénybe.

(1a) A családi kedvezményt a jogosult arra a hónapra tekintettel veheti igénybe, mely számára jogosultsági hónapnak minősül. Több jogosult esetén az adott jogosultsági hónap után járó családi kedvezményt a jogosultak közösen is igénybe vehetik.

(1b) Ha az adott jogosultsági hónap után járó családi kedvezményre egy magánszemély jogosult, az őt megillető családi kedvezményt adóbevallásban megoszthatja a vele közös háztartásban élő, jogosultnak nem minősülő házastársával, élettársával, ideértve azt az esetet is, ha a családi kedvezményt a jogosult egyáltalán nem tudja érvényesíteni. Azon jogosultsági hónapokra eső családi kedvezményre, amelyre vonatkozóan a jogosult vagy házastársa, élettársa a gyermeket nevelő egyedülálló családi pótlékát igénybe veszi, a megosztás nem alkalmazható, ide nem értve, ha a jogosult a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 12. § (3) bekezdése alapján minősül egyedülállónak.

(1c) A családi kedvezmény közös igénybevétele, megosztása az adóbevallásban a 29/A. § (3) bekezdés *c)-d)* pontjában nem említett

jogosultak esetében független attól, hogy az adóelőleg megállapításánál mely jogosultnál történt annak figyelembevétele.

(1d) Több jogosult vagy a kedvezmény megosztása esetén az igénybevétel feltétele az érintett magánszemélyek adóbevallásban közösen tett, egymás adóazonosító jelét is feltüntető – nyilatkozata, amely tartalmazza, hogy a kedvezményt melyikük veszi igénybe, továbbá a kedvezmény összegének – az összeg vagy a kedvezményezett eltartottak számának felosztásával történő – közös igénybevételére, megosztására vonatkozó döntésüket.

(1e) Ha jogerős bírósági döntés, egyezség, közös nyilatkozat alapján a szülők egyenlő időszakokban felváltva gondozzák gyermeküket, és ezért a családi pótlékra 50-50 százalékos arányban mindkét szülő jogosult, a gyermek mindkét szülő – valamint a szülő házastársa – vonatkozásában kedvezményezett eltartottnak minősül. A felváltva gondozott gyermek után a szülő (házastársa) a családi kedvezmény 29/A. § (2) bekezdés szerint meghatározott összege 50 százaléka-nak érvényesítésére jogosult. A gyermeket felváltva gondozó szülők a családi kedvezmény közös érvényesítésére egymás között nem jogosultak.

MEGOLDÁS

Krisztina és Gábor az év elején nem házasok, hanem élettársak. Élettársak esetén az adótörvények csak az adóbevallásban engedik meg a családi kedvezmény megosztását, azaz év közben, az adóelőleg megállapításakor csak Krisztina veheti figyelembe a két óvodás gyermekre eső családi kedvezményt.

A magzat ugyanakkor a terhesség 91. napjától, októbertől kedvezményezett eltartottnak minősül. Ez azt jelenti, hogy Krisztina október,

november és december hónapokban már háromgyermekes anyának minősül, három gyermek után veheti igénybe a családi kedvezményt.

Ha Krisztina nem tudná igénybe venni a kedvezményt, akkor arra Gábor csak szigorúbb szabályok mellett válik jogosulttá. Gábor ugyanis nem jogosult a nem saját gyermekek után a családi kedvezmény év közben történő igénybevételére mindaddig, amíg ő élettársnak minősül. Így januártól szeptemberig Gábor egyáltalán nem jogosult az adóelőleg kiszámítása során a családi kedvezményt igénybe venni.

Októberben Gábor még nem minősül egygyermekes apának, mert a magzat után csak a terhes nő vagy a házastársa minősül családi kedvezményre jogosultnak.

Gábor helyzete decemberben változik, amikor Krisztina és Gábor összeházasodnak. A házastárs ugyanis jogosult a nem vérszerinti nevelt gyermekek után is a családi kedvezményre, illetve a magzat után is jogosult családi kedvezményre. Így Gábor az adóév decembertől már háromgyermekes apának minősül, azaz három kedvezményezett eltartott után érvényesíthet családi kedvezményt.

A bevallás elkészítésekor pedig Krisztina az általa megállapított (Gáborénál nagyobb összegű) családi kedvezményt megoszthatja Gáborral. Azaz a két óvodás gyermek után a január-november hónapokra érvényesíthető családi kedvezmény Gábor a bevallásában már igénybe veheti. A családi kedvezmény megosztására – Krisztinától annak Gábor részére történő átadására – decemberig nem volt lehetőség.

Decemberben ugyanakkor már Gábor és Krisztina is jogosultak mindhárom gyermek után a családi kedvezményre, így decemberben azt az adóelőleg kiszámítása során is feloszthatják egymás között. Ez a közös érvényesítés, amit csak két családi kedvezményre jogosult személy – két házastárs, vérszerinti szülő – tehet meg, élettársak a nem közös gyermekek vonatkozásában nem.

A következő táblázat tartalmazza azt, hogy Gábor és Krisztina januárban, októberben, decemberben és az adóbevallásban mekkora összegű családi kedvezményt érvényesíthetnek, természetesen azzal, hogy a családi kedvezmény kétszeresen nem vehető igénybe.

		Január	Október	December	Bevallás
Krisztina	Kedvezményezett eltartottak száma	2	3	3	3
	Családi kedvezmény összege	266 660	660 000	660 000	4 379 940
Gábor	Kedvezményezett eltartottak száma	0	0	3	3
	Családi kedvezmény összege	0	0	660 000	4 379 940

Családi járulékkedvezmény év közben változó jövedelem esetén

TÉNYÁLLÁS

Lilla kétgyermekes egyedülálló anya. Lilla havonta 250 000 Ft-ot keres, de decemberben 1 millió forintos bónuszban részesül egy jól sikerült projekt lezárásakor.

FELADAT

Hogyan alakul Lilla havi adó- és járulékfizetési helyzete január és december hónapokban? Milyen családi kedvezmény és családi járulékkedvezmény adatokat tartalmaz majd Lilla adóbevallása?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről (Tbj)

24/A. § (1) Az Szja tv. szerinti családi kedvezmény érvényesítésére jogosult biztosított és – a családi kedvezményt megosztással érvényesítő – biztosított házastársa, élettársa családi járulékkedvezményre jogosult.

(2) A családi járulékkedvezmény csökkenti a biztosított által fizetendő természetbeni és pénzbeli egészségbiztosítási járulék és nyugdíjjárulék együttes összegét.

(3) A családi járulékkedvezmény összege a biztosítottat megillető, az Szja tv. szerinti családi kedvezmény összegéből

a) a biztosított által vagy

b) az Szja tv. szerinti családi kedvezmény közös igénybevételére jogosult biztosítottak által közösen és/vagy

c) a biztosított és a családi kedvezményt megosztással érvényesítő biztosított házastársa, élettársa által együttesen

ténylegesen érvényesített családi kedvezménnyel csökkentett összeg 15 százaléka, de legfeljebb a (2) bekezdésben meghatározott járulékok együttes összege.

(4) A családi járulékkedvezményt a (3) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott személyek döntésük szerint együtt is, de csak egyszeresen érvényesíthetik. A családi járulékkedvezmény együttes

igénybevételének feltétele az érintett magánszemélyek – adóbevallásban közösen tett, egymás adóazonosító jelét is feltüntető – nyilatkozata, amely tartalmazza a kedvezmény összegének felosztására vonatkozó döntésüket.

(5) A családi járulékkedvezmény (3) bekezdés szerinti összegét a biztosított az éves bevallásában feltünteti.

(6) A családi járulékkedvezmény nem csökkenti azt a járulékkötelezettséget, amelyet az Szja tv. szerint adómentes vagy bevételnek nem minősülő járulékalap után kell megfizetni (ide nem értve a munkavállalói érdekképviseletet ellátó szervezet részére az adóévben levont, befizetett tagdíj összegét). Egyéni és társas vállalkozó esetén a családi járulékkedvezményt, a kivétet, az átalányban megállapított jövedelmet vagy a személyes közreműködői díjat terhelő járulékok erejéig lehet érvényesíteni.

MEGOLDÁS

A családi kedvezményből a személyi jövedelemadózás során nem érvényesített rész 15%-a átalakul családi járulékkedvezménnyé. Ez csökkenti a magánszemély által fizetendő társadalombiztosítási járulék összegét.

Lilla kétgyermekes anyaként havonta 266 660 Ft családi kedvezményre jogosult, ezt azonban a 250 000 Ft-os fizetéséből nem tudja teljes egészében figyelembe venni. A fennmaradó 16 660 Ft 15%-a – azaz havi 2490 Ft – átalakul családi járulékkedvezménnyé. Decemberben Lilla 1 250 000 Ft bevételben részesül, amiből természetesen a teljes családi kedvezményt igénybe tudja venni.

Lilla bevállásakor a már igénybe vett tizenegyszer 2490 Ft, azaz 27 390 Ft továbbra is járulékkedvezmény marad. Ugyanakkor ennek

az összegnek a visszaszámolt értéke csökkenti Lilla családi kedvezményre való jogosultságát a személyi jövedelemadó rendszerében. Azaz Lilla a személyi jövedelemadó szempontjából nem tizenkétszer 266 660 Ft, vagyis 3 199 920 Ft családi kedvezményt érvényesíthet, hanem azt 182 600 Ft-tal csökkentenie kell. Erre a csökkentésre azért van szükség, mert ezt a 182 600 Ft-ot Lilla már családi járulékkedvezményként igénybe vette. Tehát Lilla a bevallásában 27 390 Ft családi járulékkedvezményt és 3 017 320 Ft családi kedvezményt érvényesít. A családi kedvezmény és a családi járulékkedvezmény együttesen biztosítja Lillának azt az évi 480 000 Ft-os adómegettakarítást, amely a kétgyermekes anyáknak jár.

Családi járulékkedvezmény megosztása

TÉNYÁLLÁS

Tamilla és László háromgyermekes szülők. A gyermekek általános iskolába járnak. Tamilla havi 200 000 Ft-ot keres, László 180 000-et. Tamilla két gyermek után, László egy gyermek után kívánja a családi kedvezményt érvényesíteni az adóelőleg nyilatkozatuk szerint.

FELADAT

Mekkora összegű családi kedvezményt és családi járulékkedvezményt érvényesít Tamilla és László? A bevallásban milyen összegű további kedvezményt vehetnek igénybe?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről (Tbj)

24/A. § (1) Az Szja tv. szerinti családi kedvezmény érvényesítésére jogosult biztosított és - a családi kedvezményt megosztással érvényesítő - biztosított házastársa, élettársa családi járulékkedvezményre jogosult.

(2) A családi járulékkedvezmény csökkenti a biztosított által fizetendő természetbeni és pénzbeli egészségbiztosítási járulék és nyugdíjjárulék együttes összegét.

(3) A családi járulékkedvezmény összege a biztosítottat megillető, az Szja tv. szerinti családi kedvezmény összegéből

a) a biztosított által vagy

b) az Szja tv. szerinti családi kedvezmény közös igénybevételére jogosult biztosítottak által közösen és/vagy

c) a biztosított és a családi kedvezményt megosztással érvényesítő biztosított házastársa, élettársa által együttesen

ténylegesen érvényesített családi kedvezménnyel csökkentett összeg 15 százaléka, de legfeljebb a (2) bekezdésben meghatározott járulékok együttes összege.

(4) A családi járulékkedvezményt a (3) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott személyek döntésük szerint együtt is, de csak egyszeresen érvényesíthetik. A családi járulékkedvezmény együttes igénybevételének feltétele az érintett magánszemélyek - adóbevallásban közösen tett, egymás adóazonosító jelét is feltüntető - nyilatkozata, amely tartalmazza a kedvezmény összegének felosztására vonatkozó döntésüket.

(5) A családi járulékkedvezmény (3) bekezdés szerinti összegét a biztosított az éves bevallásában feltünteti.

(6) A családi járulékkedvezmény nem csökkenti azt a járulékkötelezettséget, amelyet az Szja tv. szerint adómentes vagy bevételnek nem minősülő járulékalap után kell megfizetni (ide nem értve a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezet részére az adóévben levont, befizetett tagdíj összegét). Egyéni és társas vállalkozó esetén a családi járulékkedvezményt a kivétet, az átalányban megállapított jövedelmet vagy a személyes közreműködői díjat terhelő járulékok erejéig lehet érvényesíteni.

MEGOLDÁS

Tamilla és László háromgyermekes szülők, így az általuk igénybe vehető családi kedvezmény háromszor 220 000 Ft havonta. Ebből Tamilla 440 000 Ft-ot, László 220 000 Ft-ot kíván igénybe venni.

Tamilla jövedelme 180 000 Ft, ami után nem merül fel személyi jövedelemadó, azt ugyanis teljesen lefedi a családi kedvezmény. A fennmaradó 260 000 Ft családi kedvezmény 15%-a minősül családi járulékkedvezménynek, azaz 39 000 Ft. Ez az összeg csökkenti Tamilla társadalombiztosítási járulékát. Ugyanakkor Tamilla a 180 000 Ft-os fizetése után csak 33 300 Ft járulékot kell, fizessen. Így Tamilla egyáltalán nem fizet se személyi jövedelemadót, se társadalombiztosítási járulékot. És még ezután is marad havonta 5700 Ft családi járulékkedvezmény, amit Tamilla nem vesz igénybe.

László esetében a 180 000 Ft-os fizetésének a teljes személyi jövedelemadó-terhét lenullázza a családi kedvezmény. Ugyanakkor az ő esetében csak 40 000 Ft marad meg a családi kedvezményből, aminek 15%-a 6000 Ft. Ez csökkenti László járulékfizetési kötelezettségét 33 330-ról 27 330 Ft-ra. A bevallásban Tamillának és Lászlónak van arra lehetősége, hogy Tamilla által igénybe nem vett havi 5700 Ft-os

nyugdíjjárulékot László visszaigényelje az őtána megfizetett járulékokból. Így László az adóbevallásában további 68 400 Ft visszaigénylésre jogosult családi járulékkedvezmény jogcímen.

SZÉP Kártya egyedi határok

TÉNYÁLLÁS

Egy vállalatnál minden munkavállaló havi 12 500 Ft jóváírást kap a SZÉP Kártya vendéglátás zsebébe. Emellett a cég jó évet zár, ezért decemberben minden munkavállalónak további 20 000 Ft jóváírást ad szintén a munkavállalók SZÉP Kártyáinak vendéglátás zsebébe.

FELADAT

Milyen adókötelezettsége keletkezik éves szinten a magánszemélyeknek és a munkáltatónak a SZÉP Kártya juttatással kapcsolatban?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

SZJA 69. § (1) Béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások [70. §], valamint a béren kívüli juttatások [71. §] után az adó a kifizetőt terheli.

(2) Az (1) bekezdés hatálya alá tartozó juttatás esetében jövedelemnek minősül a juttatás értéke, ingyenesen vagy kedvezményesen juttatott termék, szolgáltatás esetén annak szokásos piaci értéke vagy abból az a rész, amelyet a magánszemély nem köteles megfizetni. A kifizetőt terhelő adó alapja

- a)* béren kívüli juttatás esetében az előzőek szerinti jövedelem,
- b)* béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások esetében az előzőek szerinti jövedelem 1,18-szorosa.
- (3) Ha a juttatás utalvány, készpénz-helyettesítő fizetési eszköz, e törvény külön rendelkezése alapján vagy annak hiányában is akkor minősül e § szerinti juttatásnak, ha a juttatási feltételek alapján megállapítható, hogy az mely termékre, szolgáltatásra, vagy milyen termék- vagy szolgáltatáskörben használható fel, továbbá ha az utalvány – a magánszemélynek ki nem osztott (nem juttatott) utalványok visszaváltása kivételével – nem visszaváltható, és egyebekben a juttatás körülményei megfelelnek a 70-71. § rendelkezéseinek.
- (4) Az (1) bekezdés rendelkezése nem alkalmazható, ha a juttatás
- a)* értékpapír, értékpapírra vonatkozó jog, bármire korlátozás nélkül felhasználható utalvány, készpénz-helyettesítő fizetési eszköz;
- b)* természetes vagy tenyésztett gyöngy, drágakő, féldrágakő, nemesfém, nemesfémmel plattírozott fém és ezekből készült áru, valamint ékszerutánzat, érme, ha a körülmények alapján megállapítható, hogy a juttatás nem felel meg a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének.
- (5) A közterheket a kifizetőnek – eltérő rendelkezés hiányában -
- a)* a juttatás hónapja kötelezettségeként;
- b)* a 70. § (5) bekezdése szerint adókötelezettség alá eső érték után az adóévre elszámolt éves összes bevétel megállapítására előírt időpontot követően az elszámolt éves összes bevétel megállapítása hónapjának kötelezettségeként;
- c)* a 70. § (7) bekezdés *a)-b)* pontja szerinti esetben az ott említett meghaladó rész után a juttatás hónapja kötelezettségeként;
- d)* a 70. § (7) bekezdés *b)* pontja szerinti esetben – a *c)* ponttól eltérően – ha a magánszemély béren kívüli juttatásra jogosító jogvi-

szonya úgy szűnik meg, hogy a megszűnéskor a munkáltatótól az adóévben – az adott juttatásokra vonatkozóan meghatározott értékhatárokat meg nem haladóan – szerzett béren kívüli juttatások együttes értéke a 70. § (7) bekezdés *b)* pontja esetében az éves rekreációs keretösszeget meghaladja, a meghaladó rész után a jogviszony megszűnéskor, a megszűnés hónapja kötelezettségeként, a meghaladó rész után a (2) bekezdés szerinti közteheralap szerint már teljesített közteher beszámításával kell megállapítania és a kifizetésekkel, juttatásokkal összefüggő adó és járulékok bevallására, megfizetésére az adózás rendjéről szóló törvényben előírt módon és határidőre kell bevallania és megfizetnie.

(6) Ha a magánszemély a kifizetőt terhelő adó mellett nem pénzben juttatott vagyoni értéket elidegeníti, annak szerzési értéke az a jövedelem, amely után a kifizető az adót megfizette.

70. § (1) Egyes meghatározott juttatásnak minősül

a) a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó étkezés vagy más szolgáltatás révén a magánszemélynek juttatott adóköteles jövedelem;

b) a kifizető tevékenységének ellátása érdekében biztosított helyi és távolsági távbeszélő-szolgáltatás, mobiltelefon-szolgáltatás, továbbá az Internet-protokollt alkalmazó beszédcélú adatátvitel-szolgáltatás (az előbbi szolgáltatások együtt: telefonszolgáltatás) magáncélú használata címén meghatározott adóköteles jövedelem.

(2) Egyes meghatározott juttatásnak minősül az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárról szóló törvény előírásai szerint célzott szolgáltatásra – kivéve a kiegészítő önszegélyező szolgáltatásra – befizetett összeg.

(3) Egyes meghatározott juttatásnak minősül a munkáltató által a szakképzési munkaszerződés alapján duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő magánszemély, kötelező szak-

mai gyakorlaton lévő hallgató, duális képzésben hallgatói munkaszerződés alapján részt vevő hallgató részére azonos feltételekkel és módon ingyenesen vagy kedvezményesen átadott termék, nyújtott szolgáltatás révén juttatott adóköteles bevétel.

(4) Egyes meghatározott juttatásnak minősül az adóévben reprezentáció és üzleti ajándékok juttatása alapján meghatározott jövedelem azzal, hogy a jövedelem meghatározásánál figyelmen kívül kell hagyni az e törvény előírásai szerint adómentes juttatásokat.

(5) Ha a kifizető egyesület, köztestület, egyházi jogi személy, alapítvány (ideértve a közalapítványt is), a (4) bekezdéstől eltérően mentes az adó alól az adóévben reprezentáció és a minimálbér 25 százalékanak megfelelő egyedi értéket meg nem haladó üzleti ajándékok juttatása alapján meghatározott jövedelem azon része, amely a közhasznú, illetve cél szerinti tevékenysége érdekében felmerült, az adóévre vonatkozó beszámolóban kimutatott összes ráfordítás 10 százalékát, de legfeljebb az adóévre elszámolt éves összes bevétele 10 százalékát nem haladja meg.

(6) Egyes meghatározott juttatásnak minősül

a) az évi egy alkalommal – az erre vonatkozó nyilvántartás vezetése mellett – csekély értékű ajándék révén juttatott adóköteles jövedelem;

b) az olyan ingyenes vagy kedvezményes termék, szolgáltatás révén juttatott adóköteles bevétel, amelynek igénybevételére egyidejűleg több magánszemély jogosult, és a kifizető – jóhiszemű eljárása ellenére – nem képes megállapítani az egyes magánszemélyek által megszerzett jövedelmet, továbbá az egyidejűleg több magánszemély (ideértve az üzleti partnereket is) számára szervezett, ingyenes vagy kedvezményes rendezvénnyel, eseménnyel összefüggésben (ha a rendezvény, esemény a juttatás körülményeiből megítélhetően döntő részben vendéglátásra, szabadidőprogramra

irányul) a kifizető által viselt költség (beleértve az ilyen rendezvényen, eseményen a résztvevőknek adott ajándéktárgyra fordított kiadást is, feltéve, hogy az ajándéktárgy egyedi értéke személyenként nem haladja meg a minimálbér 25 százalékát);

c) a kifizető által törvény vagy törvény felhatalmazása alapján más jogszabály rendelkezése következtében a magánszemélynek ingyenesen vagy kedvezményesen átadott termék, nyújtott szolgáltatás révén juttatott adóköteles jövedelem;

d) az olyan adómentesnek, üzleti ajándéknak nem tekinthető üzletpolitikai (reklám) célú juttatás, amely nem tartozik a szerencsejáték szervezéséről szóló törvény hatálya alá, azzal, hogy a kifizető rosszhiszemű vagy jogszerűtlen eljárása esetén a kiszabható mulasztási bírság az adóalap 50 százaléka.

(7) Egyes meghatározott juttatásnak minősül

a) a 71. § (1) bekezdés szerinti juttatásnak az ott meghatározott értékhatárt meghaladó része;

b) a 71. § (1) bekezdés szerint – az ott meghatározott értékhatárokat meg nem haladóan – az adóévben biztosított juttatások együttes értékének az éves rekreációs keretösszeget meghaladó része;

c) a 71. § (2) bekezdés *a)* pont szerinti juttatásnak az ott meghatározott értékhatárt meghaladó része;

d) a 71. § (2) bekezdés *b)* pont szerinti juttatásnak az ott meghatározott értékhatárt meghaladó része.

(8) A (7) bekezdés *b)* pont alkalmazásában az éves rekreációs keretösszeg

a) évi 450 ezer forint, ha a munkavállaló munkaviszonya egész évben fennáll;

b) a 450 ezer forintnak a munkavállaló által az adott munkáltatónál az adóévben a juttatás alapjául szolgáló jogviszonyban töltött

napokkal arányos összege, ha a munkavállaló munkaviszonya csak az év egy részében áll fenn;

c) évi 450 ezer forint, ha a magánszemély munkaviszonya a magánszemély halála miatt szűnik meg.

(9) E § alkalmazásában

a) csekély értékű ajándék: a minimálbér 10 százalékát meg nem haladó értékű termék, szolgáltatás;

b) elszámolt éves összes bevétel: a kifizető által az adóévre vonatkozó beszámolóban kimutatott (ennek hiányában az adóév utolsó napjára vonatkozó könyvviteli zárlat alapján megállapított) összes bevétel;

c) telefonszolgáltatás magáncélú használata címén adóköteles jövedelem: a kifizetőt a juttatás, szolgáltatás miatt terhelő kiadásokból

ca) a forgalomarányos kiadások tételes elkülönítésével és a nem forgalomarányos kiadásoknak a forgalomarányos kiadások magáncélú hányada értékével meghatározott magáncélú használat értékének, vagy a kifizető választása szerint a kiadások 20 százalékának, illetve – ha magáncélú telefonhasználat elkülönítése nem lehetséges – a kiadások 20 százalékának,

cb) ha a kifizető a szolgáltatás nyújtója, a magáncélú használat szokásos piaci értékének vagy az összes használat szokásos piaci értéke 20 százalékának

a magánszemély által meg nem térített része.

71. § (1) Béren kívüli juttatásnak minősül – ha a juttató a munkáltató – a munkavállalónak az adóévben a Széchenyi Pihenő Kártya

a) szálláshely alszámlájára utalt, kormányrendeletben meghatározott szálláshely-szolgáltatásra felhasználható – több juttatótól származóan együttvéve – legfeljebb évi 225 ezer forint támogatás;

b) vendéglátás alszámlájára utalt, melegkonyhás vendéglátóhelyeken (ideértve a munkahelyi étkeztetést is) kormányrendeletben meghatá-

rozott étkezési szolgáltatásra felhasználható – több juttatótól származóan együttvéve – legfeljebb évi 150 ezer forint támogatás;

c) szabadidő alszámlájára utalt, a szabadidő-eltöltést, a rekreációt, az egészségmegőrzést szolgáló, kormányrendeletben meghatározott szolgáltatásra felhasználható – több juttatótól származóan együttvéve – legfeljebb évi 75 ezer forint támogatás.

(2) Béren kívüli juttatásnak minősül

a) a szakszervezet által a tagjának, a nyugdíjas tagjának, az említett magánszemélyek közeli hozzátartozójának, az elhunyt tag (nyugdíjas tag) közeli hozzátartozójának üdülőben nyújtott üdülési szolgáltatás révén juttatott jövedelemből az adóévben személyenként a minimálbér összegét meg nem haladó rész;

b) a szövetkezet közösségi alapjából a szövetkezet magánszemély tagja részére a szövetkezet alapszabályában foglaltaknak megfelelően az adóévben nem pénzben juttatott – egyébként adóköteles – jövedelem együttes értékéből személyenként a minimálbér havi összegének 50 százalékát meg nem haladó rész.

(3) A kifizető az adókötelezettség megállapításához a béren kívüli juttatásra vonatkozó rendelkezésekben foglalt feltételek általa nem ismert fennállását a magánszemélynek az adott juttatásra vonatkozó nyilatkozata alapján veszi figyelembe.

(4) Ha béren kívüli juttatásra vonatkozóan az állami adó- és vámhatóság a feltételek fennállásának hiányát állapítja meg, a jogkövetkezményeket – ha nem rendelkezik a magánszemély nyilatkozatával – a kifizető viseli. Ha az adóhiány a magánszemély valótlan nyilatkozatának a következménye, illetve a magánszemély a nyilatkozat átadását nem tudja igazolni, akkor az adóhiányt és jogkövetkezményeit a magánszemélynek az állami adó- és vámhatóság határozata alapján kell viselnie.

(5) E § és a 70. § (8) bekezdés alkalmazásában

- a) munkáltatónak minősül a társas vállalkozás is;
- b) munkavállalónak minősül a munka törvénykönyvéről szóló törvény előírásai szerint a munkáltatónál másik munkáltató utasítása alapján a munkaszerződésében rögzített munkahelytől eltérő helyen munkát végző munkavállaló és a társas vállalkozás személyesen közreműködő tagja is;
- c) üdülőnek minősül a nem üzleti célú közösségi szabadidős szálláshely-szolgáltatásról szóló kormányrendelet szerint üdülőként nyilvántartásba vett szálláshely;
- d) a Széchenyi Pihenő Kártya az arra jogosult intézmény által kibocsátott olyan fizetési eszköz, amellyel a munkavállalónak a munkáltató által utalt támogatás terhére – az arra felhatalmazott és a rendszerbe bevont szolgáltatóknál – szolgáltatások vásárolhatók.

MEGOLDÁS

A munkavállalónak nem keletkezik adófizetési kötelezettsége. A SZÉP Kártya vendéglátás zsebébe adott juttatás évi 150 000 Ft-ig béren kívüli juttatásnak minősül. A béren kívüli juttatás után a társaság fizet 15% személyi jövedelemadót és 15,5% szociális hozzájárulási adót. Ez azt jelenti, hogy a havi 12 500 Ft-os juttatások 30,5%-os közterhet viselnek.

A további 20 000 Ft-os vendéglátás zseb feltöltés már egyes meghatározott juttatásnak minősül, mivel a korábbi juttatásokkal a cég kimerítette a 150 000 Ft-os keretet. Az egyes meghatározott juttatás esetében az adó alapja a juttatás 118%-a, és azután az év második felében 15% szja és 15,5% szociális hozzájárulási adó merül fel. Így ennek a juttatásnak a teljes közterhe 35,99%, amelyet szintén a cégnek kell megfizetnie. (2020 végén és 2021 első felében a SZÉP Kártya juttatások nem viselnek szociális hozzájárulási adóterhet.)

A fejenként felmerülő pontos közterheket az alábbi táblázat tartalmazza:

	Közteher	Bevétel	Adóalap	Adómérték	Adó
Béren kívüli	SZJA	150 000	150 000	15%	22 500
	SZOCHO	150 000	150 000	15,50%	23 250
Egyes meghatározott	SZJA	20 000	23 600	15,00%	3 540
	SZOCHO	20 000	23 600	15,50%	3 658

SZÉP Kártya éves határa

TÉNYÁLLÁS

Egy munkáltató minden munkavállalójának évi 225 000 Ft szálláshely, 150 000 Ft vendéglátás és 75 000 Ft szabadidő SZÉP Kártya feltöltést biztosít. A munkavállalók a fenti összegek egynegyedét az adóév januárjában megkapják. Az egyik munkavállalót február 15-én azonnali hatállyal elbocsájtják, de a SZÉP Kártya juttatást nem kell visszafizetnie.

FELADAT

Milyen adókötelezettsége keletkezik az elbocsátott munkavállalónak és a munkáltatónak a SZÉP Kártya juttatással kapcsolatban?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

70. § (7) Egyes meghatározott juttatásnak minősül

- a) a 71. § (1) bekezdés szerinti juttatásnak az ott meghatározott értékhatárt meghaladó része;
  - b) a 71. § (1) bekezdés szerint – az ott meghatározott értékhatárokat meg nem haladóan – az adóévben biztosított juttatások együttes értékének az éves rekreációs keretösszeget meghaladó része;
  - c) a 71. § (2) bekezdés a) pont szerinti juttatásnak az ott meghatározott értékhatárt meghaladó része;
  - d) a 71. § (2) bekezdés b) pont szerinti juttatásnak az ott meghatározott értékhatárt meghaladó része.
- (8) A (7) bekezdés *b)* pont alkalmazásában az éves rekreációs keretösszeg
- a)* évi 450 ezer forint, ha a munkavállaló munkaviszonya egész évben fennáll;
  - b)* a 450 ezer forintnak a munkavállaló által az adott munkáltatónál az adóévben a juttatás alapjául szolgáló jogviszonyban töltött napokkal arányos összege, ha a munkavállaló munkaviszonya csak az év egy részében áll fenn;
  - c)* évi 450 ezer forint, ha a magánszemély munkaviszonya a magánszemély halála miatt szűnik meg.
71. § (1) Béren kívüli juttatásnak minősül – ha a juttató a munkáltató – a munkavállalónak az adóévben a Széchenyi Pihenő Kártya
- a) szálláshely alszámlájára utalt, kormányrendeletben meghatározott szálláshely-szolgáltatásra felhasználható – több juttatótól származóan együttvéve – legfeljebb évi 225 ezer forint támogatás;
  - b) vendéglátás alszámlájára utalt, melegkonyhás vendéglátóhelyeken (ideértve a munkahelyi étkeztetést is) kormányrendeletben meghatározott étkezési szolgáltatásra felhasználható – több juttatótól származóan együttvéve – legfeljebb évi 150 ezer forint támogatás;
  - c) szabadidő alszámlájára utalt, a szabadidő-eltöltést, a rekreációt,

az egészségmegőrzést szolgáló, kormányrendeletben meghatározott szolgáltatásra felhasználható – több juttatótól származóan együttvéve – legfeljebb évi 75 ezer forint támogatás.

MEGOLDÁS

A munkáltató a leírt esetben a lehető legmagasabb összegű SZÉP Kártya juttatást adja a munkavállalóknak úgy, hogy a juttatás a kedvező adózású maradjon, béren kívüli juttatásnak minősüljön. Az adótörvények ugyanis úgy rendelkeznek, hogy a béren kívüli juttatások együttes összege éves szinten nem haladhatja meg a 450 000 Ft-ot, különben az átkerül a kevésbé kedvező, egyes meghatározott juttatás kategóriába.

Az adótörvények arról is rendelkeznek, hogy amennyiben a munkavállaló nem dolgozik egész évben a munkáltatónál, akkor a 450 000 Ft-os felső határt időarányosan csökkenteni kell.

A kérdésben szereplő munkavállaló tehát a 450 000 Ft-os juttatás egynegyedéhez, 112 500 Ft-hoz jutott hozzá. Ugyanakkor csak 46 napot töltött alkalmazásban a 365 napból. Ez 12,6%-ot jelent. 450 000 Ft-nak a 12,6%-a 56 712 Ft. Így a munkavállalónak adott 112 500 Ft-ból 56 712 Ft kedvező adózású béren kívüli juttatásnak minősül, míg 55 788 Ft egyes meghatározott juttatásnak.

A béren kívüli juttatás után a társaság fizet 15% személyi jövedelemadót és 15,5% szociális hozzájárulási adót, míg az egyes meghatározott juttatás esetén az adóalap, és így az adóterhelés is 18%-kal magasabb. Ez azt jelenti, hogy a béren kívüli juttatási rész után 17 297 Ft közteher merül fel, míg az egyes meghatározott juttatás után 20 078 Ft. A két szám minimális eltérése miatt látszik, hogy a SZÉP Kártya értékhatárok esetleges megsértése csak elhanyagolható mértékben növeli a közterheket.

Vegyes cafeteria

TÉNYÁLLÁS

Egy munkavállaló az adóévben 100 000 Ft SZÉP Kártya juttatásban részesül. A munkáltató egy cégautót is biztosít a számára, amelyet a cég havi 115 000 Ft-ért lízingel. Ezen túl a munkáltatója 180 000 Ft értékben biztosít neki koncert belépőjegyeket. Végezetül a magánszemély javára a munkáltató 50 000 Ft-ot elkülönít egészségpénztári munkáltatói hozzájárulásra. A juttatásokat a magánszemély januárban kapja meg.

FELADAT

Milyen adókötelezettsége keletkezik éves szinten a magánszemélyeknek és a munkáltatónak a felsorolt juttatásokkal kapcsolatban?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

69. § (1) Béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások [70. §], valamint a béren kívüli juttatások [71. §] után az adó a kifizetőt terheli.

(2) Az (1) bekezdés hatálya alá tartozó juttatás esetében jövedelemnek minősül a juttatás értéke, ingyenesen vagy kedvezményesen juttatott termék, szolgáltatás esetén annak szokásos piaci értéke vagy abból az a rész, amelyet a magánszemély nem köteles megfizetni. A kifizetőt terhelő adó alapja

- a) béren kívüli juttatás esetében az előzőek szerinti jövedelem,
- b) béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások esetében az előzőek szerinti jövedelem 1,18-szorosa.

1. számú melléklet az 1995. évi CXVII. törvényhez – Az adómentes bevételekről

8. A nem pénzben kapott juttatások közül adómentes:

8.28. a kifizető által ugyanazon magánszemélynek ingyenesen vagy kedvezményesen juttatott

a) a sportról szóló törvény hatálya alá tartozó sportrendezvényre szóló belépőjegy, bérlet,

b) kulturális szolgáltatás igénybevételére (muzeális intézmény és művészeti létesítmény (kiállítóhely) kiállítására, színház-, tánc-, cirkus- vagy zeneművészeti előadásra, közművelődési tevékenységet folytató szervezet által nyújtott kulturális szolgáltatás igénybevételére) szóló belépőjegy, bérlet, továbbá könyvtári beiratkozási díj az adóévben legfeljebb – az a) és b) pont szerinti juttatási körben külön-külön – a minimálbért meg nem haladó értékben, feltéve, hogy a belépőjegy, bérlet – a magánszemélynek ki nem osztott (nem juttatott) belépőjegyek, bérletek visszaváltása kivételével – nem visszaváltható, továbbá azzal, hogy nem adómentes az említett juttatásokra szóló utalvány;

8.37. kifizető, külföldi székhelyű jogi személy, egyéb szervezet által biztosított személygépkocsi magáncélú használata, továbbá azzal összefüggésben úthasználatra jogosító bérlet, jegy juttatása;

MEGOLDÁS

A magánszemély SZÉP Kártya juttatása béren kívüli juttatásnak minősül. A béren kívüli juttatás után a társaság fizet 15% személyi jövedelemadót és 15,5% szociális hozzájárulási adót. Azaz a 100 000 Ft SZÉP Kártya juttatás után a társaságnak keletkezik 30.500 Ft fizetési kötelezettsége.

A cégautó biztosítása adómentes juttatásnak minősül. Az igaz, hogy az autó után meg kell fizetni a cégautóadót, de ez nem magánszemélyhez kapcsolódó közteherként jelenik meg.

Amikor a munkavállaló 180 000 Ft értékben kap koncertjegyeket, akkor abból 2020-ban 161 000 Ft adómentes, hiszen koncertjegyeket vagy más, kulturális eseményre szóló belépőjegyet, bérletet a minimálbér összegéig lehet adni éves szinten – adómentesen. Ugyanakkor a minimálbért meghaladó rész, 19 000 Ft a munkavállaló bérjövödelmének minősül. Ezen jövedelem után a munkavállaló köteles a 15% személyi jövedelemadó és a 18,5% járulék megfizetésére, összesen 6365 Ft-ot. Ezeket a közterheket a munkáltató a magánszemély következő havi fizetéséből vonja le. Emellett a munkáltató 15,5% szociális hozzájárulási adót és 1,5% szakképzési hozzájárulást is köteles megfizetni, együttesen 3230 Ft-ot.

A munkáltató emellett 50 000 Ft-ot kap munkáltatói hozzájárulásként. Az adótörvények részletszabálya szerint ebben az esetben az 50 000 Ft minősül jövedelemnek, amiből a munkáltató köteles levonni a 15% személyi jövedelemadót (7500 Ft-ot) és a 18,5% járulékot (9250 Ft-ot). Így a pénztárba csak a fennmaradó 33 250 Ft kerülhet elutalásra. Emellett a munkáltató 15,5% szociális hozzájárulási adót és 1,5% szakképzési hozzájárulást is köteles megfizetni, együttesen 8500 Ft-ot.

Egyéb cafeteria juttatások, bruttósítás

TÉNYÁLLÁS

Egy munkáltató az adóévben havi 10 500 Ft értékű helyi bérlet és 10 000 Ft értékű vásárlási utalvány juttatást ad a munkavállalóinak. A munkáltató el kívánja érni, hogy ezen juttatásokkal kapcsolatban a magánszemélyeknek ne merüljön fel adófizetési kötelezettsége.

FELADAT

Hogy kell megállapítani a munkavállalók január havi jövedelmét a fenti juttatásokkal kapcsolatban? Mekkora összegű fizetési kötelezettsége keletkezik a munkavállalónak és a munkáltatónak a leírt esetben?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

4. § (2) Bevétel a magánszemély által bármely jogcímen és bármely formában – pénzben (e törvény alkalmazásában ideértve a készpénz-helyettesítő eszközt is), és/vagy nem pénzben – mástól megszerzett vagyoni érték. Nem pénzben megszerzett bevételnek minősül különösen

a) az utalvány (ideértve különösen a kereskedelmi utalványt és minden más hasonló jegyet, bont, kupont, valamint egyéb tanúsítványt, amely egy vagy több személy árujára vagy szolgáltatására cserélhető, illetve egy vagy több személy esetében is alkalmazható kötelezettség csökkentésére);

b) dolog, szolgáltatás, értékpapír, részesedés, forgalomképes vagy egyébként értékkel bíró jog;

c) elengedett, átvállalt tartozás; a magánszemély helyett teljesített kiadás, befizetés;

d) kamatkedvezmény; dolog, szolgáltatás személyes (magáncélú) ingyenes vagy kedvezményes használata, igénybevétele.

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez.

MEGOLDÁS

Az adóévtől a helyi bérlet és a vásárlási utalványok csak bérjövedelemként adhatók a munkavállalóknak. Ez azt jelenti, hogy a kérdéses 20 500 Ft-os juttatás a magánszemély oldalán lenne adó- és járulékköteles juttatás, ami a magánszemély más jövedelmeinek nettó értékét csökkentené.

A munkáltató, ha ezt el kívánja kerülni, a termék, szolgáltatás formájában adott juttatás mellé pénzzuttatást is adhat, amely pontosan akkora értékű, hogy abból a magánszemély terhelő közterhek levonhatók legyenek. Így a munkáltató gyakorlatilag átvállalja a közterhek megfizetését a magánszemélytől. Ehhez a nem pénzben adott juttatás értékének 50,38%-át kell a munkáltatónak biztosítania. A juttatásból – a nem pénzben adott 20 500 Ft-ból és az amellé adott 10 327 Ft készpénzből – a munkáltató levonja a 15% szja-t és a 18,5% járulékot, pontosan 10 327 Ft-ot. Így a munkavállaló ténylegesen nem érzékeli nettó bércsökkenés-ként azt, hogy a cafeteria juttatás miatt személyes adókötelezettségei is felmerültek.

Ugyanakkor a munkáltató a 15,5%-os szociális hozzájárulási adót és a 1,5%-os szakképzési hozzájárulást a 30 827 Ft-os adóalap után köteles megfizetni, ami 5241 Ft-os fizetési kötelezettséget eredményez.

Cafeteria – Családi nap

TÉNYÁLLÁS

A munkáltató augusztusban családi napot szervez. A családi napon a munkavállalók és családtagjaik vehetnek részt. A családi napon étkezést, szórakoztatást és fejenként egy 20 000 Ft értékű ajándékot kapnak

a résztvevők. A munkáltató együttesen 15 millió forintot költ a családi napra.

FELADAT

Kinek milyen adókötelezettsége keletkezik a családi nappal összefüggésben?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

- a) az évi egy alkalommal – az erre vonatkozó nyilvántartás vezetése mellett – csekély értékű ajándék révén juttatott adóköteles jövedelem;
- b) az olyan ingyenes vagy kedvezményes termék, szolgáltatás révén juttatott adóköteles bevétel, amelynek igénybevételére egyidejűleg több magánszemély jogosult, és a kifizető – jóhiszemű eljárása ellenére – nem képes megállapítani az egyes magánszemélyek által megszerzett jövedelmet, továbbá az egyidejűleg több magánszemély (ideértve az üzleti partnereket is) számára szervezett, ingyenes vagy kedvezményes rendezvénnyel, eseménnyel összefüggésben (ha a rendezvény, esemény a juttatás körülményeiből megítélhetően döntő részben vendéglátásra, szabadidőprogramra irányul) a kifizető által viselt költség (beleértve az ilyen rendezvényen, eseményen a résztvevőknek adott ajándéktárgyra fordított kiadást is, feltéve, hogy az ajándéktárgy egyedi értéke személyenként nem haladja meg a minimálbér 25 százalékát); azzal, hogy a kifizető rosszhiszemű vagy jogszerűtlen eljárása esetén a kiszabható mulasztási bírság az adóalap 50 százaléka.

MEGOLDÁS

A túlnyomórészt vendéglátásra vagy szórakoztatásra irányuló esemény, rendezvény teljes költsége egyes meghatározott juttatásnak minősül. Az ilyen esemény, rendezvény keretében egyes meghatározott juttatásként ajándéktárgy is adható, feltéve, hogy annak értéke nem haladja meg a minimálbér 25%-át fejenként.

Az egyes meghatározott juttatás esetében az adó alapja a juttatás 118%-a, és azután az év második felében 15% szja és 15,5% szociális hozzájárulási adó merül fel. Így ennek a juttatásnak a teljes közterhe 35,99%, amelyet a munkáltatónak kell megfizetnie. Így a 15 milliós költség egésze után a társaság fizet 35,99 % közterhet, együttesen 5 398 500 Ft-ot. A munkavállalóknak tehát a családi nap és az ott kapott ajándék miatt nem merül fel adókötelezettsége.

Cafeteria - Gyümölcsnap

TÉNYÁLLÁS

Egy tervezőirodában a munkavállalók minden kedden nagy kosár gyümölcsöt kapnak. A gyümölcsből bárki vehet, korlátozás nélkül. Emellett a tervező irodában kávégép is elérhető ingyenesen. A tervezőiroda kedvező árat fizet a gyümölcsért és a kávégép üzemeltetéséért - havi 80 000 Ft-ot.

FELADAT

Kinek, milyen adókötelezettsége keletkezik a felsorolt juttatásokkal kapcsolatban?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

70. § (4) Egyes meghatározott juttatásnak minősül az adóévben reprezentáció és üzleti ajándékok juttatása alapján meghatározott jövedelem azzal, hogy a jövedelem meghatározásánál figyelmen kívül kell hagyni az e törvény előírásai szerint adómentes juttatásokat.

(6) Egyes meghatározott juttatásnak minősül

a) az évi egy alkalommal – az erre vonatkozó nyilvántartás vezetése mellett – csekély értékű ajándék révén juttatott adóköteles jövedelem;

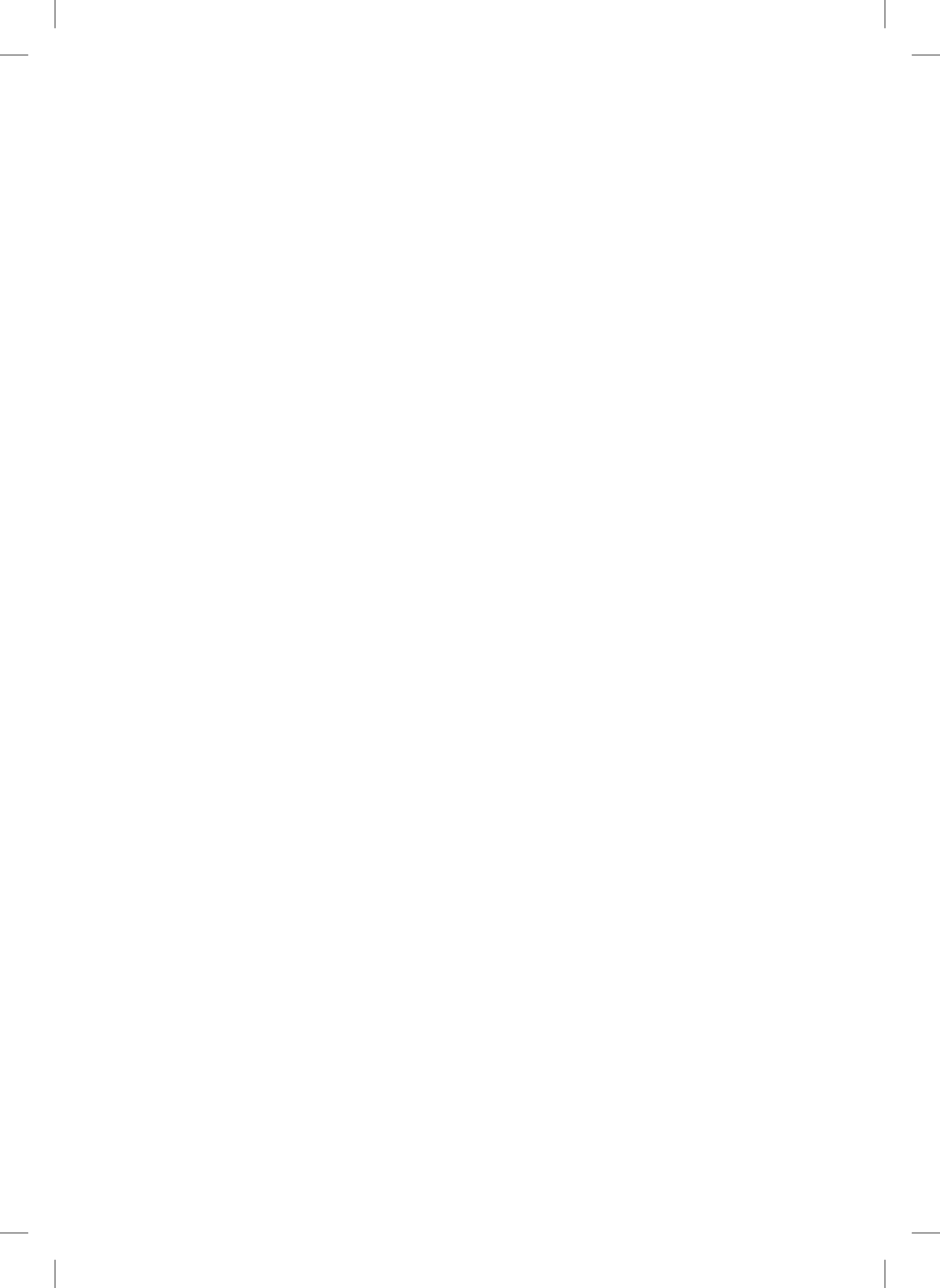
b) az olyan ingyenes vagy kedvezményes termék, szolgáltatás révén juttatott adóköteles bevétel, amelynek igénybevételére egyidejűleg több magánszemély jogosult, és a kifizető – jóhiszemű eljárása ellenére – nem képes megállapítani az egyes magánszemélyek által megszerzett jövedelmet, továbbá az egyidejűleg több magánszemély (ideértve az üzleti partnereket is) számára szervezett, ingyenes vagy kedvezményes rendezvénnyel, eseménnyel összefüggésben (ha a rendezvény, esemény a juttatás körülményeiből megítélhetően döntő részben vendéglátásra, szabadidőprogramra irányul) a kifizető által viselt költség (beleértve az ilyen rendezvényen, eseményen a résztvevőknek adott ajándéktárgyra fordított kiadást is, feltéve, hogy az ajándéktárgy egyedi értéke személyenként nem haladja meg a minimálbér 25 százalékát); azzal, hogy a kifizető rosszhiszemű vagy jogszerűtlen eljárása esetén a kiszabható mulasztási bírság az adóalap 50 százaléka.

MEGOLDÁS

Az olyan termék vagy szolgáltatás formájában adott juttatás, amelynek igénybevételére több magánszemély jogosult, és a munkáltató – jóhiszemű eljárása ellenére – nem képes megállapítani az egyes magánsze-

mélyek által megszerzett jövedelmet, egyes meghatározott juttatásnak minősül. Az árengedmény, amelyet a cég a külső szolgáltatótól kap, nem válik adókötelessé a magánszemélyek szintjén.

Az egyes meghatározott juttatás esetében az adó alapja a juttatás 118%-a, amely után 15% szja és 15,5% szociális hozzájárulási adó merül fel. Így ennek a juttatásnak a teljes közterhe 35,99%, amelyet a munkáltatónak kell megfizetnie. Így a 80 000 Ft-os költség egésze után a munkáltató havi 28 792 Ft-ot adózik.

Magánszemélyek nemzetközi adózása – Példák (Horváthné Szabó Beáta)

Illetőség vizsgálata

TÉNYÁLLÁS

Az adóügyi illetőségnek kiemelkedő jelentősége van egy magánszemély jövedelmének adóztatásánál, amelyhez különböző szempontokat kell figyelembe venni. A következő magánszemélyek illetőségének megítéléséhez az alábbi tényeket és körülményeket ismerjük:

a) Nagy Péter

- Magyar állampolgár
- Feleségével együtt augusztus 1-én Svájcba költözik
- Svájci munkaviszonyt létesít a cégcsoport egyik leányvállalatnál
- Magyar állandó lakóhelyét július 31-én bérbe adja és augusztus 1-től Svájcban bérel egy garzonlakást
- Augusztus 1-től a svájci szabályok szerint ott illetőséget szerez
- Üzleti tárgyalásokra szinte minden hónapban 2-3 napra Magyarországra utazik
- Bankszámlával mindkét országban rendelkezik

b) Szabó Csilla

- Magyar állampolgár
- Miskolcon él, ahol állandó lakóhellyel rendelkezik
- Nincs párkapcsolata

- Szeptembertől március 20-áig Németországban dolgozik kiküldetésben egy német tanácsadó cégnél
- A német helyi szabály belföldi illetőségűnek tekinti
- A német cég gazdasági munkáltatónak minősül, ezért a projekten eltöltött idő alatt jövedelme Németországban adózik, annak ellenére, hogy Csilla magyar munkaviszony alapján, kiküldetésben dolgozik Németországban

c) Petr Pavlík

- Szlovák állampolgár
- Bejelentett lakcíme a szüleinél van, Pozsonyban
- Győrben is van egy lakása, mivel ott dolgozik munkaviszonyban
- Szüleit havonta rendszeresen látogatja
- Több mint 183 napot tartózkodik Magyarországon

d) Kis Katalin

- Regionális pozícióban lévő gazdasági vezető egy lengyel társaságnál
- 4 országért felel, (Lengyelország, Magyarország, Szlovákia, Ausztria) valamennyi országban fizikailag is munkát végez, de a Lengyelországban töltött napok száma meghaladja a 183 napot
- Lengyelországban lakást bérel a munkáltatója számára, a többi országban, ha szükséges hotelben száll meg, de sok esetben Magyarországról ingázik
- Igyekszik munkáját úgy beosztani, hogy havonta legalább két hétvégét Magyarországon töltsön a családjával, előtt és utána 1-2 napot Magyarországról dolgozik

- Férje és két kiskorú gyermeke Budapesten él egy II. kerületi lakásban
- Magyar állampolgár

e) Josef Francz

- Osztrák állampolgár
- Feleségével közös családi házban Grazban van az állandó lakóhelye
- Februártól elvállalja egy magyar Társaság ügyvezetői pozícióját
- Ausztriában is dolgozik időnként, egy társaság igazgatótanácsának tagja
- A feleség Ausztriában dolgozik, de a hétvégeket és az ünnepeket gyakran Magyarországon tölti
- Az ügyvezetőnek a magyar cég lakást bérel
-

f) Horváth Klára

- Egy magyar társaság gazdasági vezetője
- Lehetőséget kap arra, hogy Kenyában dolgozzon kiküldetésben januártól
- Férjével együtt költözik
- Márciusig a magyar cégtől kiküldetésben végzi a munkát
- Júliusban szabadságon vannak Magyarországon
- Augusztustól EMEA vezető pozíciót kap és az amerikai anyacéggel köt munkaszerződést
- A munkát fizikailag továbbra is Kenyában látja el
- Budapesti lakásukat márciustól bérbe adják
- December 1-én kijelentkezik a magyar állandó lakóhelyéről

g) John Smith

- Amerikai állampolgár
- Családjával 3 évre Magyarországra költözik
- Egy magyar multinacionális Társaságnál ügyvezetői pozíciót lát el, kiküldetésben
- A magyar Társaság havi 3000 dollárért bérel egy villát a család részére a Budai hegyekben
- Amerikai lakásukat kiadják
- Befektetéseik Amerikában vannak, rendszeresen jelentős összegű osztalék és kamat jövedelmet kapnak

FELADAT

Állapítsa meg a magánszemély illetőségét a magyar Személyi jövedelemadóról szóló törvény (továbbiakban Szja) alapján, amennyiben a magánszemély több országban illetőséggel bír szükség esetén vizsgálja meg a kettős adózást elkerülő egyezmények illetőségre vonatkozó cikkét.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (a továbbiakban: Szja)

3. § E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:

2. Belföldi illetőségű magánszemély:

a) a magyar állampolgár (kivéve, ha egyidejűleg más államnak is állampolgára, és belföldön nem rendelkezik a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvényben meghatározott lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel);

b) az a természetes személy, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogát az adott naptári évben – a ki- és beutazás napját is egész napnak tekintve – legalább 183 napig Magyarország területén gyakorolja;

c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó letelepedett jogállású, illetve hontalan személy; továbbá

d) az a)-c) pontban nem említett természetes személy, akinek

da) kizárólag belföldön van állandó lakóhelye;

db) létérdekei központja belföld, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel;

dc) szokásos tartózkodási helye belföldön található, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel, és létérdekei központja sem állapítható meg;

azzal, hogy a létérdekek központja az az állam, amelyhez a magánszemélyt a legszorosabb személyes, családi és gazdasági kapcsolatok fűzik, továbbá az állandó lakóhely az olyan lakóhely, ahol a magánszemély tartós ottlakásra rendezkedett be és ténylegesen ott lakik. Nem változik az állandó lakóhely, ha a magánszemély ideiglenes jelleggel huzamosabb ideig külföldön tartózkodik.

3. Külföldi illetőségű magánszemély: a belföldi illetőségű magánszemélynek nem minősülő természetes személy, valamint – a 2. pont c) alpontjában foglaltaktól eltérően – a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 35. § (1) bekezdésének e) pontja hatálya alá tartozó letelepedett jogállású személy, feltéve, hogy bármely 12 hónapos idő-

szakban – a ki- és beutazás napját is egész napnak tekintve – kevesebb, mint 183 napot tartózkodik Magyarország területén.

MEGOLDÁS

a) Nagy Péter

Az Sza tv 3. § 2. pontja alapján Péter magyar illetőséggel bír, miután magyar állampolgár. Svájcban augusztus 1-től svájci illetőségű, ezért az illetőséget a Svájccal kötött 2013. évi CLXIII. törvény a kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény 4. cikke alapján kell eldönteni. A 4. cikk 2. a) pontja alapján Péter magyar illetősége augusztus elsején megváltozik, ugyanis csak abban az államban tekinthető belföldi illetőségűnek, amelyben állandó lakóhellyel rendelkezik, mely esetünkben Svájcban van. Péternek van magyar lakcíme is, de mivel a magyar lakása számára nem elérhető, ezért azt állandó lakóhelyként nem lehet figyelembe venni. Ugyanis állandó lakóhely az a hely, ahol tartós ottlakásra rendezkedett be és ténylegesen ott is lakik. Nem változtatna az illetőségen az sem, ha a magyar lakás elérhető lenne és az üzleti utakon ott tartózkodna, ugyanis, ha mindkét államban rendelkezik lakóhellyel, akkor az egyezmény szerint csak abban az államban tekintendő belföldi illetőségűnek, amellyel személyi és gazdasági kapcsolatai szorosabbak (a létérdekek központja). Mivel felesége a külföldi munkavégzés alatt Svájcban él és a munkaviszony is Svájcban van ezért augusztustól az egyezmény alapján Svájci illetőségűvé válik.

b) Szabó Csilla

Az Sza tv 3. § 2. pontja alapján Csilla magyar illetőséggel bír, miután magyar állampolgár. A német szabályok alapján ott is illetőséggel bír ezért meg kell vizsgálni a Németországgal megkötött 2011. évi

LXXXIV. törvény a kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény 4. cikkét, mely szerint, ha mindkét országban állandó lakóhellyel bír, akkor meg kell vizsgálni a következő szempontot, a létérdekek központját. Mivel Csilla egyedülálló, ezért a családi kapcsolata alapján nem lehet döntést hozni. Gazdasági kapcsolatát vizsgálva, bár munkaviszonya Magyarországon van, de a német cég javára dolgozik ezért ez a szempont sem egyértelmű, ezért a következő ismérv a szokásos tartózkodási hely. Csilla a kiküldetés idején végig Németországban tartózkodik, mely időtartam meghaladja a 183 napot. Ennek következtében a kiküldetés idején Csilla német illetőséggel bír.

c) Petr Pavlík

Petr feltételezés szerint Szlovák illetőséggel bír. Az Szja tv 3. § 2. pontja alapján Petr magyar illetőséggel is rendelkezik, miután uniós tagországban állampolgár és több mint 183 napot Magyarországon tölt, ahol munkaviszonyban áll. A Szlovákiával megkötött 1996. évi C. törvény a kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény 4. cikke alapján, ha a magánszemély mindkét országban állandó lakóhellyel bír, melyet rendszeresen használ, akkor meg kell vizsgálni a következő szempontot, a létérdekek központját. Mivel Petr egyedülálló, és kereső nagykorú személy, a szülői kapcsolat alapján nem lehet döntést hozni. Gazdasági kapcsolata Magyarországon van, ezért az ideérkezés első napjától magyar illetőségűnek tekintendő.

d) Kis Katalin

Katalin magyar állampolgár ezért magyar illetőségűnek számít. Mivel Lengyelországban is illetőségűnek tekintik, az 1996. évi XCV. törvény a kettős adózás elkerüléséről szóló Lengyelországgal kötött egyezmény 4. cikke alapján, ha a magánszemély mindkét országban állandó lakóhely-

lyel bír, melyet rendszeresen használ, akkor meg kell vizsgálni, hol van a létérdekeinek központja. Családi kapcsolata Magyarországon van, akikkel rendszeresen tartja a kapcsolatot. Ezért annak ellenére, hogy lengyel munkaviszonyban áll és ott több mint 183 napot tartózkodik, az Egyezmény alapján magyar illetőségűnek számít, tekintettel arra, hogy a családi kapcsolat erősebb kötelék, mint a gazdasági kapcsolat.

e) Josef Francz

Josef feltételezhetően osztrák illetőségű. A magyar szabályok alapján viszont magyar illetőségűnek számít amennyiben a Magyarországon töltött napok száma meghaladja a 183 napot. Az 1976. évi 2. törvényerejű rendelet az Ausztriával kötött kettős adózás elkerüléséről kimondja, ha a magánszemély mindkét országban rendelkezik állandó lakóhellyel (a magyar bérelt lakás is annak számít adózás szempontjából) akkor a létérdekek központját is meg kell vizsgálni. Mivel a férj és a feleség is ingázik a két ország között és Josefnek mindkét országban van jogviszonya, ezért a létérdekek alapján nem lehet az illetőséget meghatározni. A szokásos hely lesz a döntő. Ezért, ha Josef több mint 183 napot Magyarországon tölt, akkor az egyezmény szerint is magyar illetőségű lesz, ha kevesebbet akkor pedig osztrák illetőségű marad.

f) Horváth Klára

Klára magyar állampolgár ezért magyar illetőségűnek számít. Kenyával nincs a kettős adózás elkerülésére vonatkozó egyezménye Magyarországnak, ezért a többi információnak nincs jelentősége, azok nem befolyásolják a magyar illetőséget.

g) John Smith

John amerikai állampolgár és mint ilyen megtartja az amerikai illetőséget. Ugyanakkor a magyar szabályok szerint mivel csak Magyarországon rendelkezik állandó lakóhellyel ezért magyar illetőségűnek számít. A 49/1979. (XII. 6.) MT rendelet 1. cikk 2 bekezdése alapján az Egyesült államok úgy adóztathatja állampolgárait (ideértve az Egyesült Államok esetében a volt állampolgárokat is), mintha az Egyezmény nem lépett volna hatályba. Ennek következtében John amerikai illetőségű marad.

Adóztatási jog eldöntése

TÉNYÁLLÁS

Nagy Olivér magyar állampolgár, családjával Sopronban él. Egy magyar Kft. ügyvezetője, aki a Kft. üzleti forgalmának fellendítése érdekében minden héten 2 napot Ausztriába utazik üzletfeleivel folytatott tárgyalásokra. A költségeket a Kft. viseli. A Kft-nek telephelye nincs Ausztriában.

FELADAT

Állapítsa meg, hogy Nagy úrnak keletkezik-e Ausztriában adókötelettsége!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

3. § E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:

2. Belföldi illetőségű magánszemély:

a) a magyar állampolgár (kivéve, ha egyidejűleg más államnak is állampolgára, és belföldön nem rendelkezik a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvényben meghatározott lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel);

b) az a természetes személy, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogát az adott naptári évben – a ki- és beutazás napját is egész napnak tekintve – legalább 183 napig Magyarország területén gyakorolja;

c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó letelepedett jogállású, illetve hontalan személy; továbbá

d) az a)–c) pontban nem említett természetes személy, akinek

da) kizárólag belföldön van állandó lakóhelye;

db) létérdekei központja belföld, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel;

dc) szokásos tartózkodási helye belföldön található, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel, és létérdekei központja sem állapítható meg;

azzal, hogy a létérdekek központja az az állam, amelyhez a magánszemélyt a legszorosabb személyes, családi és gazdasági kapcsolatok fűzik, továbbá az állandó lakóhely az olyan lakóhely, ahol a magánszemély tartós ottlakásra rendezkedett be és ténylegesen ott lakik. Nem változik az állandó lakóhely, ha a magánszemély ideiglenes jelleggel huzamosabb ideig külföldön tartózkodik.

1976. évi 2. törvényerejű rendelet a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére a jövedelem-, a hozadéki és a vagyonadó területén Bécsben, 1975. február 25-én aláírt egyezmény kihirdetéséről

15. Cikk Nem önálló munka

(1) A 16., 17. és 18. Cikkek fenntartásával a fizetés, a bér és más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy nem önálló munkáért kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, úgy az ezért kapott térítés a másik államban adóztatható.

(2) Tekintet nélkül az (1) bekezdésre, az a térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy a másik Szerződő Államban végzett nem önálló munkáért kap, csak az először említett államban adóztatható, ha

a) a térítést olyan munkaadó fizeti vagy olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem bír illetőséggel a másik államban, és

b) a térítést nem a munkaadónak a másik államban levő telephelye vagy állandó berendezése viseli és

c) a kedvezményezett a másik államban a vonatkozó adózási évben összesen nem tartózkodik hosszabb ideig, mint 183 nap.

(3) Tekintet nélkül ennek a cikknek előbbi rendelkezéseire, a nemzetközi forgalomban üzemeltetett tengeri hajó, légi jármű vagy belvízi hajózás lebonyolítására szolgáló hajó fedélzetén végzett nem önálló munkáért járó térítés abban a Szerződő Államban adóztatható, amelyben az a személy illetőséggel bír, aki a nyereséget a hajó vagy légi jármű üzemeltetéséből eléri.

MEGOLDÁS

Nagy Olivér magyar állampolgár, csak magyar állandó lakóhellyel rendelkezik, ezért magyar illetőségűnek tekintendő. Ausztriában tárgyalásokat folytat. Ezért a munkáért díjazás illeti meg. Tekintettel arra, hogy két ország területén végzi a munkáját meg kell vizsgálni, hogy az ezért kapott díjazás melyik országban adóztatható. A kettős adóztatás elkerülésére Ausztriával kötött 1976. évi 2. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett magyar -osztrák egyezmény 15. cikke vonatkozik a nem önálló tevékenységekből származó jövedelmek adózására. Eszerint a nem önálló munkára tekintettel megszerzett valamennyi bevétel az illetőség országában adóztatható, kivéve, ha a magánszemély a munkát a másik országban végzi.

Ez alapján évi 52 héttel számolva legfeljebb 104 napra járó munkabér Ausztriában lenne adóztatható. Azonban az egyezmény az adóztatás jogát az illetőség államának rendeli abban az esetben, ha

- a) a térítést olyan munkaadó fizeti, vagy olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem bír illetőséggel a másik államban, és
- b) a térítést nem a munkaadónak a másik államban levő telephelye vagy állandó berendezése viseli és
- c) a kedvezményezett a másik államban a vonatkozó adózási évben összesen nem tartózkodik hosszabb ideig, mint 183 nap.

Nagy úr üzleti tárgyalások céljából tartózkodik Ausztriában, a költségeket a magyar Kft. viseli, akinek nincs telephelye Ausztriában és Nagy úr kevesebb mint 183 napot tölt Ausztriában, mindezek alapján a munkabére teljes egészében az illetőség országában, azaz Magyarországon adóztatható.

Fióktelepen végzett munka

TÉNYÁLLÁS

Egy húsipari tevékenységet végző magyar Kft. Németországi húsfeldolgozás érdekében rendszeresen hentes szakmunkásokat foglalkoztat Németországban. A Kft. Németországban fióktelepen keresztül fejt ki tevékenységét. Szabó Gézát 6 hónapon keresztül kiküldetésben foglalkoztatta a munkáltató a német fióktelepen. A külföldi kiküldetés alatt Szabó Géza két alkalommal hazautazott a családjához, ezért a Németországban töltött napok száma 170 nap volt.

FELADAT

Állapítsa meg, hogy Szabó Gézának keletkezik-e Németországban adókötelezettsége!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2011. évi LXXXIV. törvény a Magyar Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság között a jövedelem- és a vagyonszűke területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten, 2011. február 28. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről

14. Cikk Munkaviszonyból származó jövedelem

(1) A 15., 17., 18. és 20. cikkek rendelkezéseinek fenntartásával a fizetés, a bér és más hasonló díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy munkaviszonyra tekintettel kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Amennyiben a munkát ott vég-

zik, úgy az ezért kapott díjazás megadóztatható ebben a másik államban.

(2) Tekintet nélkül az 1. bekezdés rendelkezéseire, az a díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy a másik Szerződő Államban végzett munkára tekintettel kap, csak az elsőként említett államban adóztatható, ha:

a) a kedvezményezett a másik államban nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakot az adott adóévben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül, és

b) a díjazást olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik államban, és

c) a díjazást nem a munkaadónak a másik államban lévő telephelye viseli.

(3) A 2. bekezdés rendelkezései nem alkalmazandók a hivatásos munkaerőkölcsönzés keretében történő alkalmazásért kapott díjazásra.

(4) Tekintet nélkül e cikk előző rendelkezéseire, a nemzetközi forgalomban üzemeltetett hajó, légi jármű vagy belvízi szállításra használt hajó fedélzetén végzett munkáért kapott díjazás megadóztatható abban a Szerződő Államban, amelyben a hajót, légi járművet vagy belvízi hajót üzemeltető vállalkozás tényleges üzletvezetésének a helye van.

MEGOLDÁS

Szabó Géza magyar állampolgár, elképzelhető, hogy Németországi tartózkodási helye is a német szabályok szerint állandó lakóhelynek számít, de mivel a család Magyarországon tartózkodik, ezért Géza

magyar illetőségűnek tekintendő. Munkáját Németországban végzi ezért meg kell vizsgálni, hogy az ezért kapott díjazás melyik országban adóztatható. Kettős adóztatás elkerülésére Magyarország 2011-ben kötött új egyezményt Németországgal, mely Magyarországon a 2011. évi LXXXIV. törvénnyel került kihirdetésre. Az egyezmény 14. cikke vonatkozik a nem önálló tevékenységekből származó jövedelmek adózására. Eszerint a nem önálló munkára tekintettel megszerzett valamennyi bevétel az illetőség országában adóztatható, kivéve, ha a magánszemély a munkát a másik országban végzi.

Az egyezmény alapján a munkavégzés helye alól kivételt tesz és az illetőség államának rendeli az adóztatás jogát, ha

- a) kedvezményezett a másik államban nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakot az adott adóévben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül, és
- b) a díjazást olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik államban, és
- c) a díjazást nem a munkaadónak a másik államban lévő telephelye viseli.

Miután Szabó Géza a Kft. németországi telephelyén végzi a tevékenységét, nincs jelentősége annak, hogy hány napot tartózkodik Németországban, a jövedelme Németországban adóztatható.

Bármely 12 hónap számítása

TÉNYÁLLÁS

Paul Redway angol állampolgár, angol adóügyi illetőségű személy. Feladata belső ellenőrzési tevékenység végzése az angol társaság magyarországi leányvállalatánál. Paul augusztustól november végéig kisebb megszakítással 110 naptári napot töltött Magyarországon. Ezt követően csak a következő évben jött ismét, január 10-től áprilisig végéig összesen 90 napot tartózkodott Magyarországon. Paul szállodában lakik a kiküldetés idején, lakcím. Az angol Társaság a jogi és a gazdasági munkaalátató, de a költségeket 5% haszonnal átterhelte a magyar társaság részére.

FELADAT

Állapítsa meg, hogy Paul Redwaynek keletkezik-e Magyarországon adókötelezettsége!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2011. évi CXLIV. törvény a Magyar Köztársaság és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága között a jövedelem- és a tőkenyereség-adók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten, 2011. szeptember 7. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről

14. Cikk – Munkaviszonyból származó jövedelem

(1) A 15., 17., 18. és 20. cikkek rendelkezéseinek fenntartásával a fizetés, a bér és más hasonló díjazás, amelyet az egyik Szerződő Állam-

ban belföldi illetőségű személy munkaviszonyra tekintettel kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, úgy az ezért kapott díjazás megadóztatható ebben a másik államban.

(2) Tekintet nélkül az (1) bekezdés rendelkezéseire, az a díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy a másik Szerződő Államban gyakorolt munkaviszonyra tekintettel kap, csak az elsőként említett államban adóztatható, ha:

a) a kedvezményezett a másik államban nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakt az adott pénzügyi évben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül; és

b) a díjazást olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik államban; és

c) a díjazást nem a munkaadónak a másik államban lévő telephelye viseli.

(3) Tekintet nélkül e cikk előző rendelkezéseire, a nemzetközi forgalomban üzemeltetett hajó vagy légi jármű fedélzetén végzett munkaviszonyra tekintettel az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy által kapott díjazás csak ebben az államban adóztatható.

MEGOLDÁS

Paul Redway egyik adóévben sem tartózkodik Magyarországon több mint 183 napot, feltételezem, hogy Angliában állandó lakóhellyel rendelkezik, ezért magyar adózás szempontjából külföldi illetőségű személynek tekintendő. A 2011. évi CXLIV. törvény 14. cikke a kettős adózás elkerüléséről úgy rendelkezik, a fizetés, a bér és más hasonló

díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy munkaviszonyra tekintettel kap, csak ebben az államban adózatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Ez azt jelenti, hogy Paul Redway angol munkaviszonyból származó jövedelme Magyarországon adózatható, mivel a munkát itt végzi. Mindazonáltal az egyezmény úgy rendelkezik, hogy függetlenül az előbbiektől az a díjazás, amelyet egy angol belföldi illetőségű személy Magyarországon végzett munkára tekintettel kap Angliában adózatható, ha:

- a) a kedvezményezett a másik államban nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakot az adott pénzügyi évben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül; és
- b) a díjazást olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik államban; és
- c) a díjazást nem a munkaadónak a másik államban lévő telephelye viseli.

Paul Redway augusztustól ápriliséig 200 napot tartózkodott Magyarországon, ezért függetlenül attól, hogy ez két adóévet érint, az itt tartózkodás bármelyik 12 hónapon belül meghaladta a 183 napot, ezért Paul Redwaynek Magyarországon személyi jövedelemadó kötelezettsége keletkezik a magyar munkanapok arányában.

Eseti kiküldetés

TÉNYÁLLÁS

Egy gyógyszer gyártással foglalkozó Zrt. munkavállalója konferenciára Seattle-be utazik. A konferencia díja 3000 USD. A repülő kedden reggel 5-kor indul és vasárnap reggel 8-kor landol Budapesten. A repülőjegy ára étkezést tartalmaz, oda-vissza 280 000 Ft-ba került. A konferencia kedden délután kezdődik és pénteken este ér véget. A dolgozó szombaton nem végez munkát, megnézi a fontosabb turista látványosságokat. A munkavállaló 600 000 forintos tárgyhavi munkabére mellett 40 dollár napidíjat kap, átváltási árfolyam 300 Ft/USD. Öt éjszákára a szállás díja 400 dollár volt, amit a dolgozó bankkártyával fizetett ki és a bank 126 000 Ft-ot emelt le a bankszámláról. A dolgozó igazolással rendelkezik, hogy a kiküldetés alatt Magyarországon biztosított.

FELADAT

- 1) Állapítsa meg, Magyarországon, vagy Amerikában kell a magánszemélynek
  - a) adót és
  - b) járulékot fizetnie?
- 2) Számolja ki napidíj összegét és döntését jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztva indokolja.
- 3) Összegezze és táblázatban foglalja össze
  - a) a munkavállaló adott hónapban megszerzett valamennyi jövedelmét, adóköteles és adómentes juttatásait
  - b) az adók és járulékok alapját, számítását indokolja
  - c) a jövedelmeket terhelő egyéni és céges adókat és járulékok összegét

- d) az összevonás alá eső jövedelemmel kapcsolatosan a céget terhelő költséget
- e) a konferenciával összefüggésben felmerült költségeket

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

4. § (2a) Nem keletkezik bevétel

a) valamely személy által a tevékenységében közreműködő magánszemély részére biztosított olyan dolog (eszköz, berendezés, jármű, munkaruházat stb.) használatára, szolgáltatás (világítás, fűtés stb.) igénybevételére tekintettel, amelynek használata, igénybevétele a munkavégzés, a tevékenység ellátásának hatókörében, a tevékenység ellátásának feltételeként történik (ideértve azt is, ha ez iskolarendszeren kívüli képzés, betanítás, valamint a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételeinek a munkavédelemről szóló törvény előírásai szerint a munkáltató felelősségi körébe tartozó biztosítása), abban az esetben sem, ha a dolog, a szolgáltatás személyes szükséglet kielégítésére is alkalmas, és a tevékenység hatókörében történő hasznosítás, használat, igénybevétel mellett egyébként az igénybevétel során nem zárható ki a magáncélú hasznosítás, használat, igénybevétel, kivéve, ha e törvény a hasznosítást, használatot, igénybevételt vagy annak lehetőségét adóztatható körülményként határozza meg, valamint

7. § (1) A jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni a következő bevételeket:

q) a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó utazási jegy ellenértékét,

ideértve a szokásosan a jegy árában felszámított étkezés ellenértékét is, továbbá a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó szállás ellenértékét, ideértve a szokásosan a szálláshely árában felszámított reggeli étkezés ellenértékét is;

3. számú melléklet az 1995. évi CXVII. törvényhez

II. Igazolás nélkül, költségként elszámolható tételek *

7. külföldi kiküldetés esetén

b) az a) pontban nem említett esetben a külföldi kiküldetésre tekintettel megszerzett bevétel 30 százaléka, de legfeljebb a külföldi kiküldetéshez kapcsolódó elismert költségekről szóló kormányrendelet szerint naponta elszámolható összeg;

285/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet a külföldi kiküldetéshez kapcsolódó elismert költségekről

2. § Az Szja tv. 3. számú melléklet II. Igazolás nélkül elszámolható költségek fejezet 7. pont b) alpontja szerinti költség napi 15 eurónak megfelelő forintösszeg.

3. § (1) A kiküldetés időtartama az indulás és az érkezés tényleges időpontja között eltelt idő. Az időtartam megállapítása szempontjából az országhatár átlépését, légi és vízi út esetén az indulás szerinti időpontot egy órával megelőzően, illetőleg az érkezést egy órával követően kell alapul venni azzal, hogy az adott kiküldetésben töltött teljes (24 órás) napokhoz hozzá kell adni a tört napokon kiküldetésben töltött órák számának 24-gyel való osztásával kiszámított napokat úgy, hogy a fennmaradó tört rész – amennyiben az legalább 8 óra – egész napnak számít. Amennyiben a kiküldetésben töltött idő 24 óránál rövidebb, de a 8 órát eléri, az egy egész napnak

számít, kivéve, ha a (2) bekezdés rendelkezése szerinti választható számítási módszer alkalmazási feltételei fennállnak.

49/1979. (XII. 6.) MT rendelet a Magyar Népköztársaság Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya között Washingtonban, az 1979. évi február hó 12. napján aláírt, a jövedelemadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló egyezmény kihirdetéséről

14. Cikk - Nem önálló munka

(1) A 15. Cikk (Nyugdíj) és a 16. Cikk (Közszolgálat) rendelkezéseinek fenntartásával, a fizetés, a bér és más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy nem önálló munkáért kap, csak ebben az Államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, úgy az ezért kapott térítés ebben a másik Államban adóztatható.

(2) Tekintet nélkül az (1) bekezdés rendelkezéseire, az a térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy a másik Szerződő Államban végzett nem önálló munkáért kap, csak az először említett Államban adóztatható, ha

a) a kedvezményezett a másik Államban a vonatkozó adózási évben nem tartózkodik összesen 183 napot meghaladó időszakban vagy időszakokban, és

b) a térítést olyan munkaadó fizeti vagy olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem bír illetőséggel a másik Államban, és

c) a térítést nem a munkaadónak a másik Államban levő telephelye vagy állandó berendezése viseli.

(3) Tekintet nélkül e cikk előző rendelkezéseire, az a térítés, amely az egyik Szerződő Állam vállalkozása által a nemzetközi forgalom-

ban üzemeltetett hajó vagy légitársaság rendes állományának tagjaként végzett nem önálló munkáért jár, csak ebben a Szerződő Államban adóztatható.

2015. évi XXIX. törvény a Magyarország Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya között a szociális biztonságról szóló Egyezmény kihirdetéséről

5. cikk – Biztosításra vonatkozó rendelkezések

(2) Abban az esetben, ha egy munkavállalót, akit az egyik Szerződő Állam területén székhellyel rendelkező munkáltatója szokásosan ezen Szerződő Állam területén foglalkoztat, ideiglenesen kiküld a másik Szerződő Állam területére, a munkavállaló kizárólag az első Szerződő Állam jogszabályainak hatálya alá tartozik, mintha az első Szerződő Állam területén foglalkoztatnák, feltéve, hogy a másik Szerződő Állam területén történő munkavégzés időtartama várhatóan nem haladja meg az öt évet. Ezen bekezdés alkalmazása során azon munkavállaló esetében, akit az Amerikai Egyesült Államok területéről küldenek ki egy, az Amerikai Egyesült Államokban székhellyel rendelkező munkáltatótól Magyarországra területére, ezen munkáltatót és a munkáltató leányvállalatát – az Amerikai Egyesült Államok jogszabályai szerint – egy és ugyanazon munkáltatónak kell tekinteni, feltéve, hogy a munkavégzés a jelen Egyezmény hiányában az Amerikai Egyesült Államok jogának hatálya alá tartozna.

MEGOLDÁS

1) Adóztatás

a) Illetőség és jövedelem adózásának helye

A magánszemély magyar állampolgár, magyar illetőséggel bír. Konferenciára utazik, ezért az egyesült államokban állandó lakóhellyel nem rendelkezik, illetősége nem változik.

Utazását és a kiküldetés teljes költségét a magyar munkáltató finanszírozza, ezért a jövedelme utáni adókötelezettséget a magyar. szabályok szerint kell megítélni. Az Egyesült Államokkal kötött kettős adózás elkerülésére vonatkozó egyezmény mely a 49/1979. (XII 6) MT rendelettel került kihirdetésre a nem önálló munkára tekintettel kifizetett jövedelmek adózáról úgy rendelkezik, hogy fizetés, a bér és más hasonló térítés, amelyet egy magyar illetőséggel bíró személy nem önálló munkáért kap, csak Magyarországon adóztatható, kivéve, ha a munkát az Egyesült államokban végzik. Esetünkben a munkát Seattleben végzik, ezért meg kell vizsgálni, hogy a munkavégzés helyén lehet-e adóztatni a jövedelmet.

Egy magyar illetőséggel bíró személy Amerikában végzett nem önálló munkáért kap, csak Magyarországon adóztatható, ha

- a) a magánszemély Amerikában az adózási évben nem tartózkodik összesen 183 napot meghaladó időszakban vagy időszakokban, és
- b) a térítést a magyar munkaadó fizeti vagy olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem bír illetőséggel Amerikában, és
- c) a térítést nem a munkaadónak a másik Államban levő telephelye vagy állandó berendezése viseli.

Mindezek alapján mivel a magyar illetőségű magánszemély adóztatása a magyar Sza tv szabályai alapján történik, mivel nem tartózkodik 183 napot meghaladóan az Egyesült Államokban és a költségeket is a magyar munkáltatója viseli.

b) Biztosítás helye

A 2015. évi XXIX. törvény Magyarország Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya között a szociális biztonságról szóló Egyezmény 5. cikk (2) bekezdésének első fordulata szerint, ha egy munkavállalót, akit az egyik Szerződő Állam területén székhellyel rendelkező munkáltatója szokásosan ezen Szerződő Állam területén foglalkoztat, ideiglenesen kiküld a másik Szerződő Állam területére, a munkavállaló kizárólag az első Szerződő Állam jogszabályainak hatálya alá tartozik, mintha az első Szerződő Állam területén foglalkoztatnák, feltéve, hogy a másik Szerződő Állam területén történő munkavégzés időtartama várhatóan nem haladja meg az öt évet. Tekintettel arra, hogy a példában szereplő munkavállaló kiküldetés keretében tartózkodik a konferencián továbbra is a magyar társadalombiztosítási rendszer hatálya alatt marad.

2) Napidíj számítása

1. nap $24 - 5 + 1 = 20$ óra

2-5. napok = 4 nap

6. nap $8 + 1 = 9$ óra

Törtnapok számítása $20 + 9 - 24 = 1$ nap + 5 óra

Napidíjra jogosult: 5 napra

A 285/2011. (XII.22) Korm. rendelet 3. §-a értelmében a napidíj számításakor az indulás és az érkezés tényleges időpontja között eltelt időt kell figyelembe venni. Légi közlekedésnél hozzá kell adni 1-1 órát az indulás előtt és az érkezést követően, majd a kiküldetésben töltött teljes (24 órás) napokhoz hozzá kell adni a tört napokon kiküldetésben töltött órák számának 24-gyel való osztásával kiszámított napokat úgy, hogy a fennmaradó tört rész – amennyiben az legalább 8 óra

- egész napnak számít. Amennyiben a tört idők összeszámításakor a kiküldetésben töltött idő 24 óránál rövidebb, de a 8 órát eléri, az egy egész napnak számít. Mindezek alapján csak 5 napra jár napidíj annak ellenére, hogy a kiküldetésben töltött idő az első és utolsó napon is meghaladta a 8 órát.

3) a-e) számítások elvégzése

Megnevezés	Mérték	Összeg
Munkabér		600 000
Napidíj		60 000
Repülőjegy		280 000
Szállás		126 000
Konferencia díja		780 000
Adóalap		642 000
Szja	15%	96 300
Tb. járulék	18,5%	118 770
Szociális hozzájárulás adó	15,5%	99 510
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	9 630
Összevont jövedelem költsége		769 140
Konferencia költsége		1 253 140

Számításhoz szükséges magyarázat

- a) A jövedelem adóalapjának meghatározásakor csak az adóköteles jövedelmeket kell figyelembe venni. Esetünkben ez a munkabér, és a napidíj adóköteles része. Ez utóbbit úgy tudjuk kiszámítani, hogy a napidíj 30%-át, de maximum 15 Eurot lehet levonni mind az adó, mind a járulék alap számításánál. Mivel a napidíj összegének 30%-a 12 Euro, ezért a napidíj adókötelezettségének kiszámításánál a napidíj 30%-a vonható le az adóalapból.

$$\text{Ez } 52\,000 \times 0,30 = 15\,600 \text{ Ft.}$$

- b) A konferenciával kapcsolatos költségeknél a repülőjegy az Szja törvény 7.§ (1) bekezdés q) pontja alapján nem minősül bevételnek, továbbá a konferencia költsége a 4. § (2a) alapján szintén mentesül az adó alól, ezért ezeket a kiadásokat nem kell az adóalap számításánál figyelembe venni.
- c) A jövedelmeket terhelő egyéni és céges adók és járulék összegének meghatározásakor az adóköteles jövedelmeket terhelő kötelezettségeket kell meghatározni. Ez a munkabér és a napi-díj adóköteles része együttesen. Az így kiszámított adóalap után az adókat és járulékokat az aktuális mértékek szorzataként állapítom meg.
- d) Az összevont jövedelmet terhelő költség kiszámításakor valamennyi bruttó adóköteles jövedelemhez (és nem az adóalaphoz) kell hozzáadni azokat az adókat melyeket az adóalapra vetítve a Társaságnak kell megfizetnie. Ez a szociális hozzájárulás adó és a szakképzési hozzájárulás együttes összege.
- e) A konferencia költségénél azokat a kiadásokat nem kell figyelembe venni melyek akkor is felmerültek volna, ha a dolgozó nem utazik a konferenciára. Ez esetünkben csak a munkabér és a munkabér után fizetendő szociális és szakképzési hozzájárulás összege. A konferencia költségét úgy tudjuk meghatározni, hogy a napidíj, repülőjegy, szállás és a konferencia díjához hozzáadjuk a napidíj adóköteles része után fizetendő szociális hozzájárulás adót és a szakképzési hozzájárulás összegét.

Gazdasági munkáltató

TÉNYÁLLÁS

Nagy Zoltán IT szakember, magyar munkabére (alpbére) 800 000 Ft/hó. Kiküldetést megelőző 12 havi átlag alpbér információ nem áll rendelkezésre. 2020. november 12-étől 2021. január végéig a svájci anyavállalatnál Zürichben kellett kiküldetésben dolgoznia, ahol rendelkezésére bocsátották a szükséges munkaeszközöket, laptopot, telefont stb. Ott kapta rendszeresen az utasításokat a munkavégzéséhez és a svájci főnökének kellett beszámolnia a projektről. A magyar Társaság Nagy Zoltán valamennyi felmerült költségét 5%-os haszonnal együtt kiszámlázza az anyacégnek. Zürichben a szakmai bér ebben a pozícióban 4000 svájci frank, a munkáltatónak a Svájcban töltött napokra arányosan ki kell egészíteni a magyar bérjövédelmet. (1 CHF 330 HUF) A magyar kiküldetési szabályzat alapján Zoltánnak 50 euro napidíj jár. (1 EUR 360 HUF)

Zoltán november 12-től január 24-ig a project befejezéséig Svájcban tartózkodott és a munkaszüneti napok kivételével végig dolgozott. A jogi munkáltató a magyar cég, de a projekt időtartama alatt a gazdasági munkáltató a svájci cég. Zoltán rendelkezik A 1-es igazolással miszerint a kiküldetés idején Magyarországon maradt biztosított.

FELADAT

Állapítsa meg

- a) az adóalap meghatározásához szükséges munkanapokat és a járulékalap meghatározásához szükséges naptári napokat. Javaslom használja a 2020-as és a 2021-es munkaidő naptárakat

- b) a kettős adózás elkerülésére Svájjal kötött és a 2013. évi CLXIII törvénnyel kihirdetett egyezmény alapján a munkabér Magyarországon és Svájcban adóztatható összegét
- c) a bérkiegészítést
- d) a napidíj összegét
- e) a Magyarországon adóztatható és mentesített jövedelmek összesítését havi bontásban
- f) havi bontásban az adó és a járulék kötelezettségek alapjául szolgáló jövedelmet
- g) a magyar társaság által a svájci cég részére végzett szolgáltatás díját

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2013. évi CLXIII. törvény Magyarország és a Svájci Államszövetség között a jövedelem- és vagyoadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről szóló, Budapesten, 2013. szeptember 12-én aláírt Egyezmény kihirdetéséről

15. Cikk – Nem önálló munka

1. A 16., 18. és 19. cikkek rendelkezéseinek fenntartásával a fizetés, a bér és más hasonló díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy munkaviszonyra tekintettel kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, úgy az ezért kapott díjazás megadóztatható ebben a másik államban.

2. Tekintet nélkül az 1. bekezdés rendelkezéseire, az a díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy a másik Szerződő Államban végzett munkára tekintettel kap, csak az elsőként említett államban adóztatható, ha:

(a) a kedvezményezett a másik államban nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakot az adott pénzügyi évben, és

(b) a díjazást olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik államban, és

(c) a díjazást nem a munkaadónak a másik államban lévő telephelye vagy állandó helye viseli.

3. Tekintet nélkül e cikk előző rendelkezéseire, a nemzetközi forgalomban üzemeltetett hajó vagy légi jármű fedélzetén végzett munkáért kapott díjazás megadóztatható abban a Szerződő Államban, amelyben a vállalkozás tényleges üzletvezetési helye található.

2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

27. § (1) Járulékalapot képező jövedelem

a) az Szja tv. szerint összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításnál figyelembe vett jövedelem, a munkavállalói érdekképviselet ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj, a szakképzési munkaszerződés alapján ténylegesen kifizetett pénzbeli juttatás, a felszolgálati díj, az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony alapján fizetett ösztöndíj,

b) * az a) ponttól eltérően, ha nemzetközi szerződés alapján Magyarországnak nem áll fenn adóztatási joga, vagy kettős adózást kizáró egyezmény hiányában adóelőleg megállapítási kötelezettség nem keletkezik,

ba) az alaphérem, de legalább a tárgyévet megelőző év július hónapjára a Központi Statisztikai Hivatal által a teljes munkaidőben alkalmazásban állók tekintetében közzétett nemzetgazdasági szintű bruttó átlagkereset, vagy

bb) * a tevékenység ellenértékeként a tárgy hónapban megszerzett – munkaviszony esetében a tárgyhónapra elszámolt – jövedelem, ha az nem éri el a ba) alpont szerinti összeget.

2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról (2020-ban hatályos)

4. § (1)^{*} A szakképzési hozzájárulás alapja a hozzájárulásra kötelezettet terhelő

a) a személyi jövedelemadóról szóló törvény rendelkezései szerinti adókötelezettség alá eső, nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál a személyi jövedelemadóról szóló törvény rendelkezései szerint figyelembe vett jövedelem, növelve a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj összegével;

d) az *a)-b)* pont hatálya alá tartozó juttatás hiányában a munkaszerződésben meghatározott alapbér vagy – ha a munkát munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban végzik – a szerződésben meghatározott díjazás; külföldi kiküldetés esetén e pont alkalmazásában alapbér: az adott munkakörben foglalkoztatott kiküldetését megelőző egy évben a munkavállaló teljesítményétől, ledolgozott munkaidejétől közvetlenül függő, a munkavállaló alapbérére vagy az alkalmazott bérformán alapuló, a munkaszerződés alapján ténylegesen számfejtett és kifizetett munkabér (a statisztikai elszámolások szerinti törzsbér) havi átlagos összege, ennek hiányában a tárgyhavi alapbér;

(1a)^{*} Nem keletkezik szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettség azokban az esetekben, amikor a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (a továbbiakban: Szoccho tv.) szerint nem keletkezik adófizetési kötelezettség.

2019. évi LXXX. törvény – a szakképzésről (2021. január 1-től hatályos)

106. § A szakképzési hozzájárulás alapja (1) A szakképzési hozzájárulás alapja a szakképzési hozzájárulásra kötelezettet terhelő szociális hozzájárulási adó alapja.

MEGOLDÁS

a) Napok összesítése (adónaptár)

Megnevezés	November	December	Január	Összesen
Naptári napok	30	31	31	92
Módosítás magyar napok	-11	0	-7	
Naptári napok külföldön	19	31	24	74
Munkanapok összesen	21	22	20	63
Munkanapok külföldön	13	22	15	50

b) e) Magyar és svájci adóalap arányosítása, bérkiegészítés és a napidíj kiszámítása

Megnevezés	November	December	Január
Munkabér magyar része	304 762	0	200 000
Munkabér svájci része	495 238	800 000	600 000
Bérkiegészítés	526 191	850 000	637 500
Napidíj	342 000	558 000	432 000
Magyarországon adóztatható	304 762	0	200 000
Magyarországon mentesített	1 363 429	2 208 000	1 669 500

Számításhoz szükséges magyarázat

Munkabér Magyarországon és Svájcban adóztatható része: A Svájccal kötött kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény 15. cikkelye alapján mivel a svájci cég gazdasági munkáltatónak minősül, a Svájcban

töltött munkanapokra járó díjazás Svájcban adóztatható. külföldön adóztatható része a külföldi munkanapok arányában

Munkabér magyar része: $\text{munkabér} \times \text{magyar munkanap} \div \text{összes munkanap}$

Munkabér svájci része: $\text{munkabér} \times \text{svájci munkanap} \div \text{összes munkanap}$

Bérkiegészítés kiszámítása, figyelemmel arra, hogy csak a Svájcban töltött napokra jár:

$(\text{svájci bér} \times \text{átváltási árfolyammal} - \text{magyar bér}) \times \text{svájci munkanapok} \div \text{összes munkanappal}$

Napidíj számítása: napidíj a magyar szabályozás szerint minden külföldön töltött napra jár (feltételezzük a kiküldetés minden nap meghaladta a 8 órát)

$\text{Svájcban töltött naptári napok} \times 40 \text{ Euro} \times \text{átváltási árfolyammal}$

Magyarországon mentesített jövedelem: minden olyan jövedelem, amely Svájcban adóztatható. Ide tartozik a munkabér arányos része, a bérkiegészítés és a napidíj összege, tekintettel arra, hogy ezeket a jövedelmeket kizárólag azért kapta a munkavállaló, mert a munkát kiküldetésben Svájcban kellett végeznie.

f) g) Magyar adó és járulékalap meghatározása

Megnevezés	Mérték	November	December	Január
Munkabér (alpbér)		800 000	800 000	800 000
Bérmegemelés		526 191	850 000	637 500
Napidíj		342 000	558 000	432 000
Adóalap Magyarországon		304 762	0	200 000
Szja 15%	15%	45 714	0	30 000
		811 429	800 000	819 355
- Adóelőleg alapján		304 762	0	200 000
- Alpbér alapján		506 667	800 000	619 355
Tb. járulék	18,5%	150 114	148 000	151 581
Szociális hj.	15,5%	125 771	124 000	127 000
Szakképzési hj.	1,5%	12 000	12 000	12 290
Kiküldetésre eső cégköltség		1 449 562	2 344 000	1 774 790
Szolgáltatás díja		1 522 040	2 461 200	1 863 530

Számításhoz szükséges magyarázat

Járulék alapja: kiküldetés időtartama alatt az Szja törvényben meghatározott módon kiszámított adóelőleg alapjául szolgáló jövedelem. Mivel Magyarországon részben nem képződik olyan jövedelem, amely Magyarországon adóztatható, járulékalapként a munkaszerződésben meghatározott alpbért kell figyelembe venni, tekintettel arra, hogy annak összege magasabb, mint a KSH által a teljes munkaidőben alkalmazásban állók tekintetében közzétett nemzetgazdasági szintű bruttó átlagkereset. (Tbj 27.§ ba) pont) Ez utóbbi nem más, mint a kiküldetést megelőző 12 havi átlag alpbér.

Járulékalap számítása a külföldi tartózkodás alatt:

alpbér ÷ az összes adott havi naptári nap× külföldön töltött naptári napok száma

Járulékalap a magyar tartózkodás alatt: egyenlő az Szja adóelőleg alapját képező jövedelemmel

Nem képezi a járulék alapját: a bérkiegészítés és a napidíj

Szakképzési hozzájárulás alapja: 2020. évben a megelőző 12 havi átlag alaphér hiányában a tárgyhavi alaphér összege, míg 2021-től a szociális hozzájárulási adó alapja

Szolgáltatás díja: 5%-os haszonnal növelve a svájci munkáltató javára végzett munka díja és a svájci tartózkodásra tekintettel kapott egyéb jövedelem a rá jutó céget terhelő járulékokkal együtt. Figyelem, a szociális hozzájárulás adó és a szakképzési hozzájárulás összegénél csak az alaphér alapján kiszámított összeget kell figyelembe venni. A kiküldetés előtti és utáni időre jutó járulékalapot és annak adóját a magyar társaság viseli.

183 nap számítása

TÉNYÁLLÁS

2020-ban új bérszámfejtő lépett be a társasághoz és megállapította, hogy a társaság a korábbi években helytelenül Magyarországon adózta a külföldön dolgozó magánszemélyt. Szabó Péternek az új számviteli rendszer magyarországi bevezetése érdekében Dániába kellett utaznia, ahol 2017-ben már megtörtént a vállalatirányítási rendszer tesztelése. Péter magyar állampolgár, családjával Magyarországon élt. 2018. május 2-től november 30-ig Dániában dolgozott. A kiküldetésre

A1-es igazolást kért, hogy ez időszak alatt a járulékokat továbbra is Magyarországon fizethesse. Havonta egy hétvégi hazautazást térített számára a munkáltató. Augusztusban 4-26-ig szabadságát Magyarországon töltötte. 2019. januárban újra a projekten kellett dolgoznia, de csak január 14-étől 31-ig kellett Dániában dolgoznia. Péter havi bére 700 000 Ft, a dán szakmai bér ebben a munkakörben 850 000 Ft-nak felelt meg, ezért dán munkanapokra számítva megkapta a magyar és a dán bér különbözetét. Napidíj a cég belső szabályzata alapján nem jár, mivel Péter a külföldön felmerült étkezéséről minden hónapban elszámoltatott 200 euró összegben cég nevére szóló számlát, mely után a munkáltató megfizette a terheket. (1 EUR 320 HUF)

Péter 2019. márciusban a projekten eltöltött sikeres munkája elismeréseként egy havi bérének megfelelő jutalmat kapott. A tevékenység végzése a magyar cég érdekében történt. A költségeket nem számlázták át a dán testvér vállalatnak, mivel az ott tartózkodás a magyar cég érdekében vált szükségessé. A dán adótanácsadó tájékoztatása szerint a dán cég nem minősült gazdasági munkáltatónak. Péter alapbére 2017-ben 650 000 Ft volt. A munkáltató minden kifizetést Magyarországon adóztatott, de konzultált a magyar adótanácsadóval aki önellenőrzés elvégzését javasolta.

FELADAT

Ön a társaság adótanácsadója. Számítsa ki a kiküldetés időszakában hatályos szabályok szerint

- a) Szabó Péter adókötelezettségét és adja meg havi bérszámfejtéshez szükséges helyes adatokat a munkáltatónak, figyelemmel a külföldön töltött naptári napokra és a munkanapok számára is
- b) a Magyarországon és Dániában adóztatható jövedelmet, figyelemmel az étkezés költségére is

c) az Szja és az egyéni járulékok összegét és a munkáltatót terhelő kötelezettségek összegét valamennyi kiküldetéssel érintett hónapra.

d) a jutalom összegének adó és járulékalapját.

A számszaki adatok könnyebb ellenőrzése érdekében számítását táblázatos formában készítse el, és szövegesen indokolja.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2011. évi LXXXIII. törvény a Magyar Köztársaság és a Dán Királyság között, a jövedelemadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten, 2011. április 27. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről

14. Cikk – Munkaviszonyból származó jövedelem

1. A 15., 17., és 18. cikkek rendelkezéseinek fenntartásával a fizetés, a bér és más hasonló díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy munkaviszonyra tekintettel kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, úgy az ezért kapott díjazás megadóztatható ebben a másik államban.

2. Tekintet nélkül az 1. bekezdés rendelkezéseire, az a díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy a másik Szerződő Államban végzett munkára tekintettel kap, csak az elsőként említett államban adóztatható, ha:

(a) a kedvezményezett a másik államban nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakot az adott adóévben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül, és

(b) a díjazást olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik államban, és

(c) a díjazást nem a munkaadónak a másik államban lévő telephelye viseli.

3. Tekintet nélkül e cikk előző rendelkezéseire, a nemzetközi forgalomban üzemeltetett hajó vagy légi jármű fedélzetén végzett munkáért kapott díjazás megadóztatható abban a Szerződő Államban, amelyben a hajót vagy légi járművet üzemeltető vállalkozás belföldi illetőségű.

4. Tekintet nélkül a 3. bekezdés rendelkezéseire, a dán, norvég és svéd légi szállítási konzorcium, a Skandináv Légitársaság (SAS) Dániában lévő telephelyétől a nemzetközi forgalomban üzemeltetett légi jármű fedélzetén gyakorolt munkaviszonyra tekintettel kapott jövedelem megadóztatható Dániában.

1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről

4. § E törvény alkalmazásában:

k) Járulékalapot képező jövedelem:

1. a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításnál figyelembe vett jövedelem, a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj, a tanulószerveződés alapján ténylegesen kifizetett díj, a felszolgálási díj, a vendéglátó üzlet felszolgálójaként a fogyasztótól közvetlenül kapott borralaló (a továbbiakban: borralaló), az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony alapján fizetett ösztöndíj,

2. az 1. alpont szerinti jövedelem hiányában a munkaszerződésben meghatározott alapbér; ha a munkát munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony vagy külföldi jog hatálya alá tartozó munkaszerződés alapján végzik, a szerződésben meghatározott díj havi összege,

MEGOLDÁS

a) Napok számítása

A kettős adózás elkerülésére Dánia és Magyarország között megkötött a 2011. évi LXXXIII törvénnyel kihirdetett egyezmény alapján a nem önálló munkából származó jövedelem adóztatását a 14. cikkely (2) a) bekezdése alapján kell meghatározni. Péter magyar illetőségű, mivel a családja Magyarországon él és a kiküldetés alatt rendszeresen hazalátogat. A jövedelme akkor nem adóztatható Dániában, ha a magánszemély Dániában nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakot az adott adóévben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül. Ennek megállapításához szükséges egy olyan adónaptár vezetése, amelyből a külföldi naptári napok száma és a külföldön töltött munkanapok száma kiszámítható.

Adónaptár

Megnevezés	Naptári nap	Módosítás	Módosítás oka	Naptári nap külföldön	Naptári nap külföldön göngy.	Munkanap össz.	Munkanap külföldön
Máj.	31	-3	május 1 +hétvége	28	28	21	21
Jún.	30	-2	hétvége	28	56	21	21
Júl.	31	-2	hétvége	29	85	22	22
Aug.	31	-23	szabadság	8	93	22	8
Szept.	30	-2	hétvége	28	121	20	20
Okt.	31	-2	hétvége	29	150	21	21
Nov.	30	-2	hétvége	28	178	20	20
Jan.	31	-13	kiküldetés vége	18	196	22	14
Márc.	0	0	nem dolgozott külföldön	0	0	0	0
Össz.	245	-49		196	0	169	147

**b) Jövedelmek arányosítása, Magyarországon és Dániában
adóztatható részek kiszámítása**

Meg- nevezés	Munka- bér magyar rész	Munka- bér német rész	Bér- kiegé- szítés	Jutalom dán rész	Jutalom magyar rész	Dán adóztatható	Magyar adóztatható
Máj.		700 000	150 000			850 000	
Jún.		700 000	150 000			850 000	
Júl.		700 000	150 000			850 000	
Aug.	445 455	254 545	54 545			309 090	445 455
Szept.		700 000	150 000			850 000	
Okt.		700 000	150 000			850 000	
Nov.		700 000	150 000			850 000	
Jan.	254 545	445 455	95 455			540 910	254 545
Jutal.				608 876	91 124	608 876	91 124
Össz.	700 000	4 900 000	1 050 000	608 876	91 124	6 558 876	791 124

Számításhoz szükséges magyarázat

Munkabér Magyarországon és Dániában adóztatható része: A Dániával kötött kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény 15. cikkelye alapján mivel a dán cég nem minősül gazdasági munkáltatónak és a tevékenység telephelyet sem generál, ezért Dánia adóztatási jogát a Dániában töltött naptári napok határozzák meg. Mivel a dán egyezmény bármilyen 12 hónap alatt vizsgálja az adott országban töltött napokat, ezért a göngyölített naptár adatokból látható, hogy az előre nem tervezett januári kiküldetés miatt a jövedelem visszamenőlegesen a kiküldetés kezdő napjától számítva Dániában adóztatható.

Azt, hogy milyen arányban adóztatható a jövedelem egyik, vagy másik országban az ott töltött munkanapok alapján kell kiszámítani.

Munkabér magyar része: $\text{munkabér} \times \text{magyar munkanap} \div \text{összes munkanap}$

Munkabér dán része: $\text{munkabér} \times \text{dán munkanap} \div \text{összes munkanap}$

Bérkiegészítés kiszámítása, figyelemmel arra, hogy csak a Dániában töltött napokra jár:

dán bér és a magyar bér különbözete $\times$ dán munkanapok $\div$ összes munkanappal

Jutalom számítása: a munkavállaló a jutalmat kizárólag a projekten végzett munkájáért kapta, ezért a jutalom vonatkozási időszaka Május 2-január 31-e közötti időszak a december kivételével, amikor nem kellett a projekten dolgoznia. A jutalom az eltöltött munkanapok arányában adóztatható egyik, vagy a másik országban. 147/169-ed arányban adóztatható Dániában.

Étkezés adózása: Figyelemmel az Egyezmény szövegére, miszerint a fizetés, bér és más hasonló díjazás adózására alkalmazni kell az egyezményt, a külföldi étkezés csak a Dániában töltött napokon merült fel. Az étkezés számla alapján való megtérítése egyes meghatározott juttatásnak minősült, de mivel a dán tartózkodás meghaladta a 183 napot ez a jövedelem teljes egészében Dániában adóztatható. Ezért a magyar munkáltató által megfizetett Szja és 2018-ban egészségügyi hozzájárulás, és 2019-ben szociális hozzájárulás adó összege önellenőrzés keretében visszaigényelhető, mivel a jövedelem Dániában adóztatható. Figyelemmel arra, hogy ez a jövedelem nem képezi az alapbér alapját sem a munkavállalónak, sem a munkáltatónak nem keletkezik járulékfizetési kötelezettsége.

Dániában adóztatható összevonás alá eső jövedelem: Ide tartozik a munkabér arányos része, a bérkiegészítés és a jutalom munkanapokkal arányos része. Mivel az étkezés Magyarországon nem képezte részét az összevont jövedelemnek ezért annak összege itt nem került kimutatásra.

Magyarországon adóztatható összevonás alá eső jövedelem: minden jövedelem, amely nem Dániában adóztatható.

c) d) Szja, az egyéni járulékok és a munkáltatót terhelő kötelezettségek összegének megállapítása

Figyelemmel arra, hogy a járulékok alapja attól függően változik, hogy az adott hónapban keletkezik-e Magyarországon Szja fizetési kötelezettség célszerű meghatározni havi bontásban a járulék alapját.

Megnevezés	Alapbér	Adóelőleg alapja	Járulékalap összesen
Május	666 667	0	666 667
Június	666 667	0	666 667
Július	666 667	0	666 667
Augusztus	172 043	445 455	617 498
Szeptember	666 667	0	666 667
Október	666 667	0	666 667
November	666 667	0	666 667
Január	387 097	254 545	641 642
Jutalom	0	91 124	91 124
Összesen	4 559 140	791 124	5 350 264

Számításhoz szükséges magyarázat

Járulék alapja: kiküldetés időtartama alatt az Szja törvényben meghatározott módon kiszámított adóelőleg alapjául szolgáló jövedelem. Mivel Magyarországon részben nem képződik olyan jövedelem, amely Magyarországon adóztatható, azokra a napokra amikor nincs adóelőleg alapja, járulékalapként a munkaszerződésben meghatározott alapbért kell figyelembe venni. (Tbj 4.§ k) 1-2. pontok) A Tbj törvény alkalmazásában ez a kiküldetést megelőző 12 havi átlag alapbér naptári napokkal arányos része.

Alapbér kiszámítása: kiküldetést megelőző 12 havi alapbér, ez a példa szerinti esetben $(650\,000 \times 8 + 700\,000 \times 4) / 12 = 666\,667$

Járulékalap számítása a külföldi tartózkodás alatt: $\text{alapbér} \times \text{külföldön töltött naptári napok száma} \div \text{az összes adott havi naptári nap}$

Járulékalap a magyar tartózkodás alatt: egyenlő az adóelőleg alapját képező jövedelemmel

Nem képezi a járulék alapját: a bérkiegészítés és a jutalom Dániában adóztatható része, mivel az említett jövedelmek nem képezik az alpbér részét.

Jutalom járulékalapjának számítása: miután a külföldön töltött nap-tári napok száma meghaladta a 183 napot, a jutalom összege a Dániában töltött munkanapok arányában Dániában adóztatható.

Jutalom Dániában adóköteles része: $700\,000 \times (147 \div 169) = 608\,876$

Jutalom Magyarországon Szja köteles része: $700\,000 - 608\,876 = 91\,124$

Figyelemmel arra, hogy a jutalom nem képezi részét az alpbérnek, a Dániában adóztatható jutalom összege után sem Szja sem egyéni, vagy munkáltatót terhelő járulékkötelezettség nem keletkezik. Ezért csak a Magyarországon adóztatható rész után kell a kötelezettségeket megállapítani.

Meg- nevezés	Szja	Nyugdíj járulék	Egbizt. járulék	Munka- erő-piaci járulék	Szociális hj.	Szak- képzési hj.
	15%	10%	7%	1,5%	19,5%	1,5%
Május	0	66 667	46 667	10 000	130 000	10 000
Június	0	66 667	46 667	10 000	130 000	10 000
Július	0	66 667	46 667	10 000	130 000	10 000
Augusztus	66 818	61 750	43 225	9 262	120 412	9 262
Szeptember	0	66 667	46 667	10 000	130 000	10 000
Október	0	66 667	46 667	10 000	130 000	10 000
November	0	66 667	46 667	10 000	130 000	10 000
Január	38 182	64 164	44 915	9 625	125 120	9 625
Jutalom	13 669	9 112	6 379	1 367	17 769	1 367

Jövedelem arányosítása nem egyezményes ország esetén

Tényállás

Németh Zsolt munkavállaló 2020. február 10-én kezdett Új-Zélandon, ahol azonos munkakörben kiküldetésben dolgozik tovább. Munkabéret megemelték a kiküldetés időtartamára 1 200 000 Ft-ra. (A hónap 28 napos, 9-én utazással telt a napja, összesen 7 munkanapot dolgozott Magyarországon és 13-at külföldön.) A kiküldetést megelőzően 900 000 Ft volt az alapbére (munkabére). A külföldi megélhetési költségek különbözetére havi 300 000 Ft-ot kap, lakhatását a munkáltató fizeti, melynek díja forintra átszámítva havi 400 000 Ft.

FELADAT

Számolja ki, a februári bérszámfejtéshez kapcsolódóan a magyar adó és társadalombiztosítási kötelezettséget, mind a munkavállalói, mind a munkáltatói részt. Számítását szöveges indokolja.

- a) Számolja ki Zsoltnak kell-e adót fizetnie akkor, amikor elkészíti a magyar személyi jövedelemadó bevallását, figyelemmel arra, hogy Új-Zélandon megfizetett adó forintra átszámított összege 2 500 000 Ft volt. Mennyiben módosul a fizetendő adó összege, ha Új-Zélandon megfizetett adó összege 2 800 000 Ft, válaszát írásban indokolja.
- b) Változtat-e az adó és járulékkötelezettségen, ha a munkavállaló a külföldi munkavégzés alatt fizetés nélküli szabadságot kér, mert lehetőséget kap arra, hogy a szingapúri anyacéggel létesítsen munkaviszonyt és az alapján dolgozzon Új-Zélandon?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

7. § (1) A jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni a következő bevételeket:

q) a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó utazási jegy ellenértékét, ideértve a szokásosan a jegy árában felszámított étkezés ellenértékét is, továbbá a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó szállás ellenértékét, ideértve a szokásosan a szálláshely árában felszámított reggeli étkezés ellenértékét is;

29. § Az összevont adóalap az adóévben adókötelezettség alá eső valamennyi önálló, nem önálló tevékenységből származó, valamint egyéb bevételből megállapított jövedelem, továbbá átalányadózás esetén az egyéni vállalkozói, a mezőgazdasági kistermelői bevételből az átalányban megállapított jövedelem. Ha a jövedelem után a magánszemély kötelezett a szociális hozzájárulási adó megfizetésére (kivéve, ha az költségként elszámolható, vagy azt számára megtérítették), a megállapított jövedelem 85 százalékát kell jövedelemként figyelembe venni.

32. § (1) Ha az adóévi összevont adóalapnak olyan jövedelem is részét képezi, amely után a magánszemély külföldön jövedelemadónak megfelelő adót fizetett, – ha nemzetközi szerződésből más nem következik – a számított adót csökkenti a jövedelem után külföldön megfizetett adó 90 százaléka, de legfeljebb e jövedelem adóalapjára az adó mértékével megállapított adó. Nem vehető figyelembe külföldön megfizetett adóként az az összeg, amely törvény, nemzetközi szerződés rendelkezése vagy külföldi jog alapján a jövedelem után fizetett adó összegéből a magánszemély részére visszajár.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezését az átalányadózást választó magánszemélynek azon bevétele alapján átalányban megállapított jövedelmére kell alkalmaznia, amelyre vonatkozóan külföldön a személyi jövedelemadónak megfelelő adót fizetett.

46. § (1) Eltérő rendelkezés hiányában az összevont adóalap adóját, valamint a vállalkozói személyi jövedelemadót – az adóbevallásban történő utólagos elszámolással – adóelőlegként kell megfizetni.

(2) Nem terheli adóelőleg:

e) a jövedelemszerzés helye szerint olyan államból származó jövedelmet, amellyel nincs Magyarországnak a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye

azzal, hogy az a)-e) pontokban említett jövedelmek adóját a magánszemély az adóbevallásban állapítja meg és az adóbevallás benyújtására nyitva álló határidőig fizeti meg.

2018. évi LIII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. § (1) Szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban: adó) fizetési kötelezettség áll fenn a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint összevont adóalapba tartozó adó (adóelőleg) alap számításnál figyelembe vett jövedelem után.

3. § (1) Adó fizetésére kötelezett az a személy, aki az Szja tv. szerint nem önálló tevékenységből származó jövedelmet juttat (e bekezdés alkalmazásában ideértve a külföldi kifizetőt). Amennyiben az Szja tv. szerinti nem önálló tevékenységből származó jövedelem külföldi kifizetőtől származik és a Tbj. szerint járulékalapot nem képez, az adó fizetésére kötelezett személy a természetes személy.

28. § A Tbj. szerinti foglalkoztató az adófizetésre kötelezett természetes személytől a természetes személlyel tett egybehangzó nyilatkozata alapján átvállalhatja az 1. § (1)-(3) bekezdése szerinti adó megfizetését és bevallását (ideértve az adó utólagos megtérítését is), ha a természetes személy kifizetőnek nem minősülő külföldi személytől a foglalkoztatóval fennálló jogviszonyára tekintettel szerez jövedelmet. A fizetési és bevallási kötelezettség átvállalásának további feltétele a természetes személy nyilatkozata arról, hogy a kötelezettség teljesítéséhez szükséges adatokat a foglalkoztató rendelkezésére bocsátja. Az átvállalt kötelezettség teljesítéséért a foglalkoztató és a természetes személy egyetemlegesen felelnek.

MEGOLDÁS

a) Februári bérszámfejtéshez szükséges adatok

Megnevezés	Mérték	Összeg
Munkabér febr. 10-ig		315 000
Munkabér febr. 10-től		780 000
Megélhetési költség		195 000
Szállás		260 000
Adó előleg alapja		315 000
Járulék alapja		957 857
Szja	15%	47 250
Nyugdíj járulék	10%	95 786
Egbizt. járulék	7%	67 050
Munkaerőpiaci járulék	1,5%	14 368
Szociális hozzájárulás adó	17,5%	167 625
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	14 368

Számításhoz szükséges magyarázat

Munkabér Magyarországon és Új-Zélandon adóztatható része: Új-Zélanddal nincs kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény, ezért meg kell vizsgálni, hogy a magyar szabályok szerint a jövedelem adóztatható-e Magyarországon.

A jövedelem szerzés helye munkaviszonyból származó jövedelem esetében a tevékenységvégzés szokásos helyének fekvése szerinti állam. Ez esetünkben február 10-ig Magyarország, és azt követően Új-Zéland. Ezért a munkabért a munkanapok alapján arányosítani szükséges. A munkáltatónak, az Új-Zélandról származó jövedelemből (Szja tv 46 § (1) bekezdés e) pontja alapján) nem kell Szja előleget levonni. A munkáltató „megakasztja” az adóelőleg levonását és a munkavállalónak év végén az adóbevallásában kell kiszámítania az adókötelezettséget. Az összevont adóalap adójából a külföldön igazoltan megfizetett adó 90%-át levonhatja - mely nem haladhatja meg a jövedelemre jutó magyar adót.

Munkabér magyar része: $\text{munkabér} \times \text{magyar munkanap} \div \text{összes munkanap}$

Munkabér Új-Zélandi része: $\text{munkabér} \times \text{külföldi munkanap} \div \text{összes munkanap}$

A megélhetési költség különbözete csak a külföldi napokra jár, ezért azt arányosítani kell és a jövedelem külföldről származónak minősül, mert kizárólag arra tekintettel illeti meg a munkavállalót.

A lakhatás az Szja törvény 7. § (1) bekezdés q) pontja alapján mentes az adó alól.

Járulék alapját adóelőleg hiányában a megelőző 12 havi alaphéti képezi a külföldön töltött naptári napok arányában. Nem képezi a járulék alapját a megélhetési költség különbözetére kapott térítés.

b) Éves jövedelem bevallása

Éves jövedelem kiszámítása	2,5 millió külföldi adó	2,8 millió külföldi adó
Munkaviszonyból származó jövedelem	1 215 000	1 215 000
A kettős adózást kizáró egyezmény hiányában külföldön is adózott jövedelem	15 975 000	15 975 000
Összevont adóalap	17 190 000	17 190 000
Számított adó	2 578 500	2 578 500
Külföldön megfizetett adó legfeljebb a külföldön megfizetett adó 90%-a	2 250 000	2 396 250
Kifizető által levont adóelőleg	182 250	182 250
Adózó terhére mutatózó fizetendő adó	146 250	0

Abban az esetben, ha a munkavállaló 2 800 000 Ft adót fizetett Új-Zélandon, akkor figyelemmel a munkáltató által levont adó összegére a magánszemélynek 123 750 Ft visszaigényelhető adója keletkezne. Ez a törvényi előírás alapján nem lehetséges, mert a levonás nem haladhatja meg a külföldi jövedelemre jutó adó összegét, mely esetünkben $1\,597\,5000 \times 0,15 = 2\,396\,250$ Ft. Ennek eredményeként a Magyarországon végzett munkára jutó adó nem igényelhető vissza.

c) Járulék kötelezettség vizsgálata Szingapúr jogviszony esetén

A munkavállalónak szingapúri munkáltatóval megkötött szerződés alapján Új-Zélandon végzett tevékenysége alapján nem keletkezik Magyarországon biztosítási kötelezettsége. A Tbj törvény és 2020. július 1-től hatályos új Tbj törvény is alapelveként rögzíti, hogy biztosítási jogviszony e törvény erejénél fogva a magyar jogviszony, a külföldi nem egyezményes országban kötött jogviszony esetén pedig a Magyarországon végzett munka, vagy az Európai közösségi rendelet és vagy kétoldalú egyezmény hatálya alá tartozik a munkavállaló.

Mivel a magánszemély Szingapúrban fizikailag nem végez munkát ott valószínűleg tb járulékfizetés nem keletkezik. Továbbá a munkáltatónak Magyarországon sem kell a Tbj törvény alapján járulékot fizetnie. A magánszemély szolgálati időt önkéntes alapon vásárolhatja Magyarországon annak érdekében, hogy a nyugdíj számításakor a külföldön töltött időt is figyelembe lehessen venni. Az egészségbiztosítási hozzájárulást mivel a magánszemély véglegesen nem hagyta el Magyarországot, köteles fizetni.

Az Új-Zélandon végzett munka után nem keletkezik Szja előleg fizetési kötelezettség ezért az adót csak év végén az adóbevallásban kell megfizetni. Az Szja mellett meg kell vizsgálni, hogy 15,5% Szochó fizetési kötelezettség ezesetben keletkezik-e. Figyelemmel arra, hogy a bevallás készítésének időpontjában már 15,5 % a Szochó mértéke nincs jelentősége, hogy 2020. június 30-ig még 17,5% volt az adó mértéke. Adófizetésre kötelezett személynek a jövedelmet szerző természetes személy minősül. Az adót mindaddig meg kell fizetni, amíg a természetes személy Szochó tv 1. § (1)-(3) bekezdés (összevonás alá eső jövedelme) és az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja szerinti jövedelme (forrásadós jövedelme) a tárgyévben el nem éri a minimálbér összegének huszonnégyszeresét. Amennyiben a Szochó-t a magánszemély köteles viselni, akkor mind az Szja mind a Szochó alapjaként a jövedelem 0,87%-át kell figyelembe venni. Tekintettel arra, hogy a törvény nem csak azon jövedelmek figyelembevételét engedi meg melyek után Magyarországon ténylegesen történt Szochó fizetés, ezért – mivel az összevonás alá eső jövedelem összege meghaladja a Szochó minimum korlátot a magánszemélynek Szochó kötelezettsége nem keletkezik.

Járadékkötelezettség változása

TÉNYÁLLÁS

Szabó Zsolt 2020. novemberétől magasabb pozícióba lép, ugyanis megüresedett egy állás az Egyesült Arab Emírátságokban. Annyi információt kapott, hogy az Emírátságokban nem kell adót és járulékot fizetnie. Zsolt közel áll a nyugdíjhoz ezért, ha nem túl drága, szeretné, ha továbbra is Magyarországon biztosított maradna. Segítsen Zsoltnak eldönteni az új munkakör elvállalásakor mire kell figyelnie adó és járulék vonatkozásában. Választási lehetősége van, hogy az arab céggel kössön helyi szerződést, vagy magyar munkaszerződés alapján vállalja el a munkát kiküldöttként. A munkaszerződés tervezetében 1,2 millió forintnak megfelelő bérjövedelem és a külföldi lakhatásra havi plusz 500 000 forintnak megfelelő összegű juttatás szerepel. Amennyiben magyar jogviszonyban maradna és a tevékenységet kiküldetésben látná el, a magyar társaság által kiszámlázható költség az 1,7 millió forintot nem haladhatja meg. Az ajánlat 3 évre szól, a munkavégzés helye kizárólag Dubai.

FELADAT

- a) A megadott jövedelmek alapján példával szemléltesse, hogy arab és magyar munkaviszony esetében milyen kötelezettsége keletkezik a magánszemélynek és/vagy a munkáltatónak, figyelemmel arra, hogy a céget terhelő költség nem haladhatja meg az 1,7 millió Ft-ot. Mekkora összegű lehet a magyar munkabér ilyen feltételek mellett?

- b) Adjon alternatív javaslatot arra vonatkozóan, hogyan tarthatja fenn a magánszemély a magyar biztosítását az állami rendszerben és milyen költséget jelent ez a magánszemélynek.
- c) Készítsen egy összefoglaló javaslatot, hogy melyik megoldást válassza a magánszemély.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2013. évi CLXI. törvény a Magyarország Kormánya és az Egyesült Arab Emírségek Kormánya között a jövedelemadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Dubaiban, 2013. április 30. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről

15. Cikk - Munkaviszonyból származó jövedelem

1. A 16., 18., 19. és 21. cikkek rendelkezéseinek fenntartásával a fizetés, a bér és más hasonló díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy munkaviszonyra tekintettel kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzi. Amennyiben a munkát ott végzi, úgy az ezért kapott díjazás adóztatható ebben a másik államban.

2. Tekintet nélkül az 1. bekezdés rendelkezéseire, az a díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy a másik Szerződő Államban végzett munkára tekintettel kap, csak az elsőként említett államban adóztatható, ha:

(a) a kedvezményezett a másik államban nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakot az adott adóévben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül, és

(b) a díjazást olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik államban, és

(c) a díjazást nem a munkaadónak a másik államban lévő telephelye viseli.

3. Tekintet nélkül e cikk előző rendelkezéseire, az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy által, a másik Szerződő Állam vállalkozása által a nemzetközi forgalomban üzemeltetett hajó vagy légi jármű fedélzetén végzett munkáért kapott díjazás csak abban a másik Szerződő Államban adóztatható.

4. Tekintet nélkül e cikk előző rendelkezéseire, a fizetés, a bér, a juttatás és más díjazás, amelyet az egyik Szerződő Állam másik Szerződő Államba kihelyezett, belföldi illetőségű munkavállalója valamely Szerződő Állam légi vagy hajózási vállalkozásának felsővezetői beosztásában kap, csak abban a Szerződő Államban adóztatható meg, amelyben a vállalkozás belföldi illetőségű.

2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

48. § (1) Az a belföldi nagykorú természetes személy, aki nem saját jogú nyugdíjas, és

a) a 3. § és a 6. § szerinti biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyban nem áll,

b) a 17. § alapján a biztosítás nem terjed ki rá, vagy

c) a biztosítása szünetel,

nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából 22 százalék nyugdíjjárulék fizetésének vállalása mellett megállapodást (a továbbiakban: szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából kötött megállapodás) köthet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti megállapodás szolgálati időre és nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset megszerzésére külön-külön nem köthető meg.

(3) A szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából kötött megállapodás esetén a járulékfizetés alapja a megállapodást kötő személy által megjelölt jövedelem, de legalább a megállapodás megkötése napján érvényes minimálbér összege. Ha a megállapodást a minimálbér összegének figyelembevételével kötik meg, annak változása esetén a megállapodás alapján fizetendő nyugdíjjárulékot a változást követő hónap 12. napjáig kell a módosított összeg alapján megfizetni. Így kell eljárni akkor is, ha a megállapodást kötő személy az általa megjelölt jövedelmét módosítja. Ha a megállapodást kötő személy, kedvezményezett javára kötött megállapodás esetén a kedvezményezett a megállapodás időtartama alatt biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyban áll, a megállapodás alapján történő járulékfizetési kötelezettség szünetel.

(4) Szolgálati idő szerzése érdekében megállapodást (a továbbiakban: szolgálati idő szerzése céljából kötött megállapodás) köthet a megállapodás megkötése napján érvényes minimálbér alapulvételeivel számított 22 százalékos nyugdíjjárulék fizetésével az a nagykorú személy, aki

a) felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytatott tanulmányoknak (ideértve a doktoranduszképzést is) Tny. 41. §-a szerint figyelembe vehető idejét,

b) a társadalombiztosítási öregségi teljes nyugdíjhoz a Tny.-ben meghatározott húsz év szolgálati idő, vagy – az igénylőre irányadó öregségi nyugdíjkorhatár 1997. december 31-e utáni betöltése esetén – az öregségi résznyugdíjhoz előírt tizenöt év szolgálati idő elérése érdekében kizárólag az öregségi résznyugdíjra vagy öregségi teljes nyugdíjra jogosultsághoz szükséges hiányzó szolgálati idejét, legfeljebb azonban öt naptári évet kívánja szolgálati időként elismertetni.

(5) A (4) bekezdés szerinti esetekben a megállapodás alapján fizetendő nyugdíjjárulék alapja a szolgálati időként elismerhető időszak naptári napjainak és a megállapodás megkötése napján érvényes minimálbér harmincad részének szorzata. Ha a (4) bekezdés a) pontja szerinti megállapodást a minimálbér alapján kötötték és a minimálbér változik, a megállapodás alapján fizetendő nyugdíjjárulékot a változást követő hónap 12. napjáig kell a módosított összeg alapján megfizetni.

MEGOLDÁS

a) Adó és járulékkötelezettség kiszámítása

Megnevezés	Mérték	Arab jogviszony	Magyar jogviszony
Munkabér		1 200 000	1 025 641
Szállás		500 000	500 000
Adó alapja		0	0
Járulék alapja		0	1 025 641
Szja	15%	0	0
Tb. járulék	18,5%	0	189 744
Kötelező egészségbiztosítás		8 000	0
Szociális hozzájárulás adó	15,5%	0	158 974
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	0	15 385
Nettó jövedelem		1 692 000	1 335 897
Céget terhelő költség		1 700 000	1 700 000

Számításhoz szükséges magyarázat

Adókötelezettség: Arab és vagy magyar jogviszony bármelyike esetén, a magánszemélynek Magyarországon nem keletkezik adófizetési kötelezettsége tekintettel 2013. évi CLXI. törvény 15. cikkében foglalt rendelkezésekre. Eszerint ugyanis a fizetés, a bér és más hasonló díjazás, amelyet

az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy munkaviszonyra tekintettel kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzi. A magánszemély illetőségéről nincs pontos információ, de a magyar szabályok szerint magyar illetőségűnek számít. Azonban figyelemmel arra, hogy a magánszemély Dubaiban végzi a munkát bármilyen 12 hónapos időtartamon belül valószínűleg az ott tartózkodás meghaladja a 183 napot és a költségeket az arab társaság viseli, ezért a jövedelem adóztatási joga az Arab Emirátusokat illeti meg.

Biztosítási kötelezettség

Arab jogviszony esetén a magánszemélyre nem terjed ki a magyar biztosítási kötelezettség, tekintettel arra, hogy olyan országban kötött szerződés alapján végzi a munkát, amely állammal Magyarországnak nincs kétoldalú szociális egyezménye.

Magyar jogviszony esetén a magyar munkáltató foglalkoztatónak minősül és a járulékalapot magyar adóalap hiányában a munkaszerződésben meghatározott alaphér után kell meghatározni. Figyelemmel arra, hogy a munkavállaló magasabb pozícióba kerül ezért nem a megelőző 12 havi alaphért kell a járulék alapjának megállapításakor figyelembe venni. A lakhatásra kapott összeg nem képezi a járulék alapját.

A magyar bérjövedelem összegét a céget terhelő összes kiadásból kell meghatározni oly módon, hogy az fedezetet nyújtson a lakhatásra és a céget terhelő adókra is. Ennek megfelelően az arab munkabért el kell osztani 1,19-el mely a 15,5% Szochó és 1,5% Szakképzési hozzájárulás összegére is fedezetet biztosít.

b Alternatív javaslat a magyar biztosítás fenntartására

Arab jogviszony esetén a magánszemély köteles Magyarországon egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetni mely alapján jogosult a nem pénzbeli egészségügyi szolgáltatások igénybevételére.

Nyugellátásra jogosító szolgálati idő megszerzése érdekében lehetősége van megállapodást kötni a lakóhely szerinti nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál. A járulék fizetés mértéke 22% a megállapodás napján érvényes minimálbér összege után, vagy a magánszemély által meghatározott jövedelem összege után.

Megnevezés	Mérték	Arab jogviszony	Magyar jogviszony
Munkabér		1 200 000	1 025 641
Szállás		500 000	500 000
Adó alapja		0	0
Járulék alapja		0	1 025 641
Szja	15%	0	0
Tb. járulék	18,5%	0	189 744
Kötelező egészségbiztosítás		8 000	0
Szociális hozzájárulás adó	15,5%	0	158 974
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	0	15 385
Nettó jövedelem		1 692 000	1 335 897
Céget terhelő költség		1 700 000	1 700 000
Önkéntes nyugdíj minimum		35 420	0
Nettó jövedelem a minimum nyugdíj alapján		1 656 870	1 335 897
Önkéntes nyugdíj maximum		225 641	0
Nettó jövedelem a maximum nyugdíj alapján		1 466 649	1 335 897

Számításhoz szükséges magyarázat

Az összehasonlítás érdekében az önkéntes alapon vállalható nyugdíj-befizetés alapját a minimálbér alapján és a magyar jogviszony járulék-alapjára érdemes kiszámítani, mert így látható, hogy a magánszemély nettó jövedelmére az egyes befizetések milyen hatást gyakorolnak.

c) Összefoglaló javaslat

A számításból látható, hogy amennyiben csak a szolgálati idő megszerzése fontos a magánszemély számára, akkor elegendő a minimálbér alapján megkötni a megállapodást és az alapján fizetni a kisebb önkéntes nyugdíjjárulékot. Figyelemmel arra, hogy a magánszemély közel áll a nyugdíj korhatárhoz megfontolandó, hogy ne csupán szolgálati időt növelje, hanem a nyugdíj alapját képező befizetések összege is növekedjen tekintettel arra, hogy ez befolyásolja a majdani nyugdíj összegét.

A magyar munkaviszony előnye, hogy a magánszemély pénzügyi egészségbiztosítási ellátásra is jogosult. Ez akkor bír jelentőséggel, ha a magánszemély szeretné kizárni annak kockázatát, hogy egy esetleges betegség esetén jövedelem nélkül maradjon. Figyelemmel arra, hogy a táppénz összege jelentősen korlátozott, nem biztos, hogy érdemes választani ezt az opciót. A munkaviszony további előnye, hogy a befizetésekkel járó adminisztrációt a munkáltató bonyolítja, míg a megállapodás szerint fizetendő járulékot a magánszemélynek kell teljesítenie. Az adminisztráció ellenére az arab jogviszony és a megállapodás alapján történő befizetés tűnik kedvezőbb megoldásnak.

Jogviszony Dél-Afrika

TÉNYÁLLÁS

Kis Dániel magyar-román kettős állampolgár, magyar állandó bejelentett lakcímmel rendelkezik, aki egy magyar banknál magyar munkaviszonyban állt, de 2 évre 2020. január 1-től fizetés nélküli szabadságot

kért, mivel megpályázott és elnyert egy vezetői pozíciót Dél-Afrikában. Munkáját Dél-afrikai munkaviszonyban 2020-ban alapvetően a Dél-Afrikai Köztársaságban végezte, de üzleti utazások miatt júliusban 13 munkanapot Angola, Kenya, Kongó területén tartózkodott. Ezen felül július 20-ától hónap végéig 10 munkanapot (12 naptári napot) kivételesen a magyar irodában dolgozott. Augusztusban (20 munkanap) egész hónapban Magyarországon tartózkodott, éves szabadságát töltötte a Balatonnál. Dániel 2020. előtt a megtakarításaiból vásárolt magyar tőzsdén jegyzett részvényeket, melyre 2020-ban 180 000 Ft osztalékot kapott, melyből az Nyert. 15% Szja-t levonta. Dél-Afrikában a belső jog alapján Dániel csak 3 év után válna belföldi adóügyi illetőségűvé, annak ellenére, hogy ott bérelt lakásban lakott. A fizetési megállapodása a következő elemeket tartalmazta: évi 50 000 Euro alapbért, 10 000 Euro veszélyességi pótlékot, 24 000 Eurot lakás és biztonsági szolgálatra és az éves bérének 20%-a jutalomként. A jutalmat 2020. december hónapban fizették. Az Euro átváltási árfolyam – az egyszerűbb számolás érdekében – a számításban 350 Ft/Euro. 2020-ban Dániel a lehetséges 254 munkanapból 234 napot dolgozott. Dániel 2020. évre nem adott be Magyarországon adóbevallást, de az adóhivatal elkészítette az adóbevallás tervezetét, melyben az osztalék összege fel volt tüntetve.

FELADAT

Feladat Ön a tanácsadó. Kis Dániel azért kereste Önt meg, hogy elfogadhatja-e az adóhivatal bevallási tervezetét, vagy azt ki kell egészítenie. Amennyiben a bevallás kiegészítésre vár, adjon segítséget Kis Dánielnek milyen jövedelem után milyen kötelezettséggel kell számolnia.

Vizsgálja meg keletkezik-e Magyarországon adó és járulékfizetési kötelezettsége abban az esetben, ha Dániel a külföldi munkavégzés ideje alatt is fenntartotta Magyarországon a bejelentett lakóhelyét.

Amennyiben Dánielnek kell adót és/vagy járulékot fizetnie állapítsa meg éves szinten a magyar adó és járulék alapját, figyelemmel arra, hogy 2020-ban a munkanapok száma 254 nap volt.

Írjon egy rövid gyakorlatias tanácsot a magánszemélynek, véleményét jogszabályi hivatkozásokkal, számításokkal támassa alá.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1999. évi VII. törvény a Magyar Köztársaság és a Dél-afrikai Köztársaság között a kettős adóztatás elkerüléséről a jövedelemadók területén Budapesten, 1994. március 4-én aláírt Egyezmény kihirdetéséről

15. Cikk – Nem önálló munka

1. A 16., 18., 19., 20. és 21. Cikk rendelkezéseinek fenntartásával, a fizetés, a bér és más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy nem önálló munkáért kap, csak ebben az Államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, az ezért kapott térítés ebben a másik Államban adóztatható.

2. Tekintet nélkül az 1. bekezdés rendelkezéseire, az a térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy a másik Szerződő Államban végzett nem önálló munkáért kap, csak az először említett Államban adóztatható, ha

a) a kedvezményezett bármely 12 hónapos időszakon belül egyfolytában vagy megszakításokkal nem tölt összesen 183 napnál többet a másik Államban; és

b) a térítést olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevé-

ben fizetik, aki nem bír illetőséggel a másik Államban; és
c) a térítést nem a munkaadónak a másik Államban levő telephelye vagy állandó bázisa viseli.

3. Tekintet nélkül e cikk előző rendelkezéseire, az egyik Szerződő Állam vállalkozása által a nemzetközi forgalomban üzemeltetett hajó, légi jármű vagy közúti jármű fedélzetén végzett nem önálló munkáért járó térítés csak abban a Szerződő Államban adóztatható, ahol a vállalkozás tényleges üzletvezetésének helye van.

2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

1.§ (4) A biztosítás az annak alapjául szolgáló jogviszonnyal egyidejűleg, a törvény erejénél fogva jön létre. Ennek érvényesítése érdekében a foglalkoztatót bejelentési, nyilvántartási, járulék-megállapítási és levonási, járulékfizetési, valamint bevallási kötelezettség terheli. E kötelezettség kiterjed arra a külföldi foglalkoztatóra is, aki Magyarország területén biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony keretében foglalkoztat munkavállalót, továbbá arra a külföldi foglalkoztatóra, aki Magyarország területén kívül foglalkoztat olyan munkavállalót, aki a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet, vagy Magyarország által kötött kétoldalú szociális biztonságról szóló egyezmény alapján e törvény hatálya alá tartozik.

87.§ (1) A magyar jogszabályok szerint bejegyzésre nem kötelezett külföldi foglalkoztató (a továbbiakban: külföldi vállalkozás) javára biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony keretében munkát végző foglalkoztatott részére kifizetett járulékalapot képező jövedelem alapulvételével a külföldi vállalkozás társadalombiztosítási járulékot állapít meg és von le.

(3) Ha a külföldi vállalkozás a járulékkötelezettségek teljesítésére nem rendelkezik Air. szerinti képviselővel, és a (2) bekezdésben

foglalt bejelentkezést is elmulasztja, az általa foglalkoztatott természetes személy biztosításával összefüggő bejelentési, járulékfizetési és bevallási kötelezettséget a foglalkoztatott teljesíti, és viseli a járulékkötelezettségek elmulasztása miatti jogkövetkezményeket (ide nem értve a mulasztási bírságot és az adóbírságot).

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. Az adófizetési kötelezettség, az adó alapja

1. § (1) Szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban: adó) fizetési kötelezettség áll fenn a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint összevont adóalapba tartozó adó (adóelőleg) alap számításnál figyelembe vett jövedelem után.

(3) Adófizetési kötelezettség terheli az Szja tv. szerinti önálló és nem önálló tevékenységből származó jövedelem esetében az Szja tv. szerinti adó (adóelőleg) alap hiányában a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) szerint

a) biztosítottnak minősülő személy részére juttatott olyan jövedelmet, amely a Tbj. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján, b) a Tbj. 30. §-a alapján járulékalapot képez.

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

29. §.....Ha a jövedelem után a magánszemély kötelezett a szociális hozzájárulási adó megfizetésére (kivéve, ha az költségként elszámolható, vagy azt számára megtérítették), a megállapított jövedelem 87 százalékát kell jövedelemként figyelembe venni.

MEGOLDÁS

Tisztelt Kis Dániel Úr!

A rendelkezésemre bocsátott információk alapján feladatom megvizsgálni és tanácsadói levélben ismertetni az Ön adó és járulékkötelezettségét.

Tanács

1. Adóügyi illetőség vizsgálata

A Személyi jövedelemadóról szóló többször módosított 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban Szja törvény) értelmében Ön magyar illetőségű személynek minősül, tekintettel arra, hogy magyar-román kettős állampolgár, de Magyarországon rendelkezik állandó lakóhellyel. Ugyan Dél-Afrikában is van lakóhelye, de mivel a belső szabályok értelmében ott nem bír illetőséggel, nem merül fel kettős illetőség kérdése, ezért e tekintetben a Dél-Afrikával megkötött kettős adózást elkerülő egyezmény illetőségre vonatkozó rendelkezése nem releváns.

2. Jövedelem adóztatásának helye

2.a.) Nem önálló tevékenységből származó jövedelem

A Dél-Afrikában végzett tevékenységéért kapott díjazás az 1999. évi VII. törvény a kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény 15. cikke alapján a magyar illetőség idején Magyarországon adóztatható, kivéve, ha a munkát a Dél-Afrikai Köztársaságban végzi. Figyelemmel az Egyezmény 15. cikk (2) bekezdésére, mindaddig amíg a munkavégzés Dél-Afrikában történik, és a magyar cég viseli a költségeket, a Dél-Afrikában töltött munkanapok arányában a jövedelem Dél-Afrikában adóztatható.

Tekintettel arra, hogy Ön dolgozott Dél-Afrikán kívül 13 napot és Magyarországon 10 napot, ezen munkanapokra jutó jövedelem az illetőség országában, azaz Magyarországon adóztatható.

Megnevezés	Összeg
Munkabér	17 500 000
Veszélyességi pótlék	3 500 000
Szállás	8 400 000
Jutalom	3 500 000
Összevont jövedelem	32 900 000
Magyarországon adóztatható jövedelem	3 066 239
A kettős adózást kizáró egyezmény alapján Dél-Afrikában adóztatható külföldön is adózott jövedelem	29 833 761

Számításhoz szükséges magyarázat

Munkabér magyar része: munkabér ÷ 12

Augusztus hónapban nem dolgozott, de a magyar illetőség következtében augusztus havi jövedelme teljes egészében Magyarországon adóztatható.

Július hónap: $(17\,500\,000 \div 12) = 1\,533\,119,500$

Augusztus hónap $(17\,500\,000 \div 12) = 1\,533\,119,500$

Jutalom Magyarországon adóztatható része:

$(17\,500\,000 \times 0,2) \div (254 - 20) \times 10 = 149573$

A veszélyességi pótlék és a szállás a Dél-Afrikai tartózkodásra tekintettel került megállapításra, ezért az csak ott adóztatható.

Adóalap meghatározása: abban az esetben, ha a Szochó megfizetése a magánszemélyt terheli az adó alapjaként a júliusban és augusztusban és a decemberben fizetett jutalom Magyarországon adóztatható jövedelem 87 %-át kell számításba venni.

2.b.) Osztalék jogcímen kapott jövedelem

Az Egyezmény értelmében az osztalék, amelyet egy magyar illetőség-

gel bíró társaság egy magyar illetőséggel bíró személynek fizet, teljes egészében Magyarországon adóztatható. Figyelemmel arra, hogy a kifizető az adót levonta további Szja fizetési kötelezettség ezután az osztalékjövedelem után nem keletkezik. Osztalék után Szochó fizetési kötelezettsége nem keletkezik, mivel magyar tőzsdén jegyzett értékpapír után kapott osztalékot.

Megnevezés	Mérték	Összeg
Osztalék		180 000
Osztalék utáni Szja	15%	27 000

3. Tb kötelezettség vizsgálata

3.a) Munkabért terhelő járulékok

2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről (a továbbiakban Tb) értelmében Ön Tb-j belföldinek minősül. Dél-Afrikával Magyarországnak nincs kétoldalú szociális megállapodása. Ezért az úgynevezett 3. országban lévő foglalkoztatónak csak abban az esetben keletkezik járulékfizetési kötelezettsége, amennyiben Ön Magyarország területén végzi a munkát. Ilyen esetben fő szabály szerint a Dél-Afrikai munkáltatónak keletkezik Tb járulék fizetési kötelezettsége, de ha a munkáltató ezt elmulasztja, akkor a kötelezettségekért a munkavállaló egyetemlegesen felel.

Ez azt jelenti, hogy a Magyarországon történő munkavégzés idejére jutó munkadíj és a jutalom arányos része után a járulék alapja az az összeg, amely az Szja előleg alapját is képezte. Ezután az összeg után kell megfizetni a Szochó összegét is.

Szakképzési hozzájárulást a külföldi jogviszony alapján nem kell fizetni.

Itt említenénk meg, hogy a járulékalapot képező jövedelme után 2020. augusztus és 2020. december hónapokban havi járulékbevallást

kell készíteni, mely kötelezettségének a 08INT nyomtatványon tud eleget tenni.

Abban az esetben, ha a külföldi munkáltató nem teljesíti a Szochó fizetési kötelezettséget és ezt Önnek kell megfizetnie és utólag sem téríti meg a munkáltató, akkor a járulékok alapját hasonlóan az Szja-hoz az adóalap 87%-ában kell meghatározni. A Szochó mértéke 15,5%. Augusztus hónapban teljes hónapban szabadságon volt Magyarországon, nem dolgozott, ezért ez a jövedelme ugyan Magyarországon adóztatható, de tb járulékot nem kell fizetni, de Szochó-t igen.

Ennek megfelelően a járulékok számítását az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Megnevezés	Mérték	Július	Augusztus	December
Adóköteles jövedelem		1 458 333	1 458 333	149 573
Járulék alap 87%		551 630	0	130 128
Tb. járulék	18,5%	102 052	0	24 074
Adó alap		1 268 750	1 268 750	130 128
Szociális hozzájárulás adó	15,5%	196 656	196 656	20 170
Személyi jövedelemadó	15%	190 313	190 313	19 519

Számításhoz szükséges magyarázat

A járulék alapjának meghatározásakor az Szja alapot képező jövedelmet és a Magyarországon végzett munkanapok számát kell figyelembe venni. Ennek következtében júliusban a külföldön végzett munkanapok arányában nem keletkezik járulékalapot képező jövedelem.

A szociális hozzájárulási adó alapja az az összeg, amely után Szja-t vagy járulékot kell fizetni. Így júliusban és augusztusban az Szja előleg alapját képező jövedelem teljes összege után a Szochó-t is meg kell fizetni.

3.b) Egészségbiztosítási járulék

Tekintettel arra, hogy az adóév jelentős részében nem Magyarországon végezte a munkáját, ezért biztosítási jogviszony csak a magyar munkanapok alapján keletkezett. Ennek következtében felhívjuk a figyelmét, hogy a biztosítással le nem fedett időszakokban egészségbiztosítási járulékot kell fizetnie, mely figyelemmel a 2020-ban érvényes egészségbiztosítás összegére mely havi 7710 Ft (naponta 257 Ft) az Ön esetében (365 nap – 10 magyar munkanap) $\times 257 = 91\,235$ Ft éves fizetési kötelezettséget von maga után.

Üdvözlettel:

Az Ön adótanácsadója

Ausztriából kiküldetés

TÉNYÁLLÁS

Egy osztrák munkavállaló családjával Ausztriában él és dolgozik munkaviszonya alapján 3200 Euro fizetést kap. Ezen kívül 13-14. havi munkabér illeti meg. 2021. január 1-től elvállalja a magyar leányvállalt gazdasági vezetését 3 évre kiküldetésben, azzal a feltétellel, hogy minden pénteken otthon dolgozik. (ez 50 munkanap az évi 248 lehetséges munkanapból) Hétfőn reggel autóba ül és Magyarországon folytatja. 30 nap szabadságát otthon és a spanyol tengerparton tölti. A magyar cég gazdasági munkáltatónak minősül az integrációs teszt alapján. Bére nem változik, de a magyar cég lakást bérel a gazdasági vezető részére havi 300 000 forintért és fizeti a cégautóval kapcsolatos költségeket.

FELADAT

- a) Állapítsa meg a magánszemély adóügyi illetőségét.
- b) Állapítsa meg a jövedelem milyen adójogi kategóriába sorolható.
- c) Határozza meg a jövedelem honnan származik és Magyarországon korlátozottan, vagy teljes egészében adóztatható.
- d) Döntse el a jövedelem adóztatható-e Magyarországon. Melyik országnak van adóztatási joga a kettős adózást elkerülő egyezmény alapján.
- e) Amennyiben Magyarországon kell adót fizetni, számolja ki éves viszonylatban a magyar és az osztrák adóalap összegét. Az Euro átváltási árfolyama - a könnyebb számolás érdekében - 300 Ft.
- f) Keletkezik-e Szja és szociális hozzájárulási adó kötelezettsége a magyar cégnek? A magánszemély Ausztriában biztosított és ezt az osztrák hatóság által kiállított kiküldetésre vonatkozó A1-es dokumentummal tudja igazolni.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

7. § (1) A jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni a következő bevételeket:

g) a magánszemélynek adott olyan összeget (utalvány értékét) - ideértve hivatali, üzleti utazás esetén az utazásra, a szállás díjára, külföldi kiküldetés esetén az utazásra, a szállás díjára szolgáló összeget is -, amellyel szemben a magánszemély a juttató részére közvetlenül köteles bizonylattal elszámolni, vagy - ha a kiadást a magánszemély előlegezi meg - ezt a juttató utólag, bizonylattal történő elszámolás alapján a magánszemélynek megtéríti azzal, hogy ez a

rendelkezés egyébként nem alkalmazható olyan kiadások esetén, amelyeket e törvény nem ismer el a magánszemélynél költségnak;

1. számú melléklet az 1995. évi CXVII. törvényhez – Az adómentes bevételekről

8.37. kifizető, külföldi székhelyű jogi személy, egyéb szervezet által biztosított személygépkocsi magáncélú használata, továbbá azzal összefüggésben úthasználatra jogosító bérlet, jegy juttatása;

1976. évi 2. törvényerejű rendelet a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére a jövedelem-, a hozadéki és a vagyonszármazéki adó területén Bécsben, 1975. február 25-én aláírt egyezmény kihirdetéséről

15. Cikk – Nem önálló munka

(1) A 16., 17. és 18. Cikk fenntartásával a fizetés, a bér és más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy nem önálló munkáért kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, úgy az ezért kapott térítés a másik államban adóztatható.

(2) Tekintet nélkül az (1) bekezdésre, az a térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy a másik Szerződő Államban végzett nem önálló munkáért kap, csak az először említett államban adóztatható, ha

a) a térítést olyan munkaadó fizeti vagy olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem bír illetőséggel a másik államban, és

b) a térítést nem a munkaadónak a másik államban levő telephelye vagy állandó berendezése viseli és

c) a kedvezményezett a másik államban a vonatkozó adózási évben összesen nem tartózkodik hosszabb ideig, mint 183 nap.

2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

IX. fejezete a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló rendeletekhez 8995. §

MEGOLDÁS

a) Illetőség megállapítása

Munkanapok és naptári napok meghatározása adóéven belül:

Ausztriában végzett munka 50 nap

Magyarországon végzett munka $248 - 50 - 30 = 168$ nap

Magyarországon töltött naptári napok 168 nap (mely egyben egyenlő a magyar munkanapok számával is)

Magyarországon kívül töltött naptári napok $365 - 168 = 197$

Az Szja törvény alapján mivel a magánszemély kevesebb mint 183 napot tartózkodott Magyarországon, nem tekinthető magyar illetőségűnek, mivel Ausztriában rendelkezik állandó lakóhellyel és a családja is ott él, ott van a létérdekeinek a központja. Mindezek alapján osztrák illetőséggel bír.

a. Jövedelem minősítése

Nem önálló tevékenységből származó jövedelem, mivel a magánszemély tevékenységét munkaviszonyban látja el.

b. Jövedelemszerzés helye

Mivel a magánszemély osztrák illetőségű, adókötelezettsége a Magyarországról származó, vagy az egyezmény szerint Magyarországon adóztatható jövedelemre terjed ki. (Korlátozott adókötelezettség)

Jövedelemszerzés helye a tevékenység szokásos helye. Mivel a tevékenységet két országban is végzi, a magyar szabály a munkanapokkal

arányos adóztatásról rendelkezik. Az adózás eldöntéséhez meg kell vizsgálni, hogy a kettős adózást elkerülő egyezmény alapján a jövedelem hol adóztatható.

c. Adóztatási jog

Az 1976. évi törvényerejű rendelettel kihirdetett magyar-osztrák egyezmény 15. cikke alkalmazandó. Eszerint a nem önálló munkára tekintettel megszerzett valamennyi bevétel az illetőség országában, vagy ha a tevékenység ettől eltér akkor a tevékenység végzése helyén adóztatható. Ez alapján az osztrák munkanapok csak Ausztriában adóztathatók. Mindazonáltal a magyar napokra jutó jövedelem mivel a magyar társaság gazdasági munkáltatónak minősül, Magyarországon adóztatható.

d. Magyarországon adóztatható jövedelem

Összes jövedelem: $14 \text{ hó} \times 3200 \text{ Euro} \times 300 \text{ Ft} = 13\,440\,000$

Magyarországon adóztatható:

$13\,440\,000 \times 168 \div (248-30) \text{ munkanap} = 10\,357\,431$

Ausztriában adóztatható: $13\,440\,000 - 10\,357\,431 = 3\,082\,569 \text{ Ft}$

e. Szociális hozzájárulási kötelezettség

A magyar cégnek nem keletkezik szociális hozzájárulás fizetési kötelezettsége, melynek indoka a következő

- a lakásbérlet után nem keletkezik adófizetési kötelezettség az Szja tv 7. § (1) bekezdés g) pontja alapján, mivel a magánszemély kiküldetésben dolgozik a magyar cégnél. A szociális hozzájárulási adónak nem alapja az a jövedelem, amely után nem keletkezik Szja fizetési kötelezettség.
- a cégautó használata az Szja törvény 1. számú mellékletének 8.37 pontja alapján mentesül az adó alól, mivel a cégnek cég-

autó fizetési kötelezettsége keletkezik. A szociális hozzájárulási adónak nem alapja az a jövedelem, amely után nem keletkezik Szja fizetési kötelezettség ezért a cégautó juttatás után nem kell szociális hozzájárulás adót sem fizetni.

- Szociális hozzájárulás adót azért sem kell fizetni, mivel a magánszemély Ausztriában biztosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet alapján lehetősége van Ausztriában biztosítottnak maradni annak ellenére, hogy részben kiküldetésben dolgozik, mivel ezt az osztrák hatóság A1-es kiállításával igazolta.

Osztrák–magyar többes jogviszony

TÉNYÁLLÁS

Az előbbi példában szereplő osztrák munkavállaló a magyar cégnél igazgatótanácsai térítésben is részesül, de a gazdasági vezetést továbbra is kiküldetésben látja el. A magyar cég havi 400 000 Ft megbízási díjat fizet.

FELADAT

- a) Mennyiben változik a magyar adókötelezettsége a magánszemélynek?
- b) Változik-e a Tb státusza a magánszemélynek?
- c) Keletkezik-e a magyar jogviszony alapján a magyar Társaságnak járulékfizetési kötelezettsége és ha igen melyik országban?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1976. évi 2. törvényerejű rendelet a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére a jövedelem-, a hozadéki és a vagyoadó területén Bécsben, 1975. február 25-én aláírt egyezmény kihirdetéséről

15. Cikk – Nem önálló munka

(1) A 16., 17. és 18. Cikkek fenntartásával a fizetés, a bér és más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy nem önálló munkáért kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, úgy az ezért kapott térítés a másik államban adóztatható.

(2) Tekintet nélkül az (1) bekezdésre, az a térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy a másik Szerződő Államban végzett nem önálló munkáért kap, csak az először említett államban adóztatható, ha

- a) a térítést olyan munkaadó fizeti vagy olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem bír illetőséggel a másik államban, és
- b) a térítést nem a munkaadónak a másik államban levő telephelye vagy állandó berendezése viseli és
- c) a kedvezményezett a másik államban a vonatkozó adózási évben összesen nem tartózkodik hosszabb ideig, mint 183 nap.

16. Cikk – Felügyelőbizottsági vagy igazgatótanácsi térítés

A felügyelőbizottsági vagy az igazgatótanácsi térítés és hasonló fizetés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy olyan minőségben élvez, mint a másik Szerződő Államban illetőséggel bíró jogi személy felügyelőbizottságának vagy igazgatótanácsának a tagja, a másik államban adóztatható.

2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

IX. fejezete a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló rendeletekhez 8995. §

MEGOLDÁS

a) Magyar adókötelezettség vizsgálata

Az igazgatótanácsi térítés díja nem önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül. Az Szja törvény alapján a jövedelem szerzés helye a díjazást fizető jogi személy székhelye, – azaz teljes egészében Magyarországon adóztatható kivéve, ha egyezmény másként nem rendelkezik. Tekintettel arra, hogy a jövedelem magyarországi szabályok alapján nem önálló munkából származik, az Osztrák Egyezményben is a nem önálló munkára vonatkozó rendelkezések szerint és nem az igazgatósági díjakra vonatkozó rendelkezések szerint kell az adókötelezettséget megállapítani. Ennek megfelelően Magyarországon csak a magyar munkanapok arányában adózik az igazgató tanácsi térítés összege is a kiküldetésre tekintettel kapott jövedelemmel azonos módon.

b) Tb státusz vizsgálata

Tekintettel arra, hogy az osztrák gazdasági vezető két ország területén és párhuzamos jogviszonyban (osztrák kiküldetésben és magyar megbízásban) látja el tevékenységét meg kell vizsgálni, hogy lehetséges-e, hogy továbbra is Ausztriába fizesse a társadalombiztosítást. Abban az esetben, ha egy személy párhuzamosan vagy időszakosan váltakozva két vagy több tagállamban végez kereső tevékenységet, a biztosítási kötelezettsége elsősorban a munkavállaló lakóhelye szerinti tagállam-

ban keletkezik. Amennyiben az osztrák személy az érintett tagállamokban egy munkáltató javára végez munkát, és a lakóhelye szerinti tagállamban végzett tevékenysége nem jelentős, a biztosítási kötelezettség a munkáltató bejegyzett székhelye szerinti államban áll fenn. Ha a munkavállaló a másik államban is munkavállaló, az osztrák jog akkor alkalmazható, ha az Ausztriában végzett tevékenységéhez kapcsolódó munkaidő vagy munkabér (egyéb díjazás) eléri az összes munkaidő, illetve munkabér (díjazás) 25 százalékát. Abban az esetben, ha a két tagállamban folytatott párhuzamos munkavégzés mindegyik tagállamban külön munkáltató javára történik, a biztosítási kötelezettség a lakóhely szerinti tagállamban áll fenn akkor is, ha a munkavállaló a lakóhelye szerinti államban tevékenységének kevesebb mint 25 %-át végzi. A feladatban szereplő személy 50/218 arányban végzi a munkát Ausztriában, mely 22,9%, de tekintettel arra, hogy a jogi munkáltatója Ausztriában található, nincs annak akadálya, hogy továbbra is Ausztriában maradjon a munkavállaló biztosított.

c) Magyar társaság tb kötelezettsége

Tekintettel arra, hogy az osztrák munkavállaló Ausztriában biztosított és a magánszemély csak egy tagállamban fizethet tb járulékot a magyar Társaságnak Magyarországon nem keletkezik járulékfizetési kötelezettsége. Ennek alátámasztására a magánszemélynek rendelkeznie kell a párhuzamos munkavégzésre kiállított A1-es igazolással. Felhívom a figyelmet, hogy a magyar munkáltatónak Ausztriában keletkezhethet járulékfizetési kötelezettsége, abban az esetben, ha ezt az osztrák belső szabályok előírják.

Regionális munkakör

TÉNYÁLLÁS

Az osztrák munkavállaló munkaviszonyában új megbízást lát el és 2021. februártól regionális kinevezést kap. Ausztria, Magyarország mellett Csehországban és Szerbiában is Ő a gazdasági vezető. Fizetése ettől az időponttól 6000 Euróra emelkedik, melyet a 4 ország egyenlő arányban visel, azaz az osztrák cég a munkabért és az azt terhelő költségeket kiszámlázza a cégcsoport vállalatainak. Az utasítást Ausztriából kapja és rendszeresen az osztrák ügyvezetőnek számol be. Munkájáért a felelősséget az egyes leányvállaltok viselik és a munkához szükséges eszközöket, utazási költségeket, szállást mindig az adott fogadó ország biztosítja. A fizikai munkavégzés alapvetően továbbra is Magyarországon történik, éves viszonylatban mintegy 10-10 napot tölt Csehországban és Szerbiában. Szerbia kivételével mindegyik ország alkalmazza a gazdasági munkáltató megközelítést és szándékában áll adóztatni a magánszemélyt. A költség átterhelés alapján Szerbia is fenntartja jogát az adóztatásra.

FELADAT

Vizsgálja meg és foglalja össze az osztrák cégnek milyen szempontokat, kérdéseket kell mérlegelnie az adó és tb kötelezettség megállapításakor.

MEGOLDÁS

Az adókötelezettség vizsgálatánál az alábbi területeket kell megvizsgálni:

a) Változik-e a kiküldött munkavállaló adóügyi illetősége?

Válasz: nem fog változni az adóügyi illetőség, tekintettel arra, hogy a család továbbra is Ausztriában él.

b) Milyen országokkal van kettős adózást kizáró egyezmény figyelemmel a magánszemély illetőségre és a munkavégzés országaira?

Magyarországnak valamennyi országgal van kettős adózást kizáró egyezménye. Azonban mivel a magánszemély osztrák illetőséggel bír azt kell megvizsgálni, hogy Ausztria valamennyi országgal kötött-e kettős adózás elkerülésére vonatkozó egyezményt.

c) Mely országok alkalmazzák a gazdasági munkáltatóra vonatkozó OECD előírást?

Ennek a kérdésnek a megválaszolásához valamennyi ország tanácsadóját meg kell kérdezni, ahol a magánszemély fizikai értelemben is dolgozik

d) Azon országok, akik gazdasági munkáltatónak minősülnek, a helyi szabályok szerint fogják-e adóztatni a munkanapok alapján náluk adóztatható jövedelmet?

Valószínűleg igen, de ezt is a helyi tanácsadók bevonásával lehet megítélni

e) Keletkezik-e év közben adóelőleg fizetési kötelezettség más országokban?

Figyelemmel arra, hogy a külföldön töltött munkanapok száma minimálisnak mondható, valószínűsíthető, hogy elegendő lesz év végén az adóbevallás elkészítésekor a jövedelem megosztást elvégezni.

f) Párhuzamos munkavégzés szabályai változnak-e figyelemmel arra, hogy 3 uniós tagország és egy Unión kívüli állam területén történik munkavégzés?

Az Uniós koordinációs rendelet értelmében a munkáltató személye nem változik, ezért a munkavállaló továbbra is maradhat Ausztriában biztosított.

Fantom részvényjuttatás

TÉNYÁLLÁS

Kovács Gábor egy multinacionális vállalatnál több országban dolgozott. Munkája elismeréseképpen az amerikai anyavállalatól sok éven keresztül évente ezer db fantom részvény opciót kapott mindig a megelőző egy év teljesítményének elismeréseként. Az első opciós jog odaítéléséről 2010. márciusában míg az utolsóról 2019. márciusában kapta meg az értesítést. Az opció ára fixálva volt 2 dollár/részvény. Gábor hamarosan nyugdíjba vonul, de tudomása volt arról, hogy az adók csökkennek Magyarországon, ezért csak 2021. június 15-én él az opciós jogával és ekkor lehívja a 10 ezer db részvényt, melynek lehíváskori piaci ára 5 dollár. Tekintettel arra, hogy fantom opcióról van szó, az anyacég kifizeti részére az opciós ár és a piaci ár különbségét dollárban. Gábor bankja 300 Ft/dollár árfolyamon írta jóvá a jövedelmet a magyar Ft bankszámlán.

Gábor ezen periódusban az alábbi országokban dolgozott:

2009. év előtt Magyarország

2009. január 1- 2012. december 31. Németország

2013. január 1- 2015. június 30. Magyarország
2015. július 1- 2018. december 31. Hollandia
2019. január 1- 2021. június 15. Magyarország

FELADAT

Számolja ki a fantom részvényből származó „jutalom” összegét. Milyen arányban adóztatható a jövedelem Magyarországon? Milyen adókat és mikor kell fizetnie Gábornak? Keletkezik-e járulékfizetés Magyarországon, ha igen kinek kell azt bevallania? A magyar foglalkoztató, ha a munkavállaló írásban kéri átvállalja azt adót, amit általában a foglalkoztatónak kell fizetnie.

MEGOLDÁS

A fantom részvény opció nem más, mint a részvény árának növekedéséhez kapcsolódó árfolyam különbség összegének jutalomként történő kifizetése. Figyelemmel arra, hogy Gábor ezen időszak alatt több országban dolgozott és valamennyi országgal van Magyarországnak kettős adózás elkerülésére vonatkozó egyezménye, a részvényopcióból származó jövedelemnek csak az a része adóztatható Magyarországon, amely vonatkozó időszakban Magyarországon dolgozott. 2015-ben a magánszemély két országban dolgozott ezért az éves jövedelem összegét a munkanapok arányában kell megosztani. A többi év vonatkozásában az teljes évre szóló jövedelem abban az országban adóztatható, ahol a magánszemély dolgozott. Figyelemmel arra, hogy az opciós jogot a magánszemély mindig az előző évi teljesítményére tekintettel kapta Magyarországon csak a 2013. január 1- 2015. június 30. közötti időszakra jutó jövedelem adóztatható.

Évek	Országok	Részvény (db)	Jövedelem
2009.	Németország	1000	840 000
2010.	Németország	1000	840 000
2011.	Németország	1000	840 000
2012.	Németország	1000	840 000
2013.	Magyarország	1000	840 000
2014.	Magyarország	1000	840 000
2015. 06. 30-ig	Magyarország	492	413 386
2015. 07. 01-től	Hollandia	508	426 614
2016.	Hollandia	1000	840 000
2017.	Hollandia	1000	840 000
2018.	Hollandia	1000	840 000

Ez azt jelenti, hogy 2013-ra és 2014-re kapott 1000-1000 db részvény, míg a 2015-ös évre az 1000 db részvénynek csak a 125/254-ed része adóztatható Magyarországon.

Az adót a jövedelemszerzés időpontjában kell megállapítani, azaz a magánszemélynek az Szja előleget 2021. július 12-én kell megfizetni. Tekintettel arra, hogy a jövedelmet a magánszemély nem a foglalkoztatójától, hanem az amerikai cégtől kapta, ez után a jövedelem után járulékot nem kell fizetni. Viszont a kifizetéskor érvényes 15,5%¹ Szoc-ho-t igen. Ennek a kötelezettségnek az átvállalása Szja és Szoc-ho mentes jövedelem. Abban az esetben, ha a Szoc-ho mértéke 2021-ben tovább csökken, akkor az Szja bevallásban a december 31-én hatályos adómérték szerint kell a Szoc-ho összegét bevallani.

A külföldön adóztatható jövedelem összegét csak tájékoztató adatként kell az adóbevallásban szerepeltetni.

---

1 a kézirat leadásának időpontjában az adó mértéke 15,5%

Megnevezés	Mérték	Összeg
Részvény opcióból származó jövedelem		8 400 000
Magyarországon adóztatható rész		2 093 386
A kettős adózást kizáró egyezmény alapján külföldön adóztatható		6 306 614
Számított adó (Szja)	15%	314 008
Szociális hozzájárulás alapja		2 093 386
Szociális hozzájárulás adó	15,5%	324 475

Párhuzamos foglalkoztatás

TÉNYÁLLÁS

Oliver Olsen norvég állampolgár, 2019-ben Magyarországra költözött, feleségével. Olsen úr 2021-ben a Consulting cégcsoport magyarországi leányvállalatának, a Consulting Magyarország Kft. ügyvezető igazgatója és emellett a Consulting szlovák leányvállalat vezetője. Olsen úr a munkáját tisztségviselőként, megbízás alapján látja el a Consulting Magyarország Kft-nél, díjazását a magyar leányvállalattól kapja mely évi bruttó 10 millió Ft. Olsen úr a szlovák leányvállalatnál munkaszerződés alapján heti 20 órát dolgozik, amelyért forintra átszámítva évi bruttó 5 millió Ft-ot kap. A leányvállalat szlovák személyi jövedelemadó címén 950 000 Ft adóelőleget vont le, annak ellenére, hogy az év folyamán Olsen úr összesen 210 munkanapot dolgozott, melyből csak 90 munkanapot (mely egyben naptári nap) töltött Szlovákiában, mivel a feladatot távmunkában Magyarországról látta el. Szlovák tartózkodása alatt a repülőjegyet, a szállását a magyar vállalat fizette számára, amelyet számlákkal igazolt és amelyre ebben az évben 300 0000 Ft-ot kapott meg a cégtől. A külföldi utakkal együtt járó kiadásokat a

magyar leányvállalat átszámlázza a szlovák cégnek. Norvégiából részvény befektetései után 8000 Norvég korona (NOK) osztalékot kapott, melyből 20 % adót levontak. Norvégiában lévő lakását kiadja melyből évi 36 000 NOK jövedelme származik. (Norvég korona átváltási árfolyam 33 Ft/NOK.

FELADAT

- a) Állapítsa meg Olsen úr illetőségét.
- b) Határozza meg Olsen úr jövedelmei az Szja törvény alkalmazásában milyen besorolás alá tartoznak.
- c) Hol kell Olsen úrnak adózni az egyes jövedelmek után?
- d) A NAV elkészíti a személyi jövedelemadó bevallás tervezetét, melyet Olsen úr elfogad, helyesen tette-e? Döntését jogszabályi hivatkozással támassza alá.
- e) Milyen adójogi következménnyel jár, hogy a magyar cég fizeti Olsen úr utazását Szlovákiába?
- f) Indokolja meg, melyik országban lesz Olsen úr biztosított, hol és melyik Társaság köteles a járulékokat megfizetni a foglalkoztatók és a magánszemély szempontjából is vizsgálja meg a kérdést.
- g) Vizsgálja meg, hogy az osztalék után Magyarországon keletkezik-e adókötelezettsége a magánszemélynek. Döntését jogszabályi hivatkozással támassza alá.
- h) Éves szinten számolja ki a foglalkoztatókat és a magánszemélyt terhelő Magyarországon fizetendő adó és járulék összegét és számolja kik a magyar adó alól mentesített jövedelem összegét is. (Szja, szociális hozzájárulás, járulék, szakképzési hozzájárulás- a Szochó mértékét 15,5%-kal vegye figyelembe)

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

7. § (1) A jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni a következő bevételeket:

g) a magánszemélynek adott olyan összeget (utalvány értékét) – ideértve hivatali, üzleti utazás esetén az utazásra, a szállás díjára, külföldi kiküldetés esetén az utazásra, a szállás díjára szolgáló összeget is -, amellyel szemben a magánszemély a juttató részére közvetlenül köteles bizonylattal elszámolni, vagy – ha a kiadást a magánszemély előlegezi meg – ezt a juttató utólag, bizonylattal történő elszámolás alapján a magánszemélynek megtéríti azzal, hogy ez a rendelkezés egyébként nem alkalmazható olyan kiadások esetén, amelyeket e törvény nem ismer el a magánszemélynél költségnek;

2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

27. § (1) Járulékalapot képező jövedelem

a) az Szja tv. szerint összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításnál figyelembe vett jövedelem, a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj, a szakképzési munkaszerződés alapján ténylegesen kifizetett pénzbeli juttatás, a felszolgálati díj, az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony alapján fizetett ösztöndíj,

b) az a) ponttól eltérően, ha nemzetközi szerződés alapján Magyarországnak nem áll fenn adóztatási joga, vagy kettős adózást kizáró egyezmény hiányában adóelőleg megállapítási kötelezettség nem keletkezik,

ba) az alapbér, de legalább a tárgyévet megelőző év július hónapjára a Központi Statisztikai Hivatal által a teljes munkaidőben alkalma-

zásban állók tekintetében közzétett nemzetgazdasági szintű bruttó átlagkereset, vagy

bb) a tevékenység ellenértékeként a tárgy hónapban megszerzett – munkaviszony esetében a tárgyhónapra elszámolt – jövedelem, ha az nem éri el a ba) alpont szerinti összeget.

1996. évi C. törvény a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyoadók területén Pozsonyban, 1994. augusztus 5-én aláírt Egyezmény kihirdetéséről

15. Cikk – Nem önálló munka

1. A 16., 18., 19. és 20. Cikk rendelkezéseinek fenntartásával a bér, a fizetés és más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy nem önálló munkáért kap, csak ebben az Államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, az abból származó térítés ebben a másik Államban adóztatható.

2. Az 1. bekezdés rendelkezéseire való tekintet nélkül az a térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy a másik Szerződő Államban történő nem önálló munkáért kap, csak az elsőként említett Államban adóztatható, amennyiben a következő feltételek mindegyike teljesül:

a) a kedvezményezett bármely tizenkét hónapos időszakon belül egyfolytában vagy megszakításokkal nem tölt összesen 183 napnál többet a másik Államban;

b) a térítést olyan munkáltató fizeti, vagy olyan munkáltató nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik Államban; és

c) a térítést nem a munkáltatónak a másik Államban lévő telephelye vagy állandó bázisa viseli.

67/1981. (XII. 16.) MT rendelet a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Norvég Királyság Kormánya között Oslóban az 1980. évi október hó 21. napján aláírt, a jövedelem- és a vagyonadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény kihirdetéséről

6. Cikk – Ingatlan vagyonból származó jövedelem

(1) Az ingatlan vagyonból származó jövedelem abban a Szerződő Államban adóztatható, amelyben ez a vagyon fekszik.

(2) Az „ingatlan vagyon” kifejezést annak a Szerződő Államnak a jogszabályai szerint kell meghatározni, amelyben ez a vagyon fekszik. Ez a kifejezés minden esetben magában foglalja az ingatlan vagyon tartozékait, a mező- és erdőgazdasági üzemek élő és holt felszerelését, azokat a jogokat, amelyekre a földtulajdonra vonatkozó magánjogi rendelkezések nyerne alkalmazást, az ingatlan vagyon hasznélvezeti jogát és az ásványlelőhelyek, források és más természeti kincsek kiaknázásáért vagy kiaknázásának jogáért járó változó vagy állandó térítésekre vonatkozó jogokat; tengeri hajók és légi járművek nem tekintendők ingatlan vagyonnak.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezései alkalmazandók az ingatlan vagyon közvetlen használatából, bérbeadásából, hasznélvezetéből vagy használatának minden más formájából származó jövedelemre.

10. Cikk – Osztalék

(1) Az osztalék, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró társaság a másik Szerződő Államban illetőséggel bíró személynek fizet, ebben a másik Államban adóztatható.

(2) Mindazonáltal ez az osztalék abban a Szerződő Államban, amelyben az osztalékot fizető társaság illetőséggel bír, ennek az Államnak a jogszabályai szerint megadóztatható, de az így megállapított adó nem haladhatja meg az osztalék bruttó összegének 10 százalékát.

Ez a bekezdés nem érinti a társaság adóztatását azon nyereség után, amelyből az osztalékot fizetik.

(3) Az e cikkben használt „osztalék” kifejezés részvényekből, bányarészvényekből, alapítói részvényekből vagy nyereségrészesedést biztosító más jogokból – kivéve a követeléseket – származó jövedelmet, valamint egyéb társasági jogokból származó olyan jövedelmet jelent, amely annak az Államnak az adójoga szerint, amelyben a nyereséget felosztó társaság illetőséggel bír, a részvényekből származó jövedelemmel azonos adóztatási elbírálás alá esik.

MEGOLDÁS

a) Illetőség megállapítása

Olsen úr magyar illetőséggel bír, mivel a magánszemély több mint 183 napot tartózkodott Magyarországon, csak Magyarországon rendelkezik állandó lakóhellyel és a családja is itt él.

b) Jövedelmek minősítése

Nem önálló tevékenység: a magyar IPO cégben betöltött tisztségviselői jogviszony és a szlovák céggel kötött munkaviszony is ide tartozik

Osztalék: a norvég befektetések után

Önálló tevékenység: a lakásbérbeadás

c) Adóztatási jog eldöntése jövedelem jogcímenként

Magyar ügyvezetői díjazás: A magyar Szja törvény alapján a vezető tisztségviselő díjazása nem önálló munkából származó jövedelemnek minősül. A jövedelem szerzés helye az Szja törvény meghatározása szerint Magyarország, de mivel nem önálló munkáról beszélünk és Olsen úr két országban is dolgozik, meg kell vizsgálni, hogy a vezető

tisztségviselésért járó díjazás az egyezmény alapján teljes egészében Magyarországon adóztatható-e vagy sem.

Az 1996. évi C. törvény a Szlovákiával megkötött kettős adózás elkerüléséről szóló Egyezmény 15. cikke alapján fő szabályként a magyar illetőségű magánszemély jövedelme az illetőség országában adóztatható, kivéve, ha a munkát Szlovákiában végzi. Tekintettel arra, hogy a magyar ügyvezető Szlovákiában munkavállaló meg kell vizsgálni, hogy a szlovák munkanapok alapján van-e joga Szlovákiának adóztatni a magyar ügyvezetésért kapott díjazást. Mivel Olsen úr Szlovákiába nem tartózkodott 183 napnál hosszabb ideig és a magyar ügyvezetés vonatkozásában a szlovák cég nem visel költséget, és feltételezhető, hogy a szlovák cég a magyar ügyvezetői tevékenység tekintetében nem tekintendő gazdasági munkáltatónak sem, a jövedelem teljes egészében Magyarországon adóztatható.

Szlovák munkaviszony: a magyar illetőségű személy Szlovákiában végzett tevékenysége akkor adóztatható Szlovákiában, amikor a munkát ott végzi. Tekintettel arra, hogy Szlovákiában való tartózkodás nem haladta meg a 183 naptári napot, de mivel a munkadíjat a szlovák munkáltató fizette, a munkaviszony alapján kifizetett jövedelem csak olyan arányban adózik Szlovákiában, amilyen arányban a munkavállaló a munkát fizikailag ott végezte. A Magyarországon a szlovák cég javára végzett munka után a magánszemélynek Magyarországon kell Szja előleget fizetnie.

Osztalék: A Norvégiával megkötött kettős adózás elkerüléséről szóló Egyezmény 10. cikke alapján az osztalék, amelyet a Norvégiában illetőséggel bíró társaság Magyarországon illetőséggel bíró személynek fizet, Magyarországon adóztatható. Mindazonáltal ez az osztalék Norvégiában is megadóztatható, ahol az osztalékot fizető társaság illetőséggel bír, de az így megállapított adó nem haladhatja meg az osztalék bruttó összegének 10 százalékát.

Lakásbérbeadás: A Norvégiával megkötött kettős adózás elkerüléséről szóló Egyezmény 6. cikke alapján ingatlan vagyonból származó jövedelem, ideértve az ingatlan bérbeadásából származó jövedelmet is abban a Szerződő Államban adóztatható, amelyben ez a vagyon fekszik.

d) Bevallás tervezet

Sajnos nem fogadhatja el, mivel van olyan jövedelme is mely külföldről származik. Mivel Olsen úr magyar illetőséggel bír teljeskörű adókötelezettsége merül fel, azaz valamennyi külföldről származó jövedelmet be kell vallania még abban az esetben is, ha a jövedelem a kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény alapján nem Magyarországon adóztatható. Ez utóbbi esetben csak tájékoztató adatként kell feltüntetni, így a kettős adózás elkerülhető.

e) Utazási költségek adózása

A magyar Társaságnak az utazási költségeket a 08-as adatszolgáltatásban le kell jelentenie, mint külföldön adóztatható jövedelem, ugyanis ezt a jövedelmet a külföldi cég nevében fizette ki. Az utazás és a szállás Magyarországon az Szja tv 7. § g) pont alapján adómentes lenne, de mivel a hivatali utazásra vonatkozó szabály ez esetben nem alkalmazható, ezért az egyezmény alapján kell eldönteni, hogy ez a jövedelem melyik országban adóztatható. Tekintettel arra, hogy az utazási költség megtérítése azonos módon kezelendő, mint a bér és más hasonló térítés, a szlovák egyezmény 15. cikke alapján e jövedelmet Szlovák Köztársaságnak áll jogában adóztatni.

f) Biztosítási kötelezettség

Miután a magánszemély 2 tagállam területén is jogviszonyban áll és munkát végez, meg kell vizsgálni, hogy melyik országban keletkezik a

biztosítási kötelezettség. A magánszemély a tevékenységét nem kiküldetésben, hanem több jogviszony alapján és több ország területén látja el, állandó lakóhelye Magyarországon van, és a tevékenység jelentős részét is Magyarországon végzi. Ezért fő szabályként Magyarországon lesz biztosított. A1-es igazolás 2 évre kérhető, mely folyamatosan hosszabbítható. Ez azt jelenti, hogy a Szlovák munkáltatónak Magyarországon, mint biztosítottat foglalkoztató be kell jelentkeznie és meg kell fizetnie a járulékokat. Amennyiben ezen kötelezettségének a munkáltató nem tesz eleget, a munkavállalót egyetemleges felelősség terheli. A szlovák munkáltatónak a Tbj 87.§. értelmében magyar tb járulékot kell fizetni. A járulék alapja a Tbj 27. §. alapján a Szlovákiában adózatható jövedelemből a szlovák jog hatálya alatt kötött munkaszerződésben rögzített alapbér, de legalább a tárgyévet megelőző év július hónapjára a Központi Statisztikai Hivatal által a teljes munkaidőben alkalmazásban állók tekintetében közzétett nemzetgazdasági szintű bruttó átlagkereset.

A Magyarországon adózatható rész után pedig az adóelőleg alapjául szolgáló összeg után kell a járulékokat megfizetni. Mivel a biztosítással járó jogviszonyból származó, tárgyhónapra eső jövedelem egy része Magyarországon, másik része külföldön adózatható, járulékalapként az Szja adóelőleg alapját képező jövedelmet és a tárgyhavi alapbér összegének azon időszakra (naptári napokra) vonatkozó arányos részét kell együttesen figyelembe venni, amelyben a jövedelem külföldön adózatható. Az átszámlázott lakhatás és utazási költség mivel annak összege nem Magyarországon adózik és a szerződésben meghatározott alapbérnek sem része, ezért nem képez magyar járulék alapot sem. Szakképzési hozzájárulás kötelezettség nem merül fel külföldi munkáltató esetében.

g) Osztalék utáni adókötelezettség vizsgálata

Az osztalék jövedelem a Norvégiával kötött egyezmény alapján Norvégiában legfeljebb 10%-ban adóztatható. Ez azt jelenti, hogy a Magyarországon esedékes adóból az egyezményben foglalt mértékű adó beszámítható. A Norvégiában levont 20 % és az egyezmény szerinti 10 % különbözetét a Norvég adóhatóságtól van lehetőség visszaigényelni.

h) Magyar adókötelezettség kiszámítása

Megnevezés	Mérték	Magyar megbízás	Szlovák munka-viszony	Norvég osztalék
Magyarországon adóztatható - Adó alap		10 000 000	2 857 143	264 000
Magyarországon mentesített		0	5 142 857	0
Járadék alapja: adóelőleg alapja		10 000 000	2 857 143	0
Járadék alapja: alapbér		0	1 232 877	0
Járadékalap összesen		10 000 000	4 090 020	0
Külföldön megfizetett beszámítható adó		0	0	26 400
Szja	15%	1 500 000	528 571	13 200
Tb. járadék	18,5%	1 850 000	756 654	0
Szociális hozzájárulás adó	15,5%	1 550 000	633 953	0
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	150 000	0	0

Osztrák állampolgár többes jogviszony

TÉNYÁLLÁS

Josef Mayer osztrák állampolgár, feleségével és egy kiskorú gyermekével Ausztriában élt. 2020. március 1-től egy évre szóló kiküldetést fogadott el a magyar leányvállalatnál ügyvezetői pozíciót tölt be. Munkabére 4000 euro, mely 1 200 000 Ft/hó. A család az iskola befejezését követően július 15-én költözött Magyarországra. Lakásukat Ausztriában augusztus 1-től havi 1300 Euroért kiadják. A magyar fogadó cég Budapesten bérel az ügyvezető részére 700 000 Ft/hó bérleti díjért egy lakást. Az osztrák cég a foglalkoztatás valamennyi költségét 8% haszonnal együtt számlázza át a magyar társaság részére. Mayer úrnak 2020. november 1-től rendszeresen Romániában a román leányvállalatnál egy projekten kell dolgoznia. A hétvégéket és havi 4-8 munkanapot Budapesten tölt. Eközben továbbra is ellátja a magyar ügyvezetői tevékenységet is. Romániában szállodában lakik.

FELADAT

Készítsen egy rövid tanácsot Josef Mayer úr részére, melyben

- a) megvizsgálja az illetőségét 2020. évre vonatkozóan
- b) ismerteti a magyar Szja kötelezettséget. Kérem hívja fel a figyelmet, ha más országokban is keletkezhet adófizetési kötelezettsége, vagy bármi befolyásolhatja a magyar adókötelezettséget.
- c) javaslatot tesz arra vonatkozóan melyik országban keletkezik járulékfizetési kötelezettsége az uniós jog alapján

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

Az Európai Parlament és a Tanács 883/2004/EK Rendelete (2004. április 29.) a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról

12. cikk – Különös szabályok

(1) Az a személy, aki egy tagállamban munkavállalóként végzi tevékenységét olyan munkáltató nevében, aki tevékenységét szokásosan abban a tagállamban végzi, és akit az említett munkáltató egy másik tagállamba küld, hogy a munkáltató nevében ott munkát végezzen, továbbra is az elsőként említett tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, feltéve, hogy az ilyen munkavégzés várható időtartama nem haladja meg a huszonnégy hónapot, és a szóban forgó személy kiküldetése nem egy másik kiküldött személy felváltása céljából történik.

(2) A tagállamok egyikében szokásosan önálló vállalkozóként tevékenykedő olyan személy, aki hasonló tevékenység végzése céljából egy másik tagállamba távozik, továbbra is az első tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, feltéve, hogy az ilyen tevékenység várható időtartama nem haladja meg a huszonnégy hónapot.

2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről

IX. fejezete a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló rendeletekhez 8995. §

1996. évi XCIX. törvény a Magyar Köztársaság és Románia között a kettős adóztatás elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonszerzések területén

16. Cikk Nem önálló munka

1. A 17., 19., 21. és 22. Cikk rendelkezéseinek fenntartásával a bér, a fizetés és az egyéb hasonló díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy nem önálló munkáért kap,

csak ebben az Államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, az abból származó díjazás ebben a másik Államban adóztatható.

2. Az 1. bekezdés rendelkezéseire való tekintet nélkül az a díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy a másik Szerződő Államban végzett nem önálló munkáért kap, csak az elsőként említett Államban adóztatható, amennyiben

a) a kedvezményezett bármilyen 12 hónapos időszakon belül összesen 183 napnál nem tölt hosszabb időszakot vagy időszakokat a másik Államban, és

b) a díjazást olyan munkáltató fizeti, vagy olyan munkáltató nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik Államban, és

c) a díjazás terhét nem a munkáltatónak a másik Államban lévő telephelye vagy állandó bázisa viseli.

MEGOLDÁS

Tisztelt Josef Mayer Úr!

A részünkre megadott információk alapján feladatunk az Ön adó és járulékkötelezettségének vizsgálata.

a) Adóügyi illetőség vizsgálata

Feltételezésünk szerint a kiküldetést megelőzően Ön osztrák illetőséggel bírt, mivel ott állandó lakóhelyén családjával élt. 2020. március 1-től Magyarországon is rendelkezik állandó lakóhellyel, hiszen tartós itt lakásra rendezkedett be és ténylegesen itt is lakik. Ugyanakkor ebben az időpontban még Ausztriában is van állandó lakóhelye, ezért meg kell vizsgálni, hogy az Ausztriával kötött kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény rendelkezései szerint Ön mikortól válik magyar

illetőségűvé. Mivel a létérdekeinek központja, azaz a család és a gazdasági kapcsolata július 15-ig még Ausztriához kötik, eddig az időpontig Ön osztrák illetőségűnek tekinthető. A család Magyarországra költözésével Önnek a világ jövedelme után Magyarországon keletkezhet adófizetési kötelezettsége annak ellenére, hogy ausztriai lakásukat csak augusztus 1-től adták bérbe.

A romániai kiküldetés miatt megvizsgáltuk a román-magyar kettős adózás elkerüléséről szóló 1996. évi XCIX. törvény ide vonatkozó rendelkezéseit. Amennyiben a hotelt a belső szabályok szerint Románia állandó lakóhelynek tekintené, akkor a létérdekek központja, azaz a család magyarországi tartózkodása a meghatározó. Ez alapján kimondható, hogy az Egyezmény alapján Ön magyar illetőségűnek minősül.

b) Jövedelem adóztatásának helye

A magyarországi tevékenységéért kapott díjazás az 1976. évi 2. törvényerejű rendelet az Ausztriával kötött kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény 15. cikke alapján a magyar illetőség idején csak Magyarországon adóztatható. Figyelemmel az Egyezmény 15. cikk (2) bekezdésére, mindaddig amíg a munkavégzés Magyarországon történik, mert a magyar cég viseli a költségeket és a Magyarországon töltött naptári napok száma meghaladja a 183 napot az osztrák cégtől kapott jövedelme Magyarországon adóztatható.

November 1-től Ön Romániában fog dolgozni, ezért meg kell vizsgálni az e tevékenységére kapott díjazás melyik országban adóztatható. A Romániával kötött egyezmény 16. cikk (2) bekezdése alapján a jövedelme akkor adóztatható Romániában, ha a költségeket a román társaságra átszámlázzák, de ettől függetlenül is akkor, ha a Romániában töltött naptári napok száma eléri a 183 napot bármelyik 12 hónapos időtartamot vizsgálva. Ez esetben a munkájáért kapott díjazás

Romániában adóztatható függetlenül attól, hogy azt az osztrák cég fizeti ki az Ön részére.

c) Tb kötelezettség vizsgálata

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK Rendelet 12. cikke szerint Ön az osztrák cég kiküldetésében végzett munkájára tekintettel Ausztriában maradhatott biztosított feltéve, hogy a kiküldetés várhatóan nem haladja meg a 24 hónapot. A romániai munkavégzés befolyásolja a tb kötelezettséget. Ugyanis a Rendelet 13. cikke alapján Ön novembertől már két tagállam területén végzi a munkát. Ezért vizsgálni kell, hogy továbbra is lehet alkalmazni az osztrák, azaz a munkáltató székhelye szerinti tagállam jogát, vagy a lakóhely állama szerinti biztosítás lép be.

A lakóhely szerinti tagállam jogszabályainak alkalmazása

A lakóhely szerinti tagállam jogszabálya akkor alkalmazandó, ha Ön a tevékenységének jelentős részét a lakóhely szerinti tagállamban végzi. Jelentős a tevékenység akkor, ha a munkavállaló Magyarországon folytatott tevékenységéhez kapcsolódó munkaidő vagy munkabér (egyéb díjazás) eléri az összes munkaidő, illetve munkabér (díjazás) 25 százalékát.

A munkáltató székhelye szerinti tagállam jogának alkalmazása

Az osztrák jog, mint a munkáltató székhelye szerinti tagállam joga abban az esetben alkalmazandó, ha a lakóhely szerinti tagállamban nem áll fenn jelentős tevékenység.

Mindezek alapján, amennyiben szeretné az osztrák biztosítást a továbbiakban is fenntartani, javasoljuk, hogy a magyar munkavégzés ideje ne haladja meg az előbbieken ismertetett 25%-ot. Ellenkező esetben az osztrák munkaviszony alapján Önnek Magyarországon kell tb járulékot fizetnie.

Üdvözlettel:

Az Ön adótanácsadója

Brazil kiküldetés

TÉNYÁLLÁS

Mr. Silva brazil állampolgár egy amerikai tulajdonú cég brazil leányvállalatánál dolgozik. Az amerikai céggel 2020. január 1-től 3 évre szóló kiküldetési szerződést kötött, mely alapján expat státuszban, kiküldetés keretében ellátja a magyar leányvállalt ügyvezetői pozícióját. Felelőségével és 9 éves lányával Magyarországra költözik. Az Egyesült Államokban Mr. Silva a kiküldetés előtt nem dolgozott, ezért nem tartozik a céges társadalombiztosítás hatálya alá. A kiküldetési szerződése szerint a következő jövedelmekben részesül:

Alapbér bruttó 6000 USD/hó

COLA megélhetési költség 1000 USD/hó

Lakhatás támogatása 4000 USD/hó

Gyerek iskoláztatási költségei 10 000 USD

Magyar nyelvoktatás 44 USD/hó

Költöztetés januárban kifizetett díja 20 000 USD

A számfejtés során hipotetikus adó címén havi 1200 USD-t visszatartanak a magánszemélytől. A fogadó cég a magyar társaság nevére szóló számlák alapján közvetlenül fizeti a lakhatást, a gyerekek iskoláztatási költségét az amerikai iskolával kötött szerződés alapján, a magyar nyelvtanárt, és köteles gondoskodni az ügyvezető magyar adókötelezettségének teljesítéséről.

Ezen felül Mr. Silva 2021. márciusban kapta meg a brazil munkáltatójától az előző évre vonatkozó jutalmát, mely 20 000 USD volt.

FELADAT

Készítsen egy éves kalkulációt az amerikai társaság részére, melyben kimutatja a magánszemély, valamint a küldő és a fogadó társaságot terhelő adók összegét. Számolja ki az éves magyar adókötelezettséget USD-ben, milyen jövedelmek után kinek (az amerikai munkáltatónak, a magyar fogadó társaságnak vagy a magánszemélynek) keletkezik fizetési kötelezettsége. Vizsgálja meg keletkezik-e biztosítási kötelezettség, döntését írásban indokolja. A magánszemélyt terhelő adó összegét a magyar cégnek kell megfizetnie ezért, ha szükséges végezen bruttósítást.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről, valamint 2020. első felében hatályos 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről

Belföldi:

Magyarország területén a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkező magyar állampolgár, a bevándorolt és a letelepedett jogállású, valamint a menekültként vagy oltalmazottként elismert személy,

a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy), aki a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodás jogát Magyarország területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról

szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik, valamint a hontalan.

Külföldi: az a természetes személy, aki nem minősül belföldinek.

A biztosítás nem terjed ki:

a magyar jogszabályok szerint be nem jegyzett külföldi munkáltató által Magyarország területén foglalkoztatott, harmadik állam állampolgárságával rendelkező és külföldinek minősülő munkavállalóra, ha a munkavégzésre kiküldetés, kirendelés vagy munkaerő-kölcsönzés keretében kerül sor, feltéve, hogy e munkavégzés a két évet nem haladja meg; e rendelkezés ismételtlen nem alkalmazható ugyanarra a munkavállalóra, ha az előző belföldi munkavégzés befejezésétől számítva három év nem telt el;

Különös szabályok a járulékkötelezettségek teljesítésére vonatkozóan

A magyar jogszabályok szerint bejegyzésre nem kötelezett külföldi foglalkoztató (a továbbiakban: külföldi vállalkozás) javára biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony keretében munkát végző foglalkoztatott részére kifizetett járulékalapot képező jövedelem alapulvételével a külföldi vállalkozás a 19. § (2)-(3) bekezdéseiben meghatározott nyugdíjjárulékot, valamint egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot állapít meg és von le.

A külföldi vállalkozás a biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonnyal összefüggő bejelentési, járulékfizetési és bevallási kötelezettséget az Air. szerinti pénzügyi képviselő, valamint adózási ügyvivő útján, ennek hiányában közvetlenül saját maga teljesíti. Ha a külföldi vállalkozás a járulékkötelezettséget közvetlenül teljesíti, a biztosítás kezdetét megelőzően köteles bejelentkezni az állami adóhatóságnál, és kérelmezni, hogy az állami adóhatóság foglalkoztatói minőségében vegye nyilvántartásba.

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

3. § (1) Adó fizetésére kötelezett az a személy, aki az Szja tv. szerint nem önálló tevékenységből származó jövedelmet juttat (e bekezdés alkalmazásában ideértve a külföldi kifizetőt). Amennyiben az Szja tv. szerinti nem önálló tevékenységből származó jövedelem külföldi kifizetőtől származik és a Tbj. szerint járulékalapot nem képez, az adó fizetésére kötelezett személy a természetes személy.

(6) Kirendelés esetén az adófizetési kötelezettséget a kirendelést elrendelő (ideértve a külföldi kifizetőt is) teljesíti. A kirendelés alapján foglalkoztató személy teljesíti az adófizetési kötelezettséget, ha a kirendelést elrendelővel megállapodott arról, hogy a természetes személy foglalkoztatásához kapcsolódó munkabért és közterheket ő fizeti.

MEGOLDÁS

a) Adózásnál figyelembe veendő szempontok

Mr. Silva brazil állampolgár családjával 3 évre Magyarországra költözik ezért magyar illetőségűnek minősül. Jövedelme a Magyarországon végzett tevékenysége következtében Magyarországról származik, ezért a munkáért kapott díjazás teljes egészében Magyarországon adózik.

A lakhatást a fogadó cég biztosítja, ezért az a kiküldetésre tekintettel adott és így adómentes juttatás.

A gyermek oktatására fordított kiadás egyes meghatározott juttatás, de mivel Mr. Silva nem minősül Tbj belföldi személynek a juttatás után Szocho fizetési kötelezettség nem merül fel.

A magyar nyelvoktatásra fordított kiadás adómentesen elszámolható, mivel a tevékenység végzéséhez szükséges feltétel.

A jutalom mivel az a korábbi évi tevékenységre tekintettel kerül kifizetésre Magyarországon nem adóztatható, tekintettel arra, hogy Mr. Silva

abban az időszakban nem volt magyar illetőségű és nem Magyarországon végezte a munkáját.

A hipotetikus adó, a magyar adó alapjának számításakor levonásba helyezhető, ugyanis az az összeg nem áll a magánszemély rendelkezésére.

Megnevezés	Mérték	Munkaviszonyos jövedelem	Egyes meghatározott juttatás	Nem adóköteles
Alapbér		72 000		
COLA		12 000		
Szállás				48 000
Iskoláztatás			10 000	
Magyar nyelvoktatás				480
Költöztetés		20 000		
Hipotetikus adó		-14 400		
Előző évi jutalom				20 000
Adóalap		89 600	10 000	
Szja	15%	13 440	1 770	
Tb. járulék	18,5%	16 576		
Szociális hozzájárulás adó - 06.30-ig	17,5%	9 590		
Szociális hozzájárulás adó - 07.01-től	15,5%	5 394		

b) Biztosítási kötelezettség

Brazíliával nincs Magyarországnak kétoldalú szociális biztonságra vonatkozó megállapodása, ezért a brazil magánszemély Tbj törvény alkalmazásában külföldinek minősül. A munkát Magyarországon kiküldetés keretében végzi, de mivel a szerződése 3 évre szól, nem lehet alkalmazni a 2 éves mentességi szabályt. Ennek következtében a

magánszemély foglalkoztatójától származó Szja előleg alapját képező jövedelem után Tb járulék és Szochó fizetési kötelezettség keletkezik. Ezt fő szabályként az amerikai munkáltatónak kell teljesíteni, de ha ennek nem tesz eleget, akkor a magánszemély egyetemlegesen felelős.

A magyar társaság nem minősül a magánszemély foglalkoztatójának ezért az általa kifizetett jövedelmek után járulékot nem kell fizetnie, azonban a magánszemélyt terhelő adó és járulék átvállalása a külföldi munkaviszonyra tekintettel történik, ezért a magyar kifizetőt Szochó kötelezettség terheli.

c) Bruttósítás

A szerződés értelmében a fogadó magyar társaság köteles az adóhatóság részére befizetni a magánszemélyt terhelő adókat, a magánszemély adófolyószámlájára. Miután a magyar cég kifizetőnek, de nem foglalkoztatónak minősül, ezeket a jövedelmeket csak oly módon utalhatja át, hogy abból levonja az Szja előleget. Ennek következtében a nettó jövedelmet fel kell bruttósítani, azaz a jövedelem összegét el kell osztani (100 - 15)-tel és meg kell szorozni 100-zal.

A számítás ellenőrzése: bruttó jövedelem - Szja előleg = Nettó jövedelem: $35\,313 - 5297 = 30\,016$

Figyelemmel arra, hogy a magyar társaság kifizetőnek minősül és munkaviszonyra tekintettel jövedelmet juttat, a társaságnak szociális hozzájárulás adó fizetési kötelezettsége keletkezik. Ennek mértéke június 30-ig kifizetett jövedelmek után 17,5% míg ezt követően 15,5%.

Magánszemélyt terhelő kötelezettségek bruttósítása	Összege
Magánszemélyt terhelő Szja	13 440
Magánszemélyt terhelő Tb. járulék	16 576
Magánszemély nevében fizetendő adók összesen	30 016
Bruttósított jövedelem	35 313
Társaság által levonandó Szja	5 297

Magyarországon forgalmazott befektetési jegyek

TÉNYÁLLÁS

Magyar magánszemély egy projekten végzett kiemelkedő teljesítményére tekintettel 5 000 000 forint nettó kifizetésben részesül, melyért befektetési jegyet kíván vásárolni. Adózás szempontjából mikor jár jobban, ha ETF (exchange traded fund) befektetést vásárol, melyre osztalék jövedelmet kap, vagy a kereskedelmi banknál hagyományos befektetési jegyet vásárol?

FELADAT

Feltételezve, hogy a várható hozam évi 3% lesz és a magánszemély öt éven keresztül nélkülözni tudja a befektetett pénzt, tegyen javaslatot arra is, hogy érdemes-e tartós befektetési szerződést kötnie. Az egyes jövedelem jogcímek szerinti adókötelezettségét foglalja össze. Az öt év alatt képződő jövedelmet terhelő adók összegét hasonlítsa össze. Van-e különbség az adózásban, ha a magánszemély éves viszonylatban csak 3 500 000, vagy amennyiben évi 5 000 000 forintos munkaviszonyból származó jövedelemmel rendelkezik, vagy ha egyáltalán

nincs összevonás alá eső jövedelme, mert KATA hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

65. § (1) Kamatjövedelemnek minősülnek – figyelemmel a (3)-(3b) és az (5)-(6a) bekezdés rendelkezéseire is – a következők:

b) a nyilvánosan forgalomba hozott és forgalmazott, a tőkepiacról szóló törvényben ilyenként meghatározott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, kollektív befektetési értékpapír esetében – figyelemmel a (6) bekezdés rendelkezéseire is -

ba) a kamatra és/vagy hozamra való jogosultság megszerzése szempontjából meghatározott időpontban történő tulajdonban tartás alapján a magánszemélynek kamat és/vagy hozam címén kifizetett (jóváírt) bevétel,

bb) a beváltáskor, a visszaváltáskor, valamint az átruházáskor [ide nem értve a kollektív befektetési értékpapírnak a tőkepiacról szóló törvény szerinti tőzsdén, valamint bármely EGT-államban, továbbá a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) tagállamában működő tőzsdén történő átruházását] a magánszemélyt megillető bevételből – függetlenül attól, hogy az miként oszlik meg nettó árfolyamérték és felhalmozott kamat vagy hozam címén elszámolt tételekre – az árfolyamnyereségre irányadó rendelkezések szerint megállapított rész;

67/B. § (1) E törvény külön rendelkezéseitől eltérően tartós befektetésből származó jövedelemnek minősül a (2)-(9) bekezdés rendelkezéseiben foglalt feltételek és adókötelezettség mellett pénzösszeg

befektetési szolgáltatóval, hitelintézettel megkötött tartós befektetési szerződéssel történő lekötése révén, a magánszemélyt a lekötés megszűnésekor, megszakításakor megillető bevételnek – ide nem értve abból az árfolyamnyereségnek minősülő részt [67/A. § (9) bekezdés], de ideértve különösen a befektetésben lévő pénzügyi eszköznek, külföldi fizetési eszköznek a lekötés megszűnésekor, megszakításakor irányadó szokásos piaci értékét, valamint a szerződés megszűnése, megszakítása időpontjára megállapított betéti kamatkövetelést is – az említett rendelkezések szerint lekötött pénzösszeget meghaladó része (e § (4)-(5) bekezdésének alkalmazásában: lekötési hozam). A tartós befektetési szerződés arra vonatkozó külön megállapodás, hogy a felek az említett jövedelem tekintetében az e § szerinti adózási szabályokat alkalmazzák.

(5) Az adó mértéke

a) nulla százalék az ötéves lekötési időszak utolsó napjára,

b) 10 százalék, ha a magánszemély

ba) a lekötést nem hosszabbítja meg, a hároméves lekötési időszak utolsó napjára,

bb) a lekötést a lekötési nyilvántartásban lévő pénzügyi eszköznek, pénzösszegnek egy részére nem hosszabbítja meg, az e résszel arányos, a hároméves lekötési időszak utolsó napjára,

bc) a lekötést a kétéves lekötési időszakban szakítja meg, a megszakítás napjára,

c) 15 százalék, ha a magánszemély a lekötést az elhelyezést követően a hároméves lekötési időszak vége előtt szakítja meg, a megszakítás napjára

megállapított lekötési hozam után.

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. § (1) Szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban: adó) fizetési kötelezettség áll fenn a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint összevont adóalapba tartozó adó (adóelőleg) alap számításnál figyelembe vett jövedelem után.

(5) Az (1)-(4) bekezdésen túl adófizetési kötelezettség keletkezik c) az osztalék [Szja tv. 66. §]

2. § (1) Az adó mértéke az adóalap 15,5 százaléka, az 1. § (4) bekezdésben foglalt esetekben a juttatások adóalapként meghatározott összegének 15,5 százaléka.

(2) Az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja esetében az adót addig kell megfizetni, amíg a természetes személy 1. § (1)-(3) bekezdés és az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja szerinti jövedelme a tárgyévben eléri a minimálbér összegének huszonnégyszeresét (a továbbiakban: adófizetési felső határ).

MEGOLDÁS

Osztalék

Az alternatív befektetési alap után kapott osztalék jövedelem az Szja törvényben osztalékként adózik. Az adó mértéke 15%. Az osztalék jövedelmek után bizonyos esetekben 15,5% Szocho-t is kell fizetni. A törvény úgy rendelkezik, hogy az osztalékjövedelem után a Szocho-t mindaddig meg kell fizetni, amíg a természetes személy más jogcímen szerzett összevonás alá eső és forrásadós jövedelme együttesen el nem éri a tárgyévben a minimálbér összegének a huszonnégyszeresét. Ez 2020-ban például azt jelenti, hogy a minimálbér 161 000 forintos

összegét figyelembe véve, ameddig a magánszemély jövedelme nem éri el a 3 864 000 forintot, addig a különbözetre Szochó fizetési kötelezettsége keletkezik. Nem kell a Szochó-t megfizetni abban az esetben, ha a magánszemély az EGT államában működő a tőkepiacról szóló törvény szerint elismert szabályozott piacnak minősülő tőzsdére bevezetett értékpapírral rendelkezik és erre az értékpapírra az adott tagállam joga szerint a hozam osztalék jogcímen kerül megállapításra.

Kamat

Hagyományos befektetési jegy hozama a beszerzési értéknél magasabb áron történő visszavásárlásból eredő árfolyamnyereség, mely nyilvános ügyletek esetében speciális módon a kamatra irányadó rendelkezések szerint adózik. Ez azt jelenti, hogy a kereskedelmi bank, azaz a kifizető köteles az árfolyamnyereségből levonni a 15% Szja-t. Más adó ezt a jövedelmet nem terheli és az adóbevallásban sem kell feltüntetni.

Ellenőrzött tőkepiaci ügylet (ETÜ)

A kollektív befektetési értékpapírok tőzsdei értékesítése esetén az átruházás során elért árfolyamnyereség ellenőrzött tőkepiaci ügyletből származó jövedelemnek minősül adózási szempontból, így az ellenőrzött tőkepiaci ügyletből származó jövedelemre és nem a kamatjövedelemre vonatkozó szabályokat kell a jövedelem adójának megállapításakor alkalmazni. Amennyiben a kollektív befektetési értékpapír átruházása nem tőzsdén, hanem OTC piacon történik, akkor az átruházás során megszerzett jövedelem a kamatadó hatálya alá tartozik. Az ellenőrzött tőkepiaci ügyletből származó jövedelem után az adó mértéke 15%. Az ellenőrzött tőkepiaci ügylettel összefüggésben a bankot adó levonási kötelezettség nem terheli. Az adót a magánszemély az adóbevallásában állapítja meg, valamennyi ügyleten elért nyereség és veszteség figyelembevételével. Amennyiben az ügylet veszteséggel zárul, az adóévi veszteség három évben elhatá-

rolható. Az ETÜ-ből származó jövedelem után Szochó fizetési kötelezettség nem keletkezik.

Tartós befektetési számla

Tartós befektetési szerződésből származó jövedelmet (ideértve pl. az osztalékot, kamatot, árfolyamnyereséget) terhelő személyi jövedelemadó -kötelezettség mértéke

- 15 százalék, ha a magánszemély a lekötést az elhelyezést követően a hároméves lekötési időszak vége előtt szakítja meg, a megszakítás napjára megállapított lekötési hozam után.
- 10 százalék, ha a magánszemély
  - a lekötést nem hosszabbítja meg a hároméves lekötési időszak utolsó napjára,
  - a lekötést a lekötési nyilvántartásban lévő pénzügyi eszköznek, pénzösszegnek egy részére nem hosszabbítja meg, az e résszel arányos, a hároméves lekötési időszak utolsó napjára,
  - a lekötést a kétéves lekötési időszakban szakítja meg, a megszakítás napjára,
- nulla százalék az ötéves lekötési időszak utolsó napjára.

A tartós befektetésből származó jövedelmet a magánszemélynek nem kell bevallania, ha az adójának mértéke nulla százalék. Egyéb esetben az adót a magánszemély az adóbevallásában állapítja meg, és a bevallás benyújtására nyitva álló határidőig fizeti meg.

Megnevezés	Mérték	Osztalék			Kamat	ETÜ	TBSZ
		KATA-s	Munkabér 3,5 millió	Munkabér 5 millió			
Jövedelem		750 000	750 000	750 000	750 000	750 000	750 000
Szja	15%	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	0
Szocho	15,5%	116 250	59 830	0	0	0	0

A táblázat adataiból megállapítható, hogy a Kata hatálya alá tartozó vállalkozónak, illetve, ha a magánszemély jövedelme nem éri el a minimálbér 24-szeresét, akkor Szocho kötelezettség keletkezik. Ennek elkerülése érdekében a döntésnél fontolóra kell venni a befektetési jegy TBSZ számlán való kezelését. Ezzel ugyanis nem csak a Szocho fizetés hanem az Szja fizetési kötelezettség is lenullázható. Ez utóbbi abban az esetben, ha öt éven keresztül a számlán tartja a befektetést.

Ausztriában vásárolt befektetési jegyek

TÉNYÁLLÁS

Ausztriában munkaviszonyban dolgozó magánszemély osztrák befektetési alapokba fektette megtakarításait. A magánszemély a munkaviszonya alapján Ausztriában biztosított, ott fizeti a járulékokat. Az alaptól származó információ szerint osztalék, árfolyamnyereség és kamat jogcímen szerzett jövedelmet. Az osztrák banknál a magánszemély osztrák lakcíme volt megadva. A bank valamennyi jövedelemből 25% adót vont le. A magánszemély Magyarországon állandó lakóhellyel rendelkezik, felesége és két kiskorú gyermeke Budapesten él, akikhez

szinte minden hétvégén hazalátogat. Ausztriában kapott fizetésének nagy részét a család megélhetésére fordítja.

FELADAT

- a) Állapítsa meg, hogy az osztrák bank a befektetési jegyek után kifizetett jövedelmekből jogszerűen vont-e le az osztrák adót?
- b) A magánszemélynek melyik országban és milyen mértékű adót kell fizetnie?
- c) Van-e különbség a magánszemély adózását érintően, ha a hozamokat már egy olyan időpontban írják jóvá számára amikor a magánszemély Magyarországra hazaköltözik és Ausztriában már nem biztosított.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1976. évi 2. törvényerejű rendelet a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére a jövedelem-, a hozadéki és a vagyonszármazéki adó területén Bécsben, 1975. február 25-én aláírt egyezmény kihirdetéséről

10. Cikk – Osztalék

(1) Az osztalék, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró jogi személy a másik Szerződő Államban illetőséggel bíró személynek fizet, a másik államban adóztatható.

(2) Ez az osztalék mindamelllett abban a Szerződő Államban, amelyben az osztalékot fizető jogi személy illetőséggel bír, ennek az államnak a joga szerint megadóztatható; az adó azonban az osztalék bruttó összegének 10%-át nem haladhatja meg.

Ez a bekezdés nem érinti a jogi személy adóztatását azon nyereség vonatkozásában, amelyből az osztalékot fizetik.

(3) A jelen cikkben használt „osztalék” kifejezés részvényekből, élvezeti részvényekből vagy élvezeti jegyekből, bányarészjegyekből, alapítói érdekeltségből vagy nyereségrészesedést biztosító más jogokból – kivéve a követeléseket – származó jövedelmet, valamint egyéb társasági érdekeltségből származó olyan jövedelmet jelent, amely annak az államnak az adójoga szerint, amelyben a nyereséget felosztó jogi személy illetőséggel bír, a részvényekből származó jövedelemmel azonos elbírálás alá esik.

11. Cikk – Kamat

(1) A kamat, amely az egyik Szerződő Államból származik és amelyet a másik Szerződő Államban illetőséggel bíró személynek fizetnek, csak a másik államban adóztatható.

(2) Az ebben a cikkben használt „kamat” kifejezés állami kölcsönökből, kötvényekből, még akkor is, ha azok a földterületre bejegyzett jelzálogjoggal vannak biztosítva vagy nyereségrészesedéssel vannak kiállítva és mindenfajta követelésből származó jövedelmet, valamint minden más olyan jövedelmet jelent, amely annak az államnak az adójoga szerint, amelyből származik, a kölcsönből származó jövedelemmel azonos elbírálás alá esik.

2018. évi LIII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

5. §. (4) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló rendelet hatálya alá tartozó, másik tagállamban vagy az Európai Unió intézményei által biztosított személy jövedelme után nem kell adót fizetni. Az adó-fizetési kötelezettség alóli mentességet a természetes személy az illetékes külföldi hatóság által kiállított, a másik tagállamban vagy az Európai Unió intézményénél fennálló biztosítást tanúsító igazolással igazolja.

MEGOLDÁS

a) Annak eldöntése érdekében, hogy az adott jövedelem hol adózatható meg kell állapítani a magánszemély adóügyi illetőségét. Feltehető, hogy a magánszemély mindkét országban rendelkezik állandó lakóhellyel ezért az alapján az illetőséget nem lehet eldönteni. Gazdasági kapcsolata Ausztriában van, de mivel családja Magyarországon él, a legszorosabb családi kapcsolat alapján a magánszemély magyar illetőségűnek minősül az Ausztriával megkötött kettős adózás elkerülésére vonatkozó 1976. évi 2. tvr. alapján. Az Egyezmény alapján a befektetésen realizált jövedelem a következő jogcímenek és mértékben adózatható Ausztriában.

Osztalék: amelyet egy Ausztriában illetőséggel bíró jogi személy egy Magyarországon illetőséggel bíró személynek fizet, Magyarországon adózatható. Ez az osztalék abban a Szerződő Államban, amelyben az osztalékot fizető jogi személy illetőséggel bír, ennek az államnak a joga szerint megadózatható. Az adó azonban az osztalék bruttó összegének 10%-át nem haladhatja meg. Abban az esetben, ha osztrák részvényekre tekintettel kapta a magánszemély az osztalékot, az osztrák adó levonása ugyan jogszerű volt, de a mérték tekintetében nem, tekintettel arra, hogy az osztalék utáni adó mértéke nem haladhatja meg a 10%-ot.

Kamat: amely Ausztriából származik és amelyet egy magyar illetőséggel bíró személynek fizetnek, csak Magyarországon adózatható. Ennek a szabálynak az értelmében Ausztriának nincs joga a kamatjövedelemből adót levonni.

Árfolyamnyereség: az Egyezmény 13. cikke alapján az értékpapír elidegenítésből származó jövedelem abban a Szerződő Államban adózatható, amelyben az elidegenítő illetőséggel bír, mely esetünk-

ben Magyarország, tehát az osztrák adó ebből a jövedelemből sem vonható le jogszerűen, tehát a levont adó visszaigényelhető.

b) A külföldön levont adót az adóbevallásban fel kell tüntetni, de csak az Egyezményben meghatározott mértékben. A külföldön „túlvont” adót a forrásország adóhatóságánál lehet adóvisszatérítési eljárás keretében visszaigényelni. Ehhez szükséges lehet egy magyar illetőségigazolás beszerzése a magyar adóhatóságtól, továbbá kérhetik a hasznhúzói nyilatkozatot is.

Mindezek alapján az osztrák kibocsátók által a kifizetett osztalékot Magyarországon be kell vallani. Magyarországon a jelenleg érvényes adókulcs 15%, melyből levonható az egyezmény szerinti adókulcs (10%), tehát a Magyarországon fizetendő adó 5%. A 15% mértékű túlvont adó visszatérítését a magánszemély az osztrák adóhatóságnál kezdeményezheti. A kamat és árfolyamnyereség után a 15% adót Magyarországon kell bevallani és megfizetni. A magyar adóbevallásban nincs lehetőség az Ausztriában levont adó feltüntetésére, azt az osztrák adóhatóságtól kell visszaigényelni.

Szocho fizetési kötelezettsége a magánszemélynek Magyarországon nem keletkezik, miután a magánszemély Ausztriában biztosított. Ezt a biztosítási jogviszonyt az osztrák egészségügyi hatóság által kiállított igazolással kell egy esetleges adóellenőrzés során bizonyítani.

c) Abban az esetben, ha a magánszemély Ausztriában már nem biztosított a forrásadós jövedelmek megszerzésének időpontjában, akkor az osztalék és az árfolyamnyereség után 15,5 % Szocho fizetési kötelezettség keletkezik. Ezt a Szocho-t nem kell megfizetni az árfolyamnyereség összege után amennyiben az ellenőrzött tőkepiaci ügylet keretében keletkezett. Továbbá az osztalék után sem kell, ha EGT tagállamban működő szabályozott piacnak minősülő tőzsdére bevezetett értékpapír után került az osztalék megállapításra az osztrák jog szerint.

Szocho fizetési kötelezettsége a forrásadós jövedelem után mindaddig keletkezik a magánszemélynek ameddig a Magyarországon adóköteles összevonás alá eső jövedelem és a forrásadós jövedelem együttes összege el nem éri a minimálbér 24-szeresét. Mivel a magánszemélynek Magyarországon nincs jogviszonya, nem zárható ki, hogy Szocho fizetési kötelezettsége felmerülhet a nem tőzsdei értékpapírok osztalék/árfolyamnyereség jövedelmével kapcsolatban.

Kínai állampolgár jövedelmének forrásadóztatása

TÉNYÁLLÁS

Egy fiatal kínai állampolgár 3 éve Magyarországon dolgozik, felesége Kínában él. Évente egyszer hazalátogat. Megtakarításaiból Magyarországon zártkörű alternatív befektetési jegyet vásárol. A befektetési alapkezelő a kifizetett osztalékból 15% Szja-t és a 15,5% Szocho-t vont le.

FELADAT

Állapítsa meg, hogy a kínai állampolgártól levont adók megfeleltek-e a jogszabályi előírásoknak. Hogyan vallja be az adót az adóbevallásában.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

7. melléklet az 1995. évi CXVII. törvényhez – A külföldi személyek egyes jövedelmei adózásának különös szabályairól

1. A külföldi illetőségű magánszemély a törvény szerint adó-, adóelőleg levonási kötelezettség alá eső kifizetőtől származó, belföldön végzett tevékenységből, illetve a jövedelemszerzés helye szerint belföldről származó jövedelmére, így különösen a kamatra, előadói, művészeti és sporttevékenységekért, bemutatókért, kiállításokért járó díjra, jogdíjra és osztalékra (a továbbiakban: adóköteles bevételre) az e mellékletben foglaltakat kell alkalmazni.

2. A külföldi illetőségű magánszemély adóköteles bevétele után a kifizető a kifizetett összegből az adót megállapítja, levonja és a kifizetést követő hó 12-éig fizeti meg. A kifizető állapítja meg, vallja be és fizeti meg a külföldi illetőségű magánszemélyt terhelő adót, ha a kifizetés, juttatás nem pénzben történt. Ilyenkor a kifizető a megfizetett adót könyveiben a külföldi személlyel szembeni követelésként mutatja ki.

A nemzetközi egyezmény szerinti adót vonja le a kifizető, ha a kifizetés időpontjáig a külföldi illetőségű magánszemély, a képviselőben eljáró személy az e melléklet szerinti igazolásokat és nyilatkozatokat csatolja, illetve az illetőséget az e melléklet 7. pont szerint megállapította.

1999. évi XV. törvény a Magyar Köztársaság Kormánya és a Kínai Népköztársaság Kormánya között a kettős adóztatás elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelemadók területén Pekingben, 1992. június 17-én aláírt Egyezmény kihirdetéséről

10. Cikk – Osztalék

1. Az osztalék, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró társaság a másik Szerződő Államban illetőséggel bíró személynek fizet, ebben a másik Szerződő Államban adóztatható.

2. Mindazonáltal ez az osztalék abban a Szerződő Államban is, amelyben az osztalékot fizető társaság illetőséggel bír, ennek a Szer-

ződő Államnak a jogszabályai szerint megadóztatható, de ha a kedvezményezett az osztalék haszonhúzója, az így megállapított adó nem haladhatja meg az osztalék bruttó összegének 10 százalékát. Ennek a bekezdésnek a rendelkezései nem érintik a társaság adóztatását azon nyereség után, amelyből az osztalékot fizetik.

3. Az e cikkben használt „osztalék” kifejezés részvényekből vagy más, nyereségrészesedést biztosító jogokból – kivéve a követeléseket – származó jövedelmet, valamint egyéb társasági jogokból származó jövedelmet jelent, amely annak az Államnak jogszabályai szerint, amelyben a nyereséget felosztó társaság illetőséggel bír, a részvényekből származó jövedelemmel azonos adóztatási elbírálás alá esik.

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

5. Az adófizetési kötelezettség alóli mentesülés esetei

A Tbj. szerint külföldinek minősülő személy által megszerzett

a) az 1. § (5) bekezdés a)-d) pontja szerinti jövedelmet,

b) az Szja tv. szerint egyéb jövedelemnek minősülő jövedelmet és

c) az 1. § (4) bekezdése szerinti jövedelmet

nem terheli adófizetési kötelezettség.

MEGOLDÁS

A Kínával megkötött kettős adózás elkerülésére vonatkozó egyezmény értelmében annak ellenére, hogy a kínai magánszemély már 3 éve Magyarországon él, és feltételezhetően állandó lakóhellyel mindkét országban rendelkezik, mivel a családja Kínában él, ezért kínai illetőségűnek fog minősülni. Az osztalék, amelyet Magyarországon illetőséggel bíró társaság egy kínai illetőséggel bíró személynek fizet, Kínában adóztatható. Továbbá Magyarországon is megadóztatható,

de az így megállapított adó nem haladhatja meg az osztalék bruttó összegének 10 százalékát.

Mivel a kínai magánszemély a Tbj törvény alapján külföldinek minősül a részére kifizetésre kerülő osztalékkal kapcsolatban Szochó fizetési kötelezettség nem merül fel.

Mindezek alapján a magyar kifizetőnek amennyiben illetőségigazolással igazolja, hogy kínai illetőséggel bír csak 10% Szja-t kellett volna levonnia. A kínai állampolgárság igazolása és az, hogy Magyarországon nem letelepedett külföldi személy, a bevándorlási hivatal által kiállított idegenrendészeti dokumentumokkal alátámasztható, mely elegendő ahhoz, hogy a Szochó-t ne állapítsák meg. Tekintettel arra, hogy a kifizető mind az Szja-t mind a Szochó-t levonta a többletként levont adókat a magánszemély az éves Szja bevallásában fogja tudni visszaigényelni.

Argentín befektetési jegyek

TÉNYÁLLÁS

Egy magyar magánszemély Argentínában élt és több éven keresztül megtakarításait befektetési jegyekben tartotta. 2020. júniusában Magyarországra visszaköltözött és ezt követően eladta az Argentín brókere közreműködésével a befektetési jegyeket. A 40 000 Argentín pesoért vásárolt befektetési jegyeit 48 000 pesoért értékesítette. Ez forintra átváltva 310 000 forintos beszerzési árának és 322 000 forintos eladási árának felelt meg. Az argentín alapkezelő 35% adót levont a magánszemélytől.

FELADAT

Segítsen kitölteni a magánszemély magyar adóbevallását, mert szeretné visszakapni az adót, ha lehetséges.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

8. § (1) Az e törvény hatálya alá tartozó jövedelem után az adó mértéke – ha e törvény másként nem rendelkezik – az adóalap 15 százaléka.

(2) Belföldi illetőségű magánszemély által megszerzett külön adózó jövedelem esetében az adót csökkenti a jövedelem után külföldön megfizetett adó. Ha e törvény másként nem rendelkezik, a fizetendő adó – nemzetközi szerződés hiányában – a külföldön megfizetett adó beszámítása következtében nem lehet kevesebb az adóalap 5 százalékánál, és nem vehető figyelembe külföldön megfizetett adóként az az összeg, amely nemzetközi szerződés rendelkezése vagy külföldi jog alapján a jövedelem után fizetett adó összegéből a magánszemély részére visszajár.

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. §. (5) Az (1)-(4) bekezdésen túl adófizetési kötelezettség keletkezik d) az árfolyamnyereségből származó jövedelem [Szja tv. 67. §]

MEGOLDÁS

A magyar állampolgár magyar adóügyi illetőséggel bír ezért a világjövedelme után Magyarországon adókötelezettsége keletkezik. A befektetési jegyek amennyiben nyilvános kibocsátásúak, akkor a kamatra vonatkozó szabályok szerint adóznak. Ez azt jelenti, hogy az értéke-

sítésből származó jövedelem után Magyarországon 15% Szja-t kell fizetni. Mivel Magyarország és Argentína között nincs egyezmény a kettős adózás elkerülésére, az értékpapír ügylet során keletkezett jövedelem után esedékes magyar adóból levonható a külföldön megfizetett adó. Azonban a keletkezett jövedelem után Magyarországon minimum 5% adót minden esetben be kell vallani és meg kell fizetni.

Miután az árfolyamnyereség összege után Szochó kötelezettség keletkezik, amennyiben a magánszemélynek nincs más összevonás alá eső jövedelme az árfolyamnyereség után 15,5% Szochó-t is kell fizetnie. Argentínában kifizetett árfolyamnyereség összegének kiszámítása a következő.

Megnevezés	Mérték	Összeg
Szerzési érték		310 000
Eladási ár		322 000
Adóalap		12 000
Szja	15%	1 800
Külföldön megfizetett adó	35%	4 200
Magyar Szja	5%	600
Szochó	15,5%	1 860

Árfolyamnyereség számítása

TÉNYÁLLÁS

Egy magyar magánszemély kereskedelmi banknál nyilvánosan forgalmazott kollektív befektetési jegyeket vásárolt 10 000 Euro értékben (1000 db 10 Euros befektetési jegyet) Az Euro/Ft átváltási árfolyama a vásárlás napján 250 Ft volt. A befektetési jegyek mögött autóiipari

részvények álltak. Egy típushiba bejelentését követően a részvények ára 10%-ot zuhant. A magánszemélynek pénzre volt szüksége, eladta a befektetési jegyeket 9000 Euro összértéken. Szerencsére a magánszemélynek forintra volt szüksége és az eladáskori Euro átváltási árfolyam 300 Ft/Euro volt.

FELADAT

Számolja ki a magánszemély magyar személyi jövedelemadó kötelezettségét, és adja meg a jövedelem jogcímét!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

5. § (1) A jövedelem megállapítása során a bevételt és a költséget forintban kell meghatározni.

(7) A külföldi pénznemben keletkezett bevételt, felmerült kiadást, valamint bármely bizonylaton külföldi pénznemben megadott, az adó mértékének meghatározásához felhasznált adatot a 6. § rendelkezéseinek figyelembevételével a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) hivatalos devizaárfolyamának, olyan külföldi pénznem esetében, amely nem szerepel az MNB hivatalos devizaárfolyam-lapján, az MNB által közzétett, euróban megadott árfolyam alapulvételével kell forintra átszámítani.

67. § (1) Árfolyamnyereségből származó jövedelem az értékpapír átruházása (ide nem értve a kölcsönbe adást) ellenében megszerzett bevételnek az a része, amely meghaladja az értékpapír megszerzésére fordított érték és az értékpapírhoz kapcsolódó járulékos költ-

ségek együttes összegét. Nem minősül árfolyamnyereségből származó jövedelemnek az említett különbözetből az a rész, amelyet e törvény előírásai szerint más jövedelem megállapításánál kell figyelembe venni.

MEGOLDÁS

A magánszemély kamat jogcímen szerzett jövedelmet. A bevétel forintra átszámított összegéből le kell vonni a megszerzésre fordított összeg forintra átváltott értékét. Ennek következtében annak ellenére, hogy a magánszemély Európában 10% veszteséget szenvedett el a magyar Szja kiszámításakor mégis adóköteles jövedelme keletkezett. Ez az átváltási szabályból következik, ugyanis mind a szerzési értéket, mind az eladáskorit az aznapi árfolyamon kell forintra átváltani. Ennek következtében az Euro forint árfolyam növekedéséből származó jövedelem is adókötelezettség alá esik.

Megnevezés	Mérték	Összeg
Szerzési érték		2 500 000
Eladási ár		2 700 000
Adóalap		200 000
Szja	15%	30 000

Nyugdíj adózása

TÉNYÁLLÁS

Szabó János 65 éves közgazda szeptember 16-án betöltötte a nyugdíjkorhatárt. Mivel 22 éves korában kezdett el dolgozni 43 év szolgálati időt szerzett. A magyar nyugdíjfolyósító igazgatóság értesítése szerint havi 320 000 forint állami öregségi nyugdíjban részesül. Ezen kívül magánnyugdíj pénztári tag volt és a pénztár-szolgáltatásból is származik jövedelme, melyet járadék formában vesz igénybe havi 120 000 forint összegben.

FELADAT

Tájékoztassa tanácsadói levél formában a magánszemélyt, hogy a havi járandóságok összegét be kell-e vallania a nyugdíjba vonulás évében és az azt követő években, válaszát jogszabályi hivatkozásokkal támassza alá.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

11. § (1) A magánszemély az adóját – ha az adót nem a kifizető állapítja meg – önadózással állapítja meg, a megállapított adóról bevallási kötelezettségét a (2) bekezdés rendelkezése szerint adóévenként teljesíti. A magánszemély jogosult az összevont adóalapja adójának külön törvény szerint meghatározott részéről rendelkező nyilatkozatot adni.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni, ha a magánszemély az adóévben egyáltalán nem szerzett bevételt, vagy

kizárólag olyan bevételt szerzett, amelyet nem kell bevallania. Nem kell bevallani azt a bevételt,

a) amelyet a jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni, kivéve a 7. § (1) bekezdés m) pontja szerinti jövedelmet akkor, ha a magánszemély más okból is köteles a személyi jövedelemadó-bevallási kötelezettség teljesítésére;

1. számú melléklet az 1995. évi CXVII. törvényhez – Az adómentes bevételekről

1.2. a nyugdíj, a nyugdíjban részesülő magánszemélyt megillető

a) baleseti járadék,

b) jövedelempótló kártérítési járadék, feltéve, hogy a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte;

MEGOLDÁS

Tisztelt Szabó Úr!

A Személyi jövedelemadóról szóló többször módosított 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban Szja) 1. számú mellékletének 1.2 pontja értelmében a nyugdíj adómentes jövedelemnek minősül. Az Szja törvény 11. § (3) a bekezdése alapján az adómentes jövedelmet nem kell bevallani, miután az egy olyan jövedelem, amelyet a jövedelmek kiszámításánál nem kell figyelembe venni.

Tekintettel arra, hogy Önnek két jogcímen is származik jövedelme a nyugdíjba vonulást követően meg kell vizsgálni, hogy a törvény alkalmazásában mi tekinthető nyugdíjnak.

A nyugdíj fogalmát az Szja törvény értelmező rendelkezései között találjuk meg. Eszerint nyugdíjnak minősül többek között a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvényben meghatározott saját jogú

nyugellátás, valamint a magánnyugdíjpénztár által nyújtott nyugdíj-szolgáltatás (ideértve a magánnyugdíjpénztár járadékszolgáltatására jogosult magánszemélyt megillető, biztosítóintézettől vásárolt járadékszolgáltatást is).

Mindezen összefüggések alapján megállapítható, hogy Önnek a nyugdíj és a magánnyugdíj pénztárból kapott járadék összege mentes az adó alól, azt sem a nyugdíjba vonulás évében, sem azt követő években nem kell bevallania.

Amennyiben kérdése merül fel a leírtakkal kapcsolatosan kérem keresen minket.

Üdvözlettel:

Az Ön adótanácsadója

Nyugdíj célú megtakarításokból származó jövedelem

TÉNYÁLLÁS

Kis Piroska 53. életévében járva elhatározta, hogy nyugdíjas éveinek biztonsága érdekében több lábon áll, azaz szeretne különféle biztosítási konstrukciókkal olyan szolgáltatásokat vásárolni, mely biztos megélhetést jelent nyugdíjas éveiben. Önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztár tagja lett és úgy tervezte, hogy az öregségi nyugdíjkor betöltéséig évente fizeti a tagsági díjat, sőt még ki is egészíti olyan összegre, amellyel a maximális adóvisszatérítést megkapja. 61 éves korában 40 évnyi szolgálati időt szerzett és úgy döntött nyugdíjba megy.

FELADAT

Segítsen Piroskának milyen lehetőségek közül választhat az önkéntes pénztári befizetésének felvételét illetően.

MEGOLDÁS

Az állami rendszer keretében kapott nyugdíj adómentes jövedelemnek minősül, ezért azután adókötelezettsége nem merül fel.

Az önkéntes pénztár szolgáltatásával összefüggésben meg kell vizsgálni, hogy az minősülhet-e nyugdíj szolgáltatásnak, vagy sem.

Tekintettel arra, hogy a befizetés és a nyugdíjba vonulás időpontja között nem telt el még a 10 év Piroskának több lehetősége is van a szolgáltatás igénybevételére vonatkozóan

- Fizeti a tagdíjat mindaddig amíg el nem éri az öregségi nyugdíj idejét
- Szünetelteti a tagdíj fizetését, de nem veszi fel a befizetett összegeket
- Felveszi a megtakarítási összeget és számol azzal, hogy adóköteles jövedelem keletkezik, mely után adót kell fizetni
- Vár az öregségi nyugdíjhatár eléréséig és csak akkor él az önkéntes pénztár szolgáltatásával

Tíz éven belül nem lehet adómentesen felvenni a magánszemély egyéni számláján felhalmozott pénztári vagyont. Ez azt jelenti, hogy az adózott pénzből befizetett tőke az eltelt évek függvényében adóköteles, amiatt mert a magánszemély adóvisszatérítést tud igénybe venni. A hozam is csak akkor vehető fel adómentesen, ha a számla nyitásától a tíz év eltelt, ebben az esetben három évente adómentesen fel lehet venni.

A tíz év mentességi idő számítása nem a számla megnyitásától számítandó, hanem minden egyes befizetés után újra kezdődik a számítás. Az adóköteles felvételnél az adó mértéke 2020. adóévre vonatkozóan 15% Szja és 17,5% Szoco, mely július 1-től 15,5%. Mivel a Pénztárnak nem kell adóelőleget megállapítania mind az Szja-t mind a Szoco összegét az adóbevallásban kell megfizetnie. Az adó alapja 87%.

A befizetés évét követő 10 év múlva minden évben 10 %-kal csökken az adófizetési kötelezettség alapja az alábbi táblázat szerint:

Önkéntes nyugdíjpénztári tőke kivét adóalapja nyugdíjba vonulás előtt	
Befizetés évét követő	Tőkéből adóalapot képez
11. év végéig	100%
12. év végéig	90%
13. év végéig	80%
14. év végéig	70%
15. év végéig	60%
16. év végéig	50%
17. év végéig	40%
18. év végéig	30%
19. év végéig	20%
20. év végéig	10%
21. év végéig	adómentes

Lényeges tudnivaló, ha a számla nyitásától számított 10 év után öregségi nyugdíjra jogosulttá válik a magánszemély, akkor minden befizetés adómentesen felvehető, még abban az esetben is, ha a befizetés csak egy-két évet volt az egyéni számlán.

A nyugdíjbiztosítás és az önkéntes kölcsönös pénztári befizetésekre

TÉNYÁLLÁS

Egy magyar tulajdonú Kft-nél jelentős számban középkorú munkavállalók dolgoznak. A dolgozók hosszú távú megtartása érdekében a munkáltató szeretne valamilyen nyugdíjcélú megtakarítást adni a dolgozóknak, a biztonságos nyugdíjas évek megteremtése érdekében. Azzal a kéréssel fordult a tanácsadóhoz, hogy adózási szempontból segítsen döntést hozni abban, hogy nyugdíjbiztosítást, vagy önkéntes kölcsönös pénztári befizetést teljesítsen a dolgozók javára.

FELADAT

Havi 10 000 forintos befizetést alapul véve számolja ki egy évre melyik konstrukció milyen adókötelezettséggel jár. Számítását kétféleképpen is készítse el, ha a cég 10 000 forintot minden hónapban elutal a biztosítónak, illetve az Önkéntes Pénztárnak, vagy ha a cég minden hónapban 10 000 forintot fordít céggel szemben egy munkavállaló juttatására. A számításhoz a munkavállaló havi átlagbére 400 000 forint. A teljes évre 15,5% Szochó mértékkel számoljon.

MEGOLDÁS

Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakba, valamint a biztosító intézettel megkötött nyugdíjbiztosítás 2019. január 1-től munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül. Ez azt jelenti, ha a társaság tízezer forintot elutal a dolgozó javára, akkor a havi bérszámfejtésnél a rend-

szeres jövedelem adójának megállapításakor figyelembe kell venni ezt az összeget is, és le kell vonni a rá jutó Szja és egyéni járulékok összegét. Ezen felül a munkáltatónak szociális hozzájárulás és szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettsége keletkezik.

Abban az esetben, ha a társaság cégeköltség szinten kíván tízezer forintot fordítani a munkavállalók nyugdíj megtakarítására, akkor a bruttó jövedelmet úgy kell meghatározni, hogy a tízezer forint a céget terhelő adókkal együtt nyújtson fedezetet a megtakarításra.

A társaság döntését miszerint önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztári befizetést, vagy biztosítási díjat fizessen, befolyásolhatja, hogy a dolgozókat adóvisszatérítés illeti meg. Az adóvisszatérítés mértéke az önkéntes pénztári befizetésnél a befizetett összeg 20%-a, de legfeljebb 150 000 forint. A nyugdíjbiztosításnál pedig a befizetett díj 20%-a de legfeljebb 130 000 forint. Figyelemmel arra, hogy az adóvisszatérítésben mutatkozó különbség csak a jelentősen magasabb összegű befizetések után érzékelhető, tízezer forintos befizetésnél a döntést a visszatérítés összege nem befolyásolja tekintettel arra, hogy mindkét konstrukciónál azonos mértékű megtakarítás érhető el.

A munkáltatónak adón kívül egyéb szempontokat is érdemes mérlegelnie a döntés meghozatalánál. Ilyen például a biztosítási konstrukció milyen biztosítási elemet tartalmaz, a befizetésekből mekkora összeg vonódik le a működési kiadásokra és nem utolsó sorban a befektetések milyen nagyságú hozamot prognosztizálnak.

Megnevezés	Mérték	Tízezer Ft/hó befizetés		Tízezer Ft/hó cégkölttség	
		Önk. Pénztár	Biztosítás	Önk. Pénztár	Biztosítás
Nyugdíj célú megtakarítás		120 000	120 000	102 564	102 564
Szja	15%	18 000	18 000	15 385	15 385
Tb. járulék	18,5%	22 200	22 200	18 974	18 974
Szociális hozzájárulás adó	15,5%	18 600	18 600	15 897	15 897
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	1 800	1 800	1 538	1 538
Céget terhelő költség		140 400	140 400	120 000	120 000
Dolgozó nettó jövedelme		79 800	79 800	68 205	68 205
Adóvisszatérítés		24 000	24 000	20 513	20 513
Dolgozó éves megtakarítása		103 800	103 800	88 718	88 718

Unión belül több országban végzett tevékenység

TÉNYÁLLÁS

Egy svéd multinacionális társaságnál alkalmazott munkavállaló nyugdíjba vonult. Több ország területén dolgozott aktív korában. Svédországban 25 év szolgálati időt szerzett, Németországban 5 évig, míg Hollandiában 3 évet dolgozott. Magyarországon két alkalommal is jogviszonyban állt a magyar leányvállalattal kötött munkaszerződés alapján. 1999 január 1-től-2004. december 31-ig, majd ezt követően 2015-2016. közötti időszakban.

FELADAT

Számolja ki, hány év szolgálati időt szerzett a munkavállaló, és milyen arányban részesül az egyes országokból nyugdíjban.

MEGOLDÁS

Az Társadalombiztosításról szóló törvény alapján 1999-2004. között a külföldi tulajdonú társaság külföldi alkalmazottja nem minősült biztosítottnak, ezért járulékot sem kellett ezen időszak alatt fizetni. Ebből a rendelkezésből eredően a munkavállaló ezen időszak alatt nem szerzett szolgálati időt, azaz nyugdíj számításakor ezek az évek kiestek.

Figyelemmel arra, hogy Magyarország 2014-ben csatlakozott az Európai Unióhoz, ezt követően az Uniós koordinációs rendelet alkalmazása érdekében a magyarországi munkaviszony már járulékfizetési kötelezettséget eredményezett, ezért a 2015-2016. években befizetett járulékok alapján a biztosításban töltött idő alapján a külföldi magánszemély Magyarországon nyugdíjra jogosult.

A nyugdíj összegét a nyugdíjkorhatár betöltésekor a benyújtott igénybejelentés alapján kell kiszámítani. Ez a tagállamokban szerzett valamennyi biztosítási idő összeszámításával, és a nemzeti jogszabályok alapján történik. A biztosított személy négy olyan országban dolgozott aktív korában, amelyek alkalmazzák az Uniós koordinációs rendeletet.

Szolgálati idő összeszámítása

Országok	Évek	Proráta nyugdíj
Svédország	25	25/35
Németország	5	5/35
Hollandia	3	3/35
Magyarország	2	2/35
Összesen	35	

A tagállamok csupán a saját nyugdíjrendszerükben teljesített biztosítási idő után fizetnek ellátást, melyet úgy kell kiszámítani, hogy az összes biztosítási idő alapján a koordinációs rendelet által előírt arányosításnak megfelelően ki kell számítani az úgynevezett pro ráta nyugdíjat. Ennek eredményeként a magánszemély Magyarországról a 35 év alapján kiszámított nyugdíjnak csupán 2/35-öd részére lesz jogosult mivel az uniós csatlakozás előtt nem fizetett járulékot a magyar társadalombiztosítási alapokba.

Külföldi nyugdíjalapba magyar munkáltató által átutalt összegek utáni adókötelezettség

TÉNYÁLLÁS

Egy magyar társaság a három magas beosztású vezető megtartása és motiválása érdekében elhatározta, hogy külföldi nyugdíjalapba teljesít befizetéseket. A cégcsoport külföldi tagjai egy Luxemburgi alappal kötöttek szerződést, ehhez csatlakozott a magyar társaság is. A vezetők javára évente 9 millió forintot helyez el névre szólóan az alapban.

Az összeg jóváírásáról a nyugdíjalap minden évben értesítést küld a magánszemélyeknek annak ellenére, hogy az összeget csak a nyugdíj korhatár elérésekor vehetik fel. A hozamot is minden évben jóváírják, melyről dönthetnek a magánszemélyek, hogy felveszik, vagy újra befektetik.

FELADAT

Ismertesse kinek milyen adókötelezettsége keletkezik a nyugdíjalapba utalt, és vagy onnan kifizetett jövedelmek vonatkozásában.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

4. § (1) Jövedelem a magánszemély által más személytől megszerzett bevétel egésze, vagy a bevételnek e törvény szerint elismert költséggel, igazolás nélkül elismert költséggel, vagy átalányban meghatározott költséggel csökkentett része, vagy a bevétel e törvényben meghatározott hányada, kivéve, ha a bevételt a jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni. Bármely költség csak egyszeresen, egy alkalommal és – az e törvényben meghatározott kivételekkel – legfeljebb a bevétel mértékéig vehető figyelembe. Igazolás nélkül elismert költség a ténylegesen felmerült és igazolt kiadás érvényesítése helyett jogszabályban meghatározott mértékig számolható el azzal, hogy ezt a költséget ilyen esetben teljes egészében elszámoltnak kell tekinteni. Átalányban vagy a bevétel hányadaként meghatározott jövedelem/költség esetén a bevétel más költséggel nem csökkenthető.

(2) Bevétel a magánszemély által bármely jogcímen és bármely formában – pénzben (e törvény alkalmazásában ideértve a készpénz-

helyettesítő eszközt is), és/vagy nem pénzben – mástól megszerzett vagyoni érték.

MEGOLDÁS

A Személyi jövedelemadóról szóló többször módosított 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban Szja) értelmében bevételnek számít a munkavállaló által bármely jogcímen és bármely formában – pénzben (e törvény alkalmazásában ideértve a készpénz-helyettesítő eszközt is), és/vagy nem pénzben – mástól megszerzett vagyoni érték.

Az adókötelezettség a jövedelem megszerzésének időpontjában keletkezik. A nyugdíjprogram alapján a munkavállalók javára teljesített befizetések vonatkozásában kérdésként vetődik fel, hogy a nyugdíjalapba történő jóváírás napja az irányadó, azaz az a nap amikor a magánszemély számláján jóváírták, vagy az a nap, amikor a magánszemély a vagyoni értékkel rendelkezni jogosult. Ezzel szinkronban a törvény meghatározza, hogy jóváírásnak minősül az a pénzügyi művelet, amelynek eredményeként a magánszemély az adott bevétel felett rendelkezhet.

A nyugdíjprogram leírása alapján a munkavállaló a befizetett összegekkel csak nyugdíjba vonulást követően rendelkezhet, de a hozamokat szabadon felhasználhatják, vagy újra befektethetik. Mindezek alapján a jövedelem utáni adókötelezettség nem halasztó hatályú, mivel a magánszemély a hozam felett szabadon rendelkezni jogosult. Ennek következtében a befizetéskor a munkáltató a munkaviszonyra vonatkozó szabályok szerint köteles az adókat és járulékokat megfizetni.

Hozam utáni adókötelezettség

A munkavállalónak a hozam jóváírásakor keletkezik adókötelezettsége. A nyugdíjalap által kiadott igazolás alapján jogcímenként (kamat,

osztalék, árfolyamnyereség, tőzsdei ügylet) az adóbevallás benyújtásakor kell a személyi jövedelemadót megfizetni. Abban az esetben, ha a hozam osztalék jogcímen kerül kifizetésre a magánszemélynek szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettsége is keletkezhet, amennyiben más összevonás alá eső jövedelmein megfizetett szociális hozzájárulás adó alapja még nem érte el a minimálbér 24-szeresét.

Nyugdíjalapból történő kifizetések

Figyelemmel arra, hogy a munkáltatói befizetések összege adóköteles jövedelemnek minősül és a hozam után is adót kellett fizetni, a nyugdíjalapból történő kifizetés már a magánszemély adózott jövedelmének minősül, ezért ezután újabb adófizetési kötelezettség már nem keletkezik.

Külföldi nyugdíjalapba külföldi anyacégtől kapott befizetés

TÉNYÁLLÁS

Egy brit részvénytársaság vállalati nyugdíj program létrehozásáról döntött, melyhez a cégcsoport valamennyi tagvállalata csatlakozott világ tíz országában. A privát vállalati nyugdíj program ösztönzi a munkavállalók nyugdíjcélú megtakarításainak növelését, az öngondoskodást. Ezt úgy éri el, ha a dolgozó vállalja, hogy a fizetésének 2 %-át a vállalati nyugdíjalapba fekteti, akkor a brit anyacég megduplázza a befizetést. A nyugdíjalapba utalt összeget a munkavállaló az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig nem veheti fel, munkahely váltás esetén nem fér hozzá, nem utaltathatja át egy másik nyugdíjalapba. A befektetés és a realizált hozam, csak akkor használható fel egyszeri kifizetésként, vagy járadék

formában, amikor a munkavállaló eléri a nyugdíjkorhatárt. Ugyanakkor a munkavállaló jogosult megmondani, hogy milyen kockázatú befektetésekből álljon össze a befektetési portfólió. A befektetések után realizált kamat, osztalék és árfolyamnyereség összegét a nyugdíjalapot kezelő befektetési társaság ugyan jóváírja a magánszemély virtuális számláján, de a munkavállaló azt nem veheti fel, csak azt mondhatja meg, hogy mibe fektessék, azaz a hozam szabadon nem használható fel. A programmal kapcsolatos szolgáltatás díját mely magába foglalja a nyugdíjalapba történő befizetéseket és az üzemeltetéssel kapcsolatban felmerült valamennyi kiadást a brit társaság a programban résztvevő tagvállalatok felé szolgáltatási szerződés alapján átszámlázza.

FELADAT

A cégcsoport magyar leányvállalata azzal a kéréssel fordult a tanácsadóhoz, hogy állapítsa meg mikor milyen adókötelezettsége merül fel a magyar munkáltatónak és/vagy a munkavállalóknak a nyugdíjprogram alapján teljesített befizetésekre és a nyugdíjalapból történő kifizetések, jóváírások vonatkozásában. Válaszát tanácsadói levélben ismertesse. 5 millió forint összegű kifizetést feltételezve táblázatos formában foglalja össze milyen kötelezettsége keletkezik a magánszemélynek, ha a munkáltató átvállalja, vagy nem vállalja át az egyént terhelő Szja-n felül keletkező adófizetést.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

3. § E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:

22. Munkaviszonyból származó jövedelem: a magánszemélyt munkaviszonyára (ideértve a munkaviszonynak megfelelő, külföldi jog szerinti jogviszonyt is) tekintettel megillető adóköteles bevétel.

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez. Ilyennek minősül különösen a nem önálló tevékenység alapjául szolgáló jogviszonyra tekintettel munkabér, közfoglalkoztatási bér, tiszteletdíj, illetmény, jutalom, üzemanyag-megtakarítás címén fizetett összeg, költségtérítés, a más személy által fizetett adóköteles biztosítási díj címén kapott bevétel (feltéve, hogy az adóköteles biztosítási díj utáni adó nem a kifizetőt terheli), a társas vállalkozásban személyesen közreműködő magánszemély tag (a továbbiakban: személyes közreműködő) által személyes közreműködése ellenében kapott juttatás, ha azt a társas vállalkozás költségei között számolják el (a továbbiakban: személyes közreműködői díj). Figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire is, a nem önálló tevékenységből származó bevétel egésze jövedelem, kivéve a nem önálló tevékenységre tekintettel költségtérítés címén kapott bevételt, melyből levonható – legfeljebb a költségtérítés címén kapott bevétel mértékéig – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint elismert költség.

29. § Az összevont adóalap az adóévben adókötelezettség alá eső valamennyi önálló, nem önálló tevékenységből származó, valamint egyéb bevételből megállapított jövedelem, továbbá átalányadózás esetén az egyéni vállalkozói, a mezőgazdasági kistermelői bevételből az átalányban megállapított jövedelem. Ha a jövedelem után

a magánszemély kötelezett a szociális hozzájárulási adó megfizetésére (kivéve, ha az költségként elszámolható, vagy azt számára megtérítették), a megállapított jövedelem 85 százalékát kell jövedelemként figyelembe venni.

MEGOLDÁS

Tisztelt Cím!

A külföldi vállalati nyugdíjalappal kapcsolatos kérdésére tanácsunkat az alábbiakban foglaljuk össze.

Nyugdíjalapba történő befizetések

A program alapján a munkavállaló adózott jövedelméből befizetéseket teljesít, melyhez az angol társaság azonos összegű jövedelmet utal át az alapba.

Az Szja törvény értelmében valamennyi bevétel, amelyet a dolgozó a munkaviszonyára tekintettel kap, az a nem önálló tevékenységből származó jövedelemnek számít.

A jövedelem megszerzésének időpontja az a nap amikor a bevétel a munkavállaló rendelkezésére áll. Az átutalt összeg a magánszemélynél csak egy virtuális számlán kerül jóváírásra, azt a magánszemély nem veheti fel és a hozam összegét sem használhatja fel szabadon, ezért a befizetett összeg a befizetéskor nem, csak a kifizetéskor áll a magánszemély rendelkezésére. Ennek következtében a kifizetés időpontjában keletkezik a magánszemélynek adókötelezettsége.

Nyugdíjalapból történő kifizetés

A jövedelem a külföldi társaságtól származik, illetve a nyugdíjalapon keresztül kerül kifizetésre ezért a magyar törvények értelmében nem

minősülnek sem kifizetőnek, sem foglalkoztatónak. Ennek következtében az Szja-t a jövedelmet szerző magánszemélynek kell teljesítenie. A külföldi pénznemben megszerzett bevételt az átváltás napján, vagy a megszerzés hónapját megelőző hónap 15. napján érvényes jegybanki árfolyamon át kell számítani forintra.

Mivel a jövedelem nem a foglalkoztatótól származik a magánszemélynek Szochó fizetési kötelezettsége keletkezik. Amennyiben a Szochó-t a magyar munkáltató nem vállalja magára, akkor mind az Szja, mind a Szochó alapja a forintra átváltott jövedelem 87%-a.

Éves jövedelem kiszámítása	Mérték	Összeg
Nyugdíj célú megtakarítás		5 000 000
Adó alapja 87 %		4 350 000
Személyi jövedelemadó	15%	652 500
Szociális hozzájárulás	15,5%	674 250
Összes adókötelezettség		1 326 750

Felhívom a figyelmet, hogy a Szochó fizetési kötelezettséget a magyar munkáltató adómentesen átvállalhatja a magánszemélytől, ilyen esetben a 87%-os adóalap nem alkalmazható.

Kérdés esetén kérem keressenek minket.

Üdvözlettel:

Az Önök tanácsadója

Külföldi kiküldetés alatt képződött jövedelmek

TÉNYÁLLÁS

Egy társaság megkereste a tanácsadót mivel egy olyan dolgozójuk megy nyugdíjba, aki a korábbi években külföldön a német testvér vállalatnál dolgozott. A kiküldetés idején a magyar munkáltató fizette a külföldi nyugdíjalapba a bér 2%-át. Németországgal van kettős adózás elkerülésére vonatkozó egyezménye Magyarországnak, a magyar társaság felfüggesztette az adó fizetését, mivel minden jövedelme, amit a munkaviszonyra tekintettel fizettek Németországban volt adóztatható. Ennek következtében a nyugdíjalapba befizetett összegek után sem Szja, sem járulékfizetés nem történt, hiszen a befizetés nem az alaphír része. Tudomásuk szerint ezután a jövedelem után Németországban a helyi előírásoknak megfelelően nem kellett adót fizetni. A kifizetésről kiállított igazolás szerint ez az összeg nyugdíjnak minősül. A német adóhatóság véleménye szerint ez a német előírások szerint is nyugdíj címén folyósított összeg és a magánszemély illetősége országában adóztatható.

A magyarországi munkavégzés több mint 10 éve alatt a dolgozó befizetett 2 400 000 Ft-ot, melyet a munkáltató megduplázott. A német kiküldetés alatt a dolgozó bére lényegesen magasabb volt ezért a kiküldetés idején a nyugdíjalap tőkejövedelme 5 000 000 Ft-ra emelkedett melyből a hozam összege 1 000 000 Ft-nak megfelelő font volt.

FELADAT

Állapítsa meg keletkezik-e újabb adókötelezettség a nyugdíj kifizetésekor és ha igen kinek, melyik országban kell az adót megfizetni.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2011. évi LXXXIV. törvény a Magyar Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság között a jövedelem- és a vagyoadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten, 2011. február 28. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről

14. Cikk – Munkaviszonyból származó jövedelem

(1) A 15., 17., 18. és 20. cikkek rendelkezéseinek fenntartásával a fizetés, a bér és más hasonló díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy munkaviszonyra tekintettel kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, úgy az ezért kapott díjazás megadóztatható ebben a másik államban.

(2) Tekintet nélkül az 1. bekezdés rendelkezéseire, az a díjazás, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy a másik Szerződő Államban végzett munkára tekintettel kap, csak az elsőként említett államban adóztatható, ha:

- a) a kedvezményezett a másik államban nem tartózkodik egyfolytában vagy megszakításokkal összesen 183 napnál hosszabb időszakot az adott adóévben kezdődő vagy végződő bármely tizenkét hónapos időtartamon belül, és
- b) a díjazást olyan munkaadó fizeti, vagy azt olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem belföldi illetőségű a másik államban, és
- c) a díjazást nem a munkaadónak a másik államban lévő telephelye viseli.

17. Cikk – Nyugdíjak, járadékok és hasonló kifizetések

(1) A 18. cikk 2. bekezdése rendelkezéseinek fenntartásával, az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személynek a másik

Szerződő Államból fizetett nyugdíj és hasonló kifizetés vagy járadék csak az elsőként említett államban adóztatható.

(2) Tekintet nélkül az 1. bekezdés rendelkezéseire, azok a nyugdíjak és egyéb kifizetések, amelyeket az egyik Szerződő Állam kötelező társadalombiztosításról szóló törvénye alapján teljesítettek, csak ebben az államban adóztathatók, kivéve, ha a kedvezményezett a másik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy volt az ezen Egyezmény ratifikációs okmányai kicserélésének napján vagy azt megelőzően.

(3) Tekintet nélkül az 1. bekezdés rendelkezéseire, az egyik Szerződő Állam vagy annak politikai alegysége által egy, a másik Szerződő Államban belföldi illetőségű személynek politikai üldöztetés vagy háborúban elszenvedett sérülés vagy kár (beleértve a helyreállítási kifizetéseket) vagy katonai vagy alternatív polgári szolgálat vagy bűncselekmény, oltás vagy hasonló esemény miatt kárpótlásként teljesített rendszeres vagy nem rendszeres kifizetések csak az elsőként említett államban adóztathatók.

(4) A „járadék” bizonyos, meghatározott időközönként rendszeresen, élethossziglan vagy meghatározott vagy megállapítható időre, a kifizetések teljesítésének kötelezettsége alapján megfelelő és teljes ellenszolgáltatás megtérítéseként pénzben vagy pénzürtékben teljesítendő kötelezettség alapján fizetendő összegeket jelent.

MEGOLDÁS

A magyarországi munkavégzés alatt felhalmozódott tőke adózott jövedelemnek számít ezzel kapcsolatban nincs adófizetési kötelezettség.

A német munkavégzés ideje alatt az angol nyugdíjalapba befizetett összegek után a Németországgal megkötött kettős adózást elkerülő

egyezmény 2011. évi LXXXIV. törvény 14. cikkének 2. a) pontja alapján figyelembe véve a vonatkozó időszakot Németországban keletkező adófizetési kötelezettség. Ugyanakkor figyelemmel arra, hogy a német hatóság ezt a járandóságot az Egyezmény 17. cikke alapján nyugdíjnak tekinti, ez a jövedelem ott adóztatható, ahol a kifizetés időpontjában a magánszemély adóügyi illetőséggel bír. Jelen esetben ez Magyarország.

Az Szja törvény értelmező rendelkezései szerint nyugdíjnak minősül többek között a jövedelem- és vagyonadók területén a kettős adózás elkerülése tárgyában kötött egyezményben nyugdíjként meghatározott bevétel. Abban az esetben, ha az angol kifizető által kiállított igazolás szerint ez a kifizetés nyugdíjnak minősül és a munkavégzés helyének országa sem tekinti ezt nem önálló tevékenységből származó jövedelemnek, akkor ez a jövedelem az Szja törvény alkalmazásában is nyugdíjnak minősül.

Ennek következtében a munkavállalónak a nyugdíj címen kifizetett összeg után nem keletkezik adófizetési kötelezettsége, tekintettel arra, hogy Magyarországon a nyugdíj jogcímen kapott jövedelem mentes az adó alól, függetlenül attól, hogy a befizetés után sem történt egyik országban sem adófizetés.

A hozam jóváírása a jóváírás időpontjában az illetőség országában eredményezett adókötelezettséget. Abban az esetben, ha a jóváírásról a magánszemély igazolással nem rendelkezik, és/vagy a nyugdíjalap a hozamot is nyugdíjnak minősíti akkor ezután adófizetés nem keletkezik.

Külföldi munkaviszony alapján járó nyugdíj

TÉNYÁLLÁS

Kelemen Lajos 65. életévében járó ügyvezető nyugdíjba vonulását fontolgatja. A nyugdíjfolyósító intézet elküldte számára a nyilvántartási rendszerében látható biztosításban töltött időt. Ez alapján 35 év szolgálati idővel rendelkezik. Ennek oka, hogy 10 éven keresztül az Amerikai Egyesült államokban dolgozott, ahol a munkáltatója állami nyugdíjbefizetést nem teljesített, de céges nyugdíjalapba fizetett hozzájárulást számára. Tíz év után hazajött, mert kinevezték az amerikai cég magyarországi leányvállalatának ügyvezetőjének. Annak ellenére, hogy magyar jogviszonyban állt még további 3 évig az amerikai cég teljesített befizetéseket az amerikai nyugdíjalapba. Kelemen úr halomásból értesült róla, hogy már kihirdették az Egyesült Államokkal a kétoldalú tb egyezményt, de nem tudja, hogy ez vonatkozik-e rá. Továbbá arról sincs információja, hogy a céges nyugdíjalapból, ha felveszi a járandóságát, akkor azután kell-e Magyarországon adót fizetnie. Az amerikai kollégák visszaigazolták számára, hogy a befizetés-kor nem történt adófizetés, mert az amerikai szabályok szerint ezután csak akkor kell adót fizetni amikor a jövedelmet az alapból kifizetik. A céges befizetések a magánszemély 65 éves koráig nem álltak a Kelemen úr rendelkezésére, hozam jóváírásról éves elszámolások során értesítést nem kapott, csak most a kifizetés kapcsán értesítették, mintegy 15 %-kal több a kifizetésre váró összeg, mint amit a munkáltatója az évek alatt befizetett a javára.

FELADAT

Állapítsa meg

- a) az amerikai céges nyugdíjalappal kapcsolatban milyen jogcímen keletkezett a magánszemélynek jövedelme.
- b) a befizetések után hol és kinek kellett adót és esetleg járulékot fizetni.
- c) a kifizetésre kerülő jövedelem után van-e adózási kötelezettsége Kelemen úrnak a 2020-ban érvényes adózási szabályok alapján.
- d) A szociális biztonsági egyezmény szabályai hatással bírnak-e a magyar nyugdíj megállapítására.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

24. § (1) Nem önálló tevékenység

a) a munkaviszonyban folytatott tevékenység,

25. § (1) Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben, vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez. Ilyennek minősül különösen a nem önálló tevékenység alapjául szolgáló jogviszonyra tekintettel munkabér, közfoglalkoztatási bér, tiszteletdíj, illetmény, jutalom, üzemanyag-megtakarítás címén fizetett összeg, költségtérítés, a más személy által fizetett adóköteles biztosítási díj címén kapott bevétel (feltéve, hogy az adóköteles biztosítási díj utáni adó nem a kifizetőt terheli), a társas vállalkozásban személyesen közreműködő magánszemély tag (a továbbiakban: személyes közreműködő) által személyes közreműködése ellenében kapott juttatás, ha azt a társas vállalkozás költségei között számolják el (a továbbiakban: személyes

közreműködői díj). Figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire is, a nem önálló tevékenységből származó bevétel egésze jövedelem, kivéve a nem önálló tevékenységre tekintettel költségtérítés címén kapott bevételt, melyből levonható – legfeljebb a költségtérítés címén kapott bevétel mértékéig – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint elismert költség.

49/1979. (XII. 6.) MT rendelet a Magyar Népköztársaság Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya között Washingtonban, az 1979. évi február hó 12. napján aláírt, a jövedelemadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló egyezmény kihirdetéséről

14. Cikk – Nem önálló munka

(1) A 15. Cikk (Nyugdíj) és a 16. Cikk (Közszolgálat) rendelkezéseinek fenntartásával, a fizetés, a bér és más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy nem önálló munkáért kap, csak ebben az Államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, úgy az ezért kapott térítés ebben a másik Államban adóztatható.

(2) Tekintet nélkül az (1) bekezdés rendelkezéseire, az a térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy a másik Szerződő Államban végzett nem önálló munkáért kap, csak az először említett Államban adóztatható, ha

a) a kedvezményezett a másik Államban a vonatkozó adózási évben nem tartózkodik összesen 183 napot meghaladó időszakban vagy időszakokban, és

b) a térítést olyan munkaadó fizeti vagy olyan munkaadó nevében fizetik, aki nem bír illetőséggel a másik Államban, és

c) a térítést nem a munkaadónak a másik Államban levő telephelye vagy állandó berendezése viseli.

15. Cikk – Nyugdíj

A 16. Cikk (Közszolgálat) (2) bekezdésében foglalt rendelkezések fenntartásával

1. a nyugdíj és más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy korábbi, nem önálló munkáért maga élvez, csak ebben az Államban adóztatható, és
2. a társadalombiztosítási fizetések és más állami nyugdíjak, amelyeket az egyik Szerződő Állam fizet olyan természetes személynek, aki a másik Szerződő Államban bír illetőséggel vagy az Egyesült Államok állampolgára, csak az először említett Szerződő Államban adóztathatók.

2015. évi XXIX. törvény a Magyarország Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya között a szociális biztonságról szóló Egyezmény kihirdetéséről

23. cikk – Vegyes rendelkezések

(2) Jelen Egyezmény szerinti ellátásra való jogosultság megállapításához figyelembe kell venni a bármely Szerződő Állam jogszabályai szerint, a jelen Egyezmény hatályba lépése előtt megszerzett biztosítási időket, illetve azokat az egyéb eseményeket, amelyek a jelen Egyezmény hatályba lépése előtt következtek be.

MEGOLDÁS

a) A munkáltatói befizetés jogcímének meghatározása

Az Szja törvény 24 és 25. §-ai értelmében a munkaviszonyban folytatott tevékenység nem önálló munkából származó jövedelemnek minősül.

b) Nyugdíjalapba történő befizetések utáni adókötelezettség

Az Egyesült Államokban végzett tevékenység

Az Amerikai Egyesült államokkal a jövedelemadó területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló egyezmény (49/1979. (XII. 6.) MT rendelet) 14. cikke alapján az amerikai munkáltatótól az ott végzett tevékenységért kapott bármilyen díjazás kizárólag az Egyesült Államokban adóztatható. Az Öntől származó információ szerint ez a jövedelem a befizetéskor nem adózott, ezért ezt a tény a kifizetés adókötelezettségénél számításba kell venni.

Magyarországon végzett tevékenység

A magyar állampolgár magyarországi munkavégzése esetén vélhetően magyar illetőséggel bírt. Ezért az amerikai társaságtól származó jövedelme is csak a munkavégzés helyén, azaz Magyarországon adóztatható a hivatkozott Egyezmény 14. cikke értelmében.

Ez azt jelenti, hogy a magánszemélynek a külföldről származó jövedelme után Magyarországon negyedévente a negyedévet követő hó 12. napjáig Szja előleg fizetési kötelezettsége keletkezik. Az adó mértéke a jövedelem megszerzésének időpontjában érvényes adómérték, mely jelenleg 15%.

Kérdés az adókötelezettség időpontja. Ugyanis abban az esetben, ha a befizetett összeg a magánszemély részére nem került jóváírásra, azaz az összeg és a hozamai felett a magánszemély nem rendelkezhetett, akkor a jövedelem szerzés időpontja az a nap amikor az összeg

feletti rendelkezési jog megnyílt. Ez esetünkben a kifizetés időpontja, melynek következtében megállapítható, hogy a nyugdíjalapba történő befizetések alapján nem keletkezett Magyarországon sem adófizetési kötelezettség.

c) Nyugdíj alapból kifizetett jövedelem utáni adókötelezettség vizsgálata

Nyugdíj

Az Egyezmény 15. cikke rendelkezik a nyugdíjak adózásáról a nyugdíj és más hasonló térítés, amelyet egy Magyarországon illetőséggel bíró személy korábbi, nem önálló munkáért maga élvez, csak Magyarországon adóztatható. Az egyezmény Amerikának adja az adóztatás jogát a társadalombiztosítási fizetések és más állami nyugdíjak esetében, amelyeket az Amerikai Egyesült Államok fizet olyan természetes személynek, aki Magyarországon bír illetőséggel vagy az Egyesült Államok állampolgára, de mivel Kelemen úr esetében nem állami nyugdíjról van szó, hanem céges nyugdíjalapból történik a kifizetés, feltéve, hogy ez nyugdíj, teljes egészében Magyarországon adóztatható, mely nem jelenti azt, hogy ezután adót is kell fizetni.

Ugyanis az Szja törvény értelmező rendelkezései szerint nyugdíjnak minősül többek között a jövedelem- és vagyonadók területén a kettős adóztatás elkerülése tárgyában kötött egyezményben nyugdíjként meghatározott bevétel. Abban az esetben, ha az Egyesült államokban ez a jövedelem nyugdíjnak minősül, akkor ez a jövedelem az Szja törvény alkalmazásában is nyugdíjnak minősül. Ilyen esetben a munkavállalónak a nyugdíj címen kifizetett összeg után nem keletkezik adófizetési kötelezettsége, tekintettel arra, hogy Magyarországon a nyugdíj jogcímen kapott jövedelem mentes az adó alól, függetlenül attól, hogy az amerikai munkavégzés alatt a befizetés után nem történt adófizetés.

Nem önálló munkára tekintettel megszerzett jövedelem

Felhívom a figyelmét, hogy az amerikai adózást amerikai adótanácsadóval szükséges egyeztetni, ugyanis magyar gondolkodás alapján nem zárható ki annak lehetősége, hogy a kifizetéskor az Egyesült Államok nem nyugdíjnak minősíti a jövedelmet és jogot formál az adóztatásra. Ez utóbbi esetben az egyesült államokban csak a fizikailag ott végzett munka arányában keletkezhet az Egyezmény 14. cikke alapján adófizetési kötelezettség. Ez azt jelenti, hogy figyelemmel a 13 éven keresztül történő befizetésekre, mely időszak alatt 10 évig dolgozott külföldön és 3 évig Magyarországon, az Egyesült Államokban 10/13-ad rész adóztatható. A fennmaradó rész, azaz a 3/13-ad rész Magyarországon adóköteles nem önálló munkából származó jövedelemnek minősül.

Figyelemmel arra, hogy ez a jövedelmet nem a magyar munkáltató fizette, de a magyar jogviszonyra való tekintettel, ezért a nyugdíj-alapba történő befizetések után nem keletkezik Magyarországon járulékfizetési kötelezettség. Olyan esetben amikor nem a foglalkoztatótól származik a jövedelem a Szociális hozzájárulásról szóló törvény értelmében 15,5 % adót kell a munkavállalónak fizetnie. Ezt a fizetési kötelezettséget a magyar munkáltató adó mentesen átvállalhatja a munkavállalótól írásbeli megállapodás alapján. Amennyiben a Szochó megfizetését a magyar cég nem vállalja és azért a magánszemély a felelős, akkor mind az Szja mind a Szochó alapjaként a jövedelem 87%-át kell alapul venni.

Mindezekből jól látható, hogy nagy jelentőséggel bír, hogy a jövedelmet fizető országban a jövedelem minősítése nyugdíj, vagy nem önálló munkára tekintettel fizetett jövedelem. Ugyanis, ha nyugdíj, akkor annak összege mentes az adó alól, míg, ha tevékenységre tekintettel kapott összeg, akkor a magyar tevékenységgel arányos rész után Szja és Szochó fizetési kötelezettség merül fel.

A szociális biztonsági egyezmény

A Magyarország és az Amerikai Egyesült Államok között megkötött 2015. évi XXIX. törvénnyel kihirdetésre került szociális biztonsági egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény), 23. cikke értelmében az Egyezmény szerinti ellátásra való jogosultság megállapításához figyelembe kell venni a bármely Szerződő Állam jogszabályai szerint, a jelen Egyezmény hatályba lépése előtt megszerzett biztosítási időket, illetve azokat az egyéb eseményeket, amelyek a jelen Egyezmény hatályba lépése előtt következtek be.

Ennek azért van jelentősége, mert amennyiben a magánszemély az egyezmény hatálya alatt az Egyesült államokban biztosítási időt szerzett, akkor a kint biztosításban eltöltött időt a magyar szolgálati idő számításánál figyelembe kell venni, melynek következtében a magánszemély magasabb összegű nyugellátásra számíthat. Ennek eldöntéséhez szükséges amerikai tanácsadótól szakvéleményt beszerezni.

Külföldi nyugdíjalapból származó jövedelmek összehasonlítása

TÉNYÁLLÁS

Kelemen Lajos 65. életévében járó ügyvezető nyugdíjba vonulását fontolgatja. A nyugdíjfolyósító intézet elküldte számára a nyilvántartási rendszerében látható biztosításban töltött időt. Ez alapján 35 év szolgálati idővel rendelkezik. Ennek oka, hogy 10 éven keresztül az Amerikai Egyesült államokban dolgozott, ahol a munkáltatója állami nyugdíjbefizetést nem teljesített, de céges nyugdíjalapba fizetett hozzájárulást számára. Tíz év után hazajött, mert kinevezték az amerikai cég magyaror-

szági leányvállalatának ügyvezetőjének. Annak ellenére, hogy magyar jogviszonyban állt még további 3 évig az amerikai cég teljesített befizetéseket az amerikai nyugdíjalapba. Kelemen úr hallomásból értesült róla, hogy már kihirdették az Egyesült Államokkal a kétoldalú tb egyezményt, de nem tudja, hogy ez vonatkozik-e rá. Továbbá arról sincs információja, hogy a céges nyugdíjalapból, ha felveszi a járandóságát, akkor azután kell-e Magyarországon adót fizetnie. Az amerikai kollégák visszaigazolták számára, hogy a befizetéskor nem történt adófizetés, mert az amerikai szabályok szerint ezután csak akkor kell adót fizetni amikor a jövedelmet az alapból kifizetik. A céges befizetések a magánszemély 65 éves koráig nem álltak a Kelemen úr rendelkezésére, hozam jóváírásról éves elszámolások során értesítést nem kapott, csak most a kifizetés kapcsán értesítették, mintegy 15 %-kal több a kifizetésre váró összeg, mint amit a munkáltatója az évek alatt befizetett a javára.

FELADAT

Kelemen Lajos kérésére számolja ki és táblázatban szemléltesse milyen adókötelezettség keletkezik Magyarországon, ha a kifizetéskor a részére kifizetett 120 000 USD a munkabér szabályai szerint adózik. A magánszemély éves adóbevallásának kitöltéséhez adja meg a szükséges információkat, milyen adókat, milyen összegeket kell a magyar bevallásban szerepeltetni, ha a magánszemély felel a kötelezettségekért, vagy ha a magyar munkáltató részben vagy egészben átvállalja a kötelezettségeket. A kalkulációban 300 Ft/USD átváltási árfolyammal számoljon.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

29. § Az összevont adóalap az adóévben adókötelezettség alá eső valamennyi önálló, nem önálló tevékenységből származó, valamint egyéb bevételből megállapított jövedelem, továbbá átalányadózás esetén az egyéni vállalkozói, a mezőgazdasági kistermelői bevételből az átalányban megállapított jövedelem. Ha a jövedelem után a magánszemély kötelezett a szociális hozzájárulási adó megfizetésére (kivéve, ha az költségként elszámolható, vagy azt számára megtérítették), a megállapított jövedelem 87 százalékát kell jövedelemként figyelembe venni.

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. § (1) Szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban: adó) fizetési kötelezettség áll fenn a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint összevont adóalapba tartozó adó (adóelőleg) alap számításnál figyelembe vett jövedelem után.

3. § (1) Adó fizetésére kötelezett az a személy, aki az Szja tv. szerint nem önálló tevékenységből származó jövedelmet juttat (e bekezdés alkalmazásában ideértve a külföldi kifizetőt). Amennyiben az Szja tv. szerinti nem önálló tevékenységből származó jövedelem külföldi kifizetőtől származik és a Tbj. szerint járulékalapot nem képez, az adó fizetésére kötelezett személy a természetes személy.

28. § A Tbj. szerinti foglalkoztató az adófizetésre kötelezett természetes személytől a természetes személlyel tett egybehangzó nyilatkozata alapján átvállalhatja az 1. § (1)-(3) bekezdése szerinti adó megfizetését és bevallását (ideértve az adó utólagos megtérítését is), ha a természetes személy kifizetőnek nem minősülő külföldi sze-

mélytől a foglalkoztatóval fennálló jogviszonyára tekintettel szerez jövedelmet. A fizetési és bevallási kötelezettség átvállalásának további feltétele a természetes személy nyilatkozata arról, hogy a kötelezettség teljesítéséhez szükséges adatokat a foglalkoztató rendelkezésére bocsátja. Az átvállalt kötelezettség teljesítéséért a foglalkoztató és a természetes személy egyetemlegesen felelnek.

MEGOLDÁS

Éves jövedelem kiszámítása	Mérték	Magánszemély kötelezettsége	Céges átvállalás
Nyugdíj célú megtakarítás		36 000 000	36 000 000
Magyarországon adóztatható rész		8 307 692	8 307 692
Kettős adózást elkerülő egyezmény alapján nem adóztatható		27 692 308	27 692 308
Összevont adóalap		7 227 692	8 307 692
Számított adó	15%	1 084 154	1 246 154
Szociális hozzájárulás magánszemélyt terhelő	15,5%	1 120 292	0
Szociális hozzájárulás céget terhelő	15,5%	0	1 287 692
Összes adókötelezettség		2 204 446	2 533 846

A számításból látható, hogy céges átvállalás esetén lényegesen több adófizetési kötelezettség keletkezik mely abból ered, hogy az adó alapként a teljes összeget és nem az adóalap 87%-át kell figyelembe venni.

Nyugdíjcélú megtakarítás elkülönítése

TÉNYÁLLÁS

Egy multinacionális társaság világ szinten a cégcsoport valamennyi tagjánál nyugdíjprogram bevezetését tervezi. A mindenkor dolgozó létszámot alapul véve a magyar munkáltató minden hónapban 100 dollárt elkülönít. Az a dolgozó, aki legalább 10 éven át a cégcsoportban dolgozik jogosult lesz vállalati nyugdíjra. A társaság nyugdíjalapot kezelő társaságot nem von be, csupán a dolgozók javára elkülönítetten kezeli a jövőbeli nyugdíj fedezetéül szolgáló összeget. A nyugdíjba vonuló dolgozó adózása szempontjából elemezze van-e különbség az alábbi eljárások között

- a) a munkáltató a havi 100 dollárt elutalja egy magyar önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárba
- b) a munkáltató elkülönítetten kezeli a megtakarításra szánt összeget és csak a nyugdíjba vonulás időpontjában fizeti ki a dolgozónak

FELADAT

Hasonlítsa össze táblázatos formában, hogy tíz év alatt mennyi adó és járulékkötelezettség merül fel. Átváltási árfolyam 300 Ft/USD.

MEGOLDÁS

Mindkét nyugdíjmegtakarítás munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül. Ez azt jelenti, hogy a jövedelem után a magánszemélyt teljes egészében Szja és járulékkötelezettség terheli, míg a munkáltató-

nak is kell céget terhelő adókat fizetnie. A két nyugdíjtakarékosság mellett az a különbség, hogy az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárba befizetett összegek után minden hónapban ki kell számítani a kötelezettségeket és be kell vallani, illetve megfizetni az adóhatóság részére. A cég által elkülönítetten kezelt pénzeszköz esetében, pedig a jövedelem megszerzésének időpontja az a nap amikor a bevételhez a munkavállaló hozzájut. Ez azt jelenti, hogy adminisztráció szempontjából kevesebb munkával jár. Feltételezhető, hogy a Pénztár a működési költségek fedezetére levonásokat eszközöl a magánszemély Pénztári egyéni számláján felhalmozott eszközökből, míg a cégnél tartott megtakarításnál ilyen kiadás nem mutatkozik, tehát nagyobb összeg felhalmozódására van esély.

A különbség az adóvisszatérítés tekintetében is megmutatkozik. Ugyanis, ha a cég az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba fizeti a megtakarítást, akkor azután a dolgozó a befizetett összeg 20%-át, de legfeljebb évi 150 000 forintot visszaigényelhet az adóhatóságtól az önkéntes pénztári számlájára. Továbbá az önkéntes pénztárba elhelyezett összeg jellemzően hozamot eredményez a munkavállalónál mely szintén növeli a megtakarítás összegét.

Ugyanakkor az önkéntes pénztári befizetés nem jelent akkora visszatartási erőt a dolgozó lojalitása szempontjából. Ugyanis a havi befizetések a munkaviszony megszűnésével lezáródnak, de az addig felhalmozott megtakarítás nem veszik el, az évente bevallott jövedelem már a magánszemély rendelkezésére áll. Csak a magánszemély döntésétől függ, hogy azt felveszi és számol azzal a ténnyel, hogy ez a jövedelem egyéb jogcímen részben adót visel, vagy vár a nyugdíjba vonulásig és azt követően rendelkezik felette, mint adómentes jövedelem.

Megnevezés	Mérték	Önk. Pénztár	Céges kezelés
Nyugdíj célú megtakarítás		3 600 000	3 600 000
Szja	15%	540 000	540 000
Tb. járulék	18,5%	666 000	666 000
Szociális hozzájárulás adó	15,5%	558 000	558 000
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	54 000	54 000
Céget terhelő költség		4 212 000	4 212 000
Dolgozó nettó jövedelme		2 394 000	2 394 000
Adóvisszatérítés		720 000	0
Dolgozó megtakarítása		3 114 000	2 394 000

Nyugdíjbiztosítás cégcsoporton belül

TÉNYÁLLÁS

Egy svájci gyógyszergyár az alkalmazottak számára Biztosító társasággal nyugdíjbiztosítást köt. A szerződés a cégcsoport valamennyi leányvállalatra kiterjed a mindenkori magas vezetői pozícióban lévő munkavállalói állományra vetítve 2000 USD/év. A biztosítás díját januárban az aktuális létszámra vetítve az anyacég kifizeti Svájcban bejegyzett biztosító társaság részére és a költségeket a cégek között lévő megállapodás alapján szétosztja. Munkahely váltás esetén az addig befizetett díjak nem vesznek el, 62. éves kor betöltésekor a munkavállalót megilleti az addig befizetett díj hozamaival együtt, függetlenül attól, hogy akkor a cégnél dolgozik-e vagy sem. Az új belépő a következő évtől jogosult a programban részt venni. A munkavállalóval a biztosító kapcsolatban áll, mivel a magánszemély jogosult megmondani, hogy a biztosító jutalékával csökkentett díjból milyen kockázatú értékpapírokat vásároljon a biztosító. A befizetett díjak után a svájci cég

tudomása szerint nem kell adót fizetni, de nyomatékosan felhívta a figyelmet, hogy az egyes országokban ettől eltérő lehet ennek kezelése. A svájci cég egy nemzetközi tanácsadót kért fel, hogy készítsen a dolgozók részére egy tájékoztatót.

FELADAT

Ismertesse a jelenleg érvényes jogszabályi rendelkezések alapján Magyarországon milyen adókötelezettség merül fel a magánszemélyeknél a biztosítási díj befizetésével és a biztosító szolgáltatásának kifizetése kapcsán. A magyar cég semmilyen kötelezettséget nem vállal magára, minden a munkavállalót terhel. Számokkal alátámasztva készítsen egy kalkulációt a könnyebb érthetőség kedvéért. Figyeljen arra, hogy a munkavállalók nem adószakértők, ezért a nyelvezet közérthető legyen.

MEGOLDÁS

Tájékoztató a munkavállalók javára megkötött nyugdíjbiztosítási konstrukció adózásáról

A Személyi jövedelemadóról szóló többszörösen módosított 1995. évi CXVII. törvény értelmében a magas vezetői pozícióban lévő munkavállaló részére kötött nyugdíjbiztosítás ugyan csoportos biztosításnak tűnhet, de mivel a biztosítási szerződés alapján meghatározható a csoportos biztosítás díjának egy magánszemélyre arányosan jutó része, ezért a biztosítás díja a munkavállalónál adóköteles bevételt eredményez. A biztosító teljesítésére korlátozások nélkül a munkavállaló jogosult.

Befizetett díjak

A biztosítás díja a munkavállaló tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyra tekintettel kerül megfizetésre, és miután ettől eltérő rendelkezést az Szja törvény nem tartalmaz, ezért a befizetett biztosítás díja munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül, függetlenül attól, hogy ezt a befizetést közvetlenül nem a magyar munkáltató utalta el a biztosító részére.

Biztosító szolgáltatása

Az Szja törvény értelmében fő szabályként, ha valamely jövedelem adóköteles, akkor a megvásárolt szolgáltatás a kifizetéskor mentes az adó alól. Ezzel összhangban a nyugdíjbiztosítási szolgáltatás összege is mentes az adó alól, mivel a biztosító székhelye olyan országban van (Svájc) akivel Magyarországnak van kettős adózás elkerülésére vonatkozó egyezménye.

A bevétel szerzésének időpontja

Befizetések tekintetében ez az a nap, amikor a biztosító az Ön javára átvette a befizetett díj összegét, figyelemmel arra, hogy Ön efölött az összeg fölött ettől az időponttól rendelkezni jogosult.

Jövedelem átváltása forintra

Tekintettel arra, hogy a külföldi társaság január hónapban 2000 USD biztosítási díjat átutal a biztosítónak, ezt a jövedelmet Önnek forintra át kell váltani, mivel Magyarországon az adókat forintban kell teljesíteni. Az átváltás két időpont szerint számítható. Az egyik a bevétel megszerzésének időpontjában érvényes MNB Ft/USD árfolyamon, míg a másik a bevétel megszerzését megelőző hónap 15. napján érvényes árfolyam. Célszerű a két árfolyam közül az alacsonyabbat választania. Ez a választás évenként eltérhet egymástól. Példával szemléltetve a leírtakat. Egy USD 2021 január 10-én 300 Ft és 2020. december 15-én 290 Ft, akkor Önnek forintban $2000 \times 276 = 552\,000$ Ft jövedelme keletkezett.

Adókötelezettség

Ezután az összeg után Önnek 15 % személyi jövedelemadó (a továbbiakban Szja) és 15,5 % Szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban Szochó) fizetési kötelezettsége keletkezik. Ezeket a kötelezettségeket Önnek kell teljesítenie. Ilyen esetben a törvény úgy rendelkezik, hogy az adó alapjaként a jövedelem 87%-át kell figyelembe venni. Ennek következtében az adóterhelés együttesen $100 \times 0,87 \times (0,15 + 0,155) = 26,535 \%$.

A külföldi cég nem minősül kifizetőnek és mivel ezt a jövedelmet nem az Ön munkáltatója fizeti, ezért társadalombiztosítási kötelezettség ezután nem keletkezik.

Adóelőleg fizetés

A jövedelem után adóelőleg fizetési kötelezettség keletkezik. Ez azt jelenti, hogy amelyik hónapban a biztosító részére a befizetést elutalták azt követően a negyedévet követő hó 12. napjáig az adókat meg kell fizetni. Figyelemmel a januári befizetések rendjére Önnek minden évben április 12-ig adóelőleget kell fizetni az alábbi számla számokra.

- NAV Személyi jövedelemadó magánszemélyt, őstermelőt, egyéni vállalkozót, kifizetőt terhelő kötelezettség beszedési számla,

Számla szám: HU16100320000605635300000000

Adónem kód: 103

- NAV Szociális hozzájárulási adó beszedési számla,

Számla szám: HU12100320000605591200000000

Adónem kód: 258

Adó kiszámítása

Éves jövedelem kiszámítása	Mérték	Összeg
Munkaviszonyból származó jövedelem (Nyugdíjbiztosítás díja)		580 000
Összevont adóalap		504 600
Számított személyi jövedelemadó	15%	75 690
Szociális hozzájárulás	15,5%	78 213
Összes adókötelezettség		153 903

Adóbevallás

Figyelemmel arra, hogy Önnek külföldi kifizetőtől származik jövedelme az adóhivatal által az Ön részére elkészített bevallási tervezetben ez a jövedelem nem fog szerepelni. Ezért a bevallási tervezetet Önnek ezzel a jövedelemmel és a befizetett adóelőlegek összegével ki kell egészítenie. Az adóbevallás elkészítésének határideje minden évben május 20-a.

Jogkövetkezmény

Abban az esetben, ha Ön az adóelőleg összegét nem, vagy csak késedelmesen fizeti be, az adóhatóság késedelmi kamatot számol fel, mely a jegybanki alapkamat plusz 5% a késedelem napjaira vetítve.

Előfordulhat, hogy Ön esetleg elfelejti ezt a jövedelmet bevallani. Ilyen esetben, ha ezt Ön feltárja önellenőrzéssel helyesbítheti a tévedést, mely után önellenőrzési pótlékot is kell fizetnie, mely a jegybanki alapkamat a késedelem napjaira vetítve.

Abban az esetben, ha a hibát az adóhatóság tárja fel, akkor az adóhatóság a késedelmi pótlék mellett a feltárt adóhiány után 50% adóbírságot állapíthat meg, továbbá a hibás adóbevallás is szankcionálható, mely esetben a mulasztási bírság összege magánszemély esetében 100 ezer forintig terjedhet.

Bízunk benne tájékoztatónkat hasznosnak ítéli. Amennyiben kérdése van a tájékoztatóban foglaltakkal kapcsolatban kérjük keressenek minket.

Biztosítás lejáratkori kedvezményezett a cég

TÉNYÁLLÁS

Egy magyar társaság annak érdekében, hogy a vezető állású dolgozói ne menjenek el nyugdíj előtt a cégtől a konkurenciához arról döntött, hogy évi 2 millió Forint megtakarítási célú nyugdíjbiztosítást fizet a dolgozó javára. Annak érdekében, hogy a dolgozó ne férhessen hozzá mindaddig amíg nyugdíjba nem megy a lejárat évéig kedvezményezettként a társaságot jelölte meg, és a dolgozók a biztosítottak. Hamarosan eljön az idő amikor az első vezető nyugdíjba megy.

FELADAT

Számolja ki, hogy 10 év után kinek és milyen adókötelezettsége lesz a biztosító által kifizetett jövedelem után abban az esetben, ha a biztosító teljesítésére a biztosított, vagy az általa megnevezett kedvezményezett, azaz nem a díjat fizető társaság válik jogosulttá. Összegezze azokat a szabályokat is, hogyan kell eljárni az adók levonása és megfizetése tekintetében, figyelemmel arra, hogy a munkáltató nem szeretné, hogy a vezetőknek ebből bármilyen problémája adódjon.

MEGOLDÁS

Abban az esetben, ha a díjat fizető társaság a lejárat előtt engedményezi a biztosítóval szemben fennálló követelését a nyugdíjba vonulás előtt álló magánszemélyre, vagy az általa megjelölt kedvezményezettre, akkor az addig befizetett díj munkaviszonyból származó jövedelemnek fog minősülni. Ez azt jelenti, hogy az engedményezés időpontjában a munkáltatónak le kell számfejtene az évek alatt befizetett díjak összegét. Ezután a jövedelem után a magánszemélyt a bérekkel azonos mértékű adó és járulékkötelezettség terheli.

Megnevezés	Mérték	Összeg
Biztosítási díj		20 000 000
Adóalap		20 000 000
Szja	15%	3 000 000
Tb. járulék	18,5%	3 700 000
Szociális hozzájárulási adó	15,5%	3 100 000
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	300 000

Mivel az adóelőleg és az egyéni járulékok levonása a már befizetett díjakkal kapcsolatban nem lehetséges és a törvény úgy rendelkezik, hogy a munkáltatónak ezt be kell fizetni az adóhatóság részére, a magánszemélyt terhelő kötelezettségek megfizetésére több lehetőség is adódik.

- 1) a magánszemély a megtakarításaiból a számfejtés hónapjában megfizeti egyösszegben a társaságnak, aki befizeti az adóhivatalnak
- 2) a társaság kölcsönt ad a magánszemélynek mindaddig amíg a dolgozó nem kapja meg a díjat a biztosítótól
- 3) a társaság követelésként tartja nyilván az adóhivatalnak megfizetett adót és járulékokat

- a) havonta levonja a dolgozótól
- b) elengedi a követelést
- c) elengedi a követelést úgy, hogy felbruttósítja az összeget

A követelés kezelésével kapcsolatos szabályok

- 1) Az első esetben nem beszélhetünk követelésről, ezzel kapcsolatban további adókötelezettséggel nem kell számolni
- 2) A társaság által nyújtott kölcsön amennyiben ezért piaci kamatot nem számol fel a társaság kamatkülönbözetből származó jövedelmet keletkeztet. Ezután a társaságnak a jegybanki alapkamat +5% éves kamat alapulvételével a fennálló követelés napjaira vetítve 15% Szja-t és 15,5% Szoco-t kell fizetni. Mindkét kötelezettség alapja a fennálló követés 1,18-szorosa.
- 3) A követelésként nyilvántartott összeggel kapcsolatban az alábbi három lehetőség közül választhat a társaság
  - a) A társaság 6 hónapon keresztül, ha nem tudja levonni a követelést a magánszemélytől értesíti az adóhatóságot, aki határozattal állapítja meg a le nem vont adó és járulékok összegét a magánszemély terhére. Hat hónapig az Szja kötelezettséggel kapcsolatosan nem keletkezik kamatkülönbözetből származó jövedelem, ugyanis ilyen típusú levonással összefüggésben mentesítő rendelkezést tartalmaz az Szja törvény. Amikor az adóhivatal az Szja és a járulékok összegét behajtja, akkor értesíti a társaságot és a járulékokat önellenőrzés keretében elszámolja az adóbevallásban.
  - b) Abban az esetben, ha a társaság elengedi a követelését a magánszemélynek újabb jövedelme keletkezik melyből az adók és járulékok levonása nem lehetséges. A módszer hasonló az előző pontban leírtakkal.

- c) Abban az esetben, ha a társaság nem szeretné, hogy a követelés elengedés az adóhivatal fókuszába kerüljön dönthet úgy, hogy ad annyi jutalmat a dolgozónak, amely fedezetet nyújt a követelés visszafizetésére és ennek az összegnek az adókötelezettségére. Ebben az esetben a következő kötelezettségekkel kell számolni:

Megnevezés	Mérték	Összeg
Biztosítási díj		20 000 000
Adóalap		20 000 000
Szja	15%	3 000 000
Tb. járulék	18,5%	3 700 000
Szociális hozzájárulási adó	15,5%	3 100 000
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	300 000
Elengedett követelés		6 700 000
Követelés bruttósítva		10 075 188
Szja	15%	1 511 278
Tb. járulék	18,5%	1 863 910
Szociális hozzájárulási adó	15,5%	1 561 654
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	151 128
Céget terhelő összeg		11 787 970
Biztosítás teljes ráfordítása		35 187 970

Személyi jövedelemadó – Esettanulmányok (Csővári István)

Dolgozói részesedésjuttatás

TÉNYÁLLÁS

Kis Kft. törzstőkéje (jegyzett tőkéje) 12M Ft, utolsó közzétett mérlegében kimutatott saját tőkéje 20M Ft. A társaság tényleges piaci értéke 50M Ft (független tagjai között egy 10%-os üzletrész 5M Ft-os vételáron cserélt gazdát egy hónapja).

A társaság munkaviszonyban foglalkoztatott főkönyvelőjének havi bruttó rendszeres munkabére 290 000 Ft. A cég ügyvezetése a főkönyvelőnek motivációs céllal 20%-os üzletrészt kíván biztosítani tőkeemelés útján, új üzletrész kibocsátásával. E célból felemelik a társaság törzstőkéjét 3M Ft-tal. A 3M Ft-os törzsbetétet a főkönyvelő köteles pénzbeli betétként a kft-nek befizetni.

A főkönyvelő részesedésszerzését követő 2 év után a társaság tagjai eladják a kft. üzletrészeinek 100%-át egy versenytársnak 100M Ft-ért.

FELADAT

A cég pénzügyi vezetője azzal keresi meg, hogy egyrészt állapítsa meg az egyes tranzakciók milyen adókötelezettséggel járnak, másrészt, hogy milyen törvény által biztosított opciók állnak rendelkezésre azok optimalizációjára.

1. kérdés: Kell-e adózni a tőkeemelés során megszerzendő üzletrész után? Ha igen, kinek, milyen adót, milyen összegben?
2. kérdés: Kell-e adózni a főkönyvelőnek cégeladáskor? Ha igen, milyen adót, milyen összegben kell megfizetni?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

3. § E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:

9. Szokásos piaci érték: az az ellenérték (a továbbiakban ideértve a kamatot is), amelyet független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek, vagy érvényesítenének. Nem független felek között a szokásos piaci érték az az ellenérték (ár, kamat), amelyet

a) független felek alkalmaznak az összehasonlítható termék, szolgáltatás értékesítésekor gazdaságilag összehasonlítható piacon (összehasonlító módszer), vagy

b) a terméknek, szolgáltatásnak független fél felé, változatlan formában történő értékesítése során alkalmazott ellenértékből (árból) a viszonteladói költségek és a szokásos haszon levonásával határoznak meg (vizonteladási árak módszere), vagy

c) a termék, a szolgáltatás szokásos haszonnal növelt közvetlen önköltségével határoznak meg (költség és jövedelem módszer), vagy

d) független fél által az ügylet révén elért – megfelelő vetítési alapra (bevétel, költség, tárgyi eszközök és nem anyagi javak) vetített – ügyleti nyereség figyelembevételével állapítanak meg (ügyleti nyereségen alapuló módszer), vagy

e) a nem független felek az ügyletből származó összevont nyereségnek gazdaságilag indokolható alapon olyan arányban történő felosztásával határoznak meg, ahogy független felek járnának el az ügyletben (nyereség-megosztásos módszer), vagy

f) egyéb módszerrel állapítanak meg, ha a szokásos piaci érték az a)-e) pont szerinti módszerek egyikével sem határozható meg azzal, hogy szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek, továbbá tőzsdén nem forgalmazott részvény, valamint vagyoni betét, üzletrész és más hasonló, tagsági jogot megtestesítő vagyoni részesedés szokásos piaci értéke – ha a magánszemély ennek ellenkezőjét nem bizonyítja – a vagyoni részesedést kibocsátó jogi személynek, egyéb szervezetnek a vagyoni részesedés megszerzésének alapjául szolgáló szerződés megkötésének, jogügylet létrejöttének napján ismert, a beszámoló elfogadására jogosult szerve által már jóváhagyott beszámoló mérlegében kimutatott saját tőke összegéből a vagyoni részesedésre arányosan jutó rész, növelve a kibocsátó jogi személy, egyéb szervezet olyan kötelezettségének összegével, amely a vagyoni részesedéshez kapcsolódó jóváhagyott osztalék, részesedés címén a vagyoni részesedés megszerzésekor még fennáll.

34. **Értékpapír:** minden olyan okirat, elektronikus jelsorozat, amely a kibocsátás helyének joga szerint értékpapírnak minősül, továbbá a közkereseti társaságban és a betéti társaságban fennálló részesedés, a korlátolt felelősségű társaság üzletrésze és a szövetkezeti részesedés, ideértve más, törvényben meghatározott olyan vagyoni hozzájárulást is, amely tagsági jogviszonyt keletkeztet, különösen az ügyvédi iroda alapításakor szolgáltatott vagyont.

67. § (1) Árfolyamnyereségből származó jövedelem az értékpapír átruházása (ide nem értve a kölcsönbe adást) ellenében megszerzett bevételnek az a része, amely meghaladja az értékpapír megszerzésére fordított érték és az értékpapírhoz kapcsolódó járulékos költségek együttes összegét. Nem minősül árfolyamnyereségből származó jövedelemnek az említett különbözetből az a rész, amelyet e törvény előírásai szerint más jövedelem megállapításánál kell figyelembe venni.

77/A. § (1) A magánszemély által értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték esetében jövedelemnek minősül az értékpapírnak a megszerzése időpontjára megállapított szokásos piaci értékéből az a rész, amely meghaladja az értékpapír megszerzésére fordított igazolt kiadás (érték) és az értékpapírhoz kapcsolódó járulékos költségek együttes összegét. A bevétel adókötelezettségének jogcímét a felek (a magánszemély és az értékpapírt juttató személy, valamint az említett személyek és más személy) között egyébként fennálló jogviszony és a szerzés körülményei figyelembevételével kell megállapítani, és ennek megfelelően kell a kifizetőt, illetőleg a magánszemélyt terhelő adókötelezettségeket (ideértve különösen a jövedelem, az adó, az adóelőleg megállapítását, megfizetését, bevallását, az adatszolgáltatást) teljesíteni.

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. § (5) Az (1)-(4) bekezdésen túl adófizetési kötelezettség keletkezik d) az árfolyamnyereségből származó jövedelem [Szja tv. 67. §],

2. § (1) Az adó mértéke az adóalap 15,5 százaléka, az 1. § (4) bekezdésben foglalt esetekben a juttatások adóalapként meghatározott összegének 15,5 százaléka.

(2) Az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja esetében az adót addig kell megfizetni, amíg a természetes személy 1. § (1)-(3) bekezdés és az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja szerinti jövedelme a tárgyévben eléri a minimálbér összegének huszonnégyszeresét (a továbbiakban: adófizetési felső határ).

[Szja. 3. § 9. és 34. pont; Szja. 67.§ (1); Szja. 77/A. § (1); Szochó 1. § (5) d); Szochó 2. § (1) és (2)]

TIPPEK

Az Szja alaplogikája szerint bármilyen formában szerzett jövedelem adóköteles, azonban a fizetendő adó számításának az alapjára speciális szabályok vonatkozhatnak. Amennyiben a törvény alternatívákat tartalmaz, az mindig keretet ad a tervezésre.

Mindig figyelemmel kell lenni a teljes adókötelezettségre, nem elégséges csak a személyi jövedelemadóra koncentrálni. Az adótervezés irányulhat egyrészt arra, hogy csökkentsük az adóalapként figyelembe veendő összeget. Amennyiben erre nincs lehetőség, mert későbbi realizálásnál – összességében – magasabb összadóteher alá esne az alacsonyabb adózást korábban elkerülő jövedelem(rész), akkor is törekedni kell rá, hogy a jövedelmet ne akkor vegyük adózási szempontból figyelembe, amikor azt magas összadóteher sújtja (pl. amikor a jövedelem munkabéreként adózik), hanem akkor, amikor az összadókötelezettség alacsonyabb (pl. amikor tőkejövedelemként realizáljuk a jövedelmet).

MEGOLDÁS

Részesedés megszerzés

A főkönyvelő a tőkeemelés során mindössze 3M Ft ellenérték (tőkebefizetés) ellenében 20%-os üzletrészhez jut, aminek a tényleges piaci értéke 10,6M Ft (50M Ft volt a tőkeemelést megelőző piaci érték, ami a tőkeemelés során a jegyzett tőkeként befizetett további 3M Ft-tal 53M Ft-ra emelkedett. Ennek 20%-a 10,6M Ft).

Az Szja tv. 77/A. § (1) bekezdése értelmében, ha egy magánszemély úgy szerez értékpapírt, hogy annak a megszerzése időpontjában megállapított szokásos piaci értékét nem éri el az az összeg, amit a magánszemély az értékpapír megszerzésére fordít, akkor a magánszemélynél „értékpapír formájában megszerzett vagyoni értéknek” minősülő jövedelem keletkezik. E szabály tehát jövedelemnek tekinti és megadóztatja a magánszemélyeknek ingyenesen vagy kedvezményes vételáron, jegyzési áron juttatott részesedéseket. Ilyen esetben a bevétel adókötelezettségének jogcímét „a magánszemély és az értékpapírt juttató személy, valamint az említett személyek és más személy között egyébként fennálló jogviszony és a szerzés körülményei figyelembevételével kell megállapítani”.

Az Szja tv. 3. § 34. pontjában található értelmező rendelkezés alapján a korlátolt felelősségű társaság üzletrésze is értékpapírnak minősül az szja szempontjából, annak ellenére, hogy polgári jogi értelemben az üzletrész nem minősül értékpapírnak (csak a részvénytársaságok által kibocsátott részvény a társasági részesedések közül). Tehát az értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték megadóztatásának fenti szabálya a korlátolt felelősségű társaságokban történő részesedésszerzésekre is alkalmazandó. A szabályt így a Kis Kft. főkönyvelőjének üzletrészszerzésére is alkalmazni kell.

Keletkezik-e a fenti szabályok alapján a részesedésjuttatás kapcsán adóköteles jövedelem a főkönyvelőnél – azaz, szokásos piaci érték

alatt jut-e a kft. 20%-os üzletrészéhez a főkönyvelő? Ha igen, mekkora összeg lesz a jövedelme?

A szokásos piaci érték fogalmát az Sza. tv. 3. § 9. pontja határozza meg. Eszerint, tőzsdén nem forgalmazott részvény, üzletrész és hasonló, tagsági jogot megtestesítő vagyoni részesedések szokásos piaci értékének az érintett társaság utolsó jóváhagyott mérlegében kimutatott saját tőke összegéből a részesedésre arányosan jutó rész tekintendő. Mivel a főkönyvelő korlátolt felelősségű társaság üzletrészt szerzi meg (ami tőzsdén értelemszerűen nem forgalmazható), üzletrészenek szokásos piaci értéke az előzőekben említett sajáttőkeszabály alapján állapítandó meg. Annak tehát, hogy az üzletrésznek mennyi a tényleges piaci értéke (10,6M Ft) a részesedés juttatásakor, nincsen jelentősége a feladat megoldása szempontjából.

A Kis Kft. részesedésszerzésig jóváhagyott utolsó beszámolójában kimutatott saját tőke értéke 20M Ft. A főkönyvelő 20%-os üzletrészére ebből az értékből eső rész 4M Ft ($= 20M Ft \times 20\%$). Mivel a főkönyvelő az üzletrészhez ennél az értéknél alacsonyabb ellenértékért, a tőkebefizetésént teljesített 3M Ft-ért jutott, adóköteles jövedelme keletkezett 1M Ft ($= 4M Ft - 3M Ft$) összegben – mint értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték.

Milyen adók terheli a fenti jövedelmet? Mint fentebb már hivatkoztunk rá, értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték esetén a jövedelem adókötelezettségének jogcímét a felek közötti jogviszony és a szerzés körülményei alapján kell megállapítani. Esetünkben ez egyértelműen munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül, mivel a főkönyvelő a Kis Kft. munkavállalója és az üzletrészhez az alkalmazott nyilvánvalóan a munkaviszonyára tekintettel jut piaci érték alatt. Következésképpen, a már kiszámított 1M Ft-os jövedelem munkaviszonyból származó jövedelemként adóköteles, az alábbiak szerint:

Bruttó jövedelem:	1 000 000 Ft
Szja (munkavállaló adóterhe):	15,0% 150 000 Ft
TB-járulék (munkavállaló járulékterhe):	18,5% 27 750 Ft
Szociális hozzájárulási adó (munkáltató adóterhe):	15,5% 155 000 Ft
Szakképzési hozzájárulás (munkáltató adóterhe):	1,5% 15 000 Ft

Részesedés értékesítése

Az Szja tv. 67. § (1) bekezdése alapján árfolyamnyereségből származó jövedelem az értékpapír (üzletrész) átruházása ellenében megszerzett bevételnek az a része, amely meghaladja az értékpapír megszerzésére fordított érték (és az értékpapírhoz esetlegesen kapcsolódó járulékos költségek együttes) összegét. Nem minősül azonban árfolyamnyereségből származó jövedelemnek ebből a különbözetből az a rész, amelyet a magánszemély valamilyen egyéb jogcímen már korábban leadózott.

A tagok a társaság valamennyi üzletrészeinek eladásáért együttesen 100M Ft bevételben részesülnek. Ebből a bevételből a főkönyvelő 20%-os üzletrészeire eső rész 20M Ft. A főkönyvelő az üzletrész megszerzésére fordított értéként 3M Ft-ot tud figyelembe venni, mert a 3M Ft-os tőkebefizetés ellenében jutott hozzá az üzletrészhez. A bevétel és a szerzési érték 17M Ft-os különbözetéből azonban a fent hivatkozott kiegészítő szabály értelmében nem kell jövedelemként figyelembe venni azt az összeget, amit más jövedelemként - esetünkben a szerzésekor „értékpapír formájában szerzett vagyoni értéként” - egyszer már leadózott, azaz 1M Ft-ot. Következésképpen, a főkönyvelőnek az üzletrésze eladásán 16M Ft adóköteles árfolyamnyeresége keletkezik, ami után 15%-os adókulcs mellett 2,4M Ft (= 16M Ft × 15%) szja-t kell fizetnie.

Figyelemmel kell azonban arra is lenni, hogy a Szocvtv. 1. § (5) d) pontja értelmében az árfolyamnyereséget 15.5% szociális hozzájárulási

adó is terhelheti, mindaddig, amíg a magánszemély adóévben szerzett árfolyamnyereségének, osztalékjövedelmének, néhány törvényben meghatározott további tőkejövedelmeinek, valamint az összevont adóalap részeként adózó jövedelmeinek együttes összege nem éri az ún. „adófizetési felső határt”. Ez a felső határ a minimálbér összegének huszonnégyszerese, azaz 2021-ben 4 017 600 Ft (= 167,400 × 24).

A főkönyvelő összevont adóalapba tartozó havi rendszeres munkabére 290E Ft. Az összevont adóalapba tartozó éves jövedelme tehát 3480E Ft (= 290E × 12), ami tehát még önmagában nem haladja meg a fenti szocho fizetési felső határt. Következésképpen, a főkönyvelőnek az árfolyamnyeresége után az szja-n felül még szochot is kell fizetnie az alábbi összegben:

Szocho fizetési felső határ:	4 017 600 Ft
Munkavállaló éves rendes bére:	3 480 000 Ft
Felső határig még adóztatható jövedelem:	537 600 Ft
Árfolyamnyereséget terhelő szocho (15,5%):	83 328 Ft

A sajáttőke-szabály előnye

Látható a példa fenti megoldása alapján, hogy az alkalmazott a részesedés megszerzése kapcsán magasan adózó, munkaviszonyból származó jövedelmet, az üzletrész értékesítése kapcsán pedig alacsonyan adózó árfolyamnyereséget realizál. A főkönyvelő által megszerzett üzletrész valós piaci értéke 10,6M Ft volt, de az üzletrész megszerzésekor – a sajáttőke-szabály alapján – csak 4M Ft-ot kellett figyelembe vennie adóköteles bevételként. A 6,6M Ft értékkülönbség után a munkavállalónak nem kellett adóznia az üzletrész megszerzésekor. Feltételezve azonban, hogy a társaság gazdasági teljesítménye – és ezáltal értéke – folyamatosan nőtt az értékesítésig eltelt két éves időszak

alatt, ez a 6.6M Ft érték is része volt annak az árfolyamnyereségnek, ami után az üzletrész eladásakor kellett adóznia. Viszont, mivel az árfolyamnyereség adókötelezettsége alacsonyabb a részesedésszerzés adókötelezettségénél, a sajáttőke-szabály egy igen kedvező szabály. Lényegében azt teszi lehetővé, hogy a részesedést tényleges piaci érték alatt, de saját tőkét elérő ellenérték ellenében szerző magánszemélyek a tényleges piaci érték és a saját tőke alapján számított „fik-tív” piaci érték közötti különbözetet is az alacsonyabb összadóteherrel, árfolyamnyereségként adózzák le.

Külföldi részesedés juttatása

TÉNYÁLLÁS

Az Egyesült Államokban bejegyzett Pear Inc. igazgatósága a társaság saját részvényeiből globális részvényjuttatási program részeként 5000 db Pear Inc részvényt kíván juttatni a társaság magyar leányvállalata, a Pear (Hungary) Kft. Magyarországon élő, magyar adózási illetőséggel rendelkező, munkaviszonyban foglalkoztatott ügyvezetőjének kedvezményes, névértékkel azonos áron.

A Pear Inc. 1\$ névértékű részvényeivel a NASDAQ-on 10\$-on kereskednek a juttatás időpontjában. A részvényekre (részvényenként) eső saját tőke a társaság legutolsó közzétett beszámolója alapján 5\$. A juttatás évét követő évben a Pear Inc. részvényenként 1\$ osztalékot fizet ki az ügyvezetőnek. A juttatást követő második évben az ügyvezető eladja a teljes részvénycsomagot részvényenként 15\$-ért. A vezető havi bruttó munkabére 2M Ft. A dollár-forint árfolyam mindvégig 300 Ft/\$.

FELADAT

A cég pénzügyi vezetője azzal keresi meg, hogy egyrészről állapítsa meg az egyes tranzakciók milyen adókötelezettséggel járnak, másrészről, hogy milyen törvény által biztosított opciók állnak rendelkezésre azok optimalizációjára.

Terhelheti-e adó a részesedésjuttatást, az osztalékfizetést és az árfolyamnyereséget az Egyesült Államokban, illetve Magyarországon? Ha igen, milyen adók, milyen összegben, és kit terhelnek?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

7. § (1) A jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni a következő bevételeket:

z) a Tbj. szerint nem a foglalkoztatójától származó vagyoni értékkel összefüggésben – a foglalkoztató és a magánszemély egybehangzó nyilatkozata alapján – a foglalkoztató által átvállalt (ideértve az utólagos megtérítést is) szociális hozzájárulási adó összegét, amennyiben a magánszemély nyilatkozik arról, hogy a kötelezettség teljesítéséhez szükséges valamennyi adatot a foglalkoztató rendelkezésére bocsátja.

8. § (2) Belföldi illetőségű magánszemély által megszerzett külön adózó jövedelem esetében az adót csökkenti a jövedelem után külföldön megfizetett adó. Ha e törvény másként nem rendelkezik, a fizetendő adó – nemzetközi szerződés hiányában – a külföldön megfizetett adó beszámítása következtében nem lehet kevesebb az adóalap 5 százalékánál, és nem vehető figyelembe külföldön megfi-

zetett adóként az az összeg, amely nemzetközi szerződés rendelkezése vagy külföldi jog alapján a jövedelem után fizetett adó összegből a magánszemély részére visszajár.

29. § Az összevont adóalap az adóévben adókötelezettség alá eső valamennyi önálló, nem önálló tevékenységből származó, valamint egyéb bevételből megállapított jövedelem, továbbá átalányadózás esetén az egyéni vállalkozói, a mezőgazdasági őstermelői bevételből az átalányban megállapított jövedelem. Ha a jövedelem után a magánszemély kötelezett a szociális hozzájárulási adó megfizetésére (kivéve, ha az költségként elszámolható, vagy azt számára megtérítették), a megállapított jövedelem 87 százalékát kell jövedelemként figyelembe venni.

66. § (1) A magánszemély osztalékból, osztalékelőlegből származó bevételének egésze jövedelem. E törvény alkalmazásában (azzal, hogy nem minősül osztaléknak az a)-b) pontban említett jogcímen szerzett bevétel, ha azt a törvény előírásai szerint más jövedelem megállapításánál kell figyelembe venni) *

a) osztalék

ac) a külföldi állam joga szerint osztaléknak minősülő jövedelem;

77/A. § (1) A magánszemély által értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték esetében jövedelemnek minősül az értékpapírnak a megszerzése időpontjára megállapított szokásos piaci értékéből az a rész, amely meghaladja az értékpapír megszerzésére fordított igazolt kiadás (érték) és az értékpapírhoz kapcsolódó járulékos költségek együttes összegét. A bevétel adókötelezettségének jogcímét a felek (a magánszemély és az értékpapírt juttató személy,

valamint az említett személyek és más személy) között egyébként fennálló jogviszony és a szerzés körülményei figyelembevételével kell megállapítani, és ennek megfelelően kell a kifizetőt, illetőleg a magánszemélyt terhelő adókötelezettségeket (ideértve különösen a jövedelem, az adó, az adóelőleg megállapítását, megfizetését, bevallását, az adatszolgáltatást) teljesíteni.

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. § (1) Szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban: adó) fizetési kötelezettség áll fenn a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint összevont adóalapba tartozó adó (adóelőleg) alap számításnál figyelembe vett jövedelem után.

1. § (5) Az (1)-(4) bekezdésen túl adófizetési kötelezettség keletkezik c) az osztalék [Szja tv. 66. §]

3. § (1) Adó fizetésére kötelezett az a személy, aki az Szja tv. szerint nem önálló tevékenységből származó jövedelmet juttat (e bekezdés alkalmazásában ideértve a külföldi kifizetőt). Amennyiben az Szja tv. szerinti nem önálló tevékenységből származó jövedelem külföldi kifizetőtől származik és a Tbj. szerint járulékalapot nem képez, az adó fizetésére kötelezett személy a természetes személy.

28. § A Tbj. szerinti foglalkoztató az adófizetésre kötelezett természetes személytől a természetes személlyel tett egybehangzó nyilatkozata alapján átvállalhatja az 1. § (1)-(3) bekezdése szerinti adó megfizetését és bevallását (ideértve az adó utólagos megtérítését is), ha a természetes személy kifizetőnek nem minősülő külföldi sze-

mélytől a foglalkoztatóval fennálló jogviszonyára tekintettel szerez jövedelmet. A fizetési és bevallási kötelezettség átvállalásának további feltétele a természetes személy nyilatkozata arról, hogy a kötelezettség teljesítéséhez szükséges adatokat a foglalkoztató rendelkezésére bocsátja. Az átvállalt kötelezettség teljesítéséért a foglalkoztató és a természetes személy egyetemlegesen felelnek.

[*Szja. 7. § (1) z); Szja. 8. § (2); Szja. 29. §; Szja. 66. § (1) a) ac); Szja. 77/A. § (1); Szochó 1. § (1); Szochó 3. § (1); Szochó 28. §]*

TIPPEK

A külföldről származó jövedelmek esetében elképzelhetők speciális szabályok a jövedelem forrásának országával fennálló kettős adóztatást elkerülő egyezményben, vagy akár a belső adójogban.

MEGOLDÁS

Részesedés megszerzése

Mivel a példabeli eseményeknek nemzetközi tényállási elemei is vannak, mindegyik esetében tisztázandó, hogy melyik országnak van adóztatási joga az adott jövedelem tekintetében az amerikai-magyar kettős adóztatási egyezmény alapján.

Amint azt a fenti 1. példa alapján már tudhatjuk, kedvezményes áron történő részvényjuttatás esetén, amennyiben az munkaviszonyra tekintettel történik, felmerülhet a kedvezmény munkabérként való megadóztatása. Az amerikai-magyar adóegyezmény 14. cikke alapján „a fizetés, a bér és más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy nem önálló munkáért kap, csak

ebben az Államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Államban végzik.” Mivel tehát esetünkben az ügyvezető magyar adózási illetőségű és Magyarországon látja el az ügyvezetői tisztséggel kapcsolatos feladatait, a részesedésjuttatással kapcsolatban csak Magyarországnak van adóztatási joga, az Egyesült Államoknak nincsen. Ebből a szempontból annak sincsen jelentősége, hogy a juttatást valójában nem az ügyvezető foglalkoztatója, a Pear (Hungary) Kft. nyújtja, hanem a Pear Inc., amellyel az ügyvezető munkavégzésre irányuló jogviszonyban nem áll. Az egyezmény idézett szabálya alapján ugyanis irreleváns az, hogy ki a jövedelem juttatója. Az egyedüli releváns kérdés az, hogy hol végzik a munkát, amire tekintettel kapja a magánszemély a juttatást.

A hazai adózás szempontjából elsődleges kérdésént ismét az merül fel, hogy az Sza tv. 77/A. § (1) bekezdése alapján keletkezik-e az ügyvezetőnél értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték; azaz a szokásos piaci érték alatt jut-e a részvénytulajdonoshoz. Tőzsdén forgalmazott részvények esetén szokásos piaci árnak a részvény tényleges szerzésekori aktuális értéke (10\$) tekintendő. Ehhez képest a dolgozó lényegesen alacsonyabb áron, 1\$-os névértékén jut a részvényekhez darabonként. Az értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték így esetünkben a teljes részvénytulajdonosra illetően $13\,500\,000\text{ Ft}$ ($= 10\$ \times 5\,000\text{ db} \times 300\text{ Ft}/\$ - 1\$ \times 5\,000\text{ db} \times 300\text{ Ft}/\$$).

Fenti jövedelem adókötelezettségének jogcímét ugyancsak az Sza tv. 77/A. § (1) bekezdése alapján „a magánszemély és az értékpapírt juttató személy, valamint az említett személyek és más személy között egyébként fennálló jogviszony és a szerzés körülményei figyelembevételével kell megállapítani”. Esetünkben a jövedelem juttatója nem a munkavállaló munkáltatója, hanem annak anyavállalata. Mindazonáltal, mind a törvényszöveg „az említett személyek és más személy között egyébként

fennálló jogviszony” fordulata, mind a „szerzés körülményei” fordulata alapján egyértelműen az állapítható meg, hogy a munkavállaló munkaviszonyára tekintettel történik a juttatás. A szja szempontjából sem szükséges tehát a jövedelmet a munkáltatónak juttatnia ahhoz, hogy az munkaviszonyból származó jövedelem legyen. Bár az szja tekintetében lényeges jelentősége ennek a kérdésnek nincsen, hiszen a minősítésétől függetlenül 15%-os kulcs mellett fizetendő az szja az értékpapír formájában juttatott vagyoni érték után. Mielőtt azonban kiszámítanánk a jövedelmet terhelő szja-t, megvizsgálandó, hogy keletkezik-e a magánszemélynek a jövedelme után (korlátlan) szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettsége. Ebben az esetben ugyanis az Szja tv. 29. §-a alapján, az szja (és a szocho) adóalapjaként is az egyébként megállapított jövedelem 87%-át kell csak figyelembe venni.

A Szcho tv. 1. § (1) bekezdése alapján az összevont adóalapba tartozó adóalap számításnál figyelembe vett jövedelem után (15.5%) szocho-t kell fizetni. A Szcho tv. 3. § (1) bekezdése értelmében azonban, amennyiben munkaviszonyból származó jövedelem külföldi kifizetőtől származik és az társadalombiztosítási járulékalapot nem képez, az adó fizetésére kötelezett személy a jövedelemben részesülő magánszemély. Társadalombiztosítási járulékot csak a foglalkoztató és a biztosított közvetlen jogviszonyában, a foglalkoztató által juttatott jövedelemre tekintettel kell a jelenleg hatályos társadalombiztosítási törvény (Tbj.) alapján fizetni. A Tbj. alapján tehát – szemben az Szja tv. munkaviszonyból származó jövedelemre vonatkozó rendelkezéseivel – nem kell járulékot fizetni, ha a jövedelmet a munkavállaló nem a munkáltatójától, hanem csak munkaviszonyára „tekintettel”, harmadik személytől kapja. Következésképpen, esetünkben az ügyvezető részese-désjuttatását TB-járulék nem fogja terhelni, de 15.5% szocho a fentiek értelmében igen, éspedig főszabályként a magánszemély saját kötele-

zetségeként. Mivel ilyen esetben a szocho adóalapja megegyezik az szja adóalapjával, mindkét adó vonatkozásában a már meghatározott 13 500 000 Ft jövedelem 87%-át, azaz 11 745 000 Ft Ft-ot kell adóalapként figyelembe venni. A munkavállalónak tehát (saját adókötelezettségeként) 1 761 750 Ft (= 13 500 000 Ft x 0,87 * 15%) szja-t, illetőleg 1 820 475 Ft (= 13 500 000 Ft x 0,87 * 15,5%) szocho-t kell bevallania.

Lehetőség van ugyanakkor a Szocho tv. 28. §-a alapján arra, hogy a foglalkoztató a szocho-fizetésre kötelezett magánszemélytől átvállalhatja a szocho megfizetését és bevallását, ha a munkavállaló kifizetőnek nem minősülő külföldi személytől a foglalkoztatóval fennálló jogviszonyára tekintettel szerez jövedelmet. Ennek a szabálynak a célja éppen az anyavállalati részesedésjuttatások munkavállalót terhelő szocho-kötelezettségének és adóadminisztrációjának csökkentése, amit a gyakorlatban természetesen az anyavállalat és a leányvállalat menedzsmentje szokott koordinálni a juttatási rendszer kedvezőbbé tétele érdekében. Fontos kiegészítésként megjegyezzük, hogy általánosságban egy magánszemélyt terhelő bármilyen tartozásnak (így az adótartozásoknak is) harmadik személy által történő átvállalása – a magánszemélynél emiatt bekövetkező vagyonnövekedés okán – ugyancsak adóköteles jövedelmet eredményez. Azonban, az Szja tv. 7. § (1) (z) pontjában található speciális szabály alapján a szocho munkáltató által történő átvállalását a fenti esetben nem kell jövedelemként figyelembe venni.

Osztalékjövedelem

Az amerikai-magyar adóegyezmény 9. cikk (2) b) pontja alapján egy amerikai illetőségű társaság által magyar illetőségű magánszemély részvényes részére fizetett osztalékra az Egyesült Államok, mint forrásország 15% forrásadót vethet ki. Ugyanakkor ugyanezen cikk (1) pontja az illetőség országának – esetünkben Magyarországnak – is

megengedi a jövedelem adóztatását, azzal, hogy ilyen esetben – a kettős adóztatás elkerüléséről rendelkező 20. cikk (2) b) pont alapján – a Magyarországon fizetendő jövedelemadóba be lehet számítani az Egyesült Államokban levont forrásadót. Az ügyvezető osztalékjövedelmének adózását illetően a továbbiakban abból indulunk ki, hogy az egyesült államok a saját belföldi adójogszabályai alapján ténylegesen ki is fogja vetni a magyar magánszemély osztalékjövedelmére a forrásadót az egyezmény által megengedett maximális, 15%-os mértékben.

Magyarországon, az Szja tv. 66. §-a szabályozza az osztalékjövedelem adózását. E § (1) a) ac) alpontja értelmében a külföldi állam joga szerint osztaléknak minősülő jövedelem is osztaléknak minősül az Szja tv. alkalmazásában és annak teljes összegére meg kell főszabály szerint fizetni a 15% szja-t. A törvény 8. § (2) bekezdése alapján azonban – adóegyezmény hiányában is – beszámítható az szja-ba az adott jövedelem tekintetében külföldön megfizetett fizetett adó. Ha, mint a jelen esetben, adóegyezmény írja elő Magyarországnak a külföldi adó kötelező beszámítását, úgy a beszámítással akár nullára is lehet csökkenteni a hazai adót. (Egyezmény hiányában azonban a beszámítás következtében sem csökkenhetne a hazai szja a jövedelem 5%-a alá. A beszámítás ilyen esetben tehát korlátozott.)

Feltételezve tehát, hogy az egyesült államok ténylegesen ki is fogja vetni az ügyvezető osztalékjövedelmére a 15% forrásadót, Magyarországon a beszámítás eredményeként már nem lesz tényleges szja fizetési kötelezettség, mivel a hazai szja-mérték pont megegyezik az amerikai adómértékkel.

Az árfolyamnyereséghez hasonlóan az osztalék után is keletkezhet a magánszemély részvényesnek korlátozott szocho fizetési kötelezettsége, ha az adóévben megszerzett munkabére és esetleges egyéb szocho-köteles tőkejövedelmei nem érik el a (2021-ben) 4 017 600 Ft-os adófizetési felső határt. Az ügyvezető havi 2M Ft-os jövedelmét figye-

lembe véve a dolgozó eléri ezt a felső határt. Szócho fizetési kötelezettsége ezért az osztalék után nem fog keletkezni.

Árfolyamnyereség adózása

A cégeladásokon realizált árfolyamnyereség csaknem minden adóegyezmény alapján – így az amerikai-magyar egyezmény 12. cikk (3) bekezdése alapján is – kizárólag az árfolyamnyereséget realizáló személy adóilletőségének országában adóztatható, azaz esetünkben Magyarországon.

Amint azt már az 1. példa kapcsán körüljártuk, társasági részesedések eladása esetén a 15%-os mértékkel szja-köteles árfolyamnyereséget úgy kell meghatározni, hogy az eladási árból mint bevételből levonjuk a részvények megszerzésére fordított értéket, az esetleges járulékos költségeket, továbbá az értékpapír kedvezményes áron történő megszerzésekor egyszer már leadózott értékkülönbötet.

Árfolyamnyereséget terhelő adókötelezettségek kiszámítása:

Bevétel összes részvény eladásából: $\$75E = 5000 \times 15\%$

Bevétel összes részvény eladásából (Ft): $22,5M \text{ Ft} = \$75E \times 300 \text{ Ft}/\$$

Részvények megszerzésére fordított érték:

$1,5M \text{ Ft} = 1\$ \times 5000 \text{ db} \times 300 \text{ Ft}/\$$

Értékp. formájában megsz. vagy. értéként leadózott jöv:

$13,5M \text{ Ft} = \text{fent kiszámítva}$

Árfolyamnyereség: $7,5M \text{ Ft} = 22,5M \text{ Ft} - 1,5M \text{ Ft} - 13,5M \text{ Ft}$

Árfolyamnyereséget terhelő szja (ügyvezető terhe):

$1\,125\,000 \text{ Ft} = 7,5M \times 15\%$

Az ügyvezetőnek magas bérjövödelme miatt az árfolyamnyeresége után sem fog szócho fizetési kötelezettsége felmerülni.

Dolgozói részesedésjuttatási programok adótervezése

TÉNYÁLLÁS

Dolgozó Kft. egy sikeres vezetői tanácsadó vállalkozás. A kft. tulajdonosa, Dolgozó Péter a társaság ügyvezetőjének, pénzügyi vezetőjének, valamint műszaki vezetőjének motivációs céllal 10%-nyi részesedést kíván juttatni a társaságban, hogy az adózott nyereség 10%-át ki tudja fizetni osztalékként a vezetőknek, egyfajta, teljesen a cég gazdasági teljesítményétől függő rendszeres éves fizetéskiegészítésként.

A cég alaptőkéje (jegyezett tőkéje) 10M Ft, tőketartaléka 50M Ft, eredménytartaléka 640M Ft, saját tőkéje pedig 700M Ft. Dolgozó úr tervei szerint a részesedésjuttatásra tőkeemelés útján, új üzletrészek kibocsátásával kerülne sor. Adásvétel útján a saját üzletrészből Dolgozó úr ugyanis nem tud üzletrészt juttatni, mivel az a társaság által felvett bankhitel fedezeteként elidegenítési tilalom alatt áll. Dolgozó úr elképzelése szerint mindegyik vezetőnek lehetőség szerint csak 100 000 Ft-ot, illetve – amennyiben bármilyen okból szükséges – úgy legfeljebb a névértéket kellene megfizetniük a részesedésért.

A tulajdonosnak fontos lenne, hogy a vezetők a részesedésüket másra ne ruházhassák át, továbbá az is, hogy ha bármilyen okból távoznak a társaságtól, akkor az üzletrészeket a társaság vagy Dolgozó úr garantáltan visszavásárolhassa tőlük. Visszavásárlás esetén Dolgozó úr vagy a társaság az üzletrészek névértékét fizetné ki a távozó vezetőknek. A kft. az ügyvezetőjét megbízási viszonyban, a pénzügyi vezetőt és a műszaki vezetőt pedig munkaviszonyban foglalkoztatja.

FELADAT

Dolgozó úr Önt bízta meg azzal, hogy adjon adó-, illetve társasági jogi tanácsot elképzelésének megvalósíthatóságát és adókövetkezményeit illetően; továbbá, amennyiben az általa tervezett juttatási formánál tudna adózási és/vagy társasági jogi szempontból optimálisabb alternatívát javasolni, azt is mutassa be. Dolgozó úr végül azt is szeretné, ha adószámításokat is belefoglalna a tanácsába a részesedések juttatását, illetve visszaszerzését illetően.

A tanácsot illetően az alábbi feltételezésekből induljon ki:

- Dolgozó úr régóta fontolgatja a társaság zrt-vé alakítását is, mert ennek a cégformának véleménye szerint nagyobb presztízse lenne a cég piacán, de pusztán branding céljából eddig még nem tudta rászánni magát, hogy belevágjon a cég átalakításába.
- A társaság közzétett beszámolójában kimutatott saját tőkéje bármilyen, Ön által megtervezett ügylet végrehajtásáig változatlan marad.
- A vezetők havi rendszeres fizetése (munkabér, vezető tisztségviselői díj) 400 000 Ft és 1 000 000 Ft közötti összegek.
- A társaságot hitelező bank bármilyen tranzakcióhoz hozzájárul attól eltekintve, hogy Dolgozó úr a saját meglévő üzletrészeiből juttasson a vezetőknek.
- Az adószámításokat összevontan végezze el a három vezető vonatkozásában és csak a náluk keletkező jövedelmeket illetően.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

3. § E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:

9. Szokásos piaci érték: az az ellenérték (a továbbiakban ideértve a kamatot is), amelyet független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek, vagy érvényesítenének. Nem független felek között a szokásos piaci érték az az ellenérték (ár, kamat), amelyet

a) független felek alkalmaznak az összehasonlítható termék, szolgáltatás értékesítésekor gazdaságilag összehasonlítható piacon (összehasonlító módszer), vagy

b) a terméknek, szolgáltatásnak független fél felé, változatlan formában történő értékesítése során alkalmazott ellenértékből (árból) a viszonteladói költségek és a szokásos haszon levonásával határoznak meg (vizonteladási árak módszere), vagy

c) a termék, a szolgáltatás szokásos haszonnal növelt közvetlen önköltségével határoznak meg (költség és jövedelem módszer), vagy

d) független fél által az ügylet révén elért - megfelelő vetítési alapra (bevétel, költség, tárgyi eszközök és nem anyagi javak) vetített - ügyleti nyereség figyelembevételével állapítanak meg (ügyleti nyereségen alapuló módszer), vagy

e) a nem független felek az ügyletből származó összevont nyereségnek gazdaságilag indokolható alapon olyan arányban történő felosztásával határoznak meg, ahogy független felek járnának el az ügyletben (nyereség-megosztásos módszer), vagy

f) egyéb módszerrel állapítanak meg, ha a szokásos piaci érték az a)-e) pont szerinti módszerek egyikével sem határozható meg

azzal, hogy szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek, továbbá tőzsdén nem forgalmazott részvény, valamint vagyoni betét, üzletrész és más hasonló, tagsági jogot megtestesítő vagyoni részesedés szokásos piaci értéke - ha a magánszemély

ennek ellenkezőjét nem bizonyítja – a vagyoni részesedést kibocsátó jogi személynek, egyéb szervezetnek a vagyoni részesedés megszerzésének alapjául szolgáló szerződés megkötésének, jogügylet létrejöttének napján ismert, a beszámoló elfogadására jogosult szerve által már jóváhagyott beszámoló mérlegében kimutatott saját tőke összegéből a vagyoni részesedésre arányosan jutó rész, növelve a kibocsátó jogi személy, egyéb szervezet olyan kötelezettségének összegével, amely a vagyoni részesedéshez kapcsolódó jóváhagyott osztalék, részesedés címén a vagyoni részesedés megszerzésekor még fennáll.

34. Értékpapír: minden olyan okirat, elektronikus jelsorozat, amely a kibocsátás helyének joga szerint értékpapírnak minősül, továbbá a közkereseti társaságban és a betéti társaságban fennálló részesedés, a korlátolt felelősségű társaság üzletrésze és a szövetkezeti részesedés, ideértve más, törvényben meghatározott olyan vagyoni hozzájárulást is, amely tagsági jogviszonyt keletkeztet, különösen az ügyvédi iroda alapításakor szolgáltatott vagyont.

67. § (1) Árfolyamnyereségből származó jövedelem az értékpapír átruházása (ide nem értve a kölcsönbe adást) ellenében megszerzett bevételnek az a része, amely meghaladja az értékpapír megszerzésére fordított érték és az értékpapírhoz kapcsolódó járulékos költségek együttes összegét. Nem minősül árfolyamnyereségből származó jövedelemnek az említett különbözetből az a rész, amelyet a törvény előírásai szerint más jövedelem megállapításánál kell figyelembe venni.

77/A. § (1) A magánszemély által értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték esetében jövedelemnek minősül az értékpapír-

nak a megszerzése időpontjára megállapított szokásos piaci értékéből az a rész, amely meghaladja az értékpapír megszerzésére fordított igazolt kiadás (érték) és az értékpapírhoz kapcsolódó járulékos költségek együttes összegét. A bevétel adókötelezettségének jogcímét a felek (a magánszemély és az értékpapírt juttató személy, valamint az említett személyek és más személy) között egyébként fennálló jogviszony és a szerzés körülményei figyelembevételével kell megállapítani, és ennek megfelelően kell a kifizetőt, illetőleg a magánszemélyt terhelő adókötelezettségeket (ideértve különösen a jövedelem, az adó, az adóelőleg megállapítását, megfizetését, bevallását, az adatszolgáltatást) teljesíteni.

2018. évi LIII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. § (5) Az (1)-(4) bekezdésen túl adófizetési kötelezettség keletkezik d) az árfolyamnyereségből származó jövedelem [Szja tv. 67. §],

2. § (1) Az adó mértéke az adóalap 15,5 százaléka, az 1. § (4) bekezdésben foglalt esetekben a juttatások adóalapként meghatározott összegének 15,5 százaléka.

(2) Az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja esetében az adót addig kell megfizetni, amíg a természetes személy 1. § (1)-(3) bekezdés és az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja szerinti jövedelme a tárgyévben eléri a minimálbér összegének huszonnégyszeresét (a továbbiakban: adófizetési felső határ).

[Szja. 3. § 9. és 34. pont; Szja. 67.§ (1); Szja. 77/A. § (1); Szocho 1. § (5) d); Szocho 2. § (1) és (2)]

TIPPEK

A helyes megoldás mellett tudni kell azt is, hogy kinek szól a tanács! Nem mindegy, hogy a cég tulajdonosairól, ügyvezetőjéről, vagy pénzügyi vezetőjéről van szó. A tanácsadói levélnek a releváns információkra kell kiterjednie, megfelelő módon strukturálva azt.

MEGOLDÁS

Tisztelt Dolgozó Úr!

Az alábbiakban összefoglaljuk az Ön által elképzelt üzletrészjuttatással kapcsolatos alapvető adózási szabályokat és következményeket, továbbá javaslatot teszünk egy alternatív strukturálási módra, ami adózási szempontból mindenképpen kedvezőbb a tervezett üzletrészjuttatásnál, illetve úgy gondoljuk, hogy az egyéb, nem adózási jellegű elvárásait is kielégítheti.

Üzletrészjuttatással kapcsolatos adózási következmények és társasági jogi megfontolások

Tőkeemelés és -befizetések szükséges mértéke

Dolgozó úr elképzése szerint 10%-os üzletrészhez kívánja a vezetőket juttatni. Ehhez 1 000 000 Ft-tal kell megemelni a kft. jegyzett tőkéjét, hogy a felemelt 10 000 000 Ft összegű jegyzett tőkében az összesen 1 000 000 Ft-nyi névértékű új üzletrész 10%-os részesedésmértéket, és ezen keresztül 10%-os osztalékjogot testesítsen meg. Az 1 000 000 Ft összegű jegyzett tőkét pedig mindenképpen a vezetőknek kellene befizetnie, hogy az üzletrész őket illethesse meg.

Üzletrészjuttatás adózása

A tervezett üzletrészjuttatás kapcsán az Szja tv., ún. „értékpapír formájában megszerzett vagyoni értékre” irányadó rendelkezéseit (77/A. §) kell

alkalmazni. Az erre vonatkozó általános szabályok szerint egy magán-személynek adóköteles jövedelme keletkezik, ha az általa megszerzett üzletrészért fizetendő ellenérték (tőkeemelés útján történő szerzés esetén a befizetendő tőke) nem éri el az üzletrész „szokásos piaci értékét”. Korlátolt felelősségű társaság (valamint zártkörűen működő részvénytársaság) esetén az üzletrész (részvény) szokásos piaci értékének az Sza. tv. 3. § 9. pontja értelmében a társaságnak a részesedés megszerzésekor elérhető legutolsó beszámolójában kimutatott saját tőke tekinthető. Ha az előzőek szerint jövedelem keletkezik, úgy annak jogcímét a szerzés körülményei, valamint a juttatásban érintett személyek közötti viszony alapján kell megállapítani.

A részesedés juttatására vonatkozó fenti szja-szabályozás értelmében tehát az Ön által elképzelt üzletrész-juttatás mindenképpen jövedelmet keletkeztetne a vezetőknél, mivel az üzletrészekért az azokra eső, magas saját tőkénél lényegesen alacsonyabb ellenértéket, csupán az összesen 1 000 000 Ft összegű névértéket kellene befizetniük tőkeként. A jövedelem kiszámítását az alábbiakban mutatjuk be:

Alapadatok:

Dolgozó Kft. saját tőkéje: 700 000 000 Ft

Vezetőknek juttatandó részesedés mértéke: 10%

Üzletrészek juttatásakor keletkező jövedelem és annak adózása:

Vezetők által befizetendő tőke (új üzletrészek ellenértéke): 1 000 000 Ft

Üzletrészekre eső saját tőke (utolsó beszámoló alapján): 70 000 000 Ft

Jövedelem („értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték”): 69 000 000 Ft

A fenti jövedelem adókötelezettség jogcímét a szerzés körülményei, illetve a juttatásban érintett személyek közötti jogviszony alapján kel-

lene megállapítani. Mivel az üzletrészekhez a vezetők tőkeemelés útján jutnának, a jövedelem juttatójának a Dolgozó Kft.-t, azaz magát a foglalkoztatót kellene tekinteni. Ennél fogva a fenti értékkülönbözöt munkaviszonyra, illetve – az ügyvezető esetén a munkabérral azonosan adózó – vezető tisztségviselői jogviszonyra tekintettel megszerzett jövedelemnek kellene tekinteni. Ez után pedig az vezetőknek 15% szja-t, 18,5% TB-járulékot, a kft-nek pedig 15,5% szociális hozzájárulási adót, valamint 1,5% szakképzési hozzájárulást kellene fizetni, az alábbi összegekben:

Jövedelem („értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték”): 69 000 000 Ft

Szja (munkavállaló adóterhe): 15,0% 10 350 000 Ft

TB-járulék (munkavállaló járulékterhe): 18,5% 12 765 000 Ft

Szociális hozzájárulási adó (munkáltató adóterhe): 15,5% 10 695 000 Ft

Szakképzési hozzájárulás (munkáltató adóterhe): 1,5% 1 035 000 Ft

Összes adóteher: 34 845 000 Ft

Osztalék adózása

A fentiek szerint megszerzett üzletrészek után kifizetett osztalékot csak 15% szja terheli, figyelemmel arra, hogy a 15,5% szocho tőkejövedelmek esetén korlátozott adóteher, és a vezetők rendszeres bérjöveldelmének (ügyvezetői díjának) éves összege meghaladja a szocho fizetési jövedelemlimitet (2021-ben 4 017 600 Ft-ot).

Üzletrész tartásával és visszaszerzésével kapcsolatos jogi megfontolások

Az üzletrészek átruházhatóságának korlátozása, illetve a vezetők távozásának esetére az üzletrészeknek az Ön, illetve a kft. által történő

visszaszerzésének biztosítása társasági jogi szempontból megoldható. Előbbi érdekében a vezetők tulajdonába kerülő üzletrészek kapcsán az üzletrészátruházás érvényességét a társaság beleegyezéséhez lehet kötni a társasági szerződésben, amiben a beleegyezés feltételei is rögzítendők. Az üzletrészek visszaszerzése érdekében pedig vételi jogot célszerű alapítani már az üzletrész juttatásakor a kft. vagy Dolgozó úr részére az előre rögzített, névértékkel azonos vételár megjelölésével. Ha a vételi jog bejegyzésre kerül a kft. tagjegyzékébe, úgy a későbbiekben a vételi jog jogosultja egyoldalú nyilatkozattal – tehát a távozó dolgozó hozzájárulásának szükségessége nélkül – meg tudja szerezni a vezetőtől az üzletrészt az előre meghatározott vételár megfizetésének ellenében.

Üzletrész visszaszerzésének adózási következménye

Az üzletrész visszavásárlása estén a vezetőknél nem keletkezik nyereség, mivel a névértéket kapnák távozásukkor bevételként, de ugyan-ezen összeget is kellett megfizetniük az üzletrészekért tőkeként azok kibocsátásakor. Megjegyezzük továbbá, hogy még ha magasabb összeget is kapnának távozásukkor és árfolyamnyereséget realizálnának is, az árfolyamnyereség adóalapjából a szerzéskor már – értékpapír formájában megszerzett vagyoni értéként – leadózt, jelentős összegű jövedelem csökkentené az árfolyamnyereség adóalapját. Az üzletrész visszaszerzése kapcsán tehát a vezetők tekintetében adófizetési kötelezettség nem merül fel.

Tervezett üzletrész-juttatás összegzése

A tervezett üzletrész-juttatás adózási szempontból igen kedvezőtlen részesedésjuttatási mód lenne a kft. jelentős saját tőkéjére tekintettel. Lényegében ugyanis az üzletrészekre eső teljes sajáttőke-értéket bérként kellene leadózni, tehát a lehető legmagasabb adóterhakkal.

Alternatív strukturálási javaslat – dolgozói részvények juttatása

Részvényjuttatás és osztalékkifizetés adózása

Az Szja tv. 77/A. § (2) d) pontja alapján – az értékpapír formájában megszerzett, adóköteles vagyoni érték alóli kivételként – nem keletkezik a piaci érték alatt történő részesedésszerzés miatt a magánszemélynek jövedelme, ha dolgozói részvényként jut részesedéshez az őt foglalkoztató részvénytársaságban és a dolgozói részvény megszerzésére tőkeemelés útján történő új részvény kibocsátásával, a társaság alapítókéjének az azon felüli saját tőke terhére történő felemelésével kerül sor. A dolgozói részvények után kifizetett osztalék az egyéb részvények (vagy éppen kft-üzletrész) után fizetett osztalékhoz hasonlóan ugyancsak 15%-kal adózik (eltekintve a korlátozott, 15,5% mértékű szochotól). A dolgozói részvények kibocsátásával így rendkívül kedvező adózással, adóközzel nélkül juttatható alacsony adózó osztalékjövédalom a dolgozóknak, mivel ezáltal elkerülhető a részesedések juttatásához kapcsolódó magas adóteher.

Társasági jogi megfontolások, tőkeemelés fedezete

Az Ptk. korlátolt felelősségű társaságok esetén dolgozói üzletrész kibocsátásáról nem rendelkezik. És bár jogi akadálya nem lenne „dolgozói üzletrésznek” hívott, és a dolgozói részvényhez hasonló tulajdonságokkal rendelkező speciális üzletrész kibocsátásának, az Szja tv. hatályos rendelkezései a fent hivatkozott kedvező adózást csak a dolgozói részvényekhez rendeli. Emiatt a Dolgozó Kft-nek zárt körben működő részvénytársasággá (zrt-vé) kellene alakulnia. Maga az átalakulás egy több hónapos cégeljárásból álló folyamat. Ezt követően pedig a zrt. tőkeemelés útján dolgozói részvényeket bocsátana ki a vezetőknek. A dolgozói részvények speciális szabályait a Ptk. 3:326. §-a tartalmazza. Mivel dolgozói részvények csak munkaviszonyban foglalkoztatott alkalmazottaknak juttathatók, az ügyvezetőt – aki a zrt.

formájában működő társaságnál már vezérigazgató vagy igazgatósági tag lesz – szintén munkaviszonyban szükséges a jövőben foglalkoztatni ahhoz, hogy dolgozói részvényt szerezhessen. Megbízási jogviszonyban ellátott vezető tisztség ugyanis nem jogosít dolgozói részvények megszerzésére. Míg az Szja tv. a dolgozói részvény kibocsátását lényegében a saját tőkét el nem érő ellenérték ellenében juttatott részesedés adózása alól mentesíti, a Ptk. maga nem is teszi lehetővé, hogy dolgozói részvényért a munkavállalók a részvény névértékénél (részvényre eső jegyzett tőkénél) magasabb összeget fizessenek, illetve a Ptk. maga kifejezetten hivatkozik az ingyenes juttatás lehetőségére is. Nincsen tehát akadálya, hogy névérték helyett az Ön által preferált 100 000 Ft-os tőkebefizetések ellenében jussanak a vezetők a részvényekhez. Mivel – az üzletrészjuttatáshoz hasonlóan – 10%-nyi dolgozói részvény kibocsátásához is összesen 1 000 000 Ft-tal, 10 000 000 Ft-ra kellene felemelni a társaság alaptőkéjét (jegyzett tőkéjét), a három vezető által összesen befizetendő 300 000 Ft-nyi alaptőkén felül még szükséges 700 000 Ft alaptőke a társaság eredménytartalékából kerülne „átcsoportosításra” a társaság saját tőkéjén belül.

Dolgozói részvényt legfeljebb a felemelt alaptőke 15% százalékáig lehet kibocsátani, Önök azonban a 10%-os tervezett részesedésjuttatással e határon belül maradnának. A dolgozói részvényekre az osztalék és a szavazati jogot tekintve általánosságban ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a törzsrészvényekre.

Ha a vezető munkaviszonya megszűnik, a dolgozó a részvényeket nem tarthatja meg. A Ptk. alapján három lehetőség merül fel ilyen esetben: (i) a dolgozó a részvényt a munkaviszonyának megszűnését legalább 6 hónappal követő közgyűlésig „elvben” eladhatja; ha pedig nem adja el, úgy a társaságnak vagy (ii) tőkecsökkentéssel be kell vonnia a dolgozói részvényeket vagy pedig (iii) más típusú részvény-

nyé alakítva (szintén a társaságnak) el kell adnia. Utóbbi két esetben a munkavállalót a részvény névértéke illeti meg. Fenti opciók közül praktikusán általában csak a bevonás járható. Ennek egyik oka, hogy a dolgozói részvény – bár elvben eladható a dolgozó által – azt csak ugyanazon cég másik munkavállalójára lehet átruházni, mivel dolgozói részvényt csak munkavállaló szerezhethet meg, még a társaság sem vásárolhatja vissza. Ezt viszont egyrészt a tulajdonosok – az üzlet-rész-juttatás kapcsán már említett módon – az alapító okiratban általában korlátozni szokták, kizárandó teljesen annak lehetőségét, hogy a dolgozói részvényeknek egyfajta kontrollálhatatlan „másodlagos piaca” alakuljon ki az alkalmazottak között. Viszont, még ha a társaság hozzájárulásával meg is szerezne egy másik alkalmazott a dolgozói részvényt, az ő részesedésszerzésére már nem vonatkozik a piaci érték (saját tőke) alatti szerzés adómentessége, mivel az csak az eredeti kibocsátás útján, tőkeemeléssel történő részvénytulajdonosra alkalmazandó. Ugyanez vonatkozik továbbá arra az esetre is, ha a társaság esetleg pont az Ön részére értékesítené a törzsrészvénné alakított dolgozói részvényt a dolgozó távozását követően.

Adókötelezettség részvények bevonásakor

Felhívjuk ugyanakkor a figyelmet, hogy a dolgozói részvény bevonásakor kifizetendő (Ptk. alapján névértékkel azonos) összeggel kapcsolatban az Szja. tv. 77/A. § (5)-(6) bekezdései alapján munkabérenként adózó jövedelem keletkezik (nem pedig ún. vállalkozásból kivont jövedelem, amit az Szja tv. 68. §-a szabályoz lényegében az osztalékkal és árfolyamnyereséggel azonos, alacsony adózással). Értelemszerűen, ha a munkavállaló ellenértéket fizet (esetünkben tőkét fizet be) a dolgozói részvényekért, úgy a részvény bevonásakor előzőek szerint kifizetendő adó alapját csökkenti a tőkeként befizetett összeg, mint

a részvény megszerzésére fordított érték. Továbbá, egy – csak a dolgozói részvények esetén alkalmazandó – speciális adóalap-kedvezményként a részvény névértéke azon részének az 50%-a, amelyet kibocsátáskor az alaptóknén felüli saját tőke „fedezett”, ugyancsak levonható a jövedelemből. Az alábbi számítás bemutatja a munkavállalóknál a dolgozói részvények bevonásakor keletkező jövedelmet és az ahhoz kapcsolódó adókötelezettségeket:

Bevétel (részvények névértéke):	1 000 000 Ft
Részvények szerzési értéke:	300 000 Ft
Részvénybevonáson realizált nyereség:	700 000 Ft
Adóalapkedvezmény:	-350 000 Ft
Adóalap:	350 000 Ft

Szja (munkavállaló adóterhe): 15,0% 52 500 Ft

TB-járulék (munkavállaló járulékterhe): 18,5% 64 750 Ft

Szociális hozzájárulási adó (munkáltató adóterhe): 15,5% 54 250 Ft

Szakképzési hozzájárulás (munkáltató adóterhe): 1,5% 5250 Ft

Összes adóteher: 176 750 Ft

Konklúziók

Adózási szempontból rendkívül kedvező módon juttatható társasági részesedés dolgozói részvények útján munkavállalóknak. Lényegében 15%-os adóteher melletti jövedelemjuttatásra ad lehetőséget, adókockázat nélkül. És bár a társasági formaváltással jelentősebb adminisztrációs teher, illetve magasabb tranzakciós költség merül fel, az alapelképzelés 34,8 millió Ft-ot-os adóterhéhez képest, illetve az osztalék alacsony adózásának előnyét figyelembe véve úgy véljük, a dolgozói részvények formájában történő részesedés-juttatás lehet az optimális megoldás az

összes szempontjukat figyelembe véve – különös tekintettel arra, hogy a társasági formaváltás eleve szerepelt távolabbi elképzeléseik között.

Amennyiben bármilyen további kérdésük felmerül a fentiekkel kapcsolatban, szívesen állunk rendelkezésére.

Tisztelettel,

[...]

Adótanácsadó

Részvényopciós program adótervezése

TÉNYÁLLÁS

A Star Up Zrt. egy speciális orvosi diagnosztikai eszköz kifejlesztésével foglalkozó vállalkozás. A társaságot egy orvos, egy mérnök, egy szoftverfejlesztő magánszemély, valamint egy vállalkozó cége alapította. Később a cégnek további pénzügyi forrásokra volt szüksége, amit egy kockázati tőkealap tőkebefektetésével oldottak meg. Osztalékot a társaság nem fizetett még és a jövőben sem tervez fizetni. A fejlesztés rendkívül ígéretes. A tulajdonosok célja az, hogy a társaságot néhány éven belül eladják egy szakmai vagy pénzügyi befektetőnek. Viszont, a tagok között a tőkealap bevonásakor létrejött szindikátusi megállapodás alapján a társaság a tőkealap részvénycsomagjából 20%-nyi részt saját részvényként visszavásárolt abból a célból, hogy e részvényeket a későbbiekben egy opciós program keretében szétosztják a társaság kulcspozíciókban lévő alkalmazottai között.

Jelenleg a társaság jegyzett tőkéje 200M Ft, saját tőkéje 500M Ft. A tulajdonosok becslése szerint a cég jelenlegi tényleges piaci értéke

kb. 1Mrd Ft, és 3-4 éven belül legalább 2-3Mrd Ft közötti áron el fogják tudni adni a céget. A társaság jelenleg 15 alkalmazottat foglalkoztat. Mivel a fejlesztés sikeressége szempontjából alapvető fontosságú a kulcsalkalmazottak pénzügyi motiválása, a társaság és a részvényesek elhatározták, hogy a társaság legfontosabb pozícióban lévő, kiemelkedő teljesítményű dolgozóját részesedéshez juttatják a társaságban, hogy a tervezett majdani cégeladás nyereségéből részesítsék őket.

A tulajdonosok számára ismert a részesedésjuttatásokkal kapcsolatos alapvető adózási probléma, a piaci érték alatt történő részesedés-szerzés magas adóterhek melletti azonnali megadóztatása. Mindemellett, azt szeretnék, hogy az alkalmazottak a cég működésébe lehetőség szerint ne tudjanak ténylegesen beleszólni. A részesedésjuttatás céljából egy opciós program bevezetésén gondolkodnak. A program szerint a társaság vételi opciót biztosítana a kulcsalkalmazottaknak a társaság tulajdonában lévő saját részvények teljes 20%-os csomagjának megvásárlására. Az opció abban az esetben válna gyakorolhatóvá (lehívhatóvá), ha egy befektető ajánlatot tesz a társaság felvásárlására. A részvények lehívási ára (vételára) a társaság lehíváskor elérhető utolsó beszámolójában kimutatott saját tőkéből a részvényekre eső arányos rész lenne. Mivel azonban az alkalmazottaknak e lehívási ár megfizetésére nehezen tudnának pénzügyi forrást szerezni, a lehívási árat halasztottan, a részvények ezt követő eladásakor kapott bevételből utólag fizetnék meg oly módon, hogy a részvények külső befektető részére történő átruházásának zárásakor (az ügylet teljesítésekor) egyidejűleg kerülne sor a részvények átruházására, a vételár befektető által történő megfizetésére, illetőleg a részvények lehívási árának a zrt. részére történő megfizetésére az alkalmazottak által.

FELADAT

A társaság vezérigazgatója, Kovács Úr Önt bízta meg azzal, hogy adjon adótanácsot a társaság elképzelésének kivitelezhetősége, esetleges kockázata, illetve – amennyiben erre lehetőséget lát – hatékonyabb javadalmazási mód megtervezése érdekében.

A tanácsot illetően az alábbi feltételezésekből induljon ki:

- a társaság saját tőkéjének mértéke az opció lehívásának idejéig nem változik;
- a társaságot a tulajdonosok 2,5Mrd Ft-ért adják majd el;
- az opciós programba bevonni kívánt mindegyik alkalmazott rendszeres havi bérjövödelme meghaladja, és a jövőben is meg fogja haladni az 500 e Ft-ot.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

3. § E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:

9. Szokásos piaci érték: az az ellenérték (a továbbiakban ideértve a kamatot is), amelyet független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek, vagy érvényesítenének. Nem független felek között a szokásos piaci érték az az ellenérték (ár, kamat), amelyet

a) független felek alkalmaznak az összehasonlítható termék, szolgáltatás értékesítésekor gazdaságilag összehasonlítható piacon (összehasonlító módszer), vagy

b) a terméknek, szolgáltatásnak független fél felé, változatlan formában történő értékesítése során alkalmazott ellenértékből (árból) a viszonteladói költségek és a szokásos haszon levonásával határoznak meg (vizonteladási árak módszere), vagy

c) a termék, a szolgáltatás szokásos haszonnal növelt közvetlen önköltségével határoznak meg (költség és jövedelem módszer), vagy

d) független fél által az ügylet révén elért – megfelelő vetítési alapra (bevétel, költség, tárgyi eszközök és nem anyagi javak) vetített – ügyleti nyereség figyelembevételével állapítanak meg (ügyleti nyereségen alapuló módszer), vagy

e) a nem független felek az ügyletből származó összevont nyereségnek gazdaságilag indokolható alapon olyan arányban történő felosztásával határoznak meg, ahogy független felek járnának el az ügyletben (nyereség-megosztásos módszer), vagy

f) egyéb módszerrel állapítanak meg, ha a szokásos piaci érték az a)-e) pont szerinti módszerek egyikével sem határozható meg azzal, hogy szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek, továbbá tőzsdén nem forgalmazott részvény, valamint vagyoni betét, üzletrész és más hasonló, tagsági jogot megtestesítő vagyoni részesedés szokásos piaci értéke – ha a magánszemély ennek ellenkezőjét nem bizonyítja – a vagyoni részesedést kibocsátó jogi személynek, egyéb szervezetnek a vagyoni részesedés megszerzésének alapjául szolgáló szerződés megkötésének, jogügylet létrejöttének napján ismert, a beszámoló elfogadására jogosult szerve által már jóváhagyott beszámoló mérlegében kimutatott saját tőke összegéből a vagyoni részesedésre arányosan jutó rész, növelve a kibocsátó jogi személy, egyéb szervezet olyan kötelezettségének összegével, amely a vagyoni részesedéshez kapcsolódó jóváhagyott osztalék, részesedés címén a vagyoni részesedés megszerzésekor még fennáll.

77/A. § (2)

i) az értékpapírt a javadalmazási politika keretében megszerezhető pénzügyi eszközök kezelését szolgáló MRP szervezet résztvevőjeként szerezte; az MRP szervezet résztvevőnként, az adóévet követő év január 31-ig adatot szolgáltat az állami adó- és vámhatóság részére a résztvevőnek a tagi részesedése bevonása következtében, arra tekintettel átadott összes részvénynek az átadásuk napjára megállapított együttes szokásos piaci értékéről, valamint - ha az MRP alapjául szolgáló javadalmazási politika az átadott részvény ellenértékének megfizetéséről rendelkezett - a részvények ellenértékének a résztvevő által már megfizetett összegéről;

77/B. § (4) Értékpapírra vonatkozó vételi, jegyzési vagy más hasonló jog gyakorlása révén megszerzett értékpapír esetében a jogosult magánszemélynél az értékpapír formájában megszerzett vagyoni értékre irányadó rendelkezéseket kell alkalmazni. Ilyenkor a jövedelmet az értékpapír feletti rendelkezési jog megszerzésének napjára, vagy - ha ez a korábbi időpont - arra az időpontra kell megállapítani, amikor az értékpapírt a magánszemély (a magánszemély javára más személy) birtokba vette (ideértve különösen az értékpapírszámlán történő jóváírást).

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. § (5) Az (1)-(4) bekezdésen túl adófizetési kötelezettség keletkezik d) az árfolyamnyereségből származó jövedelem [Szja tv. 67. §],

2. § (1) Az adó mértéke az adóalap 15,5 százaléka, az 1. § (4) bekezdésben foglalt esetekben a juttatások adóalapként meghatározott összegének 15,5 százaléka.

(2) Az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja esetében az adót addig kell megfizetni, amíg a természetes személy 1. § (1)-(3) bekezdés és az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja szerinti jövedelme a tárgyévben eléri a minimálbér összegének huszonnégyszeresét (a továbbiakban: adófizetési felső határ).

[Szja. 3. § 9. és 34. pont; Szja. 67.§ (1); Szja. 77/A. § (1); Szochó 1. § (5) d); Szochó 2. § (1) és (2)]

TIPPEK

Az adótanácsban nem csak a lehetséges adóelőnyökre kell kitérni, hanem azok kockázatára is. Az ügyfélnek, aki dönt a bevezetésről mérlegelnie kell tudnia, hogy minek milyen hasznai és kockázatai vannak.

Gyakran a kérdés konkrét problémára irányul, de valójában egy mögöttes gazdasági célt kíván elérni, amit más alternatív módon is (pl. MRP program formájában) el lehet érni.

MEGOLDÁS

Tisztelt Kovács Úr!

A tervezett részvényopciós program adózása

A tervezett opciós struktúra kapcsán az alábbi adózási következményekkel kellene számolni.

Az Szja. tv. 77/B. § (4) bekezdése alapján részvényekre vagy más értékpapírra vonatkozó vételi jog gyakorlása révén megszerzett értékpapír esetében a jogosult magánszemélynél az Szja tv., ún. „értékpapír formájában megszerzett vagyoni értékre” irányadó rendelkezéseit (77/A. §) kell alkalmazni.

Az értékpapír formájában megszerzett vagyoni értékre vonatkozó szabályok alapján egy magánszemélynek adóköteles jövedelme keletkezik, ha a részvényekért általa fizetendő vételár nem éri el a részvény szokásos piaci értékét. Ebben az esetben, a jövedelem adókötelezettségének jogcímét a szerzés körülményei, valamint a juttatásban érintett személyek közötti viszony alapján kell megállapítani.

Mivel Star Up Zrt. alkalmazottak részére juttatandó részvények – zrt-ről lévén szó – zárt körben kerültek kibocsátásra, a részvényekre a zrt.-nek az opció lehívásakor elérhető legutolsó beszámolójában kimutatott saját tőke tekinthető a részvények szokásos piaci értékének az Szja. tv. 3. § 9. pontja alapján.

Az részvényekre vonatkozó opciók fenti szja-szabályozása értelmében tehát egy részvényopciós program az opciók lehívásakor (azaz a részvényeknek az opciós jogosultak által történő megszerzésekor) abban az esetben keletkeztet adófizetési kötelezettséget, ha a jogosultaknak a lehívott részvényekért az azokra eső saját tőkénél alacsonyabb ellenértéket kellene fizetniük. Az adókötelezettség jogcímét pedig a szerzés körülményei, illetve a juttatásban érintett személyek közötti jogviszony alapján kellene megállapítani. Amennyiben a részvények juttatója és a juttatásban részesülő magánszemélyek között munkaviszony áll fent és a magánszemélyeknek adóköteles jövedelme keletkezne az előzőekben említettek szerint, úgy a lehívásakor meg nem fizetett sajáttőke-érték munkaviszonyra tekintettel megszerzett jövedelemként lenne adóköteles, ami utána az alkalmazottaknak 15% szja-t, 18,5% TB-járulékot, a zrt.-nek pedig 15,5% szociális hozzájárulási adót, valamint 1,5% szakképzési hozzájárulást kellene fizetni.

Amikor egy opciós jogosult magánszemély a fentiek szerint megszerzett részvényeket a későbbiekben nyereséggel értékesíti, akkor a részvények eladásáért kapott bevétel és a megfizetett (rendezett)

szerzési érték különbözete árfolyamnyereségként adózik, ami után 15% szja-t kellene fizetniük. (Ha a részvények megszerzésekor a fentiek szerint adókötelettség merül fel (sajáttőke-értéket el nem érő szerzési érték okán), úgy a szerzéskor adóköteles jövedelem ugyancsak csökkenti az árfolyamnyereséget, ezen összeg kétszeres adóztatásának elkerülése érdekében.)

Az Önök által bevezetni kívánt program feltételei szerint mindazonáltal az alkalmazottaknak az opció lehívásakor (technikailag nettósító pénzügyi rendezés útján) meg kellene fizetniük a lehíváskor közzétett legutolsó beszámolóban kimutatott sajáttőke-értéket a zrt. részére. Következésképpen, az opciós részvények megszerzésekor az alkalmazottaknak nem keletkezne adóköteles jövedelme. Ennek következtében pedig az alkalmazottak által ténylegesen realizált teljes jövedelem a majdani eladási ár és a nettósítás útján rendezendő, saját tőkével azonos szerzési érték közötti különbözet lenne. Ez a jövedelem árfolyamnyereségként, alacsonyabb adóteher mellett, lényegében csupán a 15% szja megfizetésével adózik. Nem kellene ugyanis a dolgozóknak az árfolyamnyereséget terhelő, limitált szociális hozzájárulási adót (15,5%) fizetnie, mivel a rendszeres bérjövödelmük éves összege meghaladja a szocho fizetési jövedelemlimitet (2021-ben 4 017 600 Ft-ot).

Fenti esetben az összes alkalmazott tekintetében az alábbi adóterhekkal kellene számolniuk.

Alapadatok:

Társaság saját tőkéje (jelenleg és az opciók lehívásakor is): 500 000 000 Ft

Opciókba bevonandó részvények mértéke: 20%

Opciós részvényekre jutó saját tőke

(= opciós részvények lehívás ára): 100 000 000 Ft

Részesedésszerzéskor keletkező jövedelem:

Részvényekre jutó saját tőke: 100 000 000 Ft
Részvényekért fizetendő lehívás ár: 100 000 000 Ft
Értékpapír formájában megszerzett vagyoni érték: 0 Ft
A részvények eladásából származó árfolyamnyereség adózása:
Összes részvény eladási ára: 2 500 000 000 Ft
Opció részvények (arányos) eladási ára: 500 000 000 Ft
Opció részvények szerzési értéke: 100 000 000 Ft
Árfolyamnyereség: 400 000 000 Ft
Árfolyamnyereséget terhelő szja: 15% 60 000 000 Ft
Szocho fizetési kötelezettség árfolyamnyereség után (korlátozott): nincs
Adózott árfolyamnyereség: 340 000 000 Ft

A tervezett program adókockázata

Az Önök által is bevezetni kívánthoz hasonló opciós programok meglehetősen elterjedtek a hazai üzleti gyakorlatban. Mindazonáltal – néhány, törvényben kifejezetten rögzített jogcím kivételével – lényegében bármilyen olyan juttatási forma esetén, ahol alkalmazottak a bérnél alacsonyabban adózó jövedelemben részesülnek a munkáltatójukkal közvetlenül vagy közvetve megvalósított ügyletek révén, felmerülhet annak adókockázata, hogy az adóhatóság az alacsonyabban adózó jövedelmet magasabban adózó bérjövedelemmé minősíti. Ennek jogi alapja az adózás rendjéről szóló törvény (Art.) rendeltetészerű joggyakorlás követelményét (1. §), valamint jogügyletek valós tartalom szerinti minősítését előíró (2. §) általános adójogi alapelvei lehetnek.

Átminősítés esetén a munkavállalók jövedelmét (aminek összege a munkavállalók által pénzben megszerzett jövedelemmel, azaz az árfolyamnyereséggel egyezik meg) a 15% szja mellett 18,5% TB-járulék, 15,5% korlátlan szociális hozzájárulási adó és még 1,5% szakképzési

hozzájárulás is terhelné. Továbbá a meg nem fizetett közterhek, mint adóhiány után az adóhatóság 50% adóbírságot, késedelmi pótlékot, valamint mulasztási bírságot is kiszabhat.

Adójogi kockázat számszerűsítése:

Átminősítési kockázat:

Bruttó jövedelem (árfolyamnyereség): 400 000 000 Ft

TB-járulék (munkavállaló járulékterhe): 18,5% 74 000 000 Ft

Szociális hozzájárulási adó (munkáltató adóterhe): 15,5% 62 000 000 Ft

Szakképzési hozzájárulás (munkáltató adóterhe): 1,5% 6 000 000 Ft

Összes adóhiány: 142 000 000 Ft

Adóbírság mértéke (adóhiány után): 50,0% 71 000 000 Ft

Munkáltató által le nem vont szja (árfolyamnyereség után megfizetett):
15,0% 60 000 000 Ft

Munkáltató által le nem vont szja miatt kiszabható mulasztási bírs.:
50,0% 30 000 000 Ft

Adóhiány és összes bírság együttes összege (adókokozat): 243 000 000 Ft

Munkavállaló résztulajdonosi program (MRP) bevezetése, mint alternatív részesedésjuttatási mód

A fenti kockázatok elkerülése érdekében megfontolni javasoljuk azt, hogy a zrt. a részvényeket munkavállaló résztulajdonosi program (MRP) keretében, erre vonatkozó javadalmazási politika alapján egy MRP szervezeten keresztül juttassa az alkalmazottak részére. Az alábbiakban az MRP-k legfontosabb tudnivalóit foglaljuk össze.

Az MRP egy olyan speciális jogi személy, amelyet egy foglalkoztató azért hoz létre, hogy általa kibocsájtott részvényeket tartson a munkavállalók javára. Ahelyett tehát, hogy a foglalkoztató közvetlenül adna

részvényeket a munkavállalóknak (akár vételi opció gyakorlása, akár direkt részvényjuttatás révén), alapít egy MRP szervezetet és annak adja át a részvényeket vagy a részvényekre vonatkozó vételi jogot. Az MRP szervezetben a társaság munkavállalói ún. tagi részesedést kapnak és ezáltal tudnak hozzájutni az MRP-nek átadott részvények osztalékából vagy – mint az Önök esetében – árfolyamnyereségből származó hozamához. Bár a munkavállalók tulajdonosai lesznek az MRP szervezetnek, részesedésük kizárólag arra jogosítja őket, hogy kifizetésben részesüljenek a szervezeten keresztül, szavazati joguk vagy beleszólásuk sem az MRP szervezet ügyeibe, sem pedig azon keresztül a munkáltató ügyeibe nincsen. Bár egy MRP szervezeten keresztül részvényekre vonatkozó vételi jog is juttatható az abban résztvevőknek, úgy gondoljuk, hogy a struktúra egyszerűbb, ha vételi jog helyett ténylegesen törzsrészvényeket juttat a munkáltató zrt. az alkalmazottaknak az MRP-n keresztül.

Egy MRP struktúra létrehozása a következőképpen történne: A zrt. elfogad egy erre vonatkozó javadalmazási politikát, amiben lefekteti a program működésének valamennyi lényeges szabályát, feltételeit (résztvevők köre, részvényjuttatás mértéke, feltételei, részvények eladásának feltételei). A zrt. ezt követően megalapítja az MRP szervezetet, amit bíróságon be kell jegyeztetni. A zrt. mint alapító az MRP szervezetbe tőkejuttatásként beapportálja a dolgozóknak juttatandó 20%-os részvénycsomagot, ezzel pedig az MRP törvény erejénél fogva automatikusan a dolgozók szereznek az MRP szervezetben „tagi részesedést”, ami gyakorlatilag egy üzletrészként fogható fel, korlátozott tagi jogokkal. Az MRP tv arra is lehetőséget biztosít, hogy az alkalmazottakat – miként azt az opciós program tekintetében tervezték – ellenérték ellenében illesse meg az MRP szervezetben megszerzett tagi részesedés (illetve ekként közvetve az MRP-n keresztül tartott rész-

vények). Az ellenérték megfizetése ugyanakkor elhalasztható a jövedelem tényleges realizálásáig, amikor is az alkalmazottaknak az MRP szervezet által kifizetendő összegekből levonásra kerül az őket terhelő és akkor esedékessé váló ellenérték összege, ami az MRP szervezet alapítóját, a zrt-t illeti meg.

Az MRP szervezet megalapítását követően a zrt., mint az MRP szervezet alapítója csupán korlátozott mértékben gyakorolhat tulajdonosi jogokat az MRP szervezet felett, amit ténylegesen annak ügyvezetője irányít a javadalmazási politikában, az MRP szervezet alapszabályában, egyéb szervezeti dokumentumaiban, illetve az MRP törvényben előírt szabályok szerint. Az MRP struktúra alapján tehát az MRP szervezet válik a zrt. 20%-os részvénycsomagjának tulajdonosává. Ennek megfelelően, az MRP szervezet ügyvezetője képviseli az MRP szervezetet a zrt. közgyűlésén, ahol szavazhat. Amennyiben a zrt.-t a tulajdonosok értékesíteni kívánják, úgy az ügyletben eladóként a többi tulajdonos mellett maga az MRP szervezet is megjelenik. Ekként, maga az MRP szervezet is árfolyamnyereséget realizál a részvénycsomag értékesítésén, majd pedig az ebből származó eredményét az MRP szervezetben fennálló munkavállalói tagi részesedések bevonásával (gyakorlatilag az MRP szervezet tőkéjének leszállításával) tudja kifizetni az alkalmazottak részére. Ha pedig a részesedésjuttatás az alkalmazottakat ellenérték ellenében illeti meg, úgy - a már fentebb említettek szerint - ekkor, a kifizetéskor kerül az ellenérték az alkalmazottaknak járó összegekből az MRP szervezet által levonásra, amely azt a zrt-nek átutalja.

A munkavállalók MRP-ben történő részesedésszerzése - az Szja tv. 77/A. § (2) i) pontjának erre vonatkozó kifejezett kivétele alapján - adómentes. Maga az MRP szervezet alanya a társasági adónak. Egyedüli lényeges jövedelme azonban a tervezett majdani cégeladás-

kor általa realizálandó árfolyamnyereség lesz, amely társaságiadó-mentessé tehető, ha az MRP szervezet a részvéncsomag megszerzését bejelenti az adóhatóságnak az ún. „bejelentett részesedésre” vonatkozó társaságiadó-szabályok szerint. Majd pedig, ha a cégeladásból származó nyereséget az MRP szervezet – az alkalmazottakat terhelő ellenértéke levonásával – kifizeti az alkalmazottak részére, e jövedelmet csupán 15% szja terhelné (korlátozott szocho-fizetési kötelezettség az alkalmazottak magasabb bérjövödelme miatt ebben az esetben sem merülne fel). Következésképpen, egy MRP struktúra létrehozásával ugyanazon, alacsony 15%-os adókötelezettség mellett részesíthetők a zrt. alkalmazottai a majdani cégeladás várható nyereségéből, mint az Önök által bevezetni tervezett opciós program esetén. Az MRP struktúrával kapcsolatban azonban nem merül fel adókockázat a munkavállalók jövedelmének esetleges bérjövödelemmé minősíthetőségét illetően.

Bár egy MRP-struktúra felállításának és működtetésének jelentősebbek a költségei, az opciós struktúra adókockázatának elkerülése érdekében kifejezetten javasoljuk az MRP szervezeten keresztül történő részvényjuttatás megfontolását.

Kollégáimmal szívesen állunk az Önök rendelkezésére, amennyiben bármilyen kérdésük felmerül akár az opciós program, akár az MRP megvalósításával kapcsolatban.

Tisztelettel,

[...]

Adótanácsadó

Társasági adó – példák (Erdős Gabriella)

A társasági adó példák minden esetben a könyveiket a magyar számviteli törvény szabályai szerint vezető, kettős könyvelést végző társasági adóalanyokra vonatkoznak.

Eszközök értékcsökkenése

TÉNYÁLLÁS

Egy KKV egy 10 millió Ft bekerülési értékű gépet helyezett üzembe július 1-jén (első év). A gép várható élettartama 6 év, várható maradványértéke 1 millió Ft, számviteli szempontból a cég lineáris értékcsökkenést alkalmaz. A gép piaci értéke a független értékelés szerint a harmadik évben tartósan 4 millió Ft-ra csökkent, ezért a társaság terven felüli értékcsökkenést számol el. A használt gépsort a társaság negyedik év október 30-án eladja és kivezeti az eszközt a könyveiből. A Tao tv szerinti értékcsökkenési kulcs 14,5%.

FELADAT

Számolja ki, milyen hatása van a a géppel kapcsolatos költségelszámolásoknak az adózás előtti eredményre és az adóalapra.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2000. évi 100. tv. a számvitelről (Számv)

52. § (1) Az immateriális javaknak, a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési (beszerzési, illetve előállítási) értékét azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogják (az értékcsökkenés elszámolása).

(2) Az évenként elszámolandó értékcsökkenésnek a bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – maradványérték megállapítása esetén a maradványértékkel csökkentett bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – vagy a nettó értékhez (a terv szerint elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett bruttó értékhez) viszonyított arányát, vagy a bekerülési értéknek a teljesítménnyel arányos összegét, illetve az értékcsökkenés évenkénti abszolút összegét az egyedi eszköz várható használata, ebből adódó élettartama, fizikai elhasználódása és erkölcsi avulása, az adott vállalkozási tevékenységre jellemző körülmények figyelembevételével kell megtervezni, és azokat a nyilvántartásokon történő rögzítést követően a rendeltetésszerű használatbavételtől, az üzembe helyezéstől kell alkalmazni. Az üzembe helyezés időpontja az eszköz szokásos vállalkozási tevékenység keretében történő rendeltetésszerű hasznosításának a kezdő időpontja. Az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon dokumentálni kell.

53. § (1) Terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél elszámolni akkor, ha

a) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke;

(2) Az (1) bekezdés szerint az érték csökkentését olyan mértékig kell végrehajtani, hogy az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás használhatóságának megfelelő, a mérlegkészítéskor

érvényes (ismert) piaci értéken szerepeljen a mérlegben. A piaci érték alapján meghatározott terven felüli értékcsökkenést a mérleg fordulónapjával, az eszközök állományból történő kivezetése esetén meghatározott terven felüli értékcsökkenést a kivezetés időpontjával kell elszámolni.

(3) Ha az immateriális jószágnál, tárgyi eszközknél a piaci érték alapján meghatározott terven felüli értékcsökkenés elszámolásának okai már nem vagy csak részben állnak fenn, az elszámolt terven felüli értékcsökkenést meg kell szüntetni, az immateriális jószágot, a tárgyi eszközt piaci értékére – legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére – vissza kell értékelni. Az üzleti vagy cégérték esetében ez az előírás nem alkalmazható.

(4) Az immateriális jószágnál, tárgyi eszközknél a terven felüli értékcsökkenés elszámolása, illetve visszaírása az évenként elszámolandó terv szerinti értékcsökkenés, a várható hasznos élettartam és a maradványérték újbóli megállapítását eredményezheti. A terv szerinti értékcsökkenés, a várható hasznos élettartam és a maradványérték újbóli megállapítását a kiegészítő mellékletben indokolni kell és annak az eszközökre, illetve az eredményre gyakorolt hatását külön be kell mutatni.

(6) Nem számolható el terv szerinti, illetve terven felüli értékcsökkenés a már teljesen leírt, továbbá terv szerinti értékcsökkenés a tervezett maradványértéket elért immateriális jószágnál, tárgyi eszközknél.

44. § (1) Passzív időbeli elhatárolásként kell elkülönítetten kimutatni
(2) Passzív időbeli elhatárolásként kell kimutatni a költségek (a ráfordítások) ellentételezésére – visszafizetési kötelezettség nélkül – kapott, pénzügyileg rendezett, egyéb bevételként elszámolt támo-

gatás összegéből az üzleti évben költséggel, ráfordítással nem ellentételezett összeget. Az elhatárolást a költségek, ráfordítások tényleges felmerülésekor, illetve a támogatási szerződésben, megállapodásban foglaltak teljesülésekor kell megszüntetni.

1996. évi 81. tv. a társasági és osztalékadóról (TAO)

7. § (1) Az adózás előtti eredményt csökkenti:

b) a kettős könyvvitelt vezető adózónál a várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalék felhasználása miatt az adóévben bevételként elszámolt összeg,

cs) a terven felüli értékcsökkenés adóévben visszaírt összege, kivéve az 1. számú melléklet 10. pontja szerint az adóalapnál érvényesített, vagy az 1. számú melléklet 10/a. pontja szerint az adóalapnál érvényesíthető terven felüli értékcsökkenés adóévben visszaírt összegét,

d) értékcsökkenési leírásként az 1. és 2. számú mellékletben foglalt előírások szerint az adóévre megállapított összeg, továbbá az immateriális jószág, a tárgyi eszköz állományból bármely jogcímen történő kivezetésekor – kivéve, ha az kedvezményezett eszközát ruházás miatt következik be, és teljesülnek a 16. § (13)-(15) bekezdésében előírt feltételek –, a forgóeszközök közé való átsorolásakor, valamint egyszeres könyvvitelt vezetőnél az eszközhöz kapcsolódó kötelezettség részleges vagy teljes elengedésekor, átvállalásakor az eszköz számított nyilvántartási értékének a készletre vett hulladék anyag, haszonanyag értékét meghaladó része, feltéve minden esetben, hogy az eszköz értékcsökkenését az adózó a számvitelről szóló törvény szerint az adózás előtti eredmény terhére számolta el,

zs) az adóév utolsó napján kis- és középvállalkozásnak minősülő adózónál – ha igénybe kívánja venni a kedvezményt – a korábban még használatba nem vett ingatlan, valamint a korábban még hasz-

nálatba nem vett, a műszaki berendezések, gépek, járművek közé sorolandó tárgyi eszköz üzembe helyezése érdekében elszámolt adóévi beruházások értéke, továbbá az ingatlan bekerülési értékét növelő adóévi felújítás, bővítés, rendeltetés-változtatás, átalakítás értéke, valamint az immateriális javak között az adóévben állományba vett, korábban még használatba nem vett szoftvertermékek felhasználási joga, szellemi termék bekerülési értéke, figyelemmel a (11)-(12) bekezdésben foglaltakra.

(11) Az (1) bekezdés zs) pontjában foglaltakat az adózó

a) abban az adóévben alkalmazhatja, amely adóév egészében valamennyi tagja (részvényese, üzletrész-tulajdonosa) az adózón kívül kizárólag magánszemély (ideértve az MRP-t is) volt,

b) nem alkalmazhatja az üzemkörön kívüli ingatlan, az ültetvény bekerülési értékére, az üzemkörön kívüli ingatlan, az ültetvény bekerülési értékét növelő adóévi felújítás, bővítés, rendeltetés-változtatás, átalakítás értékére, valamint a hibás teljesítés miatt a jótállási időn belül cserébe kapott tárgyi eszköz, szoftvertermékek felhasználási joga, szellemi termék bekerülési értékére, ha a cserére visszaadott tárgyi eszközre, szoftvertermékek felhasználási jogára, szellemi termékre az adózó alkalmazta az (1) bekezdés zs) pontjának előírását.

(12) Az (1) bekezdés zs) pontja szerinti összeg nem haladhatja meg az adózás előtti eredményt. Ennek az összegnek a 19. § szerinti adókulccsal számított értéke az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések alkalmazásában,

a) ha a beruházás elsődleges mezőgazdasági termelést szolgál, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategó-

riáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló rendeletben foglalt támogatásnak minősül,

b) ha a beruházás mezőgazdasági termék feldolgozását vagy mezőgazdasági termék forgalmazását szolgálja az adózó választása szerint, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló rendeletben foglalt támogatásnak, vagy az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak vagy a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásra vonatkozó bizottsági rendeletben foglaltak szerinti támogatásnak minősül;

c) minden más esetben az adózó választása szerint, az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak, vagy a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásra vonatkozó bizottsági rendeletben foglaltak szerinti támogatásnak minősül.

8. § (1) Az adózás előtti eredményt növeli:

b) az adóévben az adózás előtti eredmény terhére elszámolt terv szerinti értékcsökkenési leírás (ideértve az egy összegben elszámolt értékcsökkenési leírást is) és az adózás előtti eredmény terhére elszámolt terven felüli értékcsökkenés, továbbá az immateriális jószág, a tárgyi eszköz állományból bármely jogcímen történő kivezetésekor – kivéve, ha az kedvezményezett eszközátruházás miatt következik be, és teljesülnek a 16. § (13)-(15) bekezdésében előírt feltételek – vagy a forgóeszközök közé való átsorolásakor, valamint egyszeres könyvvitelt vezetőnél az eszközhöz kapcsolódó kötelezettség részleges vagy teljes elengedésekor, átvállalásakor az eszköz könyv szerinti értékének a készletre vett hulladékanyag, haszo-

nanyag értékét meghaladó része, feltéve minden esetben, hogy az eszköz értékcsökkenését az adózó a számvitelről szóló törvény szerint az adózás előtti eredmény terhére számolta el.

1. számú melléklet az 1996. évi LXXXI. Törvényhez

10. Az adózó a számvitelről szóló törvény alapján megállapított terven felüli értékcsökkenést érvényesítheti az adóév utolsó napján állományban lévő

a) vagyoni értékű jogra, ha az a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan, vagy egyáltalán nem érvényesíthető;

b) kísérleti fejlesztés aktivált értékére, ha a befejezett kísérleti fejlesztés révén megvalósuló tevékenységet korlátozzák vagy megszüntetik, illetve az eredménytelen lesz;

c) olyan eszközre (kivéve a beruházást), amelyre a számvitelről szóló törvény szerint nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés, vagy nem szabad elszámolni terv szerinti értékcsökkenést;

d) az a)-c) alpontban nem említett szellemi termékre, tárgyi eszközre (ideértve a beruházást is), ha az eszköz megrongálódása elháríthatatlan külső ok miatt következett be.

10/a. Ha az adózó - a 10. pontban foglaltak alapján - az eszköz terven felüli értékcsökkenésének az adóévre megállapított összegét nem érvényesíti adóalapjánál, akkor a terven felüli értékcsökkenés adóévre megállapított, de nem érvényesített összegét az adóévet követő négy adóévben egyenlő részletekben érvényesítheti.

TIPPEK

Az adózás előtti eredmény az adóalap meghatározás kiindulópontja. Annak érdekében, hogy a számvitelben elszámolt értékcsökkenés (terven felüli értékcsökkenés, kivezetett nettó könyv szerinti érték) ered-

ményre gyakorolt hatását ki lehessen szűrni, a számvitelben elszámolt értékcsökkenés (terven felüli értékcsökkenés, kivezetett nettó könyv szerinti érték) összege mindig növeli az adóalapot. Az adózás szempontjából csak a TAO törvény által megengedett összegű értékcsökkenés számolható el. Érdemes minden évben megnézni, hogy a számolás eredménye ténylegesen tükrözi-e a fenti elvet. Amikor az eszköz értékesítésre kerül, a teljes bekerülési értéknek el kell számolódnia mind számviteli, mind adózási szempontból. Ha az adóalapra gyakorolt hatás (az esetleges egyéb kedvezmények figyelembevétele nélkül) nem adja ki a teljes beszerzési értéket, akkor valahol rossz a számolás.

MEGOLDÁS

a) Eszközérték változás adózás előtti eredményre gyakorolt hatása:

Számviteli értékcsökkenés alapja: $10\,000\,000 - 1\,000\,000 = 9\,000\,000$

Éves értékcsökkenési leírás: $9\,000\,000/6 = 1\,500\,000$

Terven felüli értékcsökkenés:

$9\,000\,000 - 750\,000 - 1\,500\,000 - 1\,500\,000 - 3\,000\,000 = 2\,250\,000$

	Első év	Második év	Harmadik év	Negyedik év
Elszámolt écs.	-750 000 (6 hó)	-1 500 000	-1 500 000	-1 250 000 (10 hó)
Terven felüli écs.		-2 250 000		
Eszköz nettó könyv szerinti értéke	9 250 000	7 750 000	4 000 000	2 750 000
Kivezetett eszközérték			-2 750 000	
Hatás adózás előtti eredményre	-750 000	-1 500 000	-3 750 000	-4 000 000

Összesen elszámolt ráfordítás beszerzéstől az eladásig: 10 millió Ft

b) Adóalapra gyakorolt hatás:

Adó értékcsökkenés alapja: 10 000 000

Éves adó écs. (14,5%): 1 450 000

	Első év	Második év	Harmadik év	Negyedik év
Adózás előtti eredmény	-750 000	-1 500 000	-3 750 000	-4 000 000
Elszámolt számviteli écs. terv szerinti + terven felüli	+750 000	+1 500 000	+3 750 000	+1 250 000
Nettó könyv szerinti érték	9 250 000	7 750 000	4 000 000	2 750 000
Elszámolt TAO écs.	-725 000	-1 450 000	-1 450 000	-1 208 333
Számított nyilvántartási érték	9 275 000	7 825 000	6 375 000	5 166 667
Kivezetett nettó könyv szerinti érték				+2 750 000
Kivezetett számított nyilvántartási érték				-5 166 667
KKV kedvezmény	10 000 000			
Hatás az adóalapra	-10 725 000	-1 450 000	-1 450 000	-6 375 000

Összes hatás az adóalapra: 20 millió Ft, mert a KKV kedvezmény miatt, az adóalapból még egyszer le lehetett vonni a gépbeszerzés értékét függetlenül a ráfordításként történő elszámolástól. Amennyiben a társaság nem minősül KKV-nak, és nincs más, az eszköz beszerzéssel kapcsolatos adóalap módosító tétele, akkor az összes hatás az adóalapra megegyezik a számvitelben elszámolt ráfordítással.

Céltartalék, állami támogatás

TÉNYÁLLÁS

Egy társaság 16 000 000 Ft beszerzési értékű gépsort vásárolt, amelynek várható hasznos élettartama 8 év és nincs maradvány értéke. A gépbeszerzéshez a cég 6 000 000 Ft fejlesztési célú állami támogatást kapott, amit a számviteli törvénynek megfelelően elhatárolt. 4 évente a gépsoron nagyjavítást végeznek, melynek várható mértéke 3 000 000 Ft. A társaság a nagyjavítás költségeire céltartalékot képzett. A negyedik évben a javítási költségekről megérkezett a számla 4 500 000 Ft értékben. A társaság eredménye a fentiekén kívüli gazdasági eseményekből minden évben 6 000 000 Ft.

FELADAT

Számolja ki a társaság adófizetési kötelezettségét és adózott eredményét az első négy évben.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

Tao tv.

7. § (1) Az adózás előtti eredményt csökkenti:

b) a kettős könyvvitelt vezető adózónál a várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalék (kivéve a Diákhitel Központ Részvénytársaság által kormányrendeletben előírt feltételeknek megfelelően képzett céltartalék) felhasználása miatt az adóévben bevételként elszámolt összeg,

8. § (1) Az adózás előtti eredményt növeli:

a) kettős könyvvitelt vezető adózónál a várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalék, céltartalékot növelő összeg (kivéve a Diákhitel Központ Részvénytársaság által kormányrendeletben előírt feltételeknek megfelelően képzett céltartalék, céltartalékot növelő összeg) következtében az adóévben elszámolt ráfordítás,

Számvo tv.

41. § (1) Az adózás előtti eredmény terhére céltartalékot kell képezni – a szükséges mértékben – azokra a múltbeli, illetve a folyamatban lévő ügyletekből, szerződésekből származó, harmadik felekkel szembeni fizetési kötelezettségekre [ideértve különösen a jogszabályban meghatározott garanciális kötelezettséget, a függő kötelezettséget, a biztos (jövőbeni) kötelezettséget, a korengedményes nyugdíj, illetve a helyébe lépő korhatár előtti ellátás, a végkielégítés miatti fizetési kötelezettséget, a környezetvédelmi kötelezettséget], amelyek a mérleg fordulónapon valószínű vagy bizonyos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan, és azokra a vállalkozó a szükséges fedezetet más módon nem biztosította.

(2) Az adózás előtti eredmény terhére – a valós eredmény megállapítása érdekében a szükséges mértékben – céltartalék képezhető az olyan várható, jelentős és időszakonként ismétlődő jövőbeni költségekre (különösen a fenntartási, az átszervezési költségekre, a környezetvédelemmel kapcsolatos költségekre), amelyekről a mérleg fordulónapon feltételezhető vagy bizonyos, hogy a jövőben felmerülnek, de összegük vagy felmerülésük időpontja még bizonytalan és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé.

(3) A (2) bekezdés szerinti céltartalék a szokásos üzleti tevékenység rendszeresen és folyamatosan felmerülő költségeire nem képezhető.

77. § (1) Egyéb bevételek az olyan, az értékesítés nettó árbevételének részét nem képező bevételek, amelyek a rendszeres tevékenység (üzletmenet) során keletkeznek, és nem minősülnek pénzügyi műveletek bevételeinek.

(3) Az egyéb bevételek között kell kimutatni:

a) a 41. § (1)-(2) és (4) bekezdése szerint képzett céltartalék összegének felhasználását (csökkenését, megszűnését);

81. § (1) Egyéb ráfordítások az olyan, az értékesítés nettó árbevételéhez közvetlenül vagy közvetetten nem kapcsolódó kifizetések és más veszteség jellegű tételek, amelyek a rendszeres tevékenység (üzletmenet) során merülnek fel, és nem minősülnek pénzügyi műveletek ráfordításainak.

(3) Az egyéb ráfordítások között kell kimutatni:

a) a 41. § (1)-(2) és (4) bekezdése szerint az üzleti évben képzett céltartalék összegét, a képzett céltartalékot növelő összeget;

45. § (1) A passzív időbeli elhatárolások között halasztott bevételként kell kimutatni az egyéb bevételként vagy a pénzügyi műveletek bevételeként elszámolt

a) fejlesztési célra - visszafizetési kötelezettség nélkül - kapott, pénzügyileg rendezett támogatás véglegesen átvett pénzeszköz összegét,

(2) A támogatásonként, a véglegesen átvett pénzeszközönként, a térítés nélkül átvett eszközönként kimutatott halasztott bevételt a fejlesztés során megvalósított eszköz, az elengedett, valamint a harmadik személy által átvállalt kötelezettséghez kapcsolódó eszköz, illetve a térítés nélkül átvett eszköz (ideértve az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt eszközöket is) 47-51. § szerint meghatározott bekerülési értékének, illetve bekerülési értéke arányos részének költségkénti, illetve ráfordításkénti elszá-

molásakor kell megszüntetni. Meg kell szüntetni a fejlesztési támogatás miatt kimutatott halasztott bevételt a támogatás visszafizetésekor is.

77. § (2) Az egyéb bevételek között kell elszámolni:

d) a költségek (a ráfordítások) ellentételezésére – visszafizetési kötelezettség nélkül – belföldi vagy külföldi gazdálkodótól, illetve természetes személytől, valamint államközi szerződés vagy egyéb szerződés alapján külföldi szervezettől kapott támogatás, juttatás összegét,

TIPPEK

Gondolja végig, hogy változik-e az adóalap a céltartalék képzése, illetve feloldása miatt ahhoz képest, mintha nem lett volna céltartalék! Ellenőrizze, hogy vajon minden céltartalékra igaz-e az állítás! Gondolja végig, az elhatárolás, illetve az elhatárolt bevétel feloldása hogyan hat az adóalapra. Miből következik a hatás? A számolás végén ellenőrizze, hogy a számok egyeznek-e az elmélettel.

MEGOLDÁS

	Első év	Második év	Harmadik év	Negyedik év
Eredmény egyéb tevékenységből	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Fejlesztési támogatás	+4 000 000			
Elhatárolás	-4 000 000			
Elhatárolás feloldása	+500 000	+500 000	+500 000	+500 000
Céltartalék képzés	-3 000 000			
Céltartalék feloldása				+3 000 000
Számviteli écs.	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Nagyjavítás költsége				-4 500 000
Adózás előtti eredmény	1 500 000	4 500 000	4 500 000	3 000 000
Adóalap módosító tételek				
Céltartalék képzés	+3 000 000			
Céltartalék feloldása				-3 000 000
Számv. écs	+2 000 000	+2 000 000	+2 000 000	+2 000 000
Adó écs.	-2 320 000	-2 320 000	-2 320 000	-2 320 000
Adóalap	4 180 000	4 180 000	4 180 000	-320 000
TAO (9%)	376 200	376 200	376 200	0
Adózott eredmény	1 123 800	4 123 800	4 123 800	3 000 000

Értékvesztés

TÉNYÁLLÁS

Egy társaság könyveiben a leányvállalat részesedés piaci értéke három évvel ezelőtt tartósan és jelentősen a könyv szerinti értéke alá csökkent és ezért a vállalkozás három éve a könyveiben 1 000 000 Ft értékvesztést számolt el. Egy éve a független szakértő értékelése alapján 500 000 Ft értékvesztés visszaírása vált szükségessé. Ugyancsak három évvel ezelőtt a társaság 5 000 000 Ft értékű vevői követelésének a fizetési határideje lejárt, a vevő azóta sem fizetett. Három évvel ezelőtt a társaság a lejárt követelésre a könyveiben 3 500 000 Ft értékvesztést számolt el, mert úgy ítélte meg, hogy a követelés behajthatósága nagyon bizonytalan. Idén a társaság a követelést kivezette a könyveiből, mivel az adós ellen vezetett végrehajtás nem járt sikerrel. A társaságnak minden évben a más tevékenységekből származó eredménye 10 000 000 Ft.

FELADAT

Mutassa be a fenti gazdasági műveletek hatását az adóalapra mind a négy évben. Lesz-e hatása az adóalapra a követelés elévülésének az elévülés évében?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

TAO tv.

4/a. behajthatatlan követelés: az a követelés, amely megfelel a számvitelről szóló törvény szerinti behajthatatlan követelés fogalmának, valamint azon követelés bekerülési értékének 20 százaléka,

amelyet a fizetési határidőt követő 365 napon belül nem egyenlített ki, kivéve, ha a követelés elévült vagy bíróság előtt nem érvényesíthető;

26. nyilvántartott értékvesztés: a követelésekre a számviteli előírások alapján elszámolt és adózás előtti eredménynövelésként figyelembe vett értékvesztés csökkentve az adózás előtti eredmény csökkentéseként számításba vett összeggel;

7. § (1) Az adózás előtti eredményt csökkenti:

n) a követelésre az adóévben visszaírt értékvesztés, a követelés bekerülési értékéből a behajthatatlanná vált rész, valamint a követelés átruházásakor, kiegyenlítésekor, beszámításakor elszámolt bevétel, de legfeljebb a nyilvántartott értékvesztés; e rendelkezést a hitelintézet és a pénzügyi vállalkozás a pénzügyi szolgáltatásból, befektetési szolgáltatási tevékenységből származó követelésre, befektetési vállalkozás a befektetési szolgáltatási tevékenységből származó követelésre nem alkalmazza,

8. § (1) Az adózás előtti eredményt növeli:

gy) az adóévben követelésre (kivéve hitelintézetnél és pénzügyi vállalkozásnál a pénzügyi szolgáltatásból, befektetési szolgáltatási tevékenységből származó és befektetési vállalkozásnál a befektetési szolgáltatási tevékenységből származó követelést) elszámolt értékvesztés összege,

h) a behajthatatlan követelésnek nem minősülő, adóévben elengedett követelés, kivéve

1. ha a követelés elengedése magánszemély javára történik, vagy

2. ha az adózó olyan külföldi személlyel vagy magánszeméllyel szemben fennálló követelését nem minősülő belföldi személlyel szemben fennálló követelését engedi el, amellyel kapcsolatos vállalkozási viszonyban nem áll,

A 8. § (1) bekezdésének d) pontja alkalmazásában nem a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségeknek, ráfordításnak minősül különösen:

1. Melléklet A rész 10. pont: a bíróság előtt nem érvényesíthető, továbbá az elévült követelés miatt elszámolt ráfordítás;

Számv tv.

54. § (1) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – veszteségjellegű – különbség összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

(3) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti befektetésnek a (2) bekezdés figyelembevételével meghatározott, mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a 62. § (1) bekezdés szerinti beszerzési értéket.

55. § (1) A vevő, az adós minősítése alapján az üzleti év mérlegfordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – külön-

bözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

3. § (1) E törvény alkalmazásában

10. behajthatatlan követelés: az a követelés,

a) amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság – nemleges foglalási jegyzőkönyv alapján – vélelmezhető),

b) amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,

c) amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,

d) amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,

e) amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget), amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltnak” nem járt eredménnyel,

f) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,

g) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell.

65. § (1) A mérlegben a követelést (ideértve a hitelintézetekkel, a pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a pénzeszközö-

ket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket is) – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – az elfogadott, az elismert összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

(6) A mérlegben a követelést az (1)-(5) bekezdés szerinti könyv szerinti értéken addig kell kimutatni, amíg azt pénzügyileg vagy egyéb módon (a Polgári Törvénykönyv szerinti beszámítással, eszközátadással) nem rendezték, váltóval ki nem egyenlítették, illetve amíg azt el nem engedték vagy behajthatatlan követelésként le nem írták.

MEGOLDÁS

Adózás szempontjából behajthatatlan követelés (a követelés lejártát követő 365. naptól): $5\,000\,000 \times 20\% = 1\,000\,000$

Adózás szempontjából nyilvántartott értékvesztés:

$5\,000\,000 - 3\,500\,000 = 1\,500\,000$, vagyis a kintlévőség maximum eddig az összegig minősül behajthatatlan követelésnek adózási szempontból.

	Három éve	Két éve	Egy éve	idén
Eredmény más tevékenységekből	+10 000 000	+10 000 000	+10 000 000	+10 000 000
Részesedés értékvesztése	-1 000 000			
Követelés értékvesztése	-3 500 000			
Részesedés értékvesztés visszairása			+500 000	
Követelés kivezetése				-1 500 000
Adózás előtti eredmény	5 500 000	10 000 000	10 500 000	8 500 000
Adóalap módosító tételek				
Részesedés értékvesztése, visszirás	-			-
Követelés értékvesztése	+3 500 000			+1 500 000
Behajthatatlan követelés (adó)	0	-1 000 000	-1 000 000	-3 000 000
Adóalap	9 000 000	9 000 000	9 500 000	7 000 000

Az elévülés évében, függetlenül attól, hogy korábban a követelés behajthatatlan követelésként már mind számvitelileg, mind az adóalapról leírásra került, a követelés teljes összegével (5 000 000 Ft) meg kell az adóalapot emelni, nem a vállalkozás érdekében felmerült költség jogcímen.

Osztalék, ellenőrzött külföldi társaság

TÉNYÁLLÁS

A magyar társaság adózás előtti eredménye 100 000 000 Ft. Német leányvállalatától a társaság 50 000 000 Ft osztalékot kapott. A Kajmán szigeteken bejegyzett 100%-os holding leányvállalata, amelynek összes, 10 000 000 Ft értékű jövedelme szellemi alkotások tartásából származó jövedelem, nem fizetett osztalékot. A Kajmán szigeteken nincs társasági adó. A magyar társaságnak más adóalap módosító tétele nincs.

FELADAT

Határozza meg a magyar társasági adó alapját.

TIPPEK

Vizsgálja meg, milyen módon éri el a Tao tv, hogy a számvitelben bevételként elszámolt osztalék társasági adó szempontjából adómentessé váljon. Gondolja végig, miért nem vonatkozik ez a szabály az ellenőrzött külföldi társaságokra. Jelent-e különbséget, ha az ellenőrzött külföldi társaság osztalékot fizet a tulajdonosának?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

Számv. Tv.

83. § (2) A pénzügyi műveletek bevételei közé tartoznak: a kapott (járó) osztalék és részesedés, a részesedésekből származó bevételek,

árfolyamnyereségek, a befektetett pénzügyi eszközökből (értékpa-
pírokból, kölcsönökből) származó bevételek, árfolyamnyereségek,
az egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek, a pénz-
ügyi műveletek egyéb bevételei.

84. § (1) Kapott (járó) osztalék és részesedés a tulajdoni részesedést
jelentő befektetés után kapott, az adózott eredmény felhasználásá-
ról (az osztalék jóváhagyásáról) szóló határozat alapján járó, ameny-
nyiben az a mérleg fordulónapig ismertté vált.

TAO tv.

4. § 11. ellenőrzött külföldi társaság:

a) a belföldi illetőségű adózónak és a külföldi vállalkozónak nem
minősülő külföldi személy, amely tekintetében az adózó (önmagá-
ban vagy kapcsolt vállalkozásaival együttesen)

aa) a szavazati jogok 50 százalékát meghaladó közvetlen vagy köz-
vetett részesedéssel rendelkezik, vagy

ab) a jegyzett tőkéből 50 százalékot meghaladó közvetlen vagy köz-
vetett részesedéssel rendelkezik, vagy

ac) adózott nyereségéből 50 százalékot meghaladó részre jogosult,
abban az adóévében, amelyben a külföldi személy által ténylegesen
megfizetett társasági adónak megfelelő adó kisebb, mint az a külön-
bözet, amellyel az a társasági adó, amelyet az illetősége szerinti álla-
mot Magyarországnak feltételezve fizetett volna, meghaladja a kül-
földi személy által megfizetett, társasági adónak megfelelő adót,
valamint

b) a belföldi illetőségű adózó külföldi telephelye abban az adóévé-
ben, amelyben a külföldi telephely által megfizetett társasági adó-
nak megfelelő adó kisebb, mint az a különbözet, amellyel az a tár-
sasági adó, amelyet a telephely szerinti államot Magyarországnak

feltételezve fizetett volna, meghaladja a külföldi telephely által megfizetett társasági adónak megfelelő adót,

azzal, hogy

c) nem minősül ellenőrzött külföldi társaságnak a külföldi személy, illetve a külföldi telephely abban az adóévében, amelyben kizárólag valódi jogügyletből, valódi jogügyletek sorozatából származó jövedelemmel rendelkezik, amelyet az adózó igazol,

d) a c) pont alkalmazásában egy jogügylet vagy jogügyletek sorozata akkor nem valódi, ha

da) elsődlegesen adóelőny elérése céljából hajtják végre, és

db) a külföldi személynél vagy a külföldi telephelynél nem lennének a jövedelemszerzéshez kapcsolódó eszközök és kockázatok, ha egy belföldi illetőségű adózó nem látná el mindazokat a jelentős személyi funkciókat, amelyek az említett eszközök és kockázatok szempontjából lényegesek, és amelyek nagymértékben hozzájárulnak a külföldi személy vagy a külföldi telephely jövedelemszerzéséhez,

e) nem minősül ellenőrzött külföldi társaságnak az a külföldi személy vagy külföldi telephely abban az adóévében,

ea) amelyben a külföldi személy adóügyi illetősége, a külföldi telephely fekvése szerinti állam jogszabályai alapján megállapított adózás előtti eredménye a 243 952 500 forint összeghatárt meg nem haladó nyereség és a nem kereskedelmi tevékenységből származó jövedelme a 23 495 250 forint összeghatárt meg nem haladó nyereség, vagy

eb) amelyben a külföldi személy adóügyi illetősége, a külföldi telephely fekvése szerinti állam jogszabályai alapján megállapított adózás előtti nyeresége nem haladja meg az elszámolt működési költségei 10 százalékát,

f) az e) pont ea) alpontja alkalmazásában nem kereskedelmi tevékenységből származó jövedelemnek minősül

fa) a kamat,

fb) a pénzügyi eszközből származó jövedelem,

fc) a szellemi alkotások jogából származó jövedelem,

fd) a részvény, részesedés tartásából és kivezetéséből származó jövedelem,

fe) a pénzügyi lízing tevékenységből származó jövedelem,

ff) a biztosítási, banki és egyéb pénzügyi tevékenységekből származó jövedelem,

fg) az a jövedelem, amely áruk és szolgáltatások kapcsolt vállalkozások számára történő értékesítéséből, kapcsolt vállalkozásoktól történő beszerzéséből származik, amennyiben az ilyen jövedelmet szerző személy ahhoz kapcsolódva nem, vagy csak kis mértékben valósít meg hozzáadott gazdasági értéket,

g) az e) pont eb) pontja alkalmazásában a működési költségek nem foglalják magukban a külföldi személy adóügyi illetősége, a külföldi telephely fekvése szerinti ország határain kívül értékesített áruk bekerülési értékét, valamint a kapcsolt vállalkozások részére teljesített kifizetések alapján elszámolt költséget, ráfordítást,

h) nem minősül ellenőrzött külföldi társaságnak az a külföldi telephely, amely olyan az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség tagállamának nem minősülő államban fekszik, amellyel Magyarországnak a külföldi telephely jövedelmét a magyar társasági adózás alól mentesítő rendelkezést tartalmazó egyezménye áll fenn, és amely az említett egyezmény szerint telephelynek minősül;

28/b. osztalék: a számvitelről szóló törvény szerint pénzügyi műveletek bevételei között osztalék jogcímen kimutatott vagy az éves beszá-

molóját, a könyvviteli zárlatát az IFRS-ek szerint összeállító adózónál az ennek megfeleltethető összeg, feltéve, hogy annak összegét az osztalékot megállapító társaság (ideértve a kezelt vagyont) nem számolja az adózás előtti eredmény terhére ráfordításként;

7. § (1) Az adózás előtti eredményt csökkenti:

g) az adózónál a kapott (járó) osztalék és részesedés címén

1. az adóévben elszámolt bevétel (egyszeres könyvvitelt vezetőnél az ennek megfelelő adóköteles bevétel), kivéve az ellenőrzött külföldi társaságtól kapott (járó) osztalék és részesedés következtében elszámolt bevételt, figyelemmel a 2. pontban foglaltakra,

2. az adóévben elszámolt bevétel, de legfeljebb a 8. § (1) bekezdésének f) pontja alapján az adózás előtti eredmény növeléseként elszámolt – az adózó erre vonatkozó adóbevallásával és az azt alátámasztó kimutatásokkal igazolt – és az adózás előtti eredmény csökkentéseként még figyelembe nem vett összeg,

8. § (1) Az adózás előtti eredményt növeli:

f) az adózó azon adóévében, amelyben az ellenőrzött külföldi társaság üzleti évének utolsó napja van, az ellenőrzött külföldi társaság e törvény szerinti szabályok szerint (az ellenőrzött külföldi társaságot belföldi illetőségű adózónak tekintve) kiszámított üzleti évi jövedelméből (adóalapjából) az a rész, amely az ellenőrzött külföldi társaság következő jövedelmeiből ered

fa) kamat és pénzügyi eszközből származó jövedelem,

fb) szellemi alkotások jogából származó jövedelem,

fc) részvény, részesedés tartásából és kivezetéséből származó jövedelem,

fd) pénzügyi lízing tevékenységből származó jövedelem,

fe) biztosítási, banki és egyéb pénzügyi tevékenységekből származó jövedelem,

ff) olyan személytől származó jövedelem, amely áruk és szolgáltatások kapcsolt vállalkozások számára való értékesítéséből, illetve tőlük való beszerzéséből származik, amennyiben ezen személy nem vagy csak kis mértékben valósít meg hozzáadott gazdasági értéket, feltéve, hogy e rész pozitív (nyereség), továbbá meghaladja az ellenőrzött külföldi társaság teljes jövedelmének egyharmadát, vagy – ha az ellenőrzött külföldi társaság az fd)-fe) alpont szerinti tevékenységet folytat – teljes jövedelmének több, mint egyharmada származik az adózóval vagy az adózó kapcsolt vállalkozásaival folytatott ügyletből.

MEGOLDÁS

Adózás előtti eredmény	100 000 000
Adóalap csökkentő tétel	50 000 000
Adóalap növelő tétel	10 000 000
Adóalap	60 000 000

Bejelentett részesedés

TÉNYÁLLÁS

A társaság előző év szeptember 15-én a következő részesedéseket szerezte:

1% NOL részvény: 10 millió Ft

10% SuperBit Kft üzletrész: 15 millió Ft

75% Selló Kft üzletrész: 30 millió Ft

50% Felle Kft üzletrész: 100 millió Ft

A részesedés szerzéseket 75 napon belül az adóhatóságnak bejelentette. Ez év április 15-én a SuperBit részesedést és a NOL részvényeket eladta 6 millió Ft, illetve 15 millió Ft összegért. Október 1-én eladta a Sellő részesedést is 100 millió Ft-ért illetve a Felle részesedést 60 millió Ft-ért.

A társaság a részesedések szerzésével egyidejűleg anyavállalatától vásárolt két szabadalmi jogot 50 millió Ft-nak, illetve 10 millió Ft-nak megfelelő összegért. A szabadalmi jog szerzését 60 napon belül bejelentette az adóhatóságnak. Az első szabadalmi jogot ez év végén 80 millió Ft piaci értéken beapportálta frissen alakított leányvállalatába. A másik szabadalmi jogot az év elején 15 millió Ft-ért értékesítette.

FELADAT

Mennyi a társaságnak a fenti ügyletekből származó adózás előtti eredménye, az adózott eredmény és az adóalapja? Mennyi a maximálisan jóváhagyható osztalék?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

TAO tv.

4.§ 5. bejelentett részesedés: a belföldi jogszabályok alapján létrejött jogi személyben és külföldi személyben (kivéve az ellenőrzött külföldi társaságot) szerzett részesedés (a korábban már bejelentett részesedés értékének a növekedése) a határozatlan futamidejű befektetési alap által kibocsátott befektetési jegy kivételével, feltéve, hogy az adózó a szerzést (ide nem értve a korábban már bejelentett részesedés értékének a növekedését és a korábban már bejelentett részesedésre vonatkozóan az átalakulás, egyesülés, szétválás során a jogutódban történő vagy jogutód általi részesedésszerzést) a szer-

zést követő 75 napon belül bejelenti az adóhatóságnak; a határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye; e rendelkezés alkalmazásában szerzés időpontjának a cégbírósági bejegyzés napja, cégbírósági bejegyzés hiányában az alapul szolgáló jogügylet hatályosulásának napja minősül; az üzletvezetés helyére tekintettel belföldi illetőségű adózó e rendelkezést azzal az eltéréssel alkalmazza, hogy az első jognyilatkozat megtételének napját követő 75 napon belül jogosult bejelentést tenni azokról a részese-
désekről, amelyeket a belföldi illetőség megszerzése előtt szerzett;
5a. bejelentett immateriális jószág: a megszerzett, előállított jogdíjra jogosító immateriális jószág, feltéve, hogy az adózó a szerzést, elő-
állítás követő 60 napon belül bejelenti az adóhatóságnak; a határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye; e rendelkezés alkalmazásában szerzés időpontjának a cégbírósági bejegyzés napja, cégbírósági bejegyzés hiányában az alapul szolgáló jogügylet hatálybalépésének napja, előállítás napjának a használatbavétel napja minősül; az üzletvezetés helyére tekintettel belföldi illetőségű adózó e rendelkezést azzal az eltéréssel alkalmazza, hogy az első jognyilatkozat megtételének napját követő 60 napon belül jogosult bejelentést tenni azokról a jogdíjra jogosító immateriális jószágokról, amelyeket a belföldi illetőség megszerzése előtt szerzett vagy állított elő;

7. § (1) Az adózás előtti eredményt csökkenti:

dz) a bejelentett részesedés értékesítésének, nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként történő kivezetésének adóévi árfolyamnyere-
sége (csökkentve mindkét esetben az üzleti vagy cégérték kiveze-
tése következtében elszámolt ráfordítással), feltéve, hogy a része-
sedést az adózó (ideértve jogelődjét is) az értékesítését megelőzően legalább egy éven át folyamatosan eszközei között tartotta nyilván

(az átalakulás, egyesülés, szétválás miatti kivezetés nem minősül a folyamatos tartás megszakításának), továbbá a bejelentett részesedésre az adóévben visszaírt értékvesztés,

e) a bejelentett immateriális jószág értékesítéséből, nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként történő kivezetéséből származó nyereség, feltéve, hogy

ea) az adózó (ideértve a jogelődjét is) az immateriális jószágot az értékesítést (kivezetést) megelőzően legalább egy éven át folyamatosan eszközei között tartotta nyilván, és

eb) a bejelentés adóévével megelőző adóév(ek)ben az ugyanazon jogdíjra jogosító immateriális jószág értékesítéséből, kivezetéséből származó nyereségre nem alkalmazta az (1) bekezdés c) pontját, figyelemmel a (22)-(25) bekezdésben foglaltakra.

8. § (1) Az adózás előtti eredményt növeli:

mb) a bejelentett részesedéshez kapcsolódó, az adóévben ráfordításként elszámolt értékvesztés, árfolyamveszteség, a részesedés bármely jogcímen történő kivezetése (ide nem értve az átalakulás, egyesülés, szétválás miatti elszámolást) következtében elszámolt veszteség, árfolyamveszteség (figyelembe véve az üzleti vagy cégérték kivezetése következtében elszámolt ráfordítást is),

n) a bejelentett immateriális jószág bármely jogcímen történő kivezetése (ide nem értve az átalakulás, egyesülés, szétválás miatti elszámolást) következtében elszámolt, a 7. § (22)-(24) bekezdése szerinti arányszámmal megállapított veszteség,

TIPPEK

Figyelmesen vizsgálja meg, hogy a részesedések/ immateriális javak szerzésétől az elidegenítéséig eltelt-e az egy év tartási idő! Gondolja

végig, miért kell az adóalapot megemelni a bejelentett részesedés eladásán realizált veszteséggel.

MEGOLDÁS

	Vételár	Eladási ár/ apport érték	Adózás előtti eredmény	Adóalap
NOL	10 000 000	15 000 000	+5 000 000	-5 000 000
SuperBit	15 000 000	6 000 000	-9 000 000	-9 000 000
Sellő	30 000 000	100 000 000	+70 000 000	-70 000 000
Felle	100 000 000	60 000 000	-40 000 000	+40 000 000
Szabadalom 1	50 000 000	80 000 000	+30 000 000	-30 000 000
Szabadalom 2	10 000 000	15 000 000	+5 000 000	+5 000 000
Összesen			61 000 000	-69 000 000
Fizetendő adó				0
Adózott eredmény			61 000 000	
Elhatárolható veszteség				69 000 000

Fejlesztési tartalék

TÉNYÁLLÁS

A SuperBit Kft szoftver fejlesztő Kft adózás előtti eredménye minden évben 25m Ft. A társaság 2 évvel ezelőtt 10 millió Ft fejlesztési tartalékot képzett. Ez év január 1-én a fejlesztési tartalék terhére megvásárolta 18 millió Ft-ért a fejlesztéshez szükséges szuperszámítógép rendszert, amelynek a hasznos élettartama 5 év. Adóalap módosító tételei kizárólag az ügylethez kapcsolódóan vannak.

FELADAT

Határozza meg a társaság adóalapját a fejlesztési tartalék képzés évében, illetve a gépbeszerzés és az azt követő két évben? Mennyit változik az adóalap a teljes értékcsökkenési elírási időszak alatt ahhoz képest, mint hogyha a beruházás nem fejlesztési tartalékból valósult volna meg? Hogyan befolyásolja a fejlesztési alap képzése és felhasználása a maximálisan jóváhagyható osztalék összegét?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

Számv. Tv.

38. § (1) A lekötött tartalék a tőketartalékból, illetve az eredménytartalékból lekötött összegeket és a kapott pótbefizetés összegét foglalja magában.

(3) Az eredménytartalékból kell lekötni és a lekötött tartalékba átvetni:

g) más jogszabály szerint vagy a vállalkozó saját elhatározása alapján lekötött – kötelezettségek fedezetét jelentő vagy saját céljait szolgáló – tartalékot.

(9) A lekötött tartalék növekedéseként, illetve csökkenéseként kell kimutatni a pénzmozgással, illetve az eszkozmozgással egyidejűleg a külön jogszabály alapján a lekötött tartalékkal szemben átvett, illetve átadott pénzeszközök, egyéb eszközök értékét. A külön jogszabály alapján átvett lekötött tartalék feloldását – a külön jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az eredménytartalékkal szemben kell elszámolni.

114. § (1) Az osztalék a gazdálkodó tagjai részére az adózott eredmény felhasználásáról (az osztalék jóváhagyásáról) szóló döntés alapján kifizetni elrendelt, az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészí-

tett szabad eredménytartalék csökkenéseként elszámolt összeg. Az év közben fizetett osztalékfelőleget a pénzkidásból származó követelések között kell az egyszerűsített mérlegben szerepeltetni.

(2) Az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalék akkor fizethető ki osztalékként (részesedésként), ha a lekötött tartalékkal – ideértve a 103. § (4) bekezdése szerint elkülönítetten nyilvántartott támogatás még fel nem használt összegét is – csökkentett saját tőke összege az osztalék (a részesedés) kifizetése után sem csökken a jegyzett tőke összege alá.

TAO tv.

7. § (1) Az adózás előtti eredményt csökkenti:

f) az eredménytartaléknak az adóévben lekötött tartalékba átvett és az adóév utolsó napján lekötött tartalékként kimutatott összege, de legfeljebb az adóévi adózás előtti nyereség 50 százaléka és legfeljebb adóévenként 10 milliárd forint (a továbbiakban: fejlesztési tartalék), figyelemmel a (15) bekezdésben foglaltakra,

(15) Az adózó az (1) bekezdés f) pontja szerinti fejlesztési tartalékot nem használhatja fel a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként, a térítés nélkül átvett eszköz címen, valamint az olyan tárgyi eszközzel kapcsolatban elszámolt beruházásra, amely tárgyi eszközre nem számolható el vagy nem szabad elszámolni terv szerinti értékcsökkenést, kivéve a műemlék, illetve a helyi egyedi védelem alatt álló épületet, építményt. Az adózó a fejlesztési tartalékot a lekötése adóévet követő négy adóévben megvalósított beruházás bekerülési értékének megfelelően oldhatja fel, kivéve, ha a feloldott rész után a 19. § lekötés adóévében hatályos rendelkezései szerint előírt mértékkel az adót, valamint azzal összefüggésben a késedelmi pótlékot megállapítja, és azokat a feloldást követő 30

napon belül megfizeti. Az adózó a fejlesztési tartaléknak a lekötése adóévét követő negyedik adóév végéig beruházásra fel nem használt része után az említett mértékkel az adót, valamint azzal összefüggésben a késedelmi pótlékot a negyedik adóévet követő adóév első hónapja utolsó napjáig megállapítja, és megfizeti. A késedelmi pótlékot a kedvezmény érvényesítését tartalmazó adóbevallás benyújtása esedékességének napját követő naptól a nem beruházási célra történő feloldás napjáig, illetve a felhasználásra rendelkezésre álló időpontig kell felszámítani és a megállapított adóval együtt az említett napot követő első társaságiadó-bevallásban kell bevallani.

1. számú melléklet az 1996. évi LXXXI. törvényhez

12. Az adózás előtti eredmény csökkentéseként elszámolt értékcsökkenési leírásnak kell tekinteni a felszámolási eljárás alatt elszámolt értékcsökkenést, továbbá a tárgyi eszköz beszerzése, előállítására alapján a 7. § (15) bekezdése szerint felhasznált (feloldott) fejlesztési tartalék összegét azzal, hogy az értékcsökkenési leírás az adóév első napjától, illetve a tárgyi eszköz üzembe helyezésének napjától – a bekerülési értékre vetített kulccsal számítva – folytatható.

TIPPEK

Gondolja végig, hogy a fejlesztési tartalék intézménye jelent-e végleges adóelőnyt a vállalkozásnak.

MEGOLDÁS

Adó értékcsökkenés alapja: 18 000 000

Éves adó écs (33%): 3 600 000

Már elszámoltnak tekintett értékcsökkenés (a fejlesztési tartalékból felhasznált összeg): 10 000 000

Számított nyilvántartási érték az eszköz beszerzésekor:

$18\,000\,000 - 10\,000\,000 = 8\,000\,000$

A tárgyi eszköz üzembe helyezésekor a felhasznált 10 000 000 Ft fejlesztési tartalékot a Tao. törvény szerint elszámolt értékcsökkenési leírásnak kell tekinteni, azaz a következő években a társasági adóalap csökkentő tételként csak a bekerülési érték és a felhasznált fejlesztési tartalék különbözete, azaz 8 000 000 Ft számolható el. A leírási kulcsot azonban a bekerülési értékre (18 000 000 Ft) kell vetíteni, így a 18 000 000 Ft-ra vonatkozóan kell a 33%-os Tao. törvény szerinti értékcsökkenést megállapítani minden évben, egészen addig, míg a 8 000 000 Ft el nem fogy.

Ft	2 évvel ezelőtt	Ez év	Ez év +1	Ez év +2
Adózás előtti eredmény	25 000 000	25 000 000	25 000 000	25 000 000
Fejlesztési tartalék képzés	-10 000 000	-	-	-
Számv. értékcsökkenés	-	+3 600 000	+3 600 000	+3 600 000
Adó értékcsökkenés (33%)	-	-5 940 000	-2 060 000	0
Adóalap	15 000 000	22 660 000	26 540 000	28 600 000
Fizetendő adó	900 000	2 039 400	2 388 600	2 574 000
Adóalap előny	+10 000 000	+2 340 000	-1 540 000	-3 600 000

Az adóalapban a fejlesztési tartalék képzésével érvényesített 10 millió Ft előny az eszköz élettartama végére „elfogy”.

+10 000 000	+2 340 000	-1 540 000	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000	0
-2. év	1. év	2. év	3. év	4. év	5. év	Σ

Ugyanakkor, mivel a képzett fejlesztési tartalék összegét a lekötött tartalékba kell helyezni, és az csak a lekötött tartalék felhasználásakor vezethető vissza az eredménytartalékba, ezért a fejlesztési tartalék képzési évével kapcsolatban maximálisan jóváhagyható osztalék összege a fejlesztési tartalék összegével kevesebb, mint lett volna, ha a társaság nem képzett volna ilyen tartalékot. Amikor a lekötött tartalék visszakerül az eredménytartalékba, akkor az osztalékfizetésre felhasználhatóvá válik.

Adóalap kedvezmények

TÉNYÁLLÁS

Egy KKV-nek minősülő vállalkozás 50 millió Ft értékű beruházást végzett tavaly, amelyet ez év január 1-vel üzembe helyezett. Az üzembe helyezett beruházás számviteli értékcsökkenése 10%, az adózás szempontjából pedig 14,5%. A társaság adózás előtti eredménye mindkét évben 50 millió Ft.

A vállalkozás tavaly 3 főt foglalkoztatott, azonban idén február 1-től 2 új, 50 százalékbán megváltozott munkaképességű munkavállalót alkalmazott havi 100 000 Ft bruttó bérért, illetve felvett egy teljes állású irodavezetőt havi 200 000 Ft bruttó bérért.

A társaság saját laboratóriumában alkalmazott kutatást is végzett, amelynek közvetlen költsége idén 4 000 000 Ft. A társaság a Corvinus egyetemnek tartós támogatási megállapodás alapján idén 10 000 000 Ft összeget utalt át.

FELADAT

Határozza meg a társaság adóalapját a beruházás és az üzembe helyezés évében. A feladat megoldásához tegyük fel, hogy a 200 000 EUR állami támogatás összeszámítási korlát 65 millió forintnak felel meg.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

TAO tv. KKV adóalap kedvezmény

7. § (1) zs) az adóév utolsó napján kis- és középvállalkozásnak minősülő adózónál – ha igénybe kívánja venni a kedvezményt – a korábban még használatba nem vett ingatlan, valamint a korábban még használatba nem vett, a műszaki berendezések, gépek, járművek közé sorolandó tárgyi eszköz üzembe helyezése érdekében elszámolt adóévi beruházások értéke, továbbá az ingatlan bekerülési értékét növelő adóévi felújítás, bővítés, rendeltetés-változtatás, átalakítás értéke, valamint az immateriális javak között az adóévben állományba vett, korábban még használatba nem vett szoftvertermékek felhasználási joga, szellemi termék bekerülési értéke, figyelemmel a (11)-(12) bekezdésben foglaltakra.

(11) Az (1) bekezdés zs) pontjában foglaltakat az adózó

a) abban az adóévben alkalmazhatja, amely adóév egészében valamennyi tagja (részvényese, üzletrész-tulajdonosa) az adózón kívül kizárólag magánszemély (ideértve az MRP-t is) volt,

b) nem alkalmazhatja az üzemkörön kívüli ingatlan, az ültetvény bekerülési értékére, az üzemkörön kívüli ingatlan, az ültetvény bekerülési értékét növelő adóévi felújítás, bővítés, rendeltetés-változtatás, átalakítás értékére, valamint a hibás teljesítés miatt a jótállási időn belül cserébe kapott tárgyi eszköz, szoftvertermékek felhasználási joga, szellemi termék bekerülési értékére, ha a cserére

visszaadott tárgyi eszközre, szoftvertermékek felhasználási jogára, szellemi termékre az adózó alkalmazta az (1) bekezdés zs) pontjának előírását.

(12) Az (1) bekezdés zs) pontja szerinti összeg nem haladhatja meg az adózás előtti eredményt Ennek az összegnek a 19. § szerinti adókulccsal számított értéke az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések alkalmazásában, az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak, vagy a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásra vonatkozó bizottsági rendeletben foglaltak szerinti támogatásnak minősül.

TAO tv. Megváltozott munkaképességű munkavállalókhöz kapcsolódó adóalap kedvezmény és létszámnövelési kedvezmény

7. § (1) v) megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása esetén személyenként, havonta a megváltozott munkaképességű munkavállalónak kifizetett munkabér, de legfeljebb az adóév első napján érvényes minimálbér, feltéve, hogy az adózó által foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma az adóévben nem haladja meg a 20 főt,

y) az adóév első napján mikrovállalkozásnak minősülő adózónál – döntése szerint – a (19)-(20) bekezdésben foglaltakat is figyelembe véve a foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma előző adóévhez, az adózó átalakulása, egyesülése, szétválása esetén a jogelőd utolsó adóévéhez, előző adóév hiányában nullához viszonyított növekményének és az adóév első napján érvényes havi minimálbér adóévre számított összegének szorzata, feltéve, hogy az adózó foglalkoztatottainak átlagos állományi létszáma a megelőző adóévben legfeljebb 5 fő és az adózónak az adóév utolsó napján nincs az állami vagy önkormányzati adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása,

(19) Az (1) bekezdés y) pontjában és a 8. § (1) bekezdés v) pontjában foglaltak alkalmazásakor a foglalkoztatottak átlagos állományi létszámát két tizedesjegy pontossággal, azon személy nélkül kell megállapítani, aki az alkalmazást, de legkorábban 2004. január 1-jét megelőző tizenkét hónapban

a) az adózó kapcsolt vállalkozásánál állt munkaviszonyban, munkaviszony jellegű jogviszonyban, személyesen közreműködő tagsági viszonyban,

b) tevékenységét az adózó kapcsolt vállalkozásának minősülő egyéni vállalkozóként

végezte.

(20) Az (1) bekezdés y) pontjában foglaltak szerinti összegnek a 19. § szerinti adókulccsal számított értéke az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések alkalmazásában az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül.

TAO K+F kedvezmény

4. §16/c. felsőoktatási támogatási megállapodás: a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szerinti alapítóval vagy fenntartóval felsőoktatási intézmény alapítására, működésének biztosítására kötött, legalább öt évre szóló megállapodás;

7. § (1) Az adózás előtti eredményt csökkenti:

t) a (17)-(18d) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel az adózó saját tevékenységi körében végzett alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés közvetlen költsége a felmerülés adóévében, vagy - az adózó választása szerint, ha a költséget kísérleti fejlesztés aktivált értékeként (szellemi terméként) állományba veszi - legfeljebb az elszámolt értékcsökkenés összegéig az értékcsökkenés elszámolásának adóévében; az adózó nem csökkentheti az adózás

előtti eredményt az említett költségből (ráfordításból) a fejlesztés céljára vagy a tevékenység költségei (ráfordításai) ellentételezésére a mérlegkészítés napjáig az adóhatóságtól igényelt, vagy az adóévben – visszafizetési kötelezettség nélkül – kapott támogatás, juttatás összegével, illetve – ha él a választási lehetőséggel – a támogatás, juttatás alapján az adóévi adózás előtti eredménye javára elszámolt bevétellel,

z) a közhasznú szervezetnek, a közhasznú szervezettel kötött adományozási szerződés keretében, az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény szerinti közhasznú tevékenység támogatására, a Magyar Kármentő Alapnak, a Nemzeti Kulturális Alapnak, továbbá a mezőgazdasági termelést érintő időjárás- és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 7. § (1) bekezdése szerinti mezőgazdasági kockázatkezelési pénzeszköz (a továbbiakban: Kárenyhítési Alap) javára önkéntesen, nem jogszabályi kötelezés alapján vagy a felsőoktatási intézménynek felsőoktatási támogatási megállapodás keretében az adóévben visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értékének, térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értékének

za) 20 százaléka – tartós adományozási szerződés keretében 40 százaléka – közhasznú szervezet,

zb) 50 százaléka a Magyar Kármentő Alap, a Nemzeti Kulturális Alap, továbbá a Kárenyhítési Alap,

zc) 50 százaléka felsőoktatási intézmény felsőoktatási támogatási megállapodás alapján történő

támogatása esetén, de együttesen legfeljebb az adózás előtti eredmény összege,

(17) A felsőoktatási intézmény, a Magyar Tudományos Akadémia, a központi költségvetési szervként működő kutatóintézet, továbbá bármelyikük által vagy közösen alapított kutatóintézet, kutatóhely, valamint a közvetlenül vagy közvetve többségi állami tulajdonban lévő gazdasági társaság formájában működő kutatóintézet és az adózó által írásban kötött szerződés alapján közösen végzett alap- kutatás, alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés esetén az adózó az (1) bekezdés t) pontjában foglaltak alkalmazásakor az ott meghatározott összeg háromszorosát, legfeljebb 50 millió forintot vehet figyelembe, amelynek a 19. § szerinti adókulccsal számított értéke az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések alkalmazásában az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak minősül. E rendelkezésben foglaltakat az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államnak a megfelelő szervezetére is alkalmazni kell.

De minimis támogatás összeszámítási szabály

A Bizottság 2013. December 18-I 1407/2013/EU Rendelete 3. cikk

(1) Amennyiben a támogatási intézkedések megfelelnek az e rendeletben megállapított feltételeknek, úgy azokat úgy kell tekinteni, hogy nem felelnek meg az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése valamennyi feltételének, és ezért nem tartoznak az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettség hatálya alá.

(2) Bármely három pénzügyi év időszakában az egy és ugyanazon vállalkozás részére odaítélt csekély összegű támogatás összege tagállamonként nem haladhatja meg a 200 000 EUR-t.

TIPPEK

Vizsgálja meg, hogy az adóalap kedvezmények jelentenek-e végleges adóelőnyt! Gondolja végig, hogy az adóalap kedvezmények igénybe vételét hogyan korlátozhatják az állami támogatásra vonatkozó szabályok!

MEGOLDÁS

Minimál bér 2020-ban: 161 000 Ft/hó

Megváltozott munkaképességűek utáni adóalap kedvezmény:

$$2 \times 100\,000 \times 11 = 2\,200\,000$$

Mikrovállalkozás létszám növekedési adóalap kedvezmény:

$$1 \times 161\,000 \times 11 = 1\,771\,000$$

Mindkét adóalap kedvezmény maximum a minimálbér összegéig vehető igénybe. Mivel a második esetben a felvett munkavállaló bére meghaladta a minimálbért, ezért az adóalap kedvezmény beleütközött a korlátba.

Az adóalap csökkenthető saját tevékenységi körben végzett alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés közvetlen költségének a háromszorosával, illetve a felsőoktatási intézménynek felsőoktatási támogatási megállapodás alapján történő támogatás 50 százalékával, de maximum összesen 50 millió forinttal. Mivel a támogatás összege ennél kevesebb volt, ezért a teljes összeg fele elszámolható adóalap kedvezményként.

Mivel a vállalkozás többféle de minimis is támogatást kapott a két év alatt, az adóalap kedvezmények együttesen csak a 200 000 EUR összeszámítási határig érvényesíthetőek az összeszámítási szabály értelmében. Az EUR árfolyama 325 HUF/EUR.

A korlátot az alábbiak szerint kell kiszámolni:

KKV kedvezmény	50 000 000
Létszám növekedési	1 771 000
K+F (saját)	12 000 000
Egyetem támogatása	5 000 000
Összesen	68 771 000
Támogatási korlát	65 000 000
Igénybe nem vehető adóalap kedvezmény	3 771 000

Az adóalap kiszámítása a következő:

Ft	Beruházás éve	Használat első éve
Beruházás értéke	50 000 000	
Adózás előtti eredmény	50 000 000	50 000 000
Számv. értékcsökkenés		+5 000 000
Adó értékcsökkenés		-7 250 000
KKV kedvezmény	-50 000 000	
Megvált. munkaképességű		-2 200 000
Létszám növekedési		-1 771 000
K+F (saját)		-12 000 000
Egyetem támogatása		-5 000 000
De minimis korlát miatti módosítás		+3 771 000
Adóalap	0	30 550 000

Nyereségminimum

TÉNYÁLLÁS

Egy társaságról a következő adatok állnak rendelkezésre:

eFt	Első adóév	Másik adóév
Összes bevétel	10 000 000	10 000 000
Adózás előtti eredmény	210 000	210 000
Adóalap módosító tételek összesen	-50 000	-50 000

A második adóév január 1-én a társaság magánszemély tulajdonosától 30 000 000 Ft tagi kölcsönt kapott.

FELADAT

Kell-e a társaságnak valamelyik évben a jövedelem minimum szabályokat vizsgálnia? Mekkora lesz a társasági adó fizetési kötelezettsége az egyik és a másik adóévben?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

TAO tv.

6. § (1) A társasági adó alapja belföldi illetőségű adózó és külföldi vállalkozó esetében az adózás előtti eredmény, módosítva a 7., 8., 16., 18. és a 28. §-okban, valamint a VII. fejezetben foglaltakkal.

(2) A belföldi illetőségű adózó és a külföldi vállalkozó az adózás előtti eredményt a beszámoló, ha az adóévre vonatkozó beszámoló készítésére az adóévről készítendő bevallás határidejéig nem kötelezett, könyvviteli zárlat alapján állapítja meg.

(5) Ha az adózó (2) bekezdés szerinti adózás előtti eredménye vagy az (1) bekezdés szerinti adóalapja közül a nagyobb érték nem éri el a jövedelem-(nyereség-)minimumot, akkor választása szerint

a) adóbevallásában a (11) bekezdés szerinti nyilatkozatot tesz, vagy
b) a (6)-(10) bekezdésben foglaltak alkalmazásával – nemzetközi szerződés rendelkezéseit figyelembe véve – a külföldi telephely útján végzett tevékenység révén keletkezett, telephelynek betudható jövedelem-(nyereség-)minimum nélküli jövedelem-(nyereség-)minimumot tekinti adóalapnak.

(7) Az (5) bekezdés alkalmazásában a jövedelem-(nyereség-)minimum a (8) bekezdésben foglaltakkal csökkentett és a (9) bekezdésben foglaltakkal növelt összes bevétel 2 százaléka. (9) A jövedelem-

(nyereség-)minimum meghatározásakor az összes bevételt növeli
c) a magánszemély taggal szemben fennálló kötelezettség napi átlagos állományának (ide nem értve az áruszállításból és a szolgáltatásból származó kötelezettséget, továbbá a megállapított, de ki nem fizetett osztalék kötelezettségként kimutatott összegét) az adóévet megelőző adóév utolsó napján a magánszemély taggal szemben fennálló kötelezettségét (ide nem értve az áruszállításból és a szolgáltatásból származó kötelezettséget, továbbá a megállapított, de ki nem fizetett osztalék kötelezettségként kimutatott összegét) meghaladó összegének az ötven százaléka.

MEGOLDÁS

Ft	Első adóév	Második adóév
Összes bevétel	10 000 000	10 000 000
Adózás előtti eredmény	210 000	210 000
Adóalap módosító tételek összesen	-50 000	-50 000
Adóalap	160 000	160 000
Elvárt jövedelem	200 000	215 000
Fizetendő adó/ adóminimum	14 400	19 350

Az első évben az adózás előtti eredmény (210e) és az adóalap (160e) közül legalább az egyik magasabb, mint az elvárt jövedelem minimum (200e), ezért a társasági adót az általános szabályok szerint megállapított adóalapra kell fizetni. A második évben az elvárt jövedelemminimum megemelkedett a tagi kölcsön növekmény felével, ezért most már mind az adózás előtti eredmény, mind a számított adóalap alatta van a jövedelem elvárásoknak. A fizetendő adót ezért vagy az elvárt jövedelemminimumra, mint adóalapra kell kiszámítani (ez szerepel a megoldásban) vagy az általános szabályok szerint számolja ki az adózó a fizetendő adót, de a társasági adóbevallással egyidejűleg kiegészítő nyilatkozatot tesz az adóhatóságnak az alacsony jövedelmezőség alátámasztására.

Veszteségelhatárolás

TÉNYÁLLÁS

A Felle Kft. adózás előtti eredménye és adóalapja a veszteségelhatárolás figyelembevételétől a következő képet mutatja:

eFt	20X1	20X2	20X3	20X4	20X5	20X6	20X7
Adózás előtti eredmény	12 000	-2 000	+1 000	+6 000	-1 000	+1 500	+10 000
Adóalap	10 000	+2 000	-2 000	+5 000	+500	-1 000	+10 000

Tegyük fel, hogy minden évre a jelenleg hatályos adószabályok vonatkoznak.

FELADAT

Határozza meg a társaság számított adóalapját.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

TAO tv.

17. § (1) Amennyiben a 6. § (1)-(4) bekezdése szerinti adóalap bármely adóévben negatív, ezzel az összeggel az adózó a következő öt adóévben – a (2)-(9a) és a (15)-(18) bekezdésekben foglaltakat figyelembe véve – döntése szerinti megosztásban csökkentheti az adózás előtti eredményét, feltéve, hogy a negatív adóalap a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének betartásával keletkezett (a továbbiakban: elhatárolt veszteség).

(2) A korábbi adóévek elhatárolt vesztesége legfeljebb a felhasználása (az adózás előtti eredmény csökkentéseként történő elszámol-

lása) nélkül számított adóévi adóalap 50 százalékáig számolható el az adózás előtti eredmény csökkentéseként.

(2a) A (2) bekezdéstől eltérően a 7. § (1) bekezdés ny) pontja szerinti csökkentő tételt, illetve a 8. § (1) bekezdés j) pontja szerinti növelő tételt alkalmazó adózó a korábbi adóévek elhatárolt veszteségét legfeljebb a felhasználása (az adózás előtti eredmény csökkentéseként történő elszámolása) nélkül számított adóévi adóalapnak a 7. § (1) bekezdés ny) pontja szerinti csökkentő tétellel növelt és a 8. § (1) bekezdés j) pontja szerinti növelő tétellel csökkentett összegének 50 százalékáig számolhatja el az adózás előtti eredmény csökkentéseként.

(3) Az elhatárolt veszteségeket keletkezésük sorrendjének megfelelően kell felhasználni.

(15) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően a csoportos társasági adóalany adóévi elhatárolt vesztesége egyenlő az adóévben negatív egyedi adóalappal rendelkező csoporttagok egyedi adóalapjainak összegével, feltéve, hogy az egyedi adóalapok a rendeltetés-szerű joggyakorlás elvének betartásával keletkeztek.

(16) Az (1), (2) és (4) bekezdésben foglaltaktól eltérően a csoportos társasági adóalany elhatárolt vesztesége a csoportos társasági adóalany adóalapjának megállapításakor számolható el annak csökkentéseként, de legfeljebb olyan mértékig, hogy a csoportos társasági adóalany adóalapja az elhatárolt veszteség levonását követően is elérje az adóévben nem negatív egyedi adóalappal rendelkező tagjai elhatárolt veszteség figyelembevételével számított egyedi adóalapjai összegének 50 százalékát. A csoportos társasági adóalany elhatárolt vesztesége – a csoportképviselő döntése szerinti megosztásban – a keletkezése adóévében és az azt követő adóévekben, utoljára a keletkezése adóévét követő ötödik adóévben számol-

ható el a csoportos társasági adóalany adóalapjának csökkentésé-
ként.

(17) A csoportos társasági adóalany által és a csoporttagok által
egyedileg érvényesített elhatárolt veszteség mértéke együttesen
nem haladhatja meg az elhatárolt veszteség érvényesítése nélküli
egyedi pozitív adóalapok összegének 50 százalékát.

(18) Ha a csoporttag csoporttagsága a jogutód nélküli megszűnéstől
eltérő ok miatt szűnt meg, a csoportos társasági adóalany tagjává
válást megelőzően keletkezett elhatárolt veszteségét – az (1)-(14)
bekezdés szerinti feltételek figyelembevételével – használhatja fel.

TIPPEK

Gondolja át, hogyan hat az adózás előtti eredmény és az adóalap a
veszteség elhatárolására és felhasználására!

MEGOLDÁS

Csak a negatív adóalap (és nem a negatív adózás előtti eredmény)
határolható el. A korábbi évekből elhatárolt veszteséget maximum az
adóalap feléig lehet felhasználni. Egy adott évben elhatárolt veszteség
maximum 5 évig használható fel, és a veszteségeket FIFO módszerrel
kell felhasználni. Emiatt 20X7-ban és azt követően a 20X1-es elhatárolt
veszteség maradvány már nem használható fel, de a 20X6-ban képző-
dő veszteség természetesen igen.

	20X1	20X2	21X3	20X4	20X5	20X6	20X7
Adózás előtti eredmény	-12 000	-2 000	+1 000	+6 000	-1 000	+1 500	+10 000
Adóalap	-10 000	+2 000	-2 000	+5 000	+500	-1 000	+10 000
Veszteség elhatárolás	-10 000	0	-2 000	0	0	-1 000	0
Maximálisan felhasználható vesztt.	0	1 000	0	2 500	250	0	5 000
Felhasznált vesztt.	0	1 000	0	2 500	250	0	1 000
Továbbvihető vesztt.	-10 000	-9 000	-11 000	-8 500	-8 250	-1 000	0
Számított adóalap	-10 000	1 000	-2 000	2 500	250	-1 000	9 000

Veszteség felhasználás jogutódnál

TÉNYÁLLÁS

A társasági adóalany betéti társaság elhatározta korlátolt felelősségű társasággá történő átalakulását (szervezeti formaváltását) 2020. június 15. napjával. A továbbvitt veszteség 42 m Ft. T1 és T2 tevékenységeiből az utolsó 3 évben, illetve a jogutódnál az alábbi bevételek származtak:

eFt	2018	2019	2020 (átalakulás napjáig)	2020 (jogutód első adóéve)	2021
T1	25 000	5 000	15 000	10 000	20 000
T2	23 000	22 000	15 000	5 000	15 000
T3	-	-	-	15 000	15 000
Elhatárolt veszteség			42 000		
Adóalap				20 000	30 000

FELADAT

Határozza meg a jogutód által maximálisan felhasználható veszteség összegét a jogutód első és második adóévében!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

TAO tv.

17. § (1) Amennyiben a 6. § (1)-(4) bekezdése szerinti adóalap bármely adóévben negatív, ezzel az összeggel az adózó a következő öt adóévben – a (2)-(9a) és a (15)-(18) bekezdésekben foglaltakat figyelembe véve – döntése szerinti megosztásban csökkentheti az adózás előtti eredményét, feltéve, hogy a negatív adóalap a rendeltetés-szerű joggyakorlás elvének betartásával keletkezett (a továbbiakban: elhatárolt veszteség).

(7) Átalakulás, egyesülés, szétválás esetén a jogutód a jogelődnél keletkezett elhatárolt veszteségnek a jogelőd vagyona-ból a vagyonomérleg szerinti részesedése arányában számított, az adózás előtti eredmény csökkentéseként még el nem számolt részére, valamint kedvezményezett eszközátruházás esetén az átvevő társaság az átruházó társaságnál keletkezett, az önálló szervezeti egységnek

betudható elhatárolt veszteségre – a jogelődnél, illetve az átruházó társaságnál eltelt időt is beszámítva – az (1)-(3) bekezdés rendelkezéseit a (8) bekezdésre figyelemmel alkalmazza. Ez a rész kiválás esetén a jogelőd, kedvezményezett eszközátruházás esetén az átruházó társaság elhatárolt veszteségét csökkenti. A jogutód a jogelődnek a beolvadás adóévében keletkezett negatív adóalapjával első alkalommal a beolvadás napját magában foglaló adóévének adózás előtti eredményét csökkentheti.

(8) A jogutód társaság csak akkor jogosult az átalakulás, egyesülés, szétválás útján átvett elhatárolt veszteség felhasználására (ideértve kiválás esetén a fennmaradó adózó vagyonomérleg szerinti részese-
dése alapján meghatározott elhatárolt veszteségét is), ha

a) az átalakulás, egyesülés, szétválás során benne – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával meghatározott – közvetlen vagy közvetett többségi befolyást olyan tag, részvényes szerez (rendelkezik), amely vagy amelynek kapcsolt vállalkozása a jogelődben ilyen befolyással az átalakulás, egyesülés, szétválás napját megelőző napon rendelkezett, és

b) a jogutód társaság az átalakulást, egyesülést, szétválást követő két adóévben a jogelőd által folytatott legalább egy tevékenységből bevételt, árbevételt szerez. Nem kell e feltételt teljesíteni, ha az adózó az átalakulást, egyesülést, szétválást követő két adóéven belül jogutód nélkül megszűnik, továbbá, ha a jogelőd tevékenysége kizárólag vagyonkezelésre irányult.

(8a) A jogutód társaság az átalakulás (egyesülés, szétválás) útján átvett elhatárolt veszteséget adóévenként legfeljebb olyan arányban használhatja fel, amilyen arányt a jogutód társaságnál a jogelőd által folytatott tevékenység folytatásából származó adóévi bevétel, árbevétel a jogelőd ugyanezen tevékenységből származó bevételé-

nek, árbevételének az átalakulást (egyesülést, szétválást) megelőző három adóév átlagában számított összegében képvisel. Nem kell ezt a rendelkezést alkalmazni, ha a jogelőd tevékenysége kizárólag vagyonkezelésre irányult.

(9) Az adózó nem jogosult az adóévben és az azt megelőző bármely adóévben keletkezett elhatárolt veszteség felhasználására, ha benne olyan adózó szerepel – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával megállapított – közvetlen vagy közvetett többségi befolyást (ide nem értve az átalakulással, egyesüléssel, szétválással történő részesedés szerzést), amely e befolyása megszerzését megelőző két adóévben (a jogelődje tagi, részvényesi jogviszonyát is figyelembe véve) nem állt folyamatosan az adózóval vagy jogelődjével kapcsolatos vállalkozási viszonyban. E rendelkezés hatálya nem terjed ki az adózóra

a) ha a többségi befolyás megszerzését megelőzően az általa vagy a többségi befolyást megszerző társaság által kibocsátott részvényeknek legalább egy részét a tőkepiacról szóló törvényben meghatározott szabályozott piacra már bevezették, vagy

b) ha a társaság a tevékenységét a többségi befolyás megszerzését követő két adóévben tovább folytatja (ide nem értve a jogutód nélküli megszűnés esetét) és

ba) annak természete jelentősen nem tér el a többségi befolyás megszerzését megelőzően végzett tevékenységtől, azzal, hogy a tevékenység jelentős változását jelenti különösen az üzleti tevékenység során nyújtott szolgáltatások, értékesített termékek, kezelt vagyon, értékesítési piac, ügyfélkapcsolatok körének az alapvető változása, ideértve, ha a kereskedelmi, termelői, szolgáltatói tevékenységet vagyonkezelői tevékenység váltja fel,

bb) a tevékenységből mindkét adóévben bevételt, árbevételt szerez.

(9a) Az elhatárolt veszteség felhasználására a (9) bekezdés értelmében jogosult adózó az elhatárolt veszteségét adóévenként legfeljebb olyan arányban érvényesítheti, amilyen arányt a többségi befolyásszerzést megelőzően folytatott tevékenység tovább folytatásából származó adóévi bevétel, árbevétel a többségi befolyás megszerzését megelőzően folytatott tevékenységből származó bevétel, árbevétel a befolyásszerzést megelőző három adóév átlagában számított összegében képviseli.

TIPPEK

Gondolja végig, hogy adózásilag jobban járt volna-e az adózó, ha az év végével alakul át, illetve ha az átalakulást elhalasztja egy vagy több évvel.

MEGOLDÁS

A TAO tv. két irányban fogalmaz meg korlátokat a jogutód által az elhatárolt veszteség jogutód általi felhasználása esetén. Az egyik a többségi befolyás fennmaradása a jogutódban. Ez a példában teljesül, hiszen az átalakulással csak a jogi forma változott, a tulajdonosi kör nem. A másik korlát a tevékenység folytatásának és a veszteség arányos felhasználhatóságának a korlátja. Mivel a jogutód társaságnak a két tevékenységből származó árbevétele jelentősen csökkent az elmúlt három év átlagához képest, ezért a maximálisan felhasználható veszteség is arányosan kisebb. Természetesen az elhatárolt veszteség felhasználását maximum az elhatárolást követő 5 évig folytatni lehet az átalakulási korlát figyelembe vételével.

Elmúlt 3 év átlagbevétele: $[25+23]+[5+22]+[15+15]=105/3=35$ millió Ft

Adóévi bevétel T1+T2 tevékenységből: $10+5=15$ millió Ft

Átalakulási korlát figyelembevételével felhasználható veszteség az első évben: $15/35 \times 42 = 18$ millió Ft

Azonban figyelemmel kell lenni az általános veszteség felhasználási korlátra is (t.i. maximum a számított adóalap feléig), ezért az adóévben maximálisan 10 millió Ft használható fel.

Átalakulási korlát figyelembe vételével elméletileg felhasználható veszteség a második évben: $35/35 \times 32 = 32$ millió Ft

Az adóalap korlát ezt 15 millió Ft felhasználható veszteségre csökkenti.

	Jogelőd	2020 jogutód	2021 jogutód
Elmúlt 3 év átlag bevétele	35 000		
Átalakulási korlát		18 000	32 000
Adóalap korlát		10 000	15 000
Felhasznált veszteség	0	10 000	15 000
Továbbvihető veszteség (elévülésig)	42 000	32 000	17 000

Adókedvezmények

TÉNYÁLLÁS

Egy társaság várható és a tényleges adókötelezettsége az alábbiak szerint alakul:

Adózás előtti eredmény	460 000 e Ft
Adóalap korrekciós tételek összesen	-50 000 e Ft

A társaság tavalyi fizetendő adója 36 000 e Ft volt.

A társaság valamilyen módon szeretne egy látvány-csapatsportot támogatni 10 millió Ft-tal olyan módon, hogy a támogatás első felét akár már az adóelőleg bevallásával egyidejűleg is át tudná utalni. A támogatandó sportszervezet megfelel a támogathatósági követelményeknek.

FELADAT

Számolja ki, hogy a támogatás nyújtása adókedvezmény, vagy adófelajánlás miatti adójóváírás mellett éri meg jobban a társaságnak?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

TAO tv. Látvány-csapatsport adókedvezmény

22/C. § (1) Látvány-csapatsport támogatása (e § alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) keretében az adózó a következő jogcímekre nyújthat támogatást (juttatást):

a) a látvány-csapatsport országos sportági szakszövetsége részére

- aa) az utánpótlás-nevelési feladatainak ellátására,
- ab) a személyi jellegű ráfordításaira – azzal, hogy a sportról szóló törvény szerinti hivatásos sportoló részére, valamint az amatőr sportoló részére a sportról szóló törvény szerint díjazásnak nem minősülő, de pénzben kifejezhető vagyoni értékkel bíró támogatásként személyi jellegű ráfordítás nem nyújtható -,
- ac) az ad) pontban foglaltakra is figyelemmel tárgyi eszköz beruházásra, felújításra,
- ad) a sportrendezvények biztonságáról szóló külön jogszabályban meghatározott biztonsági követelmények teljesülését szolgáló infrastruktúra-fejlesztésre,
- ae) képzéssel összefüggő feladatokra,
- af) az amatőr sportszervezetek versenyeztetéssel összefüggő költségeinek támogatására;
- b) a látvány-csapatsport országos sportági szakszövetsége tagjaként működő amatőr sportszervezet – ideértve a sportról szóló törvényben meghatározott szabályok szerint a szakszövetség tagjaként működő sportiskolát is – részére
- ba) az utánpótlás-nevelési feladatainak ellátására,
- bb) a versenyeztetéssel összefüggő költségek támogatására – kivéve, ha a látvány-csapatsportban működő amatőr sportszervezet hivatásos sportolót alkalmaz -,
- bc) a személyi jellegű ráfordításaira – azzal, hogy a sportról szóló törvény szerinti hivatásos sportoló részére, valamint az amatőr sportoló részére a sportról szóló törvény szerint díjazásnak nem minősülő, de pénzben kifejezhető vagyoni értékkel bíró támogatásként személyi jellegű ráfordítás nem nyújtható -,
- bd) a b) pontban foglaltakra is figyelemmel tárgyi eszköz beruházásra, felújításra,

- be) a sportrendezvények biztonságáról szóló külön jogszabályban meghatározott biztonsági követelmények teljesülését szolgáló infrastruktúra-fejlesztésre,
- bf) képzéssel összefüggő feladatokra,
- bg) portcélú ingatlan üzemeltetésének költségeire;
- c) a látvány-csapatsport országos sportági szakszövetsége tagjaként működő hivatásos sportszervezet részére
- ca) az utánpótlás-nevelési feladatainak ellátására,
- cb) a cc) alponthan foglaltakra is figyelemmel tárgyi eszköz beruházásra, felújításra,
- cc) a sportrendezvények biztonságáról szóló külön jogszabályban meghatározott biztonsági követelmények teljesülését szolgáló infrastruktúra-fejlesztésre,
- cd) képzéssel összefüggő feladatokra - azzal, hogy az ilyen jogcímen nyújtott támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet 31. cikkével összhangban képzési támogatásként nyújtható -,
- ce) a személyi jellegű ráfordításaira - azzal, hogy az ilyen jogcímen nyújtott támogatás csekély összegű (de minimis) támogatásként nyújtható -,
- cf) sportcélú ingatlan üzemeltetésének költségeire - azzal, hogy az ilyen jogcímen nyújtott támogatás a 651/2014/EU bizottsági rendelet 55. cikkével összhangban sportlétesítményhez nyújtott működési támogatásként nyújtható;
- d) a látvány-csapatsport fejlesztése érdekében létrejött alapítvány részére
- da) az utánpótlás-nevelési feladatainak ellátására,
- db) a személyi jellegű ráfordításaira - azzal, hogy a sportról szóló törvény szerinti hivatásos sportoló részére, valamint az amatőr sportoló részére a sportról szóló törvény szerint díjazásnak nem

minősülő, de pénzben kifejezhető vagyoni értékkel bíró támogatás-ként személyi jellegű ráfordítás nem nyújtható -,

dc) a dd) pontban foglaltakra is figyelemmel tárgyi eszköz beruházásra, felújításra,

dd) a sportrendezvények biztonságáról szóló külön jogszabályban meghatározott biztonsági követelmények teljesülését szolgáló infrastruktúra-fejlesztésre,

de) képzéssel összefüggő feladatokra,

df) versenyeztetéssel összefüggő költségek támogatására - kivéve, ha a látvány-csapatsport fejlesztése érdekében létrejött alapítvány hivatásos sportolót alkalmaz -,

dg) sportcélú ingatlan üzemeltetésének költségeire;

e) a sport stratégiai fejlesztését szolgáló, a költségvetési törvényben meghatározott állami sportcélú támogatás felhasználásában döntéshozatali jogkörrel rendelkező és a támogatást folyósító sportköztestület (a továbbiakban: Magyar Olimpiai Bizottság) részére

ea) a személyi jellegű ráfordításaira - azzal, hogy a sportról szóló törvény szerinti hivatásos sportoló részére, valamint az amatőr sportoló részére a sportról szóló törvény szerint díjazásnak nem minősülő, de pénzben kifejezhető vagyoni értékkel bíró támogatás-ként személyi jellegű ráfordítás nem nyújtható -,

eb) képzéssel összefüggő feladatokra.

(2) Az adózó a (3) bekezdés szerint a részére kiállított támogatási igazolásban szereplő összegig - döntése szerint - a támogatás (juttatás) adóéve és az azt követő adóévek adójából, de utoljára a támogatás (juttatás) naptári évét követő nyolcadik naptári évben lezáruló adóév adójából - feltéve, hogy a támogatási igazolás kiállítására irányuló kérelemnek a támogatás igénybevételére jogosult szervezet általi benyújtásakor az adózónak nincs lejárt köztartozása - adó-

kedvezményt vehet igénybe, függetlenül attól, hogy e támogatással nem növeli adózás előtti eredményét az adóalap megállapításakor.

(2a) A támogató az (1) bekezdés szerinti támogatás juttatásáért a támogatott szervezet részéről – szponzori szerződés keretében juttatott kiegészítő sportfejlesztési támogatás kivételével – ellenszolgáltatásra nem jogosult, az ezzel ellentétes megállapodás semmis. Ilyen megállapodás esetén a támogató nem jogosult sem a (2) bekezdés szerinti adókedvezményre, sem a 24/B. § szerinti jóváírásra.

(3) Az adókedvezmény támogatási igazolás alapján vehető igénybe. Az adókedvezmény igénybevételének feltétele, hogy az adózó – jogszabályban meghatározottak szerint –

a) az (5) bekezdés i) pontja szerinti támogatási szándéknyilatkozatot a támogatás igénybevételére jogosult szervezet részére a támogatási igazolás iránti kérelem benyújtását megelőzően kiállítja, továbbá a támogatási igazolás kiállítását követően a támogatási igazolásban szereplő összegű támogatást és a (3a) bekezdésben meghatározott kiegészítő sportfejlesztési támogatást (a továbbiakban: kiegészítő sportfejlesztési támogatás) a (3a) bekezdés szerint arra jogosult szervezet számára átutalja, valamint

b) a támogatás és a kiegészítő sportfejlesztési támogatás átutalásának megtörténtét az állami adóhatóság részére – a (3d) bekezdés figyelembe vételével – bejelentse.

(3a) Az adózó a támogatási igazolásban meghatározott összeg 19. § szerinti adókulccsal számított értéke legalább 75 százalékát köteles szponzori vagy támogatási szerződés keretében, kizárólag a szerződésben meghatározott sporttevékenység támogatása érdekében

a) az (1) bekezdés a)-d) pontja hatálya alá tartozó támogatás esetén – az adózó döntése szerint – vagy a támogatási igazolás szerint támogatásban részesített látvány-csapatsport országos sportági

szakszövetsége részére, vagy az e látvány-csapatsport keretében vagy érdekében az (1) bekezdés b)-d) pontjában meghatározottak szerint működő sportszervezet (sportiskola), alapítvány részére,
b) az (1) bekezdés e) pontjában meghatározott támogatás esetén a támogatásban részesített Magyar Olimpiai Bizottság részére a támogatás adóévében megfizetni.

(3c) Az adózó a támogatást és a kiegészítő sportfejlesztési támogatást az arra jogosult önálló fizetési számlájára történő átutalással a támogatási igazolás kézhezvételét követően teljesíti. A támogatás és a kiegészítő sportfejlesztési támogatás fogadására szolgáló fizetési számlát támogatás esetében a támogatási igazolás, kiegészítő sportfejlesztési támogatás esetében az annak alapjául szolgáló szponzori vagy támogatási szerződés határozza meg. Ha a kiegészítő sportfejlesztési támogatás jogosultja nem országos sportági szakszövetség, az annak alapjául szolgáló szponzori vagy támogatási szerződés egy eredeti vagy hiteles másolati példányát az adózó a megkötését követő 8 napon belül megküldi a kiegészítő sportfejlesztési támogatásban részesített látvány-csapatsport országos sportági szakszövetsége részére.

(3d) Az adózó a támogatás és a kiegészítő sportfejlesztési támogatás kifizetésének tényét – annak pénzügyi teljesítésétől számított 30 napon belül – az állami adóhatóság részére bejelenti. Amennyiben a kiegészítő sportfejlesztési támogatás pénzügyi teljesítésétől számított 30 nap a támogatás adóévére vonatkozó társasági adóbevallás benyújtását követően járna le, akkor az adózó a kiegészítő sportfejlesztési támogatás kifizetésének tényét a támogatás adóévére vonatkozó társasági adóbevallásában jelenti be az állami adóhatóság részére.

(3e) A támogatási igazolást az (1) bekezdés a) és e) pontjában meghatározott támogatás igénybevételére jogosult szervezet kérelmére

a sportpolitikáért felelős miniszter, az (1) bekezdés b)-d) pontjában meghatározott támogatás igénybevételére jogosult szervezet kérelmére a látvány-csapatsport országos sportági szakszövetsége állítja ki azt követően, hogy a támogatás igénybevételére jogosult szervezet által benyújtott, a támogatás igénybevételének feltételét képező, tervezett támogatással érintett sportfejlesztési programot részben vagy egészben jóváhagyta. A sportfejlesztési program jóváhagyása során vizsgálni kell, hogy a benyújtott sportfejlesztési program megvalósítása összhangban van-e a szakági szövetség sportpolitikai érdekeivel, valamint azt, hogy az miként illeszkedik a nemzetgazdaság érdekeihez, különös figyelemmel a hosszú távú fenntarthatóság követelményére. A támogatási igazolás a sportfejlesztési program jóváhagyását követően arra tekintet nélkül állítható ki, hogy a támogatás elő- vagy utófinanszírozással valósul meg.

23. § (2) A számított társasági adóból – legfeljebb annak 80 százalékáig – érvényesíthető a 22/B. § alapján fejlesztési adókedvezmény.

(3) A (2) bekezdés szerint igénybe vett adókedvezménnyel csökkentett adóból – legfeljebb annak 70 százalékáig – érvényesíthető minden más adókedvezmény.

(4) Az adókedvezmény adóvisszatartás formájában vehető igénybe.

3. számú melléklet az 1996. évi LXXXI. Törvényhez

A) Nem a vállalkozási tevékenység érdekében felmerülő egyes költségek, ráfordítások

12. pont a 22. § (6) és (8) bekezdésében meghatározott kiegészítő támogatás és a 22/C. § (3a) bekezdésében meghatározott kiegészítő sportfejlesztési támogatás adóévi adózás előtti eredmény terhére elszámolt összege;

TAO tv. 8. § (1) Az adózás előtti eredményt növeli:

d) az a költségként, ráfordításként elszámolt, az adózás előtti eredmény csökkenéseként számításba vett összeg – ideértve az immateriális javak és tárgyi eszközök értékcsökkenési leírását is –, amely nincs összefüggésben a vállalkozási, a bevételszerző tevékenységgel, különös tekintettel a 3. számú mellékletben foglaltakra.

TAO tv. Rendelkezés az adóról, adójóváírás

24/A. § (1) Az adózó az esedékes adóelőleg-fizetési kötelezettségének teljesítésére nyitva álló határidőt megelőző hónap utolsó napjáig az állami adóhatóság által rendszeresített külön nyomtatványon, elektronikus úton tett rendelkező nyilatkozata útján a kedvezményezett szervezet(ek) nevének és adószámának megjelölésével rendelkezhet a 26. § (2), (3) és (8) bekezdése szerint megállapított egyes havi, illetve negyedéves társasági adóelőleg-kötelezettsége 50 százalékának kedvezményezett célra történő felajánlásáról.

(2) Amennyiben az adózó az (1) bekezdés szerinti rendelkező nyilatkozatot nem tesz, vagy az (1) bekezdés szerint felajánlott és az adóhatóság által kedvezményezett célra átutalt összeg nem éri el az adózó által e törvény 24. §-a szerint fizetendő adó összegének 80 százalékát, az adózó

a) a társasági adóelőleg-kiegészítési kötelezettségről szóló bevallás benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjáig a társasági adóelőleg-kiegészítési kötelezettségről szóló bevallásában,

b) a társasági adóbevallás benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjáig a társasági adóbevallásában

tett rendelkező nyilatkozata útján rendelkezhet a kedvezményezett szervezet(ek) nevének és adószámának megjelölésével az adóévi kedvezményezett célra még fel nem ajánlott adóelőlegének, fize-

tendő társasági adójának kedvezményezett célra történő felajánlásáról, azzal, hogy az e bekezdés szerint tett felajánlással az adóévben összesen felajánlott összeg nem haladhatja meg az e törvény 24. §-a szerint fizetendő adó összegének 80 százalékát. Az e bekezdés szerinti rendelkező nyilatkozat a társasági adóbevallás benyújtását követően nem módosítható.

(3) E rendelkezés alkalmazásában kedvezményezett célnak minősül:
a) a filmalkotás 22. § (2) bekezdésében meghatározott támogatása;
b) a látvány-csapatsport 22/C. § (1) bekezdésében meghatározott támogatása.

(4) Az adózó az (1) bekezdés szerinti rendelkező nyilatkozatot – az (1) bekezdésben meghatározott korlátra is figyelemmel – a társasági adóelőleg-fizetési kötelezettségének teljesítése során, a havi vagy negyedéves adóelőleg-fizetési kötelezettség teljesítésére nyitva álló határidő utolsó napjáig az állami adó- és vámhatóság által rendszerezett külön nyomtatványon, elektronikus úton tett nyilatkozata útján egy adóévben összesen legfeljebb öt alkalommal a soron következő adóelőlegekre tekintettel módosíthatja. A Magyar Nemzeti Filmalap Közhasznú Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság részére a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott célra történő felajánlás kivételével a módosítás érvényességének feltétele, hogy az adózó a (16)-(17) bekezdés szerint kiállított igazolást az állami adóhatóságnak – a nyilatkozat tételével egyidejűleg – benyújtsa, illetve, hogy a (19)-(21) bekezdés szerint kiállított igazolás a (21a) bekezdésben foglaltak szerint az állami adóhatósághoz beérkezzen.

(5) Az adózó a társasági adóelőleg-fizetési, társasági adóelőlegkiegészítési és társasági adófizetési kötelezettségének az (1) vagy (2) bekezdés szerinti rendelkező nyilatkozat megtételétől függetlenül eleget tesz.

(6) Az adózó az (1) vagy a (2) bekezdés szerinti, kedvezményezett célra történő felajánlásáért és annak pénzügyi teljesítéséért a kedvezményezett szervezet részéről – szponzori szerződés keretében juttatott kiegészítő sportfejlesztési támogatás kivételével – ellenszolgáltatásra nem jogosult, az ezzel ellentétes megállapodás semmis. Ilyen megállapodás esetén

a) az adózó által az adóhatóság részére teljesített befizetés nem minősül az (1) és (2) bekezdés szerinti felajánlásnak, és

b) az (1) és (2) bekezdés szerinti felajánlás kedvezményezettje a részére átutalt összeget az állami adóhatóság által kezelt elkülönített számlára köteles visszautalni az adózó azonosítására szolgáló adatok feltüntetésével, és

c) az adózó nem jogosult az 24/B. § szerinti jóváírásra

(9) A látvány-csapatsportok támogatása esetében az (1) és (2) bekezdés szerinti rendelkező nyilatkozatban felajánlott összeg 12,5 százaléka kiegészítő sportfejlesztési támogatásnak minősül.

(12) Látvány-csapatsportok támogatása céljából történő felajánlás esetében az állami adóhatóság az átutalást azzal az eltéréssel teljesíti, hogy a kiegészítő sportfejlesztési támogatás (9) bekezdés szerint meghatározott összegét a (11) bekezdés szerinti határidőben a 22/C. § (1) bekezdés a)-d) pontjának hatálya alá tartozó támogatás esetén – az adózó döntése szerint – vagy a (16)-(21) bekezdés szerinti igazolás szerint támogatásban részesítendő látvány-csapatsport országos sportági szakszövetsége részére, vagy az e látvány-csapatsport keretében vagy érdekében a 22/C. § (1) bekezdés b)-d) pontjában meghatározottak szerint működő sportszervezet (sportiskola), alapítvány részére, a 22/C. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott támogatás esetén a támogatásban részesítendő sportköztestület részére átutalja.

24/B. § (1) Az adózó a 24/A. § (1) és (2) bekezdése szerinti rendelkező nyilatkozatban kedvezményezett célra felajánlott és az állami adóhatóság által a 24/A. § (11) bekezdése alapján átutalt összegre tekintettel – látvány-csapatsportok támogatása esetén a (9) és a (25) bekezdés szerint csökkentett mértékben – jóváírásra jogosult, amelyet az állami adóhatóság a társasági adóbevallás esedékességét követő második naptári hónap első napjával vezet át az adózó adófolyószámlájára társasági adónemre.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jóváírás összege

a) az adóelőlegből és adóelőleg-kiegészítésből juttatott felajánlás összegének, de legfeljebb a 24. § szerint fizetendő adó 80 százalékának 7,5 százaléka, továbbá

b) a fizetendő adóból juttatott felajánlás összegének, de legfeljebb a 24. § szerint fizetendő adó 80 százalékának 2,5 százaléka.

(3) A jóváírás az állami adóhatóságnál vezetett társasági adófolyószámlán külön csökkentő tételként kerül kimutatásra, amelyre tekintettel a számviteli törvény alapján elszámolt egyéb bevétel az adózás előtti eredményt csökkenti.

(4) Amennyiben az állami adóhatóság határozata vagy az adózó önellenőrzése eredményeképpen a fizetendő adó 80 százalékában meghatározott korlát módosulna, akkor az (1) bekezdés szerinti jóváírás az állami adóhatóságnál vezetett adófolyószámlán társasági adónemben kimutatott összegét az állami adóhatóság megfelelően módosítja.

TIPPEK

Gondolja végig, hogy a végleges pénzeszköz átadással nyújtott támogatás hogyan hat az adózás előtti eredményre és a maximálisan jóvá-

hagyható osztalék összegére! Vizsgálja meg azt is, hogy cash-flow szempontjából van-e a két megoldási mód között különbség.

MEGOLDÁS

Adóalap támogatás nélkül: 410 000 000

Fizetendő adó, ha nincs támogatás: 36 900 000

a) Támogatás adókedvezmény igénybe vétele útján

Adózás előtti eredmény támogatás nélkül	460 000 000
Adózás előtti eredmény alap és kiegészítő támogatással	449 325 000
Kiegészítő támogatás miatti adóalap korrekció (0,9m*75%)	+675 000
Egyéb adóalap korrekciók	-50 000 000
Adóalap	400 000 000
Számított adó	36 000 000
Adókedvezmény korlát (számított adó 70%-a)	25 200 000
Igénybe vett adókedvezmény	-10 000 000
Fizetendő adó	26 000 000

Cash flow:

Fizetendő adó támogatás esetén	-26 000 000
Támogatás kifizetése	-10 000 000
Kiegészítő támogatás kifizetése	-675 000
Összesen	-36 675 000
Megtakarítás ahhoz képest, ha nincs támogatás:	225 000 Ft

B) Támogatás adófelajánlás (rendelkezés az adóról) útján, adójóváírás felhasználásával

Tavalyi adófizetési kötelezettség	36 000 000
Adóelőleg felajánlásból átutalt összeg	5 000 000
Adózás előtti eredmény	460 000 000
Adóalap korrekciók	-50 000 000
Tényleges adóalap év végi zárás alapján	410 000 000
Fizetendő adó	36 900 000
Éves adófelajánlás korlát (36,9m × 0,8)	29 520 000
Tényleges adófelajánlás:	10 000 000
Adóelőleg felajánlás után járó jóváírás:	5 000 000 Ft × 7,5% = 375 000
Adó felajánlás után járó jóváírás:	5 000 000 Ft × 2,5% = 125 000

Cash flow:

Fizetendő adó	-36 900 000
Adójóváírás	+500 000
Összesen	-36 400 000
Megtakarítás adófelajánlás esetén:	500 000 Ft

Mivel a teljes felajánlott összeg nem haladhatja meg az év végén az adókötelezettség 80%-át, ezért meg kell vizsgálni, hogy a felajánlott összeg elérte-e a korlátot. A látvány-csapatsport támogatása esetében a rendelkező nyilatkozatban felajánlott összeg 12,5 százaléka kiegészítő sportfejlesztési támogatásnak minősül. Ezzel a társaságnak nincs dolga, nem kell vele adóalapot növelni! A kötelező kiegészítő támogatás hatása annyi, hogy a pénz egy részét az adóhatóság nem a sportszervezetnek, hanem a kiegészítő támogatás kedvezményezettjeinek utalja. Az adójóváírás az adóelőleg-felajánlás összegének 7,5 százaléka, de legfeljebb az éves fizetendő adó 80 százalékának 7,5 százaléka, valamint az éves adó terhére tett felajánlás átutalt összegének 2,5 százaléka, de legfeljebb az éves fizetendő adó 80 százalékának 2,5

százaléka A jóváírást a NAV közvetlenül az adófolyószámlán végzi, az adózónál ez túlfizetésként fog mutatkozni, amelyet a legközelebbi fizetendő adóelőlegével szemben beszámíthat.

Transzferárak - önkéntes adóalap módosítás

TÉNYÁLLÁS

A Jóanya Zrt leányvállalatának a Gondvan Kft-nek 10 000 000 Ft összegű 1 év futamidejű kamatmentes kölcsönt ad átmeneti fizetési nehézségei áthidalására. Egy bankkölcsön kamata 5% lenne.

FELADAT

Határozza meg, hogy milyen adóalap módosításokat kell tennie a vállalkozásoknak ahhoz, hogy az adóhatóság ne kifogásolja a közöttük végbemenő ügyletet.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

TAO tv

18. § (1) Amennyiben a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban (általános forgalmi adó nélkül számítva) magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak annál, mint amilyen ellenértéket független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek vagy érvényesítenének (a továbbiakban: szokásos piaci ár), a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték alapján számított különbözetnek meg-

felelő összeggel az adózó – az e törvényben előírt más, az adózás előtti eredményt növelő vagy csökkentő jogcímetől függetlenül – adózás előtti eredményét

a) csökkenti, feltéve, hogy

aa) az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye nagyobb, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett lett volna,

ab) a vele szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó, vagy olyan külföldi személy (az ellenőrzött külföldi társaság kivételével), amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya,

ac) rendelkezik a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét; és

ad) rendelkezik a másik fél nyilatkozatával, amely szerint a másik fél a különbözet összegét (a másik félre vonatkozó jog szerinti szokásos piaci ár elve alapján meghatározott összeget) figyelembe veszi (vette) a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során;

növeli (kivéve, ha vele magánszemély nem egyéni vállalkozóként kötött szerződést), ha az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye kisebb, mint a szokásos piaci ár mellett lett volna.

TIPPEK

Gondolja végig, hogy milyen kockázatainak vannak az ügyletnek az egyes vállalkozásoknál, hol fog korrekciót tenni az adóhatóság, ha a vállalkozások adóalapjukat nem módosították, és mit tehet ebben az esetben a másik társaság.

MEGOLDÁS

Piaci kamat: $10\,000\,000\text{ Ft} \times 5\% = 500\,000\text{ Ft}$

Szükséges adóalap módosítás Jóanya Zrt-nél: +500 000 Ft.

Lehetséges adóalap módosítás (amennyiben a feltételek fennállnak)

Gondvan Kft-nél: -500 000 Ft.

Mivel adóhiány a Jóanya Zrt-nél keletkezik, ezért az adóhatóság ott fogja elsősorban a korrekciót kezdeményezni. Amennyiben a Gondvan Kft-nek ugyanaz az időszaka már ellenőrzéssel lezárt időszaknak minősül, akkor a Gondvan Kft már nem tud adóalap módosítást végrehajtani. Amennyiben az időszak még nincs ellenőrzéssel lezárva és a Jóanya Zrt a megfelelő nyilatkozatot kibocsátja, úgy a Gondvan Kft az adóalapját az önellenőrzés szabályai szerint lefele módosíthatja. Amennyiben az adóhatóság a Gondvan Kft-nél végez először ellenőrzést, ott nem fog adóalap módosítást kezdeményezni, mert a Gondvan Kft nem rendelkezik a Jóanya Zrt írásos nyilatkozatával arról, hogy az a különbözetet az adóalapjába beletette. Ugyanakkor egy későbbi ellenőrzés során a Jóanya Zrt-nél megállapíthatja az adóhiányt.

Transzferár módszerek

TÉNYÁLLÁS

Az ABC Trader Zrt független felektől 3000 Ft egységáron vásárolt terméket értékesít kapcsolt vállalkozása az ABC Assembly Zrt számára 3900 Ft egységáron, amely a terméket alkatrészként beépíti a saját termékébe. Az adatbázis elemzés segítségével, az alkatrész értékesítésnek a 12 elemű összehasonlítható minta alapján kialakított szokásos piaci árés sávja a következő:

	Minimum	Alsó kvartilis	Medián	Felső kvartilis	Maximum
Árrés	1%	15%	16%	16,8%	31%

FELADAT

Indokolja meg, hogy piaci-e a két kapcsolt vállalkozás között alkalmazott ár. Milyen módszert javasol az adatbázis elemzés elvégzésére?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

TAO tv

18. § (1) Amennyiben a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban (általános forgalmi adó nélkül számítva) magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak annál, mint amilyen ellenértéket független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek vagy érvényesítenének (a továbbiakban: szokásos piaci ár), a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték alapján számított különbözetnek megfelelő összeggel az adózó – az e törvényben előírt más, az adózás előtti eredményt növelő vagy csökkentő jogcímeiktől függetlenül – adózás előtti eredményét

a) csökkenti, feltéve, hogy

aa) az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye nagyobb, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett lett volna,

ab) a vele szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó, vagy olyan külföldi személy (az ellenőrzött külföldi társaság kivételével), amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya,

ac) rendelkezik a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét; és

ad) rendelkezik a másik fél nyilatkozatával, amely szerint a másik fél a különbözet összegét (a másik félre vonatkozó jog szerinti szokásos piaci ár elve alapján meghatározott összeget) figyelembe veszi (vette) a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során;

b) növeli (kivéve, ha vele magánszemély nem egyéni vállalkozóként kötött szerződést), ha az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye kisebb, mint a szokásos piaci ár mellett lett volna.

(2) A szokásos piaci árat a következő módszerek valamelyikével kell meghatározni:

a) összehasonlító árak módszerével, amelynek során a szokásos piaci ár az az ár, amelyet független felek alkalmaznak az összehasonlítható eszköz vagy szolgáltatás értékesítésekor a gazdaságilag összehasonlítható piacon;

b) viszonteladási árak módszerével, amelynél a szokásos piaci ár az eszköznek, szolgáltatásnak független felek felé, változatlan formában történő értékesítése során alkalmazott ár, csökkentve a viszonteladó költségeivel és a szokásos haszonnal;

c) költség és jövedelem módszerrel, amelynek során a szokásos piaci árat az önköltség szokásos haszonnal növelt értékében kell meghatározni;

d) ügyleti nettó nyereségen alapuló módszerrel, amely azt a - megfelelő vetítési alapra (költségek, árbevétel, eszközök) vetített - nettó nyereséget vizsgálja, amelyet az adózó az ügyleten realizál;

e) nyereség megosztásos módszerrel, amelynek során az ügyletből származó összevont nyereséget gazdaságilag indokolható ala-

pon olyan arányban kell felosztani a kapcsolt vállalkozások között, ahogy független felek járnának el az ügyletben;

f) egyéb módszer alapján, ha a szokásos piaci ár az a)-e) pontokban foglaltak alapján nem határozható meg.

(4) A szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek.

(9) Amennyiben a (2) bekezdésben meghatározott módszerek alkalmazása során indokolt (különös tekintettel a funkcióelemzésre, a minta elemszámára vagy a szélsőértékekre), az adózó azon középső tartomány alkalmazásával, amelybe a minta elemeinek fele esik (interkvartilis tartomány) további szűkítést végez, figyelembe véve az e törvény felhatalmazása alapján kiadott, a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettségről szóló miniszteri rendelet előírásait.

MEGOLDÁS

A 3000 Ft vételár piaci ár, mivel az ABC Trader Zrt a terméket piaci áron veszi és változatlan formában adja tovább kapcsolt vállalkozásának.

A piaci vételárat a statisztikai minta árrés-értékeire alkalmazva az alábbi piaci ár tartomány jön létre:

3000 Ft vételár	Minimum	Alsó kvartilis	Medián	Felső kvartilis	Maximum
Árrés	30	450	480	504	930
Eladási ár	3030	3450	3480	3504	3930

A társaság által alkalmazott 3900 Ft transzferár nem esik az interkvartilis tartományba (3450 - 3504), ezért nem minősül piaci árnak.

Javasolt módszerek: üzleti nettó nyereség módszer, költség-jövedelem módszer

Az interkvartilis tartományra való szűkítést indokolja a minta viszonylag kis elemszáma és a nagy szélsőértékek. Bár az egyes módszerek között nincs sorrendiség, az OECD az összehasonlító árak módszerét ajánlja elsődlegesen, amennyiben találhatóak kellően összehasonlítható ügyletek. A példában adatbázis elemzést végeztek, ez arra utal, hogy nem voltak közvetlenül összehasonlítható termékek. A költség-jövedelem módszer a bruttó árreket hasonlítja össze, vagyis azt, hogy a tényleges közvetlen beszerzési/ előállítási költségre a piaci árrest alkalmazva mekkora értékesítési ár minősül piacinak. Az üzleti nettó nyereség módszere nettó profit indikátorokat hasonlít össze. Amennyiben a vállalkozásoknak nincs jelentős általános költsége, akkor a két módszer hasonló eredményt ad. Az adatbázisokban általában csak nettó profit indikátorokat lehet találni, ezért ez a módszer az adóhatóság által a legelfogadottabb.

Összefoglaló feladat társasági adózásra

TÉNYÁLLÁS

A Mickey & Mouse Kft-nek az adóévben (sportcélra adott támogatás nélkül) 700 000 000 Ft adózás előtti eredménye és 400 000 000 Ft bevétele volt.

- 3 (50%-ban) megváltozott munkaképességű munkavállalója van, akiknek havi 180 000 Ft bért fizet ki.
- Ebben az évben április 1.-én egy új gépsort vásárolt 20 000 000 Ft áron és ugyanebben az évben üzembe is helyezett, amelyet 2 év alatt lineáris 50%-os amortizációs kulccsal kíván leírni.
- Ezen kívül már évek óta van egy 50 000 000 Ft értékű bauxitbeton függőleges teherhordó szerkezetű raktára, amelyiket 12%-os lineáris kulcs mellett amortizál.
- Előző évről összesen 25 millió Ft elhatárolt vesztesége volt.
- Saját maga által végzett alkalmazott kutatásra összesen 2 000 000 Ft-ot költött, ezen kívül pedig egy felsőoktatási intézménynél 3 000 000-ot költött alapkutatásra.
- 50 000 000 Ft osztalékot kapott a tulajdonában lévő részvények után.
- Ebben az évben 30 000 000 Ft céltartalékot képzett és korábbi években képzett 150 000 000 Ft céltartalékát feloldotta.
- 30 000 000 Ft nyeresége jogdíjakból származott.
- Mickey & Mouse Kft nem minősül KKV-nak.
- Pénzügyintézetől 2015-ben fejlesztésre felvett 30 000 000 Ft-os hitelre évi 6%-os kamatot fizet.
- Valamennyi hitelénél a tőketartozást csak a futamidő végén fizeti, a 2017-es évben csak kamatokat fizet.

A fenti adatokon felül Mickey & Mouse Kft. egy kosárlabda csapatot szeretne 20 000 000 Ft értékben támogatni. (A nyújtott támogatás nincs az adózási eredménybe belekalkulálva.)

Mennyi Mickey & Mouse Kft. társasági adója az adóévben? Mindenképpen ellenőrizze le számításokkal, hogy a társaságnak kell-e a nyereségminimum szabályát alkalmazni!

Társasági adó összefoglaló feladat megoldása		
1. Adózás előtti eredmény		
támogatás nélküli adózás előtti eredmény		700 000 000
Látvány-csapatsport alaptámogatás		20 000 000
kiegészítő támogatás (keletkező kedvezmény 75%-a)	TAO 22/C. § (3a) bek.	1 350 000
adózás előtti eredmény	TAO 6. § (1) bek.	678 650 000
2. Adóalapot növelő tételek		
gépsor Szt. szerinti ÉCS (50%) április 1. óta (9 hónap)	TAO 8. § (1) bek. b)	7 500 000
épület Szt. szerinti ÉCS (12%) (12 hónap)	TAO 8. § (1) bek. b)	6 000 000
céltartalék képzése	TAO 8. § (1) bek. a)	30 000 000
kiegészítő támogatás adóalap növelő	TAO 8. § (1) bek. d); nem a vállalkozás érde- kében felmerült költség - TAO 3. sz. mell. A) 12.	1 350 000
adóalap növelő összesen		44 850 000
3. Adóalapot csökkentő tételek		
gépsor TAO szerinti ÉCS (14,5%) április 1. óta (9 hónap)	TAO 7. § (1) bek. d); TAO 2. számú melléklet IV. c)	2 175 000
épület TAO szerinti ÉCS (3%)	TAO 7. § (1) bek. d); TAO 2. számú melléklet I.	1 500 000

Megvált munkaképességűek (max minimálbér – 161 000 Ft 2020-ban)	TAO 7. § (1) bek. v)	5 796 000
K+F saját	TAO 7. § (1) bek. t)	2 000 000
K+F felsőoktatási (3× csökkentő, max 50 millió)	TAO 7. § (1) bek. t), TAO 7. § (17) bek.	9 000 000
céltartalék feloldása	TAO 7. § (1) bek. b)	150 000 000
kapott osztalék (100%)	TAO 7. § (1) bek. g)	50 000 000
kapott jogdíj nyeresége (50%)	TAO 7. § (1) bek. s)	15 000 000
KKV adóalap kedvezmény	TAO 7. § (1) bek. zs)	nincs
adóalap csökkentő összesen		235 471 000
4. Veszteség felhasználása nélküli számított adóalap		
Adózás előtti eredmény (1) + adóalapot növelő (2) - adóalapot csökkentő (3)	TAO 6. § (1) bek.	488 029 000
5. Elhatárolt veszteség felhasználása		
Elhatárolt veszteség	TAO 7. § (1) bek. a)	25 000 000
Max felhasználható (Számított adóalap 50%)	TAO 17. § (2) bek.	244 014 500
Veszteség felhasználása utáni adóalap		463 029 000
6. Nyereségminimum szabály		
(a) nyereségminimum összege (összes bevétel x 0,02)	9 277 140	80 000 000
(b) adózás előtti eredmény	TAO 6. § (2) bek.	678 650 000
(c) adóalap	TAO 6. § (1) bek.	463 029 000
<i>Nem kell a nyereségminimum szabályát alkalmazni, ha (b) vagy (c) bármelyike nagyobb, mint (a). Így az adó kiszámításánál a számított adóalapot (c) kell használni.</i>		
7. Adó kiszámítása		
adóalap × 0,09		41 672 610
8. Adókedvezmények		
adókedvezmények max. 70%	TAO 23. §	29 170 827
KKV beruházási kamatkedvezmény	TAO 22/A. §	nincs
Látvány-csapatsport	TAO 22/C. §	20 000 000
adókedvezmények összesen		20 000 000
9. Fizetendő adó		
adó – adókedvezmények		21 672 610

Átalakulás – esettanulmány (Beer Gábor)

TÉNYÁLLÁS

X Kft. egy 2001-ben alakult, magyar adójogi illetőségű holding társaság, melynek egyetlen befektetése Y Kft.-ben van. Y Kft. egy 2005-ben alakult, Magyarországon székhellyel rendelkező társaság.

Az említett részesedést X Kft. 2012-ben szerezte meg Y Kft.-ben, mikor megvásárolta Y Kft. üzletrészeinek 100%-át. Az X Kft. által fizetett ellenérték megegyezett az Y Kft. piaci értékével, mely 2012-ben 2,5 milliárd Ft volt. A vételárból 500 millió Ft volt az önerő, mely teljes egészében tőkeként állt X Kft. rendelkezésére. A vételár fennmaradó részére X Kft. hitelt vett fel az egyik hitelintézettől.

Y Kft. jelenleg egyetlen, Magyarországon lévő ingatlannal rendelkezik, melyet irodaházként üzemeltet. Az irodaház jelenleg 2 külön helyrajzi számon szerepel a nyilvántartásokban (az érték megoszlása a két helyrajzi szám esetén könyv szerinti értéken 500-300 millió Ft). Az ingatlan jelenlegi piaci értéke 3 milliárd Ft (mely 1,6-1,4 milliárd Ft arányban oszlik meg). X Kft. és Y Kft. mérlege 2020. december 31-én a következő tételeket tartalmazza:

A jogelőd társaságok mérlegadatai		
adatok ezer Ft-ban	X Kft.	Y Kft.
<i>Részesedés</i>	2 500 000	
<i>Ingatlan</i>		800 000
Eszközök	2 500 000	800 000
<i>Saját tőke</i>	500 000	30 000
<i>Kötelezettségek (hitel)</i>	2 000 000	770 000
Források	2 500 000	800 000

X Kft. vezetősége a legutóbbi közgyűlésen úgy döntött, hogy a két társaságot 2020. december 31-ei fordulónappal összevonja, egyetlen társaságot létrehozva. A tulajdonosok az átalakulásra tekintettel nem kívánják pótlólagos tőkét az új társaság rendelkezésére bocsátani. A vezetőség tervei szerint a jogutód társaság folytatná a jogelőd társaságok tevékenységeit, átvinné a jogelőd társaságok jogait és kötelezettségeit.

FELADAT

Az X Kft. vezetősége azzal a kéréssel fordul a tisztelt Adótanácsadóhoz, hogy

- a) foglalja össze az átalakulás különböző lehetséges módjait, illetve
- b) fejtse ki az egyes lehetséges opciók adójogi következményeit, majd
- c) tegyen javaslatot a kedvező átalakulási lehetőségre/lehetőségekre vonatkozóan.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

Számviteli törvény

Gazdasági társaságok átalakulása, egyesülése, szétválása
Vagyonszámvetés, vagyonszámvetés

136. § (1) Gazdasági társaságok átalakulása, egyesülése (összeolvadása, beolvadása), szétválása (különválása, kiválása) (a továbbiakban együtt e fejezet alkalmazásában: átalakulás) során az átalakuló, az egyesülő, a szétváló (a továbbiakban együtt e fejezet alkalmazásában)

zásában: átalakuló) (jogelőd) gazdasági társaság(ok) és az átalakulással létrejövő (jogutód) gazdasági társaság(ok) vagyonának (saját tőkéjének) megállapításához vagyommérleget kell készíteni. A vagyommérleget vagyonleltárral kell alátámasztani. A vagyonleltár tételesen tartalmazza a jogelőd, illetve a jogutód gazdasági társaság(ok) eszközeit és forrásait.

(2) Az (1) bekezdés szerinti vagyommérleget és vagyonleltárt az átalakulás során két alkalommal kell elkészíteni: először az átalakulásról szóló döntés megalapozásához, a cégbírósági eljárás alátámasztására – a gazdasági társaság legfőbb szerve által meghatározott mérlegfordulónapra (vagyommérleg-tervezet és vagyonleltár-tervezet) –, majd az átalakulás napjával (végleges vagyommérleg és végleges vagyonleltár).

(3) A vagyommérleget (a vagyommérleg-tervezetet és a végleges vagyommérleget), a vagyonleltárt (a vagyonleltár-tervezetet és a végleges vagyonleltárt) az e törvény szerinti beszámoló mérlegére és az azt alátámasztó leltárra vonatkozó előírások szerint kell elkészíteni a (4)-(9) bekezdésben és a 137-141. §-ban foglaltak figyelembevételével.

(4) A (3) bekezdés szerinti vagyommérleget – ha törvény másként nem rendelkezik – háromszlopos formában kell elkészíteni oly módon, hogy

a) az átalakuló gazdasági társaság vagyommérlege tartalmazza a könyv szerinti értéket, – a 137. § (2) bekezdése, illetve a 139. § (3) bekezdése figyelembevételével – az átértékelési különbözetet, illetve a kettő együtteseként a vagyonértékelés szerinti értéket,

b) az átalakulással létrejövő gazdasági társaság(ok) vagyommérlege – a (6)-(7) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – tartalmazza a jogelőd gazdasági társaság(ok) vagyonát (eszközeit, köte-

lezettségeit, a kettő különbözeteként a saját tőkét) [a] pont szerinti vagyonmérleg harmadik oszlopa], a 139. § (2)-(5) bekezdései szerinti eltéréseket („különbözetek”), illetve a kettő együtteseként a jogutód gazdasági társaság(ok) vagyonát (eszközeit, kötelezettségeit, a kettő különbözeteként a saját tőkét).

(5) A (4) bekezdés a) pontja szerinti vagyonmérleget külön-külön kell elkészítenie:

a) beolvadás esetében a beolvadó, illetve az átvevő gazdasági társaságnak,

b) összeolvadás esetében az egyesülő gazdasági társaságoknak.

(6) A (4) bekezdés b) pontja szerinti vagyonmérleg a jogelőd gazdasági társaságok vagyonát

a) beolvadás esetében beolvadó és átvevő gazdasági társaság megbontásban és együttesen,

b) összeolvadás esetében az egyesülő gazdasági társaságok szerinti megbontásban és együttesen

tartalmazza.

137. § (1) Az átalakuló gazdasági társaság a mérlegében (könyveiben) értékkel kimutatott eszközeit és kötelezettségeit (ideértve a céltartalékokat és az időbeli elhatárolásokat is) átértékelheti, a könyveiben értékkel nem szereplő, a 23. § szerinti feltételeknek megfelelő eszközöket és a gazdasági társaságot terhelő kötelezettségeket a vagyonmérlegbe felveheti (vagyonátértékelés).

(2) Beolvadás esetében az átvevő gazdasági társaságnál, kiválás esetében a változatlan társasági formában továbbműködő gazdasági társaságnál nem lehet az eszközöket és a kötelezettségeket átértékelni, az (1) bekezdés szerinti vagyonátértékelés nem alkalmazható.

(3) Átértékelés esetében az eszközöket piaci értékükön, a kötelezett-

ségeket az elfogadott, illetve a várható összegben kell a vagyommérlegben szerepeltetni.

Az átalakuló gazdasági társaság vagyommérleg-tervezete

138. §

(4) Az átalakuló gazdasági társaság vagyommérleg-tervezetében az eszközönként és a kötelezettségeként külön-külön kimutatott átértékelési különbözetek összevont értékével a saját tőkét kell helyesbíteni, amennyiben

a) az összevont átértékelési különbözet negatív (vagyis összességében a vagyont leértékelték), a különbözettel a tőketartalék pozitív összegéig a tőketartalékot, azt meghaladóan az eredménytartalékot kell csökkenteni,

b) az összevont átértékelési különbözet pozitív (vagyis összességében a vagyont felértékelték), a különbözet összegével a tőketartalékot kell megnövelni.

(6) Az átalakuló gazdasági társaság vagyommérleg-tervezetének harmadik oszlopában a saját tőke tételében csak jegyzett tőke, tőketartalék, eredménytartalék (ez utóbbi negatív előjelű is lehet) és lekötött tartalék tétel szerepelhet, ennek érdekében előzőleg a szükséges átvezetéseket is el kell végezni.

Az átalakulással létrejövő gazdasági társaság vagyommérleg-tervezete

140. § (1) Az átalakulással létrejövő gazdasági társaság vagyommérleg-tervezetének a jogutód gazdasági társaság vagyonát tartalmazó oszlopában a saját tőke tételében jegyzett tőke, tőketartalék, eredménytartalék, illetve lekötött tartalék tételek szerepelhetnek, és csak pozitív összegekkel.

A végleges vagyonszámvetés

141. § (1) Az átalakulás napjával, az átalakulás napját követő 90 napon belül végleges vagyonszámvetést és végleges vagyonszámvetést kell készíteni és a cégbíróságnál letétbe helyezni mind az átalakuló gazdasági társaságra, mind az átalakulással létrejövő gazdasági társaságra vonatkozóan.

(2) A végleges vagyonszámvetést és végleges vagyonszámvetést a (3)-(4) és (7) bekezdés szerinti eltérésekkel a 136-140. §-ban foglaltaknak megfelelően kell elkészíteni.

(3) Az átalakulás során megszűnő gazdasági társaság a végleges vagyonszámvetés elkészítését megelőzően köteles az átalakulás napjával – mint mérlegfordulónappal – a számviteli törvény szerinti beszámolóját elkészíteni, az átalakulás napját követő 90 napon belül letétbe helyezni és közzétenni, analitikus és főkönyvi nyilvántartásait lezárni. Az az átalakuló gazdasági társaság, amely az átalakulás során nem szűnik meg (beolvadásnál az átvevő, kiválásnál a változatlan társasági formában továbbműködő gazdasági társaság), a végleges vagyonszámvetését a folyamatos könyvelés adatai alapján készíti el, analitikus és főkönyvi nyilvántartásait nem zárja le, azokat folyamatosan köteles vezetni, az átvett-átadott eszközöket-kötelezettségeket (ideértve a céltartalékokat és az időbeli elhatárolásokat is), ezek különbözeteként a saját tőkét a folyamatos könyvelés keretében – az átalakulás (beolvadás, kiválás) napját követő nappal – rendezi.

(3a) Az átalakulással létrejövő gazdasági társaság (kivéve beolvadásnál az átvevő, kiválásnál a változatlan társasági formában továbbműködő gazdasági társaságot) könyvviteli nyilvántartásait az átalakulás napját követő nappal nyitja meg a végleges vagyonszámvetés és a végleges vagyonszámvetés alapján.

(4) Az átalakulással létrejövő gazdasági társaság végleges vagyonomérlegében kimutatott saját tőke és a vagyonomérleg-tervezetében kimutatott saját tőke különbözetének összegével – a változás tartalmának és előjelének megfelelően – a tőketartalékot, az eredménytartalékot, illetve a lekötött tartalékot kell módosítani a végleges vagyonomérlegben. A tőketartalék módosítása során, ha emiatt a tőketartalék negatívvá válna, a tőketartalék pozitív összegéig a tőketartalékot, azt meghaladóan az eredménytartalékot kell csökkenteni.

(5) A jegyzett tőkét le kell szállítani az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény 11. § (2) bekezdésének megfelelően, ha az átalakulással létrejövő gazdasági társaság végleges vagyonomérlege szerinti saját tőkéjének – a 140. § (3) bekezdése szerinti lekötött tartalékkal csökkentett, illetve a (7) bekezdés szerinti jegyzett, de még be nem fizetett tőkeként kimutatott összeggel növelt – összege nem éri el a vagyonomérleg-tervezete szerinti (a cégbíróságon bejegyzett) jegyzett tőke összegét.

(7) Az átalakulással létrejövő gazdasági társaság végleges vagyonomérlegében a részére rendelkezésre bocsátandó – a 139. § (2) bekezdésének *a)* és *b)* pontja szerinti – pénzbeli és nem pénzbeli (vagyoni) hozzájárulás átalakulás napjáig még nem teljesített részét, illetve ezen időpontig ki nem adott – a 139. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti – vagyonhányadot az átalakulás napján fennálló állapotnak megfelelően jegyzett, de még be nem fizetett tőkeként, illetve kötelezettségként kell kimutatni.

(8) Ha a cégbíróság az átalakulás cégbejegyzését elutasítja (megtagadja), vagy a bejegyzési kérelem visszavonása miatt a cégbejegyzési eljárást megszünteti, az átalakulni kívánó gazdasági társaság

a korábbi formájában működik tovább, végleges vagyonszerleget nem kell készítenie, az e törvény szerinti könyvviteli nyilvántartásában a megíúsult átalakulással kapcsolatosan tételek nem szerepelhetnek.

(9) Gazdasági társaság beolvadása esetén az átvevő (beolvasztó) gazdasági társaságnál a beolvadás során az átvett eszközök és az átvállalt kötelezettségek (ideértve az időbeli elhatárolások, céltartalékok összegeit is) állományba vett – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyonszerlege szerinti – értékének különbözetével a saját tőkét kell a létesítő okiratnak megfelelően módosítani. A saját tőke módosítása során – az előbbieken túlmenően – a 139. § (4) bekezdése szerinti, a jegyzett tőke meghatározásánál figyelembe nem vehető részesedések 139. § (4a)-(4b) bekezdés szerinti üzleti vagy cégértékkel csökkentett értékét, valamint a 139. § (5) bekezdése szerinti, az egymással szemben fennálló követelések és kötelezettségek, céltartalékok, időbeli elhatárolások értékeinek különbözetét a saját tőkével szemben kell kivezetni.

Társasági adó törvény

4.§

23. kapcsolott vállalkozás:

a) az adózó és az a személy, amelyben az adózó – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,

b) az adózó és az a személy, amely az adózóban – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,

c) az adózó és más személy, ha harmadik személy – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve

mindkettőjükben többségi befolyással rendelkezik azzal, hogy azokat a közeli hozzátartozókat, akik az adózóban és a más személyben többségi befolyással rendelkeznek, harmadik személynek kell tekinteni,

d) a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, valamint a külföldi vállalkozó telephelyei, továbbá a külföldi vállalkozó belföldi telephelye és az a személy, amely a külföldi vállalkozóval az *a)*-*c)* alpontban meghatározott viszonyban áll,

e) az adózó és külföldi telephelye, továbbá az adózó külföldi telephelye és az a személy, amely az adózóval az *a)*-*c)* alpontban meghatározott viszonyban áll,

f) az adózó és más személy, ha köztük az ügyvezetés egyezőségére tekintettel az üzleti és pénzügyi politikára vonatkozó döntő befolyásgyakorlás valósul meg,

g) az *a)*-*c)* alpontban foglaltaktól függetlenül akkor is létrejön a kapcsolott vállalkozási viszony

ga) a 11. pont, az 53. pont, a 8. § (1) bekezdés *f)* pontja és a 16/A. § alkalmazásában, ha az adózó és más személy viszonylatában legalább 25 százalékos közvetlen vagy közvetett szavazati-jog-részesedés, vagy legalább 25 százalékos közvetlen vagy közvetett tőkerészesedés, vagy legalább 25 százalékos nyereségrészesedés áll fenn, azzal, hogy ezen rendelkezések alkalmazásában az *f)* alpontban foglaltak teljesülését nem kell vizsgálni,

gb) a 16/B. § alkalmazásában, ha az adózó és más személy viszonylatában legalább 50 százalékos közvetlen vagy közvetett szavazati-jog-részesedés, vagy legalább 50 százalékos közvetlen vagy közvetett tőkerészesedés, vagy legalább 50 százalékos nyereségrészesedés áll fenn, azzal, hogy a szavazati-jog-részesedések és a tőkerészesedések tekintetében az összehangoltan eljáró személyek befolyását

egybe kell számítani, továbbá az összevont (konszolidált) pénzügyi beszámolót készítő vállalatcsoporthoz tartozó adózók esetében az f) alpontban foglaltakat is vizsgálni kell;

23/a. kedvezményezett átalakulás: az olyan átalakulás (a továbbiakban ideértve az egyesülést, a szétválást is), amelyben jogelődként és jogutódként is csak a 32/a. pont szerinti társaság vesz részt, ha

a) a jogügylet révén a jogelőd tagja, részvényese az átalakulás, egyesülés, szétválás keretében a jogutódban részesedést és legfeljebb a megszerzett részesedés együttes névértéke (névérték hiányában a jegyzett tőke arányában meghatározott értéke) 10 százalékanak megfelelő pénzeszközt szerez,

b) szétválás esetén a jogelőd tagjai, részvényesei – egymáshoz viszonyítva – arányos részesedést szereznek a jogutódotokban,

c) az egyszemélyes társaság egyedüli tagjába, részvényesébe olvad be,

feltéve, hogy az átalakulást valós gazdasági, kereskedelmi okok alapozzák meg, azzal, hogy a valós gazdasági, kereskedelmi okok fennállását az adózó köteles bizonyítani;

23/b. kedvezményezett eszközátruházás: az a jogügylet, amelynek alapján egy társaság (az átruházó társaság) – megszűnése nélkül – legalább egy önálló szervezeti egységét átruházza egy másik társaságra (az átvevő társaságra) annak jegyzett tőkéjét megtestesítő részesedés ellenében, feltéve, hogy a jogügyletet valós gazdasági, kereskedelmi okok alapozzák meg, azzal, hogy a valós gazdasági, kereskedelmi okok fennállását az adózó köteles bizonyítani;

23/c. kedvezményezett részesedéscsere: az a jogügylet, amelynek alapján egy társaság (a megszerző társaság) a szavazati jogok többségét biztosító vagy azt tovább növelő részesedést szerez egy másik társaság (a megszerzett társaság) jegyzett tőkéjében annak ellené-

ben, hogy a megszerzett társaság tagja (tagjai), részvényese (részvényesei) a megszerző társaságban részesedést, valamint – szükség esetén – a részesedés névértékének (névérték hiányában arányos könyv szerinti értékének) a 10 százalékát meg nem haladó pénzeszközt szerez, feltéve, hogy a részesedéscserét valós gazdasági, kereskedelmi okok alapozzák meg, azzal, hogy a valós gazdasági, kereskedelmi okok fennállását az adózó köteles bizonyítani, ha a megszerző társaság ellenőrzött külföldi társaságnak minősül;

32/a. társaság: a gazdasági társaság (ideértve a szabályozott ingatlanbefektetési elővállalkozást, a szabályozott ingatlanbefektetési társaságot és a szabályozott ingatlanbefektetési projektársaságot is), az egyesülés, a szövetkezet, továbbá a 2003. évi uniós csatlakozási szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától az Európai Unió tagállamának adóra vonatkozó jogszabályai szerint ott belföldi illetőséggel bíró olyan társaság, amely

a) az Európai Unió kívüli állammal a jövedelem- és vagyonadók tárgyában kötött, hatályos nemzetközi szerződés szerint nem bír belföldi illetőséggel az Európai Unió kívüli államban, valamint

b) a különböző tagállamok társaságait érintő egyesülésekre, szétválásokra, eszközátruházásokra és részesedéscserékre alkalmazandó közös adózási rendszerről szóló tanácsi irányelvben vagy az anya- és leányvállalatok esetében alkalmazandó közös adózási rendszerről szóló tanácsi irányelvben felsorolt jogi formában működik, és az említett irányelvekben meghatározott adó alanya anélkül, hogy ezzel kapcsolatban választási lehetőség vagy mentesség illetné meg;

7. § (1) Az adózás előtti eredményt csökkenti:

d) értékcsökkenési leírásként az 1. és 2. számú mellékletben foglalt előírások szerint az adóévre megállapított összeg, továbbá

az immateriális jószág, a tárgyi eszköz állományból bármely jogcímen történő kivezetésekor – kivéve, ha az kedvezményezett eszközátruházás miatt következik be, és teljesülnek a 16. § (13)-(15) bekezdésében előírt feltételek -, a forgóeszközök közé való átsorolásakor, valamint egyszeres könyvvitelt vezetőnél az eszközhöz kapcsolódó kötelezettség részleges vagy teljes elengedésekor, átvállalásakor az eszköz számított nyilvántartási értékének a készletre vett hulladékanyag, haszonanyag értékét meghaladó része, feltéve minden esetben, hogy az eszköz értékcsökkenését az adózó a számvitelről szóló törvény szerint az adózás előtti eredmény terhére számolta el,

8. § (1) Az adózás előtti eredményt növeli:

b) az adóévben az adózás előtti eredmény terhére elszámolt terv szerinti értékcsökkenési leírás (ideértve az egy összegben elszámolt értékcsökkenési leírást is) és az adózás előtti eredmény terhére elszámolt terven felüli értékcsökkenés, továbbá az immateriális jószág, a tárgyi eszköz állományból bármely jogcímen történő kivezetésekor – kivéve, ha az kedvezményezett eszközátruházás miatt következik be, és teljesülnek a 16. § (13)-(15) bekezdésében előírt feltételek – vagy a forgóeszközök közé való átsorolásakor, valamint egyszeres könyvvitelt vezetőnél az eszközhöz kapcsolódó kötelezettség részleges vagy teljes elengedésekor, átvállalásakor az eszköz könyv szerinti értékének a készletre vett hulladékanyag, haszonanyag értékét meghaladó része, feltéve minden esetben, hogy az eszköz értékcsökkenését az adózó a számvitelről szóló törvény szerint az adózás előtti eredmény terhére számolta el,

16. §

(2) Az adózó átalakulásakor, egyesülésekor, szétválásakor

a) a jogelődnél – kivéve, ha az átalakulás, egyesülés, szétválás kedvezményezett átalakulásnak minősül, és teljesülnek a (10)-(11) és (15) bekezdésben előírt feltételek – az adózás előtti eredményt csökkenti az az összeg, amellyel az immateriális javak és a tárgyi eszközök együttes számított nyilvántartási értéke meghaladja együttes könyv szerinti értéküket, növeli az az összeg, amellyel az együttes könyv szerinti érték az együttes számított nyilvántartási értéket meghaladja; kiválás esetén a jogelőd e rendelkezéseket a kiválás adóévében és csak a jogutód részére a végleges vagyonszármazékos alapján átadott eszközökre alkalmazza;

b)-c)

d) a jogelődnél, kiválás esetén a jogutódnál első adóévében, az adózás előtti eredményt módosítja a végleges vagyonszármazékos kimutatott összevont átértékelési különbözetnek a követelések leértékelésével és a céltartalék felértékelésével növelt, valamint a céltartalék leértékelésével csökkentett összege, figyelemmel a (9)-(11) bekezdésben foglaltakra;

e)

f) a kettős könyvvitelt vezető jogutódnál első adóévében az adózás előtti eredményt módosítja az egyszeres könyvvitelt vezető jogelőd által (kiválás esetén az általa) az átalakulás, egyesülés, szétválás során az eredménytartalékba helyezett áttérési különbözet összege;

g)

h)

i) a jogutód a végleges vagyonszármazékos szerint a jogelődtől átvett követelésre a könyv szerinti értéket meghaladóan befolyt összeg alapján, valamint e követelés behajthatatlanná válása esetén az

átalakulást, egyesülést, szétválást követően úgy módosítja adózás előtti eredményét, ahogyan azt a jogelőd tette volna, ha az átalakulás, egyesülés, szétválás nem történt volna meg.

(9) Kedvezményezett átalakulás esetén a jogelőd, kiválás esetén a jogutód – a (2) bekezdés *d*) pontjában foglaltaktól függetlenül – a (10) bekezdésben meghatározott feltételekkel nem köteles adózás előtti eredményét módosítani.

(10) A (9) bekezdésben foglaltak alkalmazásának feltétele, hogy a jogutód társasági szerződése (alapító okirata) tartalmazza a (11) bekezdésben foglaltak alkalmazására vonatkozó kötelezettségvállalást, továbbá, hogy a jogelőd (kiválás esetén a jogutód) a választását az átalakulás, egyesülés, szétválás adóévről szóló bevallásban bejelenti az adóhatóságnak.

(11) A jogutód az átalakulást, egyesülést, szétválást követően a jogelőd-től átvett eszközöket és kötelezettségeket (ideértve a céltartalékot és a passzív időbeli elhatárolást is) figyelembe véve, adóalapját – az adózás előtti eredmény módosítása révén – úgy határozza meg, mintha az átalakulás, egyesülés, szétválás nem történt volna meg. A jogutód az átértékelt eszközöket és kötelezettségeket elkülönítve tartja nyilván, és e nyilvántartásban feltünteti a jogelődnél az átalakulás, egyesülés, szétválás napjára kimutatott bekerülési értéket, könyv szerinti értéket, számított nyilvántartási értéket, valamint az eszköz, a kötelezettség alapján általa az átalakulást, egyesülést, szétválást követően az adózás előtti eredmény módosításaként elszámolt összeget is.

17. § (1) Amennyiben a 6. § (1)-(4) bekezdése szerinti adóalap bármely adóévben negatív, ezzel az összeggel az adózó a következő öt adóévben – a (2)-(9a) és a (15)-(18) bekezdésekben foglaltakat figyelembe véve – döntése szerinti megosztásban csökkentheti az adózás

előtti eredményét, feltéve, hogy a negatív adóalap a rendeltetés-szerű joggyakorlás elvének betartásával keletkezett (a továbbiakban: elhatárolt veszteség).

(2) A korábbi adóévek elhatárolt vesztesége legfeljebb a felhasználása (az adózás előtti eredmény csökkentéseként történő elszámolása) nélkül számított adóévi adóalap 50 százalékaig számolható el az adózás előtti eredmény csökkentéseként.

(2a) A (2) bekezdéstől eltérően a 7. § (1) bekezdés ny) pontja szerinti csökkentő tételt, illetve a 8. § (1) bekezdés j) pontja szerinti növelő tételt alkalmazó adózó a korábbi adóévek elhatárolt veszteségét legfeljebb a felhasználása (az adózás előtti eredmény csökkentéseként történő elszámolása) nélkül számított adóévi adóalapnak a 7. § (1) bekezdés ny) pontja szerinti csökkentő tétellel növelt és a 8. § (1) bekezdés j) pontja szerinti növelő tétellel csökkentett összegének 50 százalékaig számolhatja el az adózás előtti eredmény csökkentéseként.

(3) Az elhatárolt veszteségeket keletkezésük sorrendjének megfelelően kell felhasználni.

(7) Átalakulás, egyesülés, szétválás esetén a jogutód a jogelődnél keletkezett elhatárolt veszteségnek a jogelőd vagyonából a vagyonmérleg szerinti részesedése arányában számított, az adózás előtti eredmény csökkentéseként még el nem számolt részére, valamint kedvezményezett eszközátruházás esetén az átvevő társaság az átruházó társaságnál keletkezett, az önálló szervezeti egységnek betudható elhatárolt veszteségre – a jogelődnél, illetve az átruházó társaságnál eltelt időt is beszámítva – az (1)-(3) bekezdés rendelkezéseit a (8) bekezdésre figyelemmel alkalmazza. Ez a rész kiválás esetén a jogelőd, kedvezményezett eszközátruházás esetén az átruházó társaság elhatárolt veszteségét csökkenti. A jogutód a jogelőd-

nek a beolvadás adóévében keletkezett negatív adóalapjával első alkalommal a beolvadás napját magában foglaló adóévének adózás előtti eredményét csökkentheti.

(8) A jogutód társaság csak akkor jogosult az átalakulás, egyesülés, szétválás útján átvett elhatárolt veszteség felhasználására (ideértve kiválás esetén a fennmaradó adózó vagyონmérleg szerinti részesedése alapján meghatározott elhatárolt veszteségét is), ha

a) az átalakulás, egyesülés, szétválás során benne – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával meghatározott – közvetlen vagy közvetett többségi befolyást olyan tag, részvényes szerez (rendelkezik), amely vagy amelynek kapcsolt vállalkozása a jogelődben ilyen befolyással az átalakulás, egyesülés, szétválás napját megelőző napon rendelkezett, és

b) a jogutód társaság az átalakulást, egyesülést, szétválást követő két adóévben a jogelőd által folytatott legalább egy tevékenységből bevételt, árbevételt szerez. Nem kell e feltételt teljesíteni, ha az adózó az átalakulást, egyesülést, szétválást követő két adóéven belül jogutód nélkül megszűnik, továbbá, ha a jogelőd tevékenysége kizárólag vagyónkezelésre irányult.

(8a) A jogutód társaság az átalakulás (egyesülés, szétválás) útján átvett elhatárolt veszteséget adóévenként legfeljebb olyan arányban használhatja fel, amilyen arányt a jogutód társaságnál a jogelőd által folytatott tevékenység folytatásából származó adóévi bevétel, árbevétel a jogelőd ugyanezen tevékenységből származó bevételének, árbevételének az átalakulást (egyesülést, szétválást) megelőző három adóév átlagában számított összegében képvisel. Nem kell ezt a rendelkezést alkalmazni, ha a jogelőd tevékenysége kizárólag vagyónkezelésre irányult.

29/A.§

(6) A 2014-ben kezdődő adóév utolsó napjáig keletkezett, és az adóalapnál még nem érvényesített elhatárolt veszteséget az adózó a 2014. december 31-én hatályos előírások szerint írhatja le azzal, hogy az elhatárolt veszteséget legkésőbb 2030. december 31. napját magában foglaló adóévben lehet az adózás előtti eredmény csökkentéseként érvényesíteni.

1. számú melléklet

3. Az adózó az értékcsökkenési leírást az eszköz bekerülési értékére vetítve állapítja meg. A jogutód a jogelőd által már üzembe helyezett eszközre az értékcsökkenési leírást a jogelődnél az átalakulás, egyesülés, szétválás időpontjában kimutatott bekerülési értékre vetítve is megállapíthatja. Az adózás előtti eredmény csökkentéseként elszámolt értékcsökkenési leírás nem haladhatja meg az eszköznek az adózónál kimutatott bekerülési értékét.

ÁFA törvény

17. § (1) Nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához fűződő joghatás, ha az adóalany a terméket, vagyoni értékű jogot nem pénzbeli betétként, hozzájárulásként (a továbbiakban együtt: apport) bocsátja rendelkezésre, feltéve, hogy az a 18. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott feltételek szerint történik.

(2) Szintén nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához fűződő joghatás, ha az adóalany jogutódlással szűnik meg, feltéve, hogy az a 18. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott feltételek szerint történik.

(3) A (2) bekezdésben említett jogutódlással történő megszűnésnek kell tekinteni e törvény alkalmazásában:

- a) jogi személynek a Ptk. jogi személyekre vonatkozó rendelkezései szerinti átalakulását, egyesülését és szétválását;
- b)
- c) szövetkezet gazdasági társasággá való átalakulása vagy jogutód nélküli megszűnése esetében a közösségi alap Ptk. szerinti átadását az alapszabály rendelkezése szerinti szervezet részére;
- d) az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény (a továbbiakban: Evecvtv.) szerinti egyéni vállalkozói tevékenység folytatására való jogosultság – egyéni cég vagy korlátolt felelősségű társaság alapítására tekintettel történő – megszűnését, valamint egyéni cégnek az Evecvtv. szerinti átalakulását a jogutódlással érintett vagyonelemek tekintetében;
- e) egyéni vállalkozó, mezőgazdasági termelő halálát, vagy cselekvőképességének elvesztését, feltéve, hogy az egyéni vállalkozói, őstermelői tevékenységet
- ea) elhalálozás esetében az özvegy vagy örökös folytatja; illetőleg
- eb) cselekvőképesség elvesztése esetében az egyéni vállalkozó, mezőgazdasági őstermelő nevében és javára a törvényes képviselője folytatja;
- f) a 8. § (5), (9) és (12) bekezdéseiben említett eseteket;
- g) a mezőgazdasági tevékenységét megszüntető természetes személy adóalanynak a mezőgazdasági tevékenységet tovább folytató, a Ptk. szerinti közeli hozzátartozónak minősülő természetes személy részére történő gazdaságátadását, feltéve, hogy a gazdaságátadás az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatással történik;
- h) költségvetési szerv államháztartásról szóló törvény szerinti átalakítását, vagy irányító (felügyeleti) szervének megváltozását;
- i) a köztestületek jogszabályon alapuló átalakulását, ha az tartalmában jogutódlásnak tekintendő;

j) egyházi jogi személynek a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény szerinti átalakulását, jogutódlással történő megszűnését vagy fenntartójának megváltozását.

18. § (1) Az apport [17. § (1) bekezdés], a jogutódlás [17. § (2) bekezdés], az üzletág-átruházás [17. § (4) bekezdés], továbbá a bizalmi vagyonkezelés [17. § (5) bekezdés] útján szerzett vagyon (vagyonrész) és vagyoni értékű jog (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: vagyon) tekintetében a szerzőnek a következő feltételeknek kell egyidejűleg megfelelnie:

a) a szerzéskor vagy annak közvetlen következményeként belföldön nyilvántartásba vett adóalany legyen;

b) kötelezettséget vállal arra, hogy a szerzéshez és a szerzett vagyonhoz fűződő, az e törvényben szabályozott jogok és kötelezettségek – a (2) bekezdésben említett eltéréssel – a szerzéstől kezdődően jogutódként őt illetik és terhelik;

c) sem a szerzéskor, sem azt követően nincs olyan, e törvényben szabályozott jogállása, amely természeténél fogva összeegyeztethetetlen lenne a *b)* pontban említett kötelezettségek teljesítésével, vagy annak csorbítására lenne alkalmas.

(2) Az elévülési időn belül a szerzővel együtt egyetemleges felelősség terheli

a) az apportálót,

b) a jogelődöt a jogutódlással történő megszűnés azon esetében, amelyben a jogelőd nem szűnik meg,

c) azt a volt egyéni vállalkozót, akinek egyéni vállalkozói tevékenység folytatására vonatkozó jogosultsága egyéni cég vagy korlátolt felelősségű társaság alapítására tekintettel megszűnt,

d) az egyéni cég tagját az egyéni cég gazdasági társasággá történő átalakulása esetén,

e) azt a 17. § (3) bekezdés *g)* pontja szerinti, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatásban részesülő természetes személyt, aki (amely) gazdaságát a mezőgazdasági tevékenységet tovább folytató, a Ptk. szerinti közeli hozzátartozónak minősülő természetes személy részére átadja, valamint

f) az üzletágot átruházó adóalanyt,

g) a 17. § (5) bekezdés *a)* pontja esetén a vagyonrendelőt, *b)* pontja esetén pedig a bizalmi vagyonkezelőt,

azon e törvényben szabályozott kötelezettségek teljesítéséért, amelyek az (1) bekezdés *b)* pontjában említett vagyonhoz fűződően a szerzésig bezárólag keletkeztek.

(3) Ha az (1)-(2) bekezdésben meghatározott, az azok közül értelemszerűen alkalmazandó feltételek bármelyike nem teljesül, az appontra, a jogutódlásra, az üzletág-átruházásra, valamint a bizalmi vagyonkezelésre vonatkozóan a feltétel nem teljesülésekor a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához fűződő joghatás haladéktalanul beáll.

10. számú melléklet

1. Az adóalany köteles az állami adó- és vámhatóság részére adatot szolgáltatni egy másik, belföldön nyilvántartásba vett adóalany részére belföldön teljesített termékértékesítéséről – ide nem értve a 89. § szerinti termékértékesítést -, szolgáltatásnyújtásáról kibocsátott vagy kiállított számláról, számlával egy tekintet alá eső okiratról.

2. A nyomdai úton előállított nyomtatvány használatával kibocsátott számla 169. § szerinti, számlával egy tekintet alá eső okirat 170. § szerinti adattartalmáról köteles adatot szolgáltatni az adóalany.

3. Amennyiben a nyomdai úton előállított nyomtatvány használatával kibocsátott számlában vagy számlával egy tekintet alá eső okiratban az áthárított adó összege az 500 000 forintot eléri vagy meghaladja, az adóalany a számla kibocsátását követő naptári napon belül, egyéb esetben a kibocsátást követő négy naptári napon belül köteles adatot szolgáltatni.

4. A számlázási funkcióval rendelkező programmal kiállított számla, számlával egy tekintet alá eső okirat esetében az adóalany külön jogszabályban meghatározott elektronikus módon teljesít adatszolgáltatást a számla, számlával egy tekintet alá eső okirat külön jogszabályban meghatározott adattartalmáról.

5. Amennyiben az adóalany az általa teljesített termékértékesítéshez, szolgáltatáshoz 59. § szerinti előleget kapott, a teljesítésről kibocsátott, kiállított számla, számlával egy tekintet alá eső okirat vonatkozásában az előleg figyelembevételével adódó különbözetről szolgáltat adatot.

6. Az 1-5. pont szerinti adatszolgáltatást az állami adó- és vámhatóság által erre a célra biztosított elektronikus felületen kell teljesíteni. Az elektronikus felület az adóalany egyedi azonosítására szolgáló adatok igénylését követően használható. Az azonosító adatokat az adóalany vagy annak Air. szerinti állandó meghatalmazottja igényli.

Illeték törvény

18. § (1) Ingatlannak, valamint a (2) bekezdésben meghatározott ingóknak és vagyoni értékű jognak viszteher mellett, továbbá öröklési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése viszterhes vagyónátruházási illeték alá esik. Ezt a szabályt kell alkalmazni az ingatlanok, illetve a gépjárművek (pótkocsik) pénzügyi lízingjére vonatkozó, a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező szerződések esetén, továbbá az öröklési

szerződés alapján történő vagyonszerzésre is azzal, hogy az öröklési szerződés tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésére a 3. § (1) bekezdése az irányadó.

(2) Az illetékfizetési kötelezettség a következő vagyoni értékű jogokra és ingókra terjed ki:

a) az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése, továbbá e jognak a megszüntetése folytán bekövetkező vagyonszerzés;

b) az ingatlanon fennálló haszonélvezet gyakorlásának átengedése;

c) ingónak hatósági árverésen történő megszerzése;

d) gépjármű, illetőleg pótkocsi tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának megszerzése;

e) közterületen álló, ingatlanak nem minősülő felépítmény tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának megszerzése;

f)

g) az értékpapír öröklési szerződéssel való megszerzése;

h) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét (részvény, üzletrész, szövetkezeti részesedés, átalakított befektetői részjegy) megszerzésére.

(4) A (2) bekezdés h) pontjában foglalt vagyonszerzés után akkor kell az illetéket megfizetni, ha

a) a vagyonszerző, illetve – magánszemély vagyonszerző esetén – annak házastársa, bejegyzett élettársa, gyermeke, szülője,

b) az a) pontban felsoroltak – önálló vagy együttes – többségi tulajdonában álló gazdálkodó szervezet,

c) az a) és b) pontban felsoroltakkal a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kapcsolt vállalkozási viszonyban lévő személy,

tulajdonában álló vagyoni betétek aránya önállóan vagy együttesen eléri vagy meghaladja az összes vagyoni betét 75%-át.

19. § (1) A visszterhes vagyonátruházási illeték általános mértéke – ha a törvény másként nem rendelkezik – a megszerzett vagyon terhekkkel nem csökkentett forgalmi értéke után 4%, ingatlan, illetve belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése esetén ingatlanonként 1 milliárd forintig 4%, a forgalmi érték ezt meghaladó része után 2%, de ingatlanonként legfeljebb 200 millió forint. Ingatlan résztulajdonának szerzése esetén az 1 milliárd forintnak a szerzett tulajdoni hányaddal arányos összegére kell alkalmazni a 4%-os illetéket, illetve az ingatlanonként legfeljebb 200 millió forintot a tulajdoni hányad arányában kell figyelembe venni. Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése esetén az illetékalapból az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hányadát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a vagyoni értékű jog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében. Vagyoni értékű joggal terhelt ingatlan – ideértve a tulajdonszerzéssel egyidejűleg alapított vagyoni értékű jogot – szerzése esetén a vagyoni értékű jog értékével csökkentett forgalmi értékből az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hányadát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a tulajdonjog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében.

26. § (1) Mentés a visszterhes vagyonátruházási illeték alól:

- g)* a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kedvezményezett átalakulás keretében történő vagyonszerzés;
- h)* a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kedvezményezett részesedéscsere keretében történő vagyonszerzés;
- q)* ingatlanak, illetve a 18. § (2) bekezdésének *h)* pontja szerinti

vagyoni betétnek a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kedvezményezett eszközátruházás keretében történő átruházása, az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén:

qa) az átruházó az átruházás évében és az azt megelőző két naptári évben nem vette igénybe a 23/A. § szerinti kedvezményes illetékmértéket és a 26. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján felfüggesztett illetéktartozással nem rendelkezik,

qb) az átruházott eszközöknek a pénzeszközök és pénzkövetelések összegével csökkentett értékében az ingatlanok és a 18. § (2) bekezdésének *h)* pontja szerinti vagyoni betétek értékének aránya az átadáskor és az átadást legalább 6 hónappal megelőzően lezárt utolsó adóév utolsó napján nem haladja meg az 50%-ot,

qc) az átruházó társaság legalább két üzletággal rendelkezik, melyek az átruházást megelőző két teljes, 12 hónapos adóévben önálló üzletágként működtek,

qd) az átvevő társaság vállalja, hogy az átruházás évét követő 2. naptári év végéig nem veszi igénybe a 23/A. § szerinti kedvezményes illetékmértéket;

45.§

(4) Az átalakulás, egyesülés, szétválás, minősített többséget biztosító befolyás létrejötte, valamint az elismert vállalatcsoportként való működés, illetve a nyilvánosan működő részvénytársaság cégadataira vonatkozó változás bejegyzése iránti kérelem illetéke 50 000 Ft. Ez az illeték magában foglalja az átalakulással, egyesüléssel, szétválással, minősített többségi befolyás létrejöttével, valamint az elismert vállalatcsoportként való működés bejegyzésével egyidejűleg bejelentett más változásokért fizetendő illetéket is.

102. § (1) E törvény alkalmazásában

b) ingatlan: a föld és a földdel alkotórészi kapcsolatban álló minden dolog;

o) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság: olyan gazdálkodó szervezet (megszerzett gazdálkodó szervezet), melynek a mérlegében kimutatott eszközök (ide nem értve a pénzeszközöket, pénzköveteléseket, aktív időbeli elhatárolásokat és kölcsönöket) mérleg szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlan(ok), mérleg szerinti értéke több mint 75 százalék, vagy olyan gazdálkodó szervezetben (ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben) rendelkezik legalább 75 százalékos – közvetett, vagy közvetlen – részesedéssel, melynek a mérlegében kimutatott eszközök (ide nem értve a pénzeszközöket, pénzköveteléseket, aktív időbeli elhatárolásokat és kölcsönöket) mérleg szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlan(ok) mérleg szerinti értéke több mint 75 százalék azzal, hogy *oa)* mérleg alatt a vagyonszerzést megelőzően rendelkezésre álló utolsó beszámolóban elfogadott mérleget, ennek hiányában a nyitó mérleget kell érteni,

ob) a közvetett részesedés arányát úgy kell meghatározni, hogy a megszerzett gazdálkodó szervezet tulajdonában álló gazdálkodó szervezetben (köztes vállalkozásban) fennálló tulajdoni hányadot meg kell szorozni a köztes vállalkozásnak az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben fennálló tulajdoni hányadával,

oc) több köztes vállalkozás esetén a köztes vállalkozásonként megállapított közvetett részesedések arányait össze kell adni,

od) ha a megszerzett gazdálkodó szervezet és az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezet között több gazdálkodó szervezetből álló tulajdonosi láncolat (köztes tulajdonosi láncolat) áll, az e szervezeteket összekötő tulajdoni részesedések szorzatát – több köztes

tulajdonosi láncolat esetén a láncolatonként megállapított szorzatok összegét – kell a közvetett részesedés arányának tekinteni,
oe) a részesedés arányának meghatározásakor a közvetlen és közvetett részesedéseket együttesen kell figyelembe venni;

Helyi adó törvény

35. § (1) Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység (a továbbiakban: iparúzési tevékenység).

(2) Az adó alanya a vállalkozó.

39. § (1) Állandó jelleggel végzett iparúzési tevékenység esetén – a (6) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel – az adó alapja a nettó árbevétel, csökkentve

a) az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke, együttes – a (4)-(10) bekezdésben meghatározottak szerint számított – összegével,

b) az alvállalkozói teljesítések értékével,

c) az anyagköltséggel,

d) az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével.

40. § (1) Állandó jelleggel végzett iparúzési tevékenység esetén az adó évi mértékének felső határa

c) 2000. évtől az adóalap 2%-a.

Innovációs járulék

15. § (1) Belföldi székhelyű, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény) hatálya alá tartozó gazdasági

társaság innovációs járulékot (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: járulék) köteles fizetni.

(2) Mentés a járulék fizetésének kötelezettsége alól:

a) a Kkv. tv. szerint mikro- vagy kisvállalkozásnak minősülő gazdasági társaság,

(3) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásánál az üzleti év első napján fennálló állapot az irányadó.

16. § (1) A járulék alapja a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 39. § (1) bekezdése alapján meghatározott adóalap, csökkentve a Htv. szerint kimutatott, külföldön létesített telephelyre jutó iparüzési adóalaprészt összegével.

(2) A járulék mértéke az (1) bekezdés szerinti járulékalap 0,3%-a.

Adózás rendjéről szóló törvény

7. §

28. kapcsolt vállalkozás: a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao tv.) szerinti kapcsolt vállalkozás,

44. § [Változásbejelentés]

Az adózónak az adókötelezettségét érintő olyan változást – a megváltozott természetes személyazonosító adatok, lakcím kivételével –, amelyről a cégbíróság, az egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatos ügyekben eljáró hatóság, a kincstár, bíróság által nyilvántartandó jogi személy esetében a bíróság jogszabály alapján az adóhatóságot nem köteles értesíteni, annak bekövetkezésétől számított tizenöt napon belül az előírt nyomtatványon közvetlenül az állami adó- és vámhatóságnak, illetve az önkormányzati adóhatóságnak kell bejelentenie.

54. § [Önellenőrzés]

(1) Az önadózás, az adóbeszedés útján megállapított vagy megállapítani elmulasztott adót, adóalapot és a költségvetési támogatást az adózó helyesbítheti. Ha az adózó az adóhatóság ellenőrzésének megkezdését megelőzően feltárja, hogy az adóalapját, az adót, a költségvetési támogatást nem a jogszabálynak megfelelően állapította meg, vagy bevallása számítási hiba vagy más elírás miatt az adó, költségvetési támogatás alapja, összege tekintetében hibás, bevallását önellenőrzéssel módosíthatja.

(2) Nem minősül önellenőrzésnek, ha az adózó bevallását késedelmesen nyújtja be, és késedelmét nem igazolja, vagy igazolási kérelmét az adóhatóság elutasítja.

(3) Nincs helye önellenőrzésnek, ha az adózó a törvényben megengedett választási lehetőséggel jogszerűen élt, és ezt az önellenőrzéssel változtatná meg.

70. § [Az adószámla]

(3) Átalakulás, egyesülés, szétválás esetén az adóhatóság a jogelődöt megillető költségvetési támogatást, túlfizetést, illetve a jogelődöt terhelő tartozást a jogutód adószámlájára vezeti át.

215. § [Az adóbírság alapja, mértéke]

(1) Adóhiány esetén adóbírságot kell fizetni. Adóbírságot állapít meg az adóhatóság akkor is, ha az adózó jogosulatlanul nyújtotta be támogatási, adó-visszaigénylési, adó-visszatérítési kérelmét, vagy igénylésre, támogatásra, visszatérítésre vonatkozó bevallását.

(2) Nem állapítható meg adóbírság

a) a természetes személy terhére az adóhiány olyan része után, amely a munkáltató vagy a kifizető valótlan adóigazolása miatt keletkezett;

b) az adó megfizetésére az adózó örököseként, vagy az általa megajándékozottként kötelezett személy terhére az adózónál keletkezett adóhiány után.

(3) Az adóbírság mértéke – ha e törvény másként nem rendelkezik – az adóhiány, illetve jogosulatlan igénylés ötven százaléka.

(4) Az adóbírság mértéke az adóhiány, illetve jogosulatlan igénylés kétszáz százaléka, ha az adóhiány a bevétel eltitkolásával, hamis bizonylatok, könyvek, nyilvántartások előállításával, felhasználásával, illetve a bizonylatok, könyvek, nyilvántartások meghamisításával, megsemmisítésével függ össze.

220. § [Általános bírságszabály]

(1) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az adóhatóság az e törvényben, adókötelezettséget előíró törvényben, illetve e törvények felhatalmazásán alapuló más jogszabályban megállapított kötelezettségnek a megszegése miatt a természetes személy adózót kétszázézer forintig, nem természetes személy adózót ötszázézer forintig terjedő mulasztási bírsággal sújthatja.

Polgári Törvénykönyv

3:12. § [A nyilvántartásba vételi kérelem benyújtása]

(1) A létesítendő jogi személy nyilvántartásba való bejegyzése iránti kérelmének benyújtására a jogi személy képviselőre kijelölt személy köteles.

(2) A kérelem benyújtásának elmulasztásából vagy késedelméből, valamint a hiányos vagy hibás bejelentésből eredő károkért a képviselő az alapítókkal szemben a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint felel.

3:89. § [Formakényszer]

(1) Gazdasági társaság közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság vagy részvénytársaság formájában alapítható.

3:94. § [A gazdasági társaság létesítő okirata]

A gazdasági társaság létesítő okirata – a részvénytársaság és az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság kivételével – a társasági szerződés. A részvénytársaság létesítő okirata az alapszabály, az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságé az alapító okirat.

3:133. § [Az átalakulás esetei és feltételei]

(1) Gazdasági társaság más társasági formába tartozó gazdasági társasággá, egyesüléssé és szövetkezetté alakulhat át.

(2) Ha egymást követő két üzleti évben a társaság saját tőkéje nem éri el az adott társasági formára kötelezően előírt jegyzett tőkét, és a tagok a második év beszámolójának elfogadásától számított három hónapon belül a szükséges saját tőke biztosításáról nem gondoskodnak, e határidő lejártát követő hatvan napon belül a gazdasági társaság köteles elhatározni átalakulását. Átalakulás helyett a gazdasági társaság a jogutód nélküli megszűnést vagy az egyesülést is választhatja.

3:161. § [A törzstőke és a törzsbetét fogalma és mértéke]

(1) A törzsbetét a tag vagyoni hozzájárulása. A tagok törzsbetétei különböző mértékűek lehetnek; az egyes törzsbetétek mértéke nem lehet kevesebb százezer forintnál.

(4) A törzsbetétek összege a törzstőke, amely nem lehet kevesebb hárommillió forintnál.

3:212. § [Alaptőke]

(1) Az összes részvény névértékének összege a részvénytársaság alaptőkéje.

(2) A zártkörűen működő részvénytársaság alaptőkéje nem lehet kevesebb ötmillió forintnál. A nyilvánosan működő részvénytársaság alaptőkéje nem lehet kevesebb húszmillió forintnál.

Cégtörvény

44. § (1) A bejegyzési kérelem cégbírósághoz történő érkezésekor a cég az azonosításra, illetve valamennyi más cégtől való megkülönböztetésére alkalmas cégjegyzékszámot kap, amelyet ettől kezdődően az iratain fel kell tüntetnie. A cégbíróság az érintett szervezetektől – az erre a célra létrehozott elektronikus rendszer útján beszerzi, és ezáltal a cégjegyzékben rögzítésre kerül a cég adószáma (ideértve a közösségi adószámot is), valamint statisztikai számjele. Az érintett szervezetek kötelesek ezeket az adatokat haladéktalanul a cégbíróság rendelkezésére bocsátani. A cégbíróság ennek érdekében elektronikus úton közli az adóregisztrációs eljárás lefolytatásához szükséges adatok mellett az állami adóhatósággal az 1. számú melléklet I. 12. pontja szerinti nyilatkozatot, valamint ha a cég átalakulással jön létre, az erre vonatkozó adatokat, a Központi Statisztikai Hivatallal pedig a cég neve, székhelye, cégjegyzékszám mellett a mindenkor hatályos TEÁOR szerinti főtevékenység kódját is.

451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet

89. § (1) A kézbesítési szolgáltatáshoz kötődő, biztonságos kézbesítési szolgáltatási címnek minősülő, a kijelölt szolgáltató által a gazdálkodó szervezetek számára biztosított tárhelyre (a továbbiakban: cégkapu) a hivatali tárhelyre vonatkozó rendelkezések a e §-ban

foglalt eltérésekkel alkalmazandók. A gazdálkodó szervezet egy cégkapuval rendelkezik.

MEGOLDÁS – VAGYONMÉRLEG, ILLETÉKFIZETÉS

A jogelőd társaságok mérlegadatai		
adatok ezer Ft-ban	X Kft.	Y Kft.
<i>Részesedés</i>	2 500 000	
<i>Ingatlan</i>		800 000
Eszközök	2 500 000	800 000
<i>Saját tőke</i>	500 000	30 000
<i>Kötelezettségek (hitel)</i>	2 000 000	770 000
Források	2 500 000	800 000

Új társaság vagyonszerzésének összeállítás					
adatok ezer Ft-ban	X Kft. és Y Kft. összevont adatai	Részesedés kiszűrése	Kiszűrés utáni adatok	Átértékelés	Új társaság nyitó vagyonszerzése
<i>Részesedés</i>	2 500 000	-2 500 000	0		0
<i>Ingatlan</i>	800 000		800 000	2 200 000	3 000 000
Eszközök	3 300 000	-2 500 000	800 000	2 200 000	3 000 000
<i>Saját tőke</i>	530 000	-2 500 000	-1 970 000	2 200 000	230 000
<i>Kötelezettségek (hitel)</i>	2 770 000		2 770 000		2 770 000
Források	3 300 000	-2 500 000	800 000	2 200 000	3 000 000

Az illetékfizetési kötelezettség meghatározása			
adatok ezer Ft-ban	Ingyatlan könyv szerinti értéke	Ingyatlan forgalmi értéke	Számított illeték
1. hrsz.	500 000	1 600 000	52 000
2. hrsz.	300 000	1 400 000	48 000
Összesen	800 000	3 000 000	100 000

MEGOLDÁS -TANÁCSADÓI LEVÉL

Tisztelt X Kft. vezetősége!

A 2020. április 20-án ZZ Adótanácsadó Kft.-hez eljuttatott levelükre hivatkozva az alábbiakban szeretnénk összefoglalni az X Kft. és Y Kft. (a továbbiakban: jogelődök) összevonásával kapcsolatos észrevételeinket és a lehetséges adójogi következményekre és kockázatokra vonatkozó vizsgálatunk eredményeit az X Kft és Y Kft. esetleges összevonására irányuló tranzakció tekintetében.

Háttér

Az X Kft. vezetősége által rendelkezésükre bocsátott információk alapján az X Kft. vezetősége tervezi az X Kft. és az Y Kft. összevonását 2021. január 1-jén. A 2001-ben alakult X Kft. 2012-ben vásárolta fel az Y Kft.-t, benne 100%-os tulajdonrészt szerezve. Az Y Kft. piaci értéke 2012-ben 2,5 milliárd Ft volt.

Az Y Kft. tulajdonában van egy ingatlan, melyet irodaházként üzemeltet. Az ingatlan jelenleg két helyrajzi számon helyezkedik el. Az ingatlan könyv szerinti értéke 2020. december 31-én 800 millió Ft (az érték megoszlása a két helyrajzi szám esetén könyv szerinti értéken

500 - 300 millió Ft). Az ingatlan jelenlegi piaci értéke 3 milliárd Ft (mely 1,6 - 1,4 milliárd arányban oszlik meg).

X Kft. és Y Kft. mérlege 2020. december 31-én a következő tételeket tartalmazza:

A jogelőd társaságok mérlegadatai		
adatok ezer Ft-ban	X Kft.	Y Kft.
<i>Részesedés</i>	2 500 000	
<i>Ingatlan</i>		800 000
Eszközök	2 500 000	800 000
<i>Saját tőke</i>	500 000	30 000
<i>Kötelezettségek (hitel)</i>	2 000 000	770 000
Források	2 500 000	800 000

A tranzakciók adójogi következményeinek és kockázatainak vizsgálata

Az X Kft. vezetősége által részünkre átadott információk alapján úgy véljük, hogy amennyiben az X Kft. vezetősége az X Kft. és az Y Kft. összevonása mellett dönt, úgy a két társaság átalakulására vonatkozóan 3 lehetséges megoldás vizsgálata javasolt:

- a) X Kft. és Y Kft. összeolvad és egyesül egy új társaságban,
- b) Y Kft. beolvad X Kft.-be,
- c) X Kft. beolvad Y Kft.-be.

A továbbiakban ezen lehetőségek számviteli háttérét, illetve adójogi vonatkozásait kívánjuk összefoglalni.

1. Számviteli háttér

Mindhárom fent említett lehetőség esetén vizsgálni szükséges az átalakulás számviteli vonatkozásait is, mivel ennek megfelelően az eredményre gyakorolt hatás révén változhat az egyes társaságok adófizetési kötelezettsége.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szt.) 136.§ (1)-(6) bekezdései értelmében a gazdasági társaságok (mind a jogelődök, mind a jogutódok) két alkalommal – az átalakulásról szóló döntés meghozatalához, valamint az átalakulás napján – az összes eszközeik és összes kötelezettségeik tekintetében (háromoszlopos) vagyonszerűség és vagyonszerűség készítésére kötelezettek.

Az Szt. 141.§ értelmében a gazdasági társaságok átalakulása esetén az X Kft. könyveiben szereplő Y Kft.-ben való 2,5 milliárd Ft-os részesedés értékét a jogutód társaság végleges vagyonszerűségének összeállításánál ki kell szűrni a könyvekből a végleges vagyonszerűség középső oszlopában (különbözetként), az újonnan létrejövő társaság saját tőkéjével szemben (lásd az alábbi táblázat).

Új társaság vagyonszerűségének összeállítása			
adatok ezer Ft-ban	X Kft. és Y Kft. összevont adatai	Részesedés kiszűrése	Kiszűrés utáni adatok
<i>Részesedés</i>	2 500 000	-2 500 000	0
<i>Ingatlan</i>	800 000		800 000
Eszközök	3 300 000	-2 500 000	800 000
<i>Saját tőke</i>	530 000	-2 500 000	-1 970 000
<i>Kötelezettségek (hitel)</i>	2 770 000		2 770 000
Források	3 300 000	-2 500 000	800 000

Ezen kivezetés azonban azzal járna, hogy a létrejövő társaság saját tőkéje negatív lenne (-1 970 000 ezer Ft). Az Szt. 140.§ (1) bekezdésének értelmében azonban az átalakulással létrejött jogutód gazdasági társaság nyitó vagyonszerűségében a saját tőke elemei (a jogelődök vagyonszerűségeiben az év végi adózott eredményeiknek az eredménytartalékokba történő átvezetését követően (Szt. 138.§ (6)) csak pozitív összegek lehetnek.

Továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:133.§ (1)-(2) bekezdéseinek értelmében, átalakulás esetén, amennyiben

- (1) az új társaság saját tőkéje nem éri el az új társaság társasági formájának megfelelően előírt jegyzett tőke mértékét az átalakulás és az azt követő üzleti évben, illetve
  - (2) a második évre vonatkozó beszámoló elfogadását követő 3 hónapon belül a tulajdonosok nem teljesítik a saját tőkére és jegyzett tőkére vonatkozó követelményeket,
- úgy a társaság köteles más társasági forma választására vagy a jogutód nélküli megszűnésre.

A Ptk. a korlátolt felelősségű társaságok (kft.) és részvénytársaságok (rt.) esetén kötelező minimum jegyzett tőkét ír elő:

- Kft: A törzstőke nem lehet kevesebb, mint 3 millió Ft (Ptk. 3:161.§ (4)).
- Rt: A zártkörűen működő részvénytársaság esetén 5 millió Ft, míg a nyílt körűen működő részvénytársaság esetén 20 millió Ft alaptőke szükséges (Ptk. 3:212.§ (2)).

Tehát a Cégbíróóság jelen esetben, a negatív saját tőke mellett nem jegyezné be az új gazdasági társaságot.

Mivel X Kft. tulajdonosai nem kívánnak pótlólagos jegyzett tőkét az új társaság rendelkezésre bocsátani, ezért más módon szükséges megoldani, hogy a saját tőke ne legyen negatív, illetve a társaság elérje a minimum tőkekritériumokat. Ennek megfelelően Y Kft. tulajdonosai az Szt. 137.§ (1)-(3) bekezdései alapján Y Kft. vagyommérlegének összeállításánál során dönthetnek az ingatlan piaci értékre történő felértéke-

lése mellett. Ebben az esetben az Szt. 138.§ (4) bekezdése értelmében a piaci értékre (3 milliárd Ft) történő felértékelés miatti átértékelési különbözet elszámolása (3 milliárd Ft – 800 millió Ft = 2,2 milliárd Ft) a saját tőkével, a tőketartalékkal szemben történik. Az Y Kft. végleges vagyonszerkezetében, illetve a jogutód társaság vagyonszerkezetében már a piaci értékre felértékelte ingatlan szerepel 3 milliárd Ft értékben (lásd az alábbi táblázat).

Új társaság vagyonszerkezetének összeállítása					
adatok ezer Ft-ban	X Kft. és Y Kft. összevont adatai	Részesedés kiszűrése	Kiszűrés utáni adatok	Átértékelés	Új társaság nyitó vagyonszerkezet
<i>Részesedés</i>	2 500 000	-2 500 000	0		0
<i>Ingatlan</i>	800 000		800 000	2 200 000	3 000 000
Eszközök	3 300 000	-2 500 000	800 000	2 200 000	3 000 000
<i>Saját tőke</i>	530 000	-2 500 000	-1 970 000	2 200 000	230 000
<i>Kötelezettségek (hitel)</i>	2 770 000		2 770 000		2 770 000
Források	3 300 000	-2 500 000	800 000	2 200 000	3 000 000

Az Sztv. 137.§ figyelembe vételével szeretnénk azonban megjegyezni, hogy amennyiben a társaságok a beolvadás mellett döntenek, úgy csak a beolvadó fél értékelheti át eszközeit és kötelezettségeit, amennyiben pedig az összeolvadás mellett, akkor pedig mindkét fél dönthet az átértékelés alkalmazásáról. Átértékelés tehát csak abban az esetben lehetséges, amennyiben a jogutód a jogelőd megszűnésével jön létre.

Megjegyezzük, hogy habár jelen esetben teljesül az Szt. 140.§ (1) bekezdése által támasztott feltétel (pozitív saját tőke elemek kerülnek kimuta-

tásra a jogutód vagyommérlegében), és ezáltal végrehajtható a tranzakció, továbbra is szükséges figyelni és teljesíteni a Ptk. 3:133.§ (1)-(2) bekezdése szerinti kritériumot a saját tőke összegének vonatkozásában.

Jelen helyzetben tehát csak abban az esetben történhet meg az eszközök (ingatlan) felértékelése, amennyiben az Y Kft. olvad be az X Kft.-be, illetve amennyiben a két társaság összeolvad. Amennyiben X Kft. olvadna be Y Kft.-be, akkor Y Kft. nem tudná felértékelni az ingatlant, és továbbra is negatív maradna a saját tőke a jogutód vagyommérlegében. Tehát számviteli szempontból ez utóbbi átalakulás a jogszabályi előírások alapján nem lehetséges.

2. Társasági adó

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao tv.) 16.§ (2) bekezdés d) pontja alapján a jogelődnél (Y Kft.) elszámolt átértékelési különbözet (2,2 milliárd Ft) növeli a jogelőd adózás előtti eredményét, melyet a jogelőd záró társasági adóbevallásában köteles megjeleníteni. Ezáltal ezen tétel adófizetési kötelezettséget keletkeztet Y Kft. számára.

A Tao tv. 16.§ (2) bekezdés a) pontja szerint pedig átalakulás esetén a jogelődöknél a záró társasági adóbevallásban az adózás előtti eredményt csökkenti az az összeg, amellyel a tárgyi eszközök és immateriális javak együttes számított nyilvántartási értéke meghaladja együttes könyv szerinti értéküket, illetve növeli az adózás előtti eredményt az az összeg, amellyel az együttes könyv szerinti érték meghaladja az együttes számított nyilvántartási értéket.

A Tao tv. jelen esetben nem tartalmaz külön előírásokat az általános átalakulások esetén a jogelődök eszközeinek és kötelezettségeinek jog-

utód könyveiben való szerepeltetésére vonatkozóan, így a jogutódnál a nyitó vagyonmérlegben kimutatott bruttó érték, (Szt. és Tao tv. szerinti) értékcsökkenési leírások, könyv szerinti érték és számított nyilvántartási érték figyelembevétele válik szükségessé a jogutód társasági adóalapjának megállapítása során. Ugyanakkor a Tao tv. 1. számú mellékletének 3. pontja alapján a jogutód választása szerint az eszköz jogelődöknél kimutatott bekerülési értékére vetítve is megállapíthatja az értékcsökkenési leírás mértékét.

A fenti szabályokat figyelembe véve az átalakulás társasági adófizetési kötelezettséget keletkeztetne a jogelődök számára. Ugyanakkor, mivel a tulajdonosok egyértelműen adósemleges átalakulást szeretnének megvalósítani, ezért érdemes megvizsgálni a Tao tv. által definiált kedvezményezett tranzakciókat is.

A Tao tv. 4.§ 23/b. és 23/c. pontjai alapján a gazdasági társaságoknak lehetőségük van kedvezményezett eszközátruházásra (önálló szervezeti egység átadására), illetve kedvezményezett részesedéscserére. Mivel jelen esetben az X Kft. vezetőségének döntése alapján a két társaság összevonását tűzte ki célul, így a kritériumokat figyelembe véve egyik említett lehetőség sem alkalmazható.

A Tao tv. 4.§ 23/a. pontja alapján azonban lehetőség van kedvezményezett átalakulás végrehajtására is. A törvény szerint egy átalakulás abban az esetben lehet kedvezményezett, ha az átalakulásban jogelődként és jogutódként is csak a Tao tv. 4.§ 32/a. pontja szerinti társaság vesz részt, illetve

„a) a jogügylet révén a jogelőd tagja, részvényese az átalakulás, egyesülés, szétválás keretében a jogutódban részesedést és legfeljebb a megszerzett része-

sedés együttes névértéke (névérték hiányában a jegyzett tőke arányában meghatározott értéke) 10 százalékának megfelelő pénzeszközt szerez,

b) szétválás esetén a jogelőd tagjai, részvényesei – egymáshoz viszonyítva – arányos részesedést szereznek a jogutódokban,

c) az egyszemélyes társaság egyedüli tagjába, részvényesébe olvad be, feltéve, hogy az átalakulást valós gazdasági, kereskedelmi okok alapozzák meg, azzal, hogy a valós gazdasági, kereskedelmi okok fennállását az adózó köteles bizonyítani.”

A definíció első feltétele – hogy társaságoknak kell végrehajtaniuk az átalakulást – jelen esetben teljesül, hiszen X Kft. és Y Kft. is a Ptk. 3:89.§ (1) bekezdése szerinti gazdasági társaságnak, korlátolt felelősségű társaságnak minősül.

A definíció további feltételeit figyelembe véve azonban a korábban említett három átalakulási lehetőség közül csak kettő hajtható végre kedvezményezett átalakulás útján:

- a) Összeolvadás: Ebben az esetben a Tao tv. 4.§ 23/a. pont a) alpontja szerinti feltétel teljesül, mivel az összeolvadás során a jogelődök (X Kft. és Y Kft.) tulajdonosai a jogutód új társaságban részesedést szereznek. Továbbá mivel egyik fél sem rendelkezik pénzeszközökkel, így az ezen eszközökre vonatkozó 10 százalékos feltétel is teljesül.
- b) Y Kft. beolvad X Kft.-be: Ebben az esetben a Tao tv. 4.§ 23/a. pont c) alpontja szerinti feltétel teljesül, mivel az Y Kft. beolvad egyedüli, 100%-os tulajdonosába.

Megjegyezzük, hogy a harmadik lehetőség esetén, mikor X Kft. olvadna be Y Kft.-be, nem lehet érvényesíteni a kedvezményezett átala-

kulásra vonatkozó szabályokat, mert habár az átalakulás megfelelne a Tao tv. 4.§ 23/a. pont a) alpontja szerinti kritériumnak, de ahogy azt a számviteli háttér összefoglalásánál említettük, a jogutód társaság az eszközök átértékelésének hiányára tekintettel nem tudná eliminálni az átalakulás során keletkező negatív saját tőkét.

A Tao tv. 16. § (2) bekezdésének a) pontja és a Tao tv. 16.§ (9) bekezdése alapján amennyiben az átalakulás kedvezményezett átalakulásként megy végbe, úgy a Tao tv. (2) bekezdés a) pontja szerinti tárgyi eszközök és immateriális javak értékére vonatkozó rendelkezésekkel, illetve a Tao tv. 16.§ (2) bekezdés d) pontja szerinti átértékelési különbözettel történő adóalap módosításra a jogelőd társaságok nem kötelezettek.

Továbbá a Tao tv. 16.§ (11) bekezdése értelmében kedvezményezett átalakulás esetén a jogutód társaság, vagyis az átalakulás után létrejövő társaság, köteles a jogelőd eszközeit és kötelezettségeit elkülönítetten nyilvántartani. Az eszközök könyv szerinti értéke, illetve számított nyilvántartási értéke megegyezik a jogelőd záró beszámolójában és záró társasági adóbevallásában szereplő értékkel, tehát a jogutód társaság az eszközöket úgy kezeli, mintha az átalakulás nem történt volna meg. Ennek megfelelően az átalakulást követően az egyes eszközök értékcsökkenése és kivezetése esetén a Tao tv. 7.§ d) pontja és a Tao tv. 8.§ b) pontja szerinti módosító tételeket alkalmazza.

A Tao tv. 16.§ (10) bekezdése alapján azonban a kedvezményezett átalakulásnak adminisztratív feltételei is vannak:

- a) a jogutód társaság szerződésében szerepelnie kell a Tao tv. 16.§ (11) bekezdése szerinti kötelezettség-vállalásra vonatkozó szándéknak, illetve

b) a jogelőd a záró társasági adóbevallásában, annak első oldalán ezt bejelenti a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: Adóhatóság) felé.

Amennyiben ezen feltételek egyike sem teljesül, akkor, habár kedvezményezettnek minősül az átalakulás a Tao 4.§ 23/a. pontja alapján, a jogelőd társaság nem alkalmazhatja a Tao tv. 16.§ szerint a kedvezményezett átalakulások esetén figyelembe vehető kedvezményes adókezelést. Továbbá az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 54.§ (3) bekezdésének értelmében az Adóhatósághoz történő bejelentés utólag nem pótolható önellenőrzés útján.

Az Adóhatóság által a 2017/19. Adózási kérdésre adott válasza értelmében, függetlenül attól, hogy az új társaság alapító okiratában szerepel a Tao tv. 16.§ (11) bekezdése szerinti kötelezettségvállalás, amennyiben a jogelőd társaságok a záró társasági adóbevallásaikban elmulasztották a kedvezményezett átalakulás bejelentését, úgy a jogelődök a záró társasági adóbevallásaik tekintetében a Tao tv. 16.§ (2) a) és d) alpontjainak alkalmazására válnak kötelezetté. Ennek elmulasztása adóhiányt, az Art 215.§ szerinti adóbírságot (adóhiány 50%-a), továbbá a bejelentés elmulasztására tekintettel az Art. 220.§ (1) bekezdése szerinti mulasztási bírságot (maximum 500 ezer Ft) vonhat maga után.

A Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság) Kfv. 35.549/2009/6. számú jogerős ítélete értelmében azonban megállapítható, hogy abban az esetben, amennyiben a jogelőd társaság elmulasztja a záró társasági adóbevallásában a kedvezményezett átalakulás tényét bejelenteni, úgy nemcsak ezen szempont, de a jogelődök könyvviteli nyilvántartásai,

illetve az átalakulás vizsgálata is szükséges annak megállapítására, hogy az adózó mulasztást követett-e el.

Ugyanakkor megjegyezzük, hogy véleményünk szerint az adózó abban az esetben jár el helyesen és előzi meg a társasági adófizetési kötelezettség és az esetleges kapcsolódó szankciók megfizetésére vonatkozó kötelezettséget, amennyiben szerepel az új társaság alapító okiratában a Tao tv. 16.§ (11) bekezdése szerinti kötelezettségvállalásra vonatkozó szándék és a jogelőd társaságok záró társasági adóbevallásaik összeállítása során jelölik, hogy kedvezményezett formában kívánják az átalakulást megvalósítani.

Veszteségelhatárolás

A Tao tv. 17.§ (1)-(3) bekezdései alapján a gazdasági társaság a korábbi évek elhatárolt veszteségeit (a negatív adóalapokat) a követő években keletkezésük sorrendjében (FIFO módszerrel) figyelembe vehetik társasági adóalapjuk meghatározása során. A társaságoknak a 2014. december 31-ig keletkezett elhatárolt veszteségeket 2030. december 31-ig (Tao tv. 29/A.§ (6)), míg a 2015. adóévtől kezdődően keletkezett elhatárolt veszteségeket a keletkezésüktől számított 5 éven belül van lehetőségük felhasználni az ezen veszteségelhatárolás figyelembe vétele nélkül számított társasági adóalap 50 százalékáig (Tao tv. 17.§ (1), (2)).

A Tao tv. 17.§ (7)-(8a) bekezdései értelmében átalakulás esetén a jogelőd még fel nem használt elhatárolt veszteségei tovább vihetők, de csak abban az arányban, amennyiben a jogelőd vagyona a jogutód vagyonmérlegében szerepel. Ehhez azonban a következő feltételek együttes teljesülése szükséges:

- a) olyan tag szerez közvetlen vagy közvetett többségi befolyást a jogutódban, amely tag a jogelődben közvetlen vagy közvetett többségi befolyással rendelkezett az átalakulást megelőzően, és
- b) a jogutód az átalakulást követően a jogelő által folytatott legalább egy tevékenységből bevételt szerez.

Az átvett elhatárolt veszteséget azonban a jogutód társaság csak olyan mértékben használhatja fel, mint amekkora arányt a jogutód által „továbbfolytatott” tevékenységből származó bevétel a jogelő átalakulást megelőző három évben számított bevételeinek átlagához képest képvisel. Ugyanakkor ezen kitétel alkalmazása nem szükséges, amennyiben a jogelő kizárólag vagyongazdálkodási (holding) tevékenységet folytatott.

Tehát jelen esetben a jogelő X Kft. elhatárolt veszteségét teljes mértékben felhasználhatja a jogutód társaság, mivel X Kft. vagyongazdálkodási (holding) tevékenységet folytatott az átalakulást megelőzően. Ugyanakkor a jogelő Y Kft. esetén az elhatárolt veszteségnek csak az árbevétel-arányos részét veheti figyelembe a jogutód társaság.

Összességében elmondható, hogy számviteli és társasági adó szempontjából az átalakulás csak abban az esetben tud végbe menni, és az adózók csak abban az esetben mentesülnek a társasági adófizetési kötelezettség alól, amennyiben kedvezményezett átalakulás történik (a szükséges kritériumok és kötelezettségek teljesülése mellett), melynek során vagy az Y Kft. olvad be az X Kft.-be, vagy a két társaság összeolvad. Az X Kft. beolvadása az Y Kft.-be pedig a számviteli törvény rendelkezései alapján nem lehetséges, mivel sérülne a nem negatív saját tőkére vonatkozó kritérium.

3. Általános forgalmi adó

Szintén szükséges annak vizsgálata, hogy az átalakulás, mint tranzakció keletkeztet-e általános forgalmi adófizetési kötelezettséget a jogelődök vagy a jogutód társaság számára.

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 17.§ (2) bekezdése szerint mentes az általános forgalmi adófizetési kötelezettség alól a jogutódlással történő átalakulás. Az Áfa tv. 17.§ (3) bekezdés a) pontja értelmében jogutódlással történő megszűnésnek számít az átalakulás, egyesülés és szétválás.

Az általános forgalmi adófizetési kötelezettség alóli mentesség az Áfa tv. 18.§ (1) bekezdése értelmében csak abban az esetben alkalmazható, amennyiben

- a) a jogutód társaság belföldön nyilvántartásba vett adóalany,
- b) a jogutód kötelezettséget vállal arra, hogy a szerzett vagyonhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek őt illetik és terhelik, valamint
- c) nincs olyan szabályozott jogállása, amely összeegyeztethetetlen lenne az előző kritériummal.

Ebben az esetben azonban az Áfa tv. 18.§ (2) bekezdésének b) pontja alapján a jogutód társaságot és a jogelődöt egyetemleges felelősség terheli az (átalakulásig keletkezett) fentebb említett kötelezettségek tekintetében, amennyiben a jogelőd nem szűnik meg.

A fenti kritériumok figyelembevételével tehát megállapítható, hogy szükséges annak vizsgálata, hogy a jogelőd társaságok végeztek-e általános forgalmi adóköteles tevékenységet az átalakulást megelőzően.

Amennyiben igen, úgy az Áfa tv. 18.§ (3) bekezdése értelmében csak abban az esetben lesz mentes (semleges) az általános forgalmi adó fizetési kötelezettség alól az átalakulás, amennyiben a jogutód társaság is általános forgalmi adóköteles tevékenységként folytatja tovább az adott tevékenységet (például ingatlan bérbeadása).

Jelen tényállás esetén a jogutód társaság belföldi illetőségű adózó és vállalja az Áfa 18.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti kötelezettségeket. Tehát mindhárom jogügylet esetén megállapítható az átalakuláshoz kapcsolódóan az általános forgalmi adófizetési kötelezettség alóli mentesség, amennyiben a jogutód azonos módon kezeli a jogelődtől átvett tevékenységeket általános forgalmi adó szempontjából.

4. Illetékfizetési kötelezettség

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Illeték tv.) 102.§ (1) bekezdésének o) pontja értelmében belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősül az olyan gazdálkodó szervezet, melynek a pénzeszközök, pénzkövetelések, aktív időbeli elhatárolások és kölcsönök figyelembe vétele nélkül számított mérlegében a belföldön fekvő ingatlanok mérleg szerinti értéke 75%, vagy olyan gazdálkodó szervezetben rendelkezik legalább 75%-os tulajdoni részesedéssel, melyre ez a kitétel teljesül.

A hivatkozott bekezdés alapján megállapítható, hogy Y Kft., melynek eszközei között csak a Magyarországon (belföldön) lévő ingatlan szerepel, ami így az eszközök 100%-át teszi ki, belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősül. Szintén belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősül az X Kft. is, mivel 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik Y Kft.-ben.

Az Illeték tv. 18.§ (2) bekezdés a) pontja és h) pontja szerint visszterhes vagyónátruházási illetékkötelezettséget von maga után az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog és a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése. Az Illeték tv. 18.§ (4) bekezdése alapján az utóbbi módon történő vagyonszerzés csak abban az esetben lesz illetékköteles, ha a vagyonszerző a Tao tv. 4.§ 23. pontja szerinti kapcsolott vállalkozási viszonyban áll a társasággal, és a tulajdonában álló vagyoni betétek aránya önállóan vagy együttesen eléri, vagy meghaladja az összes vagyoni betét 75%-át.

Az Illeték tv. 19.§ (1) bekezdése értelmében a visszterhes vagyónátruházási illeték alapja a megszerzett társaságban lévő ingatlanok forgalmi (piaci) értéke. Az illeték mértéke pedig ingatlanonként 1 milliárd forintig 4%, az ezt meghaladó rész után 2%, de ingatlanonként legfeljebb 200 millió Ft.

Jelen esetben Y Kft. egy ingatlannal rendelkezik, de két helyrajzi számon, így az egyes helyrajzi számok esetén külön illetékkötelezettség számítása lenne szükséges, melyre vonatkozó számításokat az alábbi táblázat tartalmazza.

Az illetékfizetési kötelezettség meghatározása			
adatok ezer Ft-ban	Ingatlan könyvszerinti értéke	Ingatlan forgalmi értéke	Számított illeték
<i>1. hrsz.</i>	500 000	1 600 000	52 000
<i>2. hrsz.</i>	300 000	1 400 000	48 000
Összesen	800 000	3 000 000	100 000

Mivel egyik számított illeték mértéke sem haladja meg a 200 millió Ft-ot, így a fizetendő illeték összege a számított 100 millió Ft lenne.

Ugyanakkor az Illeték tv. 26.§ (1) bekezdésének g) pontja, h) pontja és q) pontja alapján mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték fizetése alól a Tao tv. szerinti kedvezményezett átalakulás, kedvezményezett részesedéscsere, illetve kedvezményezett eszközátruházás során történő vagyonszerzés.

A társasági adó tekintetében megállapításra került, hogy a három kedvezményezett ügylet közül a kedvezményezett átalakulás valószínűleg meg. Amennyiben a felek élnek ezzel a lehetőséggel, úgy az átalakulás esetén nem lesz illetékfizetési kötelezettsége a vagyonszerzőnek.

5. Helyi iparűzési adó és innovációs járulék

A helyi adókról szóló 1990. év C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 35.§ (1) bekezdésének értelmében helyi iparűzési adófizetési kötelezettséget von maga után az önkormányzat területén végzett vállalkozási tevékenység. A Htv. 39.§ (1) bekezdése alapján a helyi iparűzési adó alapja a nettó árbevétel csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatás értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével, az anyagköltséggel, illetve az alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével. Az adó mértékének felső határa 2%, mely önkormányzatonként változhat (Htv. 40.§ (1) c)).

A tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Innov tv.) 15.§ (1) bekezdése alapján a belföldi székhelyű gazdasági társaság innovációs járulék beval-

lására és megfizetésére kötelezett. A járulék alapja megegyezik a helyi iparűzési adó alapjával, mértéke 0,3% (16.§ (1)-(2)). Az Innov tv. 15.§ (2) bekezdésének a) pontja szerint a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv tv.) szerinti mikro- és kisvállalkozás mentesül az innovációs járulékfizetési kötelezettség alól. Ugyanakkor a mentesülés vizsgálatakor a kapcsolt vállalkozások összes (aggregált módon figyelembe vett) foglalkoztatotti létszámra, nettó árbevételre, illetve mérlegfőösszegre vonatkozó adatait kell vizsgálni.

Jelen tényállás esetén, mivel az átalakulás során figyelembe vett tételek nem érintik a helyi iparűzési adóalapot, és így az innovációs járulékalapot sem, az átalakulással kapcsolatosan a társaságoknak nem fog sem helyi iparűzési adó, sem innovációs járulékfizetési kötelezettsége keletkezni.

6. Adminisztratív teendők

Megjegyezzük, hogy az átalakulás esetén nemcsak a tranzakció adóvonzatait, de a kapcsolódó ügyvédi, értékbecslői, közzétételi díjakat is figyelembe kell venni.

A jogutód társaság esetén a Ptk. 3:94.§-a szerinti alapító okirat elkészítése is szükséges. Ezt követi a társaság Cégbírósághoz történő bejegyzése. Ehhez a társaságnak a Ptk. 3:12.§ (1) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételi kérelmet kell benyújtania a Cégbírósághoz. A Cégbíróság adja ki a cégbíróságszámot, illetve gyűjti be az adószámot és a statisztikai számjelet az illetékes hatóságoktól.

Emellett az átalakulás esetén a jogutód társaság kötelezett a változás bejelentésére. A cégszámokra vonatkozó változás iránti kérelem

illetéke az Illeték tv. 45.§ (4) bekezdése alapján átalakulás esetén 50.000 Ft. A kapcsolt vállalkozások közötti tranzakciók esetén pedig az Art. 44.§ és 7.§ 28. pontja értelmében a változás bekövetkezésétől számított 15 napon belül szükséges tájékoztatni az Adóhatóságot a rendelkezésre álló 'T201T' nyomtatvány kitöltésével.

Az Art. 70.§ (3) bekezdése értelmében az Adóhatóság átalakulás esetén a jogelődöt megillető költségvetési támogatást, túlfizetést, illetve a jogelődöt terhelő tartozást a jogutód adószámlájára vezeti át.

A 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet 89.§ (1) bekezdése értelmében az Adóhatósággal való kapcsolattartásra a jogutód társaság köteles saját Cégbank tárhellyel rendelkezni. Emellett szükséges az Áfa tv. 10. számú mellékletének 1-6. pontjai értelmében a kibocsátott számlákról az Adóhatóság felé elektronikus úton adatot szolgáltatni.

7. Összegzés

A fentebb feltárt szempontok figyelembevételével mellett összegzésként megállapítható, hogy az adózók abban az esetben tudják adósemlegesen végrehajtani a tervezett tranzakciót, amennyiben az kedvezményezett átalakulás útján megy végbe. A kedvezményezett átalakulás abban az esetben hajtható végre, amennyiben a két társaság összeolvad vagy Y Kft. beolvad X Kft.-be. Az említett tranzakciók esetén az adózókat nem terheli társasági adó, általános forgalmi adó, helyi iparüzési adó, innovációs járulékok, továbbá illetékfizetési kötelezettség.

Reméljük, a fentebb leírtak segítségükre lesznek az átalakulásra vonatkozó döntés meghozatalában. Amennyiben bármilyen kérdésük

merülne fel a fentebb leírtakkal kapcsolatban, forduljanak hozzánk bizalommal.

Üdvözlettel:

ZZ Adótanácsadó Kft.

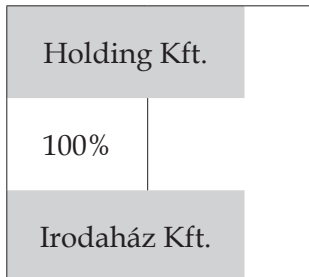
Illetékek – Esettanulmányok (Kőszegi Annamária)

Ingatlanbefektetés részesedés teljes vagy részleges vásárlása útján

TÉNYÁLLÁS

Holding Kft-nek 100%-os részesedése van Irodaház Kft-ben. Irodaház Kft. tulajdonában van egy budapesti ingatlan, amelyet bérbeadás útján hasznosít. Az ingatlan piaci értéke egy 2020 elején készült értébecslés szerint 2,2 milliárd forint.

1. sz. ábra

Irodaház Kft. legutolsó, 2019. december 31-én záruló pénzügyi évről készült beszámolója szerint a cég az alábbi eszközökkel és kötelezettségekkel rendelkezik.

Eszközök	Ezer Ft	Források	Ezer Ft
A. Befektetett eszközök	1 363 611	D. Saját tőke	915 460
I. Szellemi termékek	4 200	E. Céltartalékok	0
II. Tárgyi eszközök	1 359 411	F. Kötelezettség	902 408
1. Ingatlan	1 238 000	G. Passzív időbeli elhatárolások	7 870
2. Műszaki berendezések	121 411		
B. Forgóeszközök	442 802		
I. Készletek	5 650		
II. Követelések	78 241		
III. Értékpapírok	0		
IV. Pénzeszközök	358 911		
C. Aktív időbeli elhatárolások	19 325		
Eszközök összesen	1 825 738	Források összesen	1 825 738

FELADAT

Egy befektető érdeklődik az irodaház megvétele iránt. A tanácsadói megkeresésben a befektető, pénzügyi igazgatója az iránt érdeklődik, hogy milyen alternatívák állnak rendelkezésre annak érdekében, hogy illetékfizetési szempontból optimális módon tudja az irodaházat megszerezni?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

18. § (1) Ingatlannak, valamint a (2) bekezdésben meghatározott ingónak és vagyoni értékű jognak visszteher mellett, továbbá örökési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése visszterhes vagyonátruházási illeték alá esik. Ezt a szabályt kell alkalmazni az ingatlanok, illetve a gépjárművek (pót-

kocsik) pénzügyi lízingjére vonatkozó, a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező szerződések esetén, továbbá az öröklési szerződés alapján történő vagyonszerzésre is azzal, hogy az öröklési szerződés tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésére a 3. § (1) bekezdése az irányadó.

(2) Az illetékfizetési kötelezettség a következő vagyoni értékű jogokra és ingókra terjed ki:

h) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét (részvény, üzletrész, szövetkezeti részesedés, átalakított befektetői részjegy) megszerzésére.

19. § (1) A visszterhes vagyonátruházási illeték általános mértéke – ha a törvény másként nem rendelkezik – a megszerzett vagyon terheivel nem csökkentett forgalmi értéke után 4%, ingatlan, illetve belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése esetén ingatlanonként 1 milliárd forintig 4%, a forgalmi érték ezt meghaladó része után 2%, de ingatlanonként legfeljebb 200 millió forint. Ingatlan résztulajdonának szerzése esetén az 1 milliárd forintnak a szerzett tulajdoni hányaddal arányos összegére kell alkalmazni a 4%-os illetéket, illetve az ingatlanonként legfeljebb 200 millió forintot a tulajdoni hányad arányában kell figyelembe venni. Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése esetén az illeték-alapból az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hányadát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a vagyoni értékű jog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében. Vagyoni értékű joggal terhelt ingatlan – ideértve a tulajdonszerzéssel egyidejűleg alapított vagyoni értékű jogot – szerzése esetén a vagyoni értékű jog értékével csökkentett forgalmi értékéből az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hánya-

dát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a tulajdonjog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében.

102. § (1) E törvény alkalmazásában

o) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság: olyan gazdálkodó szervezet (megszerzett gazdálkodó szervezet), melynek a mérlegében kimutatott eszközök (ide nem értve a pénzeszközöket, pénzköveteléseket, aktív időbeli elhatárolásokat és kölcsönöket) mérleg szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlan(ok), mérleg szerinti értéke több mint 75 százalék, vagy olyan gazdálkodó szervezetben (ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben) rendelkezik legalább 75 százalékos – közvetett, vagy közvetlen – részesedéssel, melynek a mérlegében kimutatott eszközök (ide nem értve a pénzeszközöket, pénzköveteléseket, aktív időbeli elhatárolásokat és kölcsönöket) mérleg szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlan(ok) mérleg szerinti értéke több mint 75 százalék azzal, hogy

oa) mérleg alatt a vagyonszerzést megelőzően rendelkezésre álló utolsó beszámolóban elfogadott mérleget, ennek hiányában a nyitó mérleget kell érteni,

ob) a közvetett részesedés arányát úgy kell meghatározni, hogy a megszerzett gazdálkodó szervezet tulajdonában álló gazdálkodó szervezetben (köztes vállalkozásban) fennálló tulajdoni hányadot meg kell szorozni a köztes vállalkozásnak az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben fennálló tulajdoni hányadával,

oc) több köztes vállalkozás esetén a köztes vállalkozásonként megállapított közvetett részesedések arányait össze kell adni,

od) ha a megszerzett gazdálkodó szervezet és az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezet között több gazdálkodó szer-

vezetből álló tulajdonosi láncolat (köztes tulajdonosi láncolat) áll, az e szervezeteket összekötő tulajdoni részesedések szorzatát – több köztes tulajdonosi láncolat esetén a láncolatonként megállapított szorzatok összegét – kell a közvetett részesedés arányának tekinteni,

oe) a részesedés arányának meghatározásakor a közvetlen és közvetett részesedéseket együttesen kell figyelembe venni;

[Itv. 18. § (1) és (2) h); Itv. 19. § (1); Itv. 102. § (1) o)]

TIPPEK

Mi lenne, ha nem az ingatlant magát, hanem az ingatlant tulajdonló cégben lévő részesedést szereznénk meg?

Gondoljon arra is, hogy az adótervezés célja nem mindig az adófizetési kötelezettség csökkentése lehet, hanem annak időben való eltolása. A pénz időértéke miatt a ma fizetendő adó többre kerül, mint amit holnap kell megfizetni.

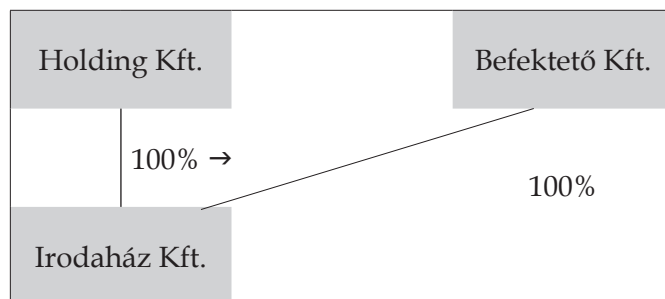
MEGOLDÁS

Amennyiben Befektető Kft. egy adásvételi szerződés keretében megvásárolná az ingatlant (ami visszteher mellett történő megszerzésnek minősülne), akkor Befektető Kft.-nek az Itv 18. § (1) bekezdése szerint visszterhes vagyónátruházási illetékfizetési kötelezettsége merülne fel. Az Itv. 19. § (1) bekezdése szerint az illeték mértéke a megszerzett vagyon forgalmi értékének 1 milliárd forintig terjedő részének 4%-a, valamint a forgalmi érték 1 milliárd forint feletti részének 2%-a, de összesen leg-

feljebb 200 millió forint. A forgalmi értékről a szerző nyilatkozhat, de azt alapvetően az állami adóhatóság állapítja meg. Az adóhatóság elsősorban összehasonlító adatokat használ, de egyéb módszereket is alkalmazhat a forgalmi érték megállapításához, valamint helyszíni szemlét végezhet, és külső szakértőt is igénybe vehet. Feltételezhetjük, hogy az adóhatóság nem a könyv szerinti 1,2 milliárd forintos értékre, hanem az értékbecslésben szereplő 2,2 milliárd forintos vagy ahhoz közeli értékre vetné ki az illetéket, ami jelen esetben több mint 64 millió forint lenne.

Felmerülhet, hogy Befektető Kft. ne közvetlenül vásárolja meg az ingatlant, hanem részesedést vásároljon Irodaház Kft.-ben. Ebben az esetben Holding Kft. értékesítené a nála lévő tulajdoni részesedések egészét vagy egy részét.

2. sz. ábra

A tulajdoni részesedés értékesítésére csak abban az esetben terjed ki az illetékfizetési kötelezettség, ha a vevő belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betétet szerez. De még ebben az esetben is az illetéket csak akkor kell megfizetni, ha a vevő tulajdonába kerülő vagyoni betétek aránya (önállóan vagy kapcsolt vállalkozásaival együttesen) eléri vagy meghaladja a vagyoni betétek 75%-át. Tehát először is azt kell megvizsgálni, hogy a megszerezni kívánt tár-

saság belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősül-e. Az Itv. 102. § (1) bekezdés o) pontjában olvasható értelmező rendelkezés szerint a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság olyan gazdálkodó szervezet, melynek a mérlegében kimutatott, a pénzeszközök, pénzkövetelések, kölcsönök és aktív időbeli elhatárolások összegével csökkentett összes eszköz értékének több mint 75%-át teszi ki a belföldi ingatlanok értéke. Mérleg alatt a vagyonszerzést megelőzően rendelkezésre álló utolsó mérleget kell érteni. Tehát, amennyiben az ügyletre például 2020. novemberében kerül sor, akkor a 2019-es pénzügyi évről szóló beszámolót kell figyelembe venni. A beszámoló fenti számai alapján látható, hogy amennyiben az eszközök összes értékéből levonjuk a pénzeszközök, pénzkövetelések és aktív időbeli elhatárolások összegét, akkor az így módosított eszközérték 75%-a 1.026.946 ezer Ft lenne, és láthatjuk, hogy az ingatlan értéke ennél jóval magasabb. Tehát a jelen példában Irodaház Kft. belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősül.

Amennyiben Befektető Kft. egyedül vagy kapcsolt vállalkozásaival együtt megvásárolja Irodaház Kft. vagyoni betétjeinek 100%-át (és Befektető Kft. és Holding Kft. nem kapcsolt vállalkozások), akkor az ügylet ugyanúgy visszterhes vagyonátruházási illetékkötelezettség alá esik, mintha közvetlenül az ingatlant szerezte volna meg. Ilyen esetben a vagyoni betét megszerzése után az illetéket a megszerzett társaság ingatlanvagyonának forgalmi értéke alapján kell megfizetni, ami jelen esetben ugyanannyi lenne, mintha a vevő közvetlenül az ingatlant vette volna meg.

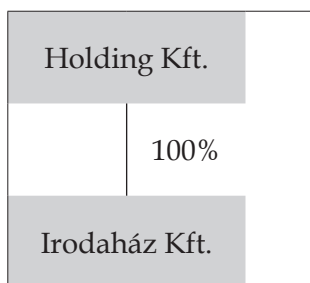
Míg közvetlen ingatlanvásárlás esetén az ingatlan bármekkora hányadának megszerzése illetékfizetési kötelezettséggel jár, belföldi ingat-

lanvagyonnal rendelkező társaság megszerzése esetén csak bizonyos szint feletti szerzés jár tényleges illetékfizetési kötelezettséggel. Tehát, ha például Befektető Kft. nem tervezi Irodaház Kft. teljes részesedésének megvásárlását, hanem csak a részesedés 50%-át vásárolja meg, akkor – bár az ügyletre kiterjed a visszterhes vagyonátruházási illetékkötelezettség – a szerzéskor még nem kell az illetéket megfizetni. Az adóhatósághoz történő bejelentést és az illetékfizetést el lehet halasztani egészen addig, amíg önállóan vagy kapcsolt vállalkozásaival együtt nem szerez legalább 75%-os vagy annál nagyobb részesedést. Amennyiben később megszerzi a részesedések maradék 50%-át is, és ez által 100% tulajdona lesz, akkor az Irodaház Kft. tulajdonában álló ingatlanok a második 50%-os részesedés szerzésének időpontjában fennálló forgalmi értéke lesz a visszterhes vagyonátruházási illeték alapja (mivel a második 50% szerzésével haladja meg Befektető Kft. tulajdoni hányada a 75%-os arányt).

Ingatlanbefektetés tőkeemelés útján

TÉNYÁLLÁS

A tényállás ugyanaz, mint az 1. számú példában volt. Holding Kft-nek 100%-os részesedése van Irodaház Kft-ben. Irodaház Kft. tulajdonában van egy budapesti ingatlan, amelyet bérbeadás útján hasznosít. Az ingatlan piaci értéke egy 2020 elején készült értékbecslés szerint 2,2 milliárd forint.

3. sz. ábra

Irodaház Kft. legutolsó, 2019. december 31-én záruló pénzügyi évről készült beszámolója szerint a cég az alábbi eszközökkel és kötelezettségekkel rendelkezik.

Eszközök	Ezer Ft	Források	Ezer Ft
A. Befektetett eszközök	1 363 611	D. Saját tőke	915 460
I. Szellemi termékek	4 200	E. Céltartalékok	0
II. Tárgyi eszközök	1 359 411	F. Kötelezettség	902 408
1. Ingatlan	1 238 000	G. Passzív időbeli elhatárolások	7 870
2. Műszaki berendezések	121 411		
B. Forgóeszközök	442 802		
V. Készletek	5 650		
VI. Követelések	78 241		
VII. Értékpapírok	0		
VIII. Pénzeszközök	358 911		
C. Aktív időbeli elhatárolások	19 325		
Eszközök összesen	1 825 738	Források összesen	1 825 738

FELADAT

Az 1. példában szereplő befektető továbbra is érdeklődik az Irodaház megvétele iránt. A tanácsadói megkeresésben a Befektető Kft. pénzügyi igazgatója az iránt érdeklődik, hogy milyen illetékfizetési következményekkel járna, ha Befektető Kft. nem megvásárolja az Irodaház Kft-ben lévő részesedést a Holding Kft-től, hanem tőkeemelést hajt végre Irodaház Kft-ben, és ily módon válik Irodaház Kft. egyik tulajdonosává?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

18. § (1) Ingatlannak, valamint a (2) bekezdésben meghatározott ingónak és vagyoni értékű jognak visszteher mellett, továbbá öröklési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése visszterhes vagyonátruházási illeték alá esik. Ezt a szabályt kell alkalmazni az ingatlanok, illetve a gépjárművek (pótkocsik) pénzügyi lízingjére vonatkozó, a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező szerződések esetén, továbbá az öröklési szerződés alapján történő vagyonszerzésre is azzal, hogy az öröklési szerződés tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésére a 3. § (1) bekezdése az irányadó.

(2) Az illetékfizetési kötelezettség a következő vagyoni értékű jogokra és ingókra terjed ki:

h) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét (részvény, üzletrész, szövetkezeti részesedés, átalakított befektetői részjegy) megszerzésére.

19. § (1) A visszterhes vagyonátruházási illeték általános mértéke - ha a törvény másként nem rendelkezik - a megszerzett vagyon

terhekkkel nem csökkentett forgalmi értéke után 4%, ingatlan, illetve belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése esetén ingatlanonként 1 milliárd forintig 4%, a forgalmi érték ezt meghaladó része után 2%, de ingatlanonként legfeljebb 200 millió forint. Ingatlan résztulajdonának szerzése esetén az 1 milliárd forintnak a szerzett tulajdoni hányaddal arányos összegére kell alkalmazni a 4%-os illetéket, illetve az ingatlanonként legfeljebb 200 millió forintot a tulajdoni hányad arányában kell figyelembe venni. Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése esetén az illetékalapból az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hányadát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a vagyoni értékű jog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében. Vagyoni értékű joggal terhelt ingatlan – ideértve a tulajdonszerzéssel egyidejűleg alapított vagyoni értékű jogot – szerzése esetén a vagyoni értékű jog értékével csökkentett forgalmi értékéből az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hányadát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a tulajdonjog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében.

102. § (1) E törvény alkalmazásában

o) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság: olyan gazdálkodó szervezet (megszerzett gazdálkodó szervezet), melynek a mérlegében kimutatott eszközök (ide nem értve a pénzeszközöket, pénzköveteléseket, aktív időbeli elhatárolásokat és kölcsönöket) mérleg szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlan(ok), mérleg szerinti értéke több mint 75 százalék, vagy olyan gazdálkodó szervezetben (ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben) rendelkezik legalább 75 százalékos – közvetett, vagy köz-

vetlen – részesedéssel, melynek a mérlegében kimutatott eszközök (ide nem értve a pénzeszközöket, pénzköveteléseket, aktív időbeli elhatárolásokat és kölcsönöket) mérleg szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlan(ok) mérleg szerinti értéke több mint 75 százalék azzal, hogy

oa) mérleg alatt a vagyonszerzést megelőzően rendelkezésre álló utolsó beszámolóban elfogadott mérleget, ennek hiányában a nyitó mérleget kell érteni,

ob) a közvetett részesedés arányát úgy kell meghatározni, hogy a megszerzett gazdálkodó szervezet tulajdonában álló gazdálkodó szervezetben (köztes vállalkozásban) fennálló tulajdoni hányadot meg kell szorozni a köztes vállalkozásnak az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben fennálló tulajdoni hányadával,

oc) több köztes vállalkozás esetén a köztes vállalkozásonként megállapított közvetett részesedések arányait össze kell adni,

od) ha a megszerzett gazdálkodó szervezet és az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezet között több gazdálkodó szervezetből álló tulajdonosi láncolat (köztes tulajdonosi láncolat) áll, az e szervezeteket összekötő tulajdoni részesedések szorzatát – több köztes tulajdonosi láncolat esetén a láncolatonként megállapított szorzatok összegét – kell a közvetett részesedés arányának tekinteni,

oe) a részesedés arányának meghatározásakor a közvetlen és közvetett részesedéseket együttesen kell figyelembe venni;

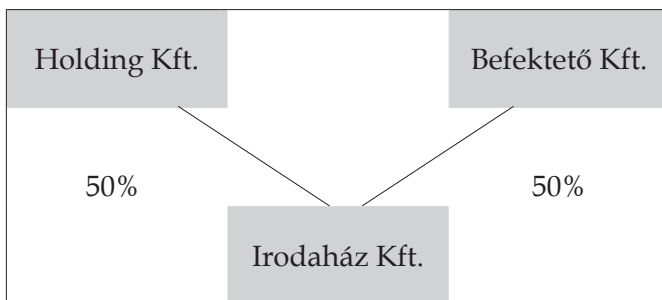
[Itv. 18. § (1) és (2) h); Itv. 19. § (1); Itv. 102. § (1) o)]

TIPPEK

A tervezésnél gondoljon arra is, hogy a Befektető a későbbiekben ki akarja-e vásárolni tulajdonosársát! A megfelelő tanácshoz szükséges ismerni a megrendelő gazdasági terveit, nem elég csak a konkrét ügy-
letre koncentrálni!

MEGOLDÁS

Az 1. példában szereplő befektetési konstrukció egy másik változata lehet, ha Befektető Kft. nem vásárol az Irodaház Kft-ben lévő részese-
dést Holding Kft-től, hanem tőkeemelést hajt végre Irodaház Kft-ben,
és ily módon válik Irodaház Kft. egyik tulajdonosává.

4. sz. ábra

Az Itv. szerint ugyanis a visszterhes vagyonátruházási illeték a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét szerzésére terjed ki. A tőkeemeléssel tulajdonossá váló tag viszont nem fennálló vagyoni betétet szerez, hiszen a vagyoni betét a tőkeemelés során jön létre. Tehát ebben az esetben Befektető Kft. úgy válhat Irodaház Kft. résztulajdonosává, hogy a tulajdonszerzése nem tárgya a visszterhes vagyonátruházási illetéknek.

Amennyiben Befektető Kft. a későbbiekben ki akarja vásárolni tulajdonostársát, Holding Kft-t, akkor először is meg kell vizsgálni, hogy a megszerzett vagyoni betétek belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban állnak-e fenn. Ehhez szintén a szerzés időpontjában rendelkezésre álló utolsó beszámolóban szereplő összegeket kell megvizsgálni. Ha adott esetben az ingatlan mérlegben szereplő értéke nem éri el a módosított eszközérték 75%-át (például előfordulhat, hogy az összes eszközértéken belül a pénzeszközök és pénzkövetelések aránya lecsökkent, a műszaki berendezések és/vagy készletek aránya pedig jelentősen nőtt), akkor nem keletkezik illetékkötelezettség a szerzésen. Ha viszont meghaladja a 75%-ot, akkor az ingatlan teljes szerzés kori forgalmi értékét illetékkötelezettség terheli, hiszen Befektető Kft tulajdonában fog állni a vagyoni betétek 100%-a. Az Itv. 19.§ (5) bekezdése szerint ugyanis a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban levő vagyoni betét megszerzése esetén az illeték alapja a társaság tulajdonában álló ingatlanok forgalmi értéke, mégpedig olyan arányban, amilyen arányt képvisel a vevő tulajdonában levő vagyoni betétek értéke a társaság összes vagyoni betétjében abban az időpontban, amikor a tulajdoni hányada eléri vagy meghaladja a 75%-ot.

Ingatlanbefektetés jövőbeni értékesítése

TÉNYÁLLÁS

A tényállás ugyanaz, mint 1. és 2. számú példákban volt, azzal az eltéréssel, hogy Befektető Kft. tőkeemelés útján 50%-os részesedést szerzett az Irodaház Kft-ben. Holding Kft. és Befektető Kft tulajdonosai az

Eszközök	Ezer Ft	Források	Ezer Ft
A. Befektetett eszközök	1 363 611	D. Saját tőke	915 460
I. Szellemi termékek	4 200	E. Céltartalékok	0
II. Tárgyi eszközök	1 359 411	F. Kötelezettség	902 408
1. Ingatlan	1 238 000	G. Passzív időbeli elhatárolások	7 870
2. Műszaki berendezések	121 411		
B. Forgóeszközök	442 802		
IX. Készletek	5 650		
X. Követelések	78 241		
XI. Értékpapírok	0		
XII. Pénzeszközök	358 911		
C. Aktív időbeli elhatárolások	19 325		
Eszközök összesen	1 825 738	Források összesen	1 825 738

FELADAT

Holding Kft és Befektető Kft tulajdonosai az ingatlan értékesítése mellett döntenek, még abban a fázisban, amikor Holding Kft és Befektető Kft is 50-50%-os részesedéssel rendelkeznek Irodaház Kft-ben. A tanácsadói megkeresésben a Holding Kft. tulajdonosa az iránt érdeklődik, hogy milyen illeték következményekkel járna, ha Befektető Kft-vel együtt eladnák részesedésüket az Irodaház Kft-ben?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

18. § (1) Ingatlannak, valamint a (2) bekezdésben meghatározott ingónak és vagyoni értékű jognak visszteher mellett, továbbá örököségi vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő

megszerzése visszterhes vagyonátruházási illeték alá esik. Ezt a szabályt kell alkalmazni az ingatlanok, illetve a gépjárművek (pótkocsik) pénzügyi lízingjére vonatkozó, a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező szerződések esetén, továbbá az öröklési szerződés alapján történő vagyonszerzésre is azzal, hogy az öröklési szerződés tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésére a 3. § (1) bekezdése az irányadó.

(2) Az illetékfizetési kötelezettség a következő vagyoni értékű jogokra és ingókra terjed ki:

h) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét (részvény, üzletrész, szövetkezeti részesedés, átalakított befektetői részjegy) megszerzésére.

19. § (1) A visszterhes vagyonátruházási illeték általános mértéke – ha a törvény másként nem rendelkezik – a megszerzett vagyon terhekkel nem csökkentett forgalmi értéke után 4%, ingatlan, illetve belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése esetén ingatlanonként 1 milliárd forintig 4%, a forgalmi érték ezt meghaladó része után 2%, de ingatlanonként legfeljebb 200 millió forint. Ingatlan résztulajdonának szerzése esetén az 1 milliárd forintnak a szerzett tulajdoni hányaddal arányos összegére kell alkalmazni a 4%-os illetéket, illetve az ingatlanonként legfeljebb 200 millió forintot a tulajdoni hányad arányában kell figyelembe venni. Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megszerzése esetén az illetékalapból az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hányadát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a vagyoni értékű jog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében. Vagyoni értékű joggal terhelt ingatlan – ideértve a tulajdonszerzéssel egyidejűleg alapított vagyoni értékű jogot – szerzése

esetén a vagyoni értékű jog értékével csökkentett forgalmi értékéből az 1 milliárd forint olyan hányadára kell alkalmazni a 4%-os illetékmértéket, illetve a 200 millió forint olyan hányadát kell figyelembe venni, mint amilyen arányt a tulajdonjog értéke képvisel az ingatlan forgalmi értékében.

102. § (1) E törvény alkalmazásában

o) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság: olyan gazdálkodó szervezet (megszerzett gazdálkodó szervezet), melynek a mérlegében kimutatott eszközök (ide nem értve a pénzeszközöket, pénzköveteléseket, aktív időbeli elhatárolásokat és kölcsönöket) mérleg szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlan(ok), mérleg szerinti értéke több mint 75 százalék, vagy olyan gazdálkodó szervezetben (ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben) rendelkezik legalább 75 százalékos – közvetett, vagy közvetlen – részesedéssel, melynek a mérlegében kimutatott eszközök (ide nem értve a pénzeszközöket, pénzköveteléseket, aktív időbeli elhatárolásokat és kölcsönöket) mérleg szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlan(ok) mérleg szerinti értéke több mint 75 százalék azzal, hogy

oa) mérleg alatt a vagyonszerzést megelőzően rendelkezésre álló utolsó beszámolóban elfogadott mérleget, ennek hiányában a nyitó mérleget kell érteni,

ob) a közvetett részesedés arányát úgy kell meghatározni, hogy a megszerzett gazdálkodó szervezet tulajdonában álló gazdálkodó szervezetben (köztes vállalkozásban) fennálló tulajdoni hányadot meg kell szorozni a köztes vállalkozásnak az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezetben fennálló tulajdoni hányadával,

oc) több köztes vállalkozás esetén a köztes vállalkozásonként megállapított közvetett részesedések arányait össze kell adni,

od) ha a megszerzett gazdálkodó szervezet és az ingatlantulajdonnal rendelkező gazdálkodó szervezet között több gazdálkodó szervezetből álló tulajdonosi láncolat (köztes tulajdonosi láncolat) áll, az e szervezeteket összekötő tulajdoni részesedések szorzatát – több köztes tulajdonosi láncolat esetén a láncolatonként megállapított szorzatok összegét – kell a közvetett részesedés arányának tekinteni,

oe) a részesedés arányának meghatározásakor a közvetlen és közvetett részesedéseket együttesen kell figyelembe venni;

[Itv. 18. § (1) és (2) h); Itv. 19. § (1); Itv. 102. § (1) o)]

TIPPEK

Mi lenne, ha a vevő nem közvetlenül az Irodaház Kft. 50-50%-os részesedéseit szerezné meg, hanem az azokat birtokló tulajdonosok (Holding Kft. és Befektető Kft.) részesedéseit?

MEGOLDÁS

Ebben az esetben, ha közvetlenül értékesítenék az ingatlant Irodaház Kft.-ből, vagy Irodaház Kft. részesedésének 100%-át értékesítenék egy független vevőnek úgy, hogy Irodaház Kft. belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősül, akkor a vevőnek akár a közvetlen ingatlanvásárláskor, akár Irodaház Kft. részesedésének megvásárlásakor az ingatlan forgalmi értékén illetékfizetési kötelezettsége keletkezne.

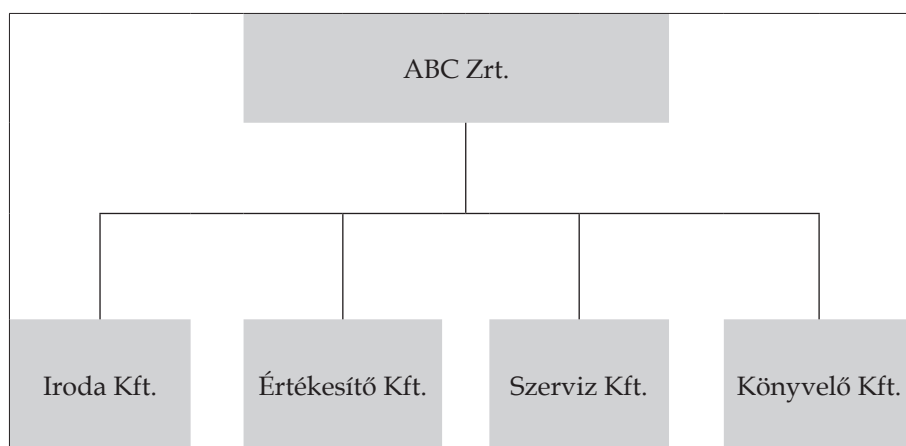
Ezért megfontolandó lehet a potenciális vevő szempontjából, hogy nem Irodaház Kft. részesedését veszi meg közvetlenül a két tulajdonos-

tól, hanem Holding Kft és Befektető Kft részesedéseit vásárolja meg azok tulajdonosaitól (feltételezzük, hogy a Kft-knek nincs más eszköze, csak az Irodaház Kft-ben lévő részesedés). Ugyanúgy, ahogy Irodaház Kft részesedéseinek közvetlen értékesítése esetében, ebben az esetben is meg kell vizsgálni, hogy Holding Kft és Befektető Kft belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősülnek-e. A belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság definíciójának második fele szerint az a társaság is belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősül, amelynek a mérlegében ugyan nincs ingatlan, de olyan cégben rendelkezik legalább 75%-os közvetett vagy közvetlen részesedéssel, melynek a mérlegében kimutatott eszközök pénzeszközökkel, pénzkövetelésekkel, kölcsönökkel és aktív időbeli elhatárolásokkal csökkentett összegéből a belföldön fekvő ingatlanok értéke több mint 75%. Tehát leegyszerűsítve, egy másik belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban van 75%-ot meghaladó részesedése. Példánkban Irodaház Kft belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság a közvetlen ingatlantulajdonlás miatt (természetesen ezt a szerzéskor rendelkezésre álló mérleg alapján kell eldönteni), viszont sem Holding Kft-nek, sem Befektető Kft-nek nincs 75%-os részesedése Irodaház Kft-ben. Ebből következően sem Holding Kft, sem Befektető Kft nem minősül belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak, így amikor tulajdonosaik a részesedéseket értékesítik, a vevőnek nem keletkezik visszterhes vagyonátruházási illetékkötelezettsége.

Belföldi cégcsoport átszervezése

TÉNYÁLLÁS

ABC Zrt.-nek 100%-os részesedése van több társaságban, amelyek különböző tevékenységeket folytatnak. Iroda Kft.-nek egyetlen tárgyi eszköze egy ingatlan, amit bérbead Értékesítő Kft.-nek, Szerviz Kft.-nek és Könyvelő Kft.-nek bérleti díj fejében.

6. sz. ábra

ABC Zrt. egyszerűsíteni szeretné a csoportszerkezetet, hiszen jelenleg 5 társaság adminisztrációját kell ellátni, beleértve az adóbevallások elkészítését, az éves beszámolók összeállítását, könyvvizsgálatát, az egymás közötti szerződéses kapcsolatokat és számlázásokat.

FELADAT

Az átszervezésre vonatkozó egyik terv szerint Iroda Kft. először eladná az ingatlanát az egyik csoportcégnek, majd Iroda Kft.-t jogutód nélkül

megszüntetnék. A tanácsadói megkeresésben a cégcsoport pénzügyi igazgatója az iránt érdeklődik, hogy milyen illetékkövetkezéssel járna ez az opció?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

26. § (1) Mentés a visszterhes vagyónátruházási illeték alól:

t) ingatlanok, valamint a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betétnek a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 4. § 23. pont a)-e) alpontja szerinti kapcsolt vállalkozások közötti átruházása. Ingatlan átruházása esetén az illetékmentesség akkor alkalmazható, ha az illetékkötelezettség keletkezése időpontjában a vagyonszerző főtevékenysége saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése vagy saját tulajdonú ingatlan adásvétele;

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról (Tao.)

4. § 23. kapcsolt vállalkozás:

a) az adózó és az a személy, amelyben az adózó – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,

b) az adózó és az a személy, amely az adózóban – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,

c) az adózó és más személy, ha harmadik személy – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve mindkettőjükben többségi befolyással rendelkezik azzal, hogy azokat a közeli hozzátartozókat, akik az adózóban és a más személy-

ben többségi befolyással rendelkeznek, harmadik személynek kell tekinteni,

d) a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, valamint a külföldi vállalkozó telephelyei, továbbá a külföldi vállalkozó belföldi telephelye és az a személy, amely a külföldi vállalkozóval az a)-c) alpontban meghatározott viszonyban áll,

e) az adózó és külföldi telephelye, továbbá az adózó külföldi telephelye és az a személy, amely az adózóval az a)-c) alpontban meghatározott viszonyban áll,

[Itv. 26. § (1); Tao. 4. § 23. a) e)]

TIPPEK

Belföldi és külföldi tulajdonú cégcsoportokban is gyakran előfordul, hogy a csoporton belül különböző átszervezéseket hajtanak végre, eszközöket vagy tevékenységeket egyik csoportcégtől másik csoportcéghez tesznek át (akár országon belül, akár országok között is). Ezeket bizonyos esetekben mentesíti a jogalkotó az illetékfizetés alól, tekintettel arra, hogy az átszervezés gazdasági értelemben nem változtat a tulajdonosi összetételén, csak jogi értelemben. Azonban, ha a törvényi feltételek nem teljesülnek, akkor ez az átalakítás adófizetéssel járhat együtt.

MEGOLDÁS

Amennyiben bármelyik csoportcég megvásárolja Iroda Kft-től az ingatlant, akkor az ingatlant megszerző csoportcég szempontjából nyilvánvalóan visszteher mellett történő szerzésről van szó, amely illetékkötelezettség alá esik. Az Itv. 26. § (1) t) pontja alapján ingatlanok a Tao tv.

szerinti kapcsolt vállalkozások közötti átruházása mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték alól azzal a feltétellel, hogy a vagyonszerző fő tevékenysége saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése, vagy saját tulajdonú ingatlan adásvétele. Jelenleg egyedül Iroda Kft. fő tevékenysége saját tulajdonú ingatlan bérbeadása, a többi csoporttagnak más-más jellegű fő tevékenysége van, ami akkor sem változna, ha hozzájuk kerülne az ingatlan.

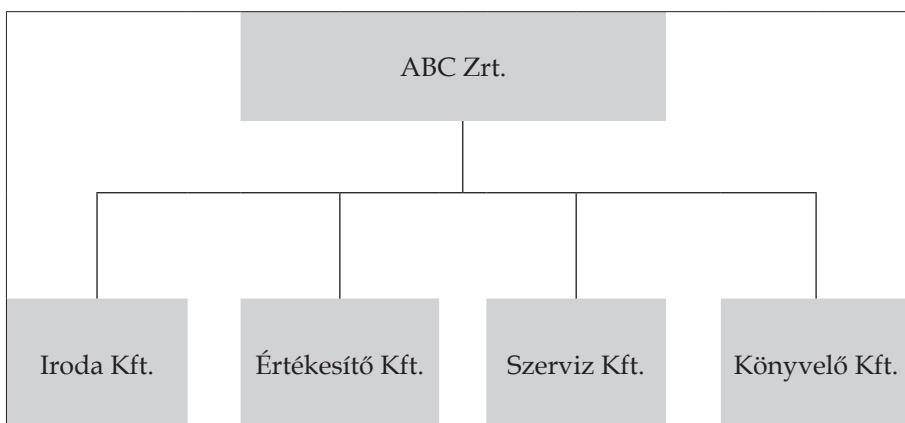
Ugyanez a gondolatmenet és ugyanezek a szabályok vonatkoznának arra az esetre is, ha a fenti két lépés (ingatlanértékesítés, majd végelszámolás) helyett ABC Zrt. egy lépésben szeretné lebonyolítani az ügyletet, vagyis végelszámolással megszüntetné Iroda Kft-t, és a végleges vagyonfelosztási javaslat szerint az ingatlan átkerülne ABC Zrt-hez, mint egyedüli tulajdonoshoz. ABC Zrt fő tevékenysége sem ingatlan bérbeadása vagy adásvétele, azért a mentességet nem tudná alkalmazni az ingatlan megszerzése esetén.

Mivel a fenti mentességgel a csoport nem tudna élni, így érdemes az átszervezést más módon megoldani.

Belföldi tulajdonú cégcsoport átszervezése egyesülések útján

TÉNYÁLLÁS

Megegyezik a 4. számú példában szereplővel. ABC Zrt-nek 100%-os részesedése van több társaságban, amelyek különböző tevékenységeket folytatnak. Iroda Kft-nek egyetlen tárgyi eszköze egy ingatlan, amit bérbead Értékesítő Kft-nek, Szerviz Kft-nek és Könyvelő Kft-nek bérleti díj fejében.

7. sz. ábra

ABC Zrt. egyszerűsíteni szeretné a csoportszerkezetet, hiszen jelenleg 5 társaság adminisztrációját kell ellátni, beleértve az adóbevallások elkészítését, az éves beszámolók összeállítását, könyvvizsgálatát, az egymás közötti szerződéses kapcsolatokat és számlázásokat.

FELADAT

Az előző feladatban megvizsgált opció alternatívájaként felmerült, hogy egyesülések útján a leányvállalatok számát csökkentik, és csak egy vagy két leányvállalat működik tovább. Az átszervezést úgy szeretnék megoldani, hogy adminisztrációs szempontból ne járjon együtt túl sok pótlólagos feladattal.

A tanácsadói megkeresésben a cégcsoport pénzügyi igazgatója az iránt érdeklődik, hogy milyen illetékkövetkezménnyel járna ez az alternatív megoldás?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

18. § (1) Ingatlannak, valamint a (2) bekezdésben meghatározott ingónak és vagyoni értékű jognak visszteher mellett, továbbá öröklési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése visszterhes vagyónátruházási illeték alá esik. Ezt a szabályt kell alkalmazni az ingatlanok, illetve a gépjárművek (pótkocsik) pénzügyi lízingjére vonatkozó, a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező szerződések esetén, továbbá az öröklési szerződés alapján történő vagyonszerzésre is azzal, hogy az öröklési szerződés tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésére a 3. § (1) bekezdése az irányadó.

26. § (1) Mentés a visszterhes vagyónátruházási illeték alól:

g) a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kedvezményezett átalakulás keretében történő vagyonszerzés;

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról (Tao.)

4. § 23/a. kedvezményezett átalakulás: az olyan átalakulás (a továbbiakban ideértve az egyesülést, a szétválást is), amelyben jogelődként és jogutódként is csak a 32/a. pont szerinti társaság vesz részt, ha

a) a jogügylet révén a jogelőd tagja, részvényese az átalakulás, egyesülés, szétválás keretében a jogutódban részesedést és legfeljebb a megszerzett részesedés együttes névértéke (névérték hiányában a jegyzett tőke arányában meghatározott értéke) 10 százalékának megfelelő pénzeszközt szerez,

b) szétválás esetén a jogelőd tagjai, részvényesei – egymáshoz viszonyítva – arányos részesedést szereznek a jogutódkban,

c) az egyszemélyes társaság egyedüli tagjába, részvényesébe olvad be,

feltéve, hogy az átalakulást valós gazdasági, kereskedelmi okok alapozzák meg, azzal, hogy a valós gazdasági, kereskedelmi okok fennállását az adózó köteles bizonyítani;

[Itv. 18. § (1); Itv. 26. § (1); Tao. 4. § 23/a]

TIPPEK

Nem csak a visszteher melletti vagyonszerzés járhat illetékfizetési kötelezettséggel, hanem a más módon való vagyonszerzés is. Ingatlannak az öröklési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése visszterhes vagyónátruházási illeték alá esik.

Nem lehet-e viszont a kedvezményezett átalakulás szabályait alkalmazni ebben az esetben?

MEGOLDÁS

Ésszerűnek tűnik Iroda Kft és Könyvelő Kft beolvasztása Értékesítő Kft-be vagy Szervíz Kft-be, hiszen a két előbbi társaság csak a csoporton belül végez szolgáltatásokat. Az illetékkötelezettség szempontjából csak Iroda Kft további sorsa lényeges, ezért az átszervezés többi elemét most figyelmen kívül hagyjuk. Amennyiben Iroda Kft beolvad egy másik társaságba (vagy akár összeolvadásra kerül sor, amelyben mind a négy cég megszűnik és egy új jogutód jön létre), akkor Iroda Kft tulajdonában lévő ingatlan egy másik jogi személy tulajdonába kerül, még akkor is, ha a másik jogi személy Iroda Kft jogutódja lesz.

Az Itv. 18. § (1) bekezdése szerint ingatlannak visszteher mellett, továbbá öröklési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése visszterhes vagyónátruházási illeték alá esik. Abban az esetben, ha a beolvadás vagy összeolvadás eredménye-

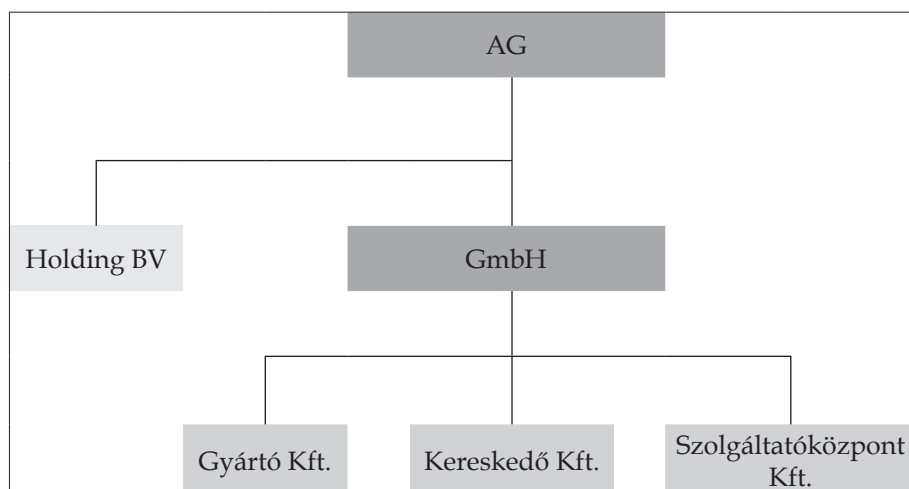
képpen az ingatlan tulajdonosa a jogutód társaság lesz, akkor ez azt jelenti, hogy a jogutód társaság nem visszteher mellett, hanem öröklési vagy ajándékozási illeték alá nem eső más módon, a jogutódlás révén ingatlant szerez. Tehát az ügylet illetékkötelezettség alá tartozik. Ugyanakkor az Itv. 26. § (1) g) pontja alapján a társasági és osztalékadóról szóló törvény (Tao tv.) szerint kedvezményezett átalakulás keretében történő vagyonszerzés mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték alól.

A Tao tv. 4 § 23/a pontja szerint a kedvezményezett átalakulás olyan átalakulás (vagyis jogi formaváltás) – ideértve az egyesülést és a szétválást is – amelyben jogelődként és jogutódként is csak a Tao tv.-ben definiált társaság vesz részt, ha a jogügylet révén a jogelőd tagja, részvényese az átalakulás keretében a jogutódban részesedést és legfeljebb a megszerzett részesedés együttes névértéke 10%-ának megfelelő pénzeszközt szerez. A kizárólag belföldi adóügyi illetőséggel rendelkező, belföldi jogszabályok alapján létrejött gazdasági társaság a Tao tv.-ben definiált társaságnak minősül, tehát a jelen példában szereplő Kft és Zrt is megfelel ennek a társaság fogalomnak. Ennek értelmében akár az az eset, amikor Iroda Kft beolvad Értékesítő Kft-be vagy Szerviz Kft-be, akár az az eset, amikor mind a négy Kft összeolvad és jogutódként létrejön egy új Kft vagy Zrt, kedvezményezett átalakulásnak minősül a Tao tv. fogalomrendszerében (ilyen jellegű csoportát szervezések esetén viszonylag ritkán fordul elő készpénzmozgás, aminek mértékét még esetleg vizsgálni kellene a megfelelőséghez). Így a jogutód Kft vagy Zrt ingatlanszerzése mentes az illetékkötelezettség alól.

Külföldi tulajdonban lévő cégcsoport átszervezése

TÉNYÁLLÁS

Egy német cég (GmbH) tulajdonában több magyarországi leányvállalat is van (mindegyiknek 100%-os tulajdonosa). A leányvállalatok között van gyártócég, kereskedelemmel foglalkozó cég és szolgáltató központ is. A német cég felett lévő német tulajdonos (AG) a német leányvállalatát és az alatta lévő magyar társaságokat – más érdekeltségeivel együtt – egy újonnan alapított holland holding cégé (BV) alá szeretné átcsoportosítani.

8. sz. ábra

Az átcsoportosítást részesedéscserével fogja lebonyolítani, vagyis a német leányvállalatban lévő részesedését a holland holding cégbe fogja beapportálni a holding cégben megszerzett részesedésért cserébe. Mivel a magyar leányvállalatok mindegyike saját tulajdonú ingatlanban működik, felmerül a kérdés, hogy a külföldön lezajló átszervezésnek lesz-e magyar illetékvonzata.

FELADAT

A tanácsadói megkeresésben a cégcsoport pénzügyi igazgatója az iránt érdeklődik, hogy milyen illetékfizetési kötelezettséggel járna a tervezett átszervezés?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

17. § (4) Az (1) bekezdés n) pontja szerinti mentesség akkor vehető igénybe, ha a vagyonszerzőnek – nyilatkozata szerint – nem olyan külföldi államban van székhelye vagy üzletvezetése helye alapján illetősége

a) amelyben a vagyonszerző által az adóévre fizetendő társasági adónak megfelelő adó és az adóalap [csoportos adóalanyiság esetén a csoportszinten fizetett (fizetendő) adóvisszatérítéssel csökkentett adó és az adóalap] százalékban kifejezett hányadosa nem éri el a 9 százalékot vagy

b) amelynek jogszabályai szerint – nulla vagy negatív eredmény és adóalap esetén – a társasági adónak megfelelő adó mértéke, több adómérték esetén a legkisebb adómérték nem éri el a 9 százalékot vagy

c) amelynek jogszabályai szerint a vagyoni betét, részesedés értékesítéséből származó jövedelmet nem terheli a társasági adónak megfelelő, legalább 9 százalékos mértéket elérő adó.

18. § (2) Az illetékfizetési kötelezettség a következő vagyoni értékű jogokra és ingókra terjed ki:

h) belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét (részvény, üzletrész, szövetkezeti részesedés, átalakított befektetői részjegy) megszerzésére.

26. § (1) Mentés a visszterhes vagyónátruházási illeték alól:

h) a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kedvezményezett részesedéscsere keretében történő vagyonszerzés;

t) ingatlanak, valamint a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betétnek a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 4. § 23. pont a)-e) alpontja szerinti kapcsolt vállalkozások közötti átruházása. Ingatlan átruházása esetén az illetékmentesség akkor alkalmazható, ha az illetékkötelezettség keletkezése időpontjában a vagyonszerző főtevékenysége saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése vagy saját tulajdonú ingatlan adásvétele;

(20) Az (1) bekezdés g), h), q) és t) pontja szerinti mentesség a 17. § (4) bekezdésében említett feltételek fennállásakor vehető igénybe.

102. § (1) E törvény alkalmazásában

h) gazdálkodó szervezet: a gazdasági társaság, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, az európai területi társulás, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokosági társulat, az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, az egyes jogi személyek vállalata, a végrehajtói iroda, a közjegyzői iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, továbbá az egyéni vállalkozó, továbbá az ezeknek megfelelő külföldi jogalany;

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról (Tao.)

4. § 23. kapcsolt vállalkozás:

a) az adózó és az a személy, amelyben az adózó – a Ptk. rendelkezé-

seinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,

b) az adózó és az a személy, amely az adózóban – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,

c) az adózó és más személy, ha harmadik személy – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve mindkettőjükben többségi befolyással rendelkezik azzal, hogy azokat a közeli hozzátartozókat, akik az adózóban és a más személyben többségi befolyással rendelkeznek, harmadik személynek kell tekinteni,

d) a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, valamint a külföldi vállalkozó telephelyei, továbbá a külföldi vállalkozó belföldi telephelye és az a személy, amely a külföldi vállalkozóval az a)-c) alpontban meghatározott viszonyban áll,

e) az adózó és külföldi telephelye, továbbá az adózó külföldi telephelye és az a személy, amely az adózóval az a)-c) alpontban meghatározott viszonyban áll,

23/c. kedvezményezett részesedéscsere: az a jogügylet, amelynek alapján egy társaság (a megszerző társaság) a szavazati jogok többségét biztosító vagy azt tovább növelő részesedést szerez egy másik társaság (a megszerzett társaság) jegyzett tőkéjében annak ellenében, hogy a megszerzett társaság tagja (tagjai), részvényese (részvényesei) a megszerző társaságban részesedést, valamint - szükség esetén - a részesedés névértékének (névérték hiányában arányos könyv szerinti értékének) a 10 százalékát meg nem haladó pénzeszközt szerez, feltéve, hogy a részesedéscserét valós gazdasági, kereskedelmi okok alapozzák meg, azzal, hogy a valós gazdasági, kereskedelmi okok fennállását az adózó köteles bizonyítani, ha a megszerző társaság ellenőrzött külföldi társaságnak minősül;

[Itv. 17.§ (4); Itv. 18. § (2) h) ; Itv. 26 § (1) h); Itv. 26. § (1) t); Itv. 26. § (20); Itv 102 § (1) h); Tao 4. § 23. a)-e) és 23/c.]

TIPPEK

Tudjuk, hogy ingatlant közvetlenül nem érint az átszervezés, csak részesedések lesznek érintettek. Az Itv. 18. § (2) h) pont szerint visszterhes vagyonaátruházási illetékkötelezettség merül fel belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét megszerzése esetén. A magyar cégekben lévő részesedések tulajdonjogát, amelyek mindegyikének van belföldi ingatlantulajdona, közvetlenül nem érinti az átszervezés, hiszen nem az ő részesedésüket apportálják a holland holdingba, hanem a tulajdonosi struktúrában fölöttük álló német cégben fennálló vagyoni betétet. Lehet-e egy német cég belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság az Itv. fogalomrendszerében? Ha igen, akkor alkalmazhatóak-e rá valamelyik mentesség?

Mi lenne, ha létrehoznánk még egy magyar holding céget a holland alá és az alá szerveznénk át az érintett vállalkozásokat?

MEGOLDÁS

A belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság definíciója szerint olyan gazdálkodó szervezet minősül ilyennek, amely olyan gazdálkodó szervezetben rendelkezik legalább 75%-os – közvetett vagy közvetlen – részesedéssel, melynek a mérlegében kimutatott eszközök (ide nem értve a pénzeszközöket, pénzköveteléseket, aktív időbeli elhatárolásokat és kölcsönöket) mérleg szerinti értékének összegéből a belföldön fekvő ingatlanok mérleg szerinti értéke több mint 75%.

Emiatt meg kell vizsgálni mindegyik, GmbH tulajdonában álló magyar leányvállalatot, hogy azok mérlegében milyen arányt képvisel a belföldi ingatlan. A vizsgálat eredménye az, hogy a szolgáltatóközpontként működő leányvállalat a követelésekkel, pénzeszközökkel, aktív időbeli elhatárolásokkal csökkentett mérleg szerinti értékének 75%-át meghaladja az ingatlan értéke, mivel a szolgáltatóközpontnak készlete gyakorlatilag nincs, az ingatlanon kívüli tárgyi eszközeinek értéke sem magas. Ezért a szolgáltatóközpont belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősül. GmbH-t gazdálkodó szervezetnek tekintjük az Itv 102 § (1) h) pontja alapján, mert a korlátolt felelősségű társaságnak, mint magyar jogszabályok szerinti gazdasági társaságnak megfelelő külföldi jogalany. Ennek alapján a definíció minden eleme teljesül GmbH-ra, ezért az is belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságnak minősül.

Korábbi példában már vizsgáltuk, hogy az Itv. 26. § (1) t) pontja szerint ingatlanok kapcsolt vállalkozások közötti visszterhes átruházása mentes az illetékkötelezettség alól bizonyos feltételek esetén. Ennek a pontnak azonban van egy második fordulata is, mely szerint belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét kapcsolt vállalkozások közötti átruházása is mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték alól, és ebben az esetben nem feltétel az, hogy a vagyonszerző fél az ingatlannal kapcsolatos tevékenységet folytasson. A német cég és az általa alapított holland holding cég pedig kapcsolt vállalkozásoknak minősülnek. Mivel a német anyavállalat a GmbH-ban lévő részesedését a holland holding cégbe apportálja a holding cégben megszerzett részesedésért cserébe, az ügylet megfelelhet az Tao. tv. kedvezményezett részesedéscsere fogalmának is, így az Itv. 26 § (1) h) pontja szerinti mentesség alkalmazása is felmerülhet.

Ugyanakkor ugyanezen paragrafus (20)-as bekezdése szerint az 1) bekezdés fenti mentességei az Itv. 17.§ (4) bekezdésében említett feltételek fennállásakor vehetők csak igénybe. Ezeket a feltételeket 2104. január 1-i hatállyal iktatták be az illetékről szóló törvénybe – az indoklás szerint – a visszaélések elkerülése céljából. A feltételek szerint a mentesség akkor vehető igénybe, ha a vagyonszerzőnek nem olyan külföldi államban van székhelye vagy üzletvezetése alapján illetősége,

- a) amelyben a vagyonszerző által az adóévre fizetendő társasági adónak megfelelő adó és az adóalap százalékban kifejezett hányadosa nem éri el a 9%-ot, vagy
- b) amelynek jogszabályai szerint – nulla vagy negatív eredmény és adóalap esetén a társasági adónak megfelelő adó mértéke nem éri el a 9%-ot, vagy
- c) amelynek jogszabályai szerint a vagyoni betét, részesedés értékesítéséből származó jövedelmet nem terheli a társasági adónak megfelelő, legalább 9%-os mértéket elérő adó.

Tehát amennyiben nem belföldi illetőségű vagyonszerzőről van szó, akkor a mentesség alkalmazása céljából a vagyonszerzőnek nyilatkoznia kell a fenti feltételeknek való megfelelésről. A feltételek megfogalmazásából látható, hogy azok valamelyest emlékeztetnek a társasági adóban a szabály bevezetése idején használt ellenőrzött külföldi társaság fogalmára, amelynek eredeti fő célja az volt, hogy megakadályozza azt, hogy a jövedelmeket belföldről alacsony adózású országokba, ún. adóparadicsomokba tereljék. A vagyonszerzési illeték azonban nem jövedelemadó, ezért felmerülhet a kérdés, hogy miért támaszt az illetéktörvény jövedelemadózáshoz kapcsolódó feltételeket egy adott ügylet illetékmentességéhez. Ráadásul ezeket a feltételeket csak külföldi vagyonszerzőnek kell teljesítenie a mentesség bizto-

sításához, egy belföldi vagyonszerzőnek nem. A feltételek gyakorlati alkalmazása sok nehézségbe ütközik, és számos kérdés merül fel az alkalmazás során. Például, ha egy cég adott évben veszteséges és nem fizet jövedelemadót, akkor értelmezhető-e a fizetendő adó és az adóalap hányadosa? Ha számvitelileg nyereséges, de az adóalapja negatív, akkor vizsgálható-e a b) feltétel teljesülése? Ha a részesedés értékesítése bizonyos feltételek teljesítése vagy akár választás esetén adóköteles, más feltételek vagy választás esetén pedig adómentes, akkor teljesül-e a c) feltétel?

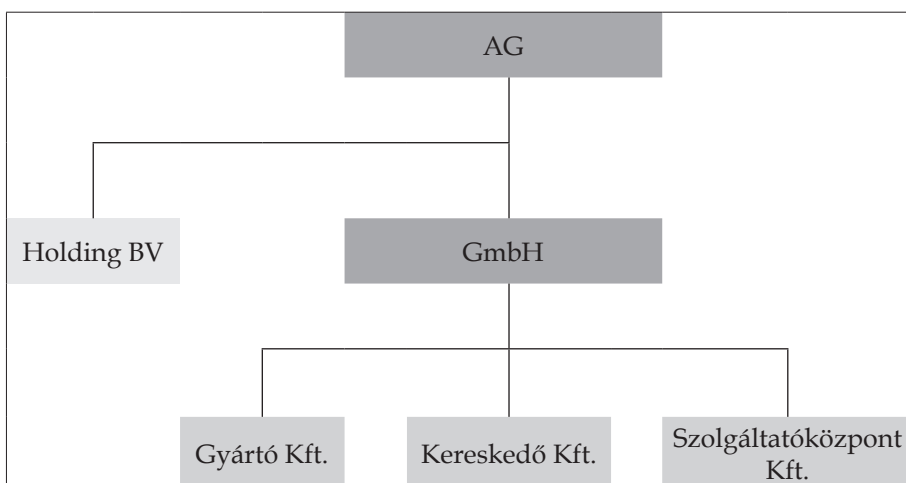
Amennyiben a holland holding cég alapítása évében, ami a vagyonszerzés éve is, még veszteséges számvitelileg és társasági adóban is, akkor a b) feltétel alapján a holland jogszabályok szerinti társasági adókulcsot kell megvizsgálni. Az pedig 25%, tehát meghaladja az Itvben előírt 9%-ot. Ugyanakkor mivel a feltételek vagylagosan vannak megfogalmazva, ezért a c) pontban leírt feltételnek is meg kell felelni ahhoz, hogy a mentesség alkalmazható legyen. Az európai országokban több helyen alkalmazzák az ún. participation exemption intézményét, amely a holding funkciók esetében mentesíti a tulajdonost a jövedelemadó alól, vagyis a kapott osztalékot és az értékesített részesedésen elért nyereséget nem terheli társasági adó. Természetesen a mentesítés különböző feltételekhez lehet kötve, melyek lehetnek automatikusak vagy választhatók is. Ezért valószínűleg a c) pontban leírt feltétel teljesülését a legnehezebb megválaszolni. Abban az esetben, ha a holland vagyonszerző cég nem tudja teljesíteni a c) pontban lévő feltételt, mert a participation exemption alapján nem terheli adó a részesedés értékesítésén elért nyereséget, akkor a belföldi ingatlanok értéke alapján kivetett visszterhes vagyónátruházási illetéket kell fizetnie.

Ebben az esetben, az összes körülményt megvizsgálva és attól függően, hogy mit szeretnének elérni az átszervezéssel, felmerülhet az a megoldás, hogy a német cég a holland holding alá alapít először egy magyar holding céget, majd a magyar holding cég alá rendezze a leányvállalatait, hiszen Magyarországon is kedvező adózási feltételeket biztosít a kapott osztalékok mentesítésének szabálya (participation exemption intézménye), és egy belföldi vagyonszerzőnek nem kell teljesítenie a hármas „adókulcs-tesztet” sem.

Üzletág értékesítés kapcsolt vállalkozások között

TÉNYÁLLÁS

Egy német cég (GmbH) tulajdonában több magyarországi leányvállalat is van (mindegyiknek 100%-os tulajdonosa). A leányvállalatok között van gyártócég, kereskedelemmel foglalkozó cég és szolgáltató központ is.

9. sz. ábra

Szolgáltatóközpont Kft egyik üzletágát – amely magyarországi ingatlant is magában foglal – szeretné átruházni a holland Holding BV-nek.

FELADAT

A tanácsadói megkeresésben a cégcsoport pénzügyi igazgatója az iránt érdeklődik, hogy milyen illetékfizetési kötelezettséggel járna együtt az üzletág átruházása a holland Holding BV számára?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

17. § (4) Az (1) bekezdés n) pontja szerinti mentesség akkor vehető igénybe, ha a vagyonszerzőnek – nyilatkozata szerint – nem olyan külföldi államban van székhelye vagy üzletvezetése helye alapján illetősége

- a) amelyben a vagyonszerző által az adóévre fizetendő társasági adónak megfelelő adó és az adóalap [csoportos adóalanyiség esetén a csoportszinten fizetett (fizetendő) adóvisszatérítéssel csökkentett adó és az adóalap] százalékban kifejezett hányadosa nem éri el a 9 százalékot vagy
- b) amelynek jogszabályai szerint – nulla vagy negatív eredmény és adóalap esetén – a társasági adónak megfelelő adó mértéke, több adómérték esetén a legkisebb adómérték nem éri el a 9 százalékot vagy
- c) amelynek jogszabályai szerint a vagyoni betét, részesedés értékesítéséből származó jövedelmet nem terheli a társasági adónak megfelelő, legalább 9 százalékos mértéket elérő adó.

18. § (1) Ingatlannak, valamint a (2) bekezdésben meghatározott ingónak és vagyoni értékű jognak viszteher mellett, továbbá öröklési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése viszterhes vagyónátruházási illeték alá esik. Ezt a szabályt kell alkalmazni az ingatlanok, illetve a gépjárművek (pótkocsik) pénzügyi lízingjére vonatkozó, a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező szerződések esetén, továbbá az öröklési szerződés alapján történő vagyonszerzésre is azzal, hogy az öröklési szerződés tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésére a 3. § (1) bekezdése az irányadó.

26. § (1) Mentés a viszterhes vagyónátruházási illeték alól:

t) ingatlannak, valamint a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betétnek a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 4. § 23. pont a)-e) alpontja szerinti kapcsolt vállalkozások közötti átruházása. Ingatlan átruházása esetén az illetékmentesség akkor alkalmazható, ha az illetékkötelezettség keletkezése időpontjában a vagyonszerző főtevékenysége saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése vagy saját tulajdonú ingatlan adásvétele;

(20) Az (1) bekezdés g), h), q) és t) pontja szerinti mentesség a 17. § (4) bekezdésében említett feltételek fennállásakor vehető igénybe.

102. § (1) E törvény alkalmazásában

h) gazdálkodó szervezet: a gazdasági társaság, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, az európai területi társulás, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokosági társulat, az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv,

az egyes jogi személyek vállalata, a végrehajtói iroda, a közjegyzői iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, továbbá az egyéni vállalkozó, továbbá az ezeknek megfelelő külföldi jogalany;

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról (Tao.)

4. § 23. kapcsolt vállalkozás:

- a) az adózó és az a személy, amelyben az adózó – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,
- b) az adózó és az a személy, amely az adózóban – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,
- c) az adózó és más személy, ha harmadik személy – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve mindkettőjükben többségi befolyással rendelkezik azzal, hogy azokat a közeli hozzátartozókat, akik az adózóban és a más személyben többségi befolyással rendelkeznek, harmadik személynek kell tekinteni,
- d) a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, valamint a külföldi vállalkozó telephelyei, továbbá a külföldi vállalkozó belföldi telephelye és az a személy, amely a külföldi vállalkozóval az a)-c) alpontban meghatározott viszonyban áll,
- e) az adózó és külföldi telephelye, továbbá az adózó külföldi telephelye és az a személy, amely az adózóval az a)-c) alpontban meghatározott viszonyban áll,

[Itv. 17.§ (4); Itv. 18. § (1) ; Itv. 26. § (1) t); Itv. 26. § (20); Itv 102 § (1) h); Tao 4. § 23. a)-e)]

TIPPEK

Illetékköteles-e az üzletág átruházása? És esetleg az üzletág részét képező ingatlan átruházása? Ha igen, akkor alkalmazhatóak-e rá valamelyik mentesség?

MEGOLDÁS

A cégek életében előforduló átszervezések egy másik gyakori formája, amikor egész üzletágot választanak le a cégből és tesznek át egy másik csoporton belüli cégbe vagy értékesítenek harmadik félnek. Az üzletág fogalmát jelenleg lényegében csak az általános forgalmi adóról szóló törvény definiálja, de 2019. január 1-től a számviteli törvénynek is van saját üzletág meghatározása, ami gyakorlatilag megegyezik az általános forgalmi adóról szóló törvényben használt definícióval. Az Itv. ugyan használja az üzletág fogalmát, de nem ad rá külön meghatározást. Ezért valószínűleg jó megközelítés lehet, ha a már idézett törvényekben használt fogalmakat használjuk az Itv. esetében is. Az üzletág nem más, mint egy cég olyan szervezetenként független, önállóan működőképes egysége, amely a hozzá tartozó vagyonnal (eszközökkel, kötelezettségekkel) önálló gazdasági tevékenység tartós folytatására képes.

Az Itv. az illeték tárgya alatt nem említi üzletágot, felsorol ugyanakkor bizonyos dolgokat, pl. ingatlan, vagyon értékű jogok, gépjármű vagy belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló részesedés, amelyeknek megszerzése visszterhes vagyónátruházási illeték alá esik. Tehát egy üzletág értékesítése esetén illeték szempontból azt kell megvizsgálni, hogy vannak-e az üzletág eszközei között olyan dolgok, amelyek szerzése illetékkötelezettséget keletkeztet. Ha igen, akkor

következő lépésként azt érdemes vizsgálni, hogy van-e valamilyen mentességi jogcím, amely erre a speciális ügyletre alkalmazható.

Amennyiben az üzletágban ingatlan található és az üzletágot belföldi kapcsolt vállalkozás részére értékesítik, akkor az Itv. 26 § (1) t) pont alapján felmerülhet az illetékmentesség, de csak akkor, ha a szerző fél a törvényben meghatározott ingatlannal kapcsolatos tevékenységeket végzi főtevékenységként. A belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betét szerzése esetében elegendő a mentességhez az a tény, hogy kapcsolt vállalkozás szerzi meg a részesedést. (Figyelem! A társasági adóról szóló törvény szerint az ügyvezetés egyezőségére tekintettel is létrejöhet kapcsolt vállalkozási viszony. Amennyiben a szerző fél csak emiatt kapcsolt vállalkozása az eladónak, akkor ez nem elegendő az illeték alóli mentességhez.)

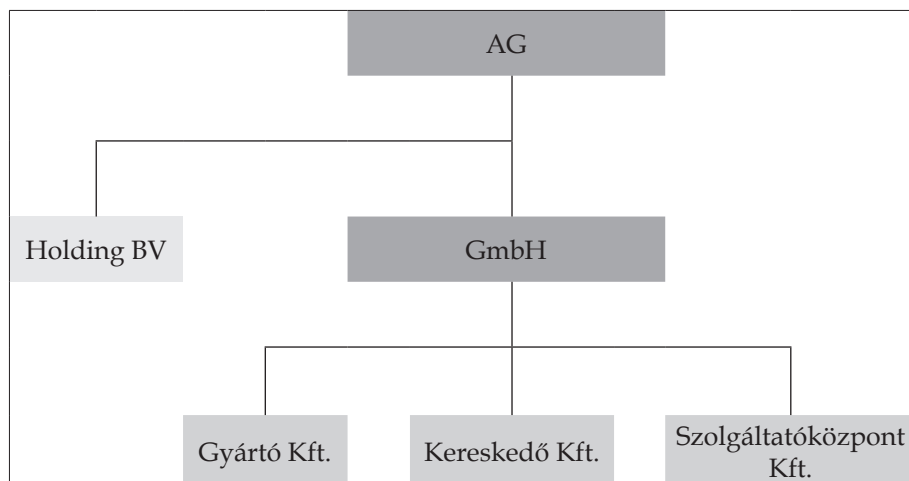
Amennyiben az üzletágot és benne az illetékkötelezettség alá eső eszközöket külföldi kapcsolt vállalkozás részére értékesítik, akkor a külföldi vagyonszerzőnek – amint azt az előző pontban részletesen elemeztük – újabb feltételeknek kell megfelelnie, ha mentességet kíván igénybe venni. Tovább bonyolódik a helyzet, ha feltételezzük, hogy mivel ingatlan is van az üzletágban, az üzletág olyan tevékenységet folytat, ami a külföldi cég számára telephelyet keletkeztet társasági adó szempontjából (hiszen akkor a külföldi cégnek valószínűleg állandó üzleti létesítménye lesz Magyarországon, amelyen keresztül vállalkozási tevékenységet folytat). De a szerző félnek ekkor is külföldi államban lesz székhelye vagy üzletvezetés helye alapján illetősége és vizsgálni kell, hogy megfelel-e a hármas „adókulcs-tesztnek”, ugyanakkor az üzletágvásárlásra tekintettel belföldön keletkező telephelye a magyar Tao tv. hatálya alá esik, és jövedelme a magyar társasági adószabályok sze-

rint adózik. Tehát a megszerzett vagyonelemekkel kapcsolatban nem merülne fel olyan jövedelemadóelkerülési szituáció, amelynek kivédésére az „adókulcs-tesztet” eredetileg bevezették, mégis alkalmazni kell, és esetleg még illetékfizetési kötelezettséget is eredményezhet.

Kedvezményezett eszközátruházás

TÉNYÁLLÁS

Egy német cég (GmbH) tulajdonában több magyarországi leányvállalat is van (mindegyiknek 100%-os tulajdonosa). A leányvállalatok között van gyártócég, kereskedelemmel foglalkozó cég és szolgáltató központ is.

10. sz. ábra

Szolgáltatóközpont Kft egyik üzletágát – amely magyarországi ingatlant is magában foglal – szeretné átruházni a holland Holding BV-nek oly módon, hogy az üzletága részesedésért cserébe a holland

Holding BV-be apportálja. Ezzel a Szolgáltatóközpont Kft. részese-
dést szerez a Holding BV-ben.

FELADAT

A tanácsadói megkeresésben a cégcsoport pénzügyi igazgatója az iránt
érdeklődik, hogy milyen illetékfizetési kötelezettséggel járna együtt az
üzletág fentiekben leírt átruházása a holland Holding BV számára?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

17. § (4) Az (1) bekezdés n) pontja szerinti mentesség akkor vehető
igénybe, ha a vagyonszerzőnek - nyilatkozata szerint - nem olyan
külföldi államban van székhelye vagy üzletvezetése helye alapján
illetősége

a) amelyben a vagyonszerző által az adóévre fizetendő társasági
adónak megfelelő adó és az adóalap [csoportos adóalanyiság ese-
tén a csoportszinten fizetett (fizetendő) adóvisszatérítéssel csökken-
tett adó és az adóalap] százalékban kifejezett hányadosa nem éri el
a 9 százalékot vagy

b) amelynek jogszabályai szerint - nulla vagy negatív eredmény és
adóalap esetén - a társasági adónak megfelelő adó mértéke, több adó-
mérték esetén a legkisebb adómérték nem éri el a 9 százalékot vagy

c) amelynek jogszabályai szerint a vagyoni betét, részesedés értéke-
sítéséből származó jövedelmet nem terheli a társasági adónak meg-
felelő, legalább 9 százalékos mértéket elérő adó.

18. § (1) Ingatlannak, valamint a (2) bekezdésben meghatározott
ingónak és vagyoni értékű jognak visszteher mellett, továbbá örök-

lési vagy ajándékozási illeték alá nem eső, más módon történő megszerzése visszerthes vagyónátruházási illeték alá esik. Ezt a szabályt kell alkalmazni az ingatlanok, illetve a gépjárművek (pótkocsik) pénzügyi lízingjére vonatkozó, a futamidő végén tulajdonjog átszállást eredményező szerződések esetén, továbbá az öröklési szerződés alapján történő vagyonszerzésre is azzal, hogy az öröklési szerződés tekintetében az illetékkötelezettség keletkezésére a 3. § (1) bekezdése az irányadó.

26. § (1) Mentés a visszerthes vagyónátruházási illeték alól:

q) ingatlanok, illetve a 18. § (2) bekezdésének h) pontja szerinti vagyoni betétnek a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kedvezményezett eszközátruházás keretében történő átruházása, az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén:

qa) az átruházó az átruházás évében és az azt megelőző két naptári évben nem vette igénybe a 23/A. § szerinti kedvezményes illetékmértéket és a 26. § (1) bekezdés a) pontja alapján felfüggesztett illetéktartozással nem rendelkezik,

qb) az átruházott eszközöknek a pénzeszközök és pénzkövetelések összegével csökkentett értékében az ingatlanok és a 18. § (2) bekezdésének h) pontja szerinti vagyoni betétek értékének aránya az átadáskor és az átadást legalább 6 hónappal megelőzően lezárt utolsó adóév utolsó napján nem haladja meg az 50%-ot,

qc) az átruházó társaság legalább két üzletággal rendelkezik, melyek az átruházást megelőző két teljes, 12 hónapos adóévben önálló üzletágként működtek,

qd) az átvevő társaság vállalja, hogy az átruházás évét követő 2. naptári év végéig nem veszi igénybe a 23/A. § szerinti kedvezményes illetékmértéket;

26. § (20) Az (1) bekezdés g), h), q) és t) pontja szerinti mentesség a 17. § (4) bekezdésében említett feltételek fennállásakor vehető igénybe.

102. § (1) E törvény alkalmazásában

h) gazdálkodó szervezet: a gazdasági társaság, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, az európai területi társulás, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, az egyes jogi személyek vállalata, a végrehajtói iroda, a közjegyzői iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, továbbá az egyéni vállalkozó, továbbá az ezeknek megfelelő külföldi jogalany;

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról (Tao.)

4. § 23. kapcsolt vállalkozás:

a) az adózó és az a személy, amelyben az adózó – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,

b) az adózó és az a személy, amely az adózóban – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,

c) az adózó és más személy, ha harmadik személy – a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – közvetlenül vagy közvetve mindkettőjükben többségi befolyással rendelkezik azzal, hogy azokat a közeli hozzátartozókat, akik az adózóban és a más személyben többségi befolyással rendelkeznek, harmadik személynek kell tekinteni,

d) a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, valamint a külföldi vállalkozó telephelyei, továbbá a külföldi vállalkozó belföldi telephelye és az a személy, amely a külföldi vállalkozóval az a)-c) alpontban meghatározott viszonyban áll,

e) az adózó és külföldi telephelye, továbbá az adózó külföldi telephelye és az a személy, amely az adózóval az a)-c) alpontban meghatározott viszonyban áll,

4. § 23/b. kedvezményezett eszközátruházás: az a jogügylet, amelynek alapján egy társaság (az átruházó társaság) – megszűnése nélkül – legalább egy önálló szervezeti egységét átruházza egy másik társaságra (az átvevő társaságra) annak jegyzett tőkéjét megtettesítő részesedés ellenében, feltéve, hogy a jogügyletet valós gazdasági, kereskedelmi okok alapozzák meg, azzal, hogy a valós gazdasági, kereskedelmi okok fennállását az adózó köteles bizonyítani;

28/c. önálló szervezeti egység: egy társaság olyan részlegének összes eszköze és kötelezettsége (ideértve a passzív időbeli elhatárolást is), amely részleg szervezeti szempontból független, a hozzá tartozó vagyonnal működni képes egységet képez;

[*Itv. 17.§ (4); Itv. 18. § (1) ; Itv. 26 § (1) q); Itv. 26. § (20); Itv 102 § (1) h); Tao 4. § (23) a)-e), Tao 4. § 23/b és 28/c.]*

TIPPEK

Illetékköteles-e az üzletág átruházása? És esetleg az üzletág részét képező ingatlan átruházása? Ha igen, akkor alkalmazhatóak-e rá valamelyik mentesség?

Érdeemes megvizsgálni, hogy a kedvezményezett eszközátruházás feltételei fennállnak-e.

MEGOLDÁS

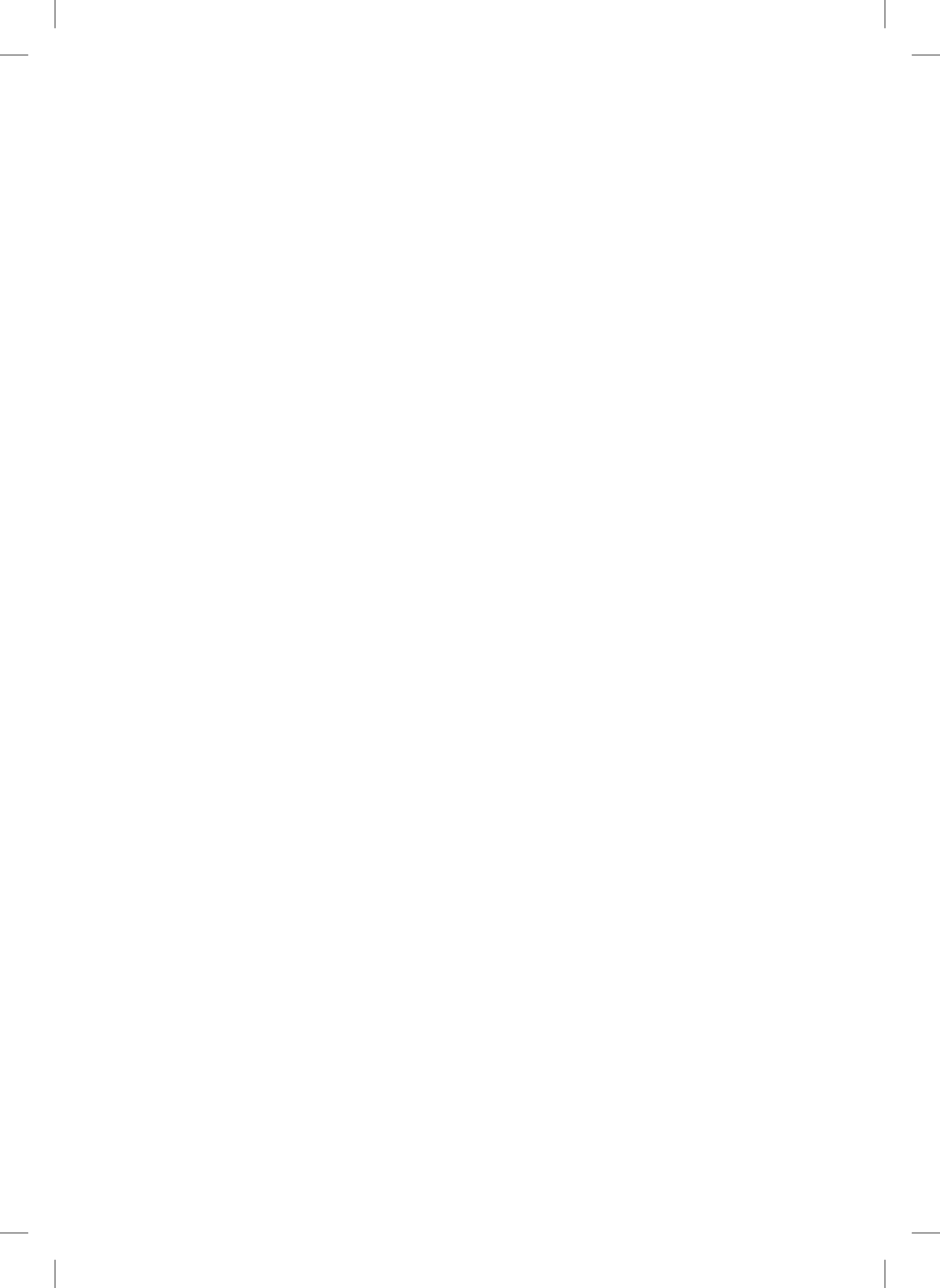
Amikor egy üzletágot kívánnak értékesíteni, gyakran nem egyszerűen értékesítik az üzletágot, hanem részesedésért cserébe egy másik cégbe apportálják. A Tao tv. kedvezményeket is biztosít az ilyen ügyletekre. A Tao tv. ugyan nem az „üzletág” kifejezést használja, hanem az „önálló szervezeti egység” kifejezést, de gyakorlatilag ugyanazt érti alatta, mint az általános forgalmi adóról szóló törvény vagy a számviteli törvény az üzletág alatt. A Tao tv-ben az ilyen típusú ügyletet kedvezményezett eszközátruházásnak tekintik. Jölgilag eszközök átruházása történik, ezért illeték szempontjából ismét azt kell vizsgálni, hogy vannak-e az átruházott eszközök között olyanok, amelyeknek a szerzése illetékkötelezettséget keletkeztet. Amennyiben vannak, pl. ingatlan, vagy belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló részesedés, akkor azt kell megvizsgálni, van-e valamilyen illetékmentességi jogcím, amit alkalmazni lehet.

Az Itv. 26. § (1) q) pontja szerint ingatlanok és belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyon betétnek a Tao tv. szerinti kedvezményezett eszközátruházás keretében történő szerzése illetékmentességet élvez, de ehhez bizonyos feltételeket kell teljesíteni. Az egyik ilyen fontos feltétel, hogy az átruházó társaságnak legalább két üzletága legyen, amelyek az átruházást megelőző két teljes adóéven keresztül működtek. A másik fontos feltétel, hogy az ingatlanok és a belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaságban fennálló vagyoni betétek aránya az átruházott eszközök pénzeszközökkel

és pénzkövetelésekkel csökkentett értékében ne haladja meg az 50%-ot (az arányt az átadáskor és az átadást legalább 6 hónappal megelőzően lezárt adóév utolsó napján kell vizsgálni).

Ezeknek a feltételeknek az a célja, hogy ne lehessen az illetékkötelezettséget kijátszani úgy, hogy pl. egy ingatlant kineveznek üzletágnak, és azt kedvezményezett eszközátruházás keretében adják át a vevőnek, akinek emiatt nem kellene illetéket fizetnie. Amennyiben a szerző fél teljesíti az összes feltételt, akkor illetékmentesség illeti meg. Ez akkor is így van, ha esetleg társasági adóban nem alkalmazzák a felek a kedvezményezett eszközátruházáshoz kapcsolódó kedvezményeket, pl. az átadó nem csökkenti adózás előtti eredményét az átadott eszközök könyv szerinti értéke felett realizált bevétellel, mert más ügyletek veszteségével kompenzálni tudja a nyereséget.

Amennyiben a kedvezményezett eszközátruházással egy külföldi cégbe teszik át az üzletágot, akkor az ügylet abban az esetben tekinthető a Tao tv. szerint kedvezményezett eszközátruházásnak, ha az átvevő fél is társaságnak minősül a Tao tv. fogalomrendszere szerint. De mivel a vagyonszerző külföldi, a mentesség csak akkor alkalmazható, ha megfelel az Itv. 17 § (4) bekezdésében foglalt hármastestnek.

Bizalmi vagyonkezelés – Esettanulmány (Juhász Gergely)

Kedvezményezett ki fizetések adózása

TÉNYÁLLÁS

Kovács Milán első éves nappali tagozatos egyetemi hallgató, aki állandó munkaviszonnyal nem rendelkezik. Annak érdekében, hogy a lakhatási és egyéb megélhetési költségeit finanszírozni tudja, édesapja egy bizalmi vagyonkezelést állított fel, amelynek kedvezményezettje Milán. A kezelt vagyon osztalékfizető tőzsdei részvényekből áll, amelyek a vagyonkezelés első évében 4 500 000 Ft osztalékot fizettek. A vagyonkezelés költségei évi 500 000 Ft-ot tesznek ki. A vagyonkezelési szerződés értelmében, a nappali tagozatos egyetemi jogviszonya idejére, Milánnak évi 3 600 000 Ft kedvezményezett ki fizetés jár. A vagyonkezelő, a Milánnak járó kedvezményezett ki fizetést minden évben utólag, a kezelt vagyon beszámolójának elfogadásakor fizeti meg.

FELADAT

- 1) Határozza meg a Milánnak teljesített kedvezményezett ki fizetés után felmerülő közterhek összegét és az adó fizetés módját.
- 2) atározza meg a Milánnak teljesített kedvezményezett ki fizetés után felmerülő közterhek összegét, ha a vagyonkezelési szerződés értelmében a Milánnak járó ki fizetés alatt nettó összeg értendő.

- 3) Mennyiben változnak a 2. pont szerinti adókötelezettségek, ha a vagyonkezelő nem készíti el a kezelt vagyon beszámolóját a kedvezményezett ki fizetés alátámasztására?
- 4) Mennyiben változnak a fenti adókötelezettségek, ha Milán, kérésére, nem utólag egyösszegben kapja meg a nettó 3 600 000 Ft kedvezményezett ki fizetést, hanem minden hónap első napján, egyenlő részletekben kamatmentes kölcsönként, amely kölcsönkövetelést év végén számítanak be a neki járó és a kezelt vagyon beszámolójával alátámasztott kedvezményezett ki fizetésbe? Tegyük fel, hogy egész évben a jegybanki alapkamat mértéke 0,6%.
- 5) Hogyan változnak a 4. pont szerinti kötelezettségek, ha a kezelt vagyon 4 500 000 Ft összegű bevétele nem osztalékból, hanem kamatból származik?
- 6) Hogyan változnának az 1. pont szerinti magyar közteherfizetési kötelezettségek, ha Milán a bruttó 3 600 000 Ft kedvezményezett ki fizetést amerikai adóügyi illetőségű magánszemélyként szerzi meg?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

4. § (7) Ha a bizalmi vagyonkezelési szerződésben vagy az alapítvány alapító okiratában (az alapító okirat rendelkezése hiányában az erre jogosult alapítványi szerv által) kedvezményezettként megjelölt magánszemély e jogállását valamely tevékenység, dolog átruházása vagy szolgáltatás nyújtása ellenértékeként, vagy azzal összefüggésben szerezte, a bizalmi vagyonkezelésből, az alapítványtól származó bevétel adókötelezettségének jogcímét és a jövedelem összegét a tevékenységre, átruházásra, szolgáltatásnyújtásra

irányadó rendelkezések szerint kell megállapítani. Ha a kifizető – kifizető hiányában a kedvezményezett magánszemély – nyilvántartása alapján a bevétel adókötelezettségének jogcímét nem lehet megállapítani, a bevétel egészét egyéb jövedelemnek kell tekinteni.

8. § (1) Az e törvény hatálya alá tartozó jövedelem után az adó mértéke – ha e törvény másként nem rendelkezik – az adóalap 15 százaléka.

(2) Belföldi illetőségű magánszemély által megszerzett külön adózó jövedelem esetében az adót csökkenti a jövedelem után külföldön megfizetett adó. Ha e törvény másként nem rendelkezik, a fizetendő adó – nemzetközi szerződés hiányában – a külföldön megfizetett adó beszámítása következtében nem lehet kevesebb az adóalap 5 százalékánál, és nem vehető figyelembe külföldön megfizetett adóként az az összeg, amely nemzetközi szerződés rendelkezése vagy külföldi jog alapján a jövedelem után fizetett adó összegéből a magánszemély részére visszajár.

66. § (1) A magánszemély osztalékból, osztalékelőlegből származó bevételének egésze jövedelem. E törvény alkalmazásában (azzal, hogy nem minősül osztaléknak az a)-b) pontban említett jogcímen szerzett bevétel, ha azt a törvény előírásai szerint más jövedelem megállapításánál kell figyelembe venni)

a) osztalék

ae) a bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján a kezelt vagyon hozamainak terhére a vagyonkezelő által a kedvezményezett vagy a vagyonrendelő magánszemély részére juttatott vagyoni érték;

(3) Az adót a kifizető -

a) e § alkalmazásában ideértve a belföldi illetőségű hitelintézetet,

befektetési szolgáltatót is, ha a magánszemély nála vezetett értékpapír (értékpapír-letéti) számláján elhelyezett értékpapírra tekintettel külföldről származó osztalékot (osztalékelőleget) fizet ki (ír jóvá),

b) figyelemmel a 15. § (4) bekezdés és a 7. számú melléklet rendelkezéseire is – a kifizetés időpontjában állapítja meg és az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározottak szerint vallja be és fizeti meg. Kifizető hiányában az adót a magánszemély bevallásában állapítja meg, és a bevallás benyújtására előírt határidőig fizeti meg. Az osztalékelőleget és annak adóját a kifizetés évéről szóló adóbevallásban tájékoztató adatként kell feltüntetni, a jóváhagyott kifizetett osztalékot, a levont, megfizetett adót az osztalékot megállapító beszámoló elfogadásának évéről szóló adóbevallásban – az osztalékelőlegből levont, megfizetett adót levont adóként figyelembe véve – kell bevallani.

(4) Nem alkalmazható az (1) bekezdés a) pont ae) és ag) alpontja, ha a kedvezményezett magánszemély e jogállását valamely tevékenység, dolog átruházása vagy szolgáltatás nyújtása ellenértékeként, vagy azzal összefüggésben szerezte.

(5) Az (1) bekezdés a) pont ae) és ag) alpontjának alkalmazása során azt kell feltételezni, hogy a kedvezményezett először a hozamot szerzi meg. Ha a kifizető – kifizető hiányában a kedvezményezett magánszemély – nyilvántartása alapján a hozamok nem különíthetők el a kezelt vagy alapítványi vagyontól, a magánszemély által megszerzett vagyoni érték egészét osztaléknak kell tekinteni. Nem kell jövedelemként figyelembe venni az (1) bekezdés a) pont ae) és ag) alpontja szerinti osztalékból azt a részt, amelynek forrása a 67/B. § (14) bekezdés szerinti tartós befektetési szerződésből származó hozam. A jövedelemként figyelembe nem veendő osztalék forrásáról a vagyonkezelő és az alapítvány nyilvántartást vezet.

72. § (1) Kamatkedvezményből származó jövedelem a kifizető magánszeméllyel szemben fennálló követelésére a jegybanki alapkamat 5 százalékponttal növelt összegével – ha a kifizető bizonyítja, hogy a szokásos piaci kamat ennél alacsonyabb, akkor a szokásos piaci kamattal – kiszámított kamatnak az a része, amely meghaladja az e követelés révén a kifizetőt megillető kamatot (kamatkedvezmény). A kamatkedvezményt a kifizető követelésére a magánszemélyt terhelő kötelezettség összegére – ha a követelés értékpapír-kölcsönzésből származik, akkor az értékpapírnak a szerződés megkötésének napjára megállapított szokásos piaci értékére – vetítve kell kiszámítani.

(2) A kamatkedvezményből származó jövedelem adóalapja a kamatkedvezmény 1,18-szorosa. Az adót a kifizető adóévenként, az adóév utolsó napjára – ha a követelés az adóévben megszűnt, akkor a megszűnés napjára – megállapítja, valamint a kifizető által levont jövedelemadó megfizetésére és bevallására irányadó rendelkezések szerint megfizeti, illetve bevallja. Az osztalékkelőleg kifizetésének adóévére az osztalékadó-előleg alapján keletkező kamatkedvezményből származó jövedelmet a kifizető a beszámoló elfogadásának napján állapítja meg, egyebekben az előző rendelkezések szerint jár el. Az osztalékkelőleg kifizetésének adóévére az osztalékadó-előleg alapján keletkező kamatkedvezményből származó jövedelmet a kifizető a beszámoló elfogadásának napján állapítja meg, egyebekben az előző rendelkezések szerint jár el.

1. számú melléklet az 1995. évi CXVII. törvényhez – Az adómentes bevételekről

7. Egyéb indokkal adómentes:

7.26. bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján a vagyonkezelő által a kezelt vagyon, valamint a magánalapítvány vagyona (ide nem

értve az említett vagyonok hozamait) terhére a kedvezményezett magánszemély részére juttatott vagyoni érték; nem alkalmazható ez a rendelkezés, ha a kedvezményezett magánszemély e jogállását valamely tevékenység, dolog átruházása vagy szolgáltatás nyújtása ellenértékeként, vagy azzal összefüggésben szerezte, továbbá nem alkalmazható e rendelkezés akkor sem, ha a kifizető – kifizető hiányában a kedvezményezett magánszemély – nyilvántartása alapján a hozamok nem különíthetők el a kezelt vagy az alapítványi vagyontól;

2000. évi C. törvény a számvitelről (Sztv)

40/A. § (7) Bizalmi vagyonkezelés során az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészített tartalékból akkor teljesíthető hozamkifizetés, ha a lekötött tartalékkal, továbbá a pozitív értékelési tartalékkal csökkentett saját tőke összege a hozamkifizetés után sem csökken az induló tőke összege alá.

(8) Bizalmi vagyonkezelés során vagyonkiadásra csak az induló tőke (negatív tartalék, illetve tárgyévi veszteség esetén a tartalékkal, illetve a tárgyévi veszteséggel csökkentett induló tőke) összegéig kerülhet sor. Évközi vagyonkiadásnál a kiadható vagyon megállapításánál a közbenső mérlegben kimutatott negatív adózott eredményt is figyelembe kell venni.

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

17/D. § (2) A kezelt vagyon és annak hasznai kedvezményezett általi megszerzését az illetékkötelezettség vonatkozásában úgy kell tekinteni, mintha a kedvezményezett a kezelt vagyont és annak hasznait közvetlenül a vagyonrendelőtől, alapítótól szerezte volna. Ha a szerződés, alapítói vagyonrendelés a szerződéskötést, ala-

pítói vagyonrendelést megelőzően a vagyonrendelő és a kedvezményezett vagy az alapító és a kedvezményezett között létrejött visszterhes jogviszonyra tekintettel valósult meg, a kezelt vagyon és annak hasznai megszerzésekor a kedvezményezett e törvény visszterhes vagyonátruházási illetékre vonatkozó szabályai szerint köteles fizetni visszterhes vagyonátruházási illetéket.

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. § (1) Szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban: adó) fizetési kötelezettség áll fenn a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint összevont adóalapba tartozó adó (adóelőleg) alap számításnál figyelembe vett jövedelem után.

(5) Az (1)-(4) bekezdésen túl adófizetési kötelezettség keletkezik c) az osztalék [Szja tv. 66. §], vállalkozói osztalékalap [Szja tv. 49/C. §], Magyarországon adóztatható része után.

2. § (1) Az adó mértéke az adóalap 15,5 százaléka, az 1. § (4) bekezdésben foglalt esetekben a juttatások adóalapként meghatározott összegének 15,5 százaléka.

(2) Az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja esetében az adót addig kell megfizetni, amíg a természetes személy 1. § (1)-(3) bekezdés és az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja szerinti jövedelme a tárgyévben eléri a minimálbér összegének huszonnégyszeresét (a továbbiakban: adófizetési felső határ).

3. § (5) Az 1. § (5) bekezdés szerinti jövedelem esetében adófizetésre kötelezett személynek a jövedelmet szerző természetes személy minősül.

49/1979. (XII. 6.) MT rendelet a Magyar Népköztársaság Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya között Washingtonban, az 1979. évi február hó 12. napján aláírt, a jövedelemadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló egyezmény kihirdetéséről

9. Cikk – Osztalék

(1) Az osztalék, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró társaság a másik Szerződő Államban illetőséggel bíró személynek fizet, ebben a másik Államban adóztatható.

(2) Mindazonáltal ez az osztalék abban a Szerződő Államban, amelyben az osztalékot fizető társaság illetőséggel bír, ennek az Államnak a jogszabályai szerint megadóztatható, de ha az osztalék haszonhúzója a másik Szerződő Államban bír illetőséggel, az így megállapított adó nem haladhatja meg:

a) az osztalék bruttó összegének 5 százalékát, ha a haszonhúzó olyan társaság, amely közvetlenül vagy közvetve az osztalékot fizető társaság szavazásra jogosító tőkéjének legalább 10 százalékban tulajdonosa;

b) minden egyéb esetben az osztalék bruttó összegének 15 százalékát. Ez a bekezdés nem érinti a társaság adóztatását azon nyereség után, amelyből az osztalékot fizetik.

(3) Az e cikkben használt „osztalék” kifejezés részvényekből, vagy nyereségrészesedést biztosító más jogokból – kivéve a követeléseket – származó jövedelmet, valamint egyéb társasági jogokból származó olyan jövedelmet jelent, amely annak az Államnak az adójoga szerint, amelyben a nyereséget felosztó társaság illetőséggel bír, a részvényekből származó jövedelemmel azonos adóztatási elbírálás alá esik.

MEGOLDÁS

1. Az Szja tv. 66.§ (1) ae) pontja értelmében osztaléknak minősül a kezelt vagyon hozamai terhére a kedvezményezettnek kifizetett összeg, míg az Szja tv. 1. sz. mellékletének 7.26. pontja alapján adómentes bevételnek minősül a kezelt vagyon indulótőkéjének terhére a kedvezményezett magánszemélynek jutatott vagyoni érték. Az Szja tv. 66.§ (5) bekezdése értelmében azt kell feltételezni, hogy a magánszemély először a bizalmi vagyongazdálkodásnak a hozamait szerzi meg.

Következésképpen, az adókötelezettségek kiszámításához meg kell határozni, hogy Milán hozamkifizetésben, tőkejuttatásban vagy ezek valamilyen kombinációjában részesült-e. Ennek meghatározása elsősorban – összhangban az Szja tv. 66.§-ának és 1. sz. melléklete 7.26. pontjának rendelkezéseivel – a kifizető nyilvántartásai, azaz a vagyongazdálkodó által a kezelt vagyonról készített beszámoló alapján lehetséges.

Az Sztv. 40/A.§ (7) bekezdése alapján hozamkifizetést lehet teljesíteni a kezelt vagyon adózott eredményének tartalékkal kiegészített összegéig, ha a hozamkifizetés eredményeképpen a lekötött tartalékkal és a pozitív értékelési tartalékkal csökkentett saját tőke összege nem kevesebb az induló tőke összegénél. Az Sztv. 40/A.§ (8) bekezdése értelmében vagyoni átadásra (tőkejuttatásra) az induló tőke terhére van lehetőség.

Tekintettel arra, hogy a példa szerinti esetben a kezelt vagyonba tartozó részvények az adóév során 4 500 000 Ft társasági adómentes osztalékot fizettek, és a vagyongazdálkodás költségei 500 000 Ft-ot tettek ki, a kezelt vagyonnak 4 000 000 Ft összegű adózott eredménye van, így a Milán számára jutatott 3 600 000 Ft kifizetés egésze hozamkifizetésnek minősítendő. Ennek megfelelően osztalékként adózik, amely után 15% személyi jövedelemadó-, és 15,5% szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettsége keletkezik Milánnak, összhangban az Szja tv. 8.§-ával és

a Szoccho tv. 1.§ (5) bekezdésével, 2.§ és 3.§-aival. A szociális hozzájárulási adót jelen esetben teljes egészében meg kell fizetni, tekintettel arra, hogy Milánnak egyéb jövedelme nincsen. A felmerülő közterheket a vagyonkezelőnek, mint kifizetőnek kell levonnia és megfizetnie, összhangban az Szja tv. 66.§ (3) bekezdésével és az Art. 7.§ 31. pontjával.

Illetékfizetési kötelezettség az Itv. 17/D.§ (2) bekezdése alapján nem merül fel, mert Milán a vagyonkezelés vagyonrendelőjének egyenesági rokona.

Alapadatok

1. Szja	15,0%
2. Szoccho	15,5%
3. Tao	9,0%
4. Kezelt Vagyon osztalékbeviteli	4 500 000
5. Kezelt Vagyon költségei	500 000
6. Bruttó kedvezményezett ki fizetés	3 600 000

Megoldás

7. Kezelt Vagyon adózás előtti eredménye (3-4)	4 000 000
8. Kezelt Vagyon társasági adóalapja (6-3)	-500 000
9. Fizetendő társasági adó (8×3)	0
10. Kezelt Vagyon adózott eredménye (7-9)	4 000 000
11. Kedvezményezett ki fizetésből osztaléknak minősülő összeg [min (6;10)]	3 600 000
12. Kedvezményezett ki fizetésből tőkének minősülő összeg (6-11)	0
13. Szja fizetési kötelezettség (1×11)	540 000
14. Szoccho fizetési kötelezettség (2×11)	558 000
15. Összes közteher (9+13+14)	1 098 000

2. A kezelt vagyon tárgyévi adózott eredménye 4 000 000 Ft, ez a kedvezményezett ki fizetésből a bruttó osztaléknak minősíthető összeg maximuma az Sztv. 40/A.§ (7) bekezdése alapján. Ebből az összegből levonva a személyi jövedelemadó és a szociális hozzájárulási adó összegét kiszámítható a nettó osztaléknak minősülő kedvezményezett ki fizetés. Az így meghatározott összeg és a 3 600 000 Ft-os teljes nettó kedvezményezett ki fizetés különbözete kizárólag tőkejuttatásnak minősíthető az Sztv. 40/A.§ (7) és (8) bekezdései alapján. A tőkejuttatás után sem jövedelemadó, sem szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség nem merül fel, összhangban az Szja tv. 1. sz. melléklet 7.26 pontjával, valamint a Szochó tv. 1.§-ával. A tőkejuttatást jelen esetben nem terheli vagyonszerzési illetékfizetési kötelezettség, mert a bizalmi vagyonkezelés vagyonrendelője Milán édesapja, azaz egyenes ági rokona [Itv. 17/D.§ (2)].

Alapadatok

1. Szja	15,0%
2. Szochó	15,5%
3. Tao	9,0%
4. Kezelt Vagyon osztalékbeviteli	4 500 000
5. Kezelt Vagyon költségei	500 000
6. Nettó kedvezményezett ki fizetés	3 600 000

Megoldás

7. Kezelt Vagyon adózás előtti eredménye (4-5)	4 000 000
8. Kezelt Vagyon társasági adóalapja (7-4)	-500 000
9. Fizetendő társasági adó (3×8)	0
10. Kezelt Vagyon adózott eredménye (7-9)	4 000 000

11. Kedvezményezetti kifizetésből osztaléknak minősülő rész (10)	4 000 000
12. Szja fizetési kötelezettség (1×11)	600 000
13. Szoco fizetési kötelezettség (2×11)	620 000
14. Kifizetésből nettó osztaléknak minősülő rész (11-12-13)	2 780 000
15. Kifizetésből tőkének minősülő rész (6-14)	820 000
16. Tőke után fizetendő közterhek	0
17. Összes bruttó kedvezményezetti kifizetés (11+15)	4 820 000
18. Összes közteher (9+12+13+16)	1 220 000

3. Az Szja tv. 1. sz. melléklet 7.26 pontja szerinti adómentesség nem alkalmazható, ha a kifizető nyilvántartásai alapján nem különíthető el a hozam és a tőke összege. Ilyen esetben az Szja tv. 66.§ (5) bekezdése értelmében a magánszemély által megszerzett érték teljes összegét osztalékbevételeknek kell minősíteni. Amennyiben a vagyonkezelő a kedvezményezetti kifizetést nem támasztja alá a kezelt vagyon beszámolójával vagy közbenső mérlegével, de az dokumentálható, hogy a kifizetésben Milán, mint a vagyonkezelés kedvezményezettje részesült, ahogy az is, hogy a kedvezményezetti jogállását nem valamely tevékenység, dolog átruházása vagy szolgáltatás nyújtás ellenértéké-ként vagy azzal összefüggésben szerezte [lásd. Szja tv. 4.§ (7)], akkor a teljes nettó 3 600 000 Ft-os juttatást osztaléknak kell tekinteni, amelyet fel kell bruttósítani a személyi jövedelemadó-, és szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettségekkel.

Alapadatok

1. Szja	15,0%
2. Szoco	15,5%
3. Nettó kedvezményezetti kifizetés	3 600 000

Megoldás

4. Kedvezményezett ki fizetésből osztaléknak minősülő rész (3)	3 600 000
5. Bruttó kedvezményezett ki fizetés (4/0,655)	5 179 856
6. Szja fizetési kötelezettség (1×5)	776 978
7. Szócho fizetési kötelezettség (2×5)	802 878
8. Összes közteher (6+7)	1 579 856

4. A kezelt vagyron terhére jutatott kamatmentes kölcsönök után az Szja tv. 72.§-a értelmében kamatkedvezményből származó jövedelem keletkezik, amely után 15% személyi jövedelemadó-, és 15,5% szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség merül fel. A kamatkedvezményből származó jövedelmet a jegybanki alapkamat 5 százalékponttal növelt összegével kell kiszámolni a nyújtott kölcsönök után (amennyiben nem bizonyítható, hogy a piaci mértékű kamat ennél alacsonyabb). Az adó alapja a kamatkedvezményből származó jövedelem 1,18-szorosa, az adó alanya a ki fizető. Az adót a ki fizető az adóév utolsó napjára köteles megállapítani. Jelen esetben, mivel a kölcsönök a kezelt vagyron terhére lettek folyósítva, indokolt a felmerülő adót a kezelt vagyron számviteli nyilvántartásaiban rögzíteni, amely így a kezelt vagyron adózott eredményét, és így a hozamként ki fizethető összeget csökkenti. Egyebekben a számítás a 2. pontban részletezettekkel azonos.

Alapadatok

1. Szja	15,0%
2. Szócho	15,5%
3. Tao	9,0%
4. Nettó kedvezményezett ki fizetés	3 600 000
5. Havi kölcsönösszegek	300 000
6. MNB alapkamat	0,6%

7. Kezelt Vagyon osztalékbevételei	4 500 000
8. Kezelt Vagyon költségei	500 000

Megoldás

9. Kamatkedvezmény összege ¹	109 200
10. Kamatkedvezmény adóalapja (9×1,18)	128 856
11. Kamatkedvezmény szja terhe (1×10)	19 328
12. Kamatkedvezmény szocho terhe (2×10)	19 973
13. Kezelt Vagyon adózás előtti eredménye (7-8-11-12)	3 960 699
14. Kezelt Vagyon társasági adóalapja (13-7)	-539 301
15. Fizetendő társasági adó (3×14)	0
16. Kezelt Vagyon adózott eredménye (13-15)	3 960 699
17. Kifizetésből bruttó osztaléknak minősülő rész (16)	3 960 699
18. Szja fizetési kötelezettség (1×17)	594 105
19. Szocho fizetési kötelezettség (2×17)	613 908
20. Kifizetésből nettó osztaléknak minősülő rész (17-18-19)	2 752 686
21. Kifizetésből tőkének minősülő rész (4-20)	847 314
22. Tőke után fizetendő közterhek	0
23. Összes bruttó kedvezményezett ki fizetés	4 808 013
24. Összes közteher (11+12+15+18+19+22)	1 247 314

---

1 A kamatkedvezmény kizárólag a kezelt vagyon adóévére lett kiszámítva. Valójában kamatkedvezményből származó jövedelmet a kezelt vagyon következő adóévére is kell számítani, hiszen vélhetően a kezelt vagyon beszámolója nem készül el december 31-ére, így a kedvezményezett ki fizetés megállapítása és a kölcsönösszegekbe történő beszámítása majd csak december 31-ét követően lesz lehetséges, azaz a kölcsönök első részletei több mint egy éven át fognak fennállni.

5. A Tao tv. alkalmazásában a kamatjövedelem adóköteles bevételnek minősül, ezért a 4 500 000 Ft-os kamatjövedelem a Kezelt Vagyonnál a társasági adó alapját képezi és ennél fogva társasági adófizetési kötelezettség is keletkezik, amely kihatással van a Kezelt Vagyon adózott eredményére és így a hozam és tőke elhatárolására az Szja tv. alkalmazásában. Egyebekben a 4. pont szerinti számítás változatlan.

Alapadatok

1. Szja	15,0%
2. Szochó	15,5%
3. Tao	9,0%
4. Nettó kedvezményezett ki fizetés	3 600 000
5. Havi kölcsönösszegek	300 000
6. MNB alapkamat	0,6%
7. Kezelt Vagyon kamatbevétele	4 500 000
8. Kezelt Vagyon költségei	500 000

Megoldás

9. Kamatkedvezmény összege ²	109 200
10. Kamatkedvezmény adóalapja (9×1,18)	128 856
11. Kamatkedvezmény szja terhe (1×10)	19 328
12. Kamatkedvezmény szochó terhe (2×10)	19 973
13. Kezelt Vagyon adózás előtti eredménye (7-8-11-12)	3 960 699
14. Kezelt Vagyon társasági adóalapja (13)	3 960 699

2 A kamatkedvezmény kizárólag a kezelt vagyon adóévére lett kiszámítva. Valójában kamatkedvezményből származó jövedelmet a kezelt vagyon következő adóévére is kell számítani, hiszen vélhetően a kezelt vagyon beszámolója nem készül el december 31-ére, így a kedvezményezett ki fizetés megállapítása és a kölcsönösszegekbe történő beszámítása majd csak december 31-ét követően lesz lehetséges, azaz a kölcsönök első részletei több mint egy éven át fognak fennállni.

15. Fizetendő társasági adó (3×14)	356 463
16. Kezelt Vagyon adózott eredménye (13-15)	3 604 236
17. Kifizetésből bruttó osztaléknak minősülő rész (16)	3 604 236
18. Szja fizetési kötelezettség (1×17)	540 635
19. Szócho fizetési kötelezettség (2×17)	558 657
20. Kifizetésből nettó osztaléknak minősülő rész (17-18-19)	2 504 944
21. Kifizetésből tőkének minősülő rész (4-20)	1 095 056
22. Tőke után fizetendő közterhek	0
23. Összes bruttó kedvezményezett ki fizetés (17+21)	4 699 292
24. Összes közteher (11+12+15+18+19+22)	1 495 056

---

6. A magyar belföldi jog értelmében a személyi jövedelemadó-, és a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettségek nem változnak (feltételezve, hogy Milán továbbra is TB szempontból belföldinek minősül). Ugyanakkor figyelemmel kell lenni az 49/1979 MT rendelettel kihirdetett amerikai-magyar adóegyezmény rendelkezéseire is, amelyeknek értelmében, jelen esetben, Magyarországnak csak akkor lenne adóztatási joga, ha a kifizetés az egyezmény értelmében is osztaléknak minősülne (nem csak az Szja tv. alkalmazásában). Az egyezmény 9. cikkének (3) bekezdése az osztalékot részvényekből, illetve nyereségrészesedést biztosító más jogokból származó jövedelemként, valamint olyan egyéb társasági jogokból származó jövedelemként definiálja, amelyet a forrás-állam adójoga szerint a részvényekből származó jövedelemmel azonos módon adóztatnak. A vagyonkezelésből teljesített kedvezményezett ki fizetés nem tekinthető nyereségrészesedést biztosító jogból származó jövedelemnek (különösen, ha a vagyonkezelési szerződés alapján a kedvezményezett ki fizetés attól függetlenül jár, hogy a kezelt vagyon termel-e hozamot), és egyéb társasági jogokból származó jövedelemnek sem. Ebből kifolyólag Magyarországon nem adóztatható.

Jogi személy vagyonrendelő

TÉNYÁLLÁS

Egy magyar társaság („Anyavállalat”) jelentős ingatlanvagyonnal, valamint egy nyereséges magyar leányvállaltban („Leányvállalat”) fennálló részesedéssel rendelkezik. Bár az Anyavállalat minden évben jelentős osztalékbevételekre tesz szert a Leányvállalattól, ezt nem tudja a saját tulajdonosainak teljes egészében tovább fizetni osztalékként, mert az ingatlanvagyonra után elszámolt értékcsökkenés mértéke meghaladja az ingatlanok által termelt bevétel összegét, és így az Anyavállalat kiosztható eredménye a kapott osztalékbevételemnél kisebb mértékű. Ezért az Anyavállalat úgy dönt, hogy a Leányvállalat egy osztalékelsőbbbségi részvényét bizalmi vagyonkezelésbe adja egy, az Anyavállalat által alapított Kft-nek, amely nem üzletszerű vagyonkezelőként jár el („Vagyonkezelő”). Az Anyavállalat a Leányvállalat által kibocsátott és a szavazati jogokat biztosító törzsrészvényeket a saját tulajdonában tartja. A bizalmi vagyonkezelési szerződés értelmében a Vagyonkezelő minden évben köteles kifizetni a Leányvállaltól érkező osztalékbevételeket (a felmerülő működési költségek levonása után) az Anyavállalat mindenkori tulajdonosainak, akik mind természetes személyek. Az Anyavállalat és a Kezelt Vagyon is forintban vezeti a könyveit.

FELADAT

- 1 A vagyonrendeléskor az Anyavállalat számviteli nyilvántartásaiban a Leányvállalat osztalékelsőbbbségi részvénye 1 000 000 Ft könyv szerinti értéken szerepel. A vagyonrendeléshez az Anyavállalat által készítettett vagyonértékelés szerint az osztalékelsőbbbségi

részvény piaci értéke 25 000 000 Ft. Határozza meg a vagyonrendelés Anyavállalat, kezelt vagyon és Vagyonkezelő adózására gyakorolt hatását.

- 2 Változtat-e a fenti adókezelésen az, ha a bizalmi vagyonkezelésbe adott osztalékelsőbbbségi részvény egy éven túl tartott bejelentett részesedésnek minősül az Anyavállalatnál?
- 3 Az első évben a Leányvállalat 50 000 000 Ft osztalékot fizet az osztalékelsőbbbségi részvényre. Ebben az évben a kezelt vagyon működési költségei 2 500 000 Ft-ot tesznek ki. Az Anyavállalat pótlólagos vagyonrendeléssel egy 30 000 euró összegű, tavalyi teljesítésből eredő rövid lejáratú vevőkövetelést bocsát a kezelt vagyon rendelkezésére. A Vagyonkezelő, összhangban a vagyonkezelési szerződéssel, az első év beszámolójának az elfogadásakor összesen 47 500 000 Ft-ot fizeti ki az Anyavállalat 2 tulajdonosának kedvezményezett ki fizetesként (egymás között egyenlő arányban megosztva). Határozza meg az Anyavállalat, a kezelt vagyon és a kedvezményezettek adókötelezettségeit, ha a devizaárfolyam tavaly év végén 315 Ft/€, a vagyonrendeléskor 324 Ft/€, tárgyév végén pedig 330 Ft/€ volt.
- 4 A második évben a Leányvállalat nem fizet osztalékot, azonban a 30 000 euró összegű követelést a vevő kiegyenlíti. Tekintettel arra, hogy ebben az évben a kezelt vagyon működési költségei mindösszesen 500 000 forintot tesznek ki, a Vagyonkezelő úgy dönt, hogy 5 000 000 Ft kedvezményezett ki fizetést teljesít az Anyavállalat két tulajdonosának, egymás között egyenlő arányban megosztva. A vevőkövetelés kiegyenlítésekor a devizaárfolyam 310 Ft/€.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról (Tao)

7. § (1) Az adózás előtti eredményt csökkenti:

dz) a bejelentett részesedés értékesítésének, nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként történő kivezetésének adóévi árfolyamnyeresége (csökkentve mindkét esetben az üzleti vagy cégérték kivezetése következtében elszámolt ráfordítással), feltéve, hogy a részesedést az adózó (ideértve jogelődjét is) az értékesítést megelőzően legalább egy éven át folyamatosan eszközei között tartotta nyilván (az átalakulás, egyesülés, szétválás miatti kivezetés nem minősül a folyamatos tartás megszakításának), továbbá a bejelentett részesedésre az adóévben visszaírt értékvesztés,

g) az adózónál a kapott (járó) osztalék és részesedés címén

1. az adóévben nem ellenőrzött külföldi társaságtól kapott (járó) osztalék és részesedés következtében elszámolt bevétel (egyszeres könyvvitelt vezetőnél az ennek megfelelő adóköteles bevétel),

2. az adóévben az ellenőrzött külföldi társaságtól kapott (járó) osztalék és részesedés következtében elszámolt bevétel, azzal, hogy az ellenőrzött külföldi társaság nem valódi jogügyletéből, nem valódi jogügyleteinek sorozatából származó összeg legfeljebb a 8. § (1) bekezdésének f) pontja alapján az adózás előtti eredmény növeléseként elszámolt - az adózó erre vonatkozó adóbevallásával és az azt alátámasztó kimutatásokkal igazolt - és az adózás előtti eredmény csökkentéseként még nem érvényesített összegig vehető figyelembe,

3. számú melléklet az 1996. évi LXXXI. törvényhez - B) A vállalkozási tevékenység érdekében felmerülő egyes költségek, ráfordítások

22. a vagyonrendelőnél a bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján a bizalmi vagyonkezelésbe adott eszközök könyv szerinti értékére, valamint a kezelt vagyon részbeni vagy teljes kiadásakor a kezelt vagyonra szóló tartós követelés kezelt vagyon csökkenésével arányos, kivezetett összegére tekintettel elszámolt ráfordítás;

2000. évi C. törvény a számvitelről (Sztv)

40/A. § (2) Az induló tőke a bizalmi vagyonkezelés során a vagyonrendelő által a bizalmi vagyonkezelő rendelkezésére bocsátott eszközök 50. § (9) bekezdése szerinti értéke, csökkentve azt a bizalmi vagyonkezelés során kiadott vagyon összegével.

(7) Bizalmi vagyonkezelés során az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészített tartalékból akkor teljesíthető hozamkifizetés, ha a lekötött tartalékkal, továbbá a pozitív értékelési tartalékkal csökkentett saját tőke összege a hozamkifizetés után sem csökken az induló tőke összege alá.

(8) Bizalmi vagyonkezelés során vagyonkiadásra csak az induló tőke (negatív tartalék, illetve tárgyévi veszteség esetén a tartalékkal, illetve a tárgyévi veszteséggel csökkentett induló tőke) összegéig kerülhet sor. Évközi vagyonkiadásnál a kiadható vagyon megállapításánál a közbenső mérlegben kimutatott negatív adózott eredményt is figyelembe kell venni.

50.§ (9) A kezelt vagyonra szóló tartós követelés bekerülési értéke a bizalmi vagyonkezelésbe adott eszközök bizalmi vagyonkezelési szerződés szerinti, együttes értéke.

77. § (3) Az egyéb bevételek között kell kimutatni:

i) a vagyonrendelőnél a bizalmi vagyonkezelésbe adott eszközök bizalmi vagyonkezelési szerződés szerinti értékét;

81. § (2) Az egyéb ráfordítások között kell elszámolni:

- i) a vagyonrendelőnél a bizalmi vagyonkezelésbe adott eszközök könyv szerinti értékét;
- j) a vagyonrendelőnél a kezelt vagyon részbeni vagy teljes kiadásakor a kezelt vagyonra szóló tartós követelés kezelt vagyon csökkenésével arányos, kivezetett összegét;

1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (Itv.)

17. § (1) Mentés az ajándékozási illeték alól:

- c) az olyan ajándék megszerzése, amely után az ajándékozót vagy a megajándékozottat személyi jövedelemadó, szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség terheli, a munkavállalói értékpapírjuttatási program keretében megszerzett értékpapír, a Munkavállalói Résztulajdonosi Program keretében megszerzett értékpapír, üzletrész, tagi részesedés, továbbá a dolgozói üzletrészként, dolgozói részvényként személyi jövedelemadót nem viselő módon a társas vállalkozástól megszerzett üzletrész, részvény;

17/D. § (1) Nem tárgya az ajándékozási illetéknek az állami adóhatósághoz bizalmi vagyonkezelőként bejelentett személynek, szervezetnek (a továbbiakban: bizalmi vagyonkezelő), továbbá a vagyonkezelő alapítványnak (a továbbiakban együtt: vagyonkezelő) a Polgári Törvénykönyv szerinti bizalmi vagyonkezelési szerződés (a továbbiakban ezen alcím alkalmazásában: szerződés), továbbá a vagyonkezelő alapítványokról szóló törvényben meghatározott alapítói vagyonrendelés (a továbbiakban: alapítói vagyonrendelés) keretében történő vagyonszerzése – ideértve a vagyonkezelői tisztségben való jogutódlás formájában megvalósuló vagyonszerzést is –, kivéve a bizalmi vagyonkezelő kedvezményezettként történő vagyonszerzését.

(2) A kezelt vagyon és annak hasznai kedvezményezett általi megszerzését az illetékkötelezettség vonatkozásában úgy kell tekinteni, mintha a kedvezményezett a kezelt vagyont és annak hasznait közvetlenül a vagyonrendelőtől, alapítótól szerezte volna. Ha a szerződés, alapítói vagyonrendelés a szerződéskötést, alapítói vagyonrendelést megelőzően a vagyonrendelő és a kedvezményezett vagy az alapító és a kedvezményezett között létrejött visszterhes jogviszonyra tekintettel valósult meg, a kezelt vagyon és annak hasznai megszerzésekor a kedvezményezett e törvény visszterhes vagyonátruházási illetékre vonatkozó szabályai szerint köteles fizetni visszterhes vagyonátruházási illetéket.

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (Szja)

2. § (6) A Magyarországon adóztatható bevétel adókötelezettségének jogcímét e törvény szerint kell megállapítani, és az adókötelezettségeket (ideértve a jövedelem megállapítását is) ennek megfelelően kell teljesíteni. A jogcím meghatározásánál a felek (a magánszemély és a bevételt juttató személy, valamint az említett személyek és más személy) között egyébként fennálló jogviszonyt és a szerzés körülményeit kell figyelembe venni. Az előzőek szerint meghatározott jogcímen a bevétel kifizetőjeként járhat el az említett felek közül az a személy, amelyikkel a magánszemély a szerzés körülményeit is figyelembe véve a bevétel jogcímét meghatározó jogviszonyban áll, ha ez a kifizető az e bevétellel kapcsolatos, jogszabályban előírt kötelezettségeinek teljesítése érdekében szükséges adatokkal rendelkezik, akkor is, ha a bevételt más személy fizeti (fizette) ki, vagy folyósítja (folyósította). Ha az adó megfizetése e törvény előírásai szerint a kifizető kötelezett, e kötelezettsége független a magánszemély illetőségétől.

4. § (7) Ha a bizalmi vagyonkezelési szerződésben vagy az alapítvány alapító okiratában (az alapító okirat rendelkezése hiányában az erre jogosult alapítványi szerv által) megjelölt kedvezményezett magánszemély e jogállását valamely tevékenység, dolog átruházása vagy szolgáltatás nyújtása ellenértékeként, vagy azzal összefüggésben szerezte, a bizalmi vagyonkezelésből, az alapítványtól származó bevétel adókötelezettségének jogcímét és a jövedelem összegét a tevékenységre, átruházásra, szolgáltatásnyújtásra irányadó rendelkezések szerint kell megállapítani. Ha a kifizető – kifizető hiányában a kedvezményezett magánszemély – nyilvántartása alapján a bevétel adókötelezettségének jogcímét nem lehet megállapítani, a bevétel egészét egyéb jövedelemnek kell tekinteni.

66. § (1) A magánszemély osztalékból, osztalékelőlegből származó bevételének egésze jövedelem. E törvény alkalmazásában (azzal, hogy nem minősül osztaléknak az a)-b) pontban említett jogcímen szerzett bevétel, ha azt a törvény előírásai szerint más jövedelem megállapításánál kell figyelembe venni)

a) osztalék

ae) a bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján a kezelt vagyon hozamainak terhére a vagyonkezelő által a kedvezményezett vagy a vagyonrendelő magánszemély részére juttatott vagyoni érték;

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Szocho)

1. § (1) Szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban: adó) fizetési kötelezettség áll fenn a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint összevont adóalapba tartozó adó (adóelőleg) alap számításnál figyelembe vett jövedelem után.

(5) Az (1)-(4) bekezdésen túl adófizetési kötelezettség keletkezik c) az osztalék [Szja tv. 66. §], vállalkozói osztalékalap [Szja tv. 49/C. §], Magyarországon adóztatható része után.

2. § (1) Az adó mértéke az adóalap 15,5 százaléka, az 1. § (4) bekezdésben foglalt esetekben a juttatások adóalapként meghatározott összegének 15,5 százaléka.

(2) Az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja esetében az adót addig kell megfizetni, amíg a természetes személy 1. § (1)-(3) bekezdés és az 1. § (5) bekezdés a)-e) pontja szerinti jövedelme a tárgyévben eléri a minimálbér összegének huszonnégyszeresét (a továbbiakban: adófizetési felső határ).

MEGOLDÁS

1. Az Sztv. 81.§ (2) i) pontja értelmében a vagyonrendelőnél a bizalmi vagyonkezelésbe adott vagyonelemek könyv szerinti értékét egyéb ráfordításként kell a számviteli nyilvántartásokból kivezetni és ezzel egyidőben az Sztv. 77.§ (3) i) pontja és 50.§ (9) bekezdése értelmében a bizalmi vagyonkezelési szerződés szerinti értékben, egyéb bevételként kell felvenni a nyilvántartásokba a kezelt vagyontra szóló tartós követelést. Bár az Sztv. nem határozza meg, hogy pontosan milyen értéket kell figyelembe vennie a feleknek a bizalmi vagyonkezelési szerződésben, különösen ha a vagyonrendelő és a vagyonkezelő kapcsolt vállalkozások, célszerű a vagyonrendelésbe adott eszközök piaci értékét. Fentiekből következik, hogy a vagyonrendelőnél a vagyonkezelésbe adott elsőbbségi részvény könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti különbözet nyereségként jelenik meg, amely társasági adóalapot képez.

A kezelt vagyon számviteli nyilvántartásaiban az osztalékelsőbb-ségi részvényt az induló tőkével szemben kell felvenni, a bizalmi vagyonkezelési szerződés szerinti értéken [Sztv. 40/A.§ (2)]. Ebből kifolyólag a vagyonrendelés a kezelt vagyon számára nem keletkeztet eredményhatást és így adófizetési kötelezettséget sem.

A vagyonrendeléshez kapcsolódó könyvelési tételek a Vagyonkezelő számviteli nyilvántartásaiban nem jelennek meg, hiszen azok a kezelt vagyon önálló könyvvitelében rögzítendőek. Ezért a Vagyonkezelő számára a vagyonrendelés nem eredményez társasági adófizetési kötelezettséget.

A Vagyonkezelőnek nem keletkezik ajándékozási illetékfizetési kötelezettsége a vagyonrendelés után az Itv. 17/D.§ (1) bekezdése alapján.

Alapadatok

---

1. Szja	9,0%
2. Osztalékelsőbb-ségi részvény könyv szerinti értéke	1 000 000
3. Osztalékelsőbb-ségi részvény piaci értéke	25 000 000

Megoldás

Vagyonrendelő

4. Részvény könyv szerinti értékének kivezetése:	
T.8. Egyéb ráfordítás – K. 1. Részesedések	1 000 000
5. Kezelt vagyonra szóló tartós követelés felvétele:	
T.1. Tartósan adott kölcsön – K.9. Egyéb bevétel	25 000 000
6. Adózás előtti eredményre gyakorolt hatás (5-4)	24 000 000
7. Tao alapja (6)	24 000 000
8. Tao (7×1)	2 160 000

Kezelt vagyon

9. Részvény nyilvántartásokba történő felvétele:

T.1. Részesedések – K.4. Indulótőke	25 000 000
10. Adózás előtti eredményre gyakorolt hatás	0
11. Tao alapja (10)	0
12. Tao (1×11)	0

---

2. Az 1-es pont szerint megvalósított tranzakció adókezelésén nem változtat az, ha az osztalékelsőbbbségi részvény a Zrt-nél bejelentett részesedésnek minősül, tekintettel arra, hogy a bejelentett részesedésekhez kapcsolódó adóalapmentesség csak az értékesítés vagy az apportálás útján keletkező nyereségre alkalmazható [Tao tv. 7.§ (1) dz pont]. Ugyanakkor jogszabály nem tiltja, hogy a Zrt. piaci áron értékesítse az osztalékelsőbbbségi részvényt a Kezelt Vagyonnak (jogilag a vagyongazdálkodási minőségben eljáró Vagyongazdálkodó), majd az így keletkező vételárkövetelését bocsássa rendelkezésre vagyonrendelés-ként. A vételárkövetelés Kezelt Vagyon részére történő rendelkezésre bocsátásának eredményeképpen a Kezelt Vagyon lesz a vételárkövetelés kötelezettje és jogosultja is egyben, amely így jogilag megszűnik létezni, és ezért a Kezelt Vagyonnál a kapcsolódó követelést és kötelezettséget egymással szemben ki kell vezetni a nyilvántartásokból, anélkül, hogy eredményhatás keletkezne. Ez az alternatív lépéssorozat, eredményét tekintve, ugyanarra vezet, mint az osztalékelsőbbbségi részvény közvetlen vagyonrendelése, azzal hogy ebben az esetben a Zrt. alkalmazhatja a bejelentett részesedésekhez kapcsolódó adóalapmentességet az osztalékelsőbbbségi részvény értékesítésén keletkező árfolyamnyereségre.

A vagyonrendelés illetékkövetkezményei az 1-es pontban leírtaknak megfelelően alakulnak.

Alapadatok

1. Tao	9,0%
2. Osztalékelsőbbbségi részvény könyv szerinti értéke	1 000 000
3. Osztalékelsőbbbségi részvény piaci értéke (=értékesítési ára, vételárkövetelés vagyonrendelési értéke)	25 000 000

Megoldás

Vagyonrendelő

4. Részvény kivezetése értékesítéskor: T.9. Részesedésekből származó bevétel, árfolyamnyereség – K. 1. Részesedések	1 000 000
5. Vételárkövetelés nyilvántartásba vétele: T.3. Vevőkövetelések – K.9. Részesedésekből származó bevétel, árfolyamnyereség	25 000 000
6. Értékesítés adózás előtti eredményre gyakorolt hatása (5-4)	24 000 000
7. Vételárkövetelés kivezetése vagyonrendeléskor: T.8. Egyéb ráfordítás – K.1. Részesedések	25 000 000
8. Kezelt vagyonra szóló tartós követelés felvétele: T.1. Tartósan adott kölcsön – K.9. Egyéb bevétel	25 000 000
9. Vagyonrendelés adózás előtti eredményre gyakorolt hatása(8-7)	0
10. Adózás előtti eredményre gyakorolt hatás (6+9)	24 000 000
11. Tao alapja (10-6)	0
12. Tao (11×1)	0

Kezelt vagyon

13. Részvény nyilvántartásokba történő felvétele vásárláskor: T.1. Részesedések – K.4. Szállítói tartozások	25 000 000
14. Vételárkövetelés nyilvántartásba vétele vagyonrendeléskor: T.3. Követelések – K.4. Indulótőke	25 000 000
15. Követelés és kötelezettség kivezetése a nyilvántartásokból: T.4. Szállítói tartozások – K.3. Követelések	25 000 000

16. Adózás előtti eredményre gyakorolt hatás	0
17. Tao alapja (16)	0
18. Tao (1×17)	0

---

3. Az Szja tv. 2.§ (6) bekezdésében foglalt alapelvi szabály értelmében a Magyarországon adóztatható bevétel jogcímének meghatározásakor a felek (a magánszemély és a bevételt juttató személy, valamint az említett személyek és más személy) között egyébként fennálló jogviszonyt és a szerzés körülményeit kell figyelembe venni. Ehhez képest speciális szabálynak minősül az Szja tv. 4.§ (7) bekezdése, amely a bizalmi vagyongazdálkodási jogviszonyok esetén alkalmazandó. Eszerint, ha a bizalmi vagyongazdálkodás kedvezményezettje e jogállását valamely tevékenység ellenértékéeként vagy azzal összefüggésben szerezte, akkor a bizalmi vagyongazdálkodásból származó bevétel adókötelezettségének jogcímét és a jövedelem összegét a tevékenységre irányadó rendelkezések szerint kell megállapítani. Bár az Anyavállalat értelemszerűen a tulajdonosainak az érdekében, és vélhetően a tulajdonosok akaratának megfelelően, hozza létre a bizalmi vagyongazdálkodást, a tény hogy a tulajdonosok a vagyongazdálkodás kedvezményezettjei lesznek, nem tekinthető olyan körülménynek, amely azt eredményezné, hogy a bizalmi vagyongazdálkodásra vonatkozó általános szabályoktól eltérő módon minősüljenek az ügyletek, amennyiben a tulajdonosok nem fejtenek ki olyan tevékenységet (a tulajdonosi pozíciójukon túl), amelynek az ellenértékéeként lehetne tekinteni a kedvezményezett státusz megszerzésére. Erre tekintettel jelen esetben is a bizalmi vagyongazdálkodásra vonatkozó általános rendelkezések az alkalmazandók.

Az Anyavállalatot érintő adókezelés: Év közben az Anyavállalatnál a devizás vevőkövetelés a tavaly év végi devizaárfolyamon számolva szerepel a nyilvántartásokban (Sztv. 60.§). Mivel a tavaly év

végi árfolyam eltér a pótlólagos vagyonrendeléskor érvényes árfolyamtól, az Anyavállalatnál realizált devizárfolyam-nyereség keletkezik, amelyet az Sztv. 84.§ (7) f) pontja alapján a vagyonrendeléskor ki kell szűrni és pénzügyi műveletek egyéb bevételeként kell kimutatni. Ez a realizált devizaárfolyam-nyereség társasági adóalapot képez.

A kezelt vagyont érintő adókezelés: a devizás vevőkövetelés pótlólagos bizalmi vagyonkezelésbe vétele nem keletkeztet eredmény-, így adóhatást, de a devizás vevőkövetelést év végén az év végi árfolyammal át kell értékelni, amiből fakadóan társasági adóköteles árfolyamnyereség keletkezik (Sztv. 60.§).

A Leányvállalattól származó osztalékbevétel társasági adómentes bevételnek minősül [Tao tv. 7.§ (1) g)], így a kezelt vagyon társasági adóalapja negatív lesz (a devizás árfolyamnyereség és a működési költségek eredőjének megfelelő mértékben), ezért társasági adófizetési kötelezettsége nem keletkezik. A Kezelt Vagyon adózott eredménye a devizaárfolyam-nyereség összegével meg fogja haladni a kedvezményezett ki fizetés összegét.

A kedvezményezettek érintő adókezelés: Mivel a kedvezményezetti ki fizetés összege nem haladja meg az adózott eredményt, ezért a teljes ki fizetés osztaléknak fog minősülni [Szja tv. 66.§ (1) ae), Sztv. 40/A.§ (7)]. Ennek megfelelően a kedvezményezetti ki fizetést 15% szja fizetési kötelezettség és 15,5% Szochó fizetési kötelezettség terheli. Utóbbi azonban legfeljebb kedvezményezettenként a havi minimálbér 24-szeresének megfelelő mértékig [Szochó tv. 2.§ (2)].

Mivel a kedvezményezetti ki fizetésben részesülő természetes személyek nem tekinthetők a vagyonrendelő egyenes ági rokonainak, ezért főszabály szerint, a ki fizetés ajándékozási illetékköteles. Ugyanakkor arra tekintettel, hogy a ki fizetés teljes összegét Szja és Szochó fizetési kötelezettség terheli, a kedvezményezettek mentesülnek az illetéki fizetési kötelezettség alól [Itv. 17.§ (1) c)].

Alapadatok

---

1. Tao	9,0%
2. Szja	15%
3. Szochó	15,5%
4. Ajándékozási illeték	18,0%
5. Minimálbér	210 600
6. Osztalékbevételek Leányvállalattól	50 000 000
7. Kezelt Vagyon működési költségei	2 500 000
8. Devizás vevőkövetelés	30 000 EUR
9. Kedvezményezett ki fizetés	47 500 000
10. Devizaárfolyam tavaly év végén	315
11. Devizaárfolyam a vagyonrendeléskor	324
12. Devizaárfolyam tárgyév végén	330

Megoldás

Anyavállalat

13. Devizás vevőkövetelés nyilvántartási értékének kivezetése vagyonrendelésként: T.8. Egyéb ráfordítás – K.3. Pénzeszközök	9 450 000
14. Kezelt vagyonra szóló tartós követelés értéknövekményének felvétele: T.1. Tartósan adott kölcsön	
– K.9. Egyéb bevétel	9 450 000
– Pénzügyi műveletek egyéb bevétele	270 000
15. Adózás előtti eredményre gyakorolt hatás (14-13)	270 000
16. Tao alapja (15)	270 000
17. Tao (1×16)	24 300

Kezelt Vagyon

18. Devizás vevőkövetelés nyilvántartásba vétele pótlólagos vagyon- rendelésként: T.3. Követelések – K.4. Indulótőke (8×11)	9 720 000
--	-----------

19. Devizás vevőkövetelés év végi átértékelése: T.3. Követelések	
- K. 9. Pénzügyi műveletek egyéb bevétele	180 000
20. Osztalékbevételek elszámolása:	
T.3. Bank - K.9. Kapott (járó) osztalék	50 000 000
21. Működési költségek elszámolása: T.5. Költségek	
- K.3 Bank/K.4.Szállítók	2 500 000
22. Adózás előtti eredmény (19+20-21)	47 680 000
23. Tao alapja (22-20)	-2 320 000
24. Tao (1×23)	0
25. Adózott eredmény (22-24)	47 680 000
<i>Kedvezményezetttek</i>	
26. Kedvezményezett kiadásokból hozam [min(9;25)]	47 500 000
27. Kedvezményezett kiadásokból tőke (9-26)	0
28. Szja (2×26)	7 362 500
29. Szócho [min(3×26; 5×48)]	0
30. Ajándékozási illeték	0

4. A kezelt vagyont érintő adókezelés: a devizás vevőkövetelés kiegyenlítése a tavalyi év végi és a kiegyenlítéskori árfolyam különbözetének megfelelő összegű devizaárfolyam-veszteséget generál a kezelt vagyon számára. Tekintettel arra, hogy ebben az évben a kezelt vagyonnak nincsen bevétele, adózás előtti eredménye a devizaárfolyam-veszteség és a működési költségek összegének megfelelő mértékű veszteség lesz, amely után így társasági adófizetési kötelezettség nem merül fel.

Tekintettel arra, hogy a tárgyévi veszteség meghaladja a tavalyi hozamként ki nem osztott nyereség összegét (azaz a tartalékot), kedvezményezett kiadás kizárólag az indulótőke terhére teljesíthető [Sztv. 40/A.§ (7)-(8)].

A kedvezményezetteket érintő adókezelés: a fentieknek megfelelően a kedvezményezettek nem hozamkifizetésben, hanem tőkejuttatásban részesülnek, amely után nem merül fel sem Szja, sem Szochó fizetési kötelezettség. Ugyanakkor, mivel a vagyonrendelő és a kedvezményezettek nem minősülnek egyenesági rokonoknak, a kifizetés 18% mértékű ajándékozási illetékfizetési kötelezettséget eredményez [Itv. 17/D (2)].

Az Anyavállalatot érintő adókezelés: tekintettel arra, hogy indulótőke kiadására kerül sor, az Anyavállalatnál a kezelt vagyonra szóló tartós követelés nyilvántartási értékének a tőke kiadásával arányos részét, egyéb ráfordításként, ki kell vezetni a nyilvántartásokból [Sztv. 81.§ (2) j)]. Az így elszámolt egyéb ráfordítás a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült ráfordításnak minősül, és mint ilyen az Anyavállalat társasági adóalapját csökkenti [Tao tv. 3. sz. melléklet B) 22. pont].

Alapadatok

1. Tao	9,0%
2. Szja	15%
3. Szochó	15,5%
4. Ajándékozási illeték	18,0%
5. Minimálbér	210 600
6. Kezelt Vagyon működési költsége	500 000
7. Devizás vevőkövetelés	30 000 EUR
8. Kedvezményezetti kifizetés	5 000 000
9. Devizaárfolyam tavaly év végén	330
10. Devizaárfolyam követelés kiegyenlítésekor	310

Megoldás

Kezelt Vagyon

11. Devizás vevőkövetelés kiegyenlítése:	
T.3. Devizabetétszámla – K.3. Követelések	9 300 000
T.8. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordítása	600 000
12. Működési költségek elszámolása:	
T.5. Költségek – K.3 Bank/K.4. Szállítók	500 000
13. Adózás előtti eredmény (-11-12)	-1 100 000
14. Tao alap (13)	-1 100 000
15. Tao (1×14)	0
16. Adózott eredmény (13-15)	-1 100 000
17. Tartalék	180 000
18. Indulótőke kedvezményezett ki fizetés előtt	34 720 000
<i>Kedvezményezettek</i>	
19. Kedvezményezett ki fizetésből hozam	0
20. Kedvezményezett ki fizetésből tőke	5 000 000
21. Szja (2×19)	0
22. Szcho (3×19)	0
23. Ajándékozási illeték (4×20)	900 000
<i>Anyavállalat</i>	
24. Kezelt vagyonra szóló tartós követelés	
nyilvántartási értéke	34 720 000
25. Kezelt vagyonra szóló tartós követelés arányos nyilvántartási értékének kivezetése: T.8. egyéb ráfordítás	
– K.3. Kezelt vagyonra szóló tartós követelés (20)	5 000 000
26. Adózás előtti eredményre gyakorolt hatás (-20)	-5 000 000
27. Tao alap (26)	-5 000 000
28. Tao (1×27)	0

Transzferárazás (Lipták Zoltán)

Összehasonlítható árak módszere – kölcsön

TÉNYÁLLÁS

A német Birne GmbH egy beruházást hajtott végre 2017-ben. A beruházás keretében egy gyárat építetett, amelynek finanszírozását hitelből fedezte. A hitelt egy magyarországi kapcsolt fele az Alma Kft. („Társaság”) nyújtotta neki. A kölcsön fontosabb feltételeit az alábbi táblázatban részleteztük:

- Tőkeösszeg: 60 millió euró
- Folyósítás időpontja: 2017. február 1.
- Lejárat: 5 év
- Alkalmazott kamat: 1 éves Euribor + 175 bázispont
- Kamatfizetés gyakorisága: havonta.

A Birne GmbH 2017. június 12-én 10 millió eurót visszatörlesztett a hitelből.

A Társaság tanácsadója 2018. május 5-én készített egy összehasonlító kutatást az alkalmazott kamat tekintetében a 2017. évi transzferár nyilvántartás elkészítéséhez. A kutatás során azonosított mintát az 1. számú melléklet tartalmazza.

A tanácsadóval történő egyeztetés során a tanácsadó elmondta, hogy amennyiben az alkalmazott kamat a piaci sávon kívül helyezkedik el és a Társaság transzferár módosító tételt alkalmaz, akkor az összehasonlító kutatás eredményéből a legközelebb eső kvartilist vegyék figyelembe.

A beruházást követő évben a Birne GmbH új döntött, hogy a kedvező piaci feltételek következtében kibővíti az eredetileg épített gyárat, és egy új részleget épít hozzá. A megnövekedett beruházási költségek fedezésére, a Birne GmbH hitelt vett fel a vele kapcsolt viszonyban nem álló Deutsche Banktól. A hitel feltételei a következők:

- Tőkeösszeg: 50 millió euró
- Folyósítás időpontja: 2018. április 1.
- Lejárat: 5 év
- Alkalmazott kamat: 1 éves Euribor + 130 bázispont.

Összehasonlító kutatás alapadatai a tanácsadótól:

Megfigyelés	Felár (bps)
1. hitel	150
2. hitel	132,5
3. hitel	137,5
4. hitel	50
5. hitel	375
6. hitel	100
7. hitel	83,5
8. hitel	112,5
9. hitel	62,5
10. hitel	75
11. hitel	104,5
12. hitel	110
13. hitel	150
14. hitel	102,5
15. hitel	108
16. hitel	90
17. hitel	128
18. hitel	100

Megfigyelés	Felár (bps)
19. hitel	108
20. hitel	15
21. hitel	325
22. hitel	325
23. hitel	40
24. hitel	40
25. hitel	140
26. hitel	83,5
27. hitel	75
28. hitel	115
29. hitel	125
30. hitel	71
31. hitel	103
32. hitel	100
33. hitel	100
34. hitel	75
35. hitel	60
36. hitel	112,5
37. hitel	87,5
38. hitel	71
39. hitel	175
40. hitel	87,5
41. hitel	58,5
42. hitel	70
43. hitel	125
44. hitel	83,5
45. hitel	132,5
46. hitel	112,5
47. hitel	120
48. hitel	162,5
49. hitel	112,5
50. hitel	112,5

	Jan 17	Feb 17	Mar 17	Apr 17	May 17	Jun 17	Jul 17	Aug 17	Sep 17	Oct 17	Nov 17	Dec 17	2017
1w	-0,378	-0,379	-0,379	-0,379	-0,379	-0,379	-0,379	-0,379	-0,379	-0,380	-0,379	-0,377	-0,379
2w	-0,373	-0,372	-0,372	-0,372	-0,373	-0,373	-0,376	-0,376	-0,377	-0,377	-0,376	-0,372	-0,374
1m	-0,371	-0,372	-0,372	-0,372	-0,373	-0,373	-0,373	-0,372	-0,372	-0,372	-0,372	-0,369	-0,372
2m	-0,339	-0,341	-0,340	-0,340	-0,341	-0,342	-0,341	-0,340	-0,340	-0,340	-0,341	-0,339	-0,340
3m	-0,326	-0,329	-0,329	-0,330	-0,329	-0,330	-0,330	-0,329	-0,329	-0,330	-0,329	-0,328	-0,329
6m	-0,236	-0,241	-0,241	-0,246	-0,251	-0,267	-0,273	-0,272	-0,273	-0,274	-0,274	-0,271	-0,260
9m	-0,152	-0,165	-0,171	-0,179	-0,179	-0,195	-0,206	-0,211	-0,218	-0,221	-0,219	-0,220	-0,195
12m	-0,095	-0,106	-0,110	-0,119	-0,127	-0,149	-0,154	-0,156	-0,168	-0,180	-0,189	-0,190	-0,145

FELADATOK

- Állapítsa meg az Alma Kft. által nyújtott hitel kamatának szokásos piaci tartományát a tanácsadó által meghatározott mintából.
- A hatályos jogszabályok alapján van-e lehetősége, illetve szükséges-e módosító tételt alkalmaznia az Alma Kft-nek a beruházás első évében? Amennyiben igen, mekkora a maximálisan alkalmazható módosító tétel összege, illetve mik azok a feltételek, amik szükségesen a módosító tétel alkalmazásához?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK ÉS AJÁNLÁSOK

Társasági adó törvény

18. § (1) Amennyiben a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban (általános forgalmi adó nélkül számítva) magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak annál, mint amilyen ellenértéket független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek vagy érvényesítenének (a továbbiakban: szokásos piaci ár), a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték alapján számított különbözetnek meg-

felelő összeggel az adózó – az e törvényben előírt más, az adózás előtti eredményt növelő vagy csökkentő jogcímeiktől függetlenül – adózás előtti eredményét

a) csökkenti, feltéve, hogy

aa) az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye nagyobb, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett lett volna,

ab) a vele szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó, vagy olyan külföldi személy (az ellenőrzött külföldi társaság kivételével), amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya,

ac) rendelkezik a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét; és

ad) rendelkezik a másik fél nyilatkozatával, amely szerint a másik fél a különbözet összegét (a másik félre vonatkozó jog szerinti szokásos piaci ár elve alapján meghatározott összeget) figyelembe veszi (vette) a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során;

b) növeli (kivéve, ha vele magánszemély nem egyéni vállalkozóként kötött szerződést), ha az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye kisebb, mint a szokásos piaci ár mellett lett volna.

(2) A szokásos piaci árat a következő módszerek valamelyikével kell meghatározni:

a) összehasonlító árak módszerével, amelynek során a szokásos piaci ár az az ár, amelyet független felek alkalmaznak az összehasonlítható eszköz vagy szolgáltatás értékesítésekor a gazdaságilag összehasonlítható piacon;

b) viszonteladási árak módszerével, amelynél a szokásos piaci ár az eszköznek, szolgáltatásnak független felek felé, változatlan

formában történő értékesítése során alkalmazott ár, csökkentve a viszonteladó költségeivel és a szokásos haszonnal;

c) költség és jövedelem módszerrel, amelynek során a szokásos piaci árat az önköltség szokásos haszonnal növelt értékében kell meghatározni;

d) ügyleti nettó nyereségen alapuló módszerrel, amely azt a – megfelelő vetítési alpra (költségek, árbevétel, eszközök) vetített – nettó nyereséget vizsgálja, amelyet az adózó az ügyleten realizál;

e) nyereségmegosztásos módszerrel, amelynek során az ügyletből származó összevont nyereséget gazdaságilag indokolható alapon olyan arányban kell felosztani a kapcsolt vállalkozások között, ahogy független felek járnának el az ügyletben;

f) egyéb módszer alapján, ha a szokásos piaci ár az a)-e) pontokban foglaltak alapján nem határozható meg.

(3) Az (1)-(2) és (4) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmaznia

a) az adóév utolsó napján kis- és középvállalkozásnak minősülő adózónak a közös beszerzés és értékesítés érdekében létrehozott olyan kapcsolt vállalkozással – a versenyhátrány megszüntetése céljából – kötött tartós szerződésre, amely kapcsolt vállalkozásban a kis- és középvállalkozások szavazati joga együttesen meghaladja az 50 százalékot,

b) az adózónak az állam vagy helyi önkormányzat részére történő, jogszabályban meghatározott kötelezettségen alapuló, visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz (ideértve a beruházás átadását is) esetében.

(4) A szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek.

(5) Az adóév utolsó napján kisvállalkozásnak nem minősülő gazdasági társaság, egyesülés, európai részvénytársaság, szövetke-

zet, európai szövetkezet és külföldi vállalkozó (kivéve a közhasznú non-profit gazdasági társaságot, és azt az adózót, amelyben az állam rendelkezik közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással), a bevallás benyújtásáig köteles az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet előírásai szerint rögzíteni a szokásos piaci árat, az annak meghatározásánál általa alkalmazott módszert, valamint az azt alátámasztó tényeket és körülményeket.

(6) Az alapítónak (ide nem értve az átalakulással, egyesüléssel, szétválással történő alapítást), a tőkét befogadó, a vagyont kiadó adózónak, továbbá a tagnak (részvényesnek) az (1)-(5) bekezdés előírásait a jegyzett tőke, tőketartalék nem pénzbeli hozzájárulással történő teljesítése, emelése, a jegyzett tőke tőkekivonással történő leszállítása esetén, továbbá a jogutód nélküli megszűnéskor a nem pénzben történő vagyonkiadásra, valamint az osztalék nem pénzbeli vagyoni értékű juttatásként történő teljesítésére is alkalmaznia kell, ha többségi befolyással rendelkező vagy az alapítással ilyené váló tag (részvényes) teljesíti a nem pénzbeli hozzájárulást, illetve részesedik a vagyonból.

(7) Az (1)-(6) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, illetve az adózó és külföldi telephelye közötti ügyletekre is.

(8) Az (1), továbbá az (5) bekezdésben foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni a belföldi illetőségű adózó külföldi telephelye és kapcsolott vállalkozása közötti ügyletre, ide nem értve a (7) bekezdés szerinti ügyletet, ha a belföldi illetőségű adózó nemzetközi szerződés rendelkezése alapján a társasági adóalapját úgy módosítja, hogy az ne tartalmazza a külföldön adóztatható jövedelmet.

(8a) A (7) bekezdéstől eltérően az (5) bekezdést nem kell alkalmazni a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye közötti ügyletre, ha a

belföldi telephelye ezen ügylete nemzetközi szerződés rendelkezése alapján nem keletkeztet magyar társasági adófizetési kötelezettséget.

(9) Amennyiben a (2) bekezdésben meghatározott módszerek alkalmazása során indokolt (különös tekintettel a funkcióelemzésre, a minta elemszámára vagy a szélsőértékekre), az adózó azon középső tartomány alkalmazásával, amelybe a minta elemeinek fele esik (interkvartilis tartomány) további szűkítést végez, figyelembe véve az e törvény felhatalmazása alapján kiadott, a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettségről szóló miniszteri rendelet előírásait.

(10) A csoportos társasági adóalany tagjai az (1) és (2), (4)-(7), valamint a (9) bekezdésben foglaltakat csak olyan egymás közötti jogügyletükre alkalmazzák, amelynél

a) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az adózás előtti eredménye csökkentéseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az adózás előtti eredmény növeléseként,

b) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az adózás előtti eredménye növeléseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az adózás előtti eredmény csökkentéseként

elszámolt összeg még nem ellentételezte.

(10a) A csoportos társasági adóalany tagjai az (5) és (10) bekezdés szerinti kötelezettségüket a csoportképviselő útján teljesítik.

(10b) Ha az adózó csoportos adóalanyban fennálló tagsága nem adókötelezettsége megszűnése miatt szűnt meg, az adózó és a cso-

portos társasági adóalany többi tagja az (5) bekezdés szerinti kötelezettségét első alkalommal a csoporttagság megszűnését követő első adóbevallása (a többi tag esetében ideértve a csoportos társasági adóalany adóbevallását) benyújtásáig teljesíti minden olyan jogügyletre, amely tekintetében a tagság fennállása alatt a (10) bekezdés alapján mentesült e kötelezettség alól, de amely az (1), (3), valamint a (6) és (7) bekezdés szerint ezt követően befolyásolja adóalapját.

- OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017 (<http://www.oecd.org/tax/beps/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm>)

TIPPEK

Vizsgálja meg, hogy transzferárazási szempontból milyen jelentősége van a Deutsche Bank által nyújtott hitelnek.

Miben változna a helyzet transzferárazási szempontból, ha a két hitelt szintén a fent megadott időpontokban, de fordított sorrendben vette volna fel a Birne GmbH?

MEGOLDÁS – TANÁCSADÓI LEVÉL

Tisztelt Ügyvezető Úr!

Hivatkozással a korábban megbeszéltekre, elkészítettük és csatolva küldjük az Alma Kft. („Társaság”) által a Birne GmbH részére nyújtott hitel tekintetében készített összehasonlító kutatást. A kutatással kapcsolatban az alábbi megjegyzéseink vannak.

1. Alkalmazott kamat

A kutatás alapján megállapítottuk, hogy a vizsgált hitel tekintetében alkalmazott kamat a szokásos piaci sávon felül helyezkedik el. Mivel a Társaság a hitel nyújtója, így magasabb kamatjövedelmet realizált a hitel tekintetében, mint azt piaci mértékű kamat alkalmazása mellett tette volna.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Társaság adóalapja nem sérült a kapcsolt ügylet eredményeképpen, így a szokásos piaci mértéktől eltérő kamat alkalmazása a Társaság számára nem jelent transzferárazási kockázatot.

2. Transzferár módosító tétel

Az 1996. évi LXXXI. a társasági adóról és az osztalékadóról törvény 18. § 1. alapján a Társaságnak lehetősége van az adózás előtti eredményét csökkenteni az alábbi feltételek fennállása mellett:

- az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye nagyobb, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett lett volna,
- a vele szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó, vagy olyan külföldi személy, amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya,
- rendelkezik a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét; és
- rendelkezik a másik fél nyilatkozatával, amely szerint a másik fél a különbözet összegét (a másik félre vonatkozó jog szerinti szokásos piaci ár elve alapján meghatározott összeget) figyelembe veszi (vette) a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során;

A jelen esetben a maximálisan alkalmazható csökkentő tétel összege kb. 246 000 euró. A kapcsolódó számítást mellékelve küldjük.

3. Belső összehasonlító ügylet

A rendelkezésünkre álló információ alapján, a Birne GmbH 2018. április 1-én hitelt vett fel egy független banktól, amely hitel feltételei hasonlóak a Társaság által nyújtott hitel feltételeihez.

Meg szeretnénk jegyezni, hogy az alkalmazott transzferárak vizsgálatakor az Adóhatóság előnyben részesíti a belső összehasonlítható ügyletek alkalmazását. Ennek megfelelően a 2018. évi transzferár nyilvántartás elkészítésekor, illetve esetleges módosító tétel mértékének meghatározásakor ezen független banktól felvett hitel tekintetében alkalmazott kamatot is érdemes figyelembe venni.

Kérjük, tekintsék át a fentieket és jelezzék felénk, amennyiben a transzferár módosító tétel alkalmazása vagy a transzferár nyilvántartás elkészítése tekintetében segítségre van szükségük.

Ha a fentiekkel kapcsolatban bármilyen kérdésük vagy észrevételük merülne fel, kérjük, keressenek minket bizalommal.

Üdvözlettel,

Megoldás – Számítások

	Felár (bps)
Minimum	15
Lower Quartile	77,125
Median	103,75
Upper Quartile	125
Maximum	375
Number of observations	50

Dátum		Pénznem	Tőkeösszeg	Euribor ráta	Felár
2017.01.01.	2017.01.31.	EUR	0	-0,09500	1,75
2017.02.01.	2017.02.28.	EUR	60 000 000	-0,10600	1,75
2017.03.01.	2017.03.31.	EUR	60 000 000	-0,11000	1,75
2017.04.01.	2017.04.30.	EUR	60 000 000	-0,11900	1,75
2017.05.01.	2017.05.31.	EUR	60 000 000	-0,12700	1,75
2017.06.01.	2017.06.12.	EUR	60 000 000	-0,14900	1,75
2017.06.13.	2017.06.30.	EUR	50 000 000	-0,14900	1,75
2017.07.01.	2017.07.31.	EUR	50 000 000	-0,15400	1,75
2017.08.01.	2017.08.31.	EUR	50 000 000	-0,15600	1,75
2017.09.01.	2017.09.30.	EUR	50 000 000	-0,16800	1,75
2017.10.01.	2017.10.31.	EUR	50 000 000	-0,18000	1,75
2017.11.01.	2017.11.30.	EUR	50 000 000	-0,18900	1,75
2017.12.01.	2017.12.31.	EUR	50 000 000	-0,19000	1,75

Összehasonlító árak módszere – Irodabérlet

TÉNYÁLLÁS

A magyar illetőségű Ingatlan Zrt. 2018. október 1-jei hatállyal 1500 m² alapterületű irodahelyiséget kíván bérbe adni kapcsolt vállalkozása, az Ingatlan Szolgáltató Kft. részére saját tulajdonú irodaházában. Az Ingatlan Zrt. a bérbeadás mellett vállalja a bérelt területhez kapcsolódó üzemeltetési és takarítási feladatok ellátását.

Az Ingatlan Zrt. tanácsadója segítségét kérte a tranzakcióra vonatkozó szerződéstervezet véleményezésében, különös tekintettel az alkalmazandó bérleti-, üzemeltetési- és takarítási díjak vonatkozásában. A tervezett díjak a következők:

Ténylegesen alkalmazott kamat	Napok száma	Kamat összege	Visszatörlesztés
1,65500	31	0,00	
1,64400	28	75 669,04	
1,64000	31	83 572,60	
1,63100	30	80 432,88	
1,62300	31	82 706,30	
1,60100	12	31 581,37	10 000 000
1,60100	18	39 476,71	
1,59600	31	67 775,34	
1,59400	31	67 690,41	
1,58200	30	65 013,70	
1,57000	31	66 671,23	
1,56100	30	64 150,68	
1,56000	31	66 246,58	

- Bérleti díj: 10,50 EUR/ m²/ hó,
- Üzemeltetési díj: 1900 Ft/ m²/ hó,
- Takarítási díj: 159 Ft/ m²/ hó.
-

Az Ingatlan Zrt. a tulajdonában lévő irodaházban független felek részére is ad bérbe irodát, így a tanácsadó a rendelkezésére bocsátott belső összehasonlító adatok (szerződések) alapján készített összehasonlító kutatást.

A belső összehasonlító adatokat, valamint a tanácsadó által készített összehasonlító kutatást az alábbi melléklet tartalmazza.

	Bérelt terület (m ²)	Bérleti díj (EUR/m ² / hó)	Üzemeltetési díj (HUF/m ² / hó)	Takarítási díj (HUF/m ² / hó)
Bérlő 1	900	13,35	2 020	171,25
Bérlő 2	2400	11,35	1 890	151,21
Bérlő 3	1160	12,38	1 990	166,82
Bérlő 4	550	13,35	2 020	171,25
Bérlő 5	1050	12,38	1 990	166,82
Bérlő 6	1090	12,38	1 990	166,82
Bérlő 7	230	14,25	2 000	176,82
Bérlő 8	180	14,25	2 000	176,82

FELADATOK

- c) Állapítsa meg a bérleti-, üzemeltetési és takarítási díjak szokásos piaci tartományát a rendelkezésre álló belső összehasonlító adatok alapján.
- d) Az összehasonlító kutatás eredménye alapján értékelje a tervezett díjakat, tegyen javaslatot az esetleges módosításokra, amennyiben szükséges.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

Társasági adó törvény

18. § (1) Amennyiben a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban (általános forgalmi adó nélkül számítva) magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak annál, mint amilyen ellenértéket független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek vagy érvényesítenének (a továbbiakban: szokásos piaci ár), a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték alapján számított különbözetnek megfelelő összeggel az adózó – az e törvényben előírt más, az adózás

előtti eredményt növelő vagy csökkentő jogcímeiktől függetlenül – adózás előtti eredményét

a) csökkenti, feltéve, hogy

aa) az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye nagyobb, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett lett volna,

ab) a vele szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó, vagy olyan külföldi személy (az ellenőrzött külföldi társaság kivételével), amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya,

ac) rendelkezik a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét; és

ad) rendelkezik a másik fél nyilatkozatával, amely szerint a másik fél a különbözet összegét (a másik félre vonatkozó jog szerinti szokásos piaci ár elve alapján meghatározott összeget) figyelembe veszi (vette) a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során;

b) növeli (kivéve, ha vele magánszemély nem egyéni vállalkozóként kötött szerződést), ha az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye kisebb, mint a szokásos piaci ár mellett lett volna.

(2) A szokásos piaci árat a következő módszerek valamelyikével kell meghatározni:

a) összehasonlító árak módszerével, amelynek során a szokásos piaci ár az az ár, amelyet független felek alkalmaznak az összehasonlítható eszköz vagy szolgáltatás értékesítésekor a gazdaságilag összehasonlítható piacon;

b) viszonteladási árak módszerével, amelynél a szokásos piaci ár az eszköznek, szolgáltatásnak független felek felé, változatlan formában történő értékesítése során alkalmazott ár, csökkentve a viszonteladó költségeivel és a szokásos haszonnal;

c) költség és jövedelem módszerrel, amelynek során a szokásos piaci árat az önköltség szokásos haszonnal növelt értékében kell meghatározni;

d) üzleti nettó nyereségen alapuló módszerrel, amely azt a – megfelelő vetítési alpra (költségek, árbevétel, eszközök) vetített – nettó nyereséget vizsgálja, amelyet az adózó az üzleten realizál;

e) nyereségmegosztásos módszerrel, amelynek során az üzletből származó összevont nyereséget gazdaságilag indokolható alapon olyan arányban kell felosztani a kapcsolt vállalkozások között, ahogy független felek járnának el az üzletben;

f) egyéb módszer alapján, ha a szokásos piaci ár az a)-e) pontokban foglaltak alapján nem határozható meg.

(3) Az (1)-(2) és (4) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmaznia

a) az adóév utolsó napján kis- és középvállalkozásnak minősülő adózónak a közös beszerzés és értékesítés érdekében létrehozott olyan kapcsolt vállalkozással – a versenyhátrány megszüntetése céljából – kötött tartós szerződésre, amely kapcsolt vállalkozásban a kis- és középvállalkozások szavazati joga együttesen meghaladja az 50 százalékot,

b) az adózónak az állam vagy helyi önkormányzat részére történő, jogszabályban meghatározott kötelezettségen alapuló, visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz (ideértve a beruházás átadását is) esetében.

(4) A szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek.

(5) Az adóév utolsó napján kisvállalkozásnak nem minősülő gazdasági társaság, egyesülés, európai részvénytársaság, szövetkezet, európai szövetkezet és külföldi vállalkozó (kivéve a közhasznú non-profit gazdasági társaságot, és azt az adózót, amelyben az

állam rendelkezik közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással), a bevallás benyújtásáig köteles az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet előírásai szerint rögzíteni a szokásos piaci árat, az annak meghatározásánál általa alkalmazott módszert, valamint az azt alátámasztó tényeket és körülményeket.

(6) Az alapítónak (ide nem értve az átalakulással, egyesüléssel, szétválással történő alapítást), a tőkét befogadó, a vagyont kiadó adózónak, továbbá a tagnak (részvényesnek) az (1)-(5) bekezdés előírásait a jegyzett tőke, tőketartalék nem pénzbeli hozzájárulással történő teljesítése, emelése, a jegyzett tőke tőke kivonással történő leszállítása esetén, továbbá a jogutód nélküli megszűnéskor a nem pénzben történő vagyonkiadásra, valamint az osztalék nem pénzbeli vagyoni értékű juttatásként történő teljesítésére is alkalmaznia kell, ha többségi befolyással rendelkező vagy az alapítással ilyené váló tag (részvényes) teljesíti a nem pénzbeli hozzájárulást, illetve részesedik a vagyonból.

(7) Az (1)-(6) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, illetve az adózó és külföldi telephelye közötti ügyletekre is.

(8) Az (1), továbbá az (5) bekezdésben foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni a belföldi illetőségű adózó külföldi telephelye és kapcsolatos vállalkozása közötti ügyletre, ide nem értve a (7) bekezdés szerinti ügyletet, ha a belföldi illetőségű adózó nemzetközi szerződés rendelkezése alapján a társasági adóalapját úgy módosítja, hogy az ne tartalmazza a külföldön adóztatható jövedelmet.

(8a) A (7) bekezdéstől eltérően az (5) bekezdést nem kell alkalmazni a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye közötti ügyletre, ha a belföldi telephelye ezen ügylete nemzetközi szerződés rendelkezése alapján nem keletkeztet magyar társasági adófizetési kötelezettséget.

(9) Amennyiben a (2) bekezdésben meghatározott módszerek alkalmazása során indokolt (különös tekintettel a funkcióelemzésre, a minta elemszámára vagy a szélsőértékekre), az adózó azon középső tartomány alkalmazásával, amelybe a minta elemeinek fele esik (interkvartilis tartomány) további szűkítést végez, figyelembe véve az e törvény felhatalmazása alapján kiadott, a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettségről szóló miniszteri rendelet előírásait.

(10) A csoportos társasági adóalany tagjai az (1) és (2), (4)-(7), valamint a (9) bekezdésben foglaltakat csak olyan egymás közötti jogügyletükre alkalmazzák, amelynél

a) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az adózás előtti eredménye csökkentéseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az adózás előtti eredmény növeléseként,

b) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az adózás előtti eredménye növeléseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az adózás előtti eredmény csökkentéseként elszámolt összeg még nem ellentételezte.

(10a) A csoportos társasági adóalany tagjai az (5) és (10) bekezdés szerinti kötelezettségüket a csoportképviselő útján teljesítik.

(10b) Ha az adózó csoportos adóalanyban fennálló tagsága nem adókötelezettsége megszűnése miatt szűnt meg, az adózó és a csoportos társasági adóalany többi tagja az (5) bekezdés szerinti kötelezettségét első alkalommal a csoporttagság megszűnését követő első adóbevallása (a többi tag esetében ideértve a csoportos társasági adóalany adóbevallását) benyújtásáig teljesíti minden olyan jogüg-

letre, amely tekintetében a tagság fennállása alatt a (10) bekezdés alapján mentesült e kötelezettség alól, de amely az (1), (3), valamint a (6) és (7) bekezdés szerint ezt követően befolyásolja adóalapját.

- 32/2017. (X. 18.) NGM rendelet a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettségről
- OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017 (<http://www.oecd.org/tax/beps/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm>)

MEGOLDÁS – TANÁCSADÓ LEVÉL

Tisztelt Ügyvezető Úr!

Korábbi egyeztetéseinkre hivatkozva elkészítettük az Ingatlan Zrt. („Társaság”) tervezett irodabérleti tranzakciójára vonatkozó összehasonlító kutatást.

1. Alkalmazandó díjak szokásos piaci tartománya

A rendelkezésünkre bocsátott belső összehasonlító adatok alapján meghatároztuk a tervezett irodabérleti tranzakcióban alkalmazandó díjak szokásos piaci tartományát:

- A független felekkel szemben alkalmazott bérleti díjak (m²/ hó) szokásos piaci tartománya 11,35 EUR és 14,25 EUR közé esik, 12,87 EUR medián mellett.
- A független felekkel szemben alkalmazott üzemeltetési díjak (m²/ hó) szokásos piaci tartománya 1890 HUF és 2020 HUF közé esik, 1995 HUF medián mellett.
- A független felekkel szemben alkalmazott takarítási díjak (m²/ hó) szokásos piaci tartománya 151,21 HUF és 176,82 HUF közé esik, 169,04 HUF medián mellett.

Tekintettel arra, hogy az összehasonlító kutatás elkészítése során a Társaság és független felek között létrejött szerződéseket vettünk figyelembe, a fenti tartományok esetén az interkvartilis szabály nem alkalmazandó.

2. A szerződéstervezetben szereplő díjak véleményezése

- A tervezett bérleti díj (10,50 EUR/ m²/ hó) a szokásos piaci tartomány alatt helyezkedik el, ami transzferár szempontból kockázatot jelent a Társaság részére. A szokásos piaci tartomány alatt elhelyezkedő díj alkalmazása a törvény által megszabottnál alacsonyabb adóalapot eredményezne a Társaság részére.
- A tervezett üzemeltetési díj (1.900 Ft/ m²/ hó) a szokásos piaci tartományon belül helyezkedik el, tehát megfelel a szokásos piaci ár elvének.
- A tervezett takarítási díj (159 Ft/ m²/ hó) a szokásos piaci tartományon belül helyezkedik el, tehát megfelel a szokásos piaci ár elvének.

A fentiek alapján javasoljuk a tervezett bérleti díj módosítását az esetleges adókockázatok elkerülése érdekében. Javasoljuk a szokásos piaci tartományban elhelyezkedő díjtétel alkalmazását.

Ha a fentiekkel kapcsolatban bármilyen kérdésük vagy észrevételük merülne fel, kérjük, keressenek minket bizalommal.

Üdvözlettel,

MEGOLDÁS – SZÁMÍTÁSOK

	Bérelt terület (m ²)	Bérelti díj (EUR/m ² / hó)	Üzemeltetési díj (HUF/m ² / hó)	Takarítási díj (HUF/m ² / hó)
Bérlő 1	900	13,35	2020	171,25
Bérlő 2	2400	11,35	1890	151,21
Bérlő 3	1160	12,38	1990	166,82
Bérlő 4	550	13,35	2020	171,25
Bérlő 5	1050	12,38	1990	166,82
Bérlő 6	1090	12,38	1990	166,82
Bérlő 7	230	14,25	2000	176,82
Bérlő 8	180	14,25	2000	176,82

Minimum		11,35	1890,00	151,21
Alsó kvartilis		12,38	1990,00	166,82
Medián		12,87	1995,00	169,04
Felső kvartilis		13,58	2005,00	172,64
Maximum		14,25	2020,00	176,82
Megfigyelések száma		8	8	8

Ügyleti nettó nyereség módszer - Marketing szolgáltatás

TÉNYÁLLÁS

A német illetőségű Services GmbH és kapcsolt vállalata, a Marketing Szolgáltató Kft. szolgáltatási szerződést kötöttek. A felek megállapodása alapján a Marketing Szolgáltató Kft. marketing és PR szolgáltatásokat (marketing anyagok összeállítása, szakmai rendezvények szervezése, piackutatások készítése, stb.) nyújt a Services GmbH részére.

A felek megállapodása alapján a Services GmbH szolgáltatási díjat fizet a fenti szolgáltatásokért. A szolgáltatási díj a nyújtott szolgáltatások

nyújtása kapcsán felmerült közvetlen költségek haszonkulccsal növelt értéke. A felek megállapodása alapján a „Szolgáltató díja a szolgáltatások nyújtása kapcsán felmerült közvetlen költségek (ide nem értve az egyéb ráfordításokat) 4,8%-kal növelt összege”. A vizsgált ügyletek tekintetében a Marketing Szolgáltató Kft. 4,58% mértékű bruttó megtérülést ér el, ahol

$$\text{Bruttó megtérülés} = (\text{Bevétel} - \text{közvetlen költségek}) / \text{Bevétel}$$

A Marketing Szolgáltató Kft. által számított költségalap az általános számviteli elveknek megfelelően kerül kiszámításra, vagyis a Marketing Szolgáltató Kft. által nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódó valamennyi költséget tartalmazza. Az elszámolás megfelelő módon dokumentált (rendelkezésre állnak a szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó számviteli bizonylatok, elszámolások). A költségalap meghatározásakor nem kerülnek figyelembevételre az ún. részvényesi költségek, amely költségek kizárólag azért merülnek fel, mert a vizsgált vállalat egy cégcsoport részeként működik.

Marketing Szolgáltató Kft. tanácsadója segítségét kérte a vizsgált ügyletekben alkalmazott szolgáltatási díj szokásos piaci jellegének vizsgálatában.

1.sz. melléklet

A) Összehasonlító árak

HUF	Bruttó megtérülés
Független vevő 1	5,53%
Független vevő 2	3,07%
Független vevő 3	4,11%
Független vevő 4	2,64%
Független vevő 5	8,61%
Független vevő 6	7,10%
Független vevő 7	2,51%
Független vevő 8	180

B) Nettó nyereség módszer

Vállalat neve	Ár-bevétel (ezer EUR 2016)	Ár-bevétel (ezer EUR 2015)	Ár-bevétel (ezer EUR 2014)	Üzemi/Üzleti tevékenység eredménye (ezer EUR 2016)	Üzemi/Üzleti tevékenység eredménye (ezer EUR 2015)	Üzemi/Üzleti tevékenység eredménye (ezer EUR 2014)	OMTC 2016	OMTC 2015	OMTC 2014
Összehasonlító vállalat 1	40 818	6 933	4 967	5 220	1 376	1 668	14,67%	24,76%	50,56%
Összehasonlító vállalat 2	12 633	11 031	12 837	208	140	8	1,67%	1,29%	0,06%
Összehasonlító vállalat 3	13 663	15 063	10 920	2 739	2 355	1 167	25,07%	18,54%	11,96%
Összehasonlító vállalat 4	11 301	9 382	10 805	489	428	667	4,52%	4,78%	6,58%
Összehasonlító vállalat 5	9 919	9 929	4 430	323	68	110	3,36%	0,69%	2,55%
Összehasonlító vállalat 6	8 323	2 358	2 565	181	19	19	2,22%	0,81%	0,73%
Összehasonlító vállalat 7	7 728	14 784	1 873	1 515	1 561	16	24,38%	11,80%	0,88%
Összehasonlító vállalat 8	6 917	6 543	7 710	760	881	1 160	12,33%	15,56%	17,72%
Összehasonlító vállalat 9	6 519	3 870	6 351	183	257	-93	2,89%	7,11%	-1,44%
Összehasonlító vállalat 10	5 217	4 276	5 340	149	50	104	2,95%	1,18%	1,99%
Összehasonlító vállalat 11	4 906	4 024	7 465	390	117	472	8,64%	2,99%	6,74%
Összehasonlító vállalat 12	4 729	3 279	1 383	154	83	91	3,36%	2,60%	7,01%
Összehasonlító vállalat 13	4 421	4 070	2 808	244	674	97	5,84%	19,85%	3,58%
Összehasonlító vállalat 14	4 387	3 718	3 132	149	77	51	3,50%	2,12%	1,65%
Összehasonlító vállalat 15	4 200	4 667	4 514	129	222	138	3,16%	4,98%	3,16%

FELADATOK

- a) A Marketing Szolgáltató Kft. független felek részére is nyújt marketing és PR szolgáltatásokat, tehát rendelkezésre állnak összehasonlítható adatok költségalapra és haszonkulcsra vonatkozóan. A független felekkel létrejött ügyletek bruttó megtérülését a csatolt 1. számú melléklet tartalmazza. Az adatok alapján határozza meg a költség-arányos haszon szokásos piaci tartományát és értékelje a vizsgált ügyletben alkalmazott haszonkulcsot.
- b) A Marketing Szolgáltató Kft. csak kapcsolt vállalata részére nyújt marketing és PR szolgáltatásokat, tehát nem áll rendelkezésre összehasonlítható adat költségalapra és haszonkulcsra vonatkozóan. Ennek okán a tanácsadó összehasonlítható kutatást készített az Amadeus adatbázisban. A kutatás részleteit az 1. számú melléklet tartalmazza. A kutatás adatai alapján határozza meg a független összehasonlítható vállalatok által elért üzemi költség-arányos megtérülés mutató („OMTC”) szokásos piaci tartományát és ezek alapján értékelje a vizsgált ügyletben alkalmazott haszonkulcsot.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK ÉS AJÁNLÁSOK

Társasági adó törvény

18. § (1) Amennyiben a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban (általános forgalmi adó nélkül számítva) magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak annál, mint amilyen ellenértéket független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek vagy érvényesítenének (a továbbiakban: szokásos piaci ár), a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték alapján számított különbözetnek megfelelő összeggel az adózó – az e törvényben előírt más, az adózás

előtti eredményt növelő vagy csökkentő jogcímeiktől függetlenül – adózás előtti eredményét

a) csökkenti, feltéve, hogy

aa) az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye nagyobb, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett lett volna,

ab) a vele szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó, vagy olyan külföldi személy (az ellenőrzött külföldi társaság kivételével), amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya,

ac) rendelkezik a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét; és

ad) rendelkezik a másik fél nyilatkozatával, amely szerint a másik fél a különbözet összegét (a másik félre vonatkozó jog szerinti szokásos piaci ár elve alapján meghatározott összeget) figyelembe veszi (vette) a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során;

b) növeli (kivéve, ha vele magánszemély nem egyéni vállalkozóként kötött szerződést), ha az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye kisebb, mint a szokásos piaci ár mellett lett volna.

(2) A szokásos piaci árat a következő módszerek valamelyikével kell meghatározni:

a) összehasonlító árak módszerével, amelynek során a szokásos piaci ár az az ár, amelyet független felek alkalmaznak az összehasonlítható eszköz vagy szolgáltatás értékesítésekor a gazdaságilag összehasonlítható piacon;

b) viszonteladási árak módszerével, amelynél a szokásos piaci ár az eszköznek, szolgáltatásnak független felek felé, változatlan formá-

ban történő értékesítése során alkalmazott ár, csökkentve a viszonteladó költségeivel és a szokásos haszonnal;

c) költség és jövedelem módszerrel, amelynek során a szokásos piaci árat az önköltség szokásos haszonnal növelt értékében kell meghatározni;

d) üzleti nettó nyereségen alapuló módszerrel, amely azt a – megfelelő vetítési alapra (költségek, árbevétel, eszközök) vetített – nettó nyereséget vizsgálja, amelyet az adózó az ügyleten realizál;

e) nyereségmegosztásos módszerrel, amelynek során az ügyletből származó összevont nyereséget gazdaságilag indokolható alapon olyan arányban kell felosztani a kapcsolt vállalkozások között, ahogy független felek járnának el az ügyletben;

f) egyéb módszer alapján, ha a szokásos piaci ár az a)-e) pontokban foglaltak alapján nem határozható meg.

(3) Az (1)-(2) és (4) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmaznia

a) az adóév utolsó napján kis- és középvállalkozásnak minősülő adózónak a közös beszerzés és értékesítés érdekében létrehozott olyan kapcsolt vállalkozással – a versenyhátrány megszüntetése céljából – kötött tartós szerződésre, amely kapcsolt vállalkozásban a kis- és középvállalkozások szavazati joga együttesen meghaladja az 50 százalékot,

b) az adózónak az állam vagy helyi önkormányzat részére történő, jogszabályban meghatározott kötelezettségen alapuló, visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz (ideértve a beruházás átadását is) esetében.

(4) A szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek.

(5) Az adóév utolsó napján kisvállalkozásnak nem minősülő gazdasági társaság, egyesülés, európai részvénytársaság, szövetke-

zet, európai szövetkezet és külföldi vállalkozó (kivéve a közhasznú non-profit gazdasági társaságot, és azt az adózót, amelyben az állam rendelkezik közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással), a bevallás benyújtásáig köteles az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet előírásai szerint rögzíteni a szokásos piaci árat, az annak meghatározásánál általa alkalmazott módszert, valamint az azt alátámasztó tényeket és körülményeket.

(6) Az alapítónak (ide nem értve az átalakulással, egyesüléssel, szétválással történő alapítást), a tőkét befogadó, a vagyont kiadó adózónak, továbbá a tagnak (részvényesnek) az (1)-(5) bekezdés előírásait a jegyzett tőke, tőketartalék nem pénzbeli hozzájárulással történő teljesítése, emelése, a jegyzett tőke tőkekivonással történő leszállítása esetén, továbbá a jogutód nélküli megszűnéskor a nem pénzben történő vagyonkiadásra, valamint az osztalék nem pénzbeli vagyoni értékű juttatásként történő teljesítésére is alkalmaznia kell, ha többségi befolyással rendelkező vagy az alapítással ilyené váló tag (részvényes) teljesíti a nem pénzbeli hozzájárulást, illetve részesedik a vagyonból.

(7) Az (1)-(6) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, illetve az adózó és külföldi telephelye közötti ügyletekre is.

(8) Az (1), továbbá az (5) bekezdésben foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni a belföldi illetőségű adózó külföldi telephelye és kapcsolott vállalkozása közötti ügyletre, ide nem értve a (7) bekezdés szerinti ügyletet, ha a belföldi illetőségű adózó nemzetközi szerződés rendelkezése alapján a társasági adóalapját úgy módosítja, hogy az ne tartalmazza a külföldön adóztatható jövedelmet.

(8a) A (7) bekezdéstől eltérően az (5) bekezdést nem kell alkalmazni a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye közötti ügyletre, ha a

belföldi telephelye ezen ügylete nemzetközi szerződés rendelkezése alapján nem keletkeztet magyar társasági adófizetési kötelezettséget.

(9) Amennyiben a (2) bekezdésben meghatározott módszerek alkalmazása során indokolt (különös tekintettel a funkcióelemzésre, a minta elemszámára vagy a szélsőértékekre), az adózó azon középső tartomány alkalmazásával, amelybe a minta elemeinek fele esik (interkvartilis tartomány) további szűkítést végez, figyelembe véve az e törvény felhatalmazása alapján kiadott, a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettségről szóló miniszteri rendelet előírásait.

(10) A csoportos társasági adóalany tagjai az (1) és (2), (4)-(7), valamint a (9) bekezdésben foglaltakat csak olyan egymás közötti jogügyletükre alkalmazzák, amelynél

a) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az adózás előtti eredménye csökkentéseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az adózás előtti eredmény növeléseként,

b) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az adózás előtti eredménye növeléseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az adózás előtti eredmény csökkentéseként

elszámolt összeg még nem ellentételezte.

(10a) A csoportos társasági adóalany tagjai az (5) és (10) bekezdés szerinti kötelezettségüket a csoportképviselő útján teljesítik.

(10b) Ha az adózó csoportos adóalanyban fennálló tagsága nem adókötelezettsége megszűnése miatt szűnt meg, az adózó és a cso-

portos társasági adóalany többi tagja az (5) bekezdés szerinti kötelezettségét első alkalommal a csoporttagság megszűnését követő első adóbevallása (a többi tag esetében ideértve a csoportos társasági adóalany adóbevallását) benyújtásáig teljesíti minden olyan jogügyletre, amely tekintetében a tagság fennállása alatt a (10) bekezdés alapján mentesült e kötelezettség alól, de amely az (1), (3), valamint a (6) és (7) bekezdés szerint ezt követően befolyásolja adóalapját.

- OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017 (<http://www.oecd.org/tax/beps/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm>)

MEGOLDÁS

a) Feladat

Tisztelt Ügyvezető Úr!

Korábbi egyeztetéseinkre hivatkozva megvizsgáltuk a Marketing Szolgáltató Kft. („Társaság”) által nyújtott marketing és PR szolgáltatások árazását.

Tekintettel arra, hogy a Társaság független felek részére is nyújt marketing és PR szolgáltatásokat, így rendelkezésre állnak összehasonlítható adatok a költségalap és a költségarányos haszon vonatkozásában. A rendelkezésünkre bocsátott információk alapján úgy értjük, hogy a független felek részére nyújtott szolgáltatások esetén a költségalap meghatározása nem tér el a kapcsolt ügyletben esetén alkalmazott gyakorlattól. Ennek okán nincs szükség helyesbítésekre.

A költség és jövedelem módszer alapján meghatároztuk a Társaság bruttó megtérülését a független felekkel folytatott tranzakciók tekintetében és ezek alapján definiáltuk a költségarányos haszon szokásos piaci tartományát.

Elemzésünk eredményeként meghatároztuk, hogy a költségarányos haszon szokásos piaci tartománya 2,51% és 8,61% közé esik, 4,82% medián mellett. Tekintettel arra, hogy a Társaság és független felek között létrejött ügyletek megtérülését vizsgáltuk, az interkvartilis szabály nem alkalmazandó.

Minimum	2,51%
Alsó kvartilis	2,97%
Medián	4,82%
Felső kvartilis	6,78%
Maximum	8,61%
Megfigyelések száma	8

A fentiek alapján megállapítható, hogy a 4,8% mértékű bruttó haszonkulcs alkalmazása megfelel a szokásos piaci ár elvének.

Ha a fentiekkel kapcsolatban bármilyen kérdésük vagy észrevételük merülne fel, kérjük, keressenek minket bizalommal.

Üdvözlettel,

b) Feladat

Tisztelt Ügyvezető Úr!

Korábbi egyeztetéseinkre hivatkozva megvizsgáltuk a Marketing Szolgáltató Kft. („Társaság”) által nyújtott marketing és PR szolgáltatások árazását.

Tekintettel arra, nem állnak rendelkezésünkre összehasonlítható adatok (sem költségalapra, sem haszonkulcsra vonatkozóan), az Amadeus adatbázisban készítettünk összehasonlítható kutatást.

Az elemzés azt mutatja, hogy a független összehasonlítható vállalatok által a vizsgált időszakban elért OMTC interkvartilis tartománya a pooled módszer alapján számítva átlagosan 2,12% és 11,80% közé esik, 3,50% medián mellett. Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy jelen esetben az interkvartilis szabály alkalmazandó.

OMTC (2014-2016)	
Minimum	-1,44%
Alsó kvartilis	2,12%
Medián	3,50%
Felső kvartilis	11,80%
Maximum	50,56%
Megfigyelések száma	45

A fentiek alapján megállapítható, hogy a vizsgált ügyletben alkalmazott haszonkulcs (4,8%) az interkvartilis tartományban helyezkedik el, tehát megfelel a szokásos piaci ár elvének.

Ha a fentiekkel kapcsolatban bármilyen kérdésük vagy észrevételük merülne fel, kérjük, keressenek minket bizalommal.

Üdvözlettel,

Ügyleti nettó nyereség módszer – nyereségesség

TÉNYÁLLÁS

Egy svédországi székhelyű multinacionális vállalatcsoport, Bilar Csoport, 2016. év végén úgy döntött, hogy belép a kelet-európai piacra és ennek érdekében létrehozott egy magyarországi leányvállalatot, a Bilar Hungária Kft.-t (bejegyezve: 2017. január 1-jén).

A Bilar Hungária főként autóipari textilek gyártásával foglalkozik. A legyártott termékeket kizárólag kapcsolt felek számára értékesíti, további feldolgozásra.

Eredménykimutatása a következő (az adatok 1000 EUR-ban vannak megadva)

Bilar Hungaria Kft.	Eredménykimutatás 2017
1. Értékesítés nettó árbevétele	100 565
2. Aktivált saját teljesítményének értéke	-
3. Egyéb bevételek	120
Ebből: visszaírt értékvesztés	-
4. Anyagjellegű ráfordítások	86 650
5. Személyi jellegű ráfordítások	1 084
6. Értékcsökkenési leírás	1 340
7. Egyéb ráfordítások	115
Ebből: értékvesztés	-
8. Pénzügyi műveletek bevételei	1
9. Pénzügyi műveletek ráfordításai	2
B. Pénzügyi műveletek eredménye	1
C. Adózás előtti eredmény	11 495

FELADAT

A Bilar Hungária – a mellékletben foglalt adatok közzlése mellett – a következő kérdéseket tette fel:

- a) Mely nyereségességi mutatóval vizsgálendő a Bilar Hungária megtérülése? Számítsuk ki az ott található pénzügyi adatok alapján a Bilar Hungária Kft megtérülését a 2017. évre.
- b) Vizsgáljuk meg, hogy a gyártási tevékenységen elért megtérülés mennyire tekinthető piacinak. Az elemzés elkészítéséhez a megadott adatbázis kutatás eredményét használjuk, illetve ez alapján számítsuk ki a szokásos piaci ártartományt. Piacinak tekinthető-e a Bilar Hungária megtérülése? Mely éveket szükséges figyelembe venni? Válaszait egy vezetői összefoglaló formájában is prezentálja.

Az összehasonlító kutatásból az alábbi eredmények állnak rendelkezésre:

Vállalat neve	Ár-bevétel (ezer EUR 2016)	Ár-bevétel (ezer EUR 2015)	Ár-bevétel (ezer EUR 2014)	Ár-bevétel (ezer EUR 2013)	Üzemi tevékenység eredménye (ezer EUR 2016)	Üzemi tevékenység eredménye (ezer EUR 2015)	Üzemi tevékenység eredménye (ezer EUR 2014)	Üzemi tevékenység eredménye (ezer EUR 2013)
A Összehasonlító vállalat	4128	3714	3222	2606	444	294	60	158
B Összehasonlító vállalat	3783	2838	2811	3274	639	469	253	225
C Összehasonlító vállalat	2132	1836	1429	1157	82	65	60	-44
D Összehasonlító vállalat	1885	1626	1281	1840	672	648	392	93
E Összehasonlító vállalat	n.a.	1571	1383	5291	n.a.	226	171	99
F Összehasonlító vállalat	1319	1790	1652	1102	21	67	16	323
G Összehasonlító vállalat	1230	1514	1135	1018	571	811	447	181
H Összehasonlító vállalat	1127	1336	1299	1237	-124	20	167	58
G Összehasonlító vállalat	1069	1501	1378	1358	124	203	416	148

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK ÉS AJÁNLÁSOK

Társasági adó törvény

18. § (1) Amennyiben a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban (általános forgalmi adó nélkül számítva) magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak annál, mint amilyen ellenértéket független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek vagy érvényesítenének (a továbbiakban: szokásos piaci ár), a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték alapján számított különbözetnek megfelelő összeggel az adózó – az e törvényben előírt más, az adózás előtti eredményt növelő vagy csökkentő jogcímeiktől függetlenül – adózás előtti eredményét

a) csökkenti, feltéve, hogy

aa) az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye nagyobb, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett lett volna,

ab) a vele szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó, vagy olyan külföldi személy (az ellenőrzött külföldi társaság kivételével), amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya,

ac) rendelkezik a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét; és

ad) rendelkezik a másik fél nyilatkozatával, amely szerint a másik fél a különbözet összegét (a másik félre vonatkozó jog szerinti szokásos piaci ár elve alapján meghatározott összeget) figyelembe veszi (vette) a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során;

b) növeli (kivéve, ha vele magánszemély nem egyéni vállalkozóként kötött szerződést), ha az alkalmazott ellenérték következtében adó-

zás előtti eredménye kisebb, mint a szokásos piaci ár mellett lett volna.

(2) A szokásos piaci árat a következő módszerek valamelyikével kell meghatározni:

a) összehasonlító árak módszerével, amelynek során a szokásos piaci ár az az ár, amelyet független felek alkalmaznak az összehasonlítható eszköz vagy szolgáltatás értékesítésekor a gazdaságilag összehasonlítható piacon;

b) viszonteladási árak módszerével, amelynél a szokásos piaci ár az eszköznek, szolgáltatásnak független felek felé, változatlan formában történő értékesítése során alkalmazott ár, csökkentve a viszonteladó költségeivel és a szokásos haszonnal;

c) költség és jövedelem módszerrel, amelynek során a szokásos piaci árat az önköltség szokásos haszonnal növelt értékében kell meghatározni;

d) ügyleti nettó nyereségen alapuló módszerrel, amely azt a – megfelelő vetítési alapra (költségek, árbevétel, eszközök) vetített – nettó nyereséget vizsgálja, amelyet az adózó az ügyleten realizál;

e) nyereségmegosztásos módszerrel, amelynek során az ügyletből származó összevont nyereséget gazdaságilag indokolható alapon olyan arányban kell felosztani a kapcsolt vállalkozások között, ahogy független felek járnának el az ügyletben;

f) egyéb módszer alapján, ha a szokásos piaci ár az *a)*-*e)* pontokban foglaltak alapján nem határozható meg.

(3) Az (1)-(2) és (4) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmaznia

a) az adóév utolsó napján kis- és középvállalkozásnak minősülő adózónak a közös beszerzés és értékesítés érdekében létrehozott olyan kapcsolt vállalkozással – a versenyhátrány megszüntetése céljából – kötött tartós szerződésre, amely kapcsolt vállalkozásban

a kis- és középvállalkozások szavazati joga együttesen meghaladja az 50 százalékot,

b) az adózónak az állam vagy helyi önkormányzat részére történő, jogszabályban meghatározott kötelezettségen alapuló, visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz (ideértve a beruházás átadását is) esetében.

(4) A szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek.

(5) Az adóév utolsó napján kisvállalkozásnak nem minősülő gazdasági társaság, egyesülés, európai részvénytársaság, szövetkezet, európai szövetkezet és külföldi vállalkozó (kivéve a közhasznú non-profit gazdasági társaságot, és azt az adózót, amelyben az állam rendelkezik közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással), a bevallás benyújtásáig köteles az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet előírásai szerint rögzíteni a szokásos piaci árat, az annak meghatározásánál általa alkalmazott módszert, valamint az azt alátámasztó tényeket és körülményeket.

(6) Az alapítónak (ide nem értve az átalakulással, egyesüléssel, szétválással történő alapítást), a tőkét befogadó, a vagyont kiadó adózónak, továbbá a tagnak (részvényesnek) az (1)-(5) bekezdés előírásait a jegyzett tőke, tőketartalék nem pénzbeli hozzájárulással történő teljesítése, emelése, a jegyzett tőke tőke kivonással történő leszállítása esetén, továbbá a jogutód nélküli megszűnéskor a nem pénzben történő vagyonkiadásra, valamint az osztalék nem pénzbeli vagyoni értékű juttatásként történő teljesítésére is alkalmaznia kell, ha többségi befolyással rendelkező vagy az alapítással ilyené váló tag (részvényes) teljesíti a nem pénzbeli hozzájárulást, illetve részesedik a vagyonból.

(7) Az (1)-(6) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, illetve az adózó és külföldi telephelye közötti ügyletekre is.

(8) Az (1), továbbá az (5) bekezdésben foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni a belföldi illetőségű adózó külföldi telephelye és kapcsolott vállalkozása közötti ügyletre, ide nem értve a (7) bekezdés szerinti ügyletet, ha a belföldi illetőségű adózó nemzetközi szerződés rendelkezése alapján a társasági adóalapját úgy módosítja, hogy az ne tartalmazza a külföldön adóztatható jövedelmet.

(8a) A (7) bekezdéstől eltérően az (5) bekezdést nem kell alkalmazni a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye közötti ügyletre, ha a belföldi telephelye ezen ügylete nemzetközi szerződés rendelkezése alapján nem keletkeztet magyar társasági adófizetési kötelezettséget.

(9) Amennyiben a (2) bekezdésben meghatározott módszerek alkalmazása során indokolt (különös tekintettel a funkcióelemzésre, a minta elemszámára vagy a szélsőértékekre), az adózó azon középső tartomány alkalmazásával, amelybe a minta elemeinek fele esik (interkvartilis tartomány) további szűkítést végez, figyelembe véve az e törvény felhatalmazása alapján kiadott, a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettségről szóló miniszteri rendelet előírásait.

(10) A csoportos társasági adóalany tagjai az (1) és (2), (4)-(7), valamint a (9) bekezdésben foglaltakat csak olyan egymás közötti jogügyletükre alkalmazzák, amelynél

a) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az adózás előtti eredménye csökkentéseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az adózás előtti eredmény növeléseként,

b) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés b) pontja alapján az adózás előtti eredménye növeléseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés a) pontja alapján az adózás előtti eredmény csökkentéseként elszámolt összeg még nem ellentételezte.

(10a) A csoportos társasági adóalany tagjai az (5) és (10) bekezdés szerinti kötelezettségüket a csoportképviselő útján teljesítik.

(10b) Ha az adózó csoportos adóalanyban fennálló tagsága nem adókötelezettsége megszűnése miatt szűnt meg, az adózó és a csoportos társasági adóalany többi tagja az (5) bekezdés szerinti kötelezettségét első alkalommal a csoporttagság megszűnését követő első adóbevallása (a többi tag esetében ideértve a csoportos társasági adóalany adóbevallását) benyújtásáig teljesíti minden olyan jogügyletre, amely tekintetében a tagság fennállása alatt a (10) bekezdés alapján mentesült e kötelezettség alól, de amely az (1), (3), valamint a (6) és (7) bekezdés szerint ezt követően befolyásolja adóalapját.

- OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017 (<http://www.oecd.org/tax/beps/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm>)

MEGOLDÁS

- a) A Bilar Hungária nyereségességének vizsgálatára a TNMM módszert javasoljuk alkalmazni, az üzemi költségarányos jövedelmezőség („OMTC”) mutató használatával. Az OMTC mutató alkalmazásához az árbevételre, illetve az üzemi eredményre van szükségünk.

Az OMTC mutató számítása:

$$\text{OMTC} = \frac{\text{üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{értékesítés nettó árbevétele} - \text{üzemi (üzleti) eredmény}}$$

A számítás elvégzését követően a Társaság üzemi költségarányos jövedelmezősége a 2017. évre vonatkozóan 12,91%.

Bilar Hungária	2017
Értékesítés nettó árbevétele	100 565
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	11 496
OMTC	12,91%

b) Az összehasonlító kutatás elvégzéséhez az összehasonlítható társaságok OMTC mutatóit kell kiszámítani. Ehhez a 2014-2016. évekre vonatkozó adatokat kell figyelembe venni. A mutató szokásos piaci tartománya 3,92% - 37,55%, 13,62%-os medián mellett.

OMTC (2014-2016)	
Minimum	-9,95%
Alsó kvartilis	3,92%
Medián	13,62%
Felső kvartilis	37,55%
Maximum	115,36%
Megfigyelések száma	26

A kutatás adataival összevetve elmondható, hogy a Bilar Hungária által elért 12,91% jövedelmezőség a független összehasonlító vállalatok hasonló mutatóiból képzett interkvartilis tartományon belül helyezkedett el, tehát összhangban van a szokásos piaci ár elvével.

Komplex transzferárazási feladat – szolgáltató központ

TÉNYÁLLÁS

A tanácsadó találkozott a High Tech multinacionális cégcsoport képviselőivel. A találkozóról az alábbi belső memorandumot készítette, illetve a találkozó után az alábbi dokumentumokat kapta:

Háttér anyag #1 – Meeting memorandum

- Ügyfelünk a technológia iparágban tevékenykedő High Tech multinacionális cégcsoport, magyarországi leányvállalata.
- A magyarországi leányvállalat kizárólag SSC tevékenységet folytat.
- A szolgáltatási díjak számlázása forintban történik.
- A feladatban foglalt adatok az első negyedév tényszámait tartalmazzák.

Résztevők:

- Szabó Gergely (Tanácsadó partner), Szűcs Zsuzsa (Szenior tanácsadó) – ABC Tanácsadó Kft.
- Kovács Péter (CFO), Kiss Ágnes (adó igazgató) – High Tech SSC

Téma: A magyarországi SSC által nyújtott szolgáltatások áttekintése

- Tevékenysége során a leányvállalat az alábbi funkcionális területeken nyújt támogató szolgáltatásokat a cégcsoport többi tagjának: HR, pénzügy, számvitel, jog, adózás, call center.
- A szolgáltatásokat a következő országokban található kapcsolt vállalkozások veszik igénybe (országonként egy jogi entitás): Szlovákia, Románia, Ukrajna, Hollandia, Ausztria.

- HR szolgáltatást csak a szlovák, román és ukrán kapcsolt vállalkozásnak nyújt az SSC.
- Pénzügy és számviteli szolgáltatást minden fent felsorolt kapcsolt vállalkozásnak nyújt az SSC.
- Jogi szolgáltatást egyedül a holland kapcsolt vállalkozásnak nyújtott az SSC, egy külső tanácsadó cég segítségével (bevonásával).
- A jogi szolgáltatásért a független tanácsadó cég 60 millió forint (+ magyar Áfa) értékben állított ki számlát.
- A jogi szolgáltatások kapcsán hozzáadott értéket az SSC nem teremtett.
- Adózási tanácsadási szolgáltatást a holland és osztrák kapcsolt vállalkozásnak nyújt az SSC. Saját munkavállalói támogatásához külső adótanácsadó cégtől is igénybe vett szolgáltatásokat nettó 12 600 000 forint értékben.
- Call center szolgáltatást minden fent felsorolt kapcsolt vállalkozásnak nyújt az SSC.
- A cégcsoport végső anyavállalata egy amerikai entitás, akinek az SSC nem nyújt szolgáltatást.
- Az SSC által nyújtott szolgáltatások szükségesek a kapcsolt vállalkozások napi működéséhez.
- Hasonló szolgáltatást más kapcsolt vagy független féltől nem vesznek igénybe, továbbá házon belül sem rendelkeznek a szükséges emberi erőforrásokkal a feladatok elvégzéséhez.
- Az SSC hasonló szolgáltatást független feleknek nem nyújt, illetve üzletpolitikai okokból nem is nyújthat.

Háttér anyag #2 – Összehasonlító kutatások eredménye

Az SSC amszterdami székhelyű anyavállalata felkérte a holland EY irodát, hogy készítsen összehasonlító kutatásokat a cégcsoport szol-

gátlatási központjai által végzett tevékenységek során független felek által realizált szokásos piaci haszon tartományának meghatározásához.

Az összehasonlító kutatások a magyarországi adóhatósági gyakorlattal is összhangban készültek.

Az eredmények (lásd a lenti táblázatban), valamint az összehasonlító kutatások teljes dokumentációja az SSC rendelkezésére állnak.

	HR	Jog	Admin	Menedzsment és üzletviteli tanácsadás	Pénzügy és számvitel	Adó
Minimum	1,02%	4,12%	1,21%	2,30%	0,52%	1,22%
Alsó kvartilis	3,12%	7,23%	2,89%	7,14%	4,12%	3,23%
Medián	5,55%	11,10%	5,10%	10,53%	6,89%	5,12%
Felső kvartilis	7,86%	15,62%	7,23%	14,23%	9,36%	8,29%
Maximum	22,55%	31,78%	8,79%	29,43%	17,62%	15,55%
Megfigyelések száma	36	57	66	33	52	48

Háttér anyag #3 - Költségkimutatás és létszám adatok a szolgáltatás nyújtónál (az SSC-nél)

Költséghely	Költségek	Létszám (FTE)
HR	77 100 000 Ft	28,5
Pénzügy	220 560 000 Ft	40
Számvitel	171 300 000 Ft	35
Jog	60 000 000 Ft	0
Adózás	118 700 000 Ft	10
Call Center	kb. 500 forint hívásonként	60
Irodabérlet, rezsi, vezetői költségek	36 000 000 Ft	

Egy ember csak egy területen dolgozik, a több területért felelős vezetők költsége az utolsó sorban szerepel.

A fenti költségek a harmadik féltől igénybevett szolgáltatások költségét is tartalmazzák.

Háttér anyag #4 – Releváns pénzügyi és létszám adatok a szolgáltatás igénybevevőknél

Ország	Árbevétel (ezer euró)	Létszám
SK	5420	208
RO	3420	112
UA	3760	310
NL	4500	67
AT	3960	120

Háttér anyag #5 – Call center hívások száma országonként

Ország	Hívások száma
SK	67 512
RO	80 760
UA	63 243
NL	89 220
AT	39 112

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK ÉS AJÁNLÁSOK

Társasági adó törvény

18. § (1) Amennyiben a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban (általános forgalmi adó nélkül számítva) magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak

annál, mint amilyen ellenértéket független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek vagy érvényesítenének (a továbbiakban: szokásos piaci ár), a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték alapján számított különbözetnek megfelelő összeggel az adózó – az e törvényben előírt más, az adózás előtti eredményt növelő vagy csökkentő jogcímeiktől függetlenül – adózás előtti eredményét

a) csökkenti, feltéve, hogy

aa) az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye nagyobb, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett lett volna,

ab) a vele szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó, vagy olyan külföldi személy (az ellenőrzött külföldi társaság kivételével), amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya,

ac) rendelkezik a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét; és

ad) rendelkezik a másik fél nyilatkozatával, amely szerint a másik fél a különbözet összegét (a másik félre vonatkozó jog szerinti szokásos piaci ár elve alapján meghatározott összeget) figyelembe veszi (vette) a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során;

b) növeli (kivéve, ha vele magánszemély nem egyéni vállalkozóként kötött szerződést), ha az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye kisebb, mint a szokásos piaci ár mellett lett volna.

(2) A szokásos piaci árat a következő módszerek valamelyikével kell meghatározni:

a) összehasonlító árak módszerével, amelynek során a szokásos piaci ár az az ár, amelyet független felek alkalmaznak az össze-

hasonlítható eszköz vagy szolgáltatás értékesítésekor a gazdaságilag összehasonlítható piacon;

b) viszonteladási árak módszerével, amelynél a szokásos piaci ár az eszköznek, szolgáltatásnak független felek felé, változatlan formában történő értékesítése során alkalmazott ár, csökkentve a viszonteladó költségeivel és a szokásos haszonnal;

c) költség és jövedelem módszerrel, amelynek során a szokásos piaci árat az önköltség szokásos haszonnal növelt értékében kell meghatározni;

d) ügyleti nettó nyereségen alapuló módszerrel, amely azt a – megfelelő vetítési alapra (költségek, árbevétel, eszközök) vetített – nettó nyereséget vizsgálja, amelyet az adózó az ügyleten realizál;

e) nyereségmegosztásos módszerrel, amelynek során az ügyletből származó összevont nyereséget gazdaságilag indokolható alapon olyan arányban kell felosztani a kapcsolt vállalkozások között, ahogy független felek járnának el az ügyletben;

f) egyéb módszer alapján, ha a szokásos piaci ár az *a)*-*e)* pontokban foglaltak alapján nem határozható meg.

(3) Az (1)-(2) és (4) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmaznia

a) az adóév utolsó napján kis- és középvállalkozásnak minősülő adózónak a közös beszerzés és értékesítés érdekében létrehozott olyan kapcsolt vállalkozással – a versenyhátrány megszüntetése céljából – kötött tartós szerződésre, amely kapcsolt vállalkozásban a kis- és középvállalkozások szavazati joga együttesen meghaladja az 50 százalékot,

b) az adózónak az állam vagy helyi önkormányzat részére történő, jogszabályban meghatározott kötelezettségen alapuló, visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, térítés nélkül átadott eszköz (ideértve a beruházás átadását is) esetében.

(4) A szokásos haszon az a haszon, amelyet összehasonlítható tevékenységet végző független felek összehasonlítható körülmények között elérnek.

(5) Az adóév utolsó napján kisvállalkozásnak nem minősülő gazdasági társaság, egyesülés, európai részvénytársaság, szövetkezet, európai szövetkezet és külföldi vállalkozó (kivéve a közhasznú non-profit gazdasági társaságot, és azt az adózót, amelyben az állam rendelkezik közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással), a bevallás benyújtásáig köteles az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet előírásai szerint rögzíteni a szokásos piaci árat, az annak meghatározásánál általa alkalmazott módszert, valamint az azt alátámasztó tényeket és körülményeket.

(6) Az alapítónak (ide nem értve az átalakulással, egyesüléssel, szétválással történő alapítást), a tőkét befogadó, a vagyont kiadó adózónak, továbbá a tagnak (részvényesnek) az (1)-(5) bekezdés előírásait a jegyzett tőke, tőketartalék nem pénzbeli hozzájárulással történő teljesítése, emelése, a jegyzett tőke tőke kivonással történő leszállítása esetén, továbbá a jogutód nélküli megszűnéskor a nem pénzben történő vagyonkiadásra, valamint az osztalék nem pénzbeli vagyoni értékű juttatásként történő teljesítésére is alkalmaznia kell, ha többségi befolyással rendelkező vagy az alapítással ilyené váló tag (részvényes) teljesíti a nem pénzbeli hozzájárulást, illetve részesedik a vagyomból.

(7) Az (1)-(6) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, illetve az adózó és külföldi telephelye közötti ügyletekre is.

(8) Az (1), továbbá az (5) bekezdésben foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni a belföldi illetőségű adózó külföldi telephelye és kapcsolatos vállalkozása közötti ügyletre, ide nem értve a (7) bekezdés sze-

rinti ügyletet, ha a belföldi illetőségű adózó nemzetközi szerződés rendelkezése alapján a társasági adóalapját úgy módosítja, hogy az ne tartalmazza a külföldön adóztatható jövedelmet.

(8a) A (7) bekezdéstől eltérően az (5) bekezdést nem kell alkalmazni a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye közötti ügyletre, ha a belföldi telephelye ezen ügylete nemzetközi szerződés rendelkezése alapján nem keletkeztet magyar társasági adófizetési kötelezettséget.

(9) Amennyiben a (2) bekezdésben meghatározott módszerek alkalmazása során indokolt (különös tekintettel a funkcióelemzésre, a minta elemszámára vagy a szélsőértékekre), az adózó azon középső tartomány alkalmazásával, amelybe a minta elemeinek fele esik (interkvartilis tartomány) további szűkítést végez, figyelembe véve az e törvény felhatalmazása alapján kiadott, a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettségről szóló miniszteri rendelet előírásait.

(10) A csoportos társasági adóalany tagjai az (1) és (2), (4)-(7), valamint a (9) bekezdésben foglaltakat csak olyan egymás közötti jogügyletükre alkalmazzák, amelynél

a) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az adózás előtti eredménye csökkentéseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az adózás előtti eredmény növeléseként,

b) az egyik fél által a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az adózás előtti eredménye növeléseként elszámolt összeget a másik fél a csoporttaggá válását megelőzően az (1) bekezdés *a)* pontja alapján az adózás előtti eredmény csökkentéseként elszámolt összeg még nem ellentételezte.

(10a) A csoportos társasági adóalany tagjai az (5) és (10) bekezdés szerinti kötelezettségüket a csoportképviselő útján teljesítik.

(10b) Ha az adózó csoportos adóalanyban fennálló tagsága nem adókötelezettsége megszűnése miatt szűnt meg, az adózó és a csoportos társasági adóalany többi tagja az (5) bekezdés szerinti kötelezettségét első alkalommal a csoporttagság megszűnését követő első adóbevallása (a többi tag esetében ideértve a csoportos társasági adóalany adóbevallását) benyújtásáig teljesíti minden olyan jogügyletre, amely tekintetében a tagság fennállása alatt a (10) bekezdés alapján mentesült e kötelezettség alól, de amely az (1), (3), valamint a (6) és (7) bekezdés szerint ezt követően befolyásolja adóalapját.

- OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017 (<http://www.oecd.org/tax/beps/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm>)

MEGOLDÁS – TANÁCSADÓI LEVÉL

Címzett: Kovács Péter (CFO), Kiss Ágnes (adóigazgató) – SSC

Feladó: Szabó Gergely (Tanácsadó partner), Szűcs Zsuzsa (Szenior tanácsadó) – ABC Tanácsadó Kft.

Tárgy: Szolgáltatási költségek allokációja

Az SSC által nyújtott szolgáltatási díjak allokációjának vizsgálata transzferár és Áfa szempontból

Vezetői összefoglaló

- Az SSC által nyújtott szolgáltatások árazása tekintetében a költség alapú árazási módszertant javasoljuk.
- A szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos költségeket haszonkulccsal növelten kell a szolgáltatást igénybeevőkre terhelni.
- A haszonkulcsot összhangban a szokásos piaci ár elvével, szolgáltatási területenként, összehasonlító kutatások alapján kell meghatározni.
- Az egyes szolgáltatást igénybevevő felek között megfelelő allokációs módszerrel kell a szolgáltatási díjakat szétosztani.
- A szolgáltatási díjak költségalapjába az SSC általános költségeit is be kell építeni
- A csoporttagoknak nyújtott szolgáltatásokat az SSC számlázhatja áfa mentesen, azonban a számlákon hivatkozni kell a fordított adófizetési kötelezettségre.
- A jogi tanácsadásról szóló számlákon javasoljuk hivatkozni a szolgáltatások közvetített jellegére is, mivel ennek egyéb közvetlen adós következményei is lehetnek.

Háttér

- Úgy értjük, hogy tevékenysége során a Társaság az alábbi funkcionális területeken nyújt támogató szolgáltatásokat a kapcsolt feleinek: HR, pénzügy, számvitel, jog, adózás, valamint call center szolgáltatás.
- A szolgáltatásokat a következő országokban található kapcsolt vállalkozások veszik igénybe (országonként egy jogi entitás): Szlovákia, Románia, Ukrajna, Hollandia, Ausztria.

- Call center szolgáltatást, valamint pénzügy és számviteli szolgáltatást minden fent felsorolt kapcsolt vállalkozásnak nyújt az SSC.
- A call center szolgáltatás alacsony hozzáadott értékű, adminisztratív jellegű tevékenységnek minősül. A funkció csupán az ügyfelek által megfogalmazott sztenderd kérdések megválaszolására terjed ki. A komplexebb problémák megoldása átírányításra kerül az cégcsoport anyavállalatához.
- HR szolgáltatás, csak a szlovák, román és ukrán kapcsolt vállalkozásnak nyújt az SSC.
- Jogi szolgáltatást egyedül a holland kapcsolt vállalkozásnak nyújtott az SSC, egy külső tanácsadó cég segítségével, melynek díja a vizsgált időszakban 60 millió forint volt.
- A jogi szolgáltatások kapcsán hozzáadott értéket az SSC nem teremtett.
- Adózási szolgáltatást a holland és osztrák kapcsolt vállalkozásnak nyújt az SSC. Saját munkavállalói támogatásához külső tanácsadó cégtől is igénybe vett szolgáltatásokat 12 600 000 forint értékben.
- Az SSC képviselői rendelkezésünkre bocsátották a holland anyavállalat által készített összehasonlító kutatásokat, melyeket felhasználtunk a szolgáltatási díjak meghatározásához, azonban az összehasonlító kutatások helyességét jelen megbízás keretében nem vizsgáltuk.
- Továbbá, az SSC képviselői rendelkezésünkre bocsátották a releváns költség, létszám és egyéb adatokat, amelyek a költségallokációs modell kialakításához szükségesek voltak. Ezen adatok valódiságának ellenőrzése nem képezte a megbízásunk tárgyát.

Transzferár

Transzferár módszertan

- Tekintettel arra, hogy a szolgáltatások nyújtója és igénybevevői kapcsolt feleknek minősülnek figyelemmel kell lenni a transzferár szabályokra a tranzakció kapcsán.
- Ennek értelmében, a szolgáltatási díjakat a szokásos piaci ár elvével összhangban kell meghatározni.
- A szolgáltatás nyújtás kapcsán javasoljuk, hogy költség alapú árképzés alapján kerüljenek kialakításra a transzferárok, vagyis a szolgáltatási díjak az év során.
- Ezen módszer alkalmazásakor a megfelelően meghatározott költségalapra kell egy a szokásos piaci ár elvével összhangban lévő haszonkulcsot felszámítani, majd az így kapott összeget szétosztani a szolgáltatást igénybevevők között.
- Az év lezárultával az ügyleti nettó nyereségen alapuló módszer segítségével elemezhető, hogy az év közben számlázott szolgáltatási díjak megfeleltek-e a szokásos piaci ár elvének.
- Ezen gyakorlat elvégzése során szükséges az összehasonlító kutatások elvégzése, annak érdekében, hogy meghatározzuk, hogy hasonló tevékenységet független felek, mekkora profitabilitással végeznek.
- Ennek összevetése szükséges az SSC által a tevékenységen realizált haszonnal.
- Amennyiben az SSC által realizált profit nincs összhangban a szokásos piaci ártartománnyal, szükséges lehet a transzferár módszertan módosítása, kiigazítások alkalmazása. Ennek a forogatókönyvnek a részletes bemutatása, elemzése nem képezi jelen megbízásunk tárgyát.

- Az alábbiakban tovább részletezzük, hogy mi alapján kell meghatározni a vállalatcsoporton belüli szolgáltatások szokásos piaci árát.

Szolgáltatásnyújtás ténye

Első lépésként, azt szükséges vizsgálni, hogy valóban történt-e szolgáltatás nyújtás. Ehhez az alábbi szempontok figyelembevétele szükséges.

Hasznosság vizsgálat („benefit test”)

- Szükséges annak vizsgálata, hogy a szolgáltatások igénybevétele követően, milyen előnyöket, hasznosságot (gazdasági és kereskedelmi értelemben) realizáltak a szolgáltatások igénybevevői.
- Tekintettel arra, hogy a szolgáltatások igénybevevői a napi feladataik ellátáshoz veszik igénybe a szolgáltatásokat, valamint ezáltal ezen tevékenységeket nem kell házon belül elvégezniük, vagy más szolgáltatás nyújtótól igénybe venniük (tehát ilyen költségük egyébiránt nem merül fel), illetve a duplikációt kizárhatjuk, megállapíthatjuk, hogy a szolgáltatások hasznosnak bizonyulnak a szolgáltatást igénybe vevőknek.

Duplikáció

- A releváns nemzetközi és magyar szabályozás, illetve gyakorlat alapján, nem levonható az a kapcsolt vállalatozás által számlázott szolgáltatási költség a szolgáltatás igénybevevőnél, amely szolgáltatást házon belül is elvégez a szolgáltatást igénybevevő, vagy amit más független vagy kapcsolt féltől igénybe vesz.

- Tekintettel arra, hogy jelen esetben a szolgáltatás igénybevevők ezen szolgáltatások saját maguk nem látják el, valamint más kapcsolt vagy független féltől nem vesznek igénybe ugyanilyen szolgáltatásokat (erre reális üzleti opciójuk sincs), a duplikáció nem áll fent.

Tulajdonosi szerepkör

- Fontos szabály, hogy egy cégcsoporton belül a leányvállalatok nem viselhetnek olyan költségeket, amelyek más cégek tulajdonosi szerepköréhez kapcsolódnak. Így, amennyiben szolgáltatás nyújtója (akár egy szolgáltatási központ, akár a végső anyavállalat) ilyen tevékenységet végez (pl. beszámolók konszolidálása) az ezen tevékenységhez kapcsolódó költségeket nem lehet a leányvállalatokra terhelni.
- Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló információk alapján az SSC nem végez tulajdonosi szerepkörhöz kapcsolódó feladatokat, számottevő ilyen költsége nem is keletkezik.

A fenti három alponthoz foglaltak alapján megállapítható, hogy valóban történik szolgáltatás nyújtás az SSC által a kapcsolt felek felé.

Szolgáltatási díj meghatározása a szokásos piaci ár elvével összhangban

Amennyiben megállapítottuk, hogy valóban történt szolgáltatás nyújtást, – mint jelen esetben is –, a következő lépés, hogy a szolgáltatási díjak a szokásos piaci ár elvével összhangban kerüljenek meghatározásra, az alábbiak szerint.

Költségalap meghatározása

- Fontos, hogy a költségalap minden a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos költséget tartalmazzon.
- Úgy értjük, hogy rendelkezésre állnak a szolgáltatási területenként felmerült költségek, amelyek tartalmazzák az adott területen dolgozók munkabérét és egyéb költségét.
- Továbbá, úgy értjük, hogy rendelkezésre áll információ az egyéb általános költségekről, mint például irodabérlet.
- Tekintettel, arra, hogy az irodai általános költségek is a szolgáltatás nyújtása kapcsán merülnek fel fontos, hogy ezeket a költségeket is beépítsük a szolgáltatási költségalapba.
- Tekintettel azonban arra, hogy szolgáltatási területenként eltérő haszon és allokációs kulcsok alkalmazása szükséges, fontos, hogy első lépésként az irodabérlet költségét szétosszuk az egyes szolgáltatási területek között.
- Mivel rendelkezésünkre állnak létszámadatok a szolgáltatási területek kapcsán, javasoljuk, hogy ezt használjuk allokációs kulcsként.
- Fontos, hogy a költségalapba nem csak a saját teljesítésű költségek, hanem indokolt esetben az igénybevett szolgáltatások költségei is bevonásra kerüljenek.
- Fontos követelmény továbbá, hogy a költségalapba nem tartozhatnak olyan költségek, amelyet a szolgáltatás nyújtója tulajdonosi szerepkörben végez (ún. shareholder costs). Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló információk alapján, ilyen tevékenységet nem végez az SSC ezt a szempontot nem szükséges figyelembe venni a költségallokációs gyakorlat és kalkuláció során.

Közvetett és közvetlen költség allokáció

- A magyar és a releváns nemzetközi szabályozás és gyakorlat alapján a közvetlen költségallokáció a preferált módszertan. Ez esetben pontosan meg kell határozni, hogy mely költségek melyik kapcsolt fél érdekében merültek fel és azokat közvetlenül kell feléjük továbbszámlázni.
- Jelen esetben, a jogi szolgáltatás tekintetében közvetlen költségallokáció javasolt, tekintettel arra, hogy ezen szolgáltatást csak egy kapcsolt félnek nyújtotta az SSC.
- Annak ellenére, hogy a közvetlen költségallokáció a preferált a magyar és a nemzetközi szabályozás is lehetővé teszi a közvetett allokációs metódusok alkalmazását.
- Tekintettel arra, hogy a többi szolgáltatási területen nem azonosítható egyértelműen, hogy melyik költség elem melyik kapcsolt fél érdekében merült fel, közvetett költségallokáció alkalmazását javasoljuk.

Allokációs kulcsok

- Közvetett költségallokációs metódusok esetében, az allokációs kulcsok alkalmazása szükséges.
- Az allokációs kulcsok meghatározására nincsenek egzakt szabályok. Alapvetően, olyan allokációs kulcsokat kell alkalmazni, amelyek üzletileg logikus eredményre vezetnek a szolgáltatási költségek felosztása kapcsán, könnyen elérhetőek és független felek is hasonló elvek mentén egyeznének meg az allokációs kulcsok terén.
- Ez alapján javasoljuk, hogy a pénzügy, számvitel és adózás területeken az kapcsolt felek árbevételének arányában osszuk fel a szolgáltatási díjakat. Ezt alátámasztja az is, hogy feltételez-

hető, hogy a nagyobb árbevétellel rendelkező cégek arányosan, több szolgáltatást vesznek igénybe ezen területeken.

- Tekintettel arra, hogy rendelkezésre állnak létszám adatok az érintett kapcsolt felek tekintetében, javasoljuk, hogy a HR szolgáltatás tekintetében a létszám legyen az allokációs kulcs, hiszen az jobban tükrözi a szolgáltatás igénybevétel intenzitását, mint pl. az árbevétel.
- Tekintettel arra, hogy a call center szolgáltatás tekintetében rendelkezésünkre áll információ a hívások számával kapcsolatban, javasoljuk, hogy ezt használjuk allokációs kulcsként.
- Csak azon kapcsolt felek között kell szétosztani a költségeket, akik az adott szolgáltatást igénybe veszik.
- Ahogy fentebb írtuk, a jogi szolgáltatások tekintetében, közvetlen allokációs metódus alkalmazható, így ott nem szükséges az allokációs kulcs meghatározása.

Haszonkulcs meghatározása

- A szolgáltatási területekhez kapcsolódó költségalapot haszonkulccsal növelten kell tovább számlázni a szolgáltatás igénybevevőknek, annak érdekében, hogy az SSC számára, tekintettel annak funkcionális és kockázati profiljára, biztosított legyen egy a szokásos piaci ár elvével összhangban lévő jövedelmezőség.
- A szokásos piaci ár elvének megfelelő haszonkulcsokat összehasonlító kutatások alapján lehet meghatározni, amely során a hasonló tevékenységet végző független felek pénzügyi adataiból képzünk egy szokásos piaci haszontartományt.
- Tekintettel arra, hogy ezen kutatások rendelkezésre állnak, azok eredménye felhasználható az alkalmazandó haszonkulcsok meghatározására.

- A hatályos magyar és nemzetközi szabályozás alapján az összehasonlító kutatások alapján meghatározott haszontartománynak az interkvartilis tartományra szűkített része tekinthető szokásos piaci tartománynak.
- Mivel személyes megbeszéléseink alapján úgy értjük, hogy a magyar adóalap maximalizálása a cél (természetesen minden adószabály betartása mellett), ahol a tranzakció jellege alapján ez helyesnek tekinthető a felső kvartilis mértékében állapítottuk meg az alkalmazandó haszonkulcsot a költségallokációs modellben.
- Felső kvartilisnak megfelelő haszonkulcs alkalmazását javasoljuk a pénzügy, számvitel, HR, valamint adózás területeken.
- A call center terület alacsony hozzáadott értékű, adminisztratív feladatnak minősül, így a tevékenység jellegéből adódóan nem javasoljuk a felső kvartilis mértékében meghatározni az alkalmazott haszonkulcsot. Javasoljuk, hogy e terület tekintetében a mediánnal összhangban kerüljön meghatározásra az alkalmazandó haszonkulcs mértéke.
- Tekintettel arra, hogy jogi területen hozzáadott értéket nem teremt az SSC, ezen a területen haszonkulcs alkalmazása nem indokolt, a költségeket haszonkulcs alkalmazása nélkül javasoljuk továbbterhelni.

Következtetés

- Ahogy a mellékelt kalkulációban bemutattuk a fenti módszertan alapján számlázott szolgáltatási díjak egy kb. 7 %-os költségarányos megtérülést biztosítanak a SSC-nek.
- Ez a profitszint tapasztalataink alapján, összhangban van hasonló tevékenységet végző társaságok profit szintjével és megfelelően tükrözi az SSC funkcionális és kockázati profilját.

Transzferár nyilvántartás, szokásos piaci ár megállapítása iránti kérelem

- Szeretnénk jelezni, hogy a tranzakció transzferár nyilvántartási kötelezettség alá esik, mivel annak szokásos piaci értéke Áfa nélkül meghaladja az 50 millió forintot és egyéb mentesítő feltételek sem állnak fent.
- Így minden évben a társasági adóbevallás elkészítéséig szükséges a transzferár nyilvántartást is elkészíteni. Ennek a feladatnak a része az összehasonlító kutatások frissítése, valamint három évente új összehasonlító kutatás készítése.
- Szeretnénk továbbá jelezni, hogy a magyar szabályozás lehetővé teszi, hogy az adózó a szokásos piaci ár megállapítása iránti kérelemmel forduljon az adóhatósághoz a kapcsolt felekkel folytatott tranzakciói kapcsán.
- A szokásos piaci ár megállapítására vonatkozó határozat, bizonyos feltételek fennállása mellett, bizonyosságot ad öt éven keresztül a kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók (jelen esetben a szolgáltatási díjak) szokásos piaci jellegére vonatkozóan. Így az adóhatóság egy esetleges ellenőrzés során nem vizsgálhatná az érintett tranzakciót, amennyiben a szokásos piaci ár megállapítása iránti kérelemben foglaltakhoz képest nem történt változás a tranzakció főbb feltételeiben.
- A szokásos piaci ár megállapítása iránti kérelemmel, jelentősen csökkenthetőek a tranzakció kapcsán az esetleges transzferár kockázatok.
- Amennyiben ez a lehetőség érdekli Önöket, szívesen részleteznék a szokásos piaci ár megállapítása iránti kérelemhez kapcsolódó folyamatot, hatósági díjakat, valamint az eljárás követ-

keztében realizálható előnyöket és esetleges hátrányokat egy személyes egyeztetés során.

Általános forgalmi adó

Adóalap és alkalmazandó adómérték

- Az SSC egyszerre nyújt „saját” (HR, pénzügy, számvitel, adózás, call center) és közvetített szolgáltatást (jogi tanácsadás). Az adóalap és az adómérték meghatározása mindkét kategória esetében azonos módon történik.
- Az általános forgalmi adó („áfa”) alapja főszabály szerint az ügyletet lebonyolító felek között kialakult ellenérték. Ha azonban a felek jogilag nem függetlenek egymástól, és további kritériumok is teljesülnek (az ellenérték aránytalanul magas vagy alacsony a szokásos piaci árhoz képest, ill. korlátozott áfa levonási jog valamelyik résztvevőnél stb.), akkor az áfa alapja a szolgáltatásnyújtás időpontjában érvényes piaci ár lesz. Ennek a kiegészítő szabálynak a célja, hogy a központi költségvetés biztosan ne essen el az adóbevételtől – a gyakorlat szerint ugyanis egy vállalatcsoport kapcsolt tagjai más piaci szereplőkhöz képest rugalmasabban tudják megállapítani az egyes ügyleteknél alkalmazott ellenértéket, amely majd az áfa alapjául szolgál. Arra tekintettel azonban, hogy a mi esetünkben az ügyletek számlázása már eleve piaci áron történik (ezt szolgálja ugyanis az összehasonlító kutatás és fent részletezett transferár módszertan), az áfa adóalap korrekciójára nincs szükség.
- Az SSC valamennyi szolgáltatást vagy más EU tagállamban letelepedett, vagy pedig harmadik országbeli adóalanynak (és nem magánszemélyeknek) nyújtja. Erre tekintettel a szol-

gáltatások áfa teljesítési helye az igénybevevő államában lesz, és az esetleg felmerülő adót az igénybevevő kapcsolt vállalkozás köteles megállapítani és bevallani saját országának szabályai szerint (ún. fordított adózás). Az SSC-nek az ügyletek után Magyarországon nem kell felszámítani a áfát.

- Gyakorlati oldalról fontos minden partner kapcsán külön meggyőződni arról, hogy a szolgáltatás igénybevevője tényleg adóalany lesz. Abban az esetben ugyanis, ha a partner magánszemély (vagy az adóalanyiságát nem tudja megfelelően igazolni), változik az áfa logika, és az ügyletek adókezelése. Az adóalanyiság igazolásának módjára nincs jogszabályi előírás sem a belföldi, sem pedig az Európai Unió gyakorlatában, a hatékonyságot szem előtt tartva bármilyen dokumentum elfogadható – a legegyszerűbb és legpraktikusabb megoldás egy erre vonatkozó írásos nyilatkozatot kérni a vevőtől. Tekintve, hogy a példában szereplő cégek egy vállalatcsoporthoz tartoznak, feltételezzük, hogy az SSC rendelkezik ilyen igazolásokkal.

Számlázási szempontok

- Az SSC által áfa nélkül kiállított számlákon hivatkozni kell rá, hogy az esetleg felmerülő adó megfizetésére a szolgáltatás igénybevevője lesz köteles. Erre tekintettel a „fordított adózás” kifejezést kell szerepeltetni a számlákon (az utalás bármely élő idegen nyelven is elfogadható, pl. angolul vagy németül, ha a számlák ilyen nyelven készülnek).
- Az áfa jogszabályok a fentiekén túl nem tartalmazzak más speciális előírást a kiállítandó számlákra (a mindenkor általános formai szabályokon túl).

- A helyi iparüzési adó („HIPA”) kapcsán azonban a jogi tanácsadásról kiállított SSC számlákon mindenképp javasolt hivatkozni a nyújtott szolgáltatás közvetített jellegére. Amennyiben ugyanis ez nem derül ki egyértelműen a számlából, az SSC HIPA adóalapja nem csökkenthető a közvetített szolgáltatás kapcsán felmerülő költséggel (bizonyos további feltételek vizsgálata még szükséges a kedvezmény érvényesíthetősége kapcsán).

Adóbevallás

- Az SSC által nyújtott szolgáltatásokat a társaságnak jelentenie kell az megfelelő időszaki áfa bevallásában.
- A tagállami szereplők között bonyolított szolgáltatásnyújtásról és termékértékesítésekről ezen felül az EU Összesítő nyilatkozatban is adatot kell szolgáltatni; ebből az adatok egy tagállami szinten összekapcsolt adatbázisba kerülnek át. Ebben a nemzeti adóhatóságok közvetlenül látják, hogy az érintett üzleti partnerek más EU országokban azonos adatokat jelentettek-e. Ezáltal az esetleges hibák, hiányosságok (csalási szándék) hatékonyabban szűrhető ki.

MEGOLDÁS – SZÁMÍTÁSOK

Költségkimutatás és létszám adatok a szolgáltatás nyújtójánál		
Szolgáltatási terület	Költség	Létszám
HR	77 100 000 Ft	28,5
Pénzügy	220 560 000 Ft	40
Számvitel	171 300 000 Ft	35
Jog	60 000 000 Ft	0
Adózás	118 700 000 Ft	10
Call Center	kb. 500 forint hívásonként	60
Irodabérlés és rezsik	36 000 000 Ft	

Call center hívások országonként	
Ország	Hívások száma
SK	67 512
RO	80 760
UA	63 243
NL	89 220
AT	39 112

Releváns pénzügyi és létszám adatok a szolgáltatás igénybevevőknél		
Ország	Árbevétel (ezer euró)	Létszám
SK	5420	208
RO	3420	112
UA	3760	310
NL	4500	67
AT	3 960	120

Call center költségek kiszámítása		
Ország	Hívások száma	Költség
SK	67 512	33 756 000 Ft
RO	80 760	40 380 000 Ft
UA	63 243	31 621 500 Ft
NL	89 220	44 610 000 Ft
AT	39 112	19 556 000 Ft

Irodával kapcsolatos költségek allokációja			
Szolgáltatási terület	Létszám	%	Szolgáltatási területre jutó költség
HR	28,5	16%	5 913 545 Ft
Pénzügy	40	23%	8 299 712 Ft
Számvitel	35	20%	7 262 248 Ft
Jog	0	0%	0 Ft
Adózás	10	6%	2 074 928 Ft
Call Center	60	35%	12 449 568 Ft
SUM	173,5	100%	36 000 000 Ft

Költség összesítése szolgáltatási területenként			
Szolgáltatási terület	Költség	Mark-up	Kiszámlázandó összeg
HR	83 013 545 Ft	6 524 865 Ft	89 538 409 Ft
Pénzügy	228 859 712 Ft	21 421 269 Ft	250 280 981 Ft
Számvitel	178 562 248 Ft	16 713 426 Ft	195 275 674 Ft
Jog	60 000 000 Ft	0 Ft	60 000 000 Ft
Adózás	120 774 928 Ft	10 012 242 Ft	130 787 169 Ft
Call Center	182 373 068 Ft	9 301 026 Ft	191 674 094 Ft

Allokációs kulcsok meghatározása	
Szolgáltatási terület	Allokációs kulcs
HR	Létszám
Pénzügy	Árbevétel
Számvitel	Árbevétel
Jog	N/A
Adózás	Árbevétel
Call Center	Hívások száma

Allokációs arányok meghatározása - árbevétel (pénzügy, számvitel)		
Ország	Árbevétel (eEUR)	%
SK	5 420	26%
RO	3 420	16%
UA	3 760	18%
NL	4 500	21%
AT	3 960	19%
SUM	21 060	100%

Allokációs arányok meghatározása - árbevétel (adózás)		
Ország	Árbevétel (eEUR)	%
NL	4 500	53%
AT	3 960	47%
SUM	8 460	100%

Allokációs arányok meghatározása - létszám		
Ország	Létszám	%
SK	208	33%
RO	112	18%
UA	310	49%
SUM	630	100%

Allokációs arányok meghatározása - hívások száma		
Ország	Hívások száma	%
SK	67 512	20%
RO	80 760	24%
UA	63 243	19%
NL	89 220	26%
AT	39 112	12%
SUM	339 847	100%

Magyarázatok

- A hívások száma és megadott átlagos költség (500 forint per hívás) alapján kiszámítottuk a call center tevékenység költségét országonként.
- Az irodával kapcsolatos költségeket felosztottuk a szolgáltatási területek között a létszám arányában.
- A fentiek alapján összegeztük a teljes költséget szolgáltatási területenként.
- Az összehasonlító kutatások eredménye alapján kiszámítottuk a szokásos piaci ár elvének megfelelő haszon értékét szolgáltatási területenként
  - Tekintve, hogy a magyar adóalap maximalizálása volt a cél, alapvetően a felső kvartilist alkalmaztuk.
  - A pénzügy és a számvitel területekre egy kutatás készült, így a haszonkulcs a két terület tekintetében megegyezik.
  - Call center tevékenység adminisztratív jellegűnek minősül, így az adminisztrációs szolgáltatásokra készült kutatás alkalmaztuk. Tekintettel a tevékenység alacsony hozzáadott értékére, itt viszont a mediánt alkalmaztuk.
  - Jogi szolgáltatások terén a külső tanácsadó cég munkájá-

hoz az SSC hozzáadott értéket nem teremtett, így haszonkulcs alkalmazása nem indokolt.

- A fenti lépések után rendelkezésre állt szolgáltatás típusonként a költségek szokásos piaci haszonkulccsal növelt összege.
- Ezen összeget a megfelelő allokációs kulcsok alapján szétosztottuk a szolgáltatás igénybevevők között.
  - a HR szolgáltatások tekintetében az allokációs kulcs a létszám volt, a költséget a szlovák, román és az ukrán cég között osztottuk fel.
  - A pénzügy, számvitel és adózás területeken pedig az árbevételt használtuk allokációs kulcsként.
  - A pénzügy és számvitel területeken a költséget az összes kapcsolt fél között osztottuk fel.
  - Az adózás esetében a költségeket holland és az osztrák cég között osztottuk fel.
  - A call center tevékenységek tekintetében a kiválasztott allokációs kulcs a hívások száma volt. A költségeket az összes kapcsolt fél között osztottuk fel.
  - A jogi költségeket haszonkulcs nélkül közvetlenül terheljük a holland cégre.

Általános forgalmi adó – Példák (Földes Balázs)

Fizetendő és levonható áfa – Belföldi tevékenységek

TÉNYÁLLÁS

A Kvazir Könyvkiadó és Könyvterjesztő Kft. könyvek kiadásával és kereskedelmével foglalkozik.

A Kvazir Kft. az „A fény gazdaságtana – a Nap és a Hold piaci mechanizmusai” című könyv kiadója. A szerző – Leer-Incze Barnabás egyéni vállalkozó – jogdíj ellenében adja át a kiadás jogát a kiadónak. A szerkesztési munkálatokat a Kvazir Kft. munkavállalója, Kovács Péter végzi el, két hét alatt, a munkabéren kívül további ellenérték nélkül. A könyvet a Kvazir Kft. megbízásából a Hét Korona Nyomdaipari Zrt. kinyomtatja, majd a szakmai ellenőrzéseket követően a kész példányokat átadja a Kvazir Kft.-nek. A Kvazir Kft. kifizeti a megbízás (előre meghatározott) ellenértékét a nyomda részére.

A Kvazir Kft. a könyvek egy részét saját boltjaiban (a Kvazir Könyvesházakban) értékesíti az olvasók részére, más részét nagykereskedőként adja át fix ellenérték fejében a Boldog Kóda Kft. (mint kiskereskedelmi tevékenységet végző vállalkozás) részére.

A könyv promóciója során a Kvazir Kft. a könyv néhány példányát elszállítja az ÍróFeszt irodalmi fesztiválra, ahol felolvasásokat tartanak

belőle. Az ÍróFesztven a szerző dedikációt is tart. Ezen kívül a könyv első fejezetét honlapján is elérhetővé teszi a kiadó kedvcsinálóként.

A promóciókban a Boldog Kóda Kft. is részt vállal. A Kft. vállalja, hogy a Boldog Kóda boltokban a könyv megjelenését követő két hónapon keresztül a könyvet hirdető plakátokat kihelyezi külön díj ellenében. A felek úgy állapodnak meg, hogy az egyszerűbb elszámolás érdekében a plakátkihelyezési díj összegével csökkentik a kiadó részére a könyvekért fizetendő összeget.

FELADAT

Állapítsuk meg, a Kvazir Kft. fenti tevékenységei kapcsán mely esetekben, milyen jogcímen (pl. termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, termékbeszerzés, szolgáltatás igénybevétel) keletkezik áfafizetési kötelezettség vagy áfalevonási jog.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

2. § E törvény alapján adót kell fizetni:

a) adóalany által – ilyen minőségében – belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása (...) után.

5. § (1) Adóalany: az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére. Az érintett személy vagy szervezet jog- és cselekvőképességére személyes joga az irányadó, ha azonban személyes joga alapján nem lenne jog- és cselekvőké-

pes, de a magyar jog alapján igen, akkor jog- és cselekvőképességét a magyar jog alapján kell elbírálni.

6. § (1) Gazdasági tevékenység: valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik.

(5) Nem minősül az (1) bekezdésben említett független formában végzett gazdasági tevékenységnek az a tevékenység, amelyet munkaviszony, munkaviszony jellegű jogviszony vagy olyan munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében végeznek, amelyben a jogosult irányítása és felelőssége mellett a kötelezett alárendelt helyzetben van a tevékenység végzése eredményének, díjazásának, valamint egyéb feltételeinek és körülményeinek meghatározásában.

9. § (1) Termék értékesítése: birtokba vehető dolog átengedése, amely az átvevőt tulajdonosként való rendelkezésre jogosítja, vagy bármely más, a birtokba vehető dolog szerzése szempontjából ilyen joghatást eredményező ügylet.

13. § (1) Szolgáltatás nyújtása: bármely olyan ügylet, amely e törvény értelmében nem termék értékesítése.

(2) Az (1) bekezdésben említett ügylet magában foglalja az alábbiakat is:

a) vagyoni értékű jogok időleges vagy végleges átengedését (...).

65. § Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében az adó alapja – ha e törvény másként nem rendelkezik – a pénzben kifejezett ellenérték, amelyet a jogosult kap vagy kapnia kell (...).

66. § (1) Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében, ha az ellenérték nem pénzben kifejezett, és megtérítése sem pénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel vagy pénzhelyettesítő eszközzel történik, hanem termék értékesítésével, szolgáltatás nyújtásával, mindkét ügyletet önállóan kell figyelembe venni azzal, hogy az egyik a másiknak az ellenértéke.

70. § (1) Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében az adó alapjába beletartoznak:

b) a felmerült járulékos költségek, amelyeket a termék értékesítője, szolgáltatás nyújtója hárít át a termék beszerzőjére, szolgáltatás igénybevevőjére(...).

120. § Abban a mértékben, amilyen mértékben az adóalany – ilyen minőségében – a terméket, szolgáltatást adóköteles termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása érdekében használja, egyéb módon hasznosítja, jogosult arra, hogy az általa fizetendő adóból levonja azt az adót, amelyet

a) termék beszerzéséhez, szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódóan egy másik adóalany (...) rá áthárított (...).

138. § Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében az adót – ha e törvény másként nem rendelkezik – az az adóalany fizeti, aki (amely) az ügyletet saját nevében teljesíti.

C-349/96. sz ügy (Card Protection Plan Ltd)

29. A Hatodik Irányelv 2(1) cikkéből következik egyrészt, hogy minden egyes szolgáltatásnyújtást általában önállóan és egymástól függetlenül kell megítélni, másrészt pedig, ha egy ügylet gaz-

dasági tartalma alapján egyetlen szolgáltatást alkot, azt nem lehet mesterségesen felosztani a HÉA-rendszer működésének sérelme nélkül. Az ügylet meghatározó és alapvető jellemzőit szükséges megállapítani ahhoz, hogy eldönthető legyen: az adóalany által a átlagos fogyasztóként eljáró megrendelőnek végzett tevékenység több, egymástól független szolgáltatás nyújtásának minősül, vagy egyetlen szolgáltatásnak.

30. Különösen azokban az esetekben kell egyetlen szolgáltatásról beszélnünk, amikor az ügylet valamely eleme alkotja a fő szolgáltatást, míg az ügylet más elemei ezzel szemben járulékos szolgáltatások, melyek oszttják a fő szolgáltatás adóügyi megítélését. A szolgáltatásokat a fő szolgáltatáshoz járulékosan kapcsolódónak kell tekinteni, ha a megrendelő számára nem jelent önálló célt az igénybe vétele, csak a fő szolgáltatás jobb felhasználását segíti elő.

[Áfa. 2. § a); Áfa. 5. § (1) ; Áfa 6. § (1) és (5); Áfa 9. § (1) ; Áfa 13. § (1) és (2); Áfa 65. § ; Áfa 66. § (1); Áfa 70. § (1) b); Áfa 120. § a); Áfa 138. §; C-349/96. sz ügy 29. és 30.]

MEGOLDÁS

A szerző (egyéni vállalkozó) által a könyv kiadási jogának (mint vagyoni értékű jognak) az átengedése a kiadó részére szolgáltatás nyújtása¹. A szerző számlájában általános forgalmi adót számít fel a jog átruházása, mint szolgáltatás nyújtása után². A jog megszerzése,

---

1 Áfa törvény, 13. § (2) a)

2 Áfa törvény, 138. §

mint gazdasági tevékenysége érdekében igénybe vett szolgáltatás után a Kvazir Kft.-nek adólevonási joga keletkezik³.

A Kvazir Kft. munkavállalója által a Kft. részére munkabér ellenében végzett szerkesztési tevékenység nem minősül az áfa hatálya alá tartozó szolgáltatás nyújtásának. Tevékenységét munkaviszony, nem pedig független formában végzett gazdasági tevékenység részeként végezte a szerkesztő⁴, márpedig a nem gazdasági tevékenységet folytató személy nem minősül adóalany⁵, ezért tevékenysége nem esik az áfa hatálya alá⁶.

A könyvet a Hét Korona Zrt. kinyomtatja, majd átadja a Kvazir Kft.-nek. Mivel a szerződés alapján végzett tevékenység eredményeképpen birtokba vehető dolog (a könyvek) átengedésére kerül sor, mely a kiadót tulajdonosként való rendelkezésre jogosítja, az ügylet termékértékesítésnek minősül⁷. A nyomdát a termékértékesítés után áfafizetési kötelezettség terheli⁸, a kiadó a rá hárított áfát levonásba helyezheti a termékbeszerzés kapcsán⁹.

A könyvek nyomda általi átadását megelőzően a könyv kinyomtatása a kiadó erre irányuló megbízása alapján nem minősülhet önálló ügyletnek, például szolgáltatásnak az áfa rendszerében. A könyvek

---

3 Áfa törvény, 120. §

4 Áfa törvény, 6. § (5)

5 Áfa törvény, 5. § (1)

6 Áfa törvény, 2. § a)

7 Áfa törvény 9. § (1)

8 Áfa törvény, 138. §

9 Áfa törvény, 120. §

előállítását ugyanis a könyvek átadásának elengedhetetlen, szükséges előfeltétele, és ezért a termékértékesítés járulékos elemének minősül. A nyomtatás ezért önmagában nem adóköteles, hanem a termékek értékesítésének része. A teljes szerződés szerinti ellenérték ezért a termékértékesítés ellenértékének minősül¹⁰.

A Kvazir Kft. saját boltjaiban a könyv értékesítése ellenérték fejében áfaköteles termékértékesítés¹¹. Az eladó a Kvazir Kft., ezért áfafizetési kötelezettség terheli a könyvek kiskereskedelmi ára után¹².

A Kvazir Kft. mint nagykereskedő könyveket ad át a kiskereskedő Boldog Kóda Kft. részére ellenérték fejében. Ez az ügylet szintén termékértékesítésnek minősül, mivel az ügylet tárgya birtokba vehető dolog (a könyvek) átengedése a kiskereskedő (vevő) részére¹³. A Kvazir Kft.-t áfafizetési kötelezettség terheli a megállapodás szerinti ár után¹⁴.

A könyv promóciója során a kiadó a könyv példányait elszállítja az Író-Feszt fesztiválra, ahol felolvassanak belőle. Ez a tevékenység csak akkor minősülne adóköteles szolgáltatás nyújtásának, ha a kiadó ezért ellenértéket követelne¹⁵. Amennyiben pusztán promóciós céllal, ellenérték nélkül kerül sor a felolvasásra, az ügylet nem esik az áfa hatálya alá.

---

10 Áfa törvény, 70. § (1) b) és C-349/96. sz. ügy (Card Protection Plan Ltd), 29-30. pont

11 Áfa törvény, 2. § a) és 9. § (1)

12 Áfa törvény, 138. §

13 Áfa törvény, 2. § a) és 9. § (1)

14 Áfa törvény, 138. §

15 Áfa törvény, 2. § a)

Hasonlóképpen az áfa hatályán kívüli az is, ha a szerző (ellenérték felszámítása nélkül) dedikálja az olvasók már megvásárolt könyveit.

Hasonlóképpen, a kiadó honlapján kedvcsinálóként ingyenesen letölthető könyvszöveg (az első fejezet) biztosítása nem áfaköteles cselekmény, mivel nem ellenérték fejében történik¹⁶.

A Boldog Kóda Kft. vállalta a könyv plakátjainak kihelyezését külön díj ellenében. Ez ellenérték fejében teljesített tevékenység, azaz áfaköteles szolgáltatásnyújtás¹⁷. A Boldog Kóda Kft. mint a szolgáltatás nyújtója áfát fizet¹⁸ és számlát állít ki a Kvazir Kft. részére. A számlában felszámított áfa összegét a Kvazir Kft. mint a szolgáltatás igénybe vevője levonásba helyezheti¹⁹.

Az a körülmény, hogy a plakátkihelyezés díját nem önállóan fizeti ki a Kvazir Kft. a Boldog Kóda Kft. részére, nem befolyásolja az ügylet áfarendszerbeli kezelését. A könyvek árába történő beszámítás a pénzügyi rendezés egyszerűsített módja csupán. A beszámításra kerülő összeg ugyanúgy pénzügyileg elszámolt ellenértéknek minősül, mintha a könyvek teljes árát és a plakátkihelyezés teljes díját megfizették volna a felek²⁰.

---

16 Áfa törvény, 2. § a)

17 Áfa törvény, 2. § a), 13. § (1)

18 Áfa törvény, 138. §

19 Áfa törvény, 120. §

20 Áfa törvény 65. § és 66. § (1)

Fizetendő és levonható áfa – Nemzetközi kereskedelem

TÉNYÁLLÁS

A LudoTrade Kft. játékok nagykereskedelmével foglalkozik.

A LudoTrade Kft. műanyag építőjátékokat szerez be holland, dán és norvég játékgyártó cégektől. A játékok a LudoTrade szegedi raktárába érkeznek. A LudoTrade magyar kiskereskedelmi partnerei a készleten lévő játékokból rendelhetnek. A rendeléseket a LudoTrade Kft. három munkanapon belül kiszállítja kiskereskedelmi partnerei részére. Az áruk ellenértéke 15 napon belül átutalással fizetendő.

Legújabb építőjáték termékeinek bevezető kampánya kapcsán a LudoTrade Kft. speciális digitális tartalmat (egy virtuális építmény tervező applikációt) vásárol az építőjátékok brit gyártójától. Az applikációt ingyenesen bocsátja potenciális magyarországi végfogyasztók rendelkezésére a LudoTrade Kft.

A LudoTrade Kft. nemzetközi piacokon is terjeszkedni kezd. Magyar kiskereskedelmi partnerein kívül immár szlovákiai és szerb játék kereskedőházakkal is szerződik. Ezeket a partnereket is szegedi raktárában található készleteiből szolgálja ki (5 munkanapos szállítási határidővel).

FELADAT

Állapítsuk meg, a LudoTrade Kft. fenti tevékenységei kapcsán a nemzetközi ügyletek után mely esetekben, milyen jogcímen (pl. termékérté-

lesítés, szolgáltatásnyújtás, termékimport, termékbeszerzés, szolgáltatás igénybevétel) keletkezik áfafizetési kötelezettség vagy áfalevonási jog.

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

2. § E törvény alapján adót kell fizetni:

- a) adóalany által – ilyen minőségében – belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása,
- b) terméknek az Európai Közösségen (a továbbiakban: Közösség) belüli egyes, belföldön és ellenérték fejében teljesített beszerzése és
- c) termék importja után.

9. § (1) Termék értékesítése: birtokba vehető dolog átengedése, amely az átvevőt tulajdonosként való rendelkezésre jogosítja, vagy bármely más, a birtokba vehető dolog szerzése szempontjából ilyen joghatást eredményező ügylet.

13. § (1) Szolgáltatás nyújtása: bármely olyan ügylet, amely e törvény értelmében nem termék értékesítése.

(2) Az (1) bekezdésben említett ügylet magában foglalja az alábbiakat is:

- a) vagyoni értékű jogok időleges vagy végleges átengedését (...).

19. § A 2. § b) pontja a következő eseteket foglalja magában:

- a) terméknek adóalany vagy nem adóalany jogi személy általi beszerzése, feltéve, hogy az értékesítő olyan adóalanyként jár el, aki (amely) a Közösség azon tagállamában, ahol adóalanyként nyilvántartásba vették, nem részesül e tagállam azon joga szerinti adó-

mentességben, amely tartalmában a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: HÉA-irányelv) 282-292. cikkeinek felel meg, és akinek (amelynek) ez a termékértékesítése nem tartozik a 29. és 32. § alkalmazása alá (...).

24. § (1) Termék importja: olyan terméknek a Közösség területére történő behozatala vagy egyéb módon való bejuttatása, amely – az Európai Közösséget létrehozó Szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 24. cikkének értelmében – nincs szabad forgalomban.

26. § Abban az esetben, ha a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző vagy – bármelyikük javára – más végzi, a termék értékesítésének teljesítési helye az a hely, ahol a termék – a beszerző nevére szóló rendeltetéssel – a küldeménykénti feladásakor vagy a fuvarozás megkezdésekor van.

37. § (1) Adóalany részére nyújtott szolgáltatások esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a szolgáltatás igénybevevője gazdasági céllal letelepedett, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig az a hely, ahol lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van.

89. § (1) Mentés az adó alól – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott eltéréssel – a belföldön küldeményként feladott vagy belföldről fuvarozott termék értékesítése igazoltan belföldön kívülre, de a Közösség területére, függetlenül attól, hogy a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző vagy – bármelyikük javára – más végzi, egy olyan másik adóalanynak, aki (amely) ilyen minőségében nem belföldön, hanem a Közösség más tagállamában jár el, vagy szintén a Közösség más tagállamá-

ban nyilvántartásba vett adófizetésre kötelezett, nem adóalany jogi személynek.

98. § (1) Mentés az adó alól a belföldön küldeményként feladott vagy belföldről fuvarozott termék értékesítése a Közösség területén kívülre, feltéve, hogy a termék küldeménykénti feladását vagy fuvarozását

a) az értékesítő maga vagy - javára - más végzi (...).

120. § Abban a mértékben, amilyen mértékben az adóalany - ilyen minőségében - a terméket, szolgáltatást adóköteles termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása érdekében használja, egyéb módon hasznosítja, jogosult arra, hogy az általa fizetendő adóból levonja azt az adót, amelyet (...)

b) termék beszerzéséhez - ideértve a termék Közösségen belüli beszerzését is -, szolgáltatás igénybevételéhez - ideértve az előleget is, ha az adót a 140. § a) pontja szerint a szolgáltatás igénybevevője fizeti - kapcsolódóan fizetendő adóként megállapított;

c) termék importjához kapcsolódóan

ca) maga vagy közvetett vámjogi képviselője megfizetett (...).

140. § Abban az esetben, ha a szolgáltatás nyújtása teljesítési helyének megállapítására

a) a 37. § (1) bekezdését kell alkalmazni, az adót a szolgáltatást igénybevevő - a 36. § értelmében vett - adóalany (...)

fizeti, feltéve, hogy a szolgáltatást nyújtó adóalany belföldön gazdasági céllal nem telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye nincs belföldön.

143. § (1) Termék Közösségen belüli beszerzése esetében az adót – a (2) bekezdésben és a 144. §-ban meghatározott eltéréssel – a terméket beszerző

a) adóalany (...) fizeti.

145. § (1) Termék importja esetében az adót az importáló fizeti. Importáló az, aki (amely) a vámjogi rendelkezések értelmében adósként – ide nem értve a közvetett vámjogi képviselőt – behozatali vámtartozás megfizetésére kötelezett, vagy kötelezett lenne abban az esetben, ha a termék importja vámköteles lenne.

[Áfa. 2. § a), b) és c); Áfa. 9. § (1); Áfa. 13. § (1) és (2) a); Áfa. 19. §; Áfa. 24. § (1); Áfa. 26. §; Áfa. 37. § (1); Áfa. 89. § (1); Áfa. 98. § (1) a); Áfa. 120. § b) és c) ca); Áfa. 140. § a); Áfa. 143. § (1) a); Áfa. 145. § (1)]

MEGOLDÁS

A LudoTrade Kft. termékeket vásárol, melyek külföldről a LudoTrade magyarországi raktárába kerülnek leszállításra.

A holland és dán gyártók az EU egy másik tagállamából adják fel termékeiket a LudoTrade részére. Ez termék Közösségen belüli beszerzése, mely az áfa hatálya alá esik²¹ Magyarországon, hiszen a termékeket adóalany (a LudoTrade Kft.) szerzi be – más EU tagállamok adóalanyaitól.

---

21 Áfa törvény, 2. § b) és 19. § a)

A Közösségen belüli termékbeszerzés miatt adófizetési kötelezettség terheli a LudoTrade Kft-t mint a terméket beszerző adóalanyt²² a termékek ára után. Ugyanezen áfa összeget a LudoTrade Kft. egyben levonásba is helyezheti²³, hiszen a beszerzett építőjátékokat belföldi adóköteles termékértékesítéseihez használja.

A norvég gyártó EU-n kívüli, harmadik országból adja fel termékeit a LudoTrade részére, Magyarországra. Ez korábban szabad forgalomban nem lévő termék a Közösség területére történő behozatala, vagyis a termék importja²⁴. A termék importja is adóköteles ügylet²⁵, mely után a LudoTrade Kft-t mint importálót terheli adófizetési kötelezettség²⁶. A megfizetett import áfát a LudoTrade szintén levonásba helyezheti²⁷, hiszen az importált építőjátékot belföldi adóköteles termékértékesítéseihez használja.

A játékok értékesítése magyarországi kiskereskedelmi vállalkozások részére nem nemzetközi ügylet – egyébként a belföldi termékértékesítés szintén adóköteles az általános szabályok szerint²⁸.

Az applikáció vásárlása nem minősül termék beszerzésének²⁹, mivel a szoftver mint digitális tartalom nem birtokba vehető, kézzel

---

22 Áfa törvény, 143. § (1) a)

23 Áfa törvény, 120. § b)

24 Áfa törvény, 24. § (1)

25 Áfa törvény, 2. § c)

26 Áfa törvény, 145. § (1)

27 Áfa törvény, 120. § ca)

28 Áfa törvény, 2. § a)

29 Áfa törvény, 9. § (1)

fogható dolog. Éppen ezért az ügylet szolgáltatásnak minősül³⁰, mint minden olyan ügylet, mely nem minősül termék értékesítésnek (a vagyoni értékű jogok átengedése nevesítetten is szolgáltatásnak minősül, márpedig a szoftverek „értékesítése” lényegében egyes vagyoni értékű jogok átengedését jelenti).

A brit cég által a magyar LudoTrade Kft.-nek nyújtott szolgáltatás (szoftver rendelkezésre bocsátása) nemzetközi ügylet. A magyarországi cégek részére nyújtott ilyen szolgáltatások teljesítési helye Magyarország³¹ (részletesebben lásd a teljesítés helyére vonatkozó pontokat), vagyis az ügylet Magyarországon áfaköteles.

A brit cégtől igénybe vett, de Magyarországon adóköteles szolgáltatás miatt a LudoTrade Kft.-t, mint megrendelőt terheli az adófizetési kötelezettség³² a szoftverért fizetett ellenérték után, a fordított adózási szabályoknak megfelelően. Ugyanezen áfa összeget a LudoTrade Kft. egyben levonásba is helyezheti³³, hiszen a szoftver beszerzése belföldi adóköteles termékértékesítéseihez használja (a szoftver beszerzésének célja a LudoTrade által forgalmazott építőjátékok promóciója, azaz a LudoTrade termékértékesítési forgalmának növelése).

A szlovákiai kereskedőház részére történő értékesítés Közösségi értékesítés. A termékértékesítés Magyarországon történik³⁴, de mentes az adó alól³⁵, mivel a termék Magyarországról egy másik EU tag-

---

30 Áfa törvény, 13. § (1), illetve (2) a)

31 Áfa törvény, 37. § (1)

32 Áfa törvény, 140. § a)

33 Áfa törvény, 120. § b)

34 Áfa törvény, 26. §

35 Áfa törvény, 89. §

államba kiszállításra kerül, és a kereskedőház minden bizonnyal adóalanynak minősül Szlovákiában. (A termék beszerzése után a szlovák kereskedőház fog áfát fizetni Szlovákiában, Közösségi termékbeszerzés jogcímen).

A szerb kereskedőház részére történő értékesítés termék exportja. A termékértékesítés Magyarországon történik³⁶, de mentes az adó alól³⁷, mivel a terméket a LudoTrade Kft. Szerbiába, azaz a Közösség területén kívülre elfuvarozza. (A termék beszerzése után a szerb kereskedőház fog áfát fizetni Szerbiában, termékimport jogcímen).

Levonási tilalmak - Gazdasági cél

TÉNYÁLLÁS

Társaságunk alkalmazotti motiváció növelése érdekében a saját részterületén legjobban teljesítő 10 munkavállalójának értékes hordozható személyi számítógépeket vásárol. A számítógépeket az érintett alkalmazottak megkapják Társaságunktól, és szabadon rendelkezhetnek velük, bármilyen célra használhatják. A számítógépek használatáról nyilvántartást nem vezetünk.

---

36 Áfa törvény, 26. §

37 Áfa törvény, 98. § (1) a)

FELADAT

Állapítsuk meg, hogy levonható-e az áfa a számítógépek beszerzése után!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

11. § (1) Ellenérték fejében teljesített termékértékesítés [2. § a) pontja] az is, ha az adóalany a terméket vállalkozásából véglege- sen kivonva, azt saját vagy alkalmazottai magánszükségletének kielégítésére vagy általában, vállalkozásától idegen célok elérésére ingyenesen felhasználja, illetőleg azt más tulajdonába ingyenesen átengedi, feltéve, hogy a termék vagy annak alkotórészeinek szer- zéséhez kapcsolódóan az adóalanyt egészben vagy részben adóle- vonási jog illette meg.

68. § A 11. és 12. §-ban említett esetekben az adó alapja a termék vagy az ahhoz hasonló termék teljesítéskor megállapított beszerzési ára, ilyen ár hiányában pedig a teljesítéskor megállapított előállítási értéke.

120. § Abban a mértékben, amilyen mértékben az adóalany – ilyen minőségében – a terméket, szolgáltatást adóköteles termékértékesí- tése, szolgáltatásnyújtása érdekében használja, egyéb módon hasz- nosítja, jogosult arra, hogy az általa fizetendő adóból levonja azt az adót, amelyet

a) termék beszerzéséhez, szolgáltatás igénybevételehez kapcsoló- dóan egy másik adóalany – ideértve az Eva. hatálya alá tartozó sze- mélyt, szervezetet is – rá áthárított (...).

[Áfa. 11. § (1); Áfa. 68. §; Áfa. 120. § a)]

MEGOLDÁS

A Társaság beszerzései utáni áfa akkor helyezhető levonásba, ha a számítógépet a Társaság adóköteles termékértékesítés, szolgáltatásnyújtása érdekében használja³⁸. A számítógép, melyet a Társaság azzal a céllal szerez be, hogy alkalmazottainak ellenérték nélkül átadja, nem a Társaság adóköteles tevékenységét szolgálja. Éppen ezért a számítógép beszerzése után nem érvényesíthető adólevonási jog.

Elképzelhető olyan érvelés is, hogy a számítógépek beszerzése közvetetten elősegíti a Társaság adóköteles forgalmát, mivel alkalmazottait jobb teljesítményre sarkallja a jutalmazás. Ebben az esetben akár úgy is tekinthetjük: a Társaság bevonta adóköteles tevékenysége körébe a beszerzett számítógépeket, ezért áfalevonással élhet beszerzésük után.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy ebben az esetben a számítógépek mint gazdasági tevékenység körébe bevont termék ellenérték nélkül más tulajdonába történő átadása áfaköteles termékértékesítésnek minősül³⁹, hiszen a beszerzést után az áfa levonható volt. Ekkor tehát az átadásakor keletkezik a Társaságnak áfafizetési kötelezettsége – éppen a számítógépek beszerzési ára után⁴⁰.

Így tehát a vállalkozás vagy nem helyezi levonásba a számítógépek beszerzése után az áfát; vagy ha az áfát levonta, a számítógépek ingyenes átadásakor „vissza kell fizetnie” a beszerzési ár utáni, korábban levont áfát.

---

38 Áfa törvény, 120. § a)

39 Áfa törvény, 11. § (1)

40 Áfa törvény, 68. §

Levonási tilalmak - Adóköteles és adómentes cél

TÉNYÁLLÁS

Társaságunk ingatlanfejlesztéssel és bérbeadással foglalkozik. Új építésű lakóházat építettünk, melyben a lakásokat áfamentesen bérbeadjuk. Az épület földszintjén található helyiségeket egy kiskereskedelmi vállalkozás veszi bérbe, melyben boltot üzemeltet. A bolt helyiségeket áfa felszámításával adjuk bérbe.

FELADAT

a) A bolt helyiségekben kivitelezési hiba miatt Társaságunknak ki kellett javítani a nyílászárókat. Levonhatjuk az áfát az építési vállalkozó javításról szóló számlája után?

b) Az épület teteje beázott, és Társaságunknak ki kellett javíttatnia. Levonhatunk áfát a javításról szóló számla után?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

86. § (1) Mentés az adó alól: (...)

l) az ingatlan (ingatlanrész) bérbeadása, haszonbérbeadása (...).

88. § (1) A 86. § (1) bekezdésétől eltérően a belföldön nyilvántartásba vett adóalany az állami adó- és vámhatóságnak tett bejelentése alapján dönthet úgy is, hogy (...)

b) a 86. § (1) bekezdésének l) pontjában említett szolgáltatásnyújtását adókötelessé teszi.

(...)

(4) A belföldön nyilvántartásba vett adóalany dönthet úgy is, hogy választási jogát az (1) bekezdés a) és b) pontja tekintetében külön-külön vagy együttesen csak a lakóingatlanok nem minősülő ingatlanokra kiterjedően gyakorolja.

120. § Abban a mértékben, amilyen mértékben az adóalany – ilyen minőségében – a terméket, szolgáltatást adóköteles termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása érdekében használja, egyéb módon hasznosítja, jogosult arra, hogy az általa fizetendő adóból levonja azt az adót, amelyet

a) termék beszerzéséhez, szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódóan egy másik adóalany – ideértve az Eva. hatálya alá tartozó személyt, szervezetet is – rá áthárított (...).

123. § (1) Abban az esetben, ha az adóalany egyaránt teljesíti a 120. és 121. § szerint adólevonásra jogosító termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást (a továbbiakban: adólevonásra jogosító termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás) és arra nem jogosító termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást, az előzetesen felszámított adó kizárólag az adólevonásra jogosító termékértékesítésének, szolgáltatásnyújtásának betudható részében vonható le.

(2) Az előzetesen felszámított adó levonható és le nem vonható részének megállapításához az adóalany köteles olyan megfelelően részletezett nyilvántartást alkalmazni, amely az adólevonási jog keletkezésétől kezdődően alkalmas annak egyértelmű, megbízható

és folyamatos követésére, hogy a termék, szolgáltatás használata, egyéb módon történő hasznosítása adólevonásra jogosító termékértékesítését, szolgáltatásnyújtását vagy arra nem jogosító termékértékesítését, szolgáltatásnyújtását szolgálja (tételes elkülönítés).

(3) Abban az esetben, ha a termék, szolgáltatás természete, illetőleg a használat, egyéb módon történő hasznosítás jellege folytán az előzetesen felszámított adó megosztása a tételes elkülönítés szabályai szerint nem végezhető el, az adóalany a megosztást más, az (1) bekezdésben említett követelményt kielégítő szabályok szerint is elvégezheti. Ennek hiányában a tételes elkülönítés szabályai szerint meg nem osztható előzetesen felszámított adót az 5. számú mellékletben meghatározott számítási módszer alkalmazásával kell arányosan megosztani.

[Áfa. 86. § (1) l); Áfa. 88. § (1) b) és (4); Áfa. 120. § a); Áfa. 123. § (1), (2) és (3)]

MEGOLDÁS

Az ingatlan bérbeadása általánosságban valóban mentes az áfa alól⁴¹. Ugyanakkor az adóalanyok dönthetnek úgy is, hogy adómentesség helyett az általános szabályokat alkalmazzák e tevékenységükre⁴². Arra is lehetőségük van, hogy a lakóingatlanok bérbeadására az áfa-mentességet alkalmazzák, míg más ingatlanok bérbeadására áfakötelezettséget választanak⁴³.

---

41 Áfa törvény, 86. § (1) l)

42 Áfa törvény, 88. § (1) b)

43 Áfa törvény, 88. § (4)

A kérdésben leírtak szerint a Társaság így döntött: az épületben található lakásokat áfamentesen adja bérbe, míg a lakóingatlanok nem minősülő bolt helyiséget áfakötelesen adja bérbe.

A Társaság beszerzései után áfalevonási joggal általánosságban csak akkor élhet, ha a beszerzett termék vagy szolgáltatás a Társaság áfaköteles tevékenysége érdekében merül fel⁴⁴. Így áfamentes tevékenysége érdekében teljesített beszerzései kapcsán nincs áfalevonási joga, míg áfaköteles tevékenysége érdekében teljesített beszerzései kapcsán élhet az áfalevonás jogával.

Amennyiben egy beszerzésről egyértelműen megállapítható, hogy kizárólag áfaköteles tevékenységet szolgál, akkor a Társaság teljes mértékben levonhatja a rá eső áfát. Ha egy beszerzés kizárólag áfamentes tevékenységet szolgál, akkor a Társaság egyáltalán nem vonhat le áfát⁴⁵.

Ha egy beszerzés egyaránt szolgálja a Társaság áfaköteles és áfamentes tevékenységét is, akkor valamilyen arányos számítás szerint helyezhető levonásba a beszerzéshez kapcsolódó áfa⁴⁶. Az áfaköteles-áfamentes felhasználás arányának pontosabb kimutatása hiányában a Társaság az áfaköteles és áfamentes bevételeinek arányában élhet az ilyen „vegyes” beszerzések utáni levonási joggal.

---

44 Áfa törvény, 120. § a)

45 Áfa törvény, 123. § (1)-(2)

46 Áfa törvény, 123. § (3)

A kérdéses a) esetben a beszerzés kizárólag a bolt helyiséget érinti (a bolt helyiség nyílászáróinak javítása), ezért a tételes elkülönítés módszere alapján a javítási költségek után a Társaság 100%-os áfalevonási joggal élhet, mivel a javítási szolgáltatások áfaköteles bérbeadási tevékenységét szolgálják.

A kérdéses b) esetben a tető javítása az épület egészét szolgálja (melyet a Társaság részben áfaköteles, részben áfamentesen ad bérbe). Ebben az esetben a javítási költségek áfája részlegesen vonható le, valamilyen arányos számítás alapján. Ez történhet például a Társaság áfaköteles (bolt bérbeadás) és áfamentes (lakás bérbeadás) bevételeinek arányában.

Levonási tilalmak – Tételes levonási tilalmak

TÉNYÁLLÁS

Társaságunk műszaki berendezések szervizelésével foglalkozik. Szerelő munkavállalóink eddig a társaság saját tulajdonában álló gépjárműveket használták, hogy ügyfeleinkhez kiszállhassanak. Ezek túlnyomó részt személygépkocsik.

Felmerült, hogy a jövőben az új gépkocsikat nem megvásárolná saját tulajdonába társaságunk, hanem bérbe venné, vagy nyílt végű lízingbe venné egy lízingcégtől.

A gépkocsik árán, bérleti díján vagy lízing díján felül a gépkocsi parkkal kapcsolatos jelentősebb költségeink még: üzemanyag (dízel és

benzin), biztosítás, útdíj, parkolási költség, javítási és szerviz szolgáltatás, esetenként tartozék vagy alkatrész vásárlás (pl. téli gumi, utólag felszerelt riasztó, stb).

FELADAT

Állapítsuk meg, hogy az áfa levonható-e a fenti költségek után!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

86. § (1) Mentés az adó alól:

a) a biztosítási, viszontbiztosítási szolgáltatás nyújtása (...);

120. § Abban a mértékben, amilyen mértékben az adóalany – ilyen minőségében – a terméket, szolgáltatást adóköteles termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása érdekében használja, egyéb módon hasznosítja, jogosult arra, hogy az általa fizetendő adóból levonja azt az adót, amelyet

a) termék beszerzéséhez, szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódóan egy másik adóalany – ideértve az Eva. hatálya alá tartozó személyt, szervezetet is – rá áthárított (...).

124. § (1) A 120. és 121. §-tól függetlenül nem vonható le:

a) a motorbenzint (vtsz. 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 59) terhelő előzetesen felszámított adó;

b) az a) pontban nem említett egyéb üzemanyagot terhelő előzetesen felszámított adó, feltéve, hogy az személygépkocsi (vtsz. 8703) üzemeltetéséhez szükséges;

c) az a) és b) pontban nem említett egyéb terméket terhelő előzetesen felszámított adó, feltéve, hogy az személygépkocsi üzemeltetéséhez, fenntartásához szükséges;

d) a személygépkocsit (ide nem értve a halottszállító személygépkocsit) terhelő előzetesen felszámított adó; (...)

(2) A 120. és 121. §-tól függetlenül nem vonható le továbbá: (...)

e) a parkolási szolgáltatást,

f) az úthasználati szolgáltatást,

(...) terhelő előzetesen felszámított adó.

(4) A 120. és 121. §-tól függetlenül szintén nem vonható le a személygépkocsi

a) üzemeltetéséhez, fenntartásához szükséges szolgáltatást,

b) bérbevételét

terhelő előzetesen felszámított adó összegének 50 százaléka.

125. § (1) A 124. §-tól eltérően az előzetesen felszámított adó levonható, ha

a) a 124. § (1) bekezdésének a)-g) és i)-k) pontjaiban említett esetekben a termék igazoltan továbbértékesítési célt szolgál; (...)

c) a 124. § (1) bekezdésének d)-h) pontjaiban említett esetekben a terméket igazoltan a 6. § (4) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint értékesítik;

(2) A 124. §-tól eltérően az előzetesen felszámított adó levonható abban az esetben is, ha az adóalany a terméket, szolgáltatást vállalkozásán belül

a) a 124. § (1) bekezdésének d) pontjában említett esetben igazoltan egészben vagy túlnyomó részben taxiszoigálatás nyújtása érdekében használja;

b) a 124. § (1) bekezdésének d)-g) pontjaiban említett esetekben iga-

zoltan egészben vagy túlnyomó részben úgy hasznosítja, hogy azt bérbe adja;

125/A. § Az adóalany dönthet úgy is, hogy a 124. § (4) bekezdés b) pontja helyett a 120. és 121. §-t alkalmazza.

[Áfa. 86. § (1) a); Áfa. 120. § a); Áfa. 124. § (1) a), b), c) és d); Áfa. 124. § (2) e) és f); Áfa. 124. § (4) a) és b); Áfa. 125. § (1) a) és c); Áfa. 125. § (2) a) és b)]

MEGOLDÁS

A Társaság beszerzései utáni áfa akkor helyezhető levonásba, ha a beszerzések a Társaság adóköteles termékértékesítéseit, szolgáltatásait szolgálják⁴⁷. A gépkocsikat a társaság szerelő munkavállalói használják a társaság fő tevékenysége (műszaki berendezések szervizelése) érdekében. Ez általánosságban adólevonásra jogosító, áfaköteles gazdasági tevékenység, ezért a felmerülő költségek áfáját a társaság levonhatja. (Adóellenőrzés során szükséges lehet azt bizonyítani, hogy a gépkocsikat milyen mértékig használják üzleti célra, és nem például magáncélú utakra – erre alkalmas lehet például útnyilvántartások vezetése).

Ugyanakkor az áfatörvény nevesít bizonyos beszerzéseket, melyek után az áfa nem vonható le, vagy nem teljes mértékben vonható le, még akkor sem, ha a beszerzés a társaság adóköteles gazdasági tevékenységét szolgálja.

---

47 Áfa törvény, 120. § a)

Így például nem vonható le a személygépkocsi beszerzéséhez kapcsolódó áfa⁴⁸, kivéve a halottszállító kocsit, vagy például a továbbértékesítési célra vásárolt gépkocsit⁴⁹, a taxit⁵⁰, vagy éppen a bérbe adásra vásárolt gépkocsit⁵¹. Tehát a társaság által megvásárolt gépkocsik áfája nem vonható le.

A nyílt végű lízing és a bérbevétel az áfa rendszerében egyaránt bérbevételnek minősül: bérbevétel minden olyan jogviszony is, ahol az ellenérték túlnyomó részét termék időleges használatáért fizetik⁵². (Bár a nyílt végű lízing díjnak lehet egy adómentes, hitelkamat jellegű díjeleme is, valamint a „bérbeadást” követheti a gépkocsi vételi opción alapuló értékesítése is – ez utóbbi tételre a gépjármű beszerzésével kapcsolatos általános levonási tilalom érvényes).

A személygépkocsi bérleti vagy lízing díj áfája 50 százalékban nem vonható le⁵³. Ugyanakkor a társaság dönthet úgy is, hogy az 50 százalékos levonás helyett az általános szabályok szerint levonásba helyezi az áfát⁵⁴. Bár a törvény szövege ezt nem mondja ki egyértelműen, a jogszabály indokolása és az adóhatóság közzétett értelmezése⁵⁵ alapján

---

48 Áfa törvény., 124. § (1) d)

49 Áfa törvény., 125. § (1) a)

50 Áfa törvény., 125. § (2) a)

51 Áfa törvény., 125. § (2) b)

52 Áfa törvény., 259. § 4.

53 Áfa törvény., 124. § (4) b)

54 Áfa törvény., 125/A. §

55 NAV „Tájékoztató a gazdasági és magáncélra egyaránt használt személygépkocsi bérbevételt terhelő előzetesen felszámított áfa kezelésére vonatkozó, 2019. január 1-jétől hatályba lépő szabályokkal kapcsolatban”, https://nav.gov.hu/nav/ado/afa080101_hatalyos/Tajekoztato_a_gazdasa20181228.html

az 50%-os levonási tilalom lényegében a gazdasági célú és magáncélú használatra alkalmazott általányt jelent. Vagyis, ha a társaság az 50%-os levonást választja, akkor nem szükséges tételesen bizonyítania az üzleti célú felhasználás és a magáncélú használat mértékét. Ha viszont a társaság az általános szabályok szerinti (akár 100%-os) levonás mellett dönt, úgy nyilvántartásaival bizonyítania kell a gépkocsi tényleges (akár 100%-os) üzleti célú használatát.

Érdemes megjegyezni, hogy a bérbeadó- vagy lízingcég a fentiekben említettek szerint levonásba helyezheti a bérbe adandó személygépkocsi beszerzése utáni áfát, így a bérlet, operatív vagy nyílt végű lízing összességében kisebb tényleges áfa terhet jelent a társaság számára, mint a gépkocsi megvásárlása.

Az egyéb költségekről:

- A benzin és a személygépkocsiban használt minden más üzemanyag beszerzése után az áfa nem levonható⁵⁶.
- A biztosítási szolgáltatás mentes az áfa alól⁵⁷, így ezen költség után nem merül fel levonható áfa.
- A parkolási szolgáltatás áfája nem levonható.⁵⁸
- Az úthasználati szolgáltatás áfája nem levonható.⁵⁹
- A javítási és szerviz szolgáltatás után, mint a személygépkocsi üzemeltetéséhez, fenntartásához szükséges szolgáltatás után, az áfa csak 50%-ban levonható⁶⁰. E levonási tilalom helyett

---

56 Áfa törvény, 124. § (1) a) és b)

57 Áfa törvény, 86. § (1) a)

58 Áfa törvény., 124. § (2) e)

59 Áfa törvény., 124. § (2) f)

60 Áfa törvény., 124. § (4) b)

nem választható a nyilvántartásokon alapuló, valós használat szerinti levonás.

- Az alkatrészek és tartozékok beszerzésének áfája nem levonható, mivel azok személygépkocsi üzemeltetéséhez, fenntartásához szükséges termékek⁶¹.

Teljesítési hely - Nemzetközi készletek

TÉNYÁLLÁS

A BioHealth 2020 Kft. egészséges üdítőitalok gyártásával és forgalmazásával kíván foglalkozni.

Az üdítőital alapját képező, egyedi receptúrája alapján készülő granulátumot egy cseh beszállító gyártaná a BioHealth számára. A granulátumot Csehországból Ausztriába szállítják, a BioHealth egy másik, osztrák partnere raktáraiba. A granulátum a BioHealth tulajdonában marad.

Az italokat Londonban, Párizsban és Madridban szerződött franchise partnerek fogják kiskereskedelmi forgalomban értékesíteni. A franchise partnerek hetente adják le rendelésüket a BioHealth Kft részére.

A megrendelések alapján havi gyártási ütemterv készül. A havi gyártáshoz szükséges granulátumot a BioHealth értékesíti osztrák partnere

---

61 Áfa törvény, 124. § (1) c)

részére az osztrák raktárban felhalmozódó készletből. Az osztrák partner a granulátumból kész üdítőt gyárt, melyet megvásárol tőle a BioHealth Kft. Az üdítőt a BioHealth értékesíti franchise partnerei számára, és az osztrák üzemből közvetlenül kiszállítják a partnerekhez.

Magyarországon, Romániában és Szlovákiában nincsenek a BioHealthnek franchise partnerei. Itt a termékeket a fogyasztók a BioHealth magyar szerverein futó webshopján rendelhetnék meg. Az BioHealth egy alkalmazottja hetente kétszer meglátogatná az osztrák partnercég üzemet Ausztriában, és ő intézné az üdítőitalok csomagolását, postázását a megrendelőknek.

FELADAT

Kérdés, hogy a fentiekben említett termékértékesítések mely országokban esnek az áfa hatálya alá?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

25. § Abban az esetben, ha a terméket küldeményként nem adják fel vagy nem fuvarozzák el, a termék értékesítésének teljesítési helye az a hely, ahol a termék az értékesítés teljesítésekor ténylegesen van.

26. § Abban az esetben, ha a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző vagy – bármelyikük javára – más végzi, a termék értékesítésének teljesítési helye az a hely, ahol a termék – a beszerző nevére szóló rendeltetéssel – a küldeménykénti feladásakor vagy a fuvarozás megkezdésekor van.

29. § (1) Abban az esetben, ha a termék küldeménykénti feladását vagy fuvarozását az értékesítő maga, illetőleg - javára - más végzi, és az értékesítés eredményeként a termék a Közösség más tagállamában van, mint ahol az a küldeménykénti feladásakor vagy a fuvarozás megkezdésekor volt, a 26. és 28. §-tól eltérően a termék értékesítésének teljesítési helye az a hely, ahol a termék - a beszerző nevére szóló rendeltetéssel - a küldeménykénti megérkezésekor vagy a fuvarozás befejezésekor van, feltéve, hogy

a) a termék értékesítése (...)

ab) nem adóalany személy, szervezet részére történik; (...)

30. § (1) A 29. §-t nem kell alkalmazni azokra a termékértékesítésekre, amelyek esetében a terméket a Közösség ugyanazon más tagállamába szóló rendeltetéssel adják fel küldeményként vagy fuvarozzák el, és ez a tagállam megegyezik a Közösség azon tagállamával, ahol a termék a küldeménykénti megérkezésekor vagy a fuvarozás befejezésekor van, feltéve, hogy a következő feltételek együttesen teljesülnek: (...)

b) az adott naptári évben az a) pontban említett termékek 29. § szerinti értékesítéséből származó ellenérték - adó nélkül számított és göngyöltett összege - nem haladja meg a Közösség e tagállamában megállapított felső értékhatárt, (...)

c) a b) pontban említett feltétel az adott naptári évet megelőző naptári évre is teljesült, amennyiben ilyen értékesítések ténylegesen történtek.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett felső értékhatár Magyarország esetében 35 000 eurónak megfelelő pénzüsszeg. (...)

50. § Termék Közösségen belüli beszerzése esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a termék - a beszerző nevére szóló rendelte-

téssel – a küldeménykénti megérkezésekor vagy a fuvarozás befejezésekor van.

89. § (1) Mentés az adó alól (...)a belföldön küldeményként feladott vagy belföldről fuvarozott termék értékesítése igazoltan belföldön kívülre, de a Közösség területére, függetlenül attól, hogy a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző vagy – bármelyikük javára – más végzi, egy olyan másik adóalanynak, aki (amely) ilyen minőségében nem belföldön, hanem a Közösség más tagállamában jár el, vagy szintén a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett adófizetésre kötelezett, nem adóalany jogi személynek.

91. § (2) Mentés az adó alól a termék Közösségen belüli beszerzése a következő feltételek együttes teljesülésének esetében is:

- a) a termék beszerzője belföldön gazdasági céllal nem telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye nincs belföldön, de őt a Közösség valamely más tagállamában adóalanyként nyilvántartásba vették;
- b) a termék beszerzése az a) pontban említett adóalany belföldön teljesítendő további termékértékesítéséhez szükséges;
- c) a termék küldeménykénti feladása vagy fuvarozása megkezdésének helye – a b) pontban említett termékértékesítés címzettjének nevére szóló rendeltetéssel – a Közösség valamely másik olyan tagállama, amely eltér a Közösség azon tagállamától, ahol a termék beszerzőjét az a) pont szerint adóalanyként nyilvántartásba vették;
- d) a b) pontban említett termékértékesítés címzettje olyan adóalany vagy nem adóalany jogi személy, akit (amelyet) mint adófizetésre kötelezettet, az állami adóhatóság nyilvántartásba vett.

2021. július 1-jétől alkalmazandó új rendelkezések a Közösségen belüli távértékesítésre:

12/B. § (1) E törvény alkalmazásában termék Közösségen belüli távértékesítése: termék olyan értékesítése, amikor a termék küldeménykénti feladását vagy fuvarozását az értékesítő maga, vagy javára más végzi – ideértve az értékesítő közvetett részvételével történő feladást, fuvarozást is – a Közösség egy olyan tagállamából, amely eltér attól a tagállamtól, amelyben a feladott, illetve fuvarozott termék – a beszerző nevére szóló rendeltetéssel – a küldeménykénti megérkezések vagy a fuvarozás befejezésekor van, feltéve, hogy a következő feltételek teljesülnek:

- a) a termék értékesítése (...)
- ab) bármely (...) nem adóalany személy, szervezet részére történik (...).

29. § A 26. §-tól és a 28. §-tól eltérően:

- a) termék Közösségen belüli távértékesítése esetében teljesítési helynek azt a helyet kell tekinteni, ahol a termék – a beszerző nevére szóló rendeltetéssel – a küldeménykénti megérkezések vagy a fuvarozás befejezésekor van (...).

49/A. § (1) A 29. § a) pontja (...) nem alkalmazandó a terméket értékesítő (...) adóalanyra vonatkozó következő feltételek együttes teljesülése esetén:

- a) kizárólag a Közösség egy tagállamában telepedett le gazdasági céllal, gazdasági célú letelepedés hiányában kizárólag a Közösség egy tagállamában van lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye,

b) (...) a terméket az a) pontban említett tagállamtól eltérő tagállamba szóló rendeltetéssel adja fel küldeményként vagy fuvarozza el,

c) az adott naptári évben, valamint – feltéve, hogy ilyen termékértékesítést (...) teljesített – az adott naptári évet megelőző naptári évben a b) pontban meghatározott termékértékesítés (...) ellenértékének – adó nélkül számított és éves szinten göngyölített – összege nem haladja meg a 10 000 eurónak megfelelő pénzüsszeget.

[Áfa. 25. §; Áfa. 26. §; Áfa. 29. § (1) a) ab); Áfa. 30. § (1) b) és c); Áfa. 30. § (2); Áfa. 50. §; Áfa. 89. § (1); Áfa. 91. § (2) a), b), c) és d); 2021-től módosuló Áfa. 12/N. § (1); Áfa. 29. § a); Áfa. 49/A. § (1)]

MEGOLDÁS

A cseh gyártó cég terméket (granulátum) értékesít a magyar székhelyű BioHealth Kft részére. A termék közvetlenül Ausztriába kerül kiszállításra. A feladott, elfuvarozott termékek értékesítése ott minősül teljesítettnek, ahol a termék a feladás, elfuvarozás megkezdésekor van⁶². A granulátum a fuvarozás kezdetekor Csehországban található, így a cseh partner értékesítésének teljesítési helye Csehország.

(Ugyanakkor az ügylet közösségen belüli termékértékesítés, mely Csehországban mentes az áfa alól⁶³, mivel a termék elfuvarozásra kerül egy másik EU tagállamba, Ausztriába – az ügylet után a vevőt,

---

62 Áfa törvény, 26. §; EU HÉA irányelv, 32. cikk

63 Áfa törvény 89. § (1); EU HÉA irányelv, 138. cikk

azaz a BioHealth Kft-t terheli majd közösségi beszerzés miatt áfakötelezettség Ausztriában, ahová a termék érkezik⁶⁴.)

Az osztrák partner raktárában felhalmozott granulátumból a BioHealth Kft. havonta értékesít a gyártáshoz szükséges mennyiséget osztrák partnere részére. A termék ekkor feltehetően nem kerül elszállításra, az osztrák partner majd csak akkor raktározza ki a szükséges mennyiséget, amikor annak felhasználására hó közben, folyamatosan sor kerül.

Ha az értékesített termék feladására, elfuvarozására nem kerül sor, a termékértékesítés teljesítési helye ott van, ahol a termék az értékesítéskor ténylegesen található⁶⁵. Tehát a magyar BioHealth Kft. Ausztriában teljesít termékértékesítést. Az ügylet után az általános szabályok szerint osztrák áfafizetési kötelezettség keletkezik, vagyis a BioHealth Kft-nek be kell jelentkeznie áfa alanyként az osztrák adóhatóságnál. (Bár egyes EU tagállamokban ilyen ügyletekre lehetnek egyszerűsítő szabályok, mely alapján a külföldi eladónak nem kell adóalanyként helyben bejelentkeznie.)

Az osztrák partner a kész üdítőt a BioHealth részére értékesíti. Kérdés, ezen értékesítés részeként kerül-e a termék kiszállításra az Egyesült Királyságba, Franciaországba és Spanyolországba, vagy pedig a BioHealth ezt követő értékesítése részeként. Ennek eldöntése komplex feladat lenne.

---

64 Áfa törvény, 50. §; EU HÉA irányelv 40. cikk

65 Áfa törvény, 25. §; EU HÉA irányelv 31. cikk

Amennyiben az osztrák partner értékesítésének nem része a kiszállítás, az osztrák partner termékértékesítésnek a teljesítési helye Ausztria, mivel a termék Ausztriában található, és ekkor még nem kerül elfuvarozásra. Ebben az esetben a BioHealth további értékesítése a franchise partnerek részére is osztrák teljesítési helyű, hiszen a termék fuvarozásának kezdetén a termék Ausztriában található. A BioHealth Ausztriában teljesít (adómentes) közösségi értékesítést, a franchise partnerek mint vevők pedig saját országukban közösségi beszerzést jelentenek.

Ha már az osztrák partner értékesítésének része a kiszállítást, az osztrák partner értékesítésének teljesítési helye Ausztria (ahol a termék a kiszállítás megkezdésekor található). Az osztrák partner adómentes közösségi termékértékesítést teljesít Ausztriában. A közösségi beszerzést a BioHealth lenne köteles jelenteni a célországokban (Egyesült Királyság, Franciaország, Spanyolország), majd helyi értékesítést teljesítene az érintett országokban a franchise partner részére. (Egyébként a több országot érintő adminisztráció egyszerűsítése érdekében az EU szabályok szerinti háromszög-egyszerűsítés alkalmazása⁶⁶ is felmerülhet az osztrák partner - BioHealth - franchise partnerek közötti ügyletláncokra).

A magyar, román és szlovák végső fogyasztók részére történő értékesítésre különleges szabályok (a „távolsági értékesítés” szabályai) vonatkozhatnak. A 2021. június 30-ig hatályos szabályok alapján, ha a vevő nem áfa-alany (hanem például végső fogyasztó magánszemély),

---

66 Áfa törvény, 91. § (2); EU HÉA irányelv, 141. cikk

és részére a terméket egy másik EU tagállamból (Ausztriából) adja fel az eladó, a teljesítés helye az, ahová a termék érkezik⁶⁷. Tehát: a BioHealth a magyar, román, szlovák értékesítések után magyar, román, szlovák áfa felszámítására köteles, ehhez az érintett országokban adóalanyként be kell jelentkeznie.

Ugyanakkor a fenti speciális szabályt nem kötelező alkalmazni, ha egy adott EU tagállamba irányuló értékesítések összesített ellenértéke nem haladja meg az adott tagállamban meghatározott éves értékhatárt⁶⁸. Ez az értékhatár plafon 35 000 euro és 100 000 euro közötti országokként⁶⁹. Amíg a BioHealth értékesítései az adott tagállamba (Szlovákia, Románia) nem haladják meg ezt az értékhatárt, a cég dönthet úgy is, hogy az általános szabályokat követi. Ekkor a termékértékesítés teljesítési helye a feladás megkezdésének helye, azaz Ausztria. Ekkor a BioHealth osztrák áfa felszámítására köteles.

2021. július 1-jétől a fenti szabályok módosulna az EU egész területén. Ezután az értékhatár plafon egységesen 10 000 euro országokként⁷⁰.

---

67 Áfa törvény, 29. § (1); EU HÉA irányelv, 33. cikk

68 Áfa törvény, 30. §; EU HÉA irányelv, 34. cikk

69 Az országokénti értékhatárt lásd az Európai Bizottság gyűjtésében: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/vat/traders/vat_community/vat_in_ec_annexi.pdf

70 Áfa törvény, 49/A. § (1); EU HÉA irányelv, 59x. cikk

Teljesítési hely – Beüzemelt berendezések

TÉNYÁLLÁS

Társaságunk elektronikus biztonsági rendszerek értékesítésével foglalkozik. Legújabb projektünkben egy szlovén ügyfelünk megbízásából kell beléptető rendszert kiépítenünk üzemében.

A berendezések alkotóelemeit (fotocellák, kártyaleolvasó egységek, mozgásérzékelők, mágneses zárok, szirénák, fényjelző egységek, stb) túlnyomórészt magyarországi üzemünkben gyártjuk le. Az elemeket leszállítjuk ügyfelünk üzemébe Szlovéniába, ahol egy hét alatt munkavállalóink összeállítják a rendszert.

A rendszert vezérlő szervert német partnercégünk gyártja le, illetve állítja össze megrendelésünkre, és közvetlenül a szlovéniai helyszínre szállítja. Itt munkavállalóink átveszik, és a szervert is beépítik a biztonsági rendszerbe.

Néhány kisebb segédanyagot (pl. csavarokat, szögeket, betont, huzalokat) Szlovéniában veszünk meg. Ezeket munkavállalóink helyben felhasználják a beépítés során.

A beüzemelt és tesztelt rendszert ezután hivatalosan is átveszi az ügyfelünk.

FELADAT

Állapítsuk meg, hogy hol keletkezik áfa kötelezettség a fenti projektünk során!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

12. § (1) Ellenérték fejében teljesített termékértékesítés továbbá, ha az adóalany a vállalkozása tulajdonában tartott termékét továbbítja (...) belföldről a Közösség más tagállamába vállalkozása szükségleteire. A továbbítás minden olyan módozatot magában foglal, függetlenül attól, hogy azt az adóalany maga vagy - javára - más végzi, amelynek eredményeként a termék a küldeménykénti feladás vagy a fuvarozás megkezdéséhez képest a küldeménykénti megérkezéskor vagy a fuvarozás befejezésekor a Közösség más tagállamában van.

(2) Az (1) bekezdéshez fűződő joghatás nem áll be, ha (...)

b) a Közösség azon tagállamában, ahol a termék a küldeménykénti megérkezésekor vagy a fuvarozás befejezésekor van, a termék értékesítésére a 32. §-ban említett feltételek teljesülnek;

25. § Abban az esetben, ha a terméket küldeményként nem adják fel vagy nem fuvarozzák el, a termék értékesítésének teljesítési helye az a hely, ahol a termék az értékesítés teljesítésekor ténylegesen van.

26. § Abban az esetben, ha a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző vagy - bármelyikük javára - más végzi, a termék értékesítésének teljesítési helye az a hely, ahol a termék - a beszerző nevére szóló rendeltetéssel - a küldeménykénti feladásakor vagy a fuvarozás megkezdésekor van.

32. § Abban az esetben, ha a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző vagy - bármelyikük javára - más végzi, és az értékesített termék olyan fel- vagy összeszerelés

tárgyául szolgál, amelyet az értékesítő maga vagy – javára – más végez, függetlenül attól, hogy azt kíséri-e próbaüzem vagy nem, a termék értékesítésének teljesítési helye az a hely, ahol a termék fel- vagy összeszerelése, illetőleg annak üzembe helyezése történik.

50. § Termék Közösségen belüli beszerzése esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a termék – a beszerző nevére szóló rendelle- tessel – a küldeménykénti megérkezésekor vagy a fuvarozás befe- jezésekor van.

89. § (1) Mentés az adó alól (...)a belföldön küldeményként fel- adott vagy belföldről fuvarozott termék értékesítése igazoltan bel- földön kívülre, de a Közösség területére, függetlenül attól, hogy a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző vagy – bármelyikük javára – más végzi, egy olyan másik adóalanynak, aki (amely) ilyen minőségében nem belföldön, hanem a Közösség más tagállamában jár el, vagy szintén a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett adófizetésre kötelezett, nem adó- alany jogi személynek.

139. § Abban az esetben, ha a termék értékesítésére a 10. § d) pont, 32., 34. és 35. §-ok bármelyikét kell alkalmazni, az adót a termé- ket beszerző belföldön nyilvántartásba vett adóalany fizeti, feltéve, hogy a terméket értékesítő adóalany belföldön gazdasági céllal nem telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye nincs belföldön.

[Áfa. 12. § (1) és (2) b); Áfa. 25. §; Áfa. 26. §; Áfa. 32. §; Áfa. 50. §; Áfa. 89. § (1); Áfa. 139. §]

MEGOLDÁS

Jelen esetben komplett rendszer kiépítését vállalja a társaság. Nem csupán feladja termékeit szlovén vevője részére, hanem az eladó munkavállalói helyben fel-, illetve összeszerelik a berendezéseket, és a kész rendszert adja át a szlovén vevőnek.

Az ilyen értékesítések komplett ügyletnek minősülnek az áfa rendszerében, és a teljesítés helye az az ország, ahol a terméket fel- vagy összeszerelik⁷¹. Tehát a rendszer értékesítése a szlovén ügyfél részére a szlovén áfa hatálya alá esik.

Ez általában azt jelenti, hogy a magyar társaságnak be kell jelentkeznie a szlovén adóhatóságnál, és szlovén áfát kell felszámítania számlájában. Ugyanakkor bizonyos EU tagállamok egyszerűsítést alkalmaznak az ilyen esetekre, és a külföldi eladó helyett a belföldi adóalany vevőre hárítják át az áfafizetési kötelezettséget. (Például Magyarországon is ez a helyzet⁷²). Amennyiben Szlovéniában lenne ilyen egyszerűsített szabály, a magyar társaság áfa nélkül állíthatná ki a számláját, és a megrendelő fizetné meg az áfát.

A végső értékesítésen kívül áfakötelezettség keletkezhet még akkor is, ha egy vállalkozás saját termékeit gazdasági tevékenysége során másik EU tagállamba továbbítja⁷³. Azonban nem adóköteles a saját termékek továbbítása, ha a termék fel- vagy összeszerelés után kerül

---

71 Áfa törvény, 32. §; EU HÉA irányelv, 36. cikk

72 Áfa törvény, 139. §

73 Áfa törvény, 12. § (1); EU HÉA irányelv, 17(1) cikk

helyben értékesítésre⁷⁴. Így tehát az alkotóelemek kiszállítása Magyarországról Szlovéniában önmagában nem jár adókötelezettséggel.

A szervert a magyar társaság egy német partnerétől vásárolja meg. A szerver Németországból közvetlenül Szlovéniába kerül kiszállításra. Ez az értékesítés Németországban teljesül, ahonnan a szervert elfuvarozzák⁷⁵. A német cég mégis áfa nélkül állítja ki a számláját, mivel az ügylet adómentes közösségen belüli termékértékesítés, hiszen a szervert Németországból egy másik EU tagállamba szállítják⁷⁶. Mivel a német cég nem vállalja a szerver fel- vagy összeszerelését, a fenti speciális szabályok nem vonatkoznak rá. A magyar társaságnak, mint vevőnek, közösségen belüli termékbeszerzés miatt áfakötelezettsége keletkezik Szlovéniában, ahová a szerver megérkezik⁷⁷.

Ez tehát azt jelenti, hogy még ha a fel- és összeszerelésre vonatkozna is Szlovéniában egyszerűsítő rendelkezés, ami alapján a vevő fizetné az áfát, a magyar társaságnak mindenképpen be kell jelentkeznie Szlovéniában adóalanyként, hogy a szerver beszerzését Németországból jelenteni tudja.

A segédanyagok beszerzései szlovéniai teljesítésű, helyi értékesítések a magyar társaság részére, mivel a termékeket nem fuvarozzák el, és az értékesítés időpontjában Szlovéniában találhatóak⁷⁸. A szlovén eladók szlovén áfát számítanak fel a magyar társaság részére.

---

74 Áfa törvény, 12. § (2) b); EU HÉA irányelv, 17(2)(b) cikk

75 Áfa törvény, 26. §; EU HÉA irányelv, 32. cikk

76 Áfa törvény, 89. § (1); EU HÉA irányelv, 138. cikk

77 Áfa törvény, 50. §; EU HÉA irányelv, 40. cikk

78 Áfa törvény, 25. §; EU HÉA irányelv, 31. cikk

Teljesítési hely – Nemzetközi tanácsadás

TÉNYÁLLÁS

A Warren, Toth & Yates Kft a nemzetközi WT&Y tanácsadó vállalatcsoport magyarországi vállalata. Különböző iparágakban nyújtanak, az alábbiakban felsorolt üzleti tanácsadást magyar és nemzetközi ügyfeleknek:

a) A WT&Y Kft magyarországi céges ügyfelének nyújt pénzügyi tanácsadást új svéd államkötvények vásárlásával kapcsolatban.

b) A WT&Y Kft osztrák testvérvállalatának nyújt (alvállalkozóként) tanácsadást a magyar adózási környezetről egy osztrák ipari vállalkozás magyar leányvállalatának működése kapcsán.

c) A WT&Y Kft szlovák testvérvállalatának alvállalkozóként ingatlan értékelést végez egy szlovák társaság tervezett magyarországi ingatlanbefektetése ügyében.

d) A WT&Y Kft sport tanácsadási üzletágának kollégái egy tervezett lettországi tenisz bajnokság kapcsán a helyszínen tárgyalásokat folytatnak és tanácsadást nyújtanak egy svájci tenisz vállalkozás részére, mely a bajnokság szervezője lesz. A magyar WT&Y kollégák a tanácsadási munka során egy hónapot a lett WT&Y irodában töltenek, onnan végzi munkájukat.

e) A WT&Y Kft az osztrák Alpokban tart szakmai konferenciát közép- és kelet-európai WT&Y ügyfél-vállalatok részére. A konferencián a részvétel díjfizetéshez kötött.

FELADAT

Állapítsuk meg, a fenti megbízásaik kapcsán hol keletkezik áfakötelezettség?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

37. § (1) Adóalany részére nyújtott szolgáltatások esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a szolgáltatás igénybevevője gazdasági céllal letelepedett, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig az a hely, ahol lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van.

39. § (1) Ingatlanhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások nyújtása esetében a teljesítés helye az a hely, ahol az ingatlan van.

(2) Az (1) bekezdésben említett ingatlanhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások körébe különösen beletartoznak: az ingatlanközvetítői és -szakértői szolgáltatások, a kereskedelmi szálláshelyszolgáltatások, az ingatlanhasználatra vonatkozó jogok átengedése, valamint az építési munkák végzésének előkészítésére és összehangolására irányuló szolgáltatások.

42. § Adóalany részére nyújtott olyan szolgáltatások esetében, amelyek kulturális, művészeti, tudományos, oktatási, szórakoztatási, sport- vagy más hasonló eseményekre, rendezvényekre (így különösen: kiállítások, vásárok és bemutatók) való belépést biztosítják, ideértve az előbbiekhöz járulékosan kapcsolódó szolgáltatásokat is, a teljesítés helye az a hely, ahol az eseményt, rendezvényt ténylegesen megrendezik.

140. § Abban az esetben, ha a szolgáltatás nyújtása teljesítési helyének megállapítására

a) a 37. § (1) bekezdését kell alkalmazni, az adót a szolgáltatást igénybevevő (...) – adóalany (...)

fizeti, feltéve, hogy a szolgáltatást nyújtó adóalany belföldön gazdasági céllal nem telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye nincs belföldön.

[Áfa. 37. § (1); Áfa. 39. § (1) és (2); Áfa. 42. §; Áfa. 140. § a)]

MEGOLDÁS

a) A pénzügyi tanácsadási szolgáltatások teljesítési helyét a vállalkozások között alkalmazandó általános szabályok határozzák meg: a szolgáltatás teljesítési helye ott van, ahol a megrendelő gazdasági céllal letelepedett (azaz ahol székhelye, telephelye található)⁷⁹. A pénzügyi tanácsadás teljesítési helye tehát Magyarország (ahol az ügyfél székhelye található), függetlenül attól, hogy a tanácsadás tárgya svéd államkötvényekhez kapcsolódik. A szolgáltatásról tehát magyar áfával kell számlát kiállítania a WT&Y Kft-nek.

b) Az adótanácsadási szolgáltatások teljesítési helye is az általános szabályok szerinti: a szolgáltatás a megrendelő székhelyének (telephelyének) országában adóköteles. A megrendelő („a szolgáltatás igénybe vevője”) alatt az áfa rendszerében nem a szolgáltatás végső haszonhúzóját értjük, hanem azt a személyt (termé-

---

79 Áfa törvény, 37. § (1); EU HÉA irányelv, 44. cikk

szetes vagy jogi személyt), aki/amely az adott szolgáltatást a szolgáltatás nyújtójától megrendelte, a szolgáltatásról szerződést kötött. Éppen ezért a WT&Y Kft által nyújtott szolgáltatás megrendelője az osztrák WT&Y vállalkozás, ezért a szolgáltatás az osztrák áfa hatálya alá esik. Mivel az osztrák teljesítésű szolgáltatást nem-osztrák adózó (a WT&Y Kft) nyújtja egy helyi, osztrák adózónak (az osztrák WT&Y-nek), ezért a magyar Kft áfa nélkül állítja ki a számláját, az osztrák áfa megfizetésére a szolgáltatás osztrák megrendelője köteles⁸⁰.

Amikor a szolgáltatást az osztrák WT&Y társaság számlázza ki osztrák ügyfelének, szintén osztrák áfát számít fel, mivel az ő megrendelője is ausztriai székhelyű.

c) Az ingatlan értékesítésének teljesítési helyére speciális szabályok vonatkoznak: a szolgáltatás ott adóköteles, ahol az ingatlan fekszik⁸¹. Így a magyarországi konkrét ingatlan értékelése a magyar áfa hatálya alá esik.

Amikor a WT&Y Kft kiszámlázza a szolgáltatást a szlovák WT&Y-nek, magyar áfát kell felszámítania.

Amikor a szlovák WT&Y kiszámlázza a szolgáltatást szlovák ügyfelének, szintén magyar áfa felszámítására köteles (azaz Magyarországon áfaalanyként be kell jelentkeznie).

---

80 Áfa törvény, 140. § a); EU HÉA irányelv, 196. cikk

81 Áfa törvény, 39. §; EU HÉA irányelv, 47. cikk

d) A sport tanácsadás teljesítési helyét is az általános szabályok határozzák meg: a szolgáltatás a megrendelő székhelye, telephelye szerinti országban adóköteles. Az, hogy a WT&Y Kft kollégái ténylegesen hol végzik el a munkát, nem befolyásolja a szolgáltatás megítélését. Így a szolgáltatás teljesítési helye Svájc lenne, ahol az ügyfél székhelye található.

Felmerülhet még esetleg, hogy a Lettorszáiban szervezett bajnokság kapcsán a svájci cégnek telephelye lehet Lettorszáiban, és a szolgáltatást valójában nem a svájci cég székhelye, hanem lett telephelye veszi igénybe. Ebben az esetben a szolgáltatás teljesítési helye Lettorszáiban lenne.

e) A konferencián való részvétel biztosítására mint szolgáltatásra speciális teljesítési hely szabályok vonatkoznak. Az eseményekre, rendezvényekre való belépés biztosítása ott adóköteles, ahol az eseményt, rendezvényt ténylegesen megrendezik⁸². Így tehát az osztrák Alpokban rendezett konferencián való részvétel biztosítása Ausztriában teljesített szolgáltatás, függetlenül attól, hogy a szervező WT&Y Kft magyar cég, vagy hogy a résztvevők melyik ország adóalanyai. A WT&Y Kft valószínűleg köteles adóalanyként bejelentkeznie Ausztriában, hogy osztrák áfát számíthasson fel a részvételi díj után.

---

82 Áfa törvény, 42. §; EU HÉA irányelv, 53. cikk

Teljesítési hely - Üzleti út

TÉNYÁLLÁS

Társaságunk kiszervezett bérszámfejtési és könyvelési szolgáltatásokat nyújt nemzetközi nagyvállalatok részére. Értékesítési igazgatónk külföldi üzleti útjainak elszámolása kapcsán az alábbi költségek merültek fel. A költségekről minden esetben a cég nevére szóló számlával rendelkezik Társaságunk, és alá tudjuk támasztani, hogy azokat üzleti célú költségek.

- a) Belgiumban taxi költség a repülőtértől a szállodáig.
- b) Megbeszélés helyszínéül szolgáló tárgyaló terem bérleti díja a szállodában.
- c) Szállásköltség szállodában.
- d) Éttermi számla, üzleti tárgyalásról.
- e) Internet hozzáférésért fizetett díj, meg a céges szerverünk eléréséhez volt szükséges egy prezentáció során.
- f) Olaszországi tolmács díja.
- g) Autó bérlet a római repülőtéren. Igazgató úr autóval látogatta meg különböző városokban ügyfeleinket.
- h) Meghibásodott számítógép javítási költsége a szerviztől.

FELADAT

Állapítsuk meg, hogyan számolható el az áfát ezek után a költségek után!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

37. § (1) Adóalany részére nyújtott szolgáltatások esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a szolgáltatás igénybevevője gazdasági céllal letelepedett, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig az a hely, ahol lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van.

39. § (1) Ingatlanhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások nyújtása esetében a teljesítés helye az a hely, ahol az ingatlan van.

(2) Az (1) bekezdésben említett ingatlanhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások köré különösen beletartoznak: az ingatlan-közvetítői és -szakértői szolgáltatások, a kereskedelmi szálláshelyszolgáltatások, az ingatlanhasználatra vonatkozó jogok átengedése, valamint az építési munkák végzésének előkészítésére és összehangolására irányuló szolgáltatások.

40. § Személy szállítása esetében a teljesítés helye az az útvonal, amelyet a szolgáltatás nyújtása során ténylegesen megtesznek.

44. § (1) Közlekedési eszközök rövid időtartamú bérbeadása esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a közlekedési eszközt ténylegesen a bérbevevő birtokába adják. (...)

(4) E § alkalmazásában a rövid időtartam a közlekedési eszköz folyamatos,

a) víziközlekedési eszközök esetében 90,

b) egyéb, az a) pontban nem említett közlekedési eszközök esetében pedig 30

napot meg nem haladó használatát jelenti.

45. § (1) Éttermi és egyéb vendéglátó-ipari szolgáltatások nyújtása esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a szolgáltatást ténylegesen teljesítik.

[Áfa. 37. § (1); Áfa. 39. § (1) és (2); Áfa. 40. §; Áfa. 44. § (1), (4) a) és b); Áfa. 45. § (1)]

MEGOLDÁS

Mivel az üzleti út költségét a cég nevére szóló számla ellenében a társaság fizeti meg, úgy tekintjük, hogy a szolgáltatások igénybe vevője a társaság (és nem a kereskedelmi igazgató, mint magánszemély). Feltételezzük, hogy mindegyik szolgáltatás teljes mértékben elismert, mint a társaság adóköteles gazdasági tevékenysége érdekében felmerült szolgáltatás.

a) A taxiszolgáltatás személyszállítási szolgáltatás. Ennek teljesítési helye a megtett útvonal⁸³. Így a belgiumi taxi szolgáltatás teljesítési helye Belgium. A taxisnak belga áfát kell felszámítania a számlában.

b) A terembérlet ingatlanhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatás. Ennek teljesítési helye az, ahol az ingatlan van⁸⁴. Így a belga szállodának belga áfát kell felszámítania a számlában.

c) A szállodai szálláshely szolgáltatás is nevesítetten ingatlanhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatás⁸⁵, melynek teljesítési helye az,

---

83 Áfa törvény, 40. §; EU HÉA irányelv, 48. cikk

84 Áfa törvény, 39. § (1); EU HÉA irányelv, 47. cikk

85 Áfa törvény, 39. § (2); EU HÉA irányelv, 48. cikk

ahol az ingatlan van. A szállodának belga áfát kell felszámítania a számlában.

d) Az éttermi és más vendéglátóipari szolgáltatások teljesítési helye az, ahol a szolgáltatás ténylegesen teljesül⁸⁶. Éppen ezért a belga vendéglőnek helyi áfát kell felszámítani számlájában.

e) Az adóalany részére nyújtott internet elérési szolgáltatás teljesítési helyét az általános szabályok határozzák meg: a szolgáltatás ott adóköteles, ahol a megrendelő székhelye található⁸⁷. Így a magyar társaság részére nyújtott belgiumi internetes szolgáltatás a magyar áfa hatálya alá esik. A belga szolgáltató áfa nélkül számlázza a szolgáltatást a Társaságnak, a magyar áfa rendezésére megrendelőként a magyar társaság köteles.

f) Az adóalany részére nyújtott tolmácsolási szolgáltatás teljesítési helye az általános szabályok szerinti: a megrendelő székhelye szerinti országba esik, azaz Magyarország. Így az olasz tolmácsolást biztosító cégnek áfa nélkül kell kiállítani számláját a magyar társaságnak, mely megrendelőként köteles a magyar áfát rendezni.

g) A személygépkocsi rövidtávú (legfeljebb 30 nap⁸⁸) bérbevétele esetében a teljesítés helye az, ahol a gépkocsit a bérbe vevő átvette⁸⁹, azaz jelen esetben Olaszország. Így a gépkocsit bérbeadó cégnek olasz áfát kell felszámítania a társaság részére.

h) Az adóalany részére nyújtott számítógép javítási szolgáltatás teljesítési helye is a főszabály szerint alakul, a megrendelő székhelyének országában adózik. Így a magyar társaság részére nyújtott olaszor-

---

86 Áfa törvény, 45. § (1); EU HÉA irányelv, 55. cikk

87 Áfa törvény, 37. § (1); EU HÉA irányelv, 44. cikk

88 Áfa törvény, 44. § (4) b); EU HÉA irányelv, 56(3) cikk

89 Áfa törvény, 44. § (1); EU HÉA irányelv, 56(1) cikk

szági javítás a magyar áfa hatálya alá esik. A szerviz áfa nélkül szám-
láz a magyar társaságnak, mely a magyar áfát megrendelőként ren-
dezi.

Azokban az esetekben, ahol a külföldi szolgáltató helyi áfát számí-
tott fel, a magyar társaság jogosult lehet az áfa visszatérítésére egy
különleges eljárás keretében⁹⁰. A külföldi áfát közvetlenül a külföldi
adóhatóság téríti vissza a magyar társaság számára.

Teljesítés ideje – Építési projekt

TÉNYÁLLÁS

A Kelemen Zrt építőipari kivitelező vállalkozás. Különbéféle szerződése-
ket köt az ügyfelekkel (építetőkkel) az elvégzendő kivitelezési mun-
kákra.

a) A Kelemen Zrt kész lakás kulcsrakész átadását vállalja. A szer-
ződést június 18-án kötik meg, a megrendelőnek 5 naptári napon belül
kell átutalnia 5 millió forint előleget. Az átutalásra végül június 22-én
kerül sor.

A szerződés alapján a kész lakás átadására november 5. és 30. kerül
sor. A maradék 35 millió forintnyi vételár az átadást követően, 15

---

⁹⁰ A nem a visszatérítés helye szerinti tagállamban, hanem egy másik tagállamban
letelepedett adóalanyok részére a 2006/112/EK irányelvben előírt hozzáadottér-
ték-adóvisszatérítés részletes szabályainak megállapításáról szóló 2008/9/EK.
tanácsi irányelv alapján

napon belül esedékes. Az átadásra végül november 10-én kerül sor, az ügyfél a vételárat november 21-én megfizeti.

b) Új iroda építésére szóló szerződés alapján a vételárat az alábbi mérőföldkövek szerint kell megfizetni: építési engedély megszerzésekor 20 millió forint; földmunkák és alapozás befejezésekor 15 millió forint; szerkezetkész állapotban 65 millió forint; és végső átadás-átvételkor 50 millió forint. Minden egyes mérőföldkő teljesítéséről átadás-átvételi jegyzőkönyv készül, a megrendelő elfogadja a munka teljesítését. (Később garanciális igényekkel felléphet, ha kiderül, a teljesítés hibás volt).

c) Új termelő üzem építéséről a szerződés melléklete részletezi a 23 legfontosabb munkafázist (pl. alapozás, támfalak építése, földem, lift szerelvények, stb), és megadja mindegyik munkafázis költségét. Minden hónap végén független szakértő megállapítja az egyes munkafázisok készültségi fokát százalékban. A megrendelő által havonta fizetendő összeg az egyes munkafázisokra jutó előzetesen megállapított költségtétel és a készültség mértékének (%) szorzata. A havi díj 5 napon belül fizetendő.

FELADAT

Állapítsuk meg, a fenti szerződéstípusok esetén hogyan kell meghatározni az áfa fizetési kötelezettség keletkezési időpontját!

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

10. § Termék értékesítésének minősül továbbá:

d) az építési-szerelési munkával létrehozott, az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzendő ingatlan átadása a jogosultnak, még abban az esetben is, ha a teljesítéshez szükséges anyagokat és egyéb termékeket a jogosult bocsátotta rendelkezésre.

55. § (1) Az adófizetési kötelezettséget annak a ténynek a bekövetkezése keletkezteti, amellyel az adóztatandó ügylet tényállásszerűen megvalósul (a továbbiakban: teljesítés).

58. § (1) Amennyiben a felek a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás során időszakonkénti elszámolásban vagy fizetésben állapodnak meg, vagy a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékét meghatározott időszakra állapítják meg, teljesítés az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napja.

(1a) Az (1) bekezdéstől eltérően teljesítés

a) a számla vagy a nyugta kibocsátásának időpontja, amennyiben az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszakra vonatkozó ellenérték megtérítésének esedékessége és a számla vagy a nyugta kibocsátása az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját megelőzi,

b) az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszakra vonatkozó ellenérték megtérítésének esedékessége, de legfeljebb az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját követő hatvanadik nap, amennyiben az ellenérték megtérítésének esedékessége az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját követő időpontra esik.

59. § (1) Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében, ha a teljesítést megelőzően ellenértékbe beszámítható vagyoni előnyt

juttatnak (a továbbiakban: előleg), a fizetendő adót pénz vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz formájában juttatott előleg esetében annak jóváírásakor, kézhezvételekor, egyéb esetben annak megszerzésekor kell megállapítani.

[Áfa. 10. § d); Áfa. 55. § (1); Áfa. 58. § (1), (1a) a) és b); Áfa. 59. § (1)]

MEGOLDÁS

Főszabály szerint az adófizetési kötelezettség akkor keletkezik, amikor az adóköteles ügylet tényállásszerűen megvalósul, azaz teljesítéskor⁹¹.

a) Termékértékesítésnek minősül az építési vállalkozó által létrehozott ingatlan, például a lakás átadása a megrendelőnek⁹². Ebben az esetben a teljesítés, azaz az adóköteles tényállás megvalósulása: amikor megtörténik az ingatlan átadása a megrendelőnek. Így tehát a teljesítés időpontja (és az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontja) november 10, amikor az átadásra ténylegesen sor kerül.

Ugyanakkor egy speciális szabály alapján teljesítésnek minősül az is, ha az ellenértékbe beszámítható előleg fizetésére kerül sor⁹³. Ebben az esetben az előleg összegének erejéig teljesítés történik annak kifizetési, jóváírása napján. Így tehát az 5 millió forintos előleg összegéig teljesítés történik június 22-én (amikor az átutalásra ténylegesen sor

---

91 Áfa törvény, 55. §

92 Áfa törvény, 10. § d)

93 Áfa törvény, 59. § (1)

kerül). Csak a fennmaradó 35 millió forint összegéig történik teljesítés a tényleges teljesítés időpontjában, november 10-én.

b) Részteljesítés az, ha a megállapodás szerinti teljesítésre nem egyben kerül sor, hanem valamilyen önállóan meghatározott, értékelhető, elkülönült kötelezettség teljesítésére már korábban sor kerül. Az áfa rendszerében a részteljesítést is teljesítésnek kell tekinteni⁹⁴.

Jelen esetben világosan meghatározott, különálló munkafázisokat (mértföldköveket) határoz meg a felek közötti megállapodás; sőt, a szerződés arról is rendelkezik, hogy az egyes munkafázisokat a megrendelő egyenként átveszi. Kérdés, hogy ez a munka végleges elfogadásának minősül-e? Ugyan a vevő később garanciális igényeket még érvényesíthet, ez azonban nem jelenti azt, hogy az adott munkát ne fogadta volna el átvételkor teljesítettnek. (Hibás teljesítés miatt éppen a teljesítést követően lép fel kijavítási vagy kárigénnyel a vevő). Mindezek alapján az egyes meghatározott mértföldkövek a hozzájuk tartozó ellenérték összegében önállóan is áfakötelesek.

Amikor az egyes mértföldkövek átadása-átvétele megtörténik, az átadás napjával mint teljesítési időponttal adófizetési kötelezettség keletkezik a munka után.

c) A termelő üzem esetében minden hónapban történik kifizetés, az nincsen valamilyen meghatározott, elkülönült, önálló, teljesített munka elvégzéséhez, önálló elfogadásához kötve. Egy adott hónap-

---

94 Áfa törvény, 57. § (1)

ban például egy félig kész (50%) munkafázis utáni díj 50%-a például fizetendő – bár a munka csak félig kész, nincsen valójában teljesítve. Éppen ezért ebben az esetben nem beszélhetünk önálló részteljesítésről minden egyes hónapban, még ha a havonta fizetendő díj valóban arányos is a becsült munka elvégzésével.

Ugyanakkor speciális szabályokat ír elő az áfatörvény az időszakként ismétlődő, időszak tekintetében meghatározott díjak elszámolására⁹⁵. Ilyen időszakos elszámolás esetén teljesítésnek számít az elszámolási időszakok utolsó napja. Ha azonban az időszakra vonatkozó összeget előre kell fizetni, a teljesítés a számla kibocsátásának napja. Ha pedig a kifizetésre az elszámolási időszak végét követően kerül sor, a teljesítés időpontja a fizetési határidő – legkésőbb az időszak zárónapját követő hatvanadik nap.

Jelen esetben a felek havonta számolnak el a költségekről, és a díjak utólag fizetendők, az elszámolást követő 5 napon belül. Ez esetben teljesítés történik minden hónapban; a teljesítés időpontja pedig a havi díjak fizetési határideje (azaz az elszámolás napját követő 5. nap).

---

95 Áfa törvény, 58. §

Teljesítés ideje - Elszámolási módszerek

TÉNYÁLLÁS

Társaságunk digitális tartalmat (hozzáférést pénzügyi információs adatbázisokhoz) biztosít céges ügyfelek részére. Következőkben bemutatott, különféle díjsomagokat kínálunk ügyfeleinknek:

a) Előfizetési díj nélküli, utólag elszámolt, használat-arányos díj. A szolgáltatás díja 200 forint keresésenként, plusz 20 forint letöltött találati adatonként. A díjról havonta állítunk ki számlát, mely 15 napon belül fizetendő.

b) Feltöltött keret. Az ügyfél előzetesen feltölt tetszés szerinti összeget számlájára. A szolgáltatás díja 25%-kal alacsonyabb, mint előfizetés nélküli, utólagos elszámolás esetén. A szolgáltatás díja keresésenként automatikusan kerül levonásra az ügyfél számláján található keretből.

c) „Light” előfizetési csomag. Az ügyfél előre fizet negyedévenként 5000 forint díjat. A szolgáltatás díja 50%-kal alacsonyabb, mint előfizetés nélküli, utólagos elszámolás esetén. A használatarányos díj a negyedév után, a következő negyedévi díjjal együtt fizetendő.

d) „Komplett” előfizetési csomag. Az ügyfél előre fizet negyedévenként 20.000 forint díjat. Használatarányos díj nincsen.

FELADAT

Állapítsuk meg, hogy milyen időponttal kell áfát fizetnünk fenti szolgáltatásaink után?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

58. § (1) Amennyiben a felek a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás során időszakonkénti elszámolásban vagy fizetésben állapodnak meg, vagy a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékét meghatározott időszakra állapítják meg, teljesítés az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napja.

(1a) Az (1) bekezdéstől eltérően teljesítés

a) a számla vagy a nyugta kibocsátásának időpontja, amennyiben az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszakra vonatkozó ellenérték megtérítésének esedékessége és a számla vagy a nyugta kibocsátása az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját megelőzi,

b) az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszakra vonatkozó ellenérték megtérítésének esedékessége, de legfeljebb az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját követő hatvanadik nap, amennyiben az ellenérték megtérítésének esedékessége az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját követő időpontra esik.

59. § (1) Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében, ha a teljesítést megelőzően ellenértékbe beszámítható vagyoni előnyt juttatnak (a továbbiakban: előleg), a fizetendő adót pénz vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz formájában juttatott előleg ese-

tében annak jóváírásakor, kézhezvételekor, egyéb esetben annak megszerzésekor kell megállapítani.

[Áfa. 58. § (1), (1a) a) és b); Áfa 59. § (1)]

MEGOLDÁS

a) Az előfizetés nélküli, utólag elszámolt konstrukció esetén a felek minden hónap végén állapítják meg az előző havi használat után fizetendő díjat. Ez az áfa rendszerében időszakos elszámolásnak számít⁹⁶.

Utólag, de 60 napnál nem később fizetendő időszakos elszámolás esetén a teljesítés időpontja az egyes kifizetések határideje.

b) A feltöltött keret esetén nem beszélhetünk időszakos elszámolásról, hiszen nincsenek elszámolási időszakok, a díjat használatonként, folyamatosan fizetik. Mivel azonban az ügyfél köteles a szolgáltatás előtt, előre fizetni, és a szolgáltatás ellenértéke ezekből az előre kifizetett összegekből kerül rendezésre, a konstrukció az áfa rendszerében előlegnek minősül⁹⁷.

Ebben az esetben a teljesítés időpontja az a nap, amikor az összeget a szolgáltatás nyújtója megkapja, jóváírják számláján. Tehát minden egyes „egyenleg feltöltés” teljesítésnek minősül, és a fizetési napján beáll a szolgáltató áfafizetési kötelezettsége a ténylegesen később teljesítendő szolgáltatás után.

---

96 Áfa törvény, 58. § (1) és (1a) b)

97 Áfa törvény, 59. §

c) „Light előfizetés” esetén áfa szempontból két különböző megítélés alá eső tétel elszámolására kerül sor, még ha azokat egyszerre is fizeti meg az ügyfél.

Az előre fizetendő negyedéves előfizetési díj időszakos elszámolású tétel (hiszen negyedévre vonatkozóan állapítják meg az 5000 forintos fix díjat). Mivel a díj előre fizetendő, és a számlát előre kiállítják, teljesítés időpontjának a számla kibocsátásának napja számít.⁹⁸

Az utólag elszámolt, előző negyedévi, használattal arányos díj is időszakos elszámolású ellenérték (hiszen egy negyedévben, mint elszámolási időszakban igénybe vett szolgáltatások után számított összegről van szó). Ebben az esetben azonban (60 napon belüli) utólagos fizetésről van szó, melynek teljesítési időpontja az adott számla fizetési határideje.

Ilyenkor a számlán a szolgáltatónak tétel-soronként eltérő teljesítési időpontot kell feltüntetnie.

d) „Komplett előfizetés” esetén csak előre fizetett, negyedéves fix díjról beszélünk. A teljesítés időpontja a számla kibocsátásának napja.

---

98 Áfa törvény, 58. § (1) és (1a) a)

Teljesítés ideje – Lízing, bérlet, részletre vétel

TÉNYÁLLÁS

Társaságunk számos különböző eszközt finanszíroz különféle lízing konstrukcióban:

a) Fénymásoló berendezés bérbe vétele, negyedévenként 30 000 forintos bérleti díj fejében (fizetendő előre, a tárgynegyedévet megelőző hó 25-ig).

b) Palackozó berendezések zártvégű pénzügyi lízingbe vétele, havi 250.000 forintos lízingdíj fejében (fizetendő előre, tárgyhónapot megelőző napig). Az első díjrészlet 2 500 000 forint volt.

c) Tehergépjármű nyílt végű pénzügyi lízingje, havi 200 000 forintos lízingdíj fejében (fizetendő előre, a tárgyhónapot megelőző 5. napig). Az első díjrészlet 4 000 000 forint volt. A futamidő végén 2 000 000 forintos opciós díj fejében megszerezhetjük a tulajdonjogot.

d) Részletre vásárolt új keverő berendezés. Az árból 2 000 000 forintot előre ki kellett fizetni, a kiszállítás előtt; azóta havi 150 000 forintos részletet fizetünk.

FELADAT

Úgy látjuk, a lízingcégek nem kezelik egységesen az áfa teljesítés időpontját számláikban. Állapítsuk meg, hogy melyik időpont alkalmazása lenne helyes a fenti konstrukciók esetén?

FELHASZNÁLANDÓ JOGSZABÁLYOK

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (Áfa.)

10. § Termék értékesítésének minősül továbbá:

a) a termék birtokbaadása olyan ügylet alapján, amely a termék határozott időre szóló bérbeadásáról vagy részletvétéléről azzal a kikötéssel rendelkezik, hogy a jogosult a tulajdonjogot legkésőbb a határozott idő lejártával, illetőleg az ellenérték maradéktalan megtérítésével megszerzi.

55. § (1) Az adófizetési kötelezettséget annak a ténynek a bekövetkezése keletkezteti, amellyel az adóztatandó ügylet tényállászerűen megvalósul (a továbbiakban: teljesítés).

58. § (1) Amennyiben a felek a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás során időszakonkénti elszámolásban vagy fizetésben állapodnak meg, vagy a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékét meghatározott időszakra állapítják meg, teljesítés az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napja.

(1a) * Az (1) bekezdéstől eltérően teljesítés

a) a számla vagy a nyugta kibocsátásának időpontja, amennyiben az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszakra vonatkozó ellenérték megtérítésének esedékessége és a számla vagy a nyugta kibocsátása az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját megelőzi (...).

(4) E § nem alkalmazható a termék 10. § a) pontja szerinti értékesítésére.

259. § E törvény alkalmazásában

4. bérbeadás, -vétel: a bérleti szerződésen alapuló jogviszony mel-

lett minden olyan egyéb jogviszony is, amelynek tartama alatt a jogosult az ellenérték egészét vagy túlnyomó részét a termék időleges használatáért téríti vagy téríteni köteles a kötelezettnek.

[Áfa. 10. § a); Áfa. 55. § (1); Áfa. 58. § (1), (1a) a) és (4); Áfa. 259. § 4.]

MEGOLDÁS

a) A bérbeadás vagy operatív lízing az áfa rendszerében időszakos elszámolású szolgáltatás⁹⁹. Mivel a díjat előre kell megfizetni, a teljesítés időpontjának a számla kibocsátása számít.

b) A zártvégű pénzügyi lízing olyan konstrukció, ahol a termék tulajdonjoga a lízingbe adóé, a terméket a lízingbe vevő használja, és a termék tulajdonjoga az utolsó lízingdíj megfizetésével átszáll a lízingbe vevőre. Ez a komplex ügylet az áfa rendszerében egyetlen értékesítésnek minősül¹⁰⁰.

Az adóköteles tényállás ilyenkor a termék birtokba adása. Éppen ezért a teljesítés időpontja (vagyis az adóköteles tevékenység megvalósulása¹⁰¹) a termék birtokba adásának napja lesz. Ekkor kell, a teljes vételárra előre megfizetni az áfát. Az időszakos elszámolás szabályai nevesítetten nem vonatkoznak a zártvégű pénzügyi lízing ügyletre¹⁰².

---

99 Áfa törvény, 58. § (1) és (1a) a)

100 Áfa törvény, 10. § a)

101 Áfa törvény, 55. §

102 Áfa törvény, 58. § (4)

c) A nyílt végű pénzügyi lízing a bérbeadással azonos módon kezelhető az áfa rendszerében¹⁰³. Minden egyes lízingdíj esetében tehát a teljesítés időpontja a számla kiállításának a napja¹⁰⁴.

A nyílt végű lízing végén a lízingbe vevő vételi opcióval érhet, hogy megszerezze a termék tulajdonjogát. Ez különállót termékértékesítésnek minősül, melynek teljesítési időpontját az általános szabályok határozzák meg: amikor a termék feletti rendelkezési jogot a lízingbe vevő megszerzi, mikor él az opcióval, akkor teljesül az ügylet.

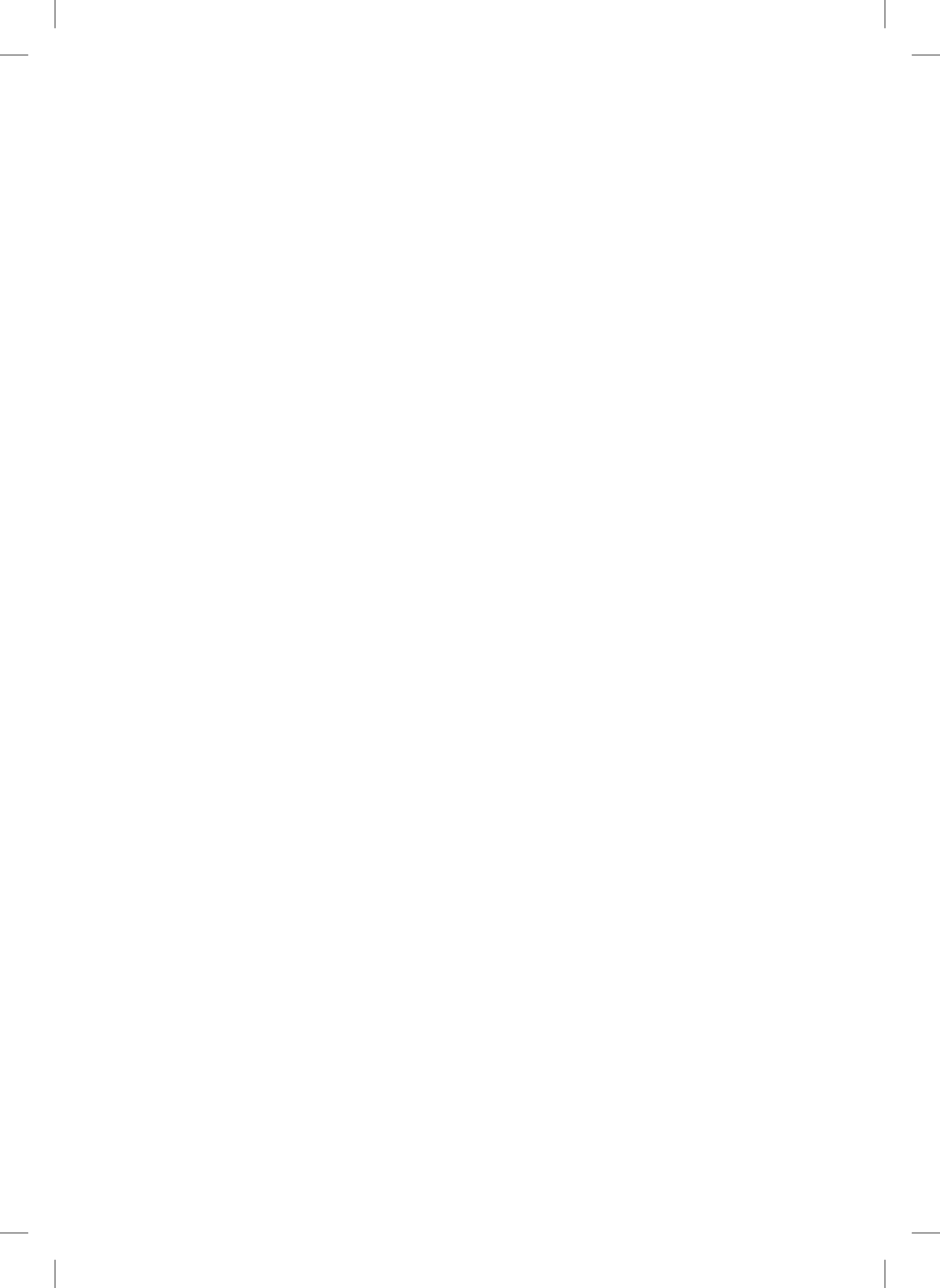
d) A részletre vétel kezelése az áfa rendszerében lényegében vagy egy egyszerű adásvétel (ha a tulajdonjog az ügylet megkötésekor átszáll), vagy megegyezik a zártvégű pénzügyi lízing kezelésével (ha a tulajdonjogot az eladó fenntartja).

Előbbi esetben teljesítés, amikor a termékértékesítés megtörténik (vagyis amikor a vevő rendelkezési jogot szerez a termék felett). Utóbbi esetben teljesítés a termék birtokba adásának napja.

---

103 Áfa törvény, 259. § 4.

104 Áfa törvény, 58. § (1) és (1a) a)

Általános forgalmi adó – Esettanulmányok (dr. Váradi Adrienn)

AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ÍTÉLETEINEK HATÁSA A MAGYAR JOGALKALMAZÁSRA

Tekintettel arra, hogy a jelen fejezet célja, hogy az Európai Bíróság (továbbiakban: Bíróság), illetve az általa meghozott ítéleteknek az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. tv. (továbbiakban: Áfa tv.) alkalmazásában megmutatkozó jelentőségét bemutassa, az alábbiakban – a Bíróság jogfejlesztő tevékenységének általános jellegű ismertetését követően – három, az általános forgalmi adónem szempontjából kiemelt jelentőséggel bíró téma kerül feldolgozásra a Bíróság néhány, a vonatkozó témákban született ítéletén keresztül.

I. A Bíróság jogértelmezésben elfoglalt szerepének bemutatása

A Bíróság jelentőségét röviden akként foglalhatjuk össze, hogy az Európai Unió említett – luxemburgi székhellyel bíró, tagállamonként egy bíróból és 11 főtanácsnokból álló – intézményének funkciója kettős; egyrészt biztosítja, hogy a csatlakozott tagállamok egységes módon értelmezzék, alkalmazzák az uniós jogszabályokat, másrészt pedig gondoskodik arról is, hogy az említett tagállamokban az uniós jogszabályok betartásra kerüljenek.

A Bíróság a fenti szerepkörének való megfelelés érdekében – függetlenül attól, hogy az uniós jogszabályokból adódó kötelezettségek

betartatását milyen módon szükséges, illetve lehetséges megvalósítani – többféle eljárás lefolytatására jogosult, így többek között külön eljárástípus szolgálja mind a jogértelmezési, mind a jogérvényesítési tevékenység megvalósítását is.

- Az egyik ilyen eljárásként az az Európai Unió működéséről szóló szerződés (továbbiakban: EUMSZ) 267. cikkében szabályozott ún. előzetes döntéshozatali eljárás említhető, melynek jelentőségét az adja, hogy a Bíróság ennek mentén jár el mindazon esetekben, amikor az egyes tagállami bíróságoknak kérdése merül fel valamely uniós jogszabály értelmezésével, egyúttal a nemzeti szabályozás és a közösségi szintű szabályozás összhangjával kapcsolatban.

Ezen eljárás tehát – figyelemmel arra, hogy ekkor a Bíróság, mint jogalkalmazó szerv az uniós jog értelmezésével végső soron az említett szabályoknak a tagállami szinten való egységes értelmezését, alkalmazását segíti elő – az uniós jog érvényesítésének és fejlesztésének egyik legjelentősebb eszközöként említhető.

A már említett típusú (előzetes döntéshozatali) eljárás tekintetében elmondható továbbá, hogy ennek megindítását – mint az a fentiekből is következik – maguk a tagállami bíróságok jogosultak kezdeményezni, azon az alapon, hogy e szervek feladatkörébe tartozik annak biztosítása, hogy az egyes tagállamok szintjén az európai uniós jogszabályok megfelelő értelmezésre és ezzel párhuzamosan alkalmazásra kerüljenek.

A hivatkozott eljárás kezdeményezésére a gyakorlati életben rendszeresen sor kerül, tekintettel arra, hogy az egyes nemzeti bíróságoknak – az általuk lefolytatott eljárások során – gyakran olyan kérdés-

ben kell dönteniük, melynek megválaszolása előfeltételként igényli annak vizsgálatát, hogy az adott nemzeti jogszabály vagy eljárás az uniós joggal összeegyeztethetőnek minősül-e. Az Európai Bíróság eljárása elengedhetetlenül szükségessé válik továbbá olyan esetekben is, amikor a nemzeti bíróság részéről – az elé került ügy kapcsán – az uniós jogszabályoknak a helyes értelmezésével vagy érvényességével összefüggésben merül fel kérdése, melyre a Bíróság részétől adandó iránymutatás szintén érdemben befolyásolja a nemzeti bíróság döntését.

- A Bíróság másik hivatkozott eljárása – az ún. **kötelezettségszegési eljárás** – az uniós jog érvényesítéséhez kapcsolódik, mely azon tagállami kormányok ellen indítható, melyek az uniós jogszabályokból eredő kötelezettségeiknek nem tesznek eleget. Ezt az eljárástípust – az előzetes döntéshozatali eljárásoknál leírtakkal ellentétben – nem a tagállami bíróságok, hanem az Európai Bizottság, illetve az Unió tagállamai kezdeményezhetik. Amennyiben a Bíróság ezen eljárás során elmarasztaló ítéletet hoz, az azzal érintett tagállamnak a kifogásolt gyakorlattal azonnal fel kell hagynia, ellenkező esetben vele szemben egy újabb eljárás megindulására, és azzal összefüggésben pénzbírság kirovására kerülhet sor.

A Bíróság – Uniós jog kapcsán kifejtett – már említett jogfejlesztő tevékenységének jogi alapjait illetően megemlíthető, hogy – bár az Európai Unióról szóló szerződés (továbbiakban: EUSZ) 19. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy az Európai Unió Bírósága biztosítja a jog tiszteletben tartását a Szerződések (alapító szerződések) értelmezése és alkalmazása során – az EUMSZ 288-292. cikkei az Európai Unió jogi aktusai között kizárólag a rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat

kat, véleményeket nevesíti. Tekintve tehát, hogy a Bíróság döntései – az EUMSZ értelmében – nem minősülnek az Európai Unió jogi aktusának, értelemszerűen adódik a kérdés, hogy a Bíróság döntései vajon tekinthetőek-e tágabb értelemben véve mégis az uniós joganyag részének, vagyis a Bíróság milyen szereppel bír az uniós jogfejlesztés területén.

A kérdés megválaszolásához mindenekelőtt elmondható egyrészt az, hogy – mivel az uniós jogforrásoknak három szintje (elsődleges jogforrás, másodlagos jogforrás, és az uniós szerződéses joganyaga) különböztethető meg – az EUMSZ 288. cikk (1) bekezdésben felsorolt jogi aktusok nem tekinthetők teljes körűnek, másrészt az is, hogy a Bíróság döntései és gyakorlata részét képezi – az **Európai Unió** teljes érvényes joganyagát magában foglaló – ún. uniós vívmányoknak (acquis communautaire), melyeket valamennyi csatlakozó tagállamnak szükséges (volt) átvennie. (Magyarországot e kötelezettség a 2004. évben történt csatlakozására tekintettel terheli, melynek folytán mind a mai napig szükséges kezelni azon kérdéseket, melyek a magyar jogszabályok és az Unió jogszabályok közötti ellentmondások kapcsán merültek, merülnek fel.)

E kérdés megítélésében relevanciával bír továbbá, hogy a Bíróság által hozott döntések az adott (kérdést feltevő) nemzeti bíróságokra nézve kötelező jellegűek, mely követelmény Magyarországra nézve az Alaptörvény rendelkezéseiből – többek között a Q cikk (2) bekezdésében foglalt előírásból („Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját), valamint az EUMSZ 4. cikk (3) bekezdésében rögzített lojalitási klauzula alapján is egyértelműen levezethető.

A Bíróság által ellátott tevékenység jelentőségével kapcsolatban fontos kiemelni, hogy a Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásban hozott döntései – amellet, hogy a kérdést feltevő nemzeti bíróságra nézve kötelező jellegűek – főszabály szerint (a Bíróság eltérő rendelkezése hiányában) – visszamenőleges hatállyal is bírnak. Az említett, a Bíróság ítéleteire, végzéseire vonatkozó kötelező erőt tovább erősítik a Bíróság Eljárási Szabályzatának 91. cikk (1)-(2) bekezdései is, valamint maga a Bíróság által folytatott azon gyakorlat is, mely a korábbi döntésekre való következetes hivatkozások eredményeképpen egyfajta precedensjogot is teremt.

Utóbbi azt jelenti, hogy a Bíróság ítéletei, illetve az abban vázolt elvek nem pusztán befolyásoló tényezőként vannak jelen a későbbi döntések meghozatalánál, hanem azok kifejezett hivatkozási alapnak tekinthetők mind a Bíróság, mind a bírósági eljárásban résztvevő felek számára. Mindez a gyakorlatban úgy jelenik meg, hogy az egyes nemzeti bíróságok – függetlenül attól, hogy a Bíróság döntéseit semmilyen írott jogi norma nem nevesíti precedensként – az általuk hozott ítéletek indoklásában nem csak az uniós jogszabályokra, hanem a Bíróság egyes korábbi döntésire is hivatkoznak.

A fentiek összegzésével konklúzióként levonható tehát, hogy – mivel a Bíróság korábbi döntései egyértelműen hivatkozási alapot szolgálnak mind az adott peres eljárásban résztvevő számára, mind a Bíróság későbbi eljárásaiban – a Bíróság által hozott döntésekben lefektetett alapelvek, általános jogelvek egyértelműen **az uniós jog forrásainak részét képezik**, függetlenül attól, hogy azok nem szerepelnek az EUMSZ uniós jogforrásokat felsoroló 288. cikk (1) bekezdésében.

E témában szükséges utalni arra is, hogy a Bíróság jogfejlesztő szerepköre leghangsúlyosabban az Unió irányelveivel kapcsolatban mutatkozik meg, melyek az Unió másodlagos jogi aktusának minősülnek. Az irányelvek kapcsán az EUMSZ 288. cikke úgy rendelkezik, hogy *„az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja”*.

E szabály – a tárgyalt téma szempontjából – azért hordoz jelentőséget, mert utóbbiból következően az irányelvek olyan jogharmonizációs eszközként értelmezendők, melyek az uniós szintű célkitűzés megvalósításához szükséges eszköz kiválasztását a tagállami hatáskörbe utalják, és így azok a nemzeti jogrend részévé nem közvetlenül, hanem csak ún. tagállami implementáció révén válnak. Bizonyos esetekben ugyanakkor – az uniós irányelv nemzeti joganyagba történő kötelező átültetésének hiányában – az irányelvek, illetve az abban foglalt rendelkezések tartalma a Bíróság ítélkezési gyakorlatának segítségével is érvényesülni tud, tekintettel arra, hogy a Bíróság tevékenysége nyomán az irányelvek közvetlen hatálya is alátámasztást nyerhet.

Ez a lehetőség a Bíróság ítélkezési gyakorlata keretében került kifejezésre, deklarálva azon rendezőelvet, hogy amennyiben *„a rendelkezések a tagállamokra pontosan meghatározott kötelezettséget rónak, amely nem igényel sem a Közösség intézményei, sem pedig a tagállamok részéről semmilyen jogi aktust, és amely számukra nem enged meg semmilyen mérlegelési lehetőséget a végrehajtás során”*, a rendelkezések a magánszemélyek és a tagállamok közötti relációban közvetlen hatállyal bírnak.

E rendezőelv a Bíróság egyik – a II. pont alatt is tárgyalt – ítéletében is megjelenik, annak kimondásával, hogy *„a Bíróság állandó ítélkezési*

gyakorlata szerint valamennyi olyan esetben, amikor valamely irányelv rendelkezései a tartalmuk alapján feltétlenek és kellően pontosak, azokra a magán-személyek a tagállammal szemben hivatkozhatnak, nevezetesen amennyiben az nem ültette át időben ezen irányelvet a nemzeti jogba, vagy amennyiben nem megfelelően ültette át azt”.

II. A behajthatatlan követelés áfájának problematikája

A behajthatatlan követelés kérdéskörével érintett – és jelen pont alatt részletesen bemutatott – C-246/16. Bírósági ítélet kiemelt jelentőséggel azon okból bír, mivel nem csak az előzetes döntéshozatali eljárásban megfogalmazott kérdésre ad választ a nemzeti bíróságnak, hanem egy olyan rendezőelvet vázol fel, mely lényegében felülírja a Bíróság egy korábbi, e témában hozott ítéletében szereplő végkövetkeztetést.

1) A tényállás, és a vonatkozó jogszabályok ismertetése

Az említett Bírósági döntés tartalmának bemutatása mindenekelőtt az annak alapját képező tényállás ismertetését teszi szükségessé, mely a következők szerint foglalható össze:

A konkrét ügyben az olasz illetőségű felperes, Enzo di Maura (továbbiakban: adózó) és az olasz adóhatóság, mint alperes állt egymással szemben, a két fél között eldöntendő kérdés tárgyát pedig az olasz adóhatóság által hozott azon határozat jogszerűsége képezte, mely a 2004. adóév vonatkozásában egy áfa-alap csökkentési lehetőség megtagadásáról rendelkezett az adózó hátrányára.

Az ügy alapja, hogy adózó adóalap csökkentést végzett el egy általa megvalósított olyan ügylet tekintetében, melynek ellenértékét

(35 000 euró) a megrendelő – akire vonatkozóan már a fizetési képtelenség ténye is már megállapításra került – részére nem egyenlített ki. Az adózó az adóalap-csökkentésre véleménye szerint az olasz nemzeti jog alapján jogosult volt, tekintettel arra, hogy az a következőképpen rendelkezett:

„Ha a [...] könyvelésbe vételt követően valamely kiszámlázott ügylet semmisség megállapítása, megsemmisítés, elállás, megszüntetés, felmondás vagy más hasonló ok vagy eredménytelen fizetési képtelenségi eljárás, illetve végrehajtási eljárás miatti teljes vagy részleges nemfizetés következtében vagy szerződésben kikötött visszatérítés vagy árengedmény érvényesítésének eredményeként egészben vagy részben meghiúsul, vagy adóalapot képező összege csökken, a termék értékesítője vagy a szolgáltatás nyújtója a 19. cikk alapján levonhatja, majd a 25. cikk szerint könyvelésbe veheti a módosításnak megfelelő adóösszeget. Ebben az esetben a termék vevője, illetve a megrendelő, aki ez utóbbi cikk alapján az ügyletet már könyvelésbe vette, a 23. vagy 24. cikknek megfelelően köteles könyvelésbe venni a módosítást, ez azonban nem érinti a termék értékesítője vagy a szolgáltatás nyújtója részére általa kártérítésként kifizetett összeg visszatérítéséhez való jogát.”

Lényeges megemlíteni, hogy a fenti szabály gyakorlatilag az ügy időpontjában hatályban lévő hatodik irányelv (1977. május 17i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv) 11. cikk A. rész (1) bekezdésének az olasz jogba történő implementációja, mely az adóalap korrekciót érintően szó szerint a következő rendelkezést tartalmazta:

„Lemondás, visszautasítás [helyesen: felmondás, elállás, teljesítés meghiúsulása], illetve teljes vagy részleges nemfizetés, avagy az értékesítés bekövetkezte [helyesen: az ügylet teljesítése] utáni árengedmény esetén az adóalap a tagállamok által meghatározott feltételek szerint megfelelő mértékben csökken.

A tagállamok azonban a teljes vagy részleges nemfizetés esetén eltérhetnek e szabálytól.”

Az adózó az általa végzett adóalap-korrekciót azzal indokolta, hogy – véleménye szerint – az olasz jogszabályt úgy szükséges értelmezni, hogy az adóalap – ellenérték megfizetésének hiányában történő – csökkentése abban az időpontban végezhető el, amikor az adós fizetése képtelensége megállapításra kerül. Ezt az álláspontot az olasz adóhatóság és az olasz bíróságok ugyanakkor nem osztották, mivel ők úgy értelmezték a fent idézett nemzeti rendelkezést, hogy nemfizetés esetén az adóalap csökkentése érdekében az adóalanyoknak bizonyítékkal kell rendelkezniük a megrendelőt illető fizetése képtelenségi eljárások eredménytelenségéről, és e feltétel teljesítésére csak a vagyonfelosztási tervvel kapcsolatos észrevételek megtételére nyitva álló határidő lejártát követően, illetve (vagyonfelosztási terv hiányában) a fizetése képtelenségi eljárást lezáró végzéssel szembeni kifogás előterjesztésére rendelkezésre álló határidő lejártakor van lehetőségük.

Az adóhatóság tehát az adózó által végzett adóalap-korrekciót azon az alapon utasította el, hogy arra csak a fizetése képtelenségi eljárás vagy egyéni végrehajtási eljárás eredménytelen lefolytatása esetén lett volna lehetősége az adózónak (azaz miután megbizonyosodhatott volna arról, hogy a követelés kiegyenlítése nem történt meg) nem pedig egy olyan egyszerű ítéletet követően, mely kizárólag az adózó partnerének fizetése képtelenségét állapította meg.

Az adózó a fenti oknál fogva a határozat ellen keresettel élt a helyi bíróság előtt, hivatkozva arra, hogy az adóalap a már említett típusú adóalap-korrekcióra az adós fizetése képtelenségét kimondó ítélet meghozatalának időpontjában van lehetőség.

Lévén, hogy az olasz nemzeti bíróság – az Olaszországban lefolytandó fizetéseképtelenségi eljárások átlagos időtartamára (melyek nem ritkán a tíz évet is meghaladják) figyelemmel – kétségesnek találta, hogy az olasz nemzeti jog idézett rendelkezése összeegyeztethető lenne az arányosság, az uniós jog tényleges érvényesülése és a hea-semlegesség elvével, illetve az olasz szabályozásban felállított korlátot túlzott mértékűnek ítélte meg, a Bíróság elé terjesztette azt a kérdést, hogy a hatodik irányelv 11. cikk C. rész (1) bekezdés második albekezdést úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállamok a hea-alap teljes vagy részleges nemfizetés esetén való csökkentését köthetik a fizetéseképtelenségi eljárások eredménytelenségéhez, amennyiben az ilyen eljárás akár több mint tíz évig is elhúzódhat.

2) A Bíróság C-246 / 16. ítéletének (ún. Enzo-ítélet) tartalma

Az a) pontban bemutatott háttér alapján a Bíróság a feltett kérdésre azt a választ adta, hogy a hatodik irányelv 11. cikke C. része (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy *„a tagállamok a hozzáadottértékadóalap csökkentését nem köthetik a fizetéseképtelenségi eljárások eredménytelenségének feltételéhez, amennyiben az ilyen eljárás akár több mint tíz évig is elhúzódhat”*:

A fenti ítélet alátámasztásaképpen a Bíróság természetesen egy átfogó indoklást is adott, lépcsőről-lépcsőre levezetve azon okfejtést, melynek eredményeképpen a kérdésben született döntés kimondásra kerülhetett. Alapvetésként leszögezhető, hogy az ítélet meghozatala két kérdés vizsgálatát tette szükségessé,

- egyrészt a Héa-irányelv 90. cikk (2) bekezdésében említett „eltérés” kifejezés jelentésének értelmezését,
- másrészt az „eltérés” kapcsán értelmezhető feltételek meghatározását.

Az alábbiakban a Bíróság által –az említett két kérdés kapcsán – képviselt álláspontot ismertetjük:

2.1 Az eltérés jelentése tartalma

A HÉA-irányelv 90. cikk (1)-(2) bekezdései – összhangban a hatodik irányelv 11. cikke A. részének (1) bekezdésével – a következőképpen rendelkeznek:

„Felmondás, elállás, teljesítés meghiúsulása, illetve teljes vagy részleges nemfizetés, avagy az értékesítés bekövetkezte utáni árendemény esetén az adóalap a tagállamok által meghatározott feltételek szerint megfelelő mértékben csökken. A tagállamok azonban a teljes vagy részleges nemfizetés esetén eltérhetnek e szabálytól.”

Az előbbi szabályban található – az adóalap-csökkentésre alapot adó – egyes jogcímekek megkülönböztetése a tárgyalta ítélet kapcsán az okból bírnak jelentőséggel, mert annak tárgya a teljes vagy részleges nemfizetés okán történő adóalap-korrekció, mely esetben – ellentétben a HÉA-irányelv 90. cikk (1) bekezdésben felsorolt egyéb jogcímekekkel – a tagállamokat eltérési lehetőség illeti meg.

(Abban az esetben, amennyiben az ügylet felek között eredetileg megállapodott ellenértéke véglegesen csökken vagy megszűnik, a tényállás nem a HÉA-irányelv 90. cikk (2) bekezdésébe tartozó nemfizetesként, hanem a HÉA-irányelv 90. cikk (1) bekezdésének körébe tartozó megszűnésnek, felmondásnak vagy elállásnak tekintendő.)

Ezen elhatárolás magában – a későbbiekben ismertetésre kerülő Almos ítéletre való hivatkozás útján – az ítéletben is megjelenik, annak rögzítésével, hogy „a vételár meg nem fizetésének esete – önmagában, a teljesítés meghiúsulásával vagy a szerződéstől való

elállással ellentétben – nem helyezi vissza a feleket az eredeti helyzetükbe”.

E jogcímet illetően egyebekben a Bíróság a C-404/16. számú Lombard ítéletben is említést tesz, annak lefektetésével, hogy „ Ha a vételár teljes vagy részleges meg nem fizetésére a teljesítés megghiúsulása vagy a szerződéstől való elállás nélkül került sor, a vevő továbbra is köteles megfizetni a megállapodás szerinti árat, az eladónak pedig, bár már nem tulajdonosa a terméknek, főszabály szerint továbbra is fennáll a követelése, amelyre bíróság előtt hivatkozhat, megjegyezve azt is, hogy “a nemfizetést a nem végleges jellegéből eredő bizonytalanság jellemzi”.

Tekintettel arra, hogy az eltérés jelentésének tisztázásában további segítséget nyújtanak a Bíróság más ügyekben hozott döntései is, az alábbiakban két olyan – az Enzo ítéletet megelőző időpontban született – ítéletet, illetve azok háttérét is ismertetjük röviden, melyeknek fókuszában szintén a HÉA-irányelv 90. cikke állt, és melyekre maga a Bíróság, és az ügyben eljáró főtanácsnok is hivatkozik.

- Az egyik ilyen ítélet az ún. **Goldsmiths-ítélet**, melynek tényállása szerint a felperes (Goldsmiths Ltd.) partnerével abban állapodott meg, hogy egymás részére csereügyleteket teljesítenek, azaz a felperes által teljesített szolgáltatásnyújtás ellenértéke nem pénz vagy pénzhelyettesítő fizetési eszköz volt, hanem egy másik szolgáltatásnyújtás. Figyelemmel arra, hogy a felperes részére a partner által nyújtott szolgáltatás nem érte el a felperes által teljesített ügylet értékét, a felperes a két szolgáltatásnyújtás értéke közötti különbözettel a folyó időszakról benyújtott bevallásában szerepeltetett fizetendő adó összegét csökkentette. Az alperes ugyanakkor – mivel az adott

időszakban hatályban lévő jogszabályok nem adtak lehetőséget arra, hogy az adóalanyok olyan értékesítések kapcsán is korrekciót végezzenek el, melyek ellenértékét nem pénz képezi – az adóalap-csökkentést megtagadta a felperestől.

- A másik ilyen ítélet a – fentebb már hivatkozott – ún. **Almos ítélet**, amelynek felperese (Almos Agrárkülkereskedelmi Zrt.) repcemagot értékesített partnere részére, aki azonban az áru ellenértékét – annak raktárba történő betárolása ellenére – nem egyenlítette ki részére. A felek ezt követően megállapodásukban rögzítették azt, a termékek a felperes tulajdonát képezik, azzal a partner nem, kizárólag a felperes jogosult rendelkezni. Tekintettel arra, hogy a termékek felperes részére történő visszaszolgáltatására nem került sor, a felperes peres eljárást indított annak kiadása érdekében, melynek alapján a bíróság – megállapítva, hogy a felek a közöttük lévő adásvételi szerződést felbontották és így a repcemagok tulajdonosa a felperes – a partnert az áru kiadására kötelezte. Ennek alapján a felperes az adásvételt tanúsító számlákat helyesbítette, és a tárgyidőszakról szóló bevallásában a helyesbített számlák áfatartalmát visszaigényelte.

Az adóhatóság azonban felperes eljárását jogosulatlan adó-visszaigénylésnek minősítette, mivel álláspontja szerint a kérdéses esetben az ellenérték megfizetésének hiányában is megvalósult az Áfa tv. 9. § (1) bekezdés szerinti termékértékesítés. Vélekedése szerint továbbá az Áfa tv. 77. § (1)-(2) bekezdések értelmében lehetőség van ugyan az adóalap csökkentésére az ügylet érvénytelenségének jogcímén, de ez az esetkör nem azonos a szerződés jelen ügy szerinti felbontásának esetkörével, melyre – vagyis az ellenérték részbeni vagy teljes meg nem fizetésének tényállására – az Áfa tv. nem tartalmaz az adóalap utólagos csökkentését megengedő rendelkezést.

Mivel a felperes keresetének az elsőfokú bíróság nem adott helyt, a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúria felé, amely – mivel megállapította, hogy a visszaigénylési kérelem benyújtásának időpontjában az Áfa tv. hatálya nem terjedt ki a HÉA-irányelv 90. cikk (1) bekezdésében felsorolt valamennyi esetre, azaz nem tartalmazott rendelkezést az ellenérték teljes vagy részleges nemfizetés eseteire vonatkozó utólagos adóalap csökkentésére – e tényállás megítélése kapcsán a Bíróság álláspontjának megismerését tartotta szükségesnek.

A Bíróság fent ismertetett két ítélete kapcsán elmondható, hogy azok az Enzo-ítélettel összefüggésben azon okból is jelentőséggel bírnak, mert azok az eltérés jelentése kapcsán részben eltérő, részben megegyező konklúziót vonnak le az Enzo-ítéletben megfogalmazott végkövetkeztetéssel. Utóbbi konkrétan azt jelenti, hogy az Enzo-ítéletben foglalt álláspontjával a Bíróság lényegében felülírja az Almos-ítéletben foglalt véleményét (ti. „a HÉA-irányelv 90. cikkének rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely nem írja elő a HÉA-alap csökkentését az ár meg nem fizetése esetében, amennyiben az e cikk (2) bekezdésében előírt eltérés kerül alkalmazásra”) és visszatér a Goldsmiths-ítéletben kimondott rendezőelv érvényre juttatásához azáltal, hogy az Enzo-ítéletben is egy azzal megegyező elvet deklarál az eltérés kapcsán.

Az Enzo-ítélet keretei között, a Goldsmiths-ítélet egyes részeire visszamutatva mindenekelőtt alapvetésként került rögzítésre a Bíróság részéről, hogy – mivel az adóalap főszabály szerint magában foglal mindent, ami a teljesítés ellenértékét képezi (vagyis amelyet az átadó vagy a szolgáltatást teljesítő az ügylet fejében az átvevőtől, a szolgál-

tatás címzettjétől vagy harmadik személytől kap vagy kapnia kell) – az adó alapja a ténylegesen kapott ellenérték, és ebből következően *az adóhatóság általános forgalmi adó címén nem szedhet be magasabb összeget annál, mint amelyet az adóalany maga e címen beszedett.*

Ugyancsak a Goldsmith-ítéletben is már rögzítettek szerint utal továbbá a Bíróság arra, hogy a fenti elvvel áll összhangban a hatodik irányelv már hivatkozott rendelkezése, vagyis az a szabály, mely felmondás, elállás, teljesítés megghiúsulása, illetve teljes vagy részleges nemfizetés, avagy az ügylet teljesítése utáni árengedmény esetén az adóalap csökkentésére, egyúttal az adóalany által fizetendő áfa összegének a csökkentésére kötelezte a tagállamokat minden olyan esetben, amikor az ügylet teljesítését követően az adóalany az ellenértéket részben vagy egészben nem kapja meg.

Ezt követően az ítéletben a Bíróság ismerteti, hogy a hatodik irányelv 11. cikke C. része (1) bekezdésének második albekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy teljes vagy részleges nemfizetés esetén eltérjenek a fenti pontban hivatkozott szabálytól.

E rendelkezést indoklásaként ugyanakkor a Bíróság elsőként az Almos-ítélet 25. pontjára hivatkozik, melynek értelmében „az uniós jogalkotó minden egyes tagállamnak biztosítani kívánja a választási lehetőséget annak meghatározása vonatkozásában, hogy a vételár meg nem fizetésének esete – amely önmagában, a teljesítés megghiúsulásával vagy a szerződéstől való elállással ellentétben, nem helyezi vissza a feleket az eredeti helyzetükbe – az általuk meghatározott feltételek szerint megfelelő mértékben adóalapcsökkentésre való jogosultságot biztosít, vagy az ilyen csökkentés nem fogadható el ezen esetben”.

A Bíróság hivatkozik továbbá az Almos-ítélet 23-24. pontjaira is, miszerint a Héa-irányelv 90. cikk (2) bekezdése „lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek a fent hivatkozott szabálytól az ügylet árának teljes vagy részleges meg nem fizetése esetén; az adóalanyok ennél fogva nem hivatkozhatnak a héairányelv 90. cikkének (1) bekezdése alapján héaalapjuk csökkentéséhez való jogra a vételár meg nem fizetése esetében, ha az érintett tagállam az említett irányelv 90. cikkének (2) bekezdésében előírt eltéréssel kívánt élni”. E mellett pedig az Almos-ítélet azon része is idézésre kerül, mely szerint „az olyan nemzeti rendelkezést, amely az adóalapot csökkentő esetek felsorolásakor nem említi az ügylet árának meg nem fizetését, úgy kell tekinteni, hogy a tagállam élt a héairányelv 90. cikkének (2) bekezdése szerint számára biztosított eltérési lehetőséggel”.

Az Enzo-ítélet ezt követően egy, az Almos-ítéletben leszögezett megállapítást tesz, mikor kimondja, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a kivételeket megszorítóan kell értelmezni, másrészt pedig – a Goldsmith-ítéletből átemelve – emlékeztet arra, hogy „a szigorúan a teljes vagy részleges nemfizetésre korlátozott ezen eltérési lehetőség azon a megfontoláson alapul, hogy az ellenérték meg nem fizetése bizonyos körülmények között és az érintett tagállamban fennálló joghelyzet okán, adott esetben, nehezen és csak ideiglenesen ellenőrizhető”.

A Bíróság ítéletében tehát konklúzióként kerül levonásra, hogy a kivételeket megszorítóan kell értelmezni, azonban ez a meghatározást tovább definiálja a Bíróság annak kimondásával, hogy “a hatodik irányelv 11. cikke C. része (1) bekezdése második albekezdésének a szövegéből az következik, hogy a tagállamok, jóllehet lehetőségük van

arra, hogy az első albekezdésben előírt adóalapkorrekciótól eltérjenek, nem kaptak felhatalmazást az uniós jogalkotó részéről arra, hogy ezt a korrekciót egyszerűen kizárják”.

Ezt követően a Bíróság a mindeddig tett megállapításait egy teleológiai szempontú megközelítéssel is alátámasztani törekszik. Ennek megfelelően azt a megállapítást teszi, hogy az előbbi következtetéseit „a hatodik irányelv 11. cikke C. része (1) bekezdése második albekezdésének teleológiai értelmezése megerősíti”, vagyis véleménye szerint a jelzett értelmezési mód sem vezethet arra az eredményre, hogy az adóalap-csökkentési lehetőség kizárható lenne.

Ezen bírósági megállapítás szoros összefüggésben áll a héa-mentesség elvével, melynek a Bíróság a következők kimondásával juttat érvényt: „...azon lehetőség elismerése, hogy a tagállamok bármely héaalap-csökkentést kizárjanak, ellentétes lenne a héamentesség elvével, amelyből többek között az következik, hogy az államkincstár érdekében adóbeszedőként eljáró vállalkozást teljes egészében mentesíteni kell azon gazdasági tevékenysége során fizetendő vagy megfizetett héa terhe alól, amely maga is héaköteles.”

Az **adómentesség elvét** illetően kiemelés érdemel, hogy az az egyik – Bíróság ítélkezési gyakorlat során – leggyakrabban említett alapelv, mely a gyakorlatban azt a jelentést hordozza, hogy az áfa összege az adóalanyokat tényleges költségként nem terhelheti. Az említett alapelv sajátossága, hogy az – mint azt a Bíróság is megjegyzi – a jogszabályi rendelkezések szövegében, és köztük a Héa-irányelvben sem található meg, kizárólag a vonatkozó témában keletkezett jogszabályi rendelkezések értelmezését segíti elő.

Tartalmát tekintve a héa-semlegesség elve magában foglalja

- az áfa adónem fogyasztási adó jellegét (melynek értelmében az értékesítés végző adóalany az áfa megfizetése során az állam „adóbeszedőjeként” jár el, vagyis nem lehet tőle többet követelni, mint amit maga is ténylegesen beszedett)
- a vállalkozások közötti egyenlő bánásmód biztosításának követelménye (melynek alapján a közös héa-rendszernek a verseny semlegességét kell eredményeznie akkor is, ha az adómértéket és az adómentességek teljes összehangolása elmarad, vagyis mindegyik tagállam területén, akármilyen hosszú is a termelési és értékesítési lánc, a hasonló termékekre és szolgáltatásokra ugyanakkora adót kell kivetni. Ez az ún. versenysemlegesség, melynek torzulásáról beszélhetünk akkor, ha az értékesítést végző adóalanyt terhelő előfinanszírozási időszak indokolatlan hosszúságú az egyéb értékesítést végző adóalanyokéhoz képest).

Figyelembe véve, hogy az Enzo-ítélet indoklási része visszautal a főtanácsnoki indítvány egyes részeire, és abban a Bíróság által a döntéshozatal alapját képező elvek, szempontok is összefoglalásra kerülnek, az alábbiakban néhány ponton szükséges annak ismertetése.

(A főtanácsnoki indítvány - ítéletben elfoglalt - szerepét tekintve megjegyezzük, hogy az a gyakorlatban egy független jogi szakvéleményt jelent, melynek ismertetésére a Bíróság döntésének meghozatalát megelőzően kerül sor, és melynek nincs kötelező ereje a Bíróság döntésének tartalmára nézve.)

E körben lényeges momentumként említhető, hogy - mint arra korábban más utaltunk - az indítvány maga is foglalkozik az eltérés értelmezésével, melyre szintén nyelvtani és teleológiai megközelítés-

ből is sor kerü. Ezzel összefüggésben a főtanácsnok a következőket adta elő: „Még ha a héa-irányelv 90. cikke (2) bekezdésének szövege lehetővé is teszi, hogy a tagállamok a teljes vagy részleges nemfizetés esetén eltérjenek az adóalap (1) bekezdés szerinti csökkentésétől, e megfogalmazás [...] már csak ezért sem teheti lehetővé a korrekció lehetőségének teljes kizárását. A korrekció lehetőségének teljes kizárása ugyanis mást jelent, mint az azonnali korrekciós lehetőségtől való eltérés, és ellentétes a fent említett és a héa-irányelv 90. cikkének (1) bekezdése által átültetett fogyasztásiadóelvvel. A teljes kizárás az „eltérhetnek” fogalmának szigorú értelmezését sem jelenti”.

A Héa-irányelv 90. cikk (2) bekezdése szerinti eltéréssel kapcsolatban a Főtanácsnok előadja továbbá, hogy „a héa-irányelv 90. cikk (2) bekezdés szerinti kivétel értelme és célja is az ellen szól, hogy teljes vagy részleges nemfizetés esetén lehetőség van a korrekció lehetőségének kizárására; a (2) bekezdés szövege csak azt engedi sejtetni, hogy mi állt az eltérés lehetőségének hátterében.”

A Főtanácsnok hozzátette, hogy „a (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó megszűnési, felmondási, elállási esethez, illetve az ügylet teljesítése utáni árengedmény esetéhez képest a teljes vagy részleges nemfizetés mindössze bizonytalanabb”, és mivel az ilyen esetekben „fennmarad a fizetési igény (vagyis a követelés), és ezért nem kizártak a későbbi fizetések”, a tagállamok részére olyan jogosultság biztosítására került sor, melynek alapján a jelzett bizonytalanság ellen – az (1) bekezdéstől eltérő szabályokkal – küzdhetnek. A Főtanácsnok következtetése szerint tehát csak az említett bizonytalanságra terjed ki a tagállamok eltérési lehetősége, annak kérdésére azonban már nem, hogy el kelle végezni a korrekciót.

A Főtanácsnoki indítvány a korrekció lehetősége ellen az adósemlegesség elvére hivatkozással is tartalmaz érvelést. Ennek megfelelően általa kimondásra került, hogy a korrekció lehetőségét az adósemlegesség elve is megkívánja az ellenérték meg nem fizetése esetén, és ezért a Héa-irányelv 90. cikkének (2) bekezdésében biztosított korlátozási lehetőséget az adósemlegesség elvére tekintettel is megszorítóan kell értelmezni.

Az indítvány az adósemlegesség elvét illetően azt a megállapítást teszi továbbá, hogy ezen – a héa fogyasztásiadójellegből eredő alapvető – elvet a héa-irányelv 90. cikke (2) bekezdésének értelmezése során is figyelembe kell venni, és a következő két elemi állítást tartalmazza:

- egyrészt azt állítást, hogy a héa-felszámítás tekintetében az ugyanolyan ügyleteket teljesítő gazdasági szereplőket nem lehet eltérő bánásmódban részesíteni,
- másrészt pedig azt a tényt, hogy az államkincstár érdekében adóbeszedőként eljáró vállalkozásokat főszabály szerint mentesíteni kell a héa-teher alól, amennyiben a vállalkozási tevékenység célja (főszabály szerint) adóköteles tevékenység folytatása.

A Főtanácsnok utal arra is, hogy az eltérés lehetőségének kizárását nem tartja indokoltnak a héa-visszaélések elleni küzdelem okán sem, tekintettel arra, hogy megítélése szerint e célkitűzést a jogalkotó nem a héa-irányelv 90. cikkének (2) bekezdésével, hanem a héa-irányelv 273. cikkével kívánta támogatni. Hozzátette, hogy amennyiben a tagállamok az említett 273. cikkben található felhatalmazás alapján is értelmeznék úgy, hogy a kizárásra lehetőség van, szükséges lenne figyelembe venni azt is, hogy „azon intézkedések, amelyeket a tagállamok a héa-irányelv 273. cikke értelmében elfogadhatnak az adó pontos

beszedése és az adócsalás megakadályozása érdekében, nem haladhatják meg az e célok eléréséhez szükséges mértéket, és nem veszélyeztethetik a héa semlegességét”.

A fentiekben leírtak összegzésével elmondható, hogy a Bíróság az Enzo-ítéletben felülírta az Almos-ítéletben megfogalmazott azon rendezőelvet, mely szerint a héa-irányelv 90. cikkének rendelkezéseivel „nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely nem írja elő a héa-alap csökkentését az ár meg nem fizetése esetében, amennyiben az e cikk (2) bekezdésében előírt eltérés kerül alkalmazásra”. Ennek indoka, hogy az Enzo-ítélet – az Almos-ítélettel ellentétben – arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Héa-irányelv 90. cikk (2) bekezdésben foglalt eltérés nem értelmezhető oly módon, hogy teljes vagy részleges nemfizetés esetén az adóalap-csökkentés egyszerűen kizárható lenne.

E rendelkezésből adódóan, azon nemzeti szintű szabályozások, melyek teljes vagy részleges nemfizetés esetén nem biztosítanak az adóalany részére adóalap-csökkentési lehetőséget – vagyis azon tagállamok, amelyek a Héa-irányelv 90. cikk (1) bekezdése kapcsán nem megfelelően tett eleget implementációs kötelezettségének – egyértelműen ellentétben állnak az uniós joggal.

(Megjegyezzük, hogy ezt a jogosultságot 2019. december 31-ig Magyarország egyáltalán nem biztosította, 2020. január 1-től pedig az Áfa tv. ad ugyan lehetőséget ez e típusú korrekcióra, azonban az uniós joggyakorlathoz képest lényegesen szűkebb terjedelemben.)

Elmondható továbbá, hogy az Enzo-ítélet valamennyi uniós tagállamra nézve implementációs kötelezettséget keletkeztet, azaz a tagállami hatóságoknak – így a magyar hatóságoknak is – úgy kell(ene) eljárniuk, mintha az Európai Unióhoz való csatlakozásuk időpontjától kezdődően ez a szabály megfelelően alkalmazásra került volna.

2.2 Az eltéréshez kapcsolódóan előírható feltételek kérdésköre

A Bíróság az Enzo-ítéletben az eltérés feltételére vonatkozóan – az ítélet második megállapítása keretében – kimondja, hogy „a hatodik irányelv 11. cikke C. része (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok a héa-alap csökkentését nem köthetik a fizetéseképtelenségi eljárások eredménytelenségének feltételéhez, amennyiben az ilyen eljárás akár több mint tíz évig is elhúzódhat”.

A fenti megállapításból következően tehát konklúzióként levonható, hogy a tagállamok a teljes vagy részleges nemfizetés esetén előírhatnak ugyan bizonyos feltételeket az utólagos adóalap-csökkentés tekintetében, de olyan – az Enzo-ügyben is megjelenő – feltételt többek között, miszerint a fizetéseképtelenség megállapítására csak 10 év után van lehetőség, e körben nem értelmezhető.

Lényegében mindez arra enged következtetni, hogy – mivel a héa-irányelv 90 cikk (2) bekezdése egy kivétel-szabály a héa-irányelv 90. cikk (1) bekezdéséhez képest – az eltérés kifejezést nem az adóalap-csökkentés alkalmazhatóságára, hanem a korrekció elvégzésének időpontjára, és az ahhoz kapcsolódó feltételrendszer körülhatárolására kell vonatkoznia azzal, hogy ezen időpontnak és feltételnek indokoltnak is kell lenniük.

A Bíróság – az uniós jog általános elveinek egyikét képező arányosság elvével összhangban – előre bocsátja, hogy „a hatodik irányelvet átültető eszközöknek alkalmasaknak kell lenniük az e szabályozás által elérni kívánt célok megvalósítására, és nem haladhatják meg azt a mértéket, amely e célok eléréséhez szükséges”.

Az adóalap-csökkentés tekintetében értelmezhető arányosságot illetően elmondható tehát, hogy e rendezőelv alapján a héa-irányelvet tagállami szintre implementáló eszközöknek

- az irányelv által elérni kívánt célok elérésére alkalmasnak kell lennie,
- nem haladhatják meg azt a mértéket, mely az említett célok eléréséhez szükséges.

A fentiek tükrében tehát az arányosság kapcsán a tagállamok a korrekció lehetőségét nem zárhatják ki, részükről kérdésként kizárólag az fogalmazódhat meg, hogy milyen indokolt, illetve arányos feltételeket írhatnak elő abból a célból, hogy a héa-irányelv 90. cikk (1) bekezdés érvényesülése biztosított lehessen.

A tagállamoknak tehát – a Bíróság véleménye szerint – az arányosság elvét is figyelembe véve kell biztosítaniuk azt, hogy az adóalanyok az ésszerű valószínűsítés mentén gyakorolhassák az adóalap-korrekciót. Ennek konkrétabb meghatározását ugyanakkor a Bíróság döntése nem tartalmaz, az ítélet csupán arról rendelkezik, hogy „a nemzeti hatóságok feladata, hogy az arányosság elvének tiszteletben tartásával és a bíróság ellenőrzése mellett az alkalmazandó nemzeti jog sajátosságaira tekintettel meghatározza az adóalany által a nemfizetés valószínűsíthetően hosszú időtartamára vonatkozóan benyújtandó bizonyítékokat”.

Emellett megállapítható továbbá, hogy önmagában azon tény, hogy valamely tagállam fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatáshoz köti az adóalap-korrekciót, nem sérti az arányosság elvét, e kérdésben relevanciája kizárólag annak van, hogy az említett eljárás ilyen időtarta-

mot fog át, és az adóalanyok ennek során mely időpontban hivatkozhatnak – a már említett ésszerű valószínűsítés elve mellett – arra, hogy a követelés behajthatatlannak minősül.

A Bíróság e témával összefüggésben kimondja azt is, hogy az „adóalaprak a hatodik irányelv 11. cikke C. része (1) bekezdésének második albekezdése szerinti csökkentéséhez való jogtól történő eltérés célja a számlák meg nem fizetésének véglegességével szükségszerűen együtt járó bizonytalanság figyelembevétele” és „e bizonytalanság nyilvánvalóan figyelembevételez kerül azzal, hogy az adóalaprak mindaddig megfosztják az adóalapcsökkentéshez való jogától, amíg a követelés nem válik véglegesen behajthatatlanná”. Az ítéletben megjegyzésre kerül ugyanakkor, hogy „ugyanazt a célt szintén el lehetne érni azzal, ha az adóalapcsökkentését akkor engedélyeznék, amikor az adóalany ésszerű valószínűséggel hivatkozik arra, hogy a tartozás nem kerül kiegyenlítésre, fenntartva annak lehetőségét, hogy amennyiben a tartozás megfizetésére mégis sor kerül, az adóalap magasabb összegben kerül megállapításra”.

Az adóalap-korrekción elvégzésének lehetséges időpontját illetően a Főtanácsnoki indítvány megjegyzi, hogy ennek megállapítása olyan irányú vizsgálatot igényel, hogy szükséges-e feltétlen kivárni a követelés végérvényesen behajthatatlanná minősítését vagy annak legnagyobb valószínűsítése is elegendő. Az indítvány ezzel kapcsolatban úgy fogalmaz, hogy „e tekintetben sem a hía-irányelv 90. cikke (2) bekezdésének szövege, sem annak értelme és célja nem tesz lehetővé olyan értelmezést, amely szerint kizárható lenne a korrekció addig, amíg a bizonyossággal határos valószínűséggel – vagyis csak a fizetésképtelenségi eljárás megindítása vagy lezárása után – ki nem zárható, hogy még sor fog kerülni a fizetésre”.

A Főtanácsnok rávilágít, hogy teljes bizonyossággal sosem zárható ki az, hogy az ellenérték végül megtérítésre kerül, mely elvezet ahhoz a gondolathoz is, hogy az általános forgalmi adózás szempontjából – a teljes bizonyosság helyett – kizárólag valamely mértékű bizonyossággal állíthatjuk egy követelés jövőbeni meg nem térítését. Az indítvány utal arra is, hogy a követelés érvényesíthetetlenségét már megalapozhatja az is, ha a fizetést az adós komolyan és véglegesen megtagadja, mely esetben nagyobb valószínűséggel következik be a követelés hosszabb ideig vagy nem teljes egészében történő érvényesíthetősége.

(A fenti álláspontot a Főtanácsnok némileg gyengíti annak kimondásával, hogy „az állam közvetett adókiadás esetén a héa vállalkozó általi „beszedésére” van utalva; a vállalkozó a másik szerződő fél kiválasztása és az előlegben való megállapodás révén bizonyos mértékig a nemfizetés kockázatának befolyásolására alkalmas helyzetben van”.)

Az indítványban utalás szintjén megemlítsre kerül továbbá, hogy az arányosság alapelvével nem ellentétes a nem azonnali adóalap-korrektúra, és a korrektúra lehetőség még inkább indokolt abban az esetben, ha – az ügyletről helyesen kerül ugyan számla kibocsátásra, de – a számla szerinti ellenértéket a megrendelő nem fizette meg. Ennek magyarázataként előadja, hogy ebben az esetben az adóbevétel kiesése –mivel e fázisban anyagi jogi értelemben vett héa-fizetési kötelezettségről még nem is beszélhetünk – nem merülhet fel, illetve a nemfizető vevő, illetve megrendelő általi jogosulatlan adólevonás útján történő veszélyeztetés is kizárt.

Az anyagi szempontból történő héa-fizetési kötelezettséget illetően elmondható, hogy az – a Bíróság értelmezésében – azt jelenti, hogy „az „az adóhatóság által beszedendő héa nem lehet magasabb a végfo-

gyasztó által ténylegesen megfizetett és a végső soron általa viselt héa kiszámításának alapjául vett ellenértéknél”.

Ebből következik, hogy „ha a vállalkozásnak nem fizet a végfogasztó, a vállalkozás *anyagilag jogi szempontból* héa-t sem köteles fizetni. Nem áll fenn a héa-fizetés indoka, mivel a vállalkozó végeredményben nem teljesített termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást a héa-irányelv 2. cikke értelmében *ellenszolgáltatás, illetve ellenérték fejében.*”

A Főtanácsnok kiemelte, hogy a szóban forgó ügyben felmerült kérdést – vagyis azt, hogy megakadályozhatja-e az olasz jogalkotó a korrekciót addig, amíg a hitelezési veszteség a fizetéseképtelenségi eljárás lezárása révén (*végérvényesen*) bizonyossá nem válik (ami bizonyos körülmények között több mint tíz évet is igénybe vehet), vagy már akkor is lehetőséget kell teremteni a korrekcióra, ha a fizetéssel *legnagyobb valószínűség szerint* már nem lehet (a közeljövőben) számolni – más adófajtáktól, illetve számviteli jogi értékeléstől függetlenül kell foglalkozni.

A Főtanácsnok elismeri mindemellett azt, hogy a tagállamoknak joguk van arra, hogy az adóalap korrekció elvégzésére vonatkozó feltételeket, annak lehetséges kezdő időpontját meghatározzák, melynek indokolható feltételeként ismeri el például a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását vagy a követelés bíróság előtt történő érvényesítését.

Végső konklúzióként levonásra került a Főtanácsnok részéről, hogy a héa-irányelv 90. cikk (2) bekezdése lehetőséget biztosít a tagállamoknak arra, hogy nemfizetés esetén azon fennálló bizonytalanságokat figyelembe vegyék, melyek abból adódnak, hogy kellőképpen bizonyos, huzamos nemfizetés csak meghatározott körülmények fennállása esetén valószínűsíthető. Ennek figyelembevételével a tagállamok

bizonyos ésszerű intézkedéseket kívánhatnak meg az adóalanyoktól, ugyanakkor az adóalap-korrekciónak kizárására nem jogosultak, azon kitételrel, hogy az adós ellen folyamatban lévő fizetésképtelenségi eljárás lezárásának kritériuma nem ésszerű intézkedésnek, hanem aránytalan korlátozásnak tekintendő.

Mindent egybevetve, az Enzo-ítéletben szereplő második konklúziót tekintve elmondható, hogy a tagállamok a HÉA-irányelv 90. cikk (2) bekezdés szerinti eltérést kizárólag oly módon értelmezhetik, hogy a tagállamoknak – bár az adóalap korrekciójára vonatkozó lehetőséget aránytalanul nem korlátozhatják – lehetőségük van arra, hogy figyelembe vegyék a nemfizetés esetén fennálló bizonytalanságok sajátosságait azzal, hogy bizonyos ésszerű intézkedéseket követelnek meg az adóalanytól.

Ezen ésszerű intézkedések körébe ugyanakkor nem tartoznak bele az olyan tagállami előírások, melyek értelmében a követelés végleges behajthatatlansága csak 10 év elteltével állapítható meg, tekintettel arra, hogy a vevő, illetve a megrendelő ellen folyamatban lévő fizetésképtelenségi eljárás lezárásának követelménye aránytalan korlátozást képez.

3) Az ítéletből levonható konklúziók Magyarországra nézve

Tekintettel arra, hogy az Enzo ítélet rögzítette egyrészt, hogy HÉA-irányelv 90. cikk (2) bekezdésben foglalt eltérést nem lehet oly módon értelmezni, hogy a korrekció teljes egészében kizárható, másrészt azt is, hogy az eltérésre a tagállamoknak milyen feltételekkel van lehetősége, értelemszerűen merül fel a kérdés, hogy mindezen elvek érvényesülése hogyan biztosítható a korrekció lehetőségét nem vagy nem teljes mértékben biztosító tagállamokban.

E kérdés hazánk esetében azért merül fel, mert a magyar jogi szabályozás – pontosabban az Áfa tv. – a jelzett jogcímen adóalap csökkentési lehetőséget 2019. december 31-ig egyáltalán nem biztosított az adóalanyok részére, tekintve, hogy az említett időpontig a korrekcióval kapcsolatban az a következőképpen rendelkezett:

„77. §(1) Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása, termék Közösségen belüli beszerzése esetén az adó alapja utólag csökken a szerződés módosulása, valamint megszűnése – ideértve a szerződés érvénytelenségének és létre nem jöttének eseteit is – miatt egészben vagy részben visszatérített, visszatérítendő előleg vagy ellenérték összegével.”

A korrekciós lehetőség hiánya az ítélet tükrében azon okból volt problematikusnak tekinthető, mert – mint már említésre került – a Bíróság ítéleteit (így többek között az Enzo ítéletet is) valamennyi Unió tagállamban alkalmazandó kötelező erejű döntéseknek minősülnek, és azok tartalmát minden tagállamnak át kell vennie, és az azokban foglaltakat főszabály szerint visszamenőleges hatállyal kell alkalmaznia.

Tekintettel arra, hogy 2020. január 1-től az Áfa tv. már tartalmazza a behajthatatlansághoz kapcsolódó adóalap-korrekció lehetőségét, azonban azt lényegesebb szűkebb terjedelemben biztosítja, mint ahogyan az az uniós joggyakorlat alapján megilletné az adózókat, a jog teljes körű (az uniós jog adta feltételek szerinti) gyakorolhatósága jelen idő szerint a Héa-irányelv 90. cikk (1) bekezdésének közvetlen hatályának alkalmazásával valósulhatna meg.

Az uniós jogban meghatározott feltételek szerinti adóalapkorrekció elvégzésének alapja – a közvetlen hatály alkalmazása mellett – az Áfa tv. visszamenőleges hatályú módosítása is lehetne.

A jogszabálmódosítással kapcsolatban kiemelés érdemel, hogy bár jogalkotásról szóló a 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdése előírja, hogy „jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé”, egy ilyen irányú jogszabálmódosítás – mivel annak következtében nem növekednének, hanem éppen hogy csökkentenének az adózói terhek – nem ütközne az említett rendelkezésbe.

Ebben az esetben a jogalkotónak a teljes vagy részleges nemfizetés esetére történő adóalap-csökkentés elvégzéséhez szükséges követelmények meghatározásakor az Enzo-ítéletben és az ahhoz kapcsolódó főtanácsnoki indítványban szerepeltetett szempontok – különösen az arányosság elvének szem előtt tartásával – szerint kellene eljárnia. (E tekintetben további segítséget nyújthatna részére a más tagállamok által kialakított – az uniós jogot teljes mértékben lekövető – szabályozás, valamint az 1992. évi Áfa tv. vonatkozó rendelkezéseinek áttekintése is.)

III . Az adózói tudatállapot vizsgálatának kérdésköre a Bíróság joggyakorlatában

Figyelemmel arra, hogy – mint azt az előző részben már kifejtettük – a Bíróság esetjoga a magyar jogalkotás, illetve a magyar jogalkalmazás szempontjából jelentős befolyásoló tényezőként említhető, ez a hatás az adólevonási jog kapcsán vizsgálandó számlabefogadói tudattartalom témaköre kapcsán is érvényesül. E kérdést szintén a Bíróság

néhány olyan ítéletén keresztül tekintjük át, mely előzetes döntéshozatali eljárás keretében a szóban forgó témában született, és melyek mindegyike a számlabefogadó adóalanytól elvárható kellő körültekintés, illetve az adóhatóság részéről elvárható bizonyítási kötelezettség fogalmi körével foglalkozik.

Mielőtt azonban érdemben rátérnénk a Bíróság hivatkozott ítéleteinek taglalására és az abból levonható végkövetkeztetésekre, szükséges annak rögzítése, hogy az általános forgalmi adó szempontjából valójában milyen okra vezethető vissza az adózói tudattartalom (vagyis az ún. tudta/tudnia kellett volna formula) jelentősége.

Erre vonatkozólag elmondható, hogy az Áfa tv. 120. § szerinti adólevonási jog kötelező tárgyi feltételét képezi a tartalmilag hiteles számla rendelkezésre állása. Tekintettel arra azonban, hogy az ilyen számla megléte az adólevonási jog gyakorlásának jogszerűségét kizárólag abban az esetben támasztja alá, amennyiben

- a számlában szereplő gazdasági esemény valóban megtörtént,
- a számla által tanúsított ügylet ténylegesen a számlában szereplő felek között valósult meg, illetve
- az ügyletben részes felek részéről adócsalás/adókijátszás nem történt,

a fenti körülmények fennállását az adóhatóság az általa lefolytatott ellenőrzések során is vizsgálat tárgyává teheti, annak megállapítása érdekében, hogy a számlabefogadó az ügyletről szóló számla birtokában valóban jogosult-e az adólevonási jog gyakorlására.

1. A Kúria témában kialakított gyakorlata

Tekintettel arra, hogy a tudta/tudhatta formula kapcsán a Magyarországon kialakított joggyakorlat értelemszerűen szoros összefüggést

mutat a Bíróság esetjogával, az alábbiakban – a téma megalapozásaként – elsőként a Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiumának 5/2016. (IX.26.) KMK véleményében vázolt, az adólevonási jog feltételeire vonatkozó rendezőelveket foglaljuk össze.

A Kúria említett jogalkalmazást segítő véleményében részletesen kifejtésre kerül, hogy az adólevonási jog megtagadásánál az adóhatóságra hárul az ezt megalapozó objektív körülmények feltárása; ennek kapcsán a Kúria egyértelműen rögzíti ugyanakkor azt is, hogy az ilyen típusú bizonyítási eljárásban az adózói tudattartalom vizsgálatának szükségessége eltérően alakulhat.

A Kúria anyagából meríthető további lényeges konklúzió, hogy az adóhatóság arra hivatkozva, hogy **„a gazdasági esemény megvalósult, de nem számlában szereplő felek között”**, csak akkor tagadhatja meg az adóalanyok adólevonási jogát, ha

- objektív módon bizonyítani tudja, hogy a Társaság tevételesen lépett fel, megszervezője volt olyan ügyleteknek, értékesítési láncnak, amelyből a láncolatban résztvevő bármely szereplőnek jogellenes adóelőnye származott (aktív szereplő); vagy ennek hiányában
- bizonyítani tudja az adóalany tudattartalmának vizsgálatával, hogy az adóalany tudott, vagy tudnia kellett volna arról, hogy az ügyletet vagy azok láncolatát jogellenes adóelőny megszerzése érdekében mások hozták létre aktívan, és vonták abba bele (passzív szereplő).

Mint látható, a számlabefogadó részéről tanúsított aktív vagy passzív magatartásnak különös jelentősége van az adólevonási jog érvénye-

sülése (megtagadhatósága) szempontjából, így e két viselkedésforma a Kúria véleményében külön is definiálásra kerül az alábbiak szerint:

„*Aktívnak* minősül a magatartása, ha tevőlegesen lépett fel a jogellenes adóelőny megszerzése érdekében, azaz alapvetően járult hozzá a mesterséges ügylet vagy ügyletek kialakításához. Ekkor nem szükséges vizsgálni a számlabefogadó tudattartalmát, hanem azon cselekedeteit kell feltárni, amelyek bizonyítják, hogy elsődleges alakítója volt az ellenőrzés alá vont ügyletnek vagy láncnak. *Passzívnak* minősül a magatartása, ha a másik adóalany által felkínált feltételeket, körülményeket az ügylet lebonyolítása során nem vizsgálta. Ekkor feltárandó a számlabefogadó tudattartalma, hiszen azt kell bizonyítani a közigazgatási eljárásban, hogy tudott, vagy tudnia kellett volna arról, hogy az ügyletet vagy azok láncolatát jogellenes adóelőny megszerzése érdekében mások hozták létre aktívan, és vonták abba bele.

Míg előbbi esetben az ügylet(ek) alakítója, addig utóbbi esetben annak (azok) elszenvedője a számlabefogadó adóalany. Az utóbbi esetben azonban, ha tudott, illetve tudnia kellett volna arról, hogy adókijátszás részévé válik, adólevonási jogot nem gyakorolhat. Az ügyletben, vagy láncügyletben (körhintaügyletben) legalább egy aktív adókijátszónak lennie kell, kivéve ha azt olyan személy alakította ki és mozgatta a háttérből, aki/amely maga nem lépett fel szerződő félként egyik ügyletben sem.”

A fentiekből következően tehát a számlabefogadó aktív szerepének bizonyításához az adóhatóságnak objektív bizonyítékokkal azt kellene tudni igazolni, hogy a számlabefogadó nem csak tudott adókijátszás megvalósításáról, de az ilyen jellegű ügyleteket ő maga szervezte, irányította, az abban résztvevő többi adóalannal bizonyíthatóan szoros kapcsolatban állt és tevékenyen alakította a mesterséges konstrukciót. Továbbá a KMK vélemény úgy fogalmaz, hogy nem elégséges annak

bizonyítása, hogy az adóalany alakítója volt a láncnak, azt kell bizonyítani, hogy „elsődleges” alakítója volt, mely végső soron azt jelenti, hogy ő az értelmi szerzője, megszervezője a láncolatnak, ő irányítja a szereplőket.

A KMK véleménye tehát a tudatállapot bizonyításához képest egy többlet bizonyítási kötelezettséget telepít a hatóságra: az adóalany azon cselekedeteit kell feltárnia, amelyek bizonyítják, hogy elsődleges alakítója volt az adókijátszást megvalósító láncnak. Ez a vizsgálat természetesen magában foglalja, az adóalany tudatállapotának vizsgálatát is, hiszen az aktív, tevőleges magatartás tudatos magatartást feltételez.

Amennyiben pedig az adóhatóság a megállapítását a számlabefogadó passzív magatartására kívánná alapozni, akkor sem tekinthet el a rá vonatkozó tudattartalom vizsgálatától: csak akkor tagadhatja meg a Társaság adólevonási jogát, ha egyben azt is igazolni tudja objektív ismérvekkel, hogy a Társaság tudott, vagy tudnia kellett volna arról, hogy adókijátszást megvalósító ügyletekben vesz részt. A KMK véleménye tehát összhangban áll a következőkben bemutatott Európai Bírósági joggyakorlattal, amely szerint nincsen olyan eset, hogy – a számlabefogadó passzív magatartása esetén – az adóalany tudatállapotának vizsgálata nélkül megtagadható lenne az adólevonási joga az arra történő hivatkozással, hogy adókijátszás valósul meg az értékesítési láncban.

A Bíróság gyakorlatának bemutatását megelőzően – az adóalany szabálytalanságra, csalásra, adókijátszásra irányuló tudatállapotának vizsgálata kapcsán – szükséges még tisztázni, hogy a Bírósági és a hazai bírósági joggyakorlat alapján egyértelmű, hogy „szabálytalanság”, „csalás”, „adókijátszás” kifejezés alatt kizárólag az áfa kijátszást

kell érteni. Tehát az adóalany – adólevonási jog megtagadására irányuló – tudatállapotának bizonyításakor nem bármilyen szabálytalanságról történő tudomás bizonyítása fogadható el, hanem kizárólag csak az áfa kijátszás megvalósításáról való tudomás bizonyítása.

Ez utóbbi konklúziót egyértelműsíti többek között az 5/2013. számú közigazgatási elvi határozat, amely szerint: „Ki kell emelni, hogy a Bíróság szerint minden ügyletet önállóan kell vizsgálni és nem bármilyen szabálytalanság, hanem kizárólag a HÉA kijátszásra irányuló tevékenységben való részvétel eredményezheti az adólevonási jog elvesztését.”

Lényeges továbbá, hogy a Kúria a KMK véleményben a Bíróság által használt adókijátszás fogalmával analóg módon „jogosulatlan adóelőnyről” beszél az adóalany aktív és passzív magatartásának vizsgálatakor, melyből alappal következtethető, hogy az adó (áfa) kijátszás fogalma tulajdonképpen jogosulatlan áfa előny megszerzését jelenti.

A jogosulatlan adó (áfa) előny kifejezés kapcsán megjegyzést érdemel, hogy egy társaságnak adóelőnye nem származik abból, ha a rá áthárított, illetve általa az értékesítési láncban már megfizetett áfát levonásba helyezi/visszaigényli, mivel az áfa egyik alapelve, a neutralitás vagy áfa semlegesség elve ugyanis pontosan azt biztosítja, hogy főszabályként az áfa egy adóalanyként működő társaságnál sem anyagi előnyként, sem teherként ne jelentkezzen. Ennek érvényesítését szolgálja az adóalany adólevonási jogának biztosítása, amivel, tulajdonképpen a rá áthárított áfa, mint vagyoni teher semlegesítése történik meg, így semmi esetre sem értelmezhető vagyoni előnyként/adóelőnyként egy társaságnál a rá áthárított áfa levonása.

Ezt az értelmezést követi a KMK vélemény is, tekintettel arra, hogy az egyértelműen megkülönbözteti az értékesítési láncban szereplő bármely adóalanynál jelentkező adóelőnyt a „felperesnél” felmerülő adólevonási jogtól. A két fogalomkör megkülönböztetése folytán tehát a Kúria a vizsgált adóalany „felperes” adólevonási/visszaigénylési jogának gyakorlását nem tekinti adóelőnynek, vagyis a “felperes” adólevonási jogának gyakorlása kapcsán fel sem merülhet a jogellenes adóelőny fogalma, hiszen csak azt az áfa összeget kéri vissza, amit a számlában felé áthárítottak és amit meg is fizetett a számlakibocsátó felé.

(A jogosulatlan adóelőny egyértelműen a be nem vallott és be nem fizetett áfát jelenti, amely egyébként meg lett fizetve ezen adóalany felé a vevő által; tehát így jelentkezik matematikailag, ténylegesen adótöbblet, adóelőny, mely azért jogosulatlan, mert közben nem fizette be ezt a vevőtől megkapott adóösszeget).

2. A Bíróság néhány releváns ítéletének bemutatása

Mint vitathatatlan tény, e tekintetben is mindenekelőtt kiemelés érdemel, hogy a Bíróság e témakörben hozott *áfa ítéleteire is igaz az, hogy azok kötelezően alkalmazandók az egyes tagállamokban, mégpedig akként, hogy a tagállami hatóságoknak/bíróságoknak automatikusan és feltétel nélkül át kell(ene) venniük az azokban foglalt megállapításokat.*

A következőkben olyan döntéseket mutatunk be, melyek esetében nem vitatott a vizsgált gazdasági események (termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások) megtörténte, melynek eredményeként a társaság tulajdonjogot szerzett az érintett termékeken, csupán az az állítás történt meg az adóhatóság részéről, miszerint a felperes társaságok

részére az ügyletet nem a számlakibocsátói oldalon lévő adóalanyok teljesítették. Az utóbbi körülményre alapozva került tehát sor arra, hogy az adóhatóság a gazdasági eseményeket fiktívnek minősítette és az adólevonási jogot megtagadta.

Az alábbiakban bemutatott Bírósági ítéletek alapján – példálózó jelleggel – olyan körülményekre kívánunk rávilágítani, melyeket a Bíróság nem tekintett olyannak, amelyekből levezethető lenne, hogy az adóalany tudott, vagy tudnia kellett volna, hogy adókijátszást megvalósító ügyletekben vesz részt és amely körülmények fennállása esetén is a bíróság/hatóság további bizonyítási kötelezettségét írt elő az adózó tudatállapotára vonatkozóan. Mivel – mint már említésre került – a Bíróság által hozott ítéletekben foglaltak követése kötelező a tagállami hatóságok részére, a tagállamoknak a Bíróság véleményét a következőkben felsorolt körülmények megítélése tekintetében is szükséges figyelembe venniük. Nevezetesen azt, hogy a Bíróság nem tekinti ezeket a körülményeket olyannak, ami használható lenne a tekintetben, hogy ezekből a számlabefogadó adóalany adókijátszásról való tudatállapotára bármilyen módon is érdemi következtetést lehetne levonni (az e körülményekre való hivatkozásra tehát csak megalapozatlanul, illetve a Bíróság joggyakorlatával ellentétes módon kerülhet csak sor).

a) C-446/15. ítéletének (ún. Signum-ítélet) tartalma

A Signum ügy háttérét képező tényállás szerint a magyar adóhatóság megtagadta a – fő tevékenységi körként áruszállítással foglalkozó – Signum Alfa Spednek (továbbiakban: Társaság) az adólevonási jogát két fuvarozási szerződés alapján, alvállalkozóktól befogadott számlák tekintetében. Az adóhatóság az adólevonási jog megtagadását azzal indokolta, hogy a számlák kiállítóinál (Solidity Trade, Wimpex-hu) olyan szabálytalanságokat tárt fel, amelyek alapján arra lehet követ-

kezdetni, hogy a számlán szereplő gazdasági eseményeket nem az említett számlák kibocsátói teljesítették.

A Solidity Trade ellenőrzése az alábbi szabálytalanságokat tárt fel:

- Az ellenőrzés időpontjában bejegyzett képviselője egy kameruni állampolgár volt, akivel szemben beutazási és tartózkodási tilalom volt érvényben Magyarországon,
- A társaság székhelyén egy magánház volt található,
- A társaság nem nyújtott be működési engedély, illetve telephelyengedély iránti kérelmet, és a nyilvántartásban sem szerepelt,
- A társaság bankszámlakivonatain sem működési költségek, sem pedig alvállalkozóira vonatkozó adatok nem szerepeltek,
- A társaságnak a szerződések Signum Alfa Sped részére történő teljesítése időpontjában bejegyzett törvényes képviselője nyilatkozata szerint a teherszállítási szolgáltatásokat ténylegesen nem a Solidity Trade végezte – amely nem rendelkezett a szükséges emberi és anyagi erőforrásokkal –, hanem azt bérelt teherautókkal hajtották végre,
- A számlákat kijavították, a teljesítésigazolásokon pedig nem szerepelt sem a Solidity Trade pecsétje, sem a képviselőjében eljáró személy neve,
- A fuvarleveleken sem szerepelt a társaság szállítmányozóként.

A Wimpex-hu-t illetően az alábbi megállapításokra került sor:

- Egy „fantomcégről” van szó, amelynek nincs valós magyarországi székhelye, sem pedig saját helyiségei,
- A társaság nem jelentkezett be az iparűzési adó hatálya alá,
- Bár nyújtott be héa-bevallásokat, soha nem fizetett ilyen adót,

- A szerződésnek a Signum Alfa Sped tekintetében történő végrehajtása időpontjában a Wimpex-hu egyetlen alkalmazottja az ügyvezetője volt,
- Csak egy, a számlázott fuvarozási szolgáltatások nyújtására alkalmatlan tehergépkocsival rendelkezett.

Az adóhatóság ugyan elfogadta a számlákon szereplő gazdasági események megtörténtét, és azt, hogy e számlák megfelelnek a formai követelményeknek, de mivel arra a következtetésre jutott, hogy ezeket nem az említett számlák kibocsátói teljesítették, azokat fiktív ügyleteknek minősítette. Továbbá az adóhatóság azt a következtetést is levonta, hogy a Társaság nem a nemzeti szabályozás értelmében vett „kellő körütekintéssel” járt el, mivel – a feltárt szabálytalanságokra figyelemmel – tudnia kellett volna, hogy az ügyletek nem közötté és a Solidity Trading vagy a Wimpex-hu között zajlottak le.

A Bíróság döntésében – a héa-irányelv 168. cikke a) pontja és a korábbi ítélkezési gyakorlata alapján – az alábbiak kerültek összegzésre az adólevonási jog anyagi jogi feltételeiként (33. pont), melyek teljesülése esetén főszabály szerint nem utasítható el a levonáshoz való jog:

- a levonási jog gyakorlója adóalany legyen,
- az adólevonási jog keletkezését megalapozó termékeket és szolgáltatásokat az adóalanynak utóbb adóköteles tevékenységéhez kell felhasználnia, és
- e termékeket és szolgáltatásokat más adóalanytól kell megvásárolnia.

A Bíróság ítéletében kifejtette, hogy ha az adólevonási jog anyagi jogi és formai feltételei megvalósulnak, nem tagadható meg az adóalany adólevonási joga arra hivatkozva, hogy a számlázott gazdasági ese-

ményt nem a számla kiállító teljesítette, hacsak emellett az adóhatóság objektív módon nem bizonyítja, hogy az adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, hogy az említett ügyletek héa-csalás részét képezik. Az adóalany adólevonási jogának megtagadását megalapozó tudatállapot bizonyítása során csak objektív körülményekre lehet hivatkozni, valamint az adóalanytól (a számla címzettjétől) nem követelhető meg olyan vizsgálat, amelyet nem köteles elvégezni. (39., 40. pontok)

A Bíróság továbbá megállapította (42. pont) egyrészt, hogy “e tekintetben az a kérdés sem meghatározó, hogy e számlakibocsátók gyakorolták-e gazdasági tevékenységüket ezen ügyletek teljesítésének időpontjában, illetve az adóhatóság általi utólagos ellenőrzés időpontjában.”, másrészt azt is, hogy az adóalany tudatállapotának, gondosságának vizsgálata kapcsán a korábbi ítélkezési gyakorlat a következőképpen foglalható össze (43, 44. pont):

- „Adott esetben a héa-levonási jogát gyakorolni kívánó adóalanytól az arról való meggyőződés érdekében észszerűen elvárható intézkedések, hogy az általa teljesített ügyletekkel nem vesz részt az értékesítési láncban korábban eljáró gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban, alapvetően az adott ügy körülményeitől függenek”
- „Az ilyen adóalanyt, amennyiben szabálytalanságra vagy csalásra utaló körülmények állnak fenn, arra kötelezhetik, hogy a megbízhatóságáról való meggyőződés érdekében tájékozódjon azon másik gazdasági szereplő felől, amelytől termékeket vagy szolgáltatásokat kíván beszerezni. Mindazonáltal az adóhatóság általános jelleggel nem követelheti meg a héa-levonási jogát gyakorolni kívánó adóalanytól egyfelől, hogy az arról való meggyőződés érdekében, hogy a korábban teljesítő gazdasági szereplők szintjén nem történt-e szabálytalanság vagy csalás, ellenőrizze, hogy

az e jog gyakorlásának alapjául szolgáló szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója rendelkezik-e az e szolgáltatások nyújtásához szükséges erőforrásokkal, és hogy eleget tett-e héa-beváltási és -fizetési kötelezettségének, vagy másfelől, hogy az említett számlán kívül rendelkezik-e olyan más iratokkal, amelyek alkalmasak annak bizonyítására, hogy e körülmények fennállnak”.

b) A Bíróság C-277/14. ítéletének (ún. PPUH-ítélet) tartalma

Az általunk tárgyalt téma kapcsán szintén kiemelkedő jelentőségű a **C-277/14. számú PPUH ítélet**, melyből megállapíthatjuk, hogy az sem képezheti akadályát az adózó adólevonási jogának, ha a számlát kiállító társaság „nem létező” gazdasági vállalkozásnak minősül, illetve ténylegesen nem folytat gazdasági tevékenységet, tekintettel arra, hogy az adóalanyok között így is teljesülhet az ügylet.

A PPUH ügygel érintett tényállás szerint a PPUH Stehcemp (továbbiakban: Társaság) számos alkalommal dízel üzemanyagot vásárolt, amelyet gazdasági tevékenysége körében használt fel. Az ezen üzemanyag-vásárlásokat érintő számlákat a Finnet sp. z o.o. (a továbbiakban: Finnet) állította ki, mely beszerzések után a Társaság a felszámított áfát levonásba helyezte. Az adóhatóság azzal az indokkal tagadta meg a PPUH adólevonási jogát, hogy álláspontja szerint az általa befogadott számlákat egy nem létező gazdasági társaság állította ki. Ezen álláspontját az adóhatóság azzal indokolta, hogy a Finnet

- nem volt héa nyilvántartásba véve,
- nem nyújtott be adóbevallást és nem fizetett adót,
- nem tette közzé az éves beszámolóit,
- nem rendelkezett a folyékony üzemanyag értékesítéséhez szükséges engedéllyel,

- a cégjegyzékben a társaság székhelyeként megnevezett épület megrongálódott állapota bármely gazdasági tevékenységre alkalmatlan volt,
- a kapcsolatfelvétel bármiféle kísérlete sikertelen volt.

Az adóhatóság szerint a PPUH nem tanúsított ésszerű gondosságot azáltal, hogy elmulasztotta vizsgálni, hogy ezen ügyletek csalás részét képezték-e. Ebben az ügyben tehát egyfajta aktív magatartás tanúsítását várta el az adóhatóság az adózótól, nevezetesen azt, hogy vizsgálja meg, hogy csalás részét képezheti-e az az ügylet, melyben részt vesz.

A PPUH az eljárásban azzal érvelt, hogy ebben az esetben egyértelműen ellentétes az adósemlegesség elvével a jóhiszemű adóalanynak a levonási jogtól való megfosztása, hiszen mint a számla befogadója a termék értékesítőjétől cégkivonatot, illetve adószámot is kapott, melyek számára azt bizonyították, hogy az értékesítő társaság jogszerűen működő adóalanynak minősül.

Az ügyben eljáró illetékes bíróság véleménye szerint az adóalany jóhiszeműsége nem jogosíthat hátrahagyásra, ha az adólevonási jog tartalmi feltételei egyébként nem teljesülnek. Álláspontja szerint ugyanis valamely nem létező gazdasági szereplő nem ruházhatja át az áruk tulajdonjogát és nem fogadhat el kifizetést sem.

Az illetékes bíróság az ügyet az EUB elé terjesztette, mely fentiek alapján annak a vizsgálatából indult ki, hogy az adólevonási jog tartalmi /formai feltételei valóban teljesültek-e.

Az ítélet keretében a Bíróság szintén nevesítette az adólevonási jog tartalmi feltételeit, melyet az alábbiakban határozott meg:

- a termék értékesítője, illetve a termék beszerzője adóalanynak minősüljön;

- a terméket annak beszerzője adóköteles gazdasági tevékenységéhez használja,
- e termékeket és szolgáltatásokat más adóalanytól kell megvásárolnia. (ítélet 28. pont)

Ami pedig az adólevonás formai követelményeit illeti, a Bíróság rámutatott, hogy a formai feltételek akkor teljesülnek, ha a számlán elkülönülten feltüntetik az értékesítő hea-azonosító számát, amelynek keretében a termékértékesítést végezte, az adóalany teljes nevét és címét, valamint az értékesített termék mennyiségét és jellegét. (ítélet 29. pont)

Amennyiben tehát a fenti feltételek teljesülnek, a számla tartalmi és formai szempontból hibátlanak minősül a Bíróság értelmezése szerint, mely alapján az azt befogadó adóalany jogszerűen élhet adólevonási jogával.

A Bíróság rámutatott arra, hogy a hatodik irányelv értelmében a Társaság adóalanyi minőséggel bír, ténylegesen megkapta és kifizette a Finnet által kiállított számlákon szereplő termékeket és ezeket később adóköteles ügyleteihez használta fel.

Az ügyet a Bíróság elé terjesztő bíróság feltevése szerint azonban annak ellenére, hogy a Finnet szerepelt a cégnyilvántartásban, az előírt kritériumokat illetően a termékértékesítések időpontjában nem létező gazdasági szereplőnek kell tekinteni, amely nem végezhet termékértékesítést, illetve nem is állíthat ki számlát.

A Bíróság azonban ítéletében – a fentiekkel ellentétben – azt állapította meg, hogy az adólevonási jog azon feltételei, melyeket a tagállami adóhatóság követelt meg, nem szerepel az adólevonási jog 28. és 29. pontokban említett feltételei között. Ezzel szemben a hatodik

irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy az eladónak az ezen irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében vett adóalanyi minőséggel kell rendelkeznie. (33. pont)

A Bíróság álláspontja szerint tehát azt kell vizsgálni, hogy a termékértékesítője adóalanynak minősül-e, hiszen ez az egyik olyan formai követelménye a számlának, mely alapját az azt befogadó érvényesítheti az adólevonási jogát. A hatodik irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében pedig adóalany az a személy, aki a termelők, a kereskedők, illetve a szolgáltatók gazdasági tevékenységét önállóan végzi, tekintet nélkül e tevékenység céljára és eredményére. Ebből következik, hogy az „adóalany” fogalmát tágan, a ténykérdésekre alapozva határozták meg. (34. pont)

Az ítélet e körben rögzíti továbbá, hogy

- „A Finnettel kapcsolatban ilyen gazdasági tevékenység az alapügyben szóban forgó üzemanyagértékesítés körülményeit figyelembe véve nem tűnik kizártnak. E megállapítást nem kérdőjelezi meg a kérdést előterjesztő bíróság által említett azon körülmény, hogy semmiféle gazdasági tevékenységet nem tesz lehetővé azon épület megrongálódott állapota, amelyben a Finnet székhelye található, mivel az ilyen megállapítás nem zárja ki azt, hogy e tevékenység a székhelytől eltérő más helyeken történjen. Különösen, amennyiben a szóban forgó tevékenység több, egymást követő értékesítés keretében megvalósított termékértékesítésekből áll, e termékek első vevője és viszonteladója szorítkozhat arra, hogy az első eladónak azt az utasítást adja, hogy a szóban forgó termékeket közvetlenül a második vevőnek szállítsa, anélkül, hogy szükségszerűen maga is rendelkezne olyan tárolási és szállítási eszközökkel, amelyek

nélkülözhetetlenek a szóban forgó termékek értékesítéséhez.”
(35. pont)

- „Az adóalanyi minőség elismerése annál inkább sem tehető függővé azon kötelezettségtől, hogy az adóalany éves beszámolókat tegyen közzé, vagy rendelkezzen az üzemanyag értékesítéséhez szükséges engedéllyel, mivel e kötelezettségeket nem írja elő a hatodik irányelv.” (39. pont)

Ebben az összefüggésben a Bíróság azt is kimondta, hogy az adóköteles tevékenység megkezdésének bejelentésére irányuló kötelezettség a termékek értékesítője részéről történő esetleges elmulasztása nem befolyásolhatja az értékesített termékek címzettjeit megillető, a megfizetett hea-levonására való jogot. „Ennélfogva az említett címzetet megilleti a levonási jog akkor is, ha a termékek értékesítője nem hea-nyilvántartásba bejegyzett adóalany, ha az értékesített termékekre vonatkozó számlák a hatodik irányelv 22. cikke (3) bekezdésének b) pontjában megkövetelt valamennyi – különösen a hivatkozott számlákat kiállító személy és a nyújtott szolgáltatások jellegének meghatározásához szükséges – adatot tartalmazzák” (40. pont)

A jelen ügyben a Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnt, hogy az alapügyben szóban forgó ügyletekre vonatkozó számlákon az említett rendelkezésnek megfelelően feltüntették többek között az értékesített termékek jellegét és a fizetendő hea összegét, valamint a Finnet nevét, adóazonosító számát és székhelyének címét. Így a kérdést előterjesztő bíróság által említett és a jelen ítélet 31. pontjában összefoglalt körülmények nem tették lehetővé sem a Finnet adóalanyi minősége hiányának a megállapítását, sem következésképpen a PPUH Stehcemp adólevonási jogának a megtagadását. (42. pont)

A Bíróság ítélete ezzel összefüggésben megfogalmazta továbbá, hogy

- „Az alapügyben szóban forgó üzemanyag értékesítésével kapcsolatban a levonási jog többi, a jelen ítélet 28. pontjában említett tartalmi feltétele szintén teljesült annak ellenére, hogy a Finnet a 2004. április 27i rendeletre tekintettel esetlegesen nem létezik.” (43.pont)
- „Ezenkívül az a héa, amelyet a PPUH Stehcemp az alapügyben szóban forgó üzemanyagértékesítések címén ténylegesen megfizetett...„fizetendő, illetve megfizetett” volt. Ezért az a kérdés, hogy az alapügyben szóban forgó termékek értékesítője az ezen eladási ügyletet terhelő héá-t befizettee vagy sem az államkincstárba, nem befolyásolja az adóalanynak az előzetesen megfizetett héa levonásához való jogát.” (45. pont)
- „Ugyanis, mivel a hatodik irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerinti „termékértékesítés” fogalom nem a tulajdonátruházásnak az alkalmazandó nemzeti jogszabályokban előírt formáira utal, hanem magában foglal bármely, materiális javak átruházására irányuló ügyletet, amelynek során az egyik fél feljogosítja a másik felet, hogy e javakkal úgy rendelkezék, mintha azok tulajdonosa lenne, a Finnet azon képességének esetleges hiánya, hogy az alapügyben szóban forgó termékekkel jogilag rendelkezzen, nem zárhatja ki e termékek e rendelkezés értelmében vett értékesítését, mivel az említett termékeket ténylegesen átadták a PPUH Stehcempnek, amely azokat az adóköteles ügyleteihez használta fel.” (44. pont)

Fentiekből tehát egyértelműen kiderül, hogy még abban az esetben is teljesül a számlakibocsátó és a számlabefogadó között a termékértékesítés, amennyiben az értékesítő jogilag nem rendelkezhet a termé-

kekkel. Jelen esetben ugyanis - miután azt az adóhatóság is elismerte, hogy a Társaság átvette az árut, majd azzal tulajdonosként rendelkezett - közömbös az, hogy a számlát kiállító társaságok az adóhatóság álláspontja szerint olyan nem létező társaságoknak minősülnek, melyek jogilag nem végezhetek termékértékesítést, hiszen a felperes és ezen társaságok között fentiek értelmében teljesültek az ügyletek, azaz a termékértékesítések a számlán szereplő felek között jöttek létre.

A Bíróság az ítéletben elvi érveléssel szögezte le továbbá, hogy az adóhatóságnak kell objektív körülmények alapján bizonyítania, hogy az adózó tudott vagy tudnia kellett volna arról, hogy az ügylet melyben részt vesz adócsalás részét képezi, továbbá azt, hogy az adózónak nincs ellenőrzési kötelezettsége a láncban álló valamely szereplő által esetleges megvalósított adókijátszás feltárása érdekében.

- „A számla kibocsátója által elkövetett csalásokat vagy szabálytalanságokat megállapító adóhatóságnak - objektív körülmények alapján, és anélkül, hogy a számla címzettjét olyan ellenőrzésre köteleznék, amely nem feladata - kell bizonyítania, hogy e címzett tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jog megalapozására hivatkozott ügylet héa-csalás részét képezi, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia” (50. pont)
- „Bár az ilyen adóalanyt, amennyiben szabálytalanságra vagy csalásra utaló körülményekről van tudomása, kötelezhetik, hogy a megbízhatóságáról való meggyőződés érdekében tájékozódjon azon másik gazdasági szereplő felől, amelytől termékeket vagy szolgáltatásokat kíván beszerezni, az adóhatóság általános jelleggel nem követelheti meg ezen adóalanytól egyfelől, hogy az arról való meggyőződés érdekében, hogy a korábban teljesített ügyletekkel kapcsolatban nem történt sza-

bálytalanság vagy csalás, ellenőrizze, hogy az e jog gyakorlásának alapjául szolgáló termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója rendelkezik-e a szóban forgó termékekkel, és képes-e azok szállítására, illetőleg hogy hea-bevallási és -fizetési kötelezettségének eleget tesz-e, vagy másfelől, hogy e vonatkozásban rendelkezzen iratokkal.” (52. pont)

Mindezek alapján tehát a Bíróság ezen jogelvi döntése is egyértelművé teszi, hogy az adóhatóság nem várhat el a gondossági kötelezettségre hivatkozva egyfajta feltáró, ellenőrzési kötelezettséget a számla befogadó adóalanyoktól, illetve az adóalany általánosan nem kötelezhető, hogy meggyőződjön arról, hogy a részére számlát kiállító adóalany rendelkezik-e a teljesítéshez szükséges tárgyi eszközökkel, alkalmazottakkal.

c) A Bíróság C-80/11. és C-142/11. számú ítéletének (ún. Mahagében/Dávid-ítélet) tartalma

A releváns tényállási elemek a Mahagében/Dávid egyesített ügyekben az alábbiak szerint foglalhatók össze:

A Mahagében akácrönköket szerzett be RK Kft.-től továbbértékesítésre, mely vállalkozás a számlázott akácrönkök értékesítését bevallotta, az azt terhelő áfát megfizette. Adóhatóság a Mahagében adólevonási jogát megtagadta azon okra hivatkozva, hogy a számlát kibocsátó partner

- az ügylet teljesítését semmilyen irattal (például a szállítólevéllel) nem tudta bizonyítani,
- a számlákon szereplő árumennyiséggel nem rendelkezhetett,
- a farönkök szállításához megfelelő tehergépjárművel nem bírt,
- a szállításért fizetett árat nem tudta igazolni.

Dávid Péter igazoltan építési munkálatokat végzett, aki a teljesítésekben alvállalkozókat is bevont. A alperes mindkét szóban forgó ügy-

let vonatkozásában megtagadta a levonási jog gyakorlását, mivel az alvállalkozók

- bejelentett alkalmazottakkal, munkaeszközökkel nem rendelkeztek,
- bevallást nem nyújtottak be,
- az adóellenőrzés lefolytatásakor már felszámolási eljárás alatt állt,
- az általa kiállított számlák egy olyan alvállalkozó számláinak továbbszámlázását jelentették, aki az érintett időszakban bejelentett munkavállalókkal nem rendelkezett, és az adott adóévben adóbevallást sem nyújtott be.

A Bíróságnak a Mahagében-Dávid Péter egyesített ügyekben hozott ítéletében a következők kerültek rögzítésre:

- „ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, amely szerint az adóhatóság megtagadja a levonási jogot azzal az indokkal, hogy az adóalany nem győződött meg arról, hogy a levonási joga gyakorlásának alapjául szolgáló termékekre vonatkozó számla kibocsátója adóalanynak minősül e, rendelkezik e a szóban forgó termékekkel, és képes e azok szállítására, illetőleg hogy hozzáadottértékadó bevallási és fizetési kötelezettségének eleget tesz e, illetve azzal az indokkal, hogy az említett adóalany az említett számlán kívül nem rendelkezik más olyan irattal, amely bizonyítaná az említett körülmények fennállását, jóllehet a 2006/112 irányelvben a levonási jog gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi tartalmi és formai követelmény teljesült, és az adóalany nem volt tudomása az említett számlakibocsátó érdekkörében elkövetett szabálytalanságra vagy csalásra utaló körülményről.”

- „ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, amely szerint az adóhatóság megtagadja az adóalany által fizetendő hozzáadottérték adó összegéből a számára teljesített szolgáltatások után előzetesen felszámított adó összegének levonását, anélkül hogy ezen adóhatóság objektív körülmények alapján bizonyítaná azt, hogy az érintett adóalany tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jogának megalapozására felhozott ügylettel az említett számlaki-bocsátó vagy a szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt.”

A fenti konklúziók alapját a Bíróság a következőkben részletezett érvrendszerrel támasztotta alá:

Az ítéletben elsőként rögzítésre került azon alapvető elv, hogy a levonási jog csak akkor tagadható meg, ha objektív körülmények alapján bizonyítást nyer, hogy az érintett adóalany **tudta, vagy tudnia kellett volna**, hogy a levonási jogának megalapozására felhozott ügylettel az eladó vagy az értékesítési láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt. (52. pont)

A Bíróság rögzítette továbbá, hogy azon gazdasági szereplőknek, akik minden tőlük észszerűen elvárható intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy az ügyleteik ne valósítsanak meg – akár a héra, akár más adó tekintetében elkövetett – adókijátszást, annak kockázata nélkül kell, hogy bízhatnak ezen ügyletek jogszerűségében, hogy elveszítik az előzetesen felszámított héra-levonásához való jogukat (53. pont). Ezzel párhuzamosan ugyanakkor nem tekinthető ellentétesnek az uniós joggal, ha azt követelik a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden tőle észszerűen elvárható intézkedést annak érde-

kében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókiátszáshoz.
(54. pont)

Alapvetésként került rögzítésre az is, hogy az egyes adott esetekben a héa-levonási jogát gyakorolni kívánó adóalanytól e körben észszerűen elvárható intézkedések alapvetően az adott ügy körülményeitől függenek. (59. pont). Abban az esetben, ha szabálytalanságra vagy csalásra utaló körülmények állnak fenn, a körültekintő gazdasági szereplő az ügy körülményeitől függően arra kötelezhető, hogy a megbízhatóságáról való meggyőződés érdekében tájékozódjon azon másik gazdasági szereplő felől, amelytől termékeket vagy szolgáltatásokat kíván beszerezni. (60. pont) Az adóhatóság ugyanakkor általános jelleggel – az arról való meggyőződés érdekében, hogy a korábban teljesített ügyletekkel kapcsolatban nem történt szabálytalanság vagy csalás – **nem követelheti meg** a héa-levonási jogát gyakorolni kívánó adóalanytól, hogy

- ellenőrizze azt, hogy az adólevonási jog gyakorlásának alapjául szolgáló termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója adóalanynak minősüle, és hogy rendelkezik-e a szóban forgó termékekkel, és képese azok szállítására, illetőleg azt, hogy
- a számla kibocsátója héa-bevallási és fizetési kötelezettségének eleget tesz, vagy e vonatkozásban rendelkezzen iratokkal. (61. pont)

E mellett a Bíróság kimondja azt is, hogy főszabály szerint

- az adóhatóság feladata az, hogy az adóalanyoknál az ahhoz szükséges ellenőrzéseket elvégezze, hogy felderítse a héa-val kapcsolatos szabálytalanságokat, illetve csalásokat, és e sza-

bálytalanságokat, illetve csalásokat elkövető adóalanyokkal szemben szankciókat alkalmazzon (62. pont),

- a tagállamok kötelesek ellenőrizni az adóalanyok bevallásait, az utóbbiak elszámolásait és az egyéb vonatkozó iratokat (63. pont).

A Bíróság alapelvi szinten leszögezte, hogy az adóalanyok adólevonási joga (vagyis az a jog, hogy a fizetendő áfa összegéből a beszerzett árukat és igénybe vett szolgáltatásokat terhelő előzetesen felszámított adó levonásra kerülhessen), az uniós szabályozás által bevezetett közös héa-rendszer egyik alapelvét képezi, mely főszabály szerint nem korlátozható (e jog a teljesített ügyleteket terhelő előzetesen felszámított adó teljes összege tekintetében azonnal érvényesül). Az adólevonások rendszerének az a célja, hogy a vállalkozót teljes egészében mentesítse valamennyi gazdasági tevékenysége keretében fizetendő vagy megfizetett áfa terhe alól, azaz a közös héa-rendszer valamennyi adóköteles gazdasági tevékenység adóterhét illetően biztosítja a semlegességet (függetlenül azok céljától és eredményétől). (38. és 39. pontok)

A Bíróság döntésében szerepet kap az is, hogy

- „Az adócsalás, az adóelkerülés, illetve más visszaélések elleni küzdelem olyan célkitűzés, amelyet a héa-irányelv elismer és támogat, és – mivel e tekintetben a Bíróság már korábban is kimondta, hogy a jogalanyok az uniós jog normáira nem hivatkozhatnak csalárd módon vagy visszaélésszerűen – a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonási jog által biztosított előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélésszerűen hivatkoztak”. (42. pont)

- „Az adólevonási jog által biztosított előny ugyanakkor csak abban az esetben tagadható meg az adóalanytól, ha objektív körülmények alapján bizonyítást nyer, hogy az adóalany, aki számára a levonási jogot megalapozó termékeket értékesítették, illetve szolgáltatásokat nyújtották, tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy ezen ügylettel az eladó, illetve a szolgáltató vagy valamely korábban eljáró gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt. Azt adóalanyt, aki tudta, vagy akinek tudnia kellett volna, hogy beszerzésével a héa kijátszását megvalósító ügyletben vesz részt, a héa-irányelv alkalmazása szempontjából ezen adókijátszás résztvevőjének kell tekinteni függetlenül attól, hogy az általa utóbb teljesített adóköteles ügyletei keretében a termék továbbértékesítéséből, illetve a szolgáltatás felhasználásából nyeresége származike, vagy sem”. (45, 46. pontok)
- „A levonási jog rendszerével nem összeegyeztethető az, ha az adólevonási jog megtagadásával szankcionálják azt az adóalanyt, aki nem tudta, és nem is tudhatta, hogy az érintett ügylet az eladó, illetve a szolgáltató által elkövetett adócsalás részét képezi, vagy hogy az értékesítési láncban az említett adóalany által teljesített ügyletet megelőző vagy követő másik ügylet héa-kijátszást valósít meg [...] az objektív felelősségi rendszer bevezetése ugyanis meghaladná az államkincstár érdekei megóvásának eléréséhez szükséges mértéket.” (47., 48. pontok)

Végezetül a Bíróság leszögezte, hogy mivel a levonási jognak megtagadása az említett jog általános elvének alkalmazása alóli kivételt képez, az adóhatóság feladata, hogy a jogilag megkövetelt módon bizonyítsa azon objektív körülmények fennállását, amelyekből következtethető, hogy az adóalany tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási

jogának megalapozására felhozott ügylettel az eladó, illetve a szolgáltató vagy az értékesítési láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt. (49. pont)

Mint ahogyan tehát azt a hivatkozott EUB ítélet is rögzíti, az adózót nem terheli az adóhatóság által helytelenül rá rótt ellenőrzési kötelezettség, tehát nem tekinthető elvárható magatartásnak a számlát befogadó adóalanyok részéről, hogy nagyobb körültekintéssel kezeljék beszerzéseiket a szokásosnál. Nem indokolt ugyanis az, hogy nagyobb részletességgel dokumentálják ügyleteiket annál, mint amely kötelezettséget a jogszabály egyébként erre vonatkozóan előír.

Az ítélet fent hivatkozott rendelkezései alapján az adóhatóság tehát nem követelheti meg számlát befogadó adóalanyoktól annak ellenőrzését, hogy a láncban részt vevő valamely gazdasági szereplő rendelkezik-e a szóban forgó termékekkel és képes-e azok szállítására, vagy e tekintetben rendelkezik-e iratokkal, illetve, hogy bevallotta és megfizette-e az őt terhelő általános forgalmi adót. Az ítéletből az következik, hogy nem csak ennek az „ellenőrzésnek” a hiányát, de azt a tényt sem értékelheti az adóhatóság a vállalkozások terhére, hogy valamely gazdasági szereplő megfizette-e az áfát.

3. Konklúzió

A Bíróság tehát számos ítéletében megállapítja, hogy “az adóhatóság általános jelleggel nem követelheti meg a hea-levonási jogát gyakorolni kívánó adóalanytól egyfelől, hogy az arról való meggyőződés érdekében, hogy a korábban teljesítő gazdasági szereplők szintjén nem történt-e szabálytalanság vagy csalás, ellenőrizze, hogy az e jog gyakorlásának alapjául szolgáló szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója rendelkezik-

e az e szolgáltatások nyújtásához szükséges erőforrásokkal, és hogy eleget tett-e héa-bevallási és -fizetési kötelezettségének, vagy másfelől, hogy az említett számlán kívül rendelkezik-e olyan más iratokkal, amelyek alkalmasak annak bizonyítására, hogy e körülmények fennállnak”. (Például Mahagében és Dávid ítélet, C-80/11 és C-142/11, 60. és 61.pont; Tóth-ítélet, 45.pont; PPUH Stehcamp ítélet 52. pont, Signum ítélet 44. pont).

Ezen ítéletekből egyértelműen levezethető, hogy egy társaságtól általános üzletmenete keretében nem követelhető meg az előző pontokban bemutatott, a szállítók érdekkörébe tartozó körülményekről való meggyőződés, azok ellenőrzése, továbbá ezeken túl sincsen általános ellenőrzési kötelezettsége a szállítóival, azok működésével kapcsolatban. Ilyen ellenőrzések meg nem tétele miatt egy adóalany társaság nem szankcionálható, abból nem lehet automatikusan olyan következtetést levonni, hogy nem járt el megfelelő gondossággal, tehát tudnia kellett volna arról, hogy adókiadászt megvalósító értékesítési láncolatban vesz részt.

IV. A járulékoság megítélése a bíróság ítéleteinek tükrében

Mint ismeretes, az általános forgalmi adózásban – konkrétan az áfa alapjának összegszerű megállapításának szempontjából – szerepe van annak is, hogy egy ügylet önálló vagy járulékos jelleggel bír-e. Az Áfa tv. a termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások adóalapjának meghatározásával összefüggésben ugyanis – a 70. § (1) bekezdés b) pontjában – kimondja ugyanis, hogy a termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások adóalapjába beletartoznak azok a felmerült járulékos költségek

is, amelyeket a termékek értékesítői, szolgáltatások nyújtói hárítanak át a termékek beszerzőire, illetve a szolgáltatások igénybe vevőire.

Az Áfa tv. említett rendelkezése szerint tehát az adóalanyok az általuk megvalósított termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások adóalapjának a megállapítása során az azokhoz kapcsolódó járulékos költségeket is kötelezettek figyelembe venni, melyből következik, hogy ezek a költségek a kérdéses ügyletek ellenértékéként megfizetett összegekkel azonos áfabeli megítélés alá esnek.

Lévén, hogy a járulékoság megítélése nem minden esetben egyszerű feladat, annak eldöntése során, hogy egy adott költség értelmezhető-e járulékos költségként, a Bíróság e témában kialakított joggyakorlatát is célszerű figyelembe venni, melyeknek részét képezik az alábbiakban bemutatott, egyedi ügyekben hozott ítéletek is.

a) A Bíróság C-41/04. számú ítéletének (ún. Levob-ítélet) tartalma

A témát érintően mindenekelőtt érdemes megemlíteni a 41/04. számú ítéletet. Az ügy háttereként szolgál, hogy hollandiai székhelyű – adómentes biztosítási tevékenységgel foglalkozó – Levob (továbbiakban: Társaság) 1997. október 2-án szerződést kötött az egyesült államokbeli székhelyű Financial Data Planning Corporation társasággal (a továbbiakban: FDP). A szerződés értelmében az FDP vállalta, hogy a Társaság részére leszállítja azt a számítógépes programot, amelyet biztosítótársaságok részére értékesít az Egyesült Államokban. A Társaság – egy külön számlázandó – jogdíj ellenében határozatlan időre megkapta a program át nem ruházható használati jogát, oly módon, hogy az FDP az Egyesült Államok területén adta át a programot tartalmazó informatikai adathordozót a Társaság részére, amelyet azt követően a Társaság munkatársai hoztak be Hollandiába. A két fél közötti szerző-

dés ugyanakkor előírta az FDP számára az alapprogram annak érdekében történő átalakítását (főként a program holland nyelvre történő átírását és az amiatt szükséges módosítások átvezetését), hogy a Társaság használni tudja az általa kötött biztosítási szerződések feldolgozásához, az FDP ezenfelül külön díj ellenében vállalta az alapprogram informatikai rendszerre történő telepítését és megfelelő átalakítását, illetve a Társaság munkatársainak 5 napig tartó képzését.

Később vita alakult ki a Társaság és az adóhatóság között abban, hogy a héa alkalmazása szempontjából hogyan kell megítélni az ügyleteket. A Társaság azon az állásponton volt, hogy csak az átalakítás után kell héa-t fizetnie, az alapprogram átruházása után azonban nem. Az adóhatóság szerint ezzel szemben az FDP egységes használati jogot adott a Társaságnak az átalakított programra, és így az összességében szolgáltatásnyújtásnak minősülő ügylet után kell a Társaságnak az adót megfizetni. Az adóhatóság ennek megfelelően további adófizetési kötelezettséget állapított meg. A Társaság e döntéssel szemben keresettel, majd az ezt elutasító döntéssel szemben fellebbezéssel élt, mivel véleménye szerint az alapprogram értékesítése és átalakítása nem tekinthető egyetlen adóztatott ügyletnek, az alapprogramra vonatkozó ügylet pedig nem szolgáltatásnyújtás, hanem termékértékesítés.

Ilyen nemzeti bíróság az eljárást felfüggesztve - többek között - azt a kérdést terjesztette a Bíróság elé, hogy

- a hatodik irányelv 2. cikkének (1) bekezdését, 5. cikkének (1) bekezdését és 6. cikkének (1) bekezdését együttesen akként kell-e értelmezni, hogy egyetlen ügyletnek kell tekinteni a jelen ügyben tárgyalt típusú számítógépes program azonos felté-

telekkel történt értékesítését, amelynek keretében két külön árat határoznak meg az eladó által kifejlesztett és forgalomba hozott, a kereskedelemben hozzáférhető, adathordozón rögzített programra, illetve e programnak a vevő igényei szerinti későbbi átalakítására?

- igenlő válasz esetén e rendelkezéseket akként kell-e értelmezni, hogy ezen ügyletet szolgáltatásnak kell tekinteni (amelynek szerves részét képezi a termék, azaz az adathordozó értékesítése)?

Mint ahogyan az az ítélethez kapcsolódó főtanácsnoki indítványban is megfogalmazásra került, a kérdés lényege tehát abban állt, hogy egységet képező ügyletnek vagy két egymástól elkülönülő ügyletnek minősül egyrészt a kereskedelemben hozzáférhető számítógépes program átruházása, másrészt pedig e programnak a vevő igényei szerinti átalakítással kapcsolatos programozása és néhány mellékszolgáltatás nyújtása, mely kérdésnek - a főtanácsnok álláspontja szerint - azért van komoly jelentősége, mert az általa levont konklúziók szerint az alapprogram átruházása termékértékesítésnek, átalakítása pedig szolgáltatásnyújtásnak minősül.

Amennyiben ugyanis a program átruházása és az átalakítás külön ügyletnek minősül, a teljesítés helyére vonatkozóan különböző szabályok lennének alkalmazandóak. Ennek az lehet a következménye, hogy Hollandiában kizárólag az átalakítás elvégzése lenne adóköteles, miközben az alpprogram átruházása teljesítési helye az Egyesült Államok lenne, és így ezen ügylet után a Közösségben nem keletkezne HÉA; ha azonban egységet képező ügyletről van szó, a teljesítés helyét is egységesen kellene meghatározni.

A főtanácsnok utal arra, hogy „a Bíróság álláspontja szerint különösen akkor kell több szolgáltatást, illetve értékesítést egységet képező ügyletnek tekinteni, ha az egyik szolgáltatás, illetve értékesítés a főszolgáltatás, illetve értékesítés, míg a többi pusztán járulékos szolgáltatás, illetve értékesítés. Valamely szolgáltatást akkor kell járulékosnak tekintetni, „ha az az ügyfél számára nem önálló célként jelenik meg, hanem annak az eszköze, hogy a szolgáltatás nyújtójának a főszolgáltatását a lehető legjobb körülmények között tudja igénybe venni”.

E rendezőelvek tükrében a főtanácsnok azt a megállapítást teszi, hogy „a jelen ügyben a két lényeges ügylet (az alapprogram értékesítése és annak átalakítása) közül egyik sincs alárendelve a másiknak oly módon, hogy az egyértelműen járulékos ügyletnek minősülne. Ebből azonban még nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a két ügyletet a héa alkalmazása szempontjából ne lehetne egységet képező ügyletnek minősíteni. A fő- és mellékszolgáltatások megkülönböztetése ugyanis csupán *egy* az ítélkezési gyakorlatban elfogadott megoldások közül. A döntő elem továbbra is az ügylet lényegének az összes körülmény mérlegelésével történő meghatározása. E tekintetben annak van jelentősége, hogy a két művelet egymással olyan szoros kapcsolatban áll-e, hogy azok az átlagos fogyasztó szemszögéből külön-külön már nem biztosítják a vevő számára a szükséges gyakorlati hasznot.”

A főtanácsnok – a két ügylet összefüggését igazoló – érvelése során rámutat a következőkre:

- A két ügylet közötti elválaszthatatlan kapcsolat fennállását mutatja az, hogy a Társasághoz hasonló holland biztosítási vállalkozások – az amerikai biztosítási vállalkozásoktól esetleg eltérően – nem tudják átalakítás nélkül használni az

alapprogramot. Az átalakításra vonatkozó szolgáltatásokat sem lehet elkülönítve végrehajtani, ha korábban nem adták át az átalakítás tárgyát képező, az átalakítást végző által ismert alpprogramot.

- Az ügyfél elméletileg harmadik személyt is megbízhatna az átalakítások elvégzésével. A Társaságnak azonban jó oka volt arra, hogy nem ezt a megoldást választotta. Az átalakítási feladatok két szereplő közötti felosztása ugyanis jogi és gyakorlati nehézségekkel is járt volna. Jogi szempontból a program átalakításához valószínűleg szükséges lett volna a szerző hozzájárulása. Műszaki szempontból pedig a harmadik személynek rendelkeznie kellett volna a program szerkezetére vonatkozó szükséges ismeretekkel ahhoz, hogy a programon változtatásokat tudjon végrehajtani.
- A két ügylet közötti elválaszthatatlan kapcsolat fennállását az is jól mutatja, hogy az informatikai vállalkozás felelősséget vállalt az alpprogramból és az átalakításokból álló teljes csomag működőképességéért. A hibátlan működést a rendelkezésre álló szerződés értelmében az *“Integral Acceptance Test”* alapján kell megvizsgálni. Ezért elképzelhető, hogy bármely hibás működés – adódjék akár az alpprogram, akár az átalakítások programozásának hibájából – végül az egész szerződés meghiúsulásához vezethet. Az informatikai vállalkozásnak e teljes mértékű felelőssége megfelel a szerződés értelmének és céljának. Ugyanis a Társaság semmi hasznát nem veszi az olyan hibátlan alpprogramnak, amelyet nem alakítottak át sikeresen a céljaira.
- Mivel mindkét ügyletet ugyanazzal a vállalkozással bonyolították, biztosított, hogy ugyanaz az üzleti partner felelős

valamennyi művelet működőképességéért. Ha a Társaság az alapprogramot az egyik vállalkozástól szerezte volna be, az átalakítást azonban egy másik vállalkozással végeztette volna el, nem hivatkozhatna az egyik hibájára a másikkal szemben. Ennek folytán a Társaság az alapprogram hibátlan működése esetén nem állhatna el az e program átruházására irányuló szerződéstől pusztán azért, mert az átalakítás sikertelen.

- A szerződés megfogalmazásának a Társaság által hivatkozott sajátosságai nem zárják ki, hogy az ügylet egységet képező ügyletnek minősüljön. A Bíróság álláspontja szerint az ügyletek kiszámlázásának módja pusztán tájékoztató jellegű. Így a Bíróság már korábban kimondta, hogy akkor is megvalósulhatnak elkülönülő ügyletek, ha azokról egyetlen számlát állítanak ki. Ugyanez fordított esetben is megfelelően igaz: az egységet képező ügylet megállapíthatóságát nem zárja ki önmagában az, hogy az egyes összetevőkre külön árat állapítanak meg, és azokról külön számlát állítanak ki.
- Az ár két részre bontása azt a célt szolgálta, hogy az átalakítás díját rugalmasan a tényleges ráfordításhoz lehessen igazítani. Az árra vonatkozó e kikötésből azonban nem szükségszerűen következik az, hogy a héa alkalmazása szempontjából két külön kezelendő ügylet valósult meg.
- Sem az alapprogram külön történt kiszámlázása, sem az adathordozón rögzített programnak a Társaság – kifejezetten e célból az Egyesült Államokba utazó – munkatársai részére történő átadása nem kérdőjelezi meg ezen értékesítés és a program átalakítása közötti, fent levezetett szoros kapcsolatot. Az adathordozó átadására és az alapprogram árának külön történtő számlázására vonatkozó szerződéses feltételek viszont nem

függnek össze az ügylet azon jellemzőivel, amelyek indokolnák az átalakítástól eltérő adójogi megítélést.

Az ismertetett érvrendszer mellett a főtanácsnok végkövetkeztése szerint az adathordozón rögzített alapprogram átruházása és azt követően a vevő igényei szerint történő átalakítása a hatodik irányelv értelmében egyetlen ügyletnek minősül, ha az egyes műveletek olyan szoros kapcsolatban állnak egymással, hogy az átlagos fogyasztó szemszögéből külön-külön már nem biztosítják a vevő számára a szükséges gyakorlati hasznot. E kérdés megítélése szempontjából nincsen döntő jelentősége annak, hogy a részműveletekre külön árat határoznak meg, és azokat külön számlázzák ki.

A Bíróság – igazodva a főtanácsnok véleményében foglaltakhoz – az ítéletben alapelvként deklarálta a következőket:

- Figyelembe véve azt a kettős követelményt, miszerint egyfelől [...] általában valamennyi ügyletet különállónak és függetlennek kell tekinteni, másfelől a gazdasági szempontból egyetlen szolgáltatásból, illetve értékesítésből álló ügyleteket a HÉA-rendszer működőképességének megőrzése miatt nem szabad mesterségesen elemekre bontani, annak eldöntése érdekében, hogy az adóalany az átlagos fogyasztó részére több különálló főszolgáltatást, illetve értékesítést vagy egységet képező ügyletet teljesít-e, először is fel kell deríteni a szóban forgó ügylet egyedi jellemzőit,
- Különösen abban az esetben van szó egységet képező ügyletről, ha egy vagy több ügyleti elemet kell főszolgáltatásnak, illetve értékesítésnek tekinteni, vagy ezzel ellenkező esetben: ha egy vagy több ügyleti elemet kell a főszolgáltatás vagy érté-

kesítés adójogi sorsát osztó járulékos szolgáltatásnak, illetve értékesítésnek tekinteni . Ugyanez igaz arra az esetre, amikor az adóalany két vagy több, az átlagos fogyasztó részére teljesített művelete, illetve cselekménye annyira szorosan kapcsolódik egymáshoz, hogy azok objektíve egyetlen oszthatatlan gazdasági ügyletet alkotnak, amelynek elemekre bontása erőltetett lenne. (20-22. pontok)

A Bíróság az általa meghozott ítélet kapcsán alapvetésként rögzítette azt a körülményt, hogy „az alapügyet illetően úgy tűnik, hogy az olyan ügylet gazdasági célja, mint amely az FDP és a Társaság között megvalósult, az, hogy az adóalany a fogyasztó részére olyan programot fejlesszen ki, amely kifejezetten a fogyasztó igényeihez igazodik. E tekintetben [...] valóságtól való elrugaszkodás lenne azt állítani, hogy a fogyasztó az eladótól előbb megszerezte a már meglévő programot, amely ezen állapotában a gazdasági tevékenysége szempontjából semmilyen használati értékkel nem rendelkezett, majd ezt követően külön elvégeztette az átalakítási munkákat, amelyek már használhatóvá tették a szóban forgó programot.” (24. pont)

Az ítéletből (25. pont) kitűnően továbbá a Bíróság nem tulajdonított döntő jelentőséget a kérdésben annak, hogy a szerződésben a felek az alapprogram értékesítésére és átalakítására külön árat állapítottak meg. E körülmény ugyanis – véleménye szerint – nem alkalmas arra, hogy befolyásolja a szóban forgó értékesítés és átalakítás között objektíve fennálló szoros kapcsolatot, sem annak eldöntését, hogy azok egyetlen gazdasági ügylethez tartoznak-e.

A leírtak alapján a Bíróság által meghozott ítélet végkövetkeztetése szerint a hatodik irányelv 2. cikkét akként kell értelmezni, hogy amennyi-

ben az adóalanynak az átlagos fogyasztó részére teljesített két vagy több művelete, illetve cselekménye annyira szorosan kapcsolódik egymáshoz, hogy azok gazdasági szempontból objektíve olyan egészet alkotnak, amelynek elemekre bontása erőltetett lenne, e műveletek és cselekmények összessége a HÉA alkalmazásának szempontjából egységet képező ügyletnek minősül; és ez a helyzet az olyan ügylet esetén is, amely során az adóalany valamely előzőleg kifejlesztett és forgalomba hozott, a kereskedelemben hozzáférhető, adathordozón rögzített programot értékesít a fogyasztó részére, amelyet ezt követően átalakít a vevő egyéni igényei szerint; és még akkor is ez a helyzet, ha ezekre külön árat határoztak meg.

Az ítélet (27. pont) – a második kérdés összefüggésében – emellett kimondta továbbá, hogy annak eldöntéséhez, hogy az ilyen egységet képező összetett ügyletet szolgáltatásnyújtásnak kell-e tekinteni, meg kell határozni az ügylet meghatározó elemeit. E körben szükséges figyelembe venni, hogy az alapprogram átalakítása lényeges ahhoz, hogy a vevő a szakmai tevékenységéhez használni tudja a programot, továbbá e tekintetben szintén jelentős körülmény az átalakítás mértéke, időtartama és költsége is.

Mindezek mérlegelésével a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a hatodik irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy „szolgáltatásnyújtásnak” kell minősíteni az ilyen egységet képező ügyletet abban az esetben, ha úgy tűnik, hogy a szóban forgó átalakítás nem csekély vagy járulékos jellegű, hanem éppen ellenkezőleg, döntő jelentőségű; általában ez a helyzet akkor, ha az olyan körülményeket tekintve, mint az átalakítás mértéke, költsége vagy időtartama, a program átalakítása meghatározó szerepet játszik abban, hogy a vevő a saját igényeinek megfelelően tudja használni a programot.

b) A Bíróság C-224/11. számú ítéletének (ún. BGZ Leasing-ítélet) tartalma

Ezen ügy ugyancsak a járulékos szolgáltatásként történő minősítés kapcsán tartalmaz lényeges, az elhatárolást segítő ismerveket.

Háttérét illetően elmondható, hogy annak felperese a - gazdasági tevékenységként lízingszolgáltatást nyújtó - BGZ Leasing nevű társaság (továbbiakban: Társaság). A Társaság és ügyfelei között létrejött szerződésekre alkalmazandó általános feltételek szerint a lízingbe adó vállalkozás által lízingbe adott vagyontárgyak a lízing teljes időtartama alatt a lízingbe adó tulajdonában maradnak, a lízingbe vevő vállalkozások ezzel párhuzamosan lízingdíjat fizetnek a lízingbe adó részére, illetve viselik a lízingbe vett vagyontárggyal kapcsolatos egyéb költségeket és terheket is.

Ezenkívül a felek megállapodásuk keretében rendelkeztek egyrészt arról, hogy a lízing ideje alatt a lízingbe vevő egyedül viseli a felelősséget (különösen a lízingbe vett vagyontárgy károsodása, elvesztése vagy a vagyontárgynak a rendes használatából eredőtől eltérő értékvesztése esetén), másrészt a Társaság partnereitől megkövetelte, hogy az általa lízingbe adott vagyontárgyak biztosítva legyenek. Utóbbi érdekében a Társaság felkínálta ügyfeleinek azt a lehetőséget, hogy biztosítást nyújt a számukra, és amennyiben az utóbbiak élni kívánnak e lehetőséggel, a Társaság megköti a megfelelő biztosítást valamely biztosítónál, és annak költségét tovább számlázza a részükre.

A kérdéses ügyben a probléma abból adódott, hogy a Társaság a 2008. februári hea-bevallásában úgy tekintette, hogy a lízingbe vett vagyontárgyhoz kapcsolódó biztosítás díjának tovább számlázásában álló, fent említett ügyletek mentesek a hea alól, a helyi adóhivatal ugyanakkor

ezzel szemben úgy vélte, hogy az említett biztosítási fedezet nyújtásában álló ügylet a lízingszolgáltatáshoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásnyújtásnak minősül, és ezen ügyletre ezért – a főszolgáltatáshoz, azaz a lízingügyletkezhez hasonlóan – 22%-os mértékű héa-t kell kivetni.

A Társaság keresetet terjesztett elő az adóhatóság határozata ellen a nemzeti bíróság előtt, majd később – mivel e bíróság kimondta, hogy a héa-irányelv 78. cikkének megfelelően valamely szolgáltatásnyújtás adóalapja magában foglalja az olyan járulékos költségeket is, mint a szállító által a vevőtől vagy a lízingbe vevőtől igényelt biztosítási költségek – e döntés ellen felülvizsgálati kérelemmel élt. A nemzeti legfelsőbb közigazgatási bíróság – az eljárás felfüggesztésével egyidejűleg – előzetes döntéshozatal céljából többek között azt a kérdést terjesztette a Bíróság elé, hogy *„úgy kell-e értelmezni a héa-irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját, hogy a lízingbe vett vagyontárgy biztosításával kapcsolatos szolgáltatást és a lízinggel kapcsolatos szolgáltatást önálló szolgáltatásnak kell tekinteni, vagy ezeket egységes és összetett lízingszolgáltatásként kell kezelni?”*

Az említett ügyben tehát a nemzeti bíróság végső soron arra várt választ a Bíróságtól, hogy olyan körülmények között, mint amelyekről az ismertetett alapügyben is szó van, a lízingszolgáltatás nyújtása és a lízingbe vett vagyontárgyra vonatkozó biztosítási szolgáltatás nyújtása a héa szempontjából olyan egységes szolgáltatást alkote, amelyre egyetlen héa-kulcs alkalmazandó, vagy olyan független ügyletekről van szó, amelyeket a héa hatálya alá tartozásuk tekintetében elkülönítetten kell értékelni.

A Bíróság az ítélet keretében mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy a héa tekintetében általában valamennyi ügyletet különállónak és függet-

lennek kell tekinteni, amint az a héa-irányelv 1. cikke (2) bekezdésének második albekezdéséből következik. Kiemelte ugyanakkor, hogy az ítélezési gyakorlatból következően egyes esetekben több, alakilag különálló olyan szolgáltatást, amelyeket különkülön nyújthatnak, és ennek megfelelően önmagukban adókötelesnek vagy adómentesnek minősülhetnek, egységet képező ügyletnek kell tekinteni abban az esetben, ha e szolgáltatások egymástól nem függetlenek. A Bíróság véleménye szerint egységet képező ügyletnek tekinthető különösen az, amikor az adóalany által teljesített két vagy több művelet, illetve cselekmény annyira szorosan kapcsolódik egymáshoz, hogy azok objektíve egyetlen oszthatatlan gazdasági ügyletet alkotnak, amelynek elemekre bontása erőltetett lenne, ez az eset áll fenn akkor is, ha egy vagy több műveletet egyetlen főszolgáltatást alkotónak kell tekinteni, míg ezzel szemben a többi elemet úgy kell tekinteni, mint amelyek egy vagy több, a főszolgáltatás adójogi sorsát osztó járulékos szolgáltatást képeznek. (29, 30. pontok)

A Bíróság az ítéletben tehát nemcsak azt állapította meg, hogy általában valamennyi ügyletet elkülönültnek és függetlennek kell tekinteni, hanem azt is, hogy a gazdasági szempontból egyetlen szolgáltatásból álló ügyletet a héa-rendszer működőképességének megőrzése miatt nem szabad mesterségesen elemekre bontani. E körben a Bíróság leszögezte azt is, hogy annak meghatározása, hogy a nyújtott szolgáltatások több különálló szolgáltatásnak vagy egyetlen, egységet képező szolgáltatásnak minősülne, szükségessé teszi a szóban forgó ügylet egyedi jellemzőinek felderítését, továbbá – mivel nincs abszolút szabály a szolgáltatásnyújtás terjedelmének a héa szempontjából történő meghatározására – a szolgáltatásnyújtás terjedelmét a szóban forgó ügylet megvalósulása összes körülményének figyelembevételével kell meghatározni. (32. pont)

Az ítéletben megfogalmazódik, hogy az alapügyben szóban forgó ügy-
letre – a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnően – az alábbi két műve-
let jelenléte jellemző:

- a lízingszerződést kötő felek, azaz a lízingbe adó és a lízingbe
vevő megállapodásának tárgyát képező lízingszolgáltatás, és
- a lízing tárgyát képező vagyontárgyra vonatkozó biztosítási
szolgáltatás, amelynek keretében egyrészt a lízingbe adó biz-
tosítást köt valamely biztosítónál, másrészt e biztosítás díját
változatlan áron tovább számlázza a lízingbe vevő részére.

Annak megállapítása körében, hogy a fenti műveletek a héa szem-
pontjából egységes szolgáltatást alkotnake, a Bíróság a következőket
deklarálja:

- A két művelet valóban alkalmas arra, hogy azokat együtt telje-
sítsék, mivel – azáltal, hogy az ilyen vagyontárgyra vonat-
kozó, fent említett biztosításnak csak az előbbi vonatkozásában
van értelme – egyértelmű kapcsolat áll fenn a lízingszolgálta-
tás nyújtása és a lízingbe vett vagyontárgyra vonatkozó biz-
tosítási szolgáltatás nyújtása között. Minden biztosítási ügy-
let – jellegénél fogva – kapcsolatban áll azon vagyontárggyal,
amelynek a biztosítására irányul, melyből következik, hogy a
lízingbe vett vagyontárgy és annak biztosítása között szükség-
szerűen bizonyos mértékű összefüggő viszony van. Mindazon-
által egy ilyen kapcsolat önmagában nem lehet elegendő annak
meghatározásához, hogy a héa szempontjából egységes össze-
tett szolgáltatásról vane szó.
- A Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően, amennyiben
a lízingszolgáltatások nem terjednek ki a tárgyukat képező
vagyontárgy tulajdonjogának a lízingbe vevő részére történő

átruházására, azokat főszabály szerint szolgáltatásnyújtásnak kell tekinteni. E szolgáltatások azonban – szintén az említett ítélkezési gyakorlatból következően – bizonyos feltételek mellett a tárgyi eszköz beszerzéséhez hasonló jellegzetességeket mutathatnak; ilyen eset áll elő különösen akkor, ha a lízingbe vevő rendelkezik a lízing tárgyát képező vagyontárgy tulajdonjogának valamennyi alapvető részjogosítványával (különösen ha az annak tulajdonlásával járó összes kockázatot és hasznot rá ruházták, és az esedékes részletek aktualizált értéke gyakorlatilag azonos a vagyontárgy forgalmi értékével). A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy az ügy körülményeire tekintettel teljesülneke a fenti kritériumok.

- A szolgáltatásnyújtásnak tekintett lízingügyletek általában héa-kötelesek a héa-irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján, és adóalapjukat az említett irányelv 73. cikke alapján kell meghatározni. Ezzel szemben a biztosítási szolgáltatásokat rendszerint mentesíteni kell a héa alól a héa-irányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján.
- Bár általában valamennyi ügyletet különállónak és függetlennek kell tekinteni, valamely lízingszolgáltatás és az utóbbi tárgyát képező vagyontárgyra vonatkozó biztosítás nyújtása főszabály szerint nem tekinthető egymással olyan szorosan összefüggőnek, hogy azok egyetlen ügyletet alkossanak. Az ugyanis, hogy az ilyen szolgáltatásokat különállóként kezelik, önmagában nem jelenti valamely egységes szolgáltatás olyan mesterséges elemekre bontását, ami sértheti a héa-rendszer működőképességét.

A Bíróság ezen ítéletében is emlékeztetett arra, hogy az egységes ügylet fogalmára vonatkozó ítélkezési gyakorlata szerint valamely szolgáltatást különösen akkor kell járulékosnak tekinteni a főszolgáltatáshoz képest, ha nem önálló célként jelenik meg az ügyfelek számára, hanem arra szolgál, hogy a szolgáltatásnyújtó főszolgáltatását a lehető legjobb feltételek mellett tudják igénybe venni. A tárgyalt ügy kapcsán a Bíróság elismerte ugyan, hogy a lízingbe vett vagyontárggyal kapcsolatos biztosítási szolgáltatásnak köszönhetően a lízingbe vevő által viselt kockázatok rendszerint lecsökkennek azon esetekben viseltekhez képest, amikor nem kötnek ilyen biztosítást, azonban e körülmény véleménye szerint magából a biztosítás jellegéből következik.

A Bíróság értelmezése szerint tehát

- önmagában e körülmény folytán nem kell úgy tekinteni, hogy az ilyen biztosítási szolgáltatás járulékos jellegű azon lízingszolgáltatáshoz képest, amelynek a keretében nyújtják
- bár a lízingbe vevő részére a lízingbe adó közvetítésével nyújtott szóban forgó szolgáltatás a fentiekben leírt értelemben megkönnyíti a lízingszolgáltatás igénybevételét, úgy kell tekinteni, hogy az a lízingbe vevő részére alapvetően önálló célként, és nem az említett szolgáltatás legjobb feltételek mellett történő igénybevétele eszközeként jelenik meg.

A Bíróság értelmezése szerint nem mond ellent a fenti következtetésnek az alapeljárásban szóban forgó ügylet keretében is megvalósulni látszó azon körülmény, hogy a lízingbe adó megköveteli a lízingbe vett vagyontárgyra vonatkozó biztosítást, tekintettel arra is, hogy az alapeljárás körülményei között a lízingbe vevőnek lehetősége van arra, hogy e vagyontárgyra a választása szerinti biztosító-

társaságnál kössön biztosítást. A biztosítási fedezet követelményéből tehát önmagában nem következhet, hogy a lízingbe adó közvetítésével nyújtott olyan biztosítási szolgáltatás, mint az alapügybeli, a lízingszolgáltatástól elválaszthatatlan vagy ahhoz képest járulékos jellegű lenne.

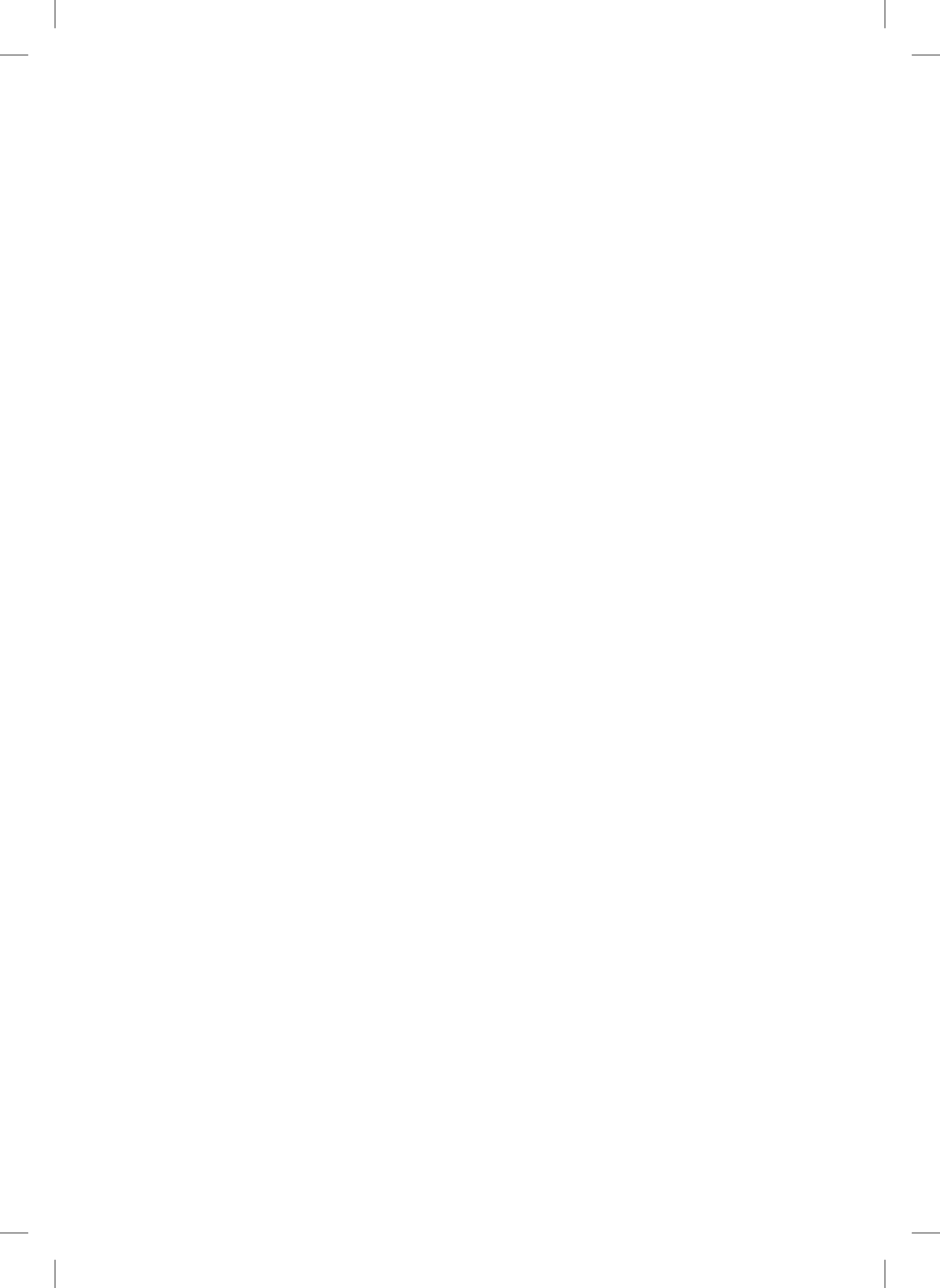
A Bíróság kitér arra is, hogy a számlázási és díjszabási feltételek jelzésértékűek lehetnek valamely szolgáltatás egységes jellege tekintetében. Így a szolgáltatások külön történő számlázása és elkülönített díjszabása önálló szolgáltatások fennállása mellett szól anélkül, hogy mindez döntő jelentőségű lenne. A konkrét ügy vonatkozásában a Bíróság meglátása szerint az alapügyben alkalmazott feltételek, azaz az elkülönített díjszabás és a külön történő számlázás a szerződő felek érdekeit tükrözik, mivel a lízingbe vevő mindenekelőtt lízingszolgáltatást kíván igénybe venni, és csak másodlagosan keres biztosítást (amelyet a lízingbe adó követel meg tőle). Ha a lízingbe vevő úgy is dönt, hogy a biztosítási szolgáltatást is a lízingbe adó közvetítésével veszi igénybe, e döntését a lízingszerződés megkötésére vonatkozó döntésétől függetlenül hozza meg.

Az ítéletben hangsúlyt kapott továbbá, hogy a Társaság és ügyfelei között létrejövő lízingszerződéseknek a Bírósághoz benyújtott iratokból következő általános feltételei alapján úgy tűnt, hogy a lízingbe adónak bizonyos körülmények között lehetősége van a lízingszerződés felbontására abban az esetben, ha lízingbe vevő nem fizeti meg az említett szerződésben kikötött lízingdíjtól eltérő valamely ellenszolgáltatást. Amennyiben ezen ellenszolgáltatás – amelynek a meg nem fizetése feljogosítja a lízingbe adót a lízingszerződés felbontására – a lízingbe vett vagyontárggyal kapcsolatos biztosítási díjakat is magá-

ban foglalja, a Bíróság megítélése szerint az ilyen szerződéses kikötés egyéb körülmények között egységes szolgáltatásra utaló jelnek minősülhet, azonban ez nem releváns abban az esetben, ha a szóban forgó különálló ügyletek objektíven nem tekinthetők egységes szolgáltatást alkotónak. Mindezek alapján tehát az alapügyben szóban forgó lízing-szolgáltatás és biztosítási szolgáltatás tehát e szerződéses kikötés ellenére önálló szolgáltatásoknak minősülhetnek.

Összegezve tehát a Bíróság érvelését, az alapügyben szóban forgó biztosítási szolgáltatás és lízingszolgáltatás nem tekinthető úgy, hogy azok egymáshoz olyan szorosan kapcsolódnak, hogy objektíve egyetlen oszthatatlan gazdasági ügyletet alkotnak, és amelynek elemekre bontása erőltetett lenne. Az ilyen biztosítási szolgáltatás tehát, amely független szolgáltatásnak és a lízingbe vevő számára önálló célnak tekinthető, nem minősülhet valamely lízingszolgáltatás olyan járulékos költségének, amelyet az utóbbi ügylet adóalapjának kiszámítása során figyelembe kell venni, mivel ilyen esetben a biztosítási költségek a lízingbe vett vagyontárggyal kapcsolatos biztosítási szolgáltatásnak, és nem magának a lízingszolgáltatásnak az ellenértékét képezik.

A fentiek alapján tehát a Bíróság a kérdésre azt a választ adta, hogy a lízingbe vett vagyontárgy biztosításával kapcsolatos szolgáltatást és a lízinggel kapcsolatos szolgáltatást főszabály szerint a héa szempontjából önálló és független szolgáltatásoknak kell tekinteni, ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladataként nevesítette annak konkrét meghatározását, hogy az alapügy különös körülményeire tekintettel az érintett ügyletek közötti kapcsolat olyan szorosnak tekinthető, hogy azokat egyetlen, egységes szolgáltatást alkotónak, vagy ellenkezőleg, független szolgáltatásoknak kell tekinteni.

Adópéldatár

Az Adópéldatár olyan digitális feladatgyűjtemény, melyet hazánk legjobb gyakorlati szakemberei állítottak össze. Célja, hogy az egyetemi hallgatóknak lehetővé tegye az adózásban szerzett elméleti ismeretek alkalmazását gyakorlati példákon keresztül. A feladatgyűjtemény a következő nagyobb adózási témaköröket öleli fel: SZJA, TAO, átalakulások, illetékek, ÁFA, BVK. Az egyes témakörökön belül először elemi példák találhatók az alapvető szabályok begyakorlására, majd a témát komplex eset-tanulmány zárja. A tényállás és a megoldandó kérdés ismertetése után a feladatgyűjtemény megadja azokat a jogszabály részleteket, amelyek az adott feladat megoldásához szükségesek. A modern tanítási módszereket követve a jogszabályrészletek után a hallgató tippeket kap ahhoz, hogy a feladathoz jó irányból közelítsen, a megoldást saját maga legyen képes felépíteni, és ezzel ne csak passzív tudásátadás részese legyen, hanem aktívan részt vegyen a saját tudásbázisa kialakításában. Minden feladatot a megoldás ismertetése és magyarázata zár.